

سەرەتایەک بۆ فێربوونی زمانی ئینگلیزی و رێزمانی ئینگلیزی بۆ ئاستەکانی خوێندنی سەرەتایی و بنەرەتی و ئامادەیی

ئامادە کردن و نوسینی :

ئەندازیار : هێمن أحمد قادر حمە أمین عبدالرحمن

چاپی دووهم

ژمارەى مۆبایل :

ئاسیا : 07710250099

کۆرەک : 07501657826

Email:

Hemnahmadqadir1986@gmail.com

2016

پیپرستی بابە تە کان / قە کابیه لەری / *vocabulary/vəkæbjələri/*

ژمارە بابەت	subjects/sʌbdʒekts/ / بابە تە کان / سە بچیکتس /	ژمارە لاپەرە
1	بنچینه کانی زمانی ئینگیزی	19
2	پیتە کانی زمانی ئینگیزی	19
3	دەنگە کانی زمانی ئینگیزی هیلکاری	22
4	دەنگە کانی زمانی ئینگیزی	23
5	دەنگە بزویڤنە کان	25
6	دەنگە تاک بزویڤنە کان	25
7	دەنگە جووت بزویڤنە کان	52
8	نە بزویڤنە کان	64
9	نە بزویڤنە بی لەرە کان	64
10	نە بزویڤنە لەرە دارە کان	87
11	چۆنیتی خویندنه وهی پاشگری (ed)	90
12	نمونه ی زۆر له دەنگە کان بو فیرخوازان و قوتابیان	129
13	پاناوه کان له حاله تی ته واوکه ردا	137
14	پاناوه کان له حاله تی بکه ردا	139
15	پاناوه کان له گه ل فرماندا له ناو رسته دا	140
16	پاناوه کان له حاله تی خاوه نیتیدا	141
17	ئاوه لئاوی نیشانه	141
18	جۆره کانی پاناو به پیی دابه شکردنیان	142
19	ئاوه لفرمان و ئامرازی په یوه ندی و ئامرازی پیکه وه به ستن	143
20	کاته کان به زمانی ئینگیزی	144
21	ئە و شتانه ی که له قوتابخانه دا هه یه و ئە و شتانه شی که په یوه ندی به قوتابخانه وه هه یه	147
22	کانزاکان و شتی تر	148
23	میوه و هه ندیک له گو له کان و شتی تر به زمانی ئینگیزی	150
24	هه ندیک له سه وزه کان به زمانی ئینگیزی	153

25	هه‌ندیك له دره‌خته‌كان به زمانی ئینگیزی	153
26	ناوی هه‌ندیك له ئه‌ندامه‌کانی لاشه‌ی مروّف به زمانی ئینگیزی	154
27	ناوی هه‌ندیك له خوارده‌مه‌نییه‌کان و شتی تر به زمانی ئینگیزی	156
28	ناوی هه‌ندیك له خزم و كه‌سوکار به زمانی ئینگیزی	158
29	ناوی هه‌ندیك له جل و به‌رگ و شتی تر به زمانی ئینگیزی	159
30	ناوی هه‌ندیك له كه‌لوپه‌لی ناوماڵ و شتی تر به زمانی ئینگیزی	162
31	ناوی هه‌ندیك له كه‌لوپه‌لی کارکردن به زمانی ئینگیزی	164
32	ناوی هه‌ندیك له ره‌نگه‌کان و شتی تر به زمانی ئینگیزی	165
33	ناوی هه‌ندیك له گیانله‌به‌ران و شتی تر به زمانی ئینگیزی	166
34	ناوی هه‌ندیك له بالنده‌کان و شتی تر به زمانی ئینگیزی	168
35	ناوی هه‌ندیك له پیاوانه‌کان و شتی تر به زمانی ئینگیزی	169
36	ژماره‌کان له زمانی ئینگیزی دا	171
37	ژماره ساده‌کان	171
38	ژماره ئاوێته‌کان	171
39	ئهو ژمارانه‌ی (ده هینده) زیاد ده‌که‌ن	172
40	ژماره ریز کراوه‌کان (الأعداد الترتیبیة)	172
41	نوسینی ژماره‌کان له زمانی ئینگیزی دا	174
42	ژماره ده‌ییه‌کان (ئه‌وانه‌ی له‌سه‌روو ژماره (10) ن و له خوار ژماره (100) ن)	174
43	ژماره سه‌دییه‌کان (ئه‌وانه‌ی له ژماره سه‌د به‌ره‌و سه‌ره‌وه‌ن و له خوار ژماره (هه‌زار) هوه‌ن)	174
44	ژماره‌کانی (هه‌زاران و ده‌یانی هه‌زاران و سه‌دانی هه‌زاران)	174
45	هه‌ندیك له په‌روه‌رده و په‌وشت و شتی تر به زمانی ئینگیزی	175
46	ناوی هه‌ندیك پيشه‌وه‌ر (خاوه‌ن پيشه)	180
47	هه‌ندیك بابته‌ی نه‌خۆشی به زمانی ئینگیزی	183
48	هه‌ندیك بابته‌ی گوشته‌مه‌نی به زمانی ئینگیزی	184
49	هه‌ندیك تاييه‌تمه‌ندی ئه‌ندامه‌کان (خواص الأجسام) به زمانی ئینگیزی	186
50	ناوی وڵات و کیشوهر و شار و شتی تر به زمانی ئینگیزی	186
51	هه‌ندیك بابته‌ی گه‌راج و گه‌پان و سه‌فه‌رکردن به زمانی ئینگیزی	187

52	ناوی هەندیک لە شوێنە گشتییەکان و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی	188
53	شانشین و دەولەت و پلە و پایەکان و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی	190
54	بانق و بازرگانی و کرپین و فرۆشتن و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی	192
55	چەند رێستەیهک لە سەر (کات - وقت) بە زمانی ئینگلیزی	195
56	چەند رێستەیهک لە بارەى سلاو کردن و هەواڵپرسی و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی	197
57	گەشتن لە کاتی سەفەردا	221
58	گۆرپنەوێ دەراو	221
59	فۆرمی تۆمار کردن (بطاقة التسجيل)	222
60	چوونە ناو شارێک	223
61	شوینگرتن لە میوانخانەکان	224
62	گەرەمان بە دوای کار (ئیش) دا	225
63	لە (چێشتخانە - مطعم) دا	226
64	ناوی چەند خواردن و خواردنەوێ بە زمانی ئینگلیزی	227
65	لە سوپەرمارکێتدا (لە گەورە بازاردا)	229
66	لە لای یزیشک	230
67	سەرچااکردن (سەرتاش) ی پیاوان (حلاق رجالي)	232
68	ئارایشتگای ئافرهتان	233
69	لە (پۆستەخانە) دا	234
70	فەرمانبەری تەلەفۆن	235
71	قسەکردن بە تەلەفۆن	236
72	ئاخاوتن (قسەکردن) (محادثة)	237
73	چەند پەندیک	238
74	چەند وشەیهکی گرنگ	239
75	ئەو وشانەی کە هەمان شیوازی خوێندنەوێان هەیە	240
76	ناو لە زمانی ئینگلیزیدا Nouns in English	250
77	بەشەکانی ناو parts of noun	258
78	ناوی تاییبەتی (أسماء العلم) proper nouns	258

79	common nouns (أسماء النكرة) ناوی نه‌ناسراو	258
80	material nouns (أسماء المادة) ناوی مادده‌کان	259
81	collective nouns (أسماء الجمع) ناوه کۆکراوه‌کان	259
82	abstract nouns (أسماء المعنوية) ناوه واتاییه‌کان	260
83	ناوی ژمیرراو و ناوی نه‌ژمیرراو (الأسماء القابلة للعد و غير القابلة للعد)	260
84	په‌گه‌ز (نیر و می)	263
85	به‌کاره‌ینانی چه‌ند وشه‌یه‌کی ئینگلیزی بو مه‌به‌ستی جیا‌کردنه‌وه‌ی نیر له‌ می	264
86	حاله‌ته‌کانی ناو له‌ زمانی ئینگلیزیدا	265
87	فرمانه‌کان له‌ زمانی ئینگلیزی دا	267
88	یاسای زیاد‌کردنی پاشگری (-s) بو ناوه‌کان و فرمانه‌کان به‌ کورتی	270
89	شیوازی زیاد‌کردنی (ing) بو وشه‌کان	270
90	پێسای زیاد‌کردنی پاشگری (ed) بو فرمانه‌کان به‌ کورتی	271
91	پسته له‌ زمانی (ئینگلیزی) دا	272
92	نوسینی کاتژمیر o'clock	276
93	نوسینی به‌روار (تاریخ)	278
94	فرمانه‌ یاریده‌ده‌ره‌کان (یارمه‌تیده‌ره‌کان) (الأفعال المساعدة)	279
95	هه‌ندی‌ک فرمانی یاریده‌ده‌ر	280
96	be	280
97	به‌کاره‌ینانه‌کانی فرمانه‌ یارمه‌تیده‌ره‌کانی (am, is, are)	281
98	به‌کاره‌ینانی دوو فرمانی was, were	282
99	have	282
100	به‌کاره‌ینانی دوو فرمانی have, has	284
101	به‌کاره‌ینانی فرمانی had	285
102	do	286
103	به‌کاره‌ینانه‌کانی فرمانی (do, does, did)	287
104	will	289
105	shall	289
106	may	290
107	به‌کاره‌ینانه‌کانی فرمانی (may)	290

108	can	292
109	به کارهینانه کانی فرمانی (can)	293
110	به کارهینانه کانی فرمانی (could)	294
111	must	294
112	به کارهینانه کانی فرمانی (must)	294
113	used to	295
114	پاناوه کان له زمانی ئینگلیزی دا English Pronouns	298
115	پاناوه که سییه کان (الضمائر الشخصية) personal pronouns	298
116	پاناوه کانی ته‌واو که‌ری راسته‌و‌خۆ و ته‌واو که‌ری به‌یاریده	300
117	پاناوه کانی خاوه‌نی‌تی (خاوه‌نداری‌تی) (Possessive Pronouns)	302
118	پاناوی خۆیه‌تی (reflexive Pronouns)	303
119	پاناوی ئاماژه بو کردن (Demonstrative Pronouns)	304
120	پاناوی پرسیار (interrogative pronoun)	305
121	پاناوی پیکه‌وه‌به‌ستن (به‌یه‌که‌وه‌به‌ستن) (relative pronoun)	305
122	بکه‌رنادیار (المبنى للمجهول) passive voice	307
123	خشته‌ی بکه‌رنادیار بو هه‌موو کاته‌کان (جميع الأزمنة)	317
124	نه‌ری (النفي) Negative	318
125	دروستکردنی نه‌ری (صياغة النفي) (Make of Negative)	318
126	پرسیار له زمانی ئینگلیزیدا English Question	327
127	دروستکردنی پرسیار Making Question	327
128	وه‌لامدانه‌وه‌ی درێژ (الجواب المطول) (long response)	338
129	پرسیار کردن به (who)	343
130	پرسیار کردن به (which)	343
131	پرسیار کردن به شیوه‌ی نه‌ری	344
132	پرسیار کردن له چه‌ندی‌تی (كمية)	345
133	پرسیار کردنی ناراسته‌و‌خۆ (Indirect Question)	346
134	کلکه پرسیار (Question tags)	347
135	پیزمانی ئاوه‌لفرمانه‌کان (الأحوال) adverbs	348

136	شوینی ئاوه‌فرمانه‌کان له‌ناو رسته‌دا	352
137	هموو (جميع ، كل) all	353
138	سەرەپای ئه‌وه‌ش ، له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا although	354
139	هه‌تر ، یه‌کیکی تر ، ئه‌ویتر ، دیکه another and other	354
140	some and any	355
141	as	356
142	because and because of	357
143	both	357
144	Concert and Abstract Nouns ناوی به‌رجه‌سته و ناوی واتایی	359
145	رسته‌ی مه‌رجی (الجملة الشرطية) Conditional Speeches	361
146	هه‌ر ، هه‌ریه‌که each	363
147	هه‌تر (اخ‌ر) و هه‌روه‌ها (أيضا) else and also	364
148	ever	365
149	هموو ، كل every	365
150	get	366
151	here and there	367
152	home	368
153	شیوه‌کانی (-ing forms) (-ing)	368
154	هه‌له‌ باوه‌کان (الأخطاء الشائعة)	371
155	شیوازی قسه‌کردنی زمانی ئینگیزی گشتی	372
156	let	373
157	like	374
158	maybe	375
159	never	376
160	noun phrase (گرێ) ی ناوی	376
161	same هه‌مان	377
162	so	377
163	تا ئیستا ، لا تزال still	379
164	ئه‌وه ، که‌وا ، که that	380
165	there is and there are	380
166	too and either	381

167	واتای ناراست Unreal Meaning	382
168	رێساکانی دروستکردنی ئاوه‌لناو له زمانی ئینگلیزیدا	383
169	جوۆره‌کانی ئاوه‌لناو	392
170	شوینی ئاوه‌لناو به‌گوێره‌ی ناو له‌ناو رسته‌دا	393
171	به‌راوردکردنی ئاوه‌لناوه‌کان comparative and superlative	396
172	به‌راوردکردنی ئاوه‌لناوه له یاسا ده‌رچوووه‌کان (مقارنه الصفات الشاذة)	397
173	به‌راوردکردنی ئاوه‌لناوه ئالۆزه‌کان (زیاتر له یه‌ک برگه) (مقارنه الصفات المعقدة)	397
174	جیاوازی هه‌ندی‌ک وشه له زمانی ئینگلیزی به‌ریتانی و ئەمریکیدا	399
175	ئاگادار به‌ خۆت له‌م شتانه‌ بپاریزه	406
176	به‌شه‌کانی زمان Parts of speech	408
177	جوۆره‌کانی ئاوه‌لفرمان	413
178	رسته‌ی (ئاوه‌لفرمانی) ی کات Adverbial Clause of Time	414
179	رسته‌ی (ئاوه‌لفرمانی) ی ئەنجام Adverbial Clause of Result	416
180	though, although	416
181	as....as, so.....as	417
182	if, unless	417
183	بکه‌ردیار و بکه‌رنادیار Active and Passive	417
184	فرمانی تێپه‌ر و فرمانی تێنه‌په‌ر	422
185	به‌کاره‌ینانه‌کانی ئامپازی په‌یوه‌ندی	423
186	هه‌ندی‌ک تێبینی گ‌رنگ له‌سه‌ر ئامپازه په‌یوه‌ندییه‌کان	436
187	هه‌ندی‌ک هه‌له‌ی باو له‌کاتی به‌کاره‌ینانی ئامپازه په‌یوه‌ندییه‌کان	436
188	شیوازی دروستکردنی ئامپازی په‌یوه‌ندی	437
189	راناو (جیناو)	443
190	به‌کاره‌ینانه‌کانی راناوه‌کان	444
191	که ، که‌وا ، الّذي ، التي (بو بکه‌ری ژیر) Who	446
192	که ، که‌وا ، الّذي ، التي (بو ته‌واوکه‌ری ژیر) Whom	446
193	که ، که‌وا ، الّذي ، التي (بو بکه‌ری بی گیان و ته‌واوکه‌ری بی گیان) Which	447

194	that (بۆ بکه‌ر و ته‌واوکه‌ری ژیر و ناژیر)	447
195	whose (بۆ خاوه‌نیتی)	448
196	چۆنیتی دروستکردنی پرسیار	448
197	Wh questions	449
198	هه‌نگاوه‌کانی دروستکردنی پرسیار	450
199	How به‌کاره‌ینانه‌کانی	452
200	Making Negative دروستکردنی نه‌ری	453
201	as.....as	454
202	not as....as	455
203	Tag questions (الأسئلة المذيلة) کلکه پرسیار	455
204	Type of sentences جۆره‌کانی رسته	456
205	Simple sentences رسته‌ی ساده	456
206	Compound sentences (تیکه‌ل) (مرکب) رسته‌ی لیکدراو	457
207	Complex sentences رسته‌ی ئالۆز	458
208	Clause and Phrase (الجملة و شبه الجملة) رسته و نیمچه رسته	458
209	SPELLING حونجه کردن ، رینوس	459
210	دوو جار نوسینه‌وه‌ی پیتی نه‌بزوینی کۆتایی وشه	463
211	پیتی (y) له کۆتایی وشه‌کاندا	467
212	comparative and superlative پله‌ی به‌راورد و پله‌ی بالا	469
213	How to create nouns? ناو چۆن دروست ده‌کریت ؟	473
214	چۆنیتی دروستکردنی ئاوه‌لناو به‌ هۆی (ناو) هوه یان به‌ هۆی (فرمان) هوه	480
215	هه‌ندیک (ناو) یان (فرمان) به‌ زیاد کردنی پاشگری (able) ده‌بن به‌ ئاوه‌لناو	481
216	هه‌ندیک (ئاوه‌لناو) دروست ده‌کرین به‌ زیاد کردنی پاشگری (al) بۆ سه‌ر (ناو)	482
217	هه‌ندیک (ئاوه‌لناو) دروست ده‌بن به‌ زیاد کردنی پاشگری (ible) بۆ سه‌ر (ناو) یان (فرمان)	483
218	هه‌ندیک (ئاوه‌لفرمان) دروست ده‌بن به‌ زیاد کردنی پاشگری (ly) بۆ سه‌ر (ئاوه‌لناو)	483
219	هه‌ندیک فرمان (verb) دروست ده‌بن به‌ هۆی خستنه‌ سه‌ری پاشگری (en) بۆ سه‌ر (ناو)	483
220	هه‌ندیک فرمان (verb) دروست ده‌بن به‌ هۆی خستنه‌ سه‌ری پاشگری (en) بۆ سه‌ر (ناو)	484
221	هه‌ندیک فرمان (verb) دروست ده‌بن به‌ هۆی خستنه‌ سه‌ری پاشگری (en) بۆ سه‌ر (ئاوه‌لناو)	484

222	هه‌ندی‌ک فرمان دروست ده‌بن به هۆی خسته‌نه سه‌ری پاشگری (en) بو سه‌ر ئاوه‌لناو	484
223	هه‌ندی‌ک فرمان دروست ده‌بن به هۆی خسته‌نه سه‌ری پاشگری (-ify) بو سه‌ر ئاوه‌لناو	485
224	پاشگری (-ist) ده‌خريته سه‌ر هه‌ندی‌ک (ناو) يان (فرمان) بو دروستکردنی ناوی تر (بکه‌ر)	485
225	هه‌ندی‌ک وشه ده‌نوسم که کو‌تاييان هاتوو به (er) يان (ar) يان (or) که زۆربه‌ی جار (ناو) ن و هه‌ندی‌ک جاريش ئاوه‌لناون ، وه (or) زياتر له‌دوای (rr,t) هوه دي‌ت ، وه هه‌روه‌ها (ar) يش زياتر له‌ دوای (l) هوه دي‌ت	486
226	هه‌ندی‌ک ئاوه‌لناویش ده‌نوسم که کو‌تاييان هاتوو به (ible) يان (able) ، وه (ible) زياتر له‌دوای (t, rr, x, s) هوه دي‌ت ، وه زۆربه‌يان به پاشگری (un) ده‌کري‌ن به پي‌چه‌وانه	487
227	چو‌ني‌تی گو‌پيني ناوی تاک بو کو	487
228	کو‌کردنه‌وه‌ی ناو (جمع‌الاسماء)	488
229	کو‌کردنه‌وه‌ی ناوی ژمي‌رراو	489
230	ناوی نه‌ژمي‌رراو	495
231	کورته‌کراوه‌کان (abbreviations (contractions)	496
232	هه‌ندی‌ک وشه‌ی هاوواتا (هاومانا) (مرادف) synonyms	498
233	هه‌ندی‌ک نمونه له‌سه‌ر دژه واتاکان (پي‌چه‌وانه‌کان) (عکس) opposites	505
234	شي‌وه‌کانی هه‌ندی‌ک فرمان له‌ نه‌پا‌بردوو و پا‌بردوو و شي‌وه‌ی سي‌يه‌مدا	517
235	فرمانه‌ شازه‌کان	518
236	فرمانه‌ ئاساييه‌کان	540
237	ري‌زمان ، قواعد grammar	542
238	پانه‌بردووی ساده (المضارع البسيط) Simple present	543
239	پانه‌بردووی به‌رده‌وام (المضارع المستمر) Present continuous	548
240	پا‌بردووی ساده Past Simple Tense	553
241	پا‌بردووی به‌رده‌وام (الماضي المستمر) past continuous	556
242	پانه‌بردووی ته‌واو (المضارع المستمر) Present Perfect	557
243	پانه‌بردووی ته‌واوی به‌رده‌وام Present Perfect Continuous	560
244	پا‌بردووی ته‌واو (الماضي التام) Past Perfect	561
245	پا‌بردووی ته‌واوی به‌رده‌وام Past Perfect Continuous	563

246	Future Simple (المستقبل البسيط) داها تووی سادە	564
247	Future Continuous (المستقبل المستمر) داها تووی بەر دەوام	566
248	Future Perfect (المستقبل التام) داها تووی تەواو	568
249	Future Perfect Continuous داها تووی تەواوی بەر دەوام	569
250	Future in the Past داها توو لە ڕابردوو دا	570
251	Imperatives (صيغ الأمر) شێوازی فەرمان کردن	571
252	Modal verbs (ناقص) فرمانە ناتەواوەکان	572
253	هەندیک نمونه لە سەر فرمانە ناتەواوەکان	573
254	(Since) and (For)	574
255	Little and Few	576
256	Verb to be (بوون ، دەبیت)	577
257	Was and Were	580
258	Verb to do (کردن ، دەکات)	583
259	Verb to have (هەبوون ، هەیه تی)	585
260	had better یاسای	589
261	very, too and enough بە کارهێنانەکانی	590
262	Reported Speech (الكلام المنقول) شێوازه کانی گیرانه وهی قسه	592
263	Classification - یۆلین کردن - تصنیف -	599
264	Introduction ییناساندن	606
265	Greeting سلّاو کردن	611
266	Starting Conversation دەستکردن بە گفتوگو	613
267	Leave - taking خواحافیزی	616
268	Invitation دەعوەت کردن - بانگهێشت کردن -	619
269	Accepting (agreement) ڕازی بوون بە دەعوەتکردن	621
270	Refusing ڕازی نەبوون بە دەعوەتکردن	621
271	Purpose مەبەست	624
272	بە کارهێنانی (let) وهکو (base) له پستهی (purpose) دا	637
273	Offer پێشکەشکردن (خزمەت یان شت)	647

274	Accepting Offer رازی بوونی پیشکه شکردن	648
275	Refusing Offer رەفز کردنی (رازی نه بوونی) پیشکه شکردن	649
276	Definition پیناسه	652
277	Definition of tools (instruments) پیناسه ی ئامیره کان	652
278	Definition of persons پیناسه ی که سه کان	657
279	Definition of science پیناسه ی زانست	659
280	Definition of places پیناسه ی شوینه کان	660
281	Suggestion پیشنیار کردن	664
282	Accepting Suggestion رازی بوون به پیشنیار	665
283	Refusing (disagreement) Suggestion رازی نه بوون (رفض) به پیشنیار	666
284	Similarity (n.) /simələ'rəti/ / له یه کچون /سیمه لاره تی/	675
285	like	676
286	same	677
287	similar	679
288	both	680
289	as + (adj. یان adv.) + as	681
290	Difference (n.) /difrəns/ / جیاوازی /دیفره نس/	692
291	Preference (n.) /prefrəns/ / په سه ند کردن /پریفیره نس/	702
292	Agreeing with others' preferences رازی بوون له گه ل په سه ند کردنی که سانی تر	708
293	Disagreeing with others' preferences رازینه بوون له گه ل په سه ند کردنی که سانیتتر	708
294	Likelihood (n.) = Probability (n.) /ئه گهر (احتمال)	713
295	به کاره یانی (may) له رابردوو دا	722
296	Certainty (n.) /sɜ:tnti / / دلنیا بوون ، دلنیا یی /سیتنتی/	725
297	Cause and Effect /kɔ:z ænd ifekt/ / هو و ئه نجام /کۆز ئاند ئیفیکت/	730
298	تییینی له سه ر (unless) واته (if not)	742
299	په یوه ندی (otherwise) یان (or else) له گه ل (if)	745
300	په یوه ندی (too.....to) له گه ل (so.....that)	749

301	Location (n.) /ləʊkeɪʃn/ / شوین نیشاندان ، شوین /له وکەیشن/	766
302	چی دەلیت ئەگەر یەکیک ریگای شوینیکی نیشاندایت؟	772
303	چۆن ریگای شوینیکی بە کەسیک نیشان دەدەیت ؟	772
304	ability /əbɪləti/ / توانا /ئەبیلەتی/	778
305	Apology/əpɒlədʒi/ / پۆزش هینانەو ، عوزر هینانەو /ئەپۆلەجی/	788
306	Opinion /əpɪnjən/ / بۆچوون ، را ، الرأي /ئەپینینەن/	796
307	Obligation /ɒblɪgeɪʃn/ (n.) / ناچار کردن ، إجبارکردن ، زۆر لیکردن /ئۆبلیگەیشن/	808
308	Prohibition (n.) /prəʊbɪʃn/ / نەهێشتن ، قەدەغە کردن ، منع /پەرەویبیشن/	816
309	Polite requests /pələɪt rɪkwɛsts/ / داوا کردن بە ئەدەبەو /پەلایت ریکوئێستس/	821
310	permission /pəmiʃn/ (n.) / ریگاییدان ، پوخسەت ، سماح /پەمیشن/	825
311	Sequences /si:kwənsɪz/ / ریزبەندی پووداوەکان ، تسلسل الأحداث /سیکوەنسیز/	830
312	Contrast/kɒntrɑːst/ (n.) / دژ بەیەک ، جیاوازی ، التناقض /کۆنتراست/	849
313	Drawing conclusion - گەشتنە ئەنجام - الأستنتاج	860
314	هەندیک وشە هەیه کە کەمیک لەیەک دەچن لە نوسین و شیوازی خوێندنەو	870
315	واتای هەندیک وشە ییویست	873
316	واتای هەندیک رستە ییویست	873
317	مانای هەندیک رستە ییویستە کە دەچین بۆ لای دکتۆر ئەگەر ئەو نەخۆشییەمان هەبێت	874
318	queue	874
319	چۆنیتی سەرەخۆشی کردن بە هۆی پرسی (التعزية) وه	875
320	rain باران ، باران بارین	876
321	چەند ریگایەکی جیاواز بۆ دەبرینی زەرەدەخەنە	877
322	Other ways to say (easy) چەند ریگایەکی تر بۆ ئەوەی بلیت ئاسانە	878
323	Blender تیکەلکەر ، عصارة	879
324	The lion's share پشکی شیر ، زۆرتین بر	879
325	Like a red rag to a bull وهکو پەرۆیەکی سوور وایە بۆ (گا) یەک	879
326	هەندیک ییوانە (پارچە ی شت)	880
327	هەندیک شیوەی ریگاییدان (واتا تۆ ریگای یبەدەیت)	881
328	نوسینی دارشتن و وتارو چیرۆک	881

329	Car	882
330	Risk	883
331	The haunted house	884

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضل له ومن يضل فلا هادي له وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمدا عبده ورسوله

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (آل عمران: 102)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا (النساء: ١)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٧٠-٧١)

أما بعد :

فَإِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وسلم)، وَشَرُّ الْأُمُورِ مُخْدَتَاتُهَا، وَكُلُّ مُخْدَتَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ.

به ناوى خواى گه وره و ميهره بان ، زور سوپاسى خواى تاك و ته نها ده كه م كه ده رفه تى پى به خشيم بو ئه وهى بير له شتيكى وه ها بكه مه وه كه كتيبيكى له م شيويه بنوسم ، وه داوا له خواى تاك و ته نها و بى شهريك ده كه م كه وا ئه م ئيشه م ته نها و ته نها له بهر خاترى خوى بيت و به شى كه سى ترى تيدا نه بيت ، زور به پيوستم زانى كه وا جورىك له م كتيبه بنوسم بو ئه وهى زوربهى زورى خوڤندكارانى سهره تايى و بنه رتهى و ئاماده يى لى سوودمه ند بين ، وه ئه مهى من نوسيو مه شتيكى زور زور كه مه له چاو فراوانى زمانى ئينگليزىدا ، وه من ده مه ويىت به م به ره مه كه مه م سوديكي كه م به هاوړپيانم بگه يه نم له فيربووني زمانى ئينگليزىدا ، وه (ان شاء الله) به پيى توانا هه ول ده دم كه وا ورد و درشتى ئه وهى ده يزانه م له زمانى ئينگليزىدا بيخه مه روو ، وه هيچ مروقيكىش به ده ر نيبه له هه له و كه م و كورتى ، وه به پيوستى ده زانم كه وا ده نگه كانى زمانى ئينگليزى سهره تا روون بكه مه وه به نمونه وه ، دواى ئه وه بابته كانى تر

و (spelling) و وشه‌کاری و نوسین و هینانه‌وه‌ی نمونه له‌سه‌ریان ، دواتر ریزمان و کاته‌کانی زمانی ئینگلیزی به‌پیی رابردوو و رانه‌بردوو و داهاتوو...هتد ، دواي ئه‌وانه‌ش هه‌ندی‌ک شتی به‌سوودی تر وه‌کو به‌شیک له (paragraph) و کردنه‌وه‌ی به‌کوردی یان کورته‌چیرۆک و کردنه‌وه‌ی به‌کوردی ، وه‌کردنه‌وه‌ی هه‌ندی‌ک رسته به‌کوردی که‌وا له هه‌ندی‌ک شوین پئویستت پیی ده‌بیت بو ئه‌وه‌ی کاره‌کانت به‌باشی بروات ، وه‌زۆر شتی گرنگی تریش پشت به‌خوا ئه‌گه‌ر مردن یه‌خه‌م نه‌گریت ، هیوادارم هه‌ر که‌سی‌ک ره‌خنه‌یه‌کی هه‌یه له‌نوسینی کتیبه‌که‌م یان هه‌له‌یه‌کی تیايه تکایه با لای خۆیه‌وه به‌یه‌کی‌ک له ژماره ته‌له‌فۆنه‌کانم ئاگادارم بکاته‌وه یان له‌ریڭای ئیمه‌یله‌که‌مه‌وه زۆر سوپاسی ده‌که‌م ، وه‌زۆر سوپاسی هه‌ر که‌سی‌ک ده‌که‌م که هه‌له‌ و که‌م و کورپیه‌کانم به‌دیاری بو ده‌هینیت ، وه‌داواکارم له هه‌مووتان که گه‌ردنم ئازاد بکه‌ن له‌به‌ر خاتری (الله) ی بی شه‌ریک و بی هاوه‌ل ، وه‌هه‌ولم داوه که نوسینه کوردیه‌کان به‌فۆنتیکی زۆر جوان بنوسم که ئه‌ویش فۆنتی (Noto Naskh Arabic) ه که ئیستا له‌دام و ده‌زگا‌کانی حکومه‌تدا ئه‌و جوړه فۆنته به‌کارده‌هینری ، وه‌هه‌ولم داوه که نوسینه ئینگلیزییه‌کان به‌فۆنتی (verdana) بنوسم که ئه‌م دوو فۆنته به‌لای منه‌وه جوانن ، وه‌قه‌باره‌ی نوسینی (16) م به‌کار هیناوه بو ئه‌وه‌ی به‌جوانی و به‌ئیسراحه‌ته‌وه بخوینریته‌وه ، وه‌زۆر سوپاستان ده‌که‌م که ئاگادارم بکه‌نه‌وه له هه‌ر هه‌له‌ و که‌م و کورپیه‌ک چونکه ئه‌م به‌ره‌مه‌ی من به‌رده‌وام به‌ره‌و پیشه‌وه‌ی ده‌به‌م و ئیسی تیا‌دا ده‌که‌م و به‌رده‌وام گوڤانکاری تیا‌دا ده‌که‌م ، وه‌زیاتر هه‌ولم داوه که ئینگلیزی به‌ریتانی به‌کار به‌ینم بو ئه‌م کتیبه و شیوازی خویندنه‌وه‌کانیشم وه‌رگرتوو له (Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English, Sixth edition, Edited by Sally Wehmeier, Phonetics Editor Michael Ashby) وه (إن شاء الله) به‌رده‌وام ده‌بم له به‌ره‌و پیش بردنی ئه‌م کتیبه به‌پشتیوانی خواي په‌روه‌ردگار

وه له‌م نوسینه‌مدا سوودم له‌م سه‌رچاوانه‌ی لای خواره‌وه وه‌رگرتوو :

1- Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English, Sixth edition, Edited by Sally Wehmeier, Phonetics Editor Michael Ashby

- 2- Oxford Dictionary English-Kurdish, Salam Nawkhosh, Sixth Edition
- 3- English Sounds & Spelling, Prepared By Peshraw Abdul Kadir
- 4- Details and Notes on Book -8- , Nabeel Ali, 2007
- 5- Sounds Spelling Nabeel Ali, 2007, Reading Comprehension, The Merchant of Venice.
- 6- CAMBRIDGE Advanced Learner's Dictionary
- 7- Oxford Wordpower Genie
- 8- Kurdistan dictionary فەرھەنگی کوردستان
- 9- Shler Dictionary 3-Languages
- 10- Palkazerina Dictionary English – Kurdish
- 11- Encarta Dictionaries, english: dictionary, 2009
- 12- YAD DICTIONARY, ENGLISH-ARABIC-KURDISH, SECOND EDITION 2003.
- 13- Internet
- 14- GRAMMAR قواعد اللغة الإنجليزية - Prepared by : Mulla (2002), May 2002 (version 0), Reference "Grammar For All Levels" By Adnan Naim.
- 15- Omar AL-Hourani, www.expressenglish.4t.com,
شیوەی پی دی ئیف دا و سوودی زۆرم لی بینووه
- 16- SANA For Learning Arabic – Kurdish – English, 2003, prepared by: mohamad sabir salah.
- 17- AwroDic
- 18- Golden Al-Wafi Translator

ئەندازیاری بیناکاری / هیمن أحمد قادر حمه أمين عبدالرحمن

ئەندازیار له بەرپۆه بەریتی پەرۆه ردهی دوکان

ژماره‌ی مۆبایل / 07501657826 یان 07710250099

ئیمه‌یل / hemneeee@gmail.com

(وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا) (طه 114) وه بلی ئەی پەرۆه رده‌گار زانست و زانیاریم زیاد بکه

(وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا) (النساء : ۳۶)

به‌س خوا بپه‌رستن، و هه‌چ شتی‌ک مه‌که‌ن به‌هاوبه‌شی هه‌روه‌ها له‌گه‌ل دایک و باوکتاندا چاک بن وه له‌گه‌ل خزم و نزیکان و هه‌تیوان و هه‌ژاران و هاوسیی خزم و هاوسیی بیگانه یا دوور و هاوپی هه‌میشه‌یی یا هاوپی سه‌فه‌ر و رپیوار و ئەوانه‌ی بوون به‌مولکتان (چاک بن له‌گه‌لیاندا) به‌راستی خوا خووشی ناویت ئەو که‌سه‌ی که‌ خو به‌زل زان و شانازیکه‌ر بی.

(وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا) (الإسراء : ۲۳)

وه پەرۆه رده‌گارت بریاری داوه که هه‌چ شتی نه‌په‌رستن بیجگه له ئەو وه له‌گه‌ل دایک و باوکتان چاکه بکه‌ن ئەگه‌ر یه‌کیان (باوکت و دایکت) یان هه‌ردووکیان لای تو پیربوون قسه‌ی ناخووشیان پی مه‌لی ته‌نانه‌ت ئوفیش وه تییان مه‌خوره و پیاندا هه‌لمه‌شاخی (به‌لکو) وته‌ی نه‌رم و شیرینیان (له‌گه‌لدا) به‌کارینه

بنچینه‌کانی زمانی ئینگلیزی Basics of English Language

پیتەکانی زمانی ئینگلیزی

ئەلفووبی ی زمانی ئینگلیزی پیکهاتوو له (26) بیست و شەش پیت ، وه هەر پیتیکیش شیوازی خویندنه‌وه و نویسی تایبەت به خوێ هه‌یه که له خواره‌وه نویسیمن دانه به دانه و به ریزبەندی و به خشته‌یه‌ک ، وه هەر پیتیکیش نویسی بچوک (small) و نویسی گه‌وره (capital) ی هه‌یه

n.	small	capital	شیوازی خویندنه‌وه به ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه به کوردی	ریزبەندی‌یه‌که‌ی له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی دا
1	a	A	/ei/	ئە‌ی	یه‌که‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
2	b	B	/bi:/	بی‌ی	دووه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
3	c	C	/si:/	سی‌ی	سییه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
4	d	D	/di:/	دی‌ی	چواره‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
5	e	E	/i:/	ئی‌ی	پینجه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
6	f	F	/ef/	ئیف	شه‌شه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
7	g	G	/dʒi:/	جیی	هه‌وته‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
8	h	H	/eitʃ/	ئە‌یچ	هه‌شته‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
9	i	I	/ai/	ئای	نۆیه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
10	j	J	/dʒei/	جە‌ی	ده‌یه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
11	k	K	/kei/	کە‌ی	یانزه‌یه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
12	l	L	/el/	ئێ‌ل	دوانزه‌یه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
13	m	M	/em/	ئێ‌م	سیانزه‌یه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
14	n	N	/en/	ئێ‌ن	چواردە‌یه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی
15	o	O	/əʊ/	ئە‌و	پانزه‌یه‌م پیتە له ئەلفووبی زمانی ئینگلیزی

16	p	P	/pi:/	پی	شانزەیه م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
17	q	Q	/kju:/	کیوو	حەقەدەیه م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
18	r	R	/a:/	ئا	هەژدەیه م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
19	s	S	/es/	ئیس	نۆزدەیه م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
20	t	T	/ti:/	تی	بیستە م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
21	u	U	/ju:/	یوو	بیست و یەكە م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
22	v	V	/vi:/	قی	بیست و دوو م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
23	w	W	/dʌblju:/	دەبلیوو	بیست و سییە م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
24	x	X	/eks/	ئیکس	بیست و چوارە م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
25	y	Y	/wai/	وای	بیست و پینجە م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی
26	z	Z	/zed/	زید	بیست و شەشە م پیتە لە ئەلفوویی زمانی ئینگیزی

وہ لەو (26) پیتە ی زمانی ئینگیزی ، (21) بیست و یەك پیت پێیان دەوتریت نەبزوین ، وہ (5) پیت پێیان دەوتری بزوین.

وہ پیتە نەبزوینەکان بریتین لە

(b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, y, z)

وہ پیتە بزوینەکانیش بریتین لە (a, e, i, o, u)

تییینی : هەر وەك لە بابەتی دەنگەکاندا ئاماژەم پێ کردووہ ، بەلام لێرەشدا وەكو بیرخستەنە وە یەك بیری بەرپزتان دەهینمە وە كە :

1- ئەگەر پیتی (r) بەدوایدا یەكێك لە پیتەکانی (a, i, o, u, e, y) هات ئەوا پیتی (r) دەخوینریتە وە ، وە ئەگەر لەدوای پیتی (r) وە پیتی نەبزوین هات یان دەنگی نەبزوین (صوت الصحيح) هات ئەوا پیتی (r) ناخوینریتە وە.

2- ئەگەر پیتی (e) که‌وته کۆتایی وشه‌وه و نه‌خوینرایه‌وه ، وه‌ له‌پیش ئەو پیتە (e) ه‌وه پیتیکی (ɜ) هات ، ئەوا ئەو پیتی (ɜ) ه‌ ناخوینریته‌وه وه‌کو : **where /weə/** که به **/وێه/** ده‌خوینریته‌وه.

3- ئەگەر پیتی (ɜ) که‌وته کۆتایی وشه‌وه ناخوینریته‌وه بو نمونه : وشه‌ی **car /ka:/** به **/کا/** ده‌خوینریته‌وه.

4- ئەگەر پیتی (ɜ) که‌وته کۆتایی وشه‌وه و ده‌نگی نه‌بزوینی به‌دوادا هات ئەوا ناخوینریته‌وه بو نمونه : **wait for me /weit fɔ: mi:/** که به **/وهیت فۆ می/** ده‌خوینریته‌وه.

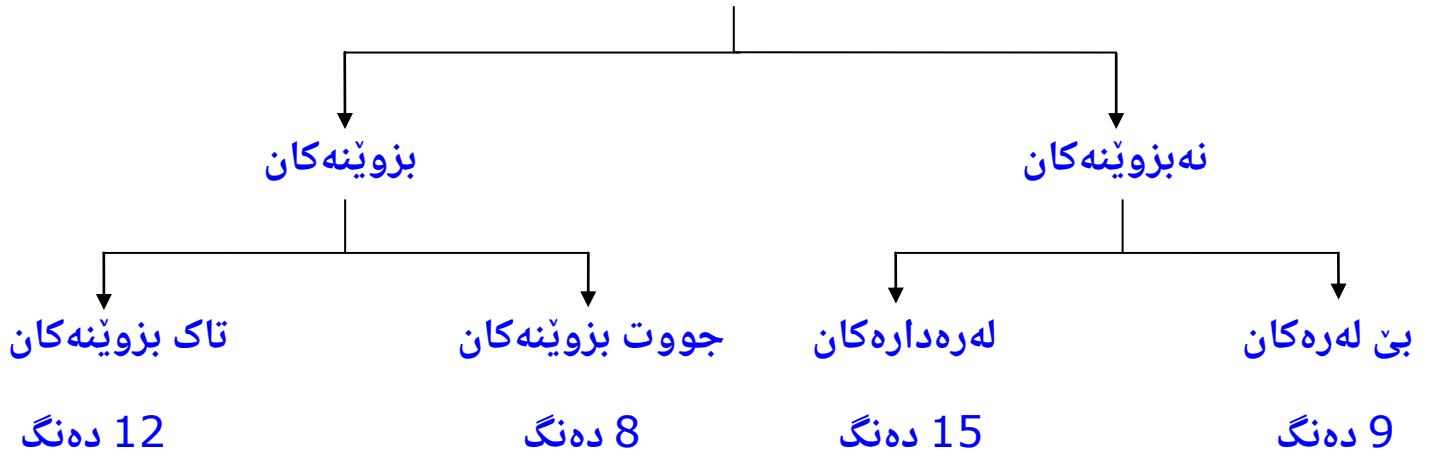
5- ئەگەر پیتی (ɜ) که‌وته کۆتایی وشه‌وه و ده‌نگی بزوینی به‌دوادا هات ئەوا ده‌خوینریته‌وه بو نمونه : **this car is new /ðis ka:r is nju:/** که به **/ذیس کار ئیز نیوو/** ده‌خوینریته‌وه یان به **/ذس کار ئز نیوو/** ده‌خوینریته‌وه چونکه له‌ زۆر وشه‌دا پیتی (i) ده‌نگی /i/ ی کورت دروست ده‌کات ، وه‌ هه‌ندیک جاریش ئەو ده‌نگه‌ زۆر کورته‌ و که‌متر له‌کاتی قسه‌کردن و ئاخوتندا هه‌ستی پێده‌کری و ده‌خوینریته‌وه.

وه‌ له‌ سه‌ره‌تاوه به‌باشم زانی که‌ ده‌نگه‌کانی زمانی ئینگیزی‌تان بو‌ روونبکه‌مه‌وه بو‌ ئەوه‌ی له‌ شی‌وازی خویندنه‌وه و نوسیندا که‌میک ئاسته‌نگه‌کانتان له‌به‌رده‌م که‌م بکاته‌وه و سوکی بکات ، وه‌ ده‌نگه‌کان لێره‌دا زۆر به‌ دوور و درێژی و به‌ ورده‌کاری زۆر (تفصیل) ه‌وه باس کراون بو‌ئوه‌ی فیرخواز به‌باشی و به‌ئاسانی فیری بی‌ت و تی‌بگات ، وه‌ فیرخواز هه‌تاوه‌کو ده‌نگه‌کانی زمانی ئینگیزی به‌باشی نه‌زانیت ، ناتوانیت سه‌رکه‌وتوو بی‌ت چ له‌ نوسین و چ له‌ خویندنه‌وه‌دا ، وه‌ من له‌م کتیبه‌مدا هه‌ولمداوه که‌ ئینگیزی به‌ریتانی به‌کاربه‌ینم ، وه‌ که‌میکیش وشه‌ی ئەمریکیم نوسیوه و روونکردنه‌وه‌م داوه له‌سه‌ری ، وا ئیستاش به‌ پشتیوانی خوا ده‌ست ده‌که‌ین به‌ ده‌نگه‌کانی زمانی ئینگیزی.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

ENGLISH SOUNDS

دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی

تاک بزوینەکان	جووت بزوینەکان	لەرەدارەکان	بێ لەرەکان
1- /i/ (ئێ، ئی) کورت	1- /ei/ ئەی	1- /b/ ب	1- /p/ پ
2- /i:/ (ئێ، ئی) درێژ	2- /əʊ/ ئەو	2- /d/ د	2- /t/ ت
3- /e/ (ئێ، ئی) کورت	3- /ai/ ئای	3- /g/ گ	3- /k/ ک
4- /æ/ (ئا، ا) کورت	4- /aʊ/ ئاو	4- /m/ م	4- /tʃ/ چ
5- /ɑ:/ (ئا، ا) درێژ	5- /ɔi/ ئۆی	5- /n/ ن	5- /f/ ف
6- /ɒ/ (ئۆ، ئو) کورت	6- /iə/ ئیە، یە	6- /ŋ/ ئنگ	6- /θ/ ت
7- /ɔ:/ (ئۆ، ئو) درێژ	7- /eə/ ئیە	7- /dʒ/ ج	7- /s/ س
8- /ʊ/ (ئو، ئو) کورت	8- /ʊə/ ئو، ئو	8- /l/ ل، ل	8- /ʃ/ ش
9- /u:/ (ئو، ئو) درێژ		9- /r/ ر، ر	9- /h/ ه
10- /ʌ/ (ئە) زۆر کورت		10 /j/ ی	
11- /ɜ:/ (ئێ، ئی) درێژ		11- /w/ و	
12- /ə/ ئە		12- /v/ ف	
		13- /ð/ ذ	
		14- /z/ ز	
		15- /ʒ/ ژ	

ئەم خستەیهی خوارەوەش هەمان خستەکە سەرەوێه بەلام هەر دەنگیک یە ک نمونەم لەسەر
هیناوەتەو بو زیاتر تیگەیشن

Pure vowels	Diphthongs	voiced	voiceless
1- /i/ sit	1- /ei/ date	1- /b/ bag	1- /p/ play
2- /i:/ seat	2- /əʊ/ boat	2- /d/ day	2- /t/ tea
3- /e/ set	3- /ai/ time	3- /g/ go	3- /k/ kill
4- /æ/ sat	4- /aʊ/ out	4- /m/ moon	4- /tʃ/ cheer
5- /ɑ:/ art	5- /ɔi/ oil	5- /n/ new	5- /f/ fear
6- /ɒ/ shock	6- /iə/ near	6- /ŋ/ king	6- /θ/ thin
7- /ɔ:/ port	7- /eə/ hare	7- /dʒ/ juice	7- /s/ see
8- /ʊ/ foot	8- /ʊə/ poor	8- /l/ light	8- /ʃ/ show
9- /u:/ fool		9- /r/ red	9- /h/ here
10- /ʌ/ sum		10 /j/ year	
11- /ɜ:/ earth		11- /w/ wide	
12- /ə/ ago		12- /v/ vary	
		13- /ð/ that	
		14- /z/ zoo	
		15- /ʒ/ rouge	

دەنگەکانی زمانی ئینگیزی ENGLISH SOUNDS

دەنگەکانی زمانی ئینگیزی پیکهاتوو له (44) دەنگ و هەر دەنگیکیش شیوازی خویندنهوه و نوسینی تایبەت به خۆی ههیه ، وه ههندیك له وشهكان له زمانی ئینگیزی بهریتانی و زمانی ئینگیزی ئەمهاریکی دا جیاوازییان ههیه له رووی خویندنهوه و نوسینهوه بهلام من ئینگیزی بهریتانیم بهکارهیناوه بو زانیاریتان ، وه زۆر زۆر گرنگه که دەنگەکانی زمانی ئینگیزی بزانیان و بیان ناسینهوه بو ئەوهی وشهکان به جوانی و به دروستی بخوینینهوه ، وه ئەم بابەتە لای خویندکاران لهوانهیه زۆر گرنگی پی نهدری ، وه من وهکو ئەندازیار هیمن احمد قادر حمه امین عبدالرحمن زۆر زۆر به پیویست و به گرنگی دهزانم که فیرخووانی زمانی ئینگیزی که خویان شارهزا بکن لهم بابەتەدا ، وه دواتریش به پشتیوانی خوا دهستدهکهم به نوسینی دەنگەکان و

هینانەوێ هەندیک نمونهی پێویست لەسەریان ، وە دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی پیکهاتوون لە دەنگی بزوین و دەنگی نەبزوین ، دەنگە بزوینەکان ژمارەیان (20) بیست دەنگە ، وە دەنگە نەبزوینەکان ژمارەیان (24) دەنگە ، وە دەنگی بزوین دابەش دەبێت بو دوو بەش کە ئەوانیش دەنگی تاک بزوین و دەنگی جووت بزوین ، دەنگە تاک بزوینەکان ژمارەیان (12) دوانزە دەنگە ، وە دەنگە جووت بزوینەکانیش ژمارەیان (8) هەشت دەنگە ، وە هەرودەها دەنگە نەبزوینەکانیش دابەش دەبن بو دوو بەش کە ئەوانیش دەنگی نەبزوینی لەرەدار و دەنگی نەبزوینی بێ لەرە (کپ) ه ، وە دەنگی نەبزوینی بێ لەرە پیکهاتوو لە (9) نو دەنگ و دەنگی نەبزوینی لەرەداریش پیکهاتوو لە (15) پانزە دەنگ ، وە بە هەموو دەنگەکانی زمانی ئینگلیزیش (44) چل و چوار دەنگ پیکهاتووین ، وە شیوازی خویندنهوێ پیتەکان و وشەکانی زمانی ئینگلیزی لە نیوان دوو هیلی لاردا دەنوسرین وەکو ئەمە / / ، وە لە هەندیک قاموس و کتیبدا لەوانەیه جیاوازی هەبێت لە شیوازی نوسینی دەنگەکاندا .

چەند تیبینییه ک لەسەر شیوازی نوسینی هەندیک لە دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی:

1- لەوانەیه لە هەندیک پەرتوک یان فەرھەنگ یان مەلزمەدا دەنگی ((ئۆ) ی درێژ) بە شیوازی /o:/ یان /ɔ:/ نوسرابێت ، هەردوکیان هەمان شتن و ئاماژەن بو هەمان دەنگ کە دەنگی ((ئۆ) ی درێژ) ه .

2- لەوانەیه لە هەندیک پەرتوک یان فەرھەنگ یان مەلزمەدا دەنگی ((ئۆ) ی کورت) بە شیوازی /o/ یان /ɒ/ نوسرابێت ، هەردوکیان هەمان شتن و ئاماژەن بو هەمان دەنگ کە دەنگی ((ئۆ) ی کورت) ه .

3- لەوانەیه لە هەندیک پەرتوک یان فەرھەنگ یان مەلزمەدا دەنگی ((ئا) ی کورت) بە شیوازی /a/ یان /ɑ/ یان /æ/ نوسرابێت ، هەرسێکیان هەمان شتن و ئاماژەن بو هەمان دەنگ .

4- لەوانەیه لە هەندیک پەرتوک یان فەرھەنگ یان مەلزمەدا دەنگی ((ئو) ی کورت) بە شیوازی /u/ یان /ʊ/ نوسرابێت ، هەردوکیان هەمان شتن و ئاماژەن بو هەمان دەنگ .

5- لەوانەیه لە هەندیک پەرتوک یان فەرھەنگ یان مەلزمەدا دەنگی ((ئێ) ی درێژ) بە شیوازی /ə:/ یان /ɜ:/ نوسرابییت ، هەردووکیان هەمان شتن و ئاماژەن بو هەمان دەنگ.

6- لەوانەیه لە هەندیک پەرتوک یان فەرھەنگ یان مەلزمەدا دەنگی ((ی) ی کورت) بە شیوازی /i/ یان /I/ نوسرابییت ، بەلام لەوانەیه دەنگی /I/ کەمیک کورتتر بییت لە دەنگی /i/ ، بە هەر حال حسابی دەنگی /i/ بو بکە ، وە ئەم دەنگە ئەگەر لە سەرەتا و ناوەراستی وشەدا بییت بە شیوەی (I) دەنوسری بەلام ئەگەر ئەم دەنگە لە کۆتایی وشەدا بییت ئەوا بە شیوەی (i) دەنوسری ، وە من نەموست شتە کە زۆر ئالۆز بکەم ، وە باشتر وایە خۆتان لە کتیب و مەلزمەکاندا زیاتر هەولێ بو بدن ، وە هەندیک کات زۆر حسابی بو ناکری و کەمتر دەخوینریتەو ئەویش بە گوینگرتن لە ئاخاوتنی ئینگلیزی زیاتر هەستی پێدەکری ، بو نمونە وشە (his) کە بە /his/ واتە /هیس/ دەخوینریتەو بەلام لەوانەیه لەکاتی ئاخاوتندا بە /هس/ بخوینریتەو واتە زۆر گرنگی بەو /i/ کورتە نادریت ، وە وشە (is) کە بە /iz/ واتە /ئیز/ دەخوینریتەو بەلام لەوانەیه لەکاتی ئاخاوتندا بە /ئز/ بخوینریتەو واتە زۆر گرنگی بەو /i/ کورتە نادریت وە لە زۆر وشە تریشدا ئەو حالەتە هەیه.

دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی دوو جۆرن English sounds are two types

1- Vowels/vauz/ (20 sounds) بزویئەکان /قاوئز/

2- Consonants/konsənənts/ (24 sounds) نەبزویئەکان /کۆنسەنەنتس/

1- vowels: this part is classified into two types: دابەش دەبییت بو دوو جۆر

A- Pure vowels/pjuə vauz/ تاک بزویئەکان /پیوہ قاوئز/

1- /i/ or /I/ (ی، ئێ) ی کورت

For example:

(i):

ژمارە	وشە ی ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه که ی به کوردی	واتاکه ی
1	analysis/ənæləsis/	ئە نالە سیس	شیکردنه وه ، ئە نجامی شیکردنه وه
2	bit/bit/	بیت	پارچه یه ک ، بچو کترین یه که ی پارێزرا و له یاده وه ر (ذاکرة) ی کۆمپیوتەردا
3	did/did/	دید	کردی ، رابردووی فرمانی (do)
4	fill/fil/	فیل	پرده کاته وه ، دە ئاخنی
5	fit/fit/	فیت	دە گونجی ، دە سازینیت ، سازان ، گونجان
6	forbid/fəbid/	فەبید	ناهیلت ، رینگانادات
7	give/giv/	گیف	دەدات ، دە به خشیت
8	hit/hit/	هیت	لیدەدات ، بە رده که ویت ، زیان دە گه یه نیت ، لیدان
9	in/in/	ئین	له
10	it/it/	ئیت	ئە و (بیگیان ، غیرعاقل)
11	kit/kit/	کیت	که لوپه ل ، پیویستی ، پیویستی ئاماده ده کات
12	limit/limit/	لیمیت	سنور ، دواسنور ، دیاریده کات ، سنور داده نیت
13	live/liv/	لیف	ده ژی
14	mid/mid/	مید	ناوه راست نا وه ند
15	minute/minit/	مینیت	خوله ک ، دقیقه
16	river/rivə/	ریقه	رپووبار
17	sin/sin/	سین	تاوان ، گونا ه
18	sit/sit/	سیت	داده نیشتیت ، یجلس
19	switch/switʃ/	سوئچ	سوئچی کاره با ، ده گۆریت

20	tic/tik/	تیک	گرژبوون
21	ticket/tikit/	تیکیت	بلیت ، بیتاقە
22	tickle/tikl/	تیکل	ختوکە ی دەدات ، ختوکە
23	will/wil/	ویل	ویست ، ئارەزوو ، وەسیەت نامە ، دەیهوئیت
24	win/win/	وین	دەباتەو
25	wisdom/wizdəm/	ویزدەم	زانایی ، ژیری

تیبینی : پیتی (y) کاتیک دەنگی /i/ دروست دەکات کاتیک که پیتی (y) که وتیبته کو تایی وشەکهو و پیش پیتی (y) نه بزوین هاتبیت ئەوکاتە ئەو دەنگە دروست دەکات بو نمونه :

(-y) : any/eni/ / هەر /ئینی/ , busy/bizi/ / مشغول /بیزی/ , carry/kæri/ , سەرقال , قەلەو /فاتی/ , fatty/fæti/ / شار /سیتی/ , city/siti/ , هەلیدەگریت /کاری/ , قورس , گران /هێفی/ , heavy/hevi/ , دلخۆش , مسرور /هاپی/ , happy/hæpi/ , زۆر /مینی/ , many/meni/ , خانم , خاتوون , سیدە /لەیدی/ , lady/leidi/ , باراناوی , ممطر /پهینی/ , rainy/reini/ , جوان , جمیل /پریتی/ , pretty/priti/ , بەداخ , متأسف /سۆری/ , sorry/səri/ , بەخپراییی , بسرعة /راپیدلی/ , rapidly/ræpidli/ , /سەنی/ , sunny/sʌni/ , دەخوینیت , خویندن , یدرس , دراسة /ستەدی/ , study/stʌdi/ , very/veri/ / زۆر /قیری/ , etc... زۆرین , مشمس

(e) : begin/bigin/ / بیدأ /بیگین/ , behead/bihed/ / سەری , دەگەرپتەو , belong/bilɒŋ/ / بیلونگ/ , یقەع رآس /بیهید/ , beside/bisaid/ / جانب /بیساید/ , besides/bisaidz/ / إضافة , تەنیشت , پيشکەوتوو , developed/diveləpt/ / دیقیلەپت/ , developed/diveləpt/ / بەس /ئینەف/ , enough/inʌf/ / ئیفیکتیف/ , ئامادە دەکات , prepare/pripeə/ , تەواو , مؤثر , effective/ifektiv/ , ئامپیر , وسیلە /دیقایس/ , device/divais/

، ئاماژە ی بو دەکات ، یشیر /ریفی/ /refer/rif3:/ ، یحضر ، یعد /پرپیپە/
 ، دیتەووە یادی ، بیری دەکەوئیتەووە /ریممبە/ /remember/rimembə/
 ...etc. بیری دەخاتەووە ، یذکر /ریمایند/ /remind/rimaind/

نمونه ، example/igza:mpl/ ، تەواو ، مضبوط /ئىگزاكت/ /exact/igzækt/ (ex):
 ، خالی دەکاتەووە /ئىگزوست/ /exhaust/igzɔ:st/ ، مثل /ئىگزامپل/
 ، فراوان دەبیت ، فراوان دەکات ، یتوسع ، یوسع /ئىکسپاند/
 ، غالی /expensive/ikspensiv/ ، دەکات ، وای بو دەچیت ، یتوقع /ئىکسپیکت/
 ...etc. دەردەبریت /ئىکسپریس/ /express/ikspress/ ، الثمن /ئىکسپینسیف/

، نوسینی بزماری ، خط مسماري /کیوونیفۆم/ /cuneiform/kju:nifɔ:m/ (ei):
 ، سزای دەدات ، دەدۆرینیت /فوفیت/ /forfeit/fɔ:fit/
 ...etc. پیبژاردن ، غەرامە /فوفیچە/ /forfeiture/fɔ:fitʃə/

، تاوانبار ، تاوانبار ، guilty/gilti/ ، دروستی دەکات ، بینا دەکات /بیلد/ /build/bild/ (ui):
 ...etc. ، خەتا ، تاوان ، هەلە ، زنب ، خطیئة /گیلت/ /guilt/gilt/ ، مذنب /گیلتی/

، دەپیچیت ، لەفاف /باندیج/ /bandage/bændidʒ/ (age):
 ، بارمته ، رهینه /هۆستیج/ /hostage/hɔ:stidʒ/ ، که لەرم ، لهانة /کابیج/
 ، ژنهینان ، marriage/mæridʒ/ ، بەرپۆهە دەبات ، یدیر /مانیج/ /manage/mænidʒ/
 ، نامه ، رساله /میسج/ /message/mesidʒ/ ، شوکردن ، زواج /ماریج/
 ، کەمی ، ناتەواوی /shortage/ʃɔ:tidʒ/ ، رپرەو ، ممر /پاسیج/ /passage/pæsidʒ/
 ، وەستان ، توقف /ستۆپیج/ /stoppage/stɒpidʒ/ ، شوتیج/
 ، ئەرکی کارەبایی بە قوالت پیوراو ، voltage/vɔltidʒ/ ، بەکارهینان ، استعمال /یوووسیج/
 ...etc. قوالتیج ، پەستانی کارەبا /قوالتیج/

ئافرەتان ، ژنان /ویمین/ /women/wimin/

و مەرج نییە دەنگی (ی) ی کورت تەنها لە و وشانە و لە و جوۆرە پیتانەدا دروست بییت بە لکو لە زۆر وشە ی تریشدا هەیه که لە وانە یە بواری ئە وە مان نە بییت لێرەدا هە موویان بنوسین .

2- /i:/ (ی، ئی) ی درێژ

ئە م دەنگە جیاوازه لە شیوازی خویندنه وەدا لە دەنگی (ی) ی کورت ، وە لە کاتی خویندنه وەدا دەنگی (ی) هە که درێژتر دە که یه وە بو زانیاریمان.

(i): fatigue/fəti:g/ /فە تیگ/ ، هیلاک دە کات ، ماندوو دە کات ، machine/məʃi:n/ ...etc. ، پۆلیس ، شرطة /په لیس/ police/pəli:s/ ، ئامپەر مه کینه /مه شیین/

(ei): being/bi:ɪŋ/ /بیینگ/ ، بوون /بیینگ/ ، ceiling/si:liŋ/ /سە قف /سییلینگ/ ، بنمیچ ، سە قف ، هە لده خە له تینیت ، deceive/disi:v/ /با وەر پده کات /که نسییف/ conceive/kənsi:v/ ، هە ستی پیده کات ، پیده زانیت /په سییف/ perceive/pəsi:v/ ، فریوی دە دات /دیسسییف/ وەری دە گریت ، receive/risi:v/ ، پسو له ، وە صل ، سە نه د /رپسییت/ receipt/risi:t/ ، ی مسک /سییز/ seize/si:z/ ، یستلم /رپسییف/ ...etc. دە یگریت ،

(ie): achieve/ətʃi:v/ /ئە چییف/ ، تە واوی دە کات /ئە چییف/ ، belief/bili:f/ ، با وەر پده کات ، با وەر پی وایه /بیلییف/ believe/bili:v/ ، با وەر ، اعتقاد /بیلییف/ ، کورته ، کورت /برییف/ brief/bri:f/ ، بر وادار ، ئیماندار /بیلییفه/ believer/bili:və/ ، کیلگه ، بواری field/fi:ld/ ، سەرۆک ، سەرەکی ، رئیس ، رئیس /چییف/ chief/tʃi:f/ ، خوشکەزا niece/ni:s/ ، خە م ، پە ژاره /گرییف/ grief/gri:f/ ، خویندن ، مه یدان /فییلد/ ، پارچه ، قطعه /پیبیس/ piece/pi:s/ ، (کچی خوشک) ، برازا (کچی برا) /نبیس/ thief/θi:f/ ، ده هینیتە به رهه م ، به روبومی زهوی /ییلد/ yield/ji:ld/ ، دز ، لص /ثییف/ ...etc.

(ea): weak/wi:k/ /وییک/ ، لاواز ، ضعیف /وییک/ ، heat/hi:t/ /هیت/ ، گە رمی ، گە رمی دە کات /هیت/ ، heater/hi:tə/ ، کورسی ، داده نیشیت ، جیگای دانیشتن seat/si:t/ ، گە رمکەر /هیتته/ ، به پەرۆش ، eager/i:gə/ ، هە ناسه دە دات ، یتنفس /بریید/ breathe/bri:ð/ ، /سییت/

مامه لهی /treat/tri:t/ چاک ده بیته وه ، چاک ده کاته وه /هییل/ /heal/hi:l/ موشناق /ئییکه/
 کرین و /deal/di:l/ به جییده هیلیت /لییف/ /leave/li:v/ له گه ل ده کات ، یعامل /ترییت/
 /beach/bi:tʃ/ فاسولیا ، فاصولیا /بیین/ /bean/bi:n/ فروشتن ، مامه له ده کات /دییل/
 /beaver/bi:və/ ده کوتیت ، لپیده دات /بییت/ /beat/bi:t/ که نارده ریا ، ساحل /بییچ/
 ، ده وه ستیت ، وه ستاندن ، وه ستان ، يتوقف /سییس/ /cease/si:s/ سه گلاو /بییقه/
 /speak/spi:k/ گوشت ، لحم /مییت/ /meat/mi:t/ ده ریا ، بحر /سیی/ /sea/si:/
 ، به دلی ده بییت ، قایله کات ، تکایه /پلییز/ /please/pli:z/ قسه ده کات ، يتکلم /سپییک/
 /dean/di:n/ ده خوینننه وه ، یقرأ /رید/ /read/ri:d/ ده خوات ، یأکل /ئیییت/ /eat/i:t/
 ...etc. /راگری کۆلیژ ، عمید کلیه /دیین/

(ee):

تیبینی : ئەم (ee) ه کاتیک دهنگی /i:/ دروستده کات به مه رجیک دوای (ee) پیتی (r) نه هاتبیت بو زانیاریمان .

، ده بینیت ، یری /سیی/ /see/si:/ ، هه ستده کات ، له وه ده چیت ، واده زانیت /فییل/ /feel/fi:l/
 ههفته /week/wi:k/ ، بینراو /سیین/ /seen/si:n/ ، شازن /کویین/ /queen/kwi:n/
 /knee/ni:/ قول ، عمیق /دیپ/ /deep/di:p/ ، کار ، ئیش /دید/ /deed/di:d/ ، /وییک/
 ، ده پاریزیت /کیپ/ /keep/ki:p/ ، سی /ثری/ /three/θri:/ ، ئەژنو ، رکبه /نی/
 ، ئازاد ، به خوړایی ، ئازادده کات /فری/ /free/fri:/ ، بووه /بیین/ /been/bi:n/
 ، مارماسی ، ثعبان البحر /eel/i:l/ ، له نیوان (دوو شتدا) /بیتویین/ /between/bitwi:n/
 ، هه ژده هه م ، /eighteenth/eiti:nθ/ ، هه ژده /ئهیتیین/ /eighteen/eiti:n/ ، /ئیییل/
 /sheet/ʃi:t/ مه ر ، به رخ ، غنم ، خروف /شپیپ/ /sheep/ʃi:p/ ، هه ژده یه م /ئهیتیینت/
 ، چاوی پیده که ویت ، دیدنه ی ده کات /مییت/ /meet/mi:t/ ، په ره ، ورقة ، صحیفة /شبییت/
 ، درهخت ، دار ، شجرة /tree/tri:/ ، قازه کان ، قازگه ل ، وزات /گییس/ /geese/gi:s/
 /...etc. /تری/

دەبیت ، be/bi:/ ، ئەو (کور، ئیر) /هیی / he/hi:/ ، ئیمە ، نحن /وی / we/wi:/ (e)
 من (له حاله تی ته و او که ردا) /می / me/mi:/ ، کرداری بوون له باری چا و گدا /بی /
 ئیوارە ، مساء evening/i:vnin/ ، تەخت ، ریکوپیکی ، هەتا ، حتی /ئییقن / even/i:vn/
 نەهینی /سییکرەت / secret/si:kræt/ ، کلیل ، مفتاح /کی / key /ki:/ ، /ئییقنینگ /
 ئەو (کچ ، می) /شی / she /ʃi:/ ، فەرمانیکی رەسمی /ئیدیکت / edict/i:dikt/
 یاسایی ، قانونی ، شەری ، legal/li:gl/ ، یە کسان ، متساوی /ئیکوئل / equal/i:kwəl/
 ، یاسایی ، شرعیة /لییگالە تی / legality/li:gæləti/ ، /لییگل / analyses/ənæləsi:z/
 ...etc. ، تا ، حمی /فییه / fever/fi:və/ ، شیکردنە وە هکان ، تحلیلان /ئە نالە سییز /

سزای دەدات یان فەرمانی سزا دەر دە کات /مییت / mete/mi:t/ (e _ e)
 لای دە بات ، delete/dili:t/ ، پیشبرکی دە کات ، ینافس /کە مییت / compete/kəmpi:t/
 ...etc. ، پیش دە کە ویت ، یسبق /پرسیید / precede/prisi:d/ ، دە یسپرتە وە /دیلیت /

3- /e/ (ئ، ئی) ی کورت

تۆر ، داو ، تۆری پاو ، net/net/ ، تەر ، شیدار ، تەر دە کات /ویت / wet/wet/ (e)
 ، گرهو دە کات ، گرهو ، یراهن ، رهان /بیت / bet/bet/ ، پاو دە کات ، پوخته ، صافی /نیت /
 ، داخی بو دە خوات ، په شیمان دە بیتە وە ، داخ /ریگریت / regret/rigret/
 ، له هەر کاتی کدا ، تائیتا /ئیه / ever/evə/ ، هە ستیکرد /فیلت /
 ، سقط /fell/fel/ ، هاو ه ل ، هاو ری ، زمیل ، رفیق /فیلە و / fellow/feləu/
 ، مینە ، مؤنث /فیمنە نین / feminine/femənin/ ، /فیل /
 ، زه لکاو /فین / fen/fen/ ، مینە ، ره گە زناسک ، انوثة /فیمنە نینە تی /
 ، شورا ، په رزین ، په رزین دە کات ، سیاج ، یحیط بسیاج /فینس / fend/fend/
 ، یاری شیربازی /فینسینگ / fencer/fendə/ ، سیاج ، یاری شیربازی /فینسینگ /
 ، تخمیر ، fermentation/fə:menteiʃn/ ، چوارچیو ه ی کانزایی ، الحاجز /فیندە /
 گیانداریکی سپی زەرد باوی بچوکه که لاشه یه کی درێژی هه یه ferret/ferit/ ، /فیمننتە یشن /

ئاهەنگ ، festival/festivl/ , بەخێودەکرێ بو راوکردنی کەرویشک و گیانلەبەری تر /فیریت/
 fester/festə/ , کەیفخۆش ، شاد /فیرستیف/ / festive/festiv/ , احتفال /فیرستیفل/
 کەیفخۆشی ، شادی festivity/festivity/ , هەودەکات ، دەبیت بە کیم ، هەو /فیرستە/
 ئامادە دەکات ، دەهینیت ، یحضر /فیرچ/ / fetch/fetʃ/ , /فیرستیفتی/
 دروستدەکات ، پیکدەهینیت /جینەرەیت/ generate/dʒenəreit/
 جیگای bed/bed/ , نەو، وەچە ، جیل /جینەرەیشن/ generation/dʒenəreɪʃn/
 چاوی پیکەوت ، دیدەنی کرد ، پوو بەرووی بوو وە met/met/ , نوستن ، قەرەوێلە ، سریر /بید/
 , دوژمن ، عدو /ئینەمی/ enemy/enəmi/ , زۆر ، جدا /قیری/ very/very/ , /میت/
 ئەرک ، رەنج ، جەد effort/efət/ , ژنەپنان ، شوکردن ، زواج /ویدینگ/ wedding/wedɪŋ/
 چاکی دەکات ، چاککردنەو ، mend/mend/ , هیلکە ، بیضە /ئینگ/ egg/eg/ , /ئیفەت/
 bent/bent/ , دەچەمیتەو ، چەمانەو /بێند/ bend/bend/ , یصلح ، إصلاح /مێند/
 دەهیلایت ، لیدەگەرپت ، رینگادەدات ، بەکریدەدات let/let/ , چەمایەو ، لاری ، میل /بێنت/
 لەبیری forget/fəget/ , دەستیدەکەویت /گیت/ get/get/ , (خانوو یان دوکان) /لایت/
 , دۆزەخ ، ئەشکەنجە ، نازار ، جەنم ، جحیم /هیل/ hell/hel/ , دەچیتەو ، لەبیردەکات /فەگیت/
 sent/sent/ , دەنیرپت ، یڕسل /سێند/ send/send/ , بەقەرزدەدات /لێند/ lend/lend/
 رویشت went/went/ , کووتایی ، کووتایی پیدەهینیت /ئێند/ end/end/ , ناردی /سێنت/
 لەدەستی دەدات ، خووی لی رزگار دەکات ، خوین دەرپژپت ، رووشنایی shed/ʃed/ , /وینت/
 قەبلاندن ، خەملاندن ، دەقەبلینیت ، دەخەملینیت ، guess/ges/ , دەخاتە سەر ، کوگا /شید/
 etc.....یخمن ، تخمین /گیس/

(a): many/meni/ / مینی/ any/eni/ / هەر /ئینی/ ate/et/ خواردی
 anybody/enibodi/ , وتی ، قال /سید/ said/sed/ , دەلپت /سیز/ says/sez/ , /ئیت/
 , بە هەر شیوەیەک ، علی آیه صورە /ئینیهاو/ anyhow/enihaʊ/ , هەرکەسپک /ئینیبوودی/
 anyone/eniwan/ / /ئینیوہن/ , زیاتر /ئینیمۆ/ anymore/enimɔː/
 anyplace/enipleis/ , لە هەر شوینیک /ئینیپلەیس/ anyroad/enirəud/ , بە هەر حال

هەرکاتیک anytime/enitaim/ , هەرشتیک /ئینیتینگ/ anything/eniθiŋ/ , /ئینیرەود/
 , هەر شوینیک , هەرکویە ک /ئینووی/ anyway/eniwei/ , /ئینیتایم/
 , به هەر حال /ئینوویز/ anywhere/eniweə/ , anyways/eniweiz/ , /ئینوویه/
 /...etc. /ئینوویه/

(ea): bread/bred/ /خبز/ برید/ head/hed/ /سەر/ هید/ behead/bihed/
 , ترساندن , هەرەشە , تەدید /ثریت/ threat/θret/ , سەری لێدەکاتەو , یقەع راس /بیهد/
 health/helθ/ , دەترسینیت , هەرەشە لێدەکات , یهدد /پریتن/ threaten/θretn/
 , تەندروست , لەش ساغ /هیلثی/ healthy/helθi/ , تەندروستی , لەش ساغی , صەحە /هیلث/
 مردوو , نەزۆک dead/ded/ , کەشووہەوا , ئاووہەوا , طقس /ویژە/ weather/weðə/
 , پەر , ریشە /فیژە/ feather/feðə/ , نەناسە , نەس /بریت/ breath/breθ/ , دید/
 پێوانە , دەپێویت , قیاس , measure/mezə/ , ئاسمان , سماء /هیئن/ heaven/hevn/
 , گەنجینە , سامان , کەز /تریژە/ treasure/trezə/ , یقیس /میژە/
 نان خواردنی بەیانی /بری کفەست/ breakfast/brekfəst/ , خووشی , مەتە /پلیژە/
 , کەردەکات /دیفن/ deafen/defn/ , کەر , گویگران , أصم /دیف/ deaf/def/
 , چەک , سلاح /ویپەن/ weapon/wepən/ , مردن , موت /دیث/ death/deθ/
 قورس , گران , ثقیل heavy/hevi/ , ready/redi/ , سامان /ویلت/ wealth/welθ/
 ...etc. /مامە لەی لە گە لکرد , ئالوو یلی لە گە لکرد , تعامل /دیلت/ dealt/delt/ , /هیقی/

(ie): friend/frend/ /هاورێ , صدیق /فریند/

(ei): leisure /lezə/ /لیژە/ leisurely/lezəli/ /علی , بیکاری , دەستبەتالی /لیژە/
 /مەل /لیژەلی/

4- /a/ or /æ/ or /ɑ/ (ئا , ا) ی کورت

(a) : land/lænd/ /زەوی , دەنیشینتەوہ , أرض , ینزل إلی البر /لاند/ hat/hæt/ , شەپقە ,
 شەمشەمە کوپەرە , خفاش bat/bæt/ , دانیشت , جلس /سات/ sat/sæt/ , کلاو , قبەعە /هات/

شیت ، مجنون /ماد/ mad/mæd/ ، تورەکە ، کیس /ساک/ sack/sæk/ ، بات/بات/ ،
 ڕەوشت ، character/kæræktə/ ، سوپاسی دەکات ، یشکر /ئانگک/ thank/θæŋk/ ،
 کەمی /لاک/ lack/læk/ ، سروشت ، تیپ ، کەسیتی ، نیشانە /کارەکتە/
 ، تەخت ، مسطح /فلات/ flat/flæt/ ، بەرپۆهە دەبات /مانیج/ manage/mænɪdʒ/ ،
 قەڵەو ، چەوری ، پیو /فات/ fat/fæt/ ، ڕەش ، أسود /بلاک/ black/blæk/ ،
 چالینج ، challenge/tʃælɪndʒ/ ، پشیلە ، ژنی هار ، قطة /کات/ cat/kæt/ ، دواترین ، الأخير /لاتە/
 خراپ ، بەد bad/bæd/ ، هەیبوو /هاد/ had/hæd/ ، بەرەنگاری دەکات ، بەرەنگاری /چالینج/
 بانک bank/bæŋk/ ، جرج /رات/ rat/ræt/ ، هەقال ، هاودەم /پات/ pat/pæt/ ، باد/باد/
 پشت ، back/bæk/ ، خەمبار ، مات ، دلناخۆش ، حزین /ساد/ sad/sæd/ ، بانگک/
 راستی ، fact/fækt/ ، گۆشە ، زاویە /ئانگک/ angle/æŋgl/ ، دەگەرپتەو ، یرجع /باک/
 داو ، تەلە ، trap/træp/ ، دەتوانیت ، قوتوو ، تەنەکە /کان/ can/kæn/ ، حقیقە /فاکت/
 پارە ، پارە ، پارە /کاش/ catch/kætʃ/ ، نقود /کاش/ cash/kæʃ/ ، داوی بو دادەنیت /تراپ/
 گورزە ، گورزە دەکات ، دەپپچیتەو /پاک/ pack/pæk/ ، دەیگریت ، راوی دەکات /کاچ/
 etc...etc. ، حمار /ئاس/ ass/æs/ .

5- /a:/ or /ɑ:/ (ئا ، ا) ی درێژ

ئەم دەنگە جیاوازه له شیوازی خویندنه وەدا له دەنگی (ئا) ی کورت ، وه له کاتی خویندنه وەدا
 (ئا) هکه درێژتر دهکەینهوه بو زانیاریمان ، بهلام من ههروهکو دهنگی (ئا) ی کورت نویومه
 شیوازی خویندنه وەهەکی به کوردی بوئەوهی شتەکەمان لا ئالۆز نه بیت.

گالیسکە /دەستی/ ، cart/ka:t/ ، بەش ، پارچە ، بەجێدەهێلێت /پات/ part/pɑ:t/ (ar):
 دەرپێت ، bark/bɑ:k/ ، تاریک /داک/ dark/dɑ:k/ ، عەرەبانە /دەستی/ ، عربة دفع /کات/
 باخچە /park/pɑ:k/ ، کیلگە ، دەچینیت ، حقل ، یزرع /فام/ farm/fɑ:m/ ، سەگۆهەر /باک/
 تیژ ، برنده ، حاد ، قاطع sharp/ʃɑ:p/ ، گشتی ، ویستگە /ئۆتۆمبیل/ ، دەوہستینیت /پاک/
 تیر ، هەلپە ، dart/dɑ:t/ ، قیسارە (ئامپیری موسیقایە) /هاپ/ harp/hɑ:p/ ، /شاپ/

کلاوکۆرە skylark/skailɑ:k/ ، کلاوکۆرە /لاک/ lark/lɑ:k/ ، بەخێراییی دەردەچیت /دات/ ، رەق ، گران ، سەخت ، پتەو ، بەهیز hard/hɑ:d/ ، شاعیر /باد/ bard/bɑ:d/ ، /سکایلاک/ سەرەتا ، start/stɑ:t/ ، فرمانی بوون لەگەڵ بکەری کۆ دا بەکار دیت /ئ/ are/ɑ:/ ، /هاد/ ، garden/gɑ:dn/ ، باسک ، ذراع /ئام/ arm/ɑ:m/ ، دەستپێدەکات ، بدایە ، یبدأ /ستات/ ، دوور ، بعید /فا/ far/fa:/ ، هونەر ، فن /ئات/ art/ɑ:t/ ، باخچە ، حدیقة /گادن/ etc...تاوانباری دەکات ، بارگاوی دەکات (پاتری) ، یتهم ، یشحن /چاج/ charge/tʃɑ:dʒ/

دواتریت ، دوایین ، اخیر /لاست/ last/lɑ:st/ ، پۆل ، جۆر /کلاس/ class/kla:s/ (as) ، صندوق ، صندوق casket/ka:skit/ ، شوشە ، جام ، پەرداخ /گلاس/ glass/gla:s/ ، لە قالبی دەدات ، cast/ka:st/ ، قەلە ، کۆشک ، قصر /کاسل/ castle/ka:sl/ ، /کاسکیت/ ، خیرا ، پۆژوو ، پۆژوو دەگریت ، بە پۆژوو دەبیت /فاست/ fast/fa:st/ ، دادە پێژیت /کاست/ ، پوو پۆش ، ماسکە ، دەمامک ، mask/mɑ:sk/ ، هەناسە پرکێ /گاسپ/ gasp/gɑ:sp/ ، دژیتیی ، contrast/kəntɾɑ:st/ ، پابردوو /پاست/ past/pɑ:st/ ، دەمامک دەکات /ماسک/ ، ئیش ، فرمان ، ئەرک ، مەھمە /تاسک/ task/tɑ:sk/ ، جیاوازی ، دژبە یەک /کەنتراست/ ، سەبەتە ، سەلە /باسکیت/ basket/bɑ:skit/ ، تێدە پەرپێت ، پارەو /پاس/ pass/pɑ:s/ ، etc...دە پرسیت ، داوای دەکات /ئاسک/ ask/ɑ:sk/

نیو ، نصف /هاف/ half/hɑ:f/ ، هێمن ، هێمنی دەکاتەو /کام/ calm/kɑ:m/ (al) ، گوێرەکە ، عجل /کاف/ calf/ka:f/ ، لە پی دەست ، دارخورما /پام/ palm/pɑ:m/ ، etc...گوێرەکە ی دەبیت /کاف/ calve/ka:v/

پاش ، after/ɑ:ftə/ ، پەشنوس ، گەلە ، پلان ، مسوودە /درافت/ draft/dra:ft/ (aft) ، etc...لە دوای ، بعد /ئافته/

پێرەو ، گوزەر ، ممر /پاڤ/ path/pɑ:θ/ ، حمام /باڤ/ bath/bɑ:θ/ (ath) ، etc...باوک ، آب ، والد /فازە/ father/fɑ:ðə/

هەر وەها لەم وشانە ی خوارە وەشدا دەنگی { (ئا) ی درێژ } دروست دەبیت:

heart/ha:t/ / قلب /هات/ ، دل ، clerk/klɑ:k/ / کاتب /کلاک/ ،
 aunt/a:nt/ / خالە /ئانت/ ، پور ، عمة ، guard/gɑ:d/ / گاد /
 chance/tʃɑ:ns/ / چەدەر /چانس/ ، dance/da:ns/ / دانس /
 garage/gæra:ʒ/ / گاراژ /کراج ، گەرەج ، can't/ka:nt/ / کانت /
 draught/dra:ft/ / تەوژمی با /درافت/ ، answer/a:nsə/ / ئانسە /
 shan't/ʃɑ:nt/ / شانت /نابیت ، پێویست نابیت /
 laugh/la:f/ / پێکەنین ، genre/ʒɑ:nrə/ / گۆچان ،
 staff/stɑ:f/ / ستاف /کۆمەڵ /
 etc... بەرھەمی ئەدەبی /ژانرە /

تێبینی : وشە (chance) بە واتا کوردییەکی واتا (رێکەوت ، صدفة) بەلام لە دنیادا هیچ شتێک رێکەوت نییە و هەموو شتێک بە قەدەری خۆی گەرەبە و بە قەدەری خوا پوودەدات ، بۆیە واتا قەدەر

6- /o/ or /ɒ/ (ۆ ، ئۆ) ی کورت

body/bɒdi/ ، لەسەر ، علی ، فوق /ئۆن/ / on/ɒn/ ، لوتکە ، قەمە /تۆپ/ / top/ɒp/ (o):
 ، رۆیشتوو /گۆن/ / gone/ɡɒn/ ، کەس ، تەن ، لاشە ، شخص ، لاشە /ئۆتۆمبیل /بۆدی /
 ، زۆر جار ، غالباً /ئۆفن/ / often/ɒfn/ ، بەرد ، گابەرد ، دەلەرزینیت /رۆک/ / rock/rɒk/
 ، بۆق ، ضفدە /فەرۆگ/ / frog/frɒɡ/ ، پێشگرە بە مانای : نە ، نه خیر /نۆن/ / non/nɒn/
 ، خورپە ، shock/ʃɒk/ ، دەکوکییت ، کۆکە ، یسعل ، سعال /کۆف/ / cough/kɒf/
 ، قفل ، قفل دەدات ، دادەخات /لۆک/ / lock/lɒk/ ، دادەخورپینیت ، صدمة ، یصدم /شووک/
 ، پارچە ، block/blɒk/ ، دەیکاتەو ، قفل دەکاتەو /ئەنلۆک/ / unlock/ʌnlɒk/
 ، حار ، ساخن /هۆت/ / hot/hɒt/ ، مەنجەل /پۆت/ / pot/pɒt/ ، ناھیلپیت ، دەگریت /بلۆک/
 دەستی /گۆت/ / got/gɒt/ ، زۆر ، گەلیک ، هیند /لۆت/ / lot/lɒt/ ، نەخیر ، نا ، لا /نۆت/ / not/nɒt/
 ، تاک ، نامۆ /ئۆد/ / odd/ɒd/ ، بەداخ ، متأسف /سۆری/ / sorry/spri/ ، کەوت /گۆت/
 ، درێژ ، طویل /لۆنگ/ / long/lɒŋ/ ، پەلە /سپۆت/ / spot/spɒt/

/بیلۆنگینکر/ , shot/ʃɒt/ , مال و مولک , ممتلكات /مملکت/ ,
 ox/pks/ / ئور /ئوکس/ , گا , off/ɒf/ , کوژاوه , کوژاندنەوه , پشوو , دوور لە , خارج ,
 دەدات , دەبەخشیت , offer/ɒfə/ , سەری قایلبوون /پادەوه‌شینییت /نۆد/ , nod/nɒd/ , ئۆف/
 / , نەخۆشخانە , مستشفی /هۆسپیتل/ , hospital/hɒspɪtl/ , بەخشین /ئۆفە/
 لەپاش ئەوه , فیما , beyond/bɪjɒnd/ , دەیگریته‌خۆی , یتبنی /ئەدۆپیت/ , adopt/əˈdɒpt/
 / , بەلگەنامە , سند , وثیقه , بەند /بۆند/ , bond/bɒnd/ , بعد , دوا , ئەودیو /بیۆند/
 , هەراسان دەکات , بیزاری دەکات , هەراسانکردن /بۆدە/ , bother/bəˈðə/
 / , خاچ , cross/krɒs/ , بەباوەر , دلنیا , پشت ئەستور /کۆنفیدەنت/ , confident/kɒnfɪdənt/
 / , پرتەقال , پەنگی پرتەقالی /ئۆرینج/ , orange/ɒrɪndʒ/ , دەپەرپتەوه /کڕۆس/
 / , هاوبەشی کردن , بەخشین , مساهمه , تبرع , contribution/kɒntrɪbjʊːʃn/
 / , دەوه‌ستییت , وه‌ستان , stop/stop/ , تەم , ضباب /فۆگ/ , fog/fɒg/ , /کۆنتریبیووشن/
 / , بنەرەت , بنچینە , origin/ɒrɪdʒɪn/ , بیانی /فۆرین/ , foreign/fɔːrɪn/ , ویستگە /ستۆپ/
 / , etc... أصل /ئۆریجین/

تیبینی : کاتیک پیتی (o) دەنگی (و , ئۆ) ی کورت دروست دەکات بە مەرچیک پاش پیتی (o) ,
 پیتەکانی (w, r , a) نەهاتبیت ئەو کاتە دەنگی (و , ئۆ) ی کورت دروست دەکات .

/سەیری دەکات , تەماشای دەکات , چاودییری دەکات , کاتزمییری دەستی / (wa): watch/wɒtʃ/
 / , چی , what/wɒt/ , دەیه‌ویت , پێویستی پێیه‌تی , ویستن /وۆنت/ , want/wɒnt/ , /وۆچ/
 / , بوو , کان /وۆز/ , was/wɒz/ , دەگەرپت , یتجول /وۆندە/ , wander/wɒndə/ , ماذا /وۆت/
 / , گۆچانی جادووگەریان ساحیر , wand/wɒnd/ , دەشوات , شتن /وۆش/ , wash/wɒʃ/
 / , فەرمان , دەسەلات /وۆرەنت/ , warrant/wɒrənt/ , /وۆند/
 / , گەرەنتی , ضمان /وۆرەنتی/ , warranty/wɒrənti/ , داوینپیس , خویری /وۆنتەن/
 / , نیچیرگە , کۆمەلە کەرۆیشک , گەرەکیک یان شوینیکی قەرەبالغ /وۆرەن/ , warren/wɒrən/
 / , etc...سەبەتەچنین /وۆت/ , wattle/wɒtl/

because/bekoz/ /بیكۆز/ ، بۆ ، چونکە ، بسبب ،لأنه /بیكۆز/ because/bekoz/

7- /o:/ or /ɔ:/ (ۆ ، ئۆ) ی درێژ

ئەم دەنگە جیاوازه له شیوازی خویندنه وەدا له دەنگی (ئۆ) ی کورت ، وه له کاتی خویندنه وەدا (ئۆ) یه که درێژتر دهکەینه وه بۆ زانیاریمان ، بهلام من ههروهکو دهنگی (ئۆ) ی کورت نوسیومه شیوازی خویندنه وهی کوردییه کهی بۆئەوهی شتەکه مان لا ئالۆز نه بیئت.

کورت ، short/ʃɔ:t/ ، خولگه ، مه دار ، فه له ک ، ده سوڕپیتته وه /ئۆبیت/ orbit/ɔ:bit/ (or):
 به ندهر ، شارۆچکه یه ک له نزیک ده ریا یه ک یان رووباریک که port/pɔ:t/ ، قصیر /شۆت/
 ، چاکده کات ، چاکسازی ده کات ، چاکسازی /ریفۆم/ reform/rifɔ:m/ ، به نده رپکی لیه /پۆت/
 جیه جیه ده کات ، هه لده ستیت به perform/pəfɔ:m/ ، چنگال ، چه تال /فۆک/ fork/fɔ:k/
 هیز ، زه بر ، قوه ، عنف force/fɔ:s/ ، کۆگا ، کۆده کاته وه /ستۆ/ store/stɔ:/ ، په فۆم/
 دراو torn/tɔ:n/ ، وه پرسکه ر ، ماندووکه ر ، بیزارکه ر /بۆرینگ/ boring/bɔ:riŋ/ ، فۆس/
 چه کیکي ئۆتۆماتیکییه وه ک ساروخ بۆ تیکشکاندنی که شتی torpedo/tɔ:pi:dəu/ ، تۆن/
 جۆر ، sort/sɔ:t/ ، خاوه ن ده سه لات ، گه وره ، میر ، سه روه ر /لۆد/ Lord/lɔ:d/ ، تۆپیده وه/
 ، وه رزش ، ریاضه /سپۆت/ sport/spɔ:t/ ، ده پۆلینیت ، نوع ، یصنف /سۆت/
 خۆره لاتی oriental/ɔ:riəntl/ ، خۆره لات ، شرق /ئۆریه نت/ orient/ɔ:riənt/
 ، رۆژه لاتناسی /ئۆریینته لیزه م/ orientalism/ɔ:riəntəlizəm/ ، /ئۆریینتل/
 orientate/ɔ:riənteit/ ، رۆژه لاتناس /ئۆریینته لیست/ orientalist/ɔ:riəntəlist/
 ، رپکی ده خات /ئۆگه نایز/ organize/ɔ:gənaiz/ ، خۆدیتنه وه ، خۆدۆزینه وه /ئۆریه نته ییت/
 زینده وه ر organism/ɔ:gənizəm/ ، رپکخه ر /ئۆگه نایزه/ organizer/ɔ:gənaizə/

داوا، فەرمان ، order/ɔ:də/ ، ناخۆشی ، ته‌نگانه /ئۆدییل/ /ordeal/ɔ:di:l/ ، ئۆگه‌نیزه‌م /
 زۆرتەر، زیاتر، اکثر /مۆ/ more/mɔ:/ ، یان /ئۆ/ or/ɔ:/ ، داوا ده‌کات ، فەرمان ده‌کات /ئۆده‌/
 born/bɔ:n/ ، رپژه ، هاو رپژه ، نسبة ، متناسب /پره‌پۆشن/ /proportion/prəpɔ:ʃn/
 له‌به‌رکراو ، کۆنه ، worn/wɔ:n/ ، گۆشه ، زاویه /کۆنه/ /corner/kɔ:nə/ ، له‌دایک بوو /بۆن/
 شیوه ، پیکده‌هینیت ، پسه‌له ، form/fɔ:m/ ، ئه‌سپ /هۆس/ /horse/hɔ:s/ ، ملبوس /وۆن/
 ...etc. /فۆرم /فۆم/

(a): water/wɔ:tə/ / وۆته / ئاوه‌دات / وۆته ، waterfowl/wɔ:təfaʊl/ ، ئاو ، ئاوه‌دات / وۆته
 به‌شیککی waterfront/wɔ:təfrʌnt/ ، بالنده‌ی ده‌ریایی ، طیور الماء / وۆته‌فاول/
 ، شارۆچکه‌یه‌که‌ که‌ له‌ ئاوه‌وه‌ نزیکه‌ وه‌کو رووبار و ده‌ریا / وۆته‌فره‌نت/
 به‌له‌میک که‌ خوساوه‌ له‌ ئاودا که‌ ناتوانری سهرئابکه‌وی یان waterlogged/wɔ:təlogd/
 نیشانه‌ی ئاوی ، علامه‌ مائي watermark/wɔ:təma:k/ ، بیجولینین / وۆته‌لۆگد/
 دژی ئاو ، به‌رگه‌ی ئاو ده‌گریت ، صامد للماء waterproof/wɔ:təpru:f/ ، وۆته‌ماک/
 ، ئاوه‌ری ، رپگای ئاوی / وۆته‌وه‌ی/ /waterway/wɔ:təwei/ ، وۆته‌پروف/
 ئاودار ، ته‌ر ، پاراو / وۆته‌ری/ /watery/wɔ:təri/

(aw): draw/drɔ:/ / درۆ / وینه‌ده‌کیشت ، وینه‌ده‌کیشت / درۆ/ /draw/drɔ:/ ، ترسناک /ئۆفل/
 ، پاریزه‌ر ، محام /لویه/ /lawyer/lɔ:jə/ ، یاسا ، دادگا ، قانون ، محکمه ، قضاء /لۆ/ /law/lɔ:/ ،
 ، ده‌خشیت ، گاگۆلکی ده‌کات ، خشان ، یزحف /کرۆل/ /crawl/krɔ:l/ ،
 چنگ ، مخلب claw/klɔ:/ ، بینی ، مشار /سۆ/ /saw/sɔ:/ ، زه‌حمه‌ت ، گه‌وج ، گه‌مزه /ئۆکوه‌د/
 ، که‌په‌ک ، وورده‌دار ، نشاره‌ الخشب /سۆده‌ست/ /sawdust/sɔ:dʌst/ ، چرنوکه‌گریت /کلۆ/
 شه‌به‌ق ، dawn/dɔ:n/ ، کارگه‌ی وورده‌دار ، معمل النشارة /سۆمیل/ /sawmill/sɔ:mil/
 ورگی ئاژه‌ل ، الحوصله ، maw/mɔ:/ ، ترس ، خوف /ئۆ/ /awe/ɔ:/ ، کازیوه ، فجر /دۆن/
 ، کال ، fawn/fɔ:n/ ، خاو ، نه‌کولاو /رۆ/ /raw/rɔ:/ ، ده‌می گیانله‌به‌ریکی توندوتیژ /مۆ/
 ...etc. /به‌چکه‌ئاسک ، په‌نگی قاوه‌یی /فۆن/

(a): tall/tɔ:l/ / توڵ / درێژ، call/kɔ:l/ / کۆل / بانگکردن دەکات،
 ball/bɔ:l/ / کرە / بۆل / توپ، stall/stɔ:l/ / لەسەر / دوکانیکی دروستکراو
 ، خوی تیدەکات، خوی پیدەکات / سوڵت / salt/sɔ:lt/ ، شەقام / ستۆل /
 false/fɔ:ls/ / درۆ / فۆلس / also/ɔ:lsəu/ / کۆل / کۆل / هەرەها،
 wall/wɔ:l/ / دەپروات، always/ɔ:lweiz/ / پۆشتن / وۆک / walk/wɔ:k/
 ، دیوار، حائط / وۆل / فیلی دەریا، فيل البحر / وۆلرەس / walrus/wɔ:lrəs/
 ، هەمووکاتیک، دائماً / ئۆلۆهیز / قسە، ئاخافتن، talk/tɔ:k/ ، هۆل / ژووری گشتی نانخواردن،
 قاعة / هۆل / hall/hɔ:l/ ، کل، جمیع / all/ɔ:l/ ، تەباشیر، طباشیر / چۆک / chalk/tʃɔ:k/
 ، قسەدەکات / توک / زەرداو، برینی پیست / gall/gɔ:l/ ، دەکەوێتە خوارەو،
 تاڤگە / فۆل / fall/fɔ:l/ ، ئۆل / زەرداو، برینی پیست / gall/gɔ:l/
 / گۆل / ...etc.

(ought): ought/ɔ:t/ / ئۆت / پێویستە، يجب / thought/θɔ:t/ ، بیرێ کردەو،
 کەری، اشتری / بۆت / bought/bɔ:t/ ، هینای، جلب / برۆت / brought/brɔ:t/
 ، ئۆت / sought/sɔ:t/ / داوای کرد / سوۆت / fought/fɔ:t/ ، پشکنی،
 ...etc.

(aught): caught/kɔ:t/ / کۆت / مسک / گرتی،
 taught/tɔ:t/ / تۆت / تۆت / ...etc.

(our): four/fɔ:/ / فۆ / چوار، ژمارە چوار / فۆ / court/kɔ:t/ ، دادگا / کۆت /
 course/kɔ:s/ ، دەپژێتە، دەکاتە، یصب / پۆ / pour/pɔ:/ ، خولی وانە،
 کۆرس / کۆس / mourn/mɔ:n/ ، هە ی تۆ، هە ی ئیو، yours/jɔ:z/ ، خەفەت دەخوات،
 دلتهنگ دەبیت، رەشده پۆشیت / مۆن / fourth/fɔ:θ/ ، چوارەم / فۆت /
 ...etc.

(au): autumn/ɔ:təm/ / ئۆتەم / پایز، خریف / ئۆتەم / naught/nɔ:t/
 ، سفر، هیچ، صفر، pause/pɔ:z/ / پۆز / لاسار / نۆتی / naughty/nɔ:ti/
 ، لاشیە / نۆت / ئۆتۆمبیل، auto/ɔ:təu/ ، دەسەلات، سەرپشککردن / ئۆتۆرەتی /
 authority/ɔ:θɔrəti/ ، دەستنوس، ئیمزای کەسیکی بە ناوبانگ /
 autograph/ɔ:təgrɑ:f/ ، سیارە / ئۆتەو / هەلە،
 fault/fɔ:lt/ ، خۆکارە، ئالی / ئۆتەماتیک / automatic/ɔ:təmatik/
 ، ئۆتەگراف /

/daughter/dɔ:tə/ / کچ ، اینە /دۆتە/ ، cauldron/kɔ:ldrən/ ، خەوش /فۆلت/ ، مەنجەلێکی بازەیی گەورەییە بۆ چێشت لێنان تێیدا هەمیشە لەسەر ئاگر دادەنری /کۆلدرەن/ ، ماددەیی داخکەر /caustic/kɔ:stic/ ، دەبیته هۆی ، هۆ ، یسبب /کۆز/ /cause/kɔ:z/ ، ئاگادار دەکات ، ئاگادارکردن /کۆشن/ /caution/kɔ:ʃn/ ، /کۆستییک/ ، بە ئاگا /cautious/kɔ:ʃəs/ ، ئاگاداری ، /تەحزیری/ /کۆشەنەری/ /cautionary/kɔ:ʃənəri/ ، ...etc. بە ئاگاداری ، بە وریایی /کۆشەسلی/ /cautiously/kɔ:ʃəsli/ ، /کۆشەس/

(oor): door/dɔ:/ / باب /دۆ/ ، floor/flɔ:/ / نەوزی ژوور ، نەۆم /فلۆ/ ، دەرگا ، /دەرگا/ /door/dɔ:/ ، زەلکاو ، زەوی جیھیلراو /مۆ/ /moor/mɔ:/

(ar): war/wɔ:/ / دەجەنگیت /وۆ/ ، جەنگ ، /جەنگ/ /warm/wɔ:m/ ، گەرم ، گەرمە کات /وۆم/ /ward/wɔ:d/ ، /گەرمی/ ، /warmth/wɔ:mθ/ ، قاوش لە بەندیخانە یان نەخۆشخانە /وۆد/ ، /تەختە/ ، /تەختە/ /شەتەرەنج/ ، /ئەنجومەن/ /بۆد/ /board/bɔ:d/ ، /حرارة/ /وۆم/ ، /وریادە کاتەو/ ، /warn/wɔ:n/ ، /دەبەخشیت/ ، /بەخشش/ ، /خەلات/ /ئەوۆد/ /award/əwɔ:d/ ، /دەنەرە/ ، /دەنەرینیت/ /رۆ/ /roar/rɔ:/ ، /یحذر/ /وۆن/ /etc.

8- /u/ or /u/ (و، ئو) ی کورت

(u): put/pʊt/ / /پوت/ /وضع/ /پوت/ /sugar/ʃʊgə/ / /شەکر/ /شوگە/ ، /bush/bʊʃ/ / /قصاب/ ، /گۆشتفرۆش/ /بوچە/ /butcher/bʊtʃə/ ، /دەوون/ ، /دارستان/ ، /شجیرە/ ، /غابە/ /بوش/ ، /پادە کیشیت/ /پول/ /pull/pʊl/ ، /پالپیو دەنیت/ ، /پالپیو نەنان/ /پوش/ /push/pʊʃ/ ، /جۆرە چکلیتیکە/ ، /خواردنیکە شیرین/ /پود/ /pudding/pʊdɪŋ/ ، /پر/ /فول/ /...etc. /گا/ ، /ثور/ /بول/ /bull/bʊl/ ، /جۆرە چکلیتیکە/ ، /خواردنیکە شیرین/ /پودینگ/

(oo): look/lʊk/ / /سەرئەنگ /لوک/ ، /سەیردە کات/ ، /تەماشادە کات/ ، /book/bʊk/ ، /پەرتوک/ ، /پێ /foot/fʊt/ ، /خوری/ ، /صوف/ /وول/ /wool/wʊl/ ، /جیگادە گریت/ ، /یحجز/ ، /تۆماریدە کات/ /بوک/ ، /وهری گرت/ /توک/ /took/tʊk/ ، /وەستا/ ، /وقف/ /ستود/ /stood/stʊd/ ، /قدم/ /فوت/ ، /رەشی مەنجەل یان دوکەل/ /سوت/ /soot/sʊt/ ، /باش/ ، /چاک/ ، /سوود/ /گود/ /good/gʊd/

دار، دارستان /وود/ wood/wʊd/ ، لێدەنیت ، چیشت لێدەنیت /کوک/ cook/kʊk/ ،
hook/hʊk/ ...etc. ، هەلێدەواسیت /هوک/

should/ʃʊd/ ، توانی /کود/ could/cʊd/ ، ویستی /وود/ would/wʊd/ : (ou)
پێویستە /شود/

ئافرەت /وومەن/ woman/wʊmən/ ، گورگ /وولف/ wolf/wʊlf/ : (o)

9- /u:/ (ئو، و) ی درێژ

ئەم دەنگە جیاوازه له شیوازی خویندنه وەدا له دەنگی (ئو) ی کورت ، وه له کاتی خویندنه وەدا
(ئو) هکه درێژتر دهکهینه وه بۆ زانیاریمان .

راستی ، حقیقة truth/tru:θ/ ، راست ، حقیقی ، صحیح /تروو/ true/tru:/ : (u)
، خویندکار ، قوتابی /ستیوودنت/ studio/stju:diəu/ ، تروو/ student/stju:dnt/
، کۆششکەر /ستیوودیهس/ rule/ru:l/ ، ستۆدیۆ /ستیوودیهو/ studios/stju:diəs/
، به کاربەهێنیت /یووز/ use (v)/ju:z/ ، یاسا ، دەستور ، فەرمانرەوایی دەکات /پوول/
، بێ ئابرو ، بێ رەوشت /پوود/ rude/ru:d/ ، بەکارهێنان /یووس/ (n)/ju:s/
، خویندکار /پیووێل/ pupil/pju:pl/ ، شەربەت /جووس/ juice/dʒu:s/
، داهاوو future/fju:tʃə/ ، شەشپالوو ، مەعب /کیووب/ cube/kju:b/ ، یه که /یوونیت/
، جل ، دەگونجیت /سووت/ suit/su:t/ ، مۆسیقا /میووزیک/ music/mju:zik/ ، /فیووچه/
، که میدە کاته وه ، reduce/ridju:s/ ، تیژ ، گۆشە ی تیژ ، حاد /ئەکیووت/ acute/ækju:t/
، دوورده خاته وه ، دەرده کات ، قەدەغە دە کات /یقلل /ریدیووس/ exclude/iksklu:d/
، گۆشە ی کراوه ، گەلحو ، obtuse/əbtju:s/ ، پەنگی شین /بلوو/ blue/blu:/ ، /ئیکسکلوود/
، خوازیبێنیکار ، خاطب ، طالب ید امرأة للزواج /سووته/ suitor/su:tə/ ، دەبەنگ /ئەبتیووس/
، dispute/dispju:t/ ، مانگی حوزەیران ، مانگی شەش /جوون/ June/dʒu:n/
، زۆرباش ، super/su:pə/ ، موجدە لە دە کات ، شەرەقسە دە کات ، مشتومر دە کات /دیسپیووت/
، سەرپەرشتی دە کات ، یشرف /سووپه قایز/ supervise/su:pəvaiz/ ، نایاب /سووپه/

supervisor/su:pəvaizə/ / مشرف /سووپە قایزە/ ، سەرپەرشتیکار ، سەرپەرشتیار ،
 beautiful/bju:tɪfl/ / جمیل /بیووتیفل/ ، جوان ، suitable/su:təbl/ / لەبار ،
 / سووتەبۆل/ ، accuse/əkju:z/ / خۆکوشتن /سوویساید/ ، suicide/su:isaid/ ، ملائم /سووتەبۆل/
 / یەکیتی ، یەکبوون ، اتحاد ، union/ju:niən/ ، تاوانباردەکات ، گوناھباردەکات /ئەکیووژ/
 /...etc. وحادە /یووئیەن/

کۆمەڵ ، کۆمەڵ دەکات ، group/gru:p/ ، شۆربا ، حساء /سووپ/ / soup/su:p/ (ou):
 تۆ ، ئێوە ، أنت ، أنتم /you/ju:/ ، لاوی ، گەنجیتی /یووژ/ / youth/ju:θ/ ، مجموعه /گروپ/
 / یوو/ ، you've/ju:v/ ، برین ، زام ، برینداردەبیت ، جرح ، یجرح /ووند/ / wound/wu:nd/ ، یوو/
 /...etc. تۆ هەتە ، ئێوە هەتانه /یووژ/

Note: note of these following two words:

wound/waund/ past and past perfect of (wind) /خولایەو ، سوپایەو /واوند/

wound/wu:nd/ / برین ، زام /وووند/

(oo): roof/ru:f/ / /رپووف/ ، سەربان ، روو ، سطح /رپووف/ / loose/lu:s/ ، بان ،
 tool/tu:l/ / /ئامیر/ توول/ ، ئالەت ، ئالەت ، دەزگا ، کەرەستە ، zoo/zu:/ / /زوو/
 cool/ku:l/ / /کوول/ ، کات دەکات /کوول/ / pool/pu:l/ ، سارد ، فینک ، فینک دەکات /کوول/
 tooth/tu:θ/ / /تووت/ ، سن /تووت/ / fool/fu:l/ ، گەوج ، گیل ، گەوجانەرەفتاردەکات /فوول/
 boot/bu:t/ / /بووت/ ، جزمە /بووت/ / soon/su:n/ ، پوت ، soon/su:n/ ، هەرئێستا ، زوو /سوون/
 ooze/u:z/ / /ئووژ/ ، لێیدەچیت /ئووژ/ / smooth/smu:ð/ ، نەرم ، لیتە ، قور ، دەدەلێنیت ،
 /رەگ ، جذر /root/ru:t/ ، خویندنگا ، فیرگە /سکوول/ / school/sku:l/ ، نایم /سمووز/
 / دیسان ، هەرۆهە ، زۆر /too/tu:/ ، تەپلەکی دانیشتن /ستوول/ / stool/stu:l/ ، /رپووت/
 / ژوو ، بواری ، غرەفە ، مجال /room/ru:m/ ، هەلدەبژیریت /چووژ/ / choose/tʃu:z/ ، /توو/
 / خۆراک ، خواردن /فوود/ / food/fu:d/ ، نیوەرۆ /نوون/ / noon/nu:n/ ، /رپووم/
 / پەڕیشانی ، ملویرانی ، چارەنوسی ، چارەنوس ، فەوتان ، مصیر ، هلاک /دووم/ / doom/du:m/

Doomsday/du:mzdei/ / رۆژی زیندوو بوونەو، یوم القیامة /دوومزدهی/

spoon/spu:n/ / کەوچک /سپوون/، moon/moon/ / موون/ (هەسارە) هەیف، مانگ،
shoot/ʃu:t/ / شووت/ یرمی، یطلق، دەهاوێت، دەتەقینێت، coop/ku:p/ / قەفەز،
...etc. (بو مریشک و بالندە) /کووپ/

(ew): new/nju:/ / نۆی، تازە، جدید /نیوو/، news/nju:z/ / خەبەر، هەواڵ، هەواڵەکان،
crew/kru:/ / دەستە، کەم، ژمارەیهکی کەم /فیوو/، few/fju:/ /، أخبار /نیووز/
blew/blu:/ / نفخ /بلوو/، گرو، دەستە ی فرۆکەوان، دەستەیهک چە کدار /کروو/
drew/dru:/ / راپیکشا /دروو/، گەرەبوو، گەشەیکرد /گروو/، grew/gru:/ /
view/vju:/ / فری، طار /فلوو/، flew/flu:/ /، هاویشتی، رمی /ثروو/، threw/θru:/ /
dew/dju:/ / بێر، بۆچوون، بۆچوونی وایە، بینین، سەیری دەکات، دەبینیت /قیوو/
dewdrop/dju:drop/ / دلوپیک، شەونمدار /دیوو/، dewy/dju:i/ /، شەونم، ندی /دیوو/
mew/mju:/ /، دەمیایوینیت، وەک مندال دەگری /میوو/، mew/mju:/ /، شەونم /دیوودرۆپ/
jewel/dʒu:əl/ /، گەوهر، جوهره /جووهل/، jewel/dʒu:əl/ /، ماسی جولە کە
...etc. (ماسییهکی دەریایی گەرەیه)، السمک اليهودي (سمک بحری کبیر) /جووفیش/

(oe): shoe /ʃu:/ /، کەوش، قۆندەرە، نال، نال دەکات /شوو/، shoe /ʃu:/ /، تاکە پیللاو،،
shoelace /ʃu:leis/ /، پیللاو، قۆندەرەکان /شووز/، shoes/ʃu:z/ /، قەیتانی پیللاو
/شوولەیس/

(om): womb /wu:m/ / مندالانی ئافرەت /وووم/

10- /ʌ/ ((ئە ی زۆر کورت یان بەپەله) کە بەرامبەر (فتحة) یە لە زمانی عەرەبیدا

(o): son /sʌn/ /، کۆر، ابن /سەن/، mother /mʌðə/ /، هەندیک، بعض /سەم/، some /sʌm/ /، دایک، أم /مەزە/، brother /brʌðə/ /، برا،
come /kʌm/ /، بریدیەو، سەرکەوت، ریح /وہن/، won /wʌn/ /، دەگاتە شوین، یاتی، یصل الی المکان /کەم/
oven /ʌvən/ /، ئهوی تر، اخر /ئەزە/، other /ʌðə/ /، کراو، مفعول /دەن/، done /dʌn/ /

یەک ، کەسێک /وہن/ one/wʌn/ ، جارێک ، مرة واحدة /وہنس/ once/wʌns/ ، ئەقن /
 none/nʌn/ ، دوو دل دەبیت ، دلەراوکی تو ش دەبیت ، دلەراوکی /وہری/ worry/wʌri/
 پیاز ، بصل onion/ʌnjən/ ، زمان ، لسان /تەنگ/ tongue/tʌŋ/ ، هیچ کەس ، لا أحد /نەن/
 خوشی دەوێت ، love/lʌv/ ، هەنگوین ، عسل /هەنی/ honey/hʌni/ ، ئەنیەن /
 لەنیوان (دوو شت زیاتر) /ئەمەنگ/ among/əməŋ/ ، خوشەویستی ، یحب ، حب /لەق/
 گەدە ، وەرگ ، معدة stomach/stʌmək/ ، لەسەر ، علی /ئەبەق/ above/əbʌv/
 کۆتر ، حمامة dove/dʌv/ ، دووشەممە /مەندەہی/ Monday/mʌndei/ ، استەمەک /
 مەیمون ، قرد /مەنگکی/ monkey/mʌŋki/ ، پارە ، نقود /مەنی/ money/mʌni/ ، دەق /
 تەن ، طن /تەن/ ton/tʌn/ ، دادەپۆشی ، سەر قاپ /کەقە/ cover/kʌvə/
 قەبارەہی کەشتی یان کیشی ئەو کە لوپەلانەہی کە کەشتییەک دەتوانیت tonnage/tʌnidʒ/
 etc...تەن (1000 کیلوگرام) /تەن/ tonne/tʌn/ ، هەلیبگری /تەنیج/

(u): بر ، کۆ ، مقدار ، مجموع /سەم/ sum/sʌm/ ، پادەکات ، پکردن /رەن/ run/rʌn/
 مام ، uncle/ʌŋkl/ ، ژوور ، لەسەر ، بو /ئەپ/ up/ʌp/ ، خۆر ، شمس /سەن/ sun/sʌn/
 ژیر ، under/ʌndə/ ، دادەخات ، پیوہی دەدات ، یغلق /شەت/ shut/ʃʌt/ ، خال /ئەنگکل/
 ، هاوین ، صیف /سەمە/ summer/sʌmə/ ، گالتە ، پابواردن /فەن/ fun/fʌn/ ، تحت /ئەندە/
 ، پادودەکات ، پاو /هەنت/ hunt/hʌnt/ ، پیویستە ، دەبیت /مەست/ must/mʌst/
 لوتکە ، پۆپە ، قمە summit/sʌmit/ ، بودجە ، میزانیە /بەجیت/ budget/bʌdʒit/
 بەختیار ، lucky/lʌki/ ، دەبری ، کەرتی دەکات ، برین /کەت/ cut/kʌt/ ، سەمیت /
 نانی lunch/lʌntʃ/ ، پەنجە گەورەہی دەست /ئەم/ thumb/θʌm/ ، بەختەوہر /لەکی/
 شت دەردەہینیەت لە صندوق یان جانتا ، پوونی دەکاتەوہ ، unpack/ʌnpʌk/ ، نیوہرۆ /لەنج/
 چرۆ ، گوپکە ، خونچە bud/bʌd/ ، قور ، طین ، وحل /مەد/ mud/mʌd/ ، دەرہینان /ئەنپاک/
 ، دەبەہی پوونی سەیارە /سەمپ/ sump/sʌmp/ ، یانە /کلەب/ club/kʌb/ ، بەد /
 تۆپ ، تفەنگ ، پادودەکات /گەن/ gun/gʌn/ ، بانگی دەگات /سەمەن/ summon/sʌmən/
 ، جۆگە ، کەند /دەکت/ duct/dʌkt/ ، گالتەچی ، هەزەلی /فەنی/ funny/fʌni/

dull/dʌl/ گەمژە، گیل، غبی /دەفە/ duffer/dʌfə/ مرای، بطة /دەک/ duck/dʌk/
 تەپل، دەهۆل، drum/drʌm/ لال، بی زمان /دەم/ dumb/dʌm/ گیل /دەل/
 ، لەشی دەستکرد /دەمی/ dummy/dʌmi/ ، تپل /دەم/
 ، توشی شوک بوو، مات دەبیت /دەمفاوندید/ dumbfounded/dʌmfəʊndɪd/
 ، سەرخۆش، مەست، سکران /دەرەنگگەن/ drunken/drʌŋkən/
 ، مەبخۆر /دەرەنگگەد/ drunkard/drʌŋkəd/ ، تەپل لیدەر، دەهۆل ژەن /دەرەمە/
 ، ئەشکەنجە، drug/drʌg/ ، دەرمان، دواء /دەرەگ/
 ، دەرەج دەدات /دەرەج/ drudge/drʌdʒ/ ، کولەمەرگی، کوپەرەوهری، بەندەیه تی /دەرەجەری/
 ، لە شەرمدا سوور هەلدەگەریت، تەریق دەبیتەو، شەرم /بەش/ blush/blʌʃ/
 ، مافوری بچوک، rug/rʌg/ ، خنکان، اختناق /سەفەکەیشن/ suffocation/sʌfəkeɪʃn/
 ، ژوو، سەروو، بالا upper/ʌpə/ ، ناشرین، قبیح /ئەگلی/ ugly/ʌgli/ ، قالیچە /رەگ/
 ، شپو، supper/sʌpə/ ، کورتە، پوختە، خلاصە /سەمەری/ summary/sʌməri/ ، ئەپە/
 ، هیشوو، bunch/bʌntʃ/ ، بیستی گامیش /بەف/ buff/bʌf/ ، نانی ئیوارە، عشاء /سەپە/
 /بەنچ/ etc...گورزە

بەهیز، توند، ئەستور tough/tʌf/ ، وشک، در، خشن /پەف/ rough/rʌf/ (ou):
 وڵات country/kʌntri/ ، جووت، ژن و میرد، دووان /کەپل/ couple/kʌpl/ ، تەف/
 کیشە، بیزاری trouble/trʌbl/ ، بەس، تەواو، کاف /ئینەف/ enough/ɪnʌf/ ، کەنتری/
 دووئەوئەندە، double/dʌbl/ ، لاو، گەنج، شاب /یەنگ/ young/jʌŋ/ ، دەکات /تەرەبل/
 ، ئامۆزا یان خالۆزا (بو کور و کچ) /کەزن/ cousin/kʌzn/ ، دووانی، جووت /دەبل/
 etc...ئازایەتی، شجاعة /کەریج/ courage/kʌrɪdʒ/

لافاو، فیضان /فلەد/ flood/flʌd/ ، خوین، دم /بەد/ blood /blʌd/ (oo):

(ئ، ئی) ی درێژ /ɜ:/ or /ə:/ - 11

تیبینی : ئەم دەنگە لەوانە یە بە شیوەی جیاواز بنوسریت ، ئەم دەنگە لەوانە یە بە شیوەی /:3/ بنوسری یان بە شیوەی /:ə/ بنوسری ، با لیمان تیکنە چیت ، هەر کامیکیان بیت هەر دروستە و ئاماژە یە بو هەمان دەنگ ، وە لە کاتی خویندنه وەدا جیاوازه لە خویندنه وە بە شیوەی دەنگی (ئ) ، (ئ) کورت ، وە لە کاتی خویندنه وە ی وشەکاندا دەنگی (ئ) ، (ئ) یە کە درێژتر بکەینە وە و پێی دەوتری دەنگی (ئ) ی درێژ.

پیتی نەبزوین + (ir, er, ur)

ریشۆلە blackbird/blakbɜ:d/ , بالنده ، طیر /بید/ bird/bɜ:d/ (پیتی نەبزوین + ir) , کراس ، قمیص ، ثوب /شیت/ / shirt/ʃɜ:t/ , جۆرە بالنده یە کە پەشە /بلاکید/ , تەنورە (جلی ئافره تانە (کە حەرامە ئافره ت لە بەری بکات)) /سکیت/ skirt/skɜ:t/ , کچ ، کیژ ، بنت ، فتاە /گیل/ girl/gɜ:l/ , سییەم ، ثالث /ئید/ third/θɜ:d/ , لەدایکبوون ، میلاد birth/bɜ:θ/ , پیس ، چلکن /دیتی/ dirty/dɜ:ti/ , یە کەم /فیست/ , گەورە ، ئاغا ، گەورەم ، سیدی /سن/ sir/sɜ:/ , تینوو /ئیستی/ thirsty/θɜ:sti/ , /بیت/ , /بازنە ، ئەلقە ، حلقة ، دائرە /سیکل/ circle/sɜ:kl/ , چلک ، پیسی /دیت/ dirt/dɜ:t/ , etc... تینویتی /ئیست/ thirst/θɜ:st/

میکرۆب ، تۆو ، بذرة ، جرثوم ، میکروب /جیم/ germ/dɜ:m/ (پیتی نەبزوین + er) , کەس ، تاک ، شخص ، person/pɜ:sn/ , شایانییەتی ، يستحق /دیزیف/ deserve/dizɜ:v/ , تەواو ، بیخەوش /پیفیکت/ perfume/pɜ:fju:m/ , بۆن ، بۆن ، بۆن بلاو دەکاتە وە /پیفیووم/ , خزمەت ، خدما /سیقیس/ service/sɜ:vis/ , بۆن ، بۆن بلاو دەکاتە وە /پیفیووم/ , بەر یاییە کە دوو بالی درێژی هە یە و کلکی لیکجیا بوو تە وە /تین/ her/hɜ:/ , ئەستونی ، vertical/vɜ:tɪkl/ , زانکۆ /یوونیقیسە تی/ university/ju:nivɜ:səti/ , لیزان ، ماهر /قیسە تایل/ versatile/vɜ:sətəil/ , ستونی ، شاقولی /قیتیکل/ , بووم ، بووین ، بوون ، بوو were/wɜ:/ , پەسەندی دەکات ، یفضل /پریفی/ prefer/prɪfɜ:/

ترشاندن ، تخمیر /فیمینتەیشن/ /fermentation/f3:menteiʃn/ ، /وی/ ،
 ئاماژە ی بو دەکات refer/rif3:/ ، نەمر ، هەمیشە ، خالدا ، دائم /ئیتینل/ /eternal/it3:nl/
 گرز ، مۆن ، پووترش ، stern/st3:n/ ، وەرزی خویندن ، مەرج /تیم/ /term/t3:m/ ، /رپفی/
 ...etc. توندوتیژ /ستین/

(پیتی نەبزوین + or)

تیبینی : زۆر بە ی جار (w+or) دەنگی /3:/ دروست دەکات لە وشەکاندا وەک ئەو و شانە ی
 خوارەو.

وشە ، دادەرپژێت ، کلمە ، word/w3:d/ ، کار ، کاردەکات ، عمل ، یعمل /ویک/ /work/w3:k/
 ، لێهاتوو ، شیاو ، شایان ، شایستە ، لایق ، جدیر بشیء /ویذی/ /worthy/w3:ði/
 ، یصوغ /وید/ ، دەپەرستیت ، پەرستن ، یعبد ، عبادە /ویشیپ/ /worship/w3:ʃip/
 پەرستیار ، worshipper/w3:ʃipə/ ، پوژی کار /ویکە دە ی/ /workaday/w3:kədei/
 نرخ ، بەها ، worth/w3:θ/ ، خراپترین ، الأسوأ /ویست/ /worst/w3:st/ ، عابد /ویشیپە/
 بی نرخ ، بی فەر ، هیچ و پوچ ، بی قەدر ، هیچ /worthless/w3:θləs/ ، قیمة ، ثمن /ویث/
 سودمەند ، بەرپز ، بەکەلک ، پربایەخ /worthwhile/w3:θwail/ ، ناھینیت /ویثلەس/
 کرداری ، دەکرئ ، عملی ، یمكن عمله /ویکە بل/ /workable/w3:kəbl/ ، /ویثوایل/
 هیزی مروّف workforce/w3:kfo:s/ ، کریکار ، عامل /ویکە/ /worker/w3:kə/
 جیھان world/w3:ld/ ، کارخانە ، مصنع /ویکشۆپ/ /workshop/w3:kʃop/ ، /ویکفۆس/
 لەسەر worldwide/w3:ldwaid/ ، دونیایی /ویلدلی/ /worldly/w3:ldli/ ، عالم /ویلد/
 خراپتر worse/w3:s/ ، کرم ، دودە ، /ویم/ /worm/w3:m/ ، ئاستی جیھانی /ویلدواید/
 ...etc. /ویس/

(ur + پیتی نه بزویڤن): turn/tɜ:n/ / تین / دەسورپتته وه ، burn/bɜ:n/ / ده خولیتته وه ، مه به ست ، وای نیازه /پپهس/ purpose/pɜ:pəs/ / ده سوتینیت ، سوتاندن /بین/ nurse/nɜ:s/ / نیس / به خپوی ده کات ، چاودیڤری ده کات ، سستهر ، نه خوۆشه وان ، urgent/ɜ:dʒənt/ / پپویست /ئیجه نت/ purse/pɜ:s/ / پپس / جانتای ئافرهت / جزدان ، surface/sɜ:fis/ / سطح /سیفیس/ curved/kɜ:vd/ / کپقد / چه ماوه / رووده دات ، disturb/distɜ:b/ / دیستیب / وه پرس ده کات ، بیزاری ده کات ، incur/ɪnkɜ:/ / خوی / هانده دات /ئیج/ urge/ɜ:dʒ/ / دیت /ئه کئ/ دوورتر ، قولتر further/fɜ:ðə/ / قهرزار ده کات ، گیرۆده ده بیت ، توش ده بیت /ئینکی/ burden/bɜ:dn/ / ده ته قیت ، ده یته قینیت ، ینفجر ، یفجر /ببست/ burst/bɜ:st/ / فیژه / دز ، مالبر /بیگلّه/ burglar/bɜ:glə/ / کولک ، فهرو /فی/ fur/fɜ:/ / قورسای ، بار /بیدن/ زیاندار ، زیان پیگه یشتوو hurtful/hɜ:tfl/ / ئازاری ده دات ، ئازار /هیت/ hurt/hɜ:t/ / هیتفل/...etc.

(ear): earth/ɜ:θ/ / ائث / خاک ، زهوی ، learn/lɜ:n/ / لین / یتعلم /بین/ early/ɜ:li/ / ئیلی / به زووی /ئیلی/ heard/hɜ:d/ / هید / گپی لیبوو /هید/ بیستی ، earnestly/ɜ:nɪstli/ / به دهستی ده هیئیت ، دهستی ده که ویت /ئین/ earn/ɜ:n/ / ده پشکنیت ، پشکنین /سیچ/ search/sɜ:tʃ/ / به په روۆشه وه ، به راستی /ئینستلی/ ...etc.

(our): journey/dʒɜ:ni/ / جهشت ، رحله /جینی/

(eur): secateurs /sekətɜ:z/ / نینوک بر ، مقه ست ، گیابر /سیکه تیز/

12- /ə/ (ئه) که له دهنگی /n/ لاوازتره

زیاتر له و وشانه دا دروست ده بیت که کو تایان هاتوو به (er) یان (ar) یان (or)

speaker/spi:kə/ / سپییکه / متکلم /قسه کهر ، baker/beikə/ / خباز /به یکه ، رابه ر ، رپپیشاندهر ، doctor/dɒktə/ / طبیب /دوکته / conductor/kəndʌktə/ / پزیشک ،

/sailor/seilə/ بەرگدروو ، خیاط /تەیلە/ /tailor/teilə/ بەلگە ، گەیهنەر /کەندەکتە/
 /beggar/begə/ ، متسول /بێگە/ /beggar/begə/ ، دەریاوان ، بحار /سەیلە/
 /scholar/skolə/ دارس ، باحث ، توێژەر ، grammar/græmə/ ، القواعد /گرامە/
 /filler/filə/ ، شکینەر /برەیکە/ /breaker/breikə/ ، شاگرد ، قوتابی ، زانا ، پسپۆر /سکۆلە/
 ماددەیه کە بەکاردهیئری بو پێکردنەوهی کونە بچوکه کان و درزه بچوکه کان بەتایبەتی لە دیوار و
 /cellar/selə/ ، سارداب ، ژێزەمین ، سرداب ، ژێرخان /سیلە/ /cellar/selə/ ، تەختەدا /فیله/
 /actor/æktə/ ، نوینەر ، ممثل ، ناوەند ، چەق ، center/sentə/ /وسط /سینتە/
 /inventor/inventə/ ، داهینەر ، دروستکار ، خالق /کریهیتە/ /creator/krieitə/ ، /ئاکتە/
 /answer/ɑ:nsə/ ، باوک ، أب /فازە/ /father/fɑ:ðə/ ، مخترع /ئینقیینتە/
 /teacher/ti:tʃə/ ، فیرکار ، دانەر ، نوسەر /ئۆتە/ /author/ɑ:θə/ ، وهلام ، جواب /ئانسە/
 /theater/θiətə/ ، ههله ، چەوتی ، خطأ ، غلطة /ئیرە/ /error/erə/ ، مامۆستا /تیپچە/
 ...etc. /رەنگ ، رەنگ دەکات ، لون ، یلون /کەله/ /colour /kɒlə/ ، /ئیهتە/

(ib): /horrible/horəbl/ ، سامناک ، ترسناک /تیرەبێ/ /terrible/terəbl/
 /visible/vizəbl/ ، ديار ، ئاشکرا ، بینراو ، دەرکەوتوو /قیزەبێ/ /visible/vizəbl/ ، سامناک ، تۆقینەر /هۆرەبێ/
 /visibility/vizəbiləti/ ، پەلهی بینین ، دەرکەوتن ، هاتنەپیش چاو /قیزەبیلەتی/
 /permissible/pəmisəbl/ ، لێی دیارە ، لێیدەبینری /قیزەبلی/ /visibly/vizəbli/
 /incredible/inkredəbl/ ، باوەری پیناکری ، لا یمن ، رپپیدراو ، مسموح بە /پەمیسەبێ/
 ...etc. /تصدیقە /ئینکریدەبێ/

(ab): /noticeable/nəutisəbl/ ، ديار ، ئاشکرا ، واضح ، بارز /نەوتیسەبێ/
 /advisable/ədvaizəbl/ ، گونجاو ، باش ، راست ، معقول /ئەدقایزەبێ/
 /manageable/mænɪdʒəbl/ ، گونجاو ، /suitable/su:təbl/ ، بەرپۆوە دەچی /مانیجەبێ/
 /lovable/lɒvəbl/ ، خوێشەویست ، محبوب /لەقەبێ/ /lovable/lɒvəbl/ ، لەبار ، ملایم /سووتەبێ/
 /readable/ri:dəbl/ ، دەخوینریتەوه ، یمن قراءتە /رپیدەبێ/

دەگۆرری، قابل للتعدیل /چەینجەبۆ/ changeable/tʃeɪndʒəbl/
 ...etc. بەرپز، محترم /رەسپیکتەبۆ/ respectable/rɪspektəbl/

(a): along/əlon/ /ئەلۆنگ/، علی طول /بەدریژایی، ago/ægəʊ/ /ئەگەو/، لهووەپیش
 ahead/əhed/ /ئەهید/، بو پیشەوہ /ئەهید/، above/əbʌv/ /ئەبەف/، لەسەر،
 apart/əpɑ:t/ /ئەپات/، منفردا /ئەپات/، acute/ækju:t/ /ئەکیووت/، تیز،
 arrive/əraɪv/ /ئەرایف/، یصل /ئەرایف/، دەگات، about/əbaut/ /ئەباوت/،
 attentive/ətentive/ /ئەتینتیف/، مهتم /ئەتینتیف/، abandon/əbændən/
 /گرنگ، important/ɪmpɔ:tnt/، بەجییدەهیلێت، وازی لیدەهینیت، يتخلى عن /ئەباندهن/
 بەرەو باکور، الى الشمال northwards/nɔ:θwədz/، بایه خدار، مهم /ئیمپۆتنت/
 ، ئاسوودە، دلخۆش، رەحەت، مریح /کەمفتەبۆ/ comfortable/kʌmftəbl/
 /نۆئوہدز/، جوان، زۆرچاک، دلپەسەند، عال، بەباشترین شیوہ، بأحسن ما admirable/ædmərəbl/
 /جاریکی تر، مرة أخرى /ئەگین/، again/əgen/، یكون /ئادمەرەبۆ/
 ...etc. رپکی دەخات، یرتب /ئەرەینج/

(ure): fracture/fræktʃə/ /فراکچە/، شکان، درزبردن، شکان (ئیسک)
 nature/neɪtʃə/ /طبیعة /نەیحە/، سروشت، future/fju:tʃə/، دواپۆژ،
 دروستکراو، مخلوق /کریچە/ creature/kri:tʃə/، مستقبل /فیووجە/
 پیوانە، دەپیویت، measure/meɪzə/، پەستان، ضغط /پریشە/ pressure/preʃə/
 /پۆشنبیری، شارستانیەتی، حضارة، ثقافة /کەلچە/ culture/kʌltʃə/، قیاس، یقیس /میژە/
 کەلوپەل furniture/fɜ:nɪtʃə/، گەنجینە، سامان، کنز /تریژە/ treasure/treɪzə/
 ...etc. دەستبەتالی /لیژە/، leisure/leɪzə/، /فینچە/

(o): police/pəli:s/ /پۆلیس، شرطة /پەلییس/، سەرەرزى، honour/onə/،
 پیسی دەکات، pollute/pəlu:t/، ناوبانگی چاک، ئابروو، رپز، خورەوشت، شانازی /ئۆنە/

/پۆلیسی پیاو /پەلییسەمن/ policeman/pəli:smən/ , یلووت /پەلووت/
command/kəmə:nd/ /...etc. فەرمان دەکات /کەماند/

به ناوبانگ ، ناسراو ، مشهور /فەیمەس/ famous/feiməs/ (ous)
ترسناک /دەینجەرەس/ dangerous/deindʒərəs/

بیسوود ، useless/ju:sləs/ , ئاوارە /هەوملەس/ homeless/həumləs/ (-less)
کەمتەرەخم ، مهمل /کێهەس/ careless/keələs/ , عەدیم الفائدة /یووسلەس/
...etc. بیئاین ، ناپاک ، خائن ، لا دین له /فەیتلەس/ faithless/feiθləs/

fatness/fætnəs/ , وشکایی ، جفاف /دراینهس/ dryness/drainəs/ (-ness)
ووردی /فاینهس/ fineness/fainnəs/ , قەلەوی /فاتنەس/
...etc. کەمتەرەخمی /کێهەسنەس/ carelessness/keələsnəs/

B- Diphthongs: دەنگە جووت بزۆینەکان

1- /ai/ ئای

hide/haid/ , لا ، تەنیشت ، جانب /ساید/ side/said/ (i + e): پیتی نەبزۆین
به فر ، سه هۆل ، تلج ، جلید /ئایس/ ice/ais/ , دەیشاریتەوه ، حەشاردەدات /هاید/
mice/mais/ , هە ی من (پاناوی هەیی قسەکەر) ، مین ، لوغم /ماین/ mine/main/
باش ، چاک ، پووخۆش ، جوان ، قەشەنگ ، خۆش /نایس/ nice/nais/ , مشکەکان /مایس/
زەرەدەخەنەدەییگریت ، smile/smail/ , ژیر ، دانا ، حکیم ، عاقل /وایز/ wise/waiz/
crime/kraim/ , پان ، عریض /پان/ wide/waid/ , زەرەدەخەنە /سمایل/
هاوتا ، لیکچوو ، وهک ، like/laik/ , له کاتیکیدا /وایل/ while/wail/ , تاوان ، جریمە /کرایم/
دەنوسییت ، یکتب /پرایت/ write/rait/ , سپی /وایت/ white/wait/ , خۆشیدەویت /لایک/
دەییگەزیت ، bite/bait/ , دەعوەتی دەکات ، میوانداری دەکات /ئینقایت/ invite/invait/

(y): fine/fain/ شوین، مکان /سایت/ site/sait/ قه‌پی لیده‌گریت، گه‌ستن، یعض /بایت/
 ژبان، بوون life/laif/ کات، وقت /تایم/ time/taim/ جوان، خووش، باش، ورد /فاین/
 ده‌پالیووت، refine/rifain/ میل (1609 مه‌تر، 176 یارد) /مایل/ mile/mail/ /لایف/
 پیناسه‌ی ده‌کات، راقه‌ی ده‌کات define/difain/ لوس ده‌کات، ساف ده‌کات /ریفاین/
 ده‌بریسکیته‌وه، تیشکده‌داته‌وه، ده‌درووشیته‌وه، یشرق، یلمع shine/ʃain/ /دیفاین/
 ...etc. /لیمۆ /لایم/ lime/laim/ /شاین/

وه‌لامده‌داته‌وه، وه‌لام، یجیب، reply/riplai/ وشک، جاف /درا‌ی/ dry/drai/ **(y):**
 شه‌رم، shy/ʃai/ هه‌ولده‌دات، دادگایی ده‌کات، هه‌ول /ترا‌ی/ try/trai/ جواب /رپیلای/
 چاو، عین /ئای/ eye/ai/ /ئاسمان، سماء /سکای/ sky/skai/ به‌شه‌رم، خجول /شای/
 identify/aidentifai/ جیبه‌جیی ده‌کات، به‌کارده‌هینیت /ئه‌پلای/ apply/əplai/
 گه‌وره‌ده‌کات، magnify/mægnifai/ دیاریده‌کات، ده‌یناسیته‌وه /ئایدینتیفای/
 پاک ده‌کاته‌وه /پیوه‌ریفای/ purify/pjuərifai/ گه‌وره‌ترده‌کات، درشت ده‌کات /ماگنیفای/
 خوات له‌گه‌ل، مع‌السلامه /بای/ bye/bai/ کلاوکوره /سکایلاک/ skylark/skaila:k/
 ده‌فرپیت، میش /فلای/ fly/flai/ ده‌گری، هاوارده‌کات، هاوار، یصرخ /کرای/ cry/krai/
 بوچی /وای/ why/wai/ به‌کارده‌هینیت، کارپیده‌کات، لک، لو /پلای/ ply/plai/
 چاپکه‌ر typist/taipist/ هی‌ی من /مای/ my/mai/ ده‌کرپیت، کرپین /بای/ buy/bai/
 سیخوپ، سیخوپری ده‌کات، spy/spai/ جوور، چاپده‌کات /تایپ/ type/taip/ /تایپیست/
 دانی پیدا deny/dinai/ له‌لای، له‌ته‌نیشته‌وه، له‌دوای /بای/ by/bai/ جاسوس /سپای/
 پشتی پی ده‌به‌ستیت، یعتمد rely/rilai/ نانیت، نکولی لیده‌کات، ینکر /دینای/
 ...etc. /رپیلای/

(ight): sight/sait/ ده‌بینیت /سایت/ night/nait/ شه‌و /نایت/
 رووناکی، چرا، سوک، گرده‌گریت /لایت/ light/lait/ سوارچاک /نایت/ knight/nait/
 فرپین /فلایت/ flight/flait/ راست، راسته، لای راست، وه‌ستاو /راست/ right/rait/
 دلشاد ده‌کات، خووشی، شه‌وق، شادی، یه‌هج، یمتع /دیلایت/ delight/dilait/

له وانه بوو، هیز *might/mait/*، دهجه نگی، شه ده کات، جهنگ، شهر، یقاتل، قاتل /فایت/
etc.... توند، قایم /تایت/ *tight/tait/*، به هیز، گه وره /مایتی/ *mighty/maiti/*، /مایت/

(ie): *lie/lai/* /درۆ /لای/، *die/dai/* /یموت /دای/، درۆ ده کات، *tie/tai/* /ده مریت،
 به خیرایی *hie/hai/*، مملانی ده کات، *vie/vai/* /یتنافس /قای/، ده به ستیت، بۆینباخ /تای/
 ده پروات، به په له ده پروات /های/

(ign): *sign/sain/* /نیشانه، ئیمزاده کات، مۆرده کات /ساین/، *resign/rizain/*
design/dizain/، وازده هیئیت، وازی لیده هیئیت، دهستی لیه لده گریت، یستقیل /ریزاین/
 ده سپریت *consign/kənsain/*، نه خشه ده کیشیت، نه خشه کیشان، یصم، تصمیم /دیزاین/
 نه خشه کیش، *designer/dizainə/*، ده داته ده ست، ده نیریت، حه واله ده کات /که نساین/
 مصم /دیزاینه/

(ei): *heist /haist/* تاوانیکه که شتی به نرخ ده بری به نایاسایی وه زۆربه ی جار
 به رزی، به رزی (بالای *height/hait/*، به توندوتیژی له که سپکه وه یان شوینیکه وه /هایست/
 مرۆف) /هایت/

(i): *kind/kaind/* /بیر، هۆش /مایند/، *mind/maind/*، جۆر، بابەت، میهره بان /کایند/، *child/tʃaɪld/*
 درنده، کیوی /وایلد/، *wild/waɪld/*، منداڵ، طفل /چایلد/، *high/hai/*، دوورگه ی بچوک، *isle /ail/*،
 دوورگه ی بچوک، *island /ailənd/*، جزیره /ئایله ند/، *island /ailənd/*، به رز، بلند /های/
 بیروکه، *item/aitəm/*، *idea/aidiə/*، فکره /ئایدیه/، *idea/aidiə/*، جزیره صغیره، جزیره /ئایل/
 جیای ده کاته وه، یفصل *itemize/aitəmaiz/*، برگه، ماده، هه والیک له ده نگوباسدا /ئایتهم/
 گه پۆک، خولاوه، متجول، دوار /ئایتینه رهنه/، *itinerant/aitinərənt/*، /ئایتهمایز/
 گه شت نامه، *itinerary/aitinərəri/*، *ivory/aivəri/*، *ivy/aivi/*، که لبه ی فیل، زاری تاو له /ئایقه ری/
etc.... هه لده گه ری و خوی هه لده واسیت که گولی سوور و سپی و مۆر ده کات) /ئایقی/

2- /ei/ نهی

(a + e): made/meid/ / وای لیکرد /مه‌ید/ , hate/heit/ / دروستی کرد ,
 مشتومر ده‌کات , debate/dibeit/ / کری /وه‌یج/ , wage/weidʒ/ / رقی لیبه‌تی /ه‌ه‌یت/
 ناو , name/neim/ / مشتومر , باس ده‌کات , لیبی ده‌دویت , قسه‌ی لیده‌کات /دیبه‌یت/
 , شوره‌یی , شه‌مه‌زاری , شه‌رمه‌زارده‌کات /شه‌یم/ , shame/ʃeim/ / لیده‌نیت /نه‌یم/
 , bake/beik/ / ده‌ریاچه , بحیره /له‌یک/ , lake/leik/ / له‌به‌ر , خاتر /سه‌یک/ , sake/seik/
 , دروستی ده‌کات , وای لیده‌کات /مه‌یک/ , make/meik/ / نان ده‌کات /به‌یک/
 دره‌نگ , دواکه‌وتوو (له‌کاتی خویدا دواکه‌ویت late/leit/ / مار /سنه‌یک/ , snake/sneik/
 , sale/seil/ / زه‌رده‌ه‌لگه‌راو , په‌ریو /په‌یل/ , pale/peil/ / و ناگاته شوینی خوئی) /له‌یت/
 نیر male/meil/ / دروستی ده‌کات , یخلاق /کریه‌یت/ , create/krieit/ / فروشتن /سه‌یل/
 پیوه‌ر , پیوه‌ری وینه‌کیشان scale/skeil/ / مئ /فیمه‌یل/ , female/fimeil/ / مه‌یل/
 وه‌ری ده‌گریت , ده‌بیات take/teik/ / ده‌روازه , بوابه /گه‌یت/ , gate/geit/ / اسکه‌یل/
 پلیت , قاپ /پله‌یت/ , plate/pleit/ / ته‌مه‌ن , عمر /ئه‌یج/ , age/eidʒ/ / ته‌یک/
 کیشه , صندوق , به‌رگ case/keis/ / به‌ئاگادیت , هه‌لده‌ستیت /وه‌یک/ , wake/weik/
 ناوبانگ fame/feim/ / به‌روار /ده‌یت/ , date/deit/ / کیک /که‌یک/ , cake/keik/ / که‌یس/
 ...etc. شه‌ره /فه‌یم/

(ay): stay/stei/ / ببقی /سته‌ی/ , way/wei/ / شیواز /وه‌ی/
 شیبونه‌وه , بوگه‌ن بوون , decay/dikei/ / دواي ده‌خات , یوجل /دیله‌ی/ , delay/dilei/
 کا , hay/hei/ / داده‌نیت , هیلکه‌ده‌کات , یضع , بیض /له‌ی/ , lay/lei/ / خراب بوون /دیکه‌ی/
 قورپ , قورپی خاوین /کله‌ی/ , clay/klei/ / ده‌لیت , یقول /سه‌ی/ , say/sei/ / پوش /ه‌ه‌ی/
 نویژ ده‌کات pray/prei/ / که‌نداو , خلیج /به‌ی/ , bay/bei/ / رۆژ , یوم /ده‌ی/ , day/dei/
 ده‌دات , دان (بو پاره) , pay/pei/ / یاری ده‌کات , یاری , شانۆ /پله‌ی/ , play/plei/ / پره‌ی/
 ...etc. ره‌نگه /مه‌ی/ , may/mei/ / کری /په‌ی/

(ey): prey/prei/ / پرهی / یفترس / فریسة ، راودهکات ، نیچیر ، obey/əbei/ گوپرایه لی
رهنگی خو له میشی ، grey/grei/ ، ئەوان ، هم / زدهی / they/ðei/ ، دهکات ، یطیع / ئەبهی /
...etc. / ره صاصی / گرهی /

(ei): neigh/nei/ / نهی / یسهل / نهی ، ده هیلینیت ، neighbour/neibə/ جار ، دراوسی ،
ههشت / نهیت / eight/eit/ ، کیش ، قورسای ، وزن / وهیت / weight/weit/ ، نه بیه /
reign/rein/ ، هه ژده / نه بیتین / eighteen/eiti:n/ ، هه شته م / نهیث / eighth/eiθ/
رووپووش ، ده پووشیت ، داده پووشیت ، په چه ، veil/veil/ ، فرمان ، بریار ، فرمان ده دات / پرهین /
...etc. / خوین هین ، رهگ ، ده مار / قهین / vein/vein/ ، حجاب ، یحجب ، یستر / قهیل /

(ai + نه بزوین): pain/pein/ / پهین / ئازار ، ئازار ، نازار ده دات / پهین / paid/peid/ ، دراو ،
سهرهکی / main/mein/ ، بوراوه ، ده بوریته وه / فهینت / faint/feint/ ، مدفوع / پهید /
، تپیدایه / که نتهین / contain/kəntein/ ، یومیا / دهیلی / daily/deili/ ، مهین /
بزار ، نینوک / nail/neil/ ، بهندیخانه ، زیندان ، چه پسخانه ، سجن / جهیل / jail/dzeil/
، ته زره ، ته زره / ههیل / hail/heil/ ، ده که ویت ، سه رناکه ویت / فهیل / fail/feil/ ، نهیل /
باران ، باران / rain/rein/ ، ئامانج ، هدف / نهیم / aim/eim/ ، باوهر / فهیث / faith/feiθ/
ههیه ، available/əveiləbl/ ، باراناوی ، ممطر / پرهینی / rainy/reini/ ، ده باریت / پرهین /
دانراو ، lain/lein/ ، چاوه پروان دهکات / وهیت / wait/weit/ ، له بهردهسته / نه قه یله بل /
قازانج دهکات ، gain/gein/ ، بهرزده کاته وه ، یرفع / پرهیز / raise/reiz/ ، موضوع / لهین /
، پروونی ده کاته وه ، لیکیده داته وه / ئیکسپلهین / explain/iksplein/ ، قازانج / گهین /
، یارمه تی ده دات ، یاریده ی ده دات ، یارمه تیدان ، یاریده کردن ، یساعد ، مساعده / نهید / aid/eid/
پیاپه لده دات ، یتمدح ، ستایشی / praise/preiz/ ، په له ، له که / ستهین / stain/stein/
راست ، straight/streit/ ، داوا ده کات ، داوا کردن / کلهیم / claim/kleim/ ، ده کات / پرهیز /
...etc. / له خو بایی ، به فیز / قهین / vain/vein/ ، یه کسه ر ، راسته وخو / سترهیت /

(ea): great/greit/ / گرهیت / مهزن / گه وره ، break/breik/ / برهیک /

شیت ، crazy/kreizi/ ، مندال ، طفل /بهیبی/ / baby/beibi/ : (a + y) نه بزویڤن ،
خانم ، خاتوون /لهیدی/ / lady/leidi/ ، مجنون /کرهیزی/

headache/hedeik/ ، دیشیت ، ئازاری ههیه ، ئیش ، ژان /ئەیک/ / ache /eik/ : (ache)
، پشت ئیشە /باکەیک/ / backache/bakeik/ ، سەرئیشە /هیدەیک/
، ددان ئیشە /تووئەیک/ / toothache/tu:θeik/

، نه ته وه ، میلله ت ، أمة /نهیشن/ / nation/neiʃn/ : (a + tion)
، دوودل بوون ، تردد /هیزیتەیشن/ / hesitation/heziteiʃn/
، دیاریکردن ، تحدید ، سنوردارکردن / limitation/
، بانگهێشتکردن /ئینقیتهیشن/ /
، پراگەیاندن ، لیدوان ، ئاخاوتن /دیكله رهیشن/ / declaration/dekləreiʃn/ ، لیمیتەیشن/
، هاوکیشه ، equation/ikweiʒn/ ، شوین ، موقع /لهوکەیشن/ / location/ləukeiʃn/
...etc. هاوسهنگی ، معادله /ئیکوهیژن/

، پهرته وازه بوون ، دهر به دهری ، تشرد /قهیگره نسی/ / vagrancy/veigrənsi/ : (a)
، پهرته وازه بوو ، سهرخۆشی پهرته وازه بوو ، دهر به دهر /قهیگره نت/ / vagrant/veigrənt/
، نادیار ، لیل ، تاریک ، ته مومژاوی ، ناروون /قهیگ/ / vague/veig/
، نادیار /قهیگنه س/ / valency/veilənsi/ ، گونجانی کیمیایی ، پیکهاتهی ئە تۆمی هاوتای ره گهز ، التکافؤ
، هاوهیزی (کیمیا) ،
...etc. /قهیله نسی/

3- /əʊ/ ئەو

تیبینی : ئەم جوړه دهنگه بریتیه له خویندنه وهی بهریتانی و ئەمریکی ، به ئینگیزی بهریتانی
دهنگی (ئەو) /əʊ/ ههیه له وشه کاندای ، به لام به ئینگیزی ئەمریکی دهنگی (ئۆو) /oʊ/ ههیه
له کاتی خویندنه وهی وشه کاندای بو زانیاریمان ، به لام ئیمه زیاتر ئینگیزی بهریتانی
به کارده هینین بو ئاگاداریمان .

/əʊ/ (British English)

/oʊ/ (American English)

(o + **نەبزویڤ** + e): tone/təʊn/ / ئواز/تەون, home/həʊm/ / مائ/هەوم,
rope/rəʊp/ / هیل/رەوپ, hope/həʊp/ / هیوادەخواییت/هەوپ,
poker/pəʊkə/ / پۆکەر (جۆره یارییه کی قومارە) /پهوکە,
open/əʊpən/ / مقاش, broke/brəʊk/ / شکاندی /برهوک,
broken/brəʊkn/ / شکینراو,
broke/brəʊk/ / دەیکاتەوه /ئەوپەن/
postpone/pəʊspəʊn/ / یوچل, hole/həʊl/ / ثقب/ههول,
hole/həʊl/ / برهوکن/
nose/nəʊz/ / لوت/نەوز,
nose/nəʊz/ / قوچەک, مخروط/کەون,
cone/kəʊn/ / پەسپەون/
stone/stəʊn/ / ئیسقان/بەون,
bone/bəʊn/ / بەرد, تاشەبەرد/استەون/
stone/stəʊn/ etc.

(o): no/nəʊ/ / کلا/نەو, go/gəʊ/ / دەروات/گەو, most/məʊst/
له برئهوه, so/səʊ/ / نایکات/دەونت, don't/dəʊnt/
زۆرتترین, الأكثر, الأغلب/مەوست/
won't/wəʊnt/ / لەسەر, فوق/ئەوڤه,
over/əʊvə/ / بۆیه, ئەوها/سەو/
both/bəʊθ/ / ناوڤی, خۆجیپی, محلی,
local/ləʊkl/ / هەردوو, هەردووکیان/بەوئ/
both/bəʊθ/ / تەنها, فقط/ئەونلی,
only/əʊnli/ / تارمایی, شبح/گەوست,
ghost/gəʊst/ / لهوکل/
also/ɔ:ləʊ/ / پۆستی دەکات/پەوست,
post/pəʊst/ / هەروەها/ئۆلسەو,
also/ɔ:ləʊ/ / پەنجەگەرەیی/تەو,
toe/təʊ/ etc.

(old): cold/kəʊld/ / پپی وئ/تەولڈ, told/təʊld/
سارد, سەخت, هەلامەت/کەولڈ,
cold/kəʊld/ / فرۆشتی/سەولڈ,
fold/fəʊld/ / قالب/مەولڈ,
mold/məʊld/ / کۆن, بەسالچوو, پیر,
old/əʊld/ / ئالتون, زپر/گەولڈ,
gold/gəʊld/ / دەپپچیتەوه/فەولڈ,
old/əʊld/ / نەترس/بەولڈ,
bold/bəʊld/ / ئەولڈ/
bold/bəʊld/ etc.

(oa): road/rəʊd/ / چاکەت, بەگی تپیدەگریت/کەوت,
coat/kəʊt/ / رپگا, طریق/رەود/
road/rəʊd/ / سابون, صابون/سەوپ,
soap/səʊp/ / بەلەم, زورق/بەوت/
boat/bəʊt/ / بزن, عنزة/گەوت,
goat/gəʊt/ / گۆل, هدف/گەول/
goal/gəʊl/ / فحم/کەول/
goat/gəʊt/ etc.

گەرۆ، حنجرة /throat/θrəʊt/، دەگەرپیت، دەسورپیتەو، تجول /رەوم/ /roam/rəʊm/، ...etc./ترەوت/

دەرپوات، بەخوردەرپوات، لیشاو /flow/fləʊ/، دەزانپیت، یعرف /نەو/ /know/nəʊ/ (ow):
 ،هیواش، سست، هیواش دەکات، هیواش دەکاتەو /سلەو/ /slow/sləʊ/، /فلەو/
 ،پەنجەرە، شباک /ویندەو/ /window/wɪndəʊ/، بەفر، بەفر دەباپت /سنەو/ /snow/snəʊ/
 لیدەدات، هەلدەکات، دەتەقیپت /blow/bləʊ/، بپیشانی دەدات، پپیشانگا /شەو/ /show/ʃəʊ/
 ،هەیه تی /ئەون/ /own/əʊn/، لەبن، لەژیر، لەخوار، خواروو /بیلەو/ /below/bɪləʊ/، /بلەو/
 فرپیدەدات، هەلدەدات /throw/θrəʊ/، گەشەدەکات، گەرەدەبپت /گەرەو/ /grow/grəʊ/
 ...etc./نزم /لەو/ /low/ləʊ/، /ترەو/

،هەرچەندە، بالرغم /ذەو/ /though/ðəʊ/، گیان، روح /سەول/ /soul/səʊl/ (ou):
 ،قالب، دادەرپپیت /مەولد/ /mould/məʊld/، شان، کتف /شەولده/ /shoulder/ʃəʊld/
 سەرەپای ئەوەش، /although/ɔ:lðəʊ/، ورد دەبپت /مەولده/ /moulder/məʊldə/
 ...etc./چەو، بەرد /بەولده/ /boulder/bəʊldə/، لەگەل ئەوەشدا /ئۆلدهو/

(oe): poet/pəʊt/ شاعیر، هۆزانقان، /پەویت/

(ew): sew/səʊ/ دەدورپیت، دەدروپت /سەو/

تیبینی ئەم چەند وشەیهی لای خوارەو بەکە :

low /ləʊ/ /لەو/ سابوون /سەوپ/ /soap /səʊp/

law /lɔ:/ /یاسا /لۆ/ /soup /su:p/ شۆربا /سووپ/

4- /aʊ/ ناو

(ou): out/aʊt/ /ئاوت/، لە دەرەو، دەرەو، /mountain/maʊntɪn/ جیل، شاخ، چیا
 ،بەرز /loud/laʊd/، دەژمپرپیت، خانەدان، کۆنت /کاونت/ /count/kaʊnt/، /ماونتین/

مال، خانوو، house(n.)/haus/، ئەسپ، قمە /لاوس/ louse/laus/، (دەنگ) /لاود/
 هاوار دەکات، هاوار، یصرخ، shout/ʃaʊt/، دەم /ماوٿ/ mouth/maʊθ/، بیت /هاوس/
 گریی دا، بازدان bound/baʊnd/، دەنگ /ساوند/ sound/saʊnd/، صرخە /شاوت/
 پاناو، pronoun/prənaʊn/، فیزن، لوت بەرز، بەفیز /پراود/ proud/praud/، /باون/
 وشکی، بیبارانی، وشکەسالی /دراوت/ drought/draʊt/، ضمیر /پرهناون/
 دەبارەهی، سەبارەت، نزیكەهی about/əbaʊt/، هه‌ور، غیمە /کلاود/ cloud/klaʊd/
 لەدەور، خپ، round/raʊnd/، گومان، گومان دەکات /داوت/ doubt/daʊt/، /ئەباوت/
 ئارد، flour/flaʊə/، دژ، پیچەوانە /کاوتە/ counter/kaʊntə/، ژمیروا /کاوتەبۆ/
 زه‌وی، ئەرز، خاک، ground/graʊnd/، ناو، ئسم /ناون/ noun/naʊn/، طحین /فلاوه/
 نرخیکی زیاتر دەدات، outbid/aʊtbid/، مشک /ماوس/ mouse/maʊs/، هاری /گراوند/
 دەرەوه، outside/aʊtsaɪd/، دۆزییه‌وه /فاوند/ found/faʊnd/، زیادێ دەکات /ئاوتبید/
 etc...دەر /ئاوتساید/

(ow): bow/baʊ/، لاری /باو/، که‌وان، که‌وان، ده‌چه‌میته‌وه، cow/kaʊ/، مانگا /کاو/
 شاروچکە، شاریکی بچوک /تاون/ town/taʊn/، ئیستا /ناو/ now/naʊ/،
 قەرەبالغ، جه‌نجال crowd/kraʊd/، تاج، تاج ده‌نیته‌سه‌ر /کراون/ crown/kraʊn/
 به‌رگ، gown/ɡaʊn/، ده‌هیلت، ریگاده‌دات، ئیزن دەدات /ئەلاو/ allow/əlaʊ/، /کراود/
 رپووگرژ دەکات، مۆن ده‌بیت /فراون/ frown/fraʊn/، کراس، جبە، که‌وا /گاون/
 به‌ره‌و خوار، بۆ خواره‌وه، down/daʊn/، ترسنۆک، جبان /کاوه‌د/ coward/kaʊəd/
 تۆز، باروت /پاوده‌/ powder/paʊdə/، خوار، ژیر، گه‌نده‌ موو /داون/
 etc...گول /فلاوه/

ئۆی /oi/ -5

(oi): noise/noiz/ /نۆیز/، هاتوھاوار /نۆیز/، poison/poizn/، ژاوه، دەنگ، دەھەر خواردی
 دەکولیت، کولاندن /boil/boil/، پارە، دراو، پارەھێ کانا /coin/koin/، دەکات /پۆیزن/
 ،خاک، خۆل /soil/soil/، رۆن، نەوت، چەوری دەکات /ئۆیل/، oil/oil/، /بۆیل/
 ،ھەلبژاردن، /choice/tʃɔis/، دەنگ، دەنگی مرۆف /قوئیس/، voice/vɔis/
 ،تەر، مبلل /مۆیست/، moist/moist/، خال، نیشان دەدات /پۆینت/، point/pɔint/
 ،کۆیل، /toil/toil/، ییچ دەخوات /کۆیل/، coil/kɔil/، بۆیلەر /بۆیلە/، boiler/boilə/
 ،مەلحەم /ئۆینتمەنت/، ointment/ɔintmənt/، رەنجەدەدات، کارێکی گران /تۆیل/
 /ھیواپراوی /disappoint/disəpɔint/، دەستنیشان کردن /ئەپۆینت/، appoint/əpɔint/
 /...etc. دەکات، بێھیواي دەکات /دیسەپۆینت/

(oy): boy/bɔi/ /بوئی/، کور، لاو /بوئی/، toy/tɔi/، بوکەشوشە /تۆی/، enjoy/indʒɔi/، خۆشی
 دادەمەزرینیت، employ/implɔi/، لێدەبینیت، رادەبویریت، پێی خۆش دەبیت /ئینجۆی/
 وێرانی دەکان، کاول دەکات، یهدم /destroy/distrɔi/، یستخدەم، یوظف /ئیمپلۆی/
 گەشتی /voyage/vɔiidʒ/، گوێچکە ماسی، بحار /ئۆیستە/، oyster/ɔistə/، /دیسترۆی/
 ،بیزاری دەکات، یزعج /ئەنۆی/، annoy/ənɔi/، دەریایی، بە دەریادا گەشت دەکات /قوئیج/
 ،خۆشی، شادی /جۆی/، joy/dʒɔi/، ئاسودە، دلشاد /جۆیفل/، joyful/dʒɔɪfl/
 /...etc. دلسوۆی، /لۆیەلتی/، loyalty/lɔiəlti/، دلسوۆز، مخلص /لۆیەل/

ئیه، یه /iə/ -6

(ear): near/niə/ /نیە/، نزیک، لە نزیک، نزیک دەبیتەوہ /نیە/، hear/hiə/، گوئی
 ،روون، /clear/klɪə/، خۆشەویست، ھێژا، بەرپز، عزیز /دیە/، dear/diə/، لێدەبیت /ھیە/
 ،گوئی /ئیه/، ear/iə/، ترس، دەترسیت /فیه/، fear/fiə/، ئاشکرا، چۆلدەکات /کلیە/
 ،ریش، /appear/əpiə/، لھیە /بیەد/، beard/biəd/، راستەقینە /رپەل/، real/riəl/
 ترسناک، /fearful/fiəfl/، فرمیسک /تیە/، tear (n.)/tiə/، دیاردەبیت، دەردەکەوئ /ئەپیە/
 ،رم، رمح /سپیە/، spear/spiə/، گپر، گپری ئوتۆمبیل /گیە/، gear/giə/، /فیهفل/

year/jiə/ / عام /ییه، سنة، سال، area/eəriə/ / مساحە /ئیەرێه،
 theatre/θiətə/ / مسرەح /ئیەتە، etc...شانۆ،

(eer): deer/diə/ / غزال /دیە، ئاسک، beer/biə/ / بێرە /بیە،
 engineering/endʒiniəriŋ/ / ئەندازیار، مهندس /ئینجینیە،
 haواردە کات، هاندان، شاد دە کات، cheer/tʃiə/ /
 شاد، دلخۆش، بە کەیف، مبهتەج، cheery/tʃiəri/ /
 ئاسودە، بەختیار، cheerful/tʃiəfl/ / چاوی تێدە برپت /پیە،
 سەیر، نامۆ، غریب، queer/kwiə/ / لێدە خوړپت، جوانە گا /ستیه،
 steer/stiə/ / چیه فل،
 ...etc. /کویه

(ere): here/hiə/ / هەنا /هیە، لێرە، ئێرە، sphere/sfiə/ / تەنی گۆیی /سفیه،
 mere/miə/ / ئیمە دە بین /ویە، we're/wiə/ / تەنھا، تەنیا، پەتی، پرووت، مجرد /میە،
 interfere/intəfiə/ / دەستی تێوەر دەدات، دەستی تێهەلدە قورتینیت، تەداخول دە کات،
 بهرگە هەوا /ئاتمە سفیه، atmosphere/æt məsfiə/ /
 severe/siviə/ / توند و تیژ، توند /سیقیە، etc...etc.

(ious): obvious/ɒbviəs/ / واضح /ئۆبقیەس، پوون، ئاشکرا، various/veəriəs/
 به مەراق، سەیر، curious/kjuəriəs/ /
 تۆرە، ئاتەشی، گەرم، شینگیڕ، هەلچوو، furious/fjuəriəs/ /
 ...پیشوو، سابق /پریقیەس، previous/pri:viəs/ /
 /فیوەر یەس،

theory/θiəri/ / بێردۆز /ئیەری، fierce /fiəs/ / تیژ /فیەس، در، توندوتیژ،

7- /eə/ ئیە، یە

(ear): tear/teə/ (v.) / تیه / یمزق / تیه ، دەدرپیت ، دەدرپینیت ، bear/beə/ ، خۆدەگریت ،
swear/sweə/ ، لەبەرەدە کات (جل) / ویه / wear/weə/ ، دەزیت ، دب ، یتحمل ، تلد / بیە /
etc. ... سویند دەخوات ، یقسم / سویه /

(are): care/keə/ / کیه / ئاگاداری دەبیت / کیه ، tare/teə/ ، بزاری ، چاودیری دەکات ،
pare/peə/ ، تویکلی ، دەویریت ، یتجاسر / دیە / dare/deə/ ، ناو دەغل / تیه /
به شداری دەکات لە گەل ، بهش ، حصه ، سهم ، share/ʃeə/ ، لیدە کاتە وە ، دادەدات / پیە /
، سپیر ، پاشە کەوت دەکات ، یە دەگ / اسپیه / spare/speə/ ، یشترک مع / شیه /
declare/dikleə/ / یعلن / دیکلیه / ، ئاشکرای دەکات ، prepare/pripeə/
، رووت ، په تی ، پیخاوس ، رووتدە کاتە وە / بیە / bare/beə/ ، ئامادە دەکات / پریپیە /
square/skweə/ / چوارگۆشە / سکویە / compare/kəmpeə/ ، یقارن ،
hare/heə/ ، تۆزقالبیک ، زۆر کەم / بیە لی / barely/beəli/ ، / کە میپیه /
stare/steə/ ، کوتال ، کالا / ویه / ware/weə/ ، ماین ، مهرة / میه / mare/meə/ ، / هیه /
etc. ... چاوی تیدە برپیت ، زەق سەیری تیدە کات ، زەق ، سەرنج / ستیه /

(air): air/eə/ / هواء / ئیه / ، ههوا ، با ، airway/eəwei/ ، خطوط جویه ، هیلی هه وایی ،
fair/feə/ / ئیه وهی / ، بی فیل ، بی غەرەز ، سپی پیست ، جوان ، باش ، خۆش ، قژزەرد ،
hair/heə/ ، دەزووی باریک ، جووت ، دوو ، زوج / پیه / pair/peə/ ، / فیه /
، فرمان ، affair/əfeə/ ، کورسی ، سەرۆکایەتی دەکات / چیه / chair/tʃeə/ ، / هیه /
dairy/deəri/ ، پله ، قادرمه ، پلیکانه / ستیه / stair/steə/ ، کاروبار ، کیشه / ئه فیه /
etc. ... شیرە مەنی ، شیر سازی ، ماست سازی ، دوکانی شیر فرۆشتن / دیه ری /

(ere): there/ðeə/ / لهوئ ، هناک / ذیه / ، where/weə/ / این / ویه / ، لهوئ ،

(ei): heir/eə/ / ئیه / میراتگر (نیر) / ئیه / ، heiress/eəres/ / ئیه ریس /
، بوماوه ، میراتگری / ئیه لووم / heirloom/eəlu:m/

نوێژکەر ، نوێژخوین / پریه / prayer /preə/

8- /ʊə/ وە ، ئو

(ure): cure/kjʊə/ چاک ، چارەسەری دەکات ، دەرمان دەکات ، تیمار دەکات ، وە ، ئو ، ئارام دەگریت ، یتحمل ، یصبر /ئیندیو / endure/indjʊə/ ، کردنەو (بو نەخۆشی) /کیو / sure/ʃʊə/ ، پاك ، خاویڤ /پیو / pure/pjʊə/ ، دلنیا ، متأكد /شو / you're/jʊə/ ، ئەمین ، دەپاریزیت /سیکیو / mature/mətjʊə/ ، پیدەگات ، پیگەیشتوو ، پیگەییو /مەتیو / ensure/inʃʊə/ etc... دلنیا دەکات ، دلنیا دەبیت ، دەستە بەر دەکات /ئینشو /

(ua): sexual/sekʃʊəl/ /رەگەزانه /سیکشو / gradual/gradʒʊəl/ وردە ، کەسی ، individual/individʒʊəl/ ، پله ، پله ، پله ، کم ، کم ، پله به پله ، متدرج /گراجو / راست ، ته واو ، actual/æktʃʊəl/ ، تاکی ، تاکه کەسی ، ، شخصی ، فردي /ئیندیقیجو / ئامادە ، گورجوگۆل ، به لاین راست ، punctual/pʌŋktʃʊəl/ ، دروست ، حقیقی /ئاچو / ...etc. /په ننگچو /

(oor): poor/pʊə/ هه ژار ، فه قیر ، فقیر /پو /

(ur): tour/tʊə/ گه شتیار ، گه شت ، گه شت دەکات ، ده گه ریت /تو / tourist/tʊərist/ له ماوهی ، به دریتی ، أثناء ، خلال ، طوال ، during/djʊəriŋ/ ، گه پیده ، سائح /توهریست / بیمه ، تأمین /ئینشوهرنس / insurance/inʃʊərəns/ ، دیوه رینگ / ، توره ، ئاتەشی ، گهرم ، شیتگیر ، هه لچوو /فیوه ریه س / furious/fjʊəriəs/

2- Consonants/kɒnsənənts/ نەبزوینەکان /کۆنسەنەنتس/

A- Voiceless consonant/vɔɪsləs kɒnsənənt/ نەبزوینە بی له ره کان (نۆ دەنگه)

1- /p/ پ

pain/pein/ / بە ئازار، بە ئیش، مؤلم /پەینفل/ painful/peinfl/ ، ئازار دەدات، ئازار /پەین/ pain/pein/ ،
 نوێژ دەکات /پرەیی/ pray/prei/ ، یاری دەکات، یاری، شانۆگەری /پلەیی/ play/plei/ ،
 مژمژە، مەسەسە، مەصاڤە /لۆلیپۆپ/ lollipop/lolipop/ ، لوتکە، قەمە /تۆپ/ top/top/ ،
 بیبەر، فلفل pepper/pepə/ ، دەووەستیت، وەستان، وێستگە /ستۆپ/ stop/stop/ ،
 جیبەجیبی دەکات، هەلدەستیت بە /پەفۆم/ perform/pəfɔ:m/ ، /پییە/ ،
 روووەک، دەچینی، یزرع، نبتە plant/plɑ:nt/ ، پانتۆل، دەری /پانتس/ pants/pænts/ ،
 خەلک، گەل people/pi:pl/ ، باینجان /ئێگپلانت/ eggplant/egplɑ:nt/ ، /پلانت/ ،
 پێی خۆش دەبیت، قایلێ please/pli:z/ ، بۆری، /پایپ/ pipe/paip/ ، /پییپل/ ،
 ، پینوس، قلم، پاندان /پین/ pen/pen/ ، دەکات، بەدلی دەبیت، تکایە /پلییز/ ،
 زانستی سیاسەت، politics/politiks/ ، هەرەم، هرم /پیرەمید/ pyramid/pirəmid/ ،
 ، بەرەوشت، مؤدب /پەلایت/ polite/pəlaɪt/ ، علم السیاسة /پۆلیتیکس/ ،
 دەگریت، دەستگیردەکات capture/kæptʃə/ ، بەتوانا /کەپەبل/ capable/keɪpəbl/ ،
 باوەش، کۆش، lap/læp/ ، دلۆپە، تکه، دلۆپە دەکات /درۆپ/ drop/drop/ ، /کاپچە/ ،
 ، سەرین، پشتی، سەرین دادەنیت /پاد/ pad/pæd/ ، دەپێچیتەو، لفة /لاپ/ ،
 ئارەق دەکاتەو، ئارەق دەریژیت /پەسپایە/ perspire/pəspaɪə/ ، شۆربا، حساء /سووپ/ ،
 ...etc.

له هەندیک وشەدا پیتی (p) بی دەنگە و اتا ناخوینریتەو بوێه پێویستە زۆر جوان بیان ناسینەو و له بەریان بکەین وەکو :

cupboard/kʌbəd/ ، وەرگرنامە، وصل، سەنەد، پسوڵە /رېسییت/ receipt/rɪsi:t/ ،
 دەروونزانی، علم النفس psychology/saɪkɒlədʒi/ ، دۆلاب، کەنتۆر /کەبەد/ ،
 ، دەروونی یان گیانی /سایکیک/ psychic/saɪkɪk/ ، /سایکۆلۆجی/ ،
 ...etc. تووی دێکانە، توتێک /رازبەری/ raspberry/rɑ:zbəri/ ، سروودی ئاینی /سام/ ،

ت -/t/ 2-

(t): translate/trænsleit/ /ترانسلهیت/ ، یترجم /دوکات ، تەرجومە ی دوکات ،
 treat/tri:t/ /تاریت/ ، یعامل /تاریت/ ، مامەلە ی لەگەڵ دەکات ، tar/ta:/ /تا/ ، قەتران /تا/ ،
 tape/teip/ /تەپ/ ، تەپ /تەپ/ ، شریت ، beetle/bi:tl/ /بیتل/ ، خنسفا /بیتل/ ،
 better/betə/ /بیتە/ ، باشتر (لەنیوان دوو شتدا) /بیتە/ ، let/let/ /لەت/ ، دەهیلێت /لەت/ ،
 بهروار /date/deit/ ، چاوی پیکەوت ، دیدەنی کرد ، پرووبەرپووی بوووه /met/met/ ،
 گرهو دەکات ، گرهو /bet/bet/ ، ترس ، تۆقاندن /terror/terə/ ، دەیت/ ،
 butter/bʌtə/ /بەتە/ ، زب /بەتە/ ، کەرە ، rent/rent/ /رینت/ ، بە کرێ دەدات /رینت/ ،
 ئاواز ، ئاواز /tune/tju:n/ ، تەن ، طن /تون/ ، ton/ton/ ، سەرئاو ، ئاودەست /تۆیلەت/ ،
 لوتکە ، top/top/ ، تەپ ، تیم ، فریق /تیم/ ، team/ti:m/ ، دادەنیت ، لحن ، یلحن /تیوون/ ،
 دوگمە ، قۆچە /بەتن/ ، button/bʌtn/ ، چا /تی/ ، tea/ti:/ ، قەمە /تۆپ/ ،
 butterfly/bʌtəflai/ /بەتەفلای/ ، پەپولە ، فراشە /بەتەفلای/ ، cat/kæt/ /کات/ ، پشیلە /کات/ ، hat/hæt/
 /هات/ ، شەپقە /هات/ etc...کلاو ، شەپقە /هات/

(ed): laughed/lɑ:ft/ /لافت/ ، پیکەنی /لافت/ ، baked/beikt/ /بەیکت/ ، نانی کرد /بەیکت/ ،
 ached/eikt/ /ئەیکت/ ، ئازاری هەبوو /ئەیکت/ ، passed/pɑ:st/ /پاست/ ، تێپەری /پاست/ ،
 helped/helpt/ /هیلپت/ ، یارمەتی دا /هیلپت/ ، washed/wɒʃt/ /وۆشت/ ، شۆردی /وۆشت/ ،
 wished/wiʃt/ /ویشت/ ، ئارەزووی کرد /ویشت/ ، watched/wɒʃt/ /وۆشت/ ، تەماشای کرد
 /وۆشت/ ، asked/ɑ:skt/ /ئاسکت/ ، داوای کرد /ئاسکت/ ، thanked/θæŋkt/
 /تانگت/ ، coughed/kɒft/ /کۆفت/ ، قۆخی /کۆفت/ ، dressed/drest/
 /دربست/ ، لهبەری کرد /دربست/ etc...لهبەری کرد /دربست/

له هەندیک وشەدا پیتی (t) ناخوینریتەوه بەتایبەتی ئەگەر لەسەر ئەم شیوانە ی خوارەوه بیێ :

1-(-ften): soften/sɒfn/ /سۆفن/ ، نەرم دەکات /سۆفن/ ، often/pfn/ /ئۆفن/ ، بەزۆری ،
 softener/sɒfnə/ /سۆفنه/ ، نەرمکەر /سۆفنه/ etc...نەرمکەر /سۆفنه/

2-(-sten): fasten/fa:sn/ / فاسن/ ، ده‌به‌ستیت / فاسن/ ، توندی ده‌کات ، fastener/fa:snə/ / خیرا hasten/he:sn/ ، گویده‌گریت / لیسن/ listen/lisn/ ، زنجیری جل داخستن / فاسنه/ پاکردنه‌وه له تاوان (دینی گاواره‌کان) ، christen/krisn/ ، ده‌کات ، تاو ده‌دات / هه‌یسن/ etc...ده‌کریته گاوار (له کلێسا) / کریسن/

3-(-stle): whistle/wisl/ / ویسل/ ، فیکه / ویسل/ ، فیکه لیده‌دات ، castle/ka:sl/ / کۆشک قه‌لا ، ده‌یگریته خۆی ، nestle/nesl/ ، زۆرانبازی ده‌کات / ریسل/ wrestle/resl/ ، / کاسل/ ، etc...چاوبازه / ئیسل/ thistle/θisl/ ، به‌خپوی ده‌کات / نیسل/

4- هه‌روه‌ها پیتی (t) له هه‌موو وشه‌یه‌کدا بی ده‌نگه و ناخوینریته‌وه به‌مه‌رجیک له‌دوای پیتی (t) یه‌وه پیته‌کانی (ch) هاتبیت بو نمونه :

butcher/bʊtʃə/ / بوچه/ ، قصاب / بوچه/ ، گوشت فرۆش ، catch/kætʃ/ / کاچ/ ، ده‌یگریت / کاچ/ ، ئاماده‌ ده‌کات ، ده‌هینیت / فیچ/ fetch/fetʃ/ ، چال ، جوگا ، خه‌نده‌ق / دیچ/ ditch/ditʃ/ ، شقارته ، یاری / ماچ/ match/mætʃ/ ، جوچک هه‌لده‌هینیت / هاچ/ hatch/hætʃ/ ، به‌زۆر ده‌بیات ، تالان ده‌کات ، snatch/snætʃ/ ، پینه‌ ده‌کات ، پینه / پاچ/ patch/pætʃ/ ، etc...چاودیڤی ده‌کات ، کاتزمیری ده‌ستی / ووچ/ watch/wɒtʃ/ ، رپاندن ، لیسه‌ندن / سناچ/

5- هه‌روه‌ها له‌م وشانه‌دا (t) بی ده‌نگه و ناخوینریته‌وه :

ballet /bælei/ / سه‌مای باله‌ی (جوړیکه له سه‌ما له‌گه‌ل مؤسیقادایه) / باله‌ی/ ، خانوویه‌کی سویسرییه که ته‌نیشته‌کانی لاری (سلۆپ) یه‌کی زۆری هه‌یه و chalet/ʃælei/ زۆر لێژه به‌زۆری دروسته‌کریت له ناوچه شاخاوییه‌کاندا / شاله‌ی/

Christmas /krisməs/ جه‌ژنی له‌ دایک بوونی (عیسی) (علیه‌السلام) که تایبه‌ته به‌ گاواره‌کان / کریسمه‌س/

duvet /du:vei/ / لیفه / دووڤه‌ی/

yalet/vælei/ / پاک دەکاتەو (بە تاییەت ناوێی شتییک یان شوینییک) /قالەیی/

postpone/pəspəʊn/ / پەسپەون / دوا دەخات , postponement/pəspəʊnmənt/

دواخستن /پەسپەونمەنت/

6- لەم وشانەدا پیتی (ed) بە دەنگی /id/ دەخوینرێتەو و پێویستە زۆر جوان بیان ناسینەو و لەبەریان بکەین :

wretched/retʃɪd/ / کەساس ، کلۆل ، نەگبەت ، هەناسە سارد /رێچید/

wretchedly/retʃɪdli/ / بە کەساسی /رێچیدلی/ , wretchedness/retʃɪdnəs/

رووت ، پەتی ، عاری /نەیکید/ , naked/neɪkɪd/ / کەساسی /رێچیدنەس/

nakedly/neɪkɪdli/ / بە ئاشکراییی ، بوضوح /نەیکیدلی/ , nakedness/neɪkɪdnəs/

بەد ، پیاوخراپ ، شریر /ویکید/ , wicked/wɪkɪd/ / رووتی ، التجرد /نەیکیدنەس/

ث / θ / -3

ئەم دەنگە بە زۆری دروست دەبێت لە دوو پیتی (th) ، بەلام مەرج نییە هەموو کاتییک وایت

thing/θɪŋ/ / شانۆ ، theatre/θiətə/ / پان ، فخذ /ثای/ , thigh/θaɪ/ / شت ، شیء /ثینگ/

دزین ، سرقة /ثیفت/ , theft/θeft/ / دز ، لص /ثییف/ , thief/θi:f/ / مسرح /ثیهتە/

بیردەکاتەو ، یفکر /ثینگک/ , think/θɪŋk/ / ئەستوور /ثیک/ , thick/θɪk/

مۆت /بەردوو/ , both/bəʊθ/ / نرخ ، بەها /وێت/ , worth/wɜ:θ/ / دەم /ماوت/ , mouth/maʊθ/

پانی ، width/wɪdθ/ / مانگ (30 رۆژ) /مەنت/ , month/mʌnθ/ / ، هەردووکیان /بەوت/

باکور /نووت/ , north/nɔ:θ/ / دیپت ، عمق /دیپت/ , depth/depθ/ / فراوانی /ویدت/

یاریک ، لاواز ، thin/θɪn/ / حەمام /بات/ , bath/bɑ:θ/ / باشور /ساوت/ , south/saʊθ/

بیری کردەو ، بیروکە , thought/θɔ:t/ / هەناسە /بریث/ , breath/breθ/ / تەنک /ثین/

رێپەرەو ، path/pɑ:θ/ / لە رێگای ، بەهۆی ، لەناو ، بەناو /ثروو/ , through/θru:/ / ئووت/

مۆستیلەیی دروومان ، thimble/θɪmbl/ / سنی /ثریی/ , three/θri:/ / گۆزەر ، ممر /پاٹ/

لەدایکبوون ، میلاد /بیت/ / birth/bɜ:θ/ / لاوی /یووت/ / youth/ju:θ/ ، ئیسکیف /ئیمبل/ / theory/θiəri/ / بیردۆز، بیردۆزێک که پێویستی به / theorem/θiərəm/ / بیردۆز /ئیهری/ / theory/θiəri/ etc...سەلماندن هەبیت /ئیهرەم/ /

تیبینی / لەم چەند وشەیه دا دوو پیتی (th) ناخوێنریتهوه و بێ دەنگه

- asthma /æsmə/ / نهخۆشی تهنگه نه فه سی ، ره بۆ /ئاسمه /
- asthmatic/æsmætik/ / هه ناسه سوار ، تهنگه نه فه سی له گه لدايه /ئاسماتیک /

ی /-k/ 4-

(k): bookkeeper/bʊkki:pə/ / ژمیریار ، دهفته رگر ، دهفته ردار /بوککیپه /
 keep/ki:p/ / جور ، بابهت ، میهره بان ، به به زهیی /کاینده / kind/kaind/ / ده پارێزیت /کیپ /
 break/breik/ / پاراستی /کیپ / kept/kept/ / ده شکیت ، ده شکینیت /برهیک /
 lake/leik/ / پرووت ، په تی ، عار ، مجرد /نه یکید / naked/neikid/ / ده ریچه /لهیک /
 bake/beik/ / دروستی / make/meik/ / کۆلاره /کایت / kite/kait/ / نان ده کات /بهیک /
 سهرده کات ، look/lʊk/ / پادشا ، ملک /کینگ / king/kinj/ / وای لیده کات /مهیک /
 لیده نیت ، چیشته / cook/kʊk/ / په رتوک /بوک / book/bʊk/ / ته ماشا ده کات ، سه رنج /لوک /
 که رهسته ی ئیش ، عده / kit/kit/ / بچوووه پشيله ، قطیطة /کیتن / kitten/kitn/ / لینه ر /کوک /
 /...etc. /کیت /

(ck): lack/læk/ / قفل ده دات ، داده خات /لۆک / lock/lɒk/ / که می /لاک /
 sick/sik/ / هه لبژاردن ، لیکردنه وه ، بژارکردن /پیک / pick/pik/ / نهخۆش ، مریض /سیک /
 reckon/rekən/ / پشت ، ده گه رپته وه / back/bæk/ / واده زانیت ، بروای وایه /رپکه ن /
 سهرانی کرد ، گه شتی کرد /پیکنیکت / picnicked/piknikt/ / باک /
 پانیکت / panicked/pænikt/ / بو دواوه ، إلى الخلف / backwards/bækwdz/ / ترسا /پانیکت /
 /...etc. /باکوه دز /

دەبیرپیت ، کەرتی دەکات ، cut/kʌt/ ، گەشت ، سەیران /پیکنیک/ picnic/piknik/ (c)
 ، شوین دیاری دەکات /لهوکەیت/ locate/ləʊkeɪt/ ، پشیلە /کات/ cat/kæt/ ، برین /کەت/
 میژووویی ، بەناوبەنگ historic/hɪstɔːrɪk/ ، زێرەک ، لێهاتوو /کیووت/ cute/kju:t/
 ، چاودێری دەکات ، ئاگاداری دەبیت ، ئاگاداربوون /کپە/ care/keə/ ، /هەستۆریک/
 ، دیت ، دەگاتە شوین /کەم/ come/kʌm/ ، دەبیت بە /بیکەم/ become/bɪkʌm/
 کارت ، بیتاقە ، بپاقە card/kɑ:d/ ، چونکە ، بۆیە ، بەهۆی /بیکۆز/ because/bɪkɒz/
 ، سەیارە /کا/ car/kɑ:/ ، کامیرا /کامەرە/ camera/kæmərə/ ، /کاد/
 ، وڵات /کەنتری/ country/kʌntri/ ، چادەرگە ، سەربازگە ، مخیم ، معسکر /کامپ/
 بنچینەیی basic/beɪsɪk/ ، شەش پالووویی ، سێجایی /کیووبیک/ cubic/kju:bɪk/
 /...etc. /بەسیک/

پیتی (X) بە دەنگی (کس) دەخوینرێتەو و دەنگی /ks/ دروست دەکات زۆرەبی جار بە

مەرجیک پیتی (X) نەکەوێتە نیوان دوو پیتی بزوین وەکو :

، چاوپۆشی لێدەکات ، لێخۆش دەبیت /ئیکسکیووز/ excuse/ɪkskjuz/
 ، فراوان دەبیت ، فراوان دەکات ، یتوسع ، یوسع /ئیکسپاند/ expand/ɪkspænd/
 ، دەخاتە ڕوو ، پیشان دەدات /ئیکسپەوز/ expose/ɪkspeɪz/
 دەبێنرێتە دەرەو ، export/ɪkspɔ:t/ ، چاوەڕوان دەکات ، وای بۆ دەچیت ، یتوقع /ئیکسپیکت/
 ، دەچەوسینرێتەو /ئیکسپلۆیت/ exploit/ɪksplɔɪt/ ، هەناردە دەکات ، یصدر /ئیکسپۆت/
 ، دەتەقیت ، دەتەقیتەو ، ینفجر /ئیکسپلەود/ explode/ɪkspləʊd/
 ، تەقینەو ، انفجار /ئیکسپلەوژن/ explosion/ɪkspləʊʒn/
 ، درێژدەکاتەو ، دەکشینرێت ، رادەکشیت ، فراوان دەکات ، یوسع ، یمد /ئیکستیند/
 ، ڕوون دەکاتەو ، explain/ɪkspleɪn/ ، دەرەبڕیت /ئیکسپریس/ express/ɪkspres/
 ...etc. /لێکەداتەو ، یوضح ، یفسر /ئیکسپلەین/

هەرۆه‌ها پیتی (X) دەنگی (KS) /KS/ دروست دەکات کاتی ک بکەوێتە کۆتایی وشەو بو
نمونه :

relax/rilæks/ /ریلاکس/ ، خاودەبێتەو /ریلاکس/ ، fox/fɒks/ ، دەحەسێتەو ، پشوو دەدات ،
جیگیری دەکات ، یثبت /فیکس/ ، fix/fiks/ ، تهور ، فأس /ئاکس/ ، ax/æks/ ، /فۆکس/
گا ، ثور /ئۆکس/ ، ox/dks/ ، صندوق ، مستەکوڵە /ئیدەدات/ ، box/bɒks/ ، /بۆکس/
etc... باج ، باجی لێوهرده‌گریت ، ضریبة /تاکس/ ، tax/tæks/

تیبینی : لەم چەند وشەیه‌دا هەرچەند پیتی (X) کەوتۆتە نیوان دوو پیتی بزوینەو بەلام هەر
دەنگی /KS/ دروست دەکات کە ئەمانەن :

flexible/fleksəbl/ /فلیکسەبل/ ، جیر /فلیکسەبل/ ، نەرم ،
exercise/eksəsaiz/ /ئیکسەسایز/ ، وەرزش ، مەشق ،
flexibility/fleksəbiləti/ /فلیکسەبیلەتی/ ، جیری /فلیکسەبیلەتی/ ،
execute/eksikju:t/ ، نەرمی ،
ته‌واوی دەکات ، له‌سێدارە /ئیکسیکیووت/
execution/eksikju:ʃn/ /ئیکسیکیووشن/ ،
executioner/eksikju:ʃənə/ /ئیکسیکیووشنە/
exegesis/eksidzi:sis/ /ئیکسیجیسیس/
...etc. لێکۆلینەو و دیراسەیه‌کی وریا و بەئاگا /ئیکسیجیسیس/

(ch): ache/eik/ /ئەیک/ ، ئازار ، ئازاری هەیه /ئەیک/
chamomile/kæməmail/ /کامەمایل/ ، روو‌ه‌کیکی بۆنخۆشی شیرینە کە گۆلی سپی و زەردی هەیه و
بەکارده‌هێنری له‌ دروستکردنی دەرمان و هەرۆه‌ها بەکارده‌هێنری له‌ دروستکردنی چا /کامەمایل/
chemist/kemist/ /کیمیست/ ، دەرمانساز ،
chemistry/kemistri/ /کیمیای ،
کیمیایی ، ماددە /کیمیایی/ ،
chemical/kemikl/ /کیمیایی/ ،
psychic/saikik/ /سایکیک/ ،
psychology/saikolədzi/ /پسایکۆلۆجی/ ،
گەدە ، وەرگ /ستەمەک/ ، stomach/stɪmæk/ ،
دەرۆونزانی /سایکۆلۆجی/

character/kæræktə/ /کارەکتە/، تێپ، نیشانە /mechanic/məkænik/
 مەسیح، پێغەمبەر عیسی علیە السلام /Christ/kraist/
 جەژنی لەدایکبوونی عیسی علیە السلام /Christmas/krisməs/
 کۆرس، کۆمەلە گۆرانیبێژیک، دەستە ی گۆرانیبێژان /chorus/kɔ:rəs/
 درێژخایەن (بو) /chronic/krɒnik/
 خویندنگا، /school/sku:l/، توێژەر /scholar/skolə/
 ...etc. گۆرانی بە کۆمەل و تراو /choral/kɔ:rəl/، قوتابخانە، فیرگە /سکوول/

(q): quality/kwɒləti/ /جودە/ کوۆلەتی /، باشی، نوعیە، جووێتی، جۆری،
 دەیگۆنجینی، ئامادە /qualify/kwɒlifai/، بر، کمیه /کوۆنتەتی/ quantity/kwɒntəti/
 کۆنە، شوینەواری، ئەنتیکە /ئانتیک /antique/ænti:k/، دەکات، یۆهل /کوۆلیفای/
 شازن، شازنی /queen/kwi:n/، فرۆشگای یۆشاک /بووتیک /boutique/bu:ti:k/
 هێمن، بێدەنگ، مەنگ، خامۆش /کوایەت /quiet/kwaiət/، جوانی /کویین/
 بەتەواوی، یەكجار /کوایت /quite/kwait/، چۆل دەکات، دەوہستیت، رادەگریت /کویت/
 خیرا، سریع /quick/kwik/، کەلوپەل، ئامپیر /ئیکوپیمنەنت /equipment/ikwɪpmənt/
 پرسیار، /question/kwestʃən/، شلە، سائل /لیکوید /liquid/likwid/، /کویک/
 بێهاوتا، فرید من نوعە /unique/juni:k/، دەپرسیت، پرسیار دەکات /کوئسچەن/
 ...etc. /یونیک/

تیبینی / ئەگەر پیتی (k) بەدوایدا پیتی (n) هات ئەوا پیتی (k) بێدەنگە و ناخوینریتەوہ

know/nəʊ/ /زان، عرف /نیوو /knew/nju:/، دەزانیت، یعرف /نەو /know/nəʊn/
 سوارچاک، فارس /نایت /knight/nait/، ئەژنۆ، رکبە /نیی /knee/ni:/، زانراو /نەون/
 /knit/nit/، دەچنیت (کلاو یان گۆرەووی)، دەچنیت (تریکو)، چنن /نیت /knit/nit/
 زانیاری، معرفە /نۆلیج /knowledge/nɒlɪdʒ/، لەدەرگا دەدات، لیدەدات /نۆک/
 /knelt/nelt/، لیدانی زەنگی مەرگ، ئاگادارکردنەوہی کووتایی شتیک /نیل /knelt/nelt/

دوگمه ، قۆپچه ، knob/nɒb/ ، چه قۆ ، سکین /نایف/ knife/naif/ ، کړنوشی برد /نیلت/ etc...دهسک ، کلیلی ئامیر /نۆب/

ف /f/-5

(f): feel/fi:l/ / فییل/ ، یعتقد /فییل/ ، ههست دهکات ، لهوهدهچیت ، وادهزانیت ، یشعر ، یبدو ، یعتقد /فییل/ ، fight/fait/ ، پڕ /فول/ full/fʊl/ ، گهوج ، أحقق ، بیعهقل /فوولیش/ / foolish/fu:liʃ/ ، نان ، سه مون ، کولپره loaf/ləʊf/ ، دهجهنگیت ، شهردهکات ، جهنگ ، یقاتل ، قتال /فایت/ ، شیتگیر ، هه لچوو furious/fjuəriəs/ ، چهپ ، به جیهیهشت /لیفت/ left/left/ ، لهوف/ ، بوراوه ، faint/feint/ ، کورته ، مختصر ، ملخص /برییف/ brief/bri:f/ ، فیوهریهس/ ، دهرهوه ، کوژاندنهوه /ئۆف/ off/ɒf/ ، نیو ، نصف /هاف/ half/hɑ:f/ ، دهبوریتتهوه /فهینت/ ، سهلامهت ، بی ترس /سهیف/ safe/seif/ ، پهنجه ، أصبع /فینگگه/ finger/fɪŋgə/ ، گهوج ، گیل ، گهوجانه رهفتاردهکات /فوول/ fool/fu:l/ ، پی ، قدم /فوت/ foot/fʊt/ ، ناگر ، گوللهی پیوه ده نیت /فایه/ fire/faɪə/ ، روو ، رووبه روو ده بیتهوه /فهیس/ face/feɪs/ ، دهدات ، ده به خشیت ، offer/ɒfə/ ، ئهفسهر ، فهرمانبه ریکی گه وره /ئۆفیسه/ officer/ɒfɪsə/ ، گورگ /ولف/ wolf/wʊlf/ ، به خشین ، پیشکهشی دهکات ، پیشکهشکردن /ئۆفه/ ، fate/feit/ ، سهربان ، روو /رووف/ roof/ru:f/ ، چه قۆ ، سکین /نایف/ knife/naif/ ، قهلهوی fatness/fætnəs/ ، قهلهو /فات/ fat/fæt/ ، چاره نوس ، قدر ، مصیر /فهیت/ etc...گه لا /لییف/ leaf/li:f/ ، فاتنهس/

(gh): laugh/la:f/ / لاف/ ، پیکه نین ، پیده که نیت ، laughter/la:ftə/ قاقای ، به شیوهیهکی پیکه نیناوی /لافینگی/ laughingly/la:fiŋli/ ، پیکه نین /لافته/ ، رهق ، وشک ، زبر /رهف/ rough/rʌf/ ، تهواو ، بهس ، کاف /ئینهف/ enough/inʌf/ ، دهکۆکیت ، کۆکه /کۆف/ cough/kɒf/ ، تهوژمی ههوا /درافت/ draught/dra:ft/ ، توند ، ئهستور /تهف/ tough/tʌf/ etc...

وینە، وینە / photograph/fəʊtəgrɑ:f/، وینە /فەوتەو/ / photo/fəʊtəʊ/ (ph):
 وینەگر، وینەگری فۆتۆگرافی / photographer/fəʊtəgrəfə/، فۆتۆگرافی /فەوتەگراف/
 ، فۆتۆگرافی /فەوتەگرافیک/ / photographic/fəʊtəgræfik/، /فەتۆگرافە/
 دەرمانخانە، / pharmacy/fa:məsi/، تەلەفۆن دەکات، تەلەفۆن /فەون/ / phone/fəʊn/
 دەستەواژە، نیمچە پستە، پارچە پستە، عبارە، شەبە / phrase/freiz/، صیدلیە /فامەسی/
 فەلسەفە / philosophy/fəʊləsəfi/، قووناغ، پوو /فەیز/ / phase/feiz/، جملة /فرەیز/
 ، تارمایی، خەیاڵ، شبح /فانتەم/ / phantom/fæntəm/، /فەلۆسەفی/
 ، پزیشک، دکتۆر /فیزیشن/ / physician/fiziʃn/، زانستی فیزیا /فیزیکس/
 ئەلفوبی، أبجدية (ألفباء) / alphabet/ælfəbet/، فیل /ئێلیفەنت/ / elephant/elifənt/
 /...etc./ئالفەبیت/

تیبینی / لەم چەند وشەیدا (ph) جیاواز دەخوینرێتەو چونکە ئەم چەند وشەیه سازن:

خوشکەزا (کورپی خوشک)، برازا (کورپی برا) /نیفیوو/ / nephew /nefju:/ or /nevju:/
 یان /نیفیوو/

شوانی مەر (کور) /شپپەد/ / shepherd /ʃepəd/

شوانی مەر (کچ) /شپپەدیس/ / shepherdess /ʃepədəs/

س /-s/ 6-

دەلیت، یقول /سەی/ / say/sei/، نقوم دەبیت، مەغسەل /سینگک/ / sink/sɪŋk/ (s):
 ، گاز، wrestle/resl/، گاز /گاس/ / gas/gæs/، دادەنیشیت، یجلس /سیت/ / sit/sit/
 ، بنچینە، أساس /بەیسسیس/ / basis/beisis/، زۆرانبازی دەکات، یصارع /رپس/ /
 ، جور، نوع، دەپۆلینیت /سووت/ / sort/sɔ:t/، بنچینەیی /بەیسسیک/ / basic/beisik/
 ، دەریا، بحر /سیی/ / sea/si:/، لە تەنیشت، تەنیشت، جانب /بیساید/ / beside/bisaid/
 ، بیدەنگ، بیدەنگ /silence/sailəns/، دەچیژیت، یعانی، يتحمل /سەفە/ / suffer/sʌfə/

پۆستە، پۆست /post/pəʊst/، ونی کرد، دۆراندی /لۆست/ lost/lɒst/، دەبیت /سایله‌نس/ /هی ی دی، هی ی تر /else/els/، پاس، حافله /به‌س/ bus/bʌs/، دەکات /په‌وست/ /...etc./ئێلس/

گول، گول دەکات /بلۆسەم/ blossom/blɒsəm/، سەرۆک /بۆس/ boss/bɒs/ (ss):
 ونکردن، دۆراندن /لۆس/ loss/lɒs/، قه‌وزە، قه‌وزە ی سەر بەرد /مۆس/ moss/mɒs/
 هەیه‌تی، یملک، یملک /په‌زێس/ possess/pəzɛs/، له‌به‌رده‌کات /درێس/ dress/dres/
 خاوه‌نیتی، سامانی، هه‌بوونی، تملکی، متعلق بالاضافه /په‌زێس/ possessive/pəzɛsiv/
 گیا، حشیش /grass/grɑ:s/، هه‌یبوو /په‌زێست/ possessed/pəzɛst/، /په‌زێسیف/
 زل، گه‌وره /massive/mæsi:v/، بارستایی، بارسته، كتله /ماس/ mass/mæs/، /گراس/
 گروپیک له‌ شاخه‌کان /massif/mæsi:f/، ، ضخم، گه‌وره و گران، قورس و پته‌و /ماسیف/
 ...etc./یان رووبه‌ریک له‌ شاخه‌کان /ماسیف/

تیبینی : ئەگەر به‌دوای پیتی (c) دا پیتەکانی (y) و (e) و (i) هاتن ئەوا پیتی (c) به‌ دهنگی /s/
 ده‌خوینریتەوه‌ به‌لام جگه‌ له‌و سی پیتە هه‌ر پیتیکی تر به‌دوای پیتی (c) دا بیت ئەوا پیتی (c)
 به‌ دهنگی /k/ ده‌خوینریتەوه‌ .

بازنه، ئەلقه /سیکل/ circle/sɜ:kl/، دلنیا /سیتن/ certain/sɜ:tn/
 پاسکیلسوار، راکب دراجه /cyclist/saɪklist/، بازنه‌یی /سیکیه‌له/ circular/sɜ:kjələ/
 لوله‌ک، إسطوانة /سیلینده/ cylinder/silɪndə/، شار /سیتی/ city/siti/، /سایکلیست/
 خانه، زیندان /سیل/ cell/sel/، ناوه‌ند، چه‌ق، وسط /سینته/ center/sentə/
 ،رپیسیتەیشن/ recitation/resiteɪʃn/، ده‌خوینریتەوه‌ /رپسایت/ recite/risait/
 ،پاسکیل، پاسکل، دراجه‌ هواییه /بایسیکل/ bicycle/baɪsɪkl/
 سورانه‌وه، بلاو بوونه‌وه، ده‌ستاوده‌ستکردن /circulation/sɜ:kjələɪʃn/
 /...etc./سیکیه‌له‌یشن/

تیکه‌ل، mixture/mikstʃə/، تیکه‌ل دەکات، تیکه‌لاو دەکات /میکس/ mix/miks/ (x):
 text/tekst/، چنراو، چنن، پیکهاتن /تیکسچە/ texture/tekstʃə/، مزێج /میکسچە/
 فراوان دەکات، فراوان دەبێت /ئیکسپاند/ expand/ikspænd/، دەق، نص /تیکست/
 ئەوپەری، للغاية جدا extremely/ikstri:mli/، جیگیر دەکات، یثبت /فیکس/ fix/fiks/
 روونکردنەوهی نوسراویکە بە تاییه تی له exegesis/eksidzi:sis/، /ئیکستریملی/
etc. ئینجیلەوه دواى لیکۆلینەوه و دیراسەیه کی وریا و بە ئاگا /ئیکسیجیسیس/

تیبینی : لەم چەند وشەیه دا پیتی (S) بى دەنگە و ناخوینریتەوه

island /ailənd/، دوورگەى بچوک /ئایل/ ile /ail/، دوورگە، جزیره /ئایله‌ند/،
 بەلین، ژوان، ملتقى /رۆندیقوو/ یان rendezvous/rɒndivʊ:/ or /rɒndeivʊ:/
 /رۆندەیقوو/

تیبینی :

1- ئەگەر پاشگری (S) که بۆ کهسى سیهەم بە کارهاتبیت یان بۆ کو به کاربهینریت و بکه ویتە
 دواى دەنگە نه بزوینە بى له ره‌کانى /f/، /θ/، /k/، /t/، /p/، ئەوا به دەنگى /س/ واتە به
 دەنگى /s/ ده‌خوینریتەوه بۆ نمونه:

books/bʊks/، سه‌یرده‌کات /لوکس/ looks/lʊks/، په‌رتوکه‌کان /بوکس/،
 maps/mæps/، ده‌کوکیټ /کوټس/ coughs/kɒfs/، نه‌خشه‌کان /ماپس/،
 pipes/paips/، ده‌سپرت، یمسح /واپس/ wipes/waips/، بۆرییه‌کان /پاپس/،
 laps/læps/، چرایه‌کان، گلوپه‌کان /لامپس/ lamps/læmps/، ده‌پيچیتەوه /لاپس/،
 roofs/ru:fs/، پشيله‌کان /کاتس/ cats/kæts/، سه‌ربانه‌کان، بنمیچه‌کان /رووفس/،
 months/mʌnθs/، ئازاره‌کان /ئه‌یکس/ aches/eiks/، مانگه‌کان، أشهر /مه‌نثس/،
 acts/ækts/، ده‌نوسیت /رایتس/ writes/raits/، ده‌نوینیت /ئاکتس/،
 dictates/dikteits/، ئیملاى پى ده‌کات، پى ده‌نوسیتەوه /دیکتەیتس/،
 wakes/weiks/، دروستى ده‌کات /مه‌یکس/ makes/meiks/، به‌خه‌به‌ر دیت، به‌ئاگا دیت /وه‌یکس/

restates/ri:steits/ شتیک دووبارە دەلێت یان شتیک دەلێت بە ڕیگایەکی جیاواز
 /, likes/laiks/ /, بریکس/ bricks/briks/ ,خۆشیدەوێت /لایکس/
 /, effects/ifefts/ /, کاریگەراییەکان /ئیفیکتس/ laughs/la:fs/
 /, هەناسەکان /بریثس/ breaths/breθs/ , لە دەرگا دەدات /نۆکس/ knocks/nɒks/
 /, پارەشوتەکان /پارەشووتس/ parachutes/pærəʃu:ts/ , پەرەشوتەکان /ریمارکس/ remarks/rimɑ:ks/
 /, فیللی لێ /تریکس/ tricks/triks/ , شپۆهەکان /شەپس/ shapes/ʃeips/
 /, تیبینی دەکات /ریماکس/ , etc... دەکات /تریکس/

2- ئەگەر پاشگری (S) که بو کهسی سیههه م به کارهاتیبێت یان بو کو به کاربهینریت و بکهویتە
 دواى دەنگە نەبزوینە لەرەدارەکانکە ژمارەیان (15) دەنگە بیجگە لە دەنگەکانی /z/, /dʒ/,
 /z/ ئەوا بە /z/ دەخوینریتەوه

bags/bægz/ , دەستەکان /هاندز/ hands/hændz/ , جانتاکان /باگز/
 handles/hændlz/ , دەسکەکان /هاندلز/ , دەبینیت /درییمز/ dreams/dri:mz/
 seems/si:mz/ , وادیارە , ییدو /سییمز/ , مووڤز/ moves/mu:vz/ , وادیارە , ییدو /سییمز/
 breathes/bri:ðz/ , دەروات /گەوز/ goes/gəʊz/ , هەناسە دەدات /بریینز/ , چاوەکان /ئایز/
 plays/pleiz/ , فیرکارەکان , مامۆستاکان /تیچەز/ teachers/ti:tʃəz/
 destroys/distroiz/ , ویرانی دەکات /دیسترویز/ , یاری دەکات /پلەیز/
 climbs/klaimz/ , مەتەلەکان /پەزلز/ puzzles/pʌzlz/ , ایمز/سەر دەکەوێت , هەل دەگەرێت /ک
 appears/əpiəz/ , سوار دەبێت , یرکب rides/raidz/ , دیاردەبێت /ئەپپەز/ ,
 beautifies/bju:tifaiz/ , جوان دەکات /بیوو تیفایز/ , پرایدز/
 settles/setlz/ , نیشانەکان /سیگنەلز/ signals/signəlz/ , دەبێت , ڕۆدەچیت /سپتەلز/
 varies/veəriz/ , دەگۆرێت /فیه ریز/ , کاتەکان times/taimz/
 friends/frendz/ , بانگکەرەکان , callers/kɔ:ləz/ , کابینەکان /کابینز/ cabins/kæbinz/
 , تایمز/
 friends/frendz/ , هاوڕێیەکان /فریندز/ , جارچییهەکان /کۆلەز/
 engines/endʒinz/ , مەکینەکان /ئینجینز/ , لە بەرگراوێکەکان , نسخەکان /کۆپیز/

smells/smelz/ /سمیلز/ بۆن دەکات, lambs/læmz/ /لامز/ بەرخەکان
 lizards/lizədz/ /لیزەدز/ مارمیلکەکان, nephews/nevju:z/ برازاکان یان خوشکەزاکان
 , زیندەوەرەکان /ئۆگەنیزەمز/ organisms/ɔ:gənizəmz/ , نیڤیوووز/
 organizations/ɔ:gənaizeɪfɪnz/ /رێکخراوەکان /ئۆگەنایزەیشنز/ , years/ɟiəz/
 , کتیبخانەکان /لایبەرەریز/ libraries/laibrərɪz/ , سألەکان /ییەز/
 refugees/refju:dʒi:z/ /پەنابەرەکان /رېڤیووجییز/ , angles/æŋglz/ گۆشەکان
 , هۆزەکان , خێلەکان /ترایبز/ tribes/traɪbz/ , سینییەکان /ترەیز/ trays/treiz/ , ئانگگلز/
 feelings/fi:lɪŋz/ /فییلینگز/ ...etc. هەستەکان

3- ئەگەر یاشگری (s) کە بو کەسی سېهەم بە کارهاتیبیت یان بو کو بە کاربھینریت و بکەویتە
 دواى ئەم دەنگە نەبزوینانەوہ /tʃ/, /s/, /ʃ/, /z/, /dʒ/, /z/, /z/ ئەوا بە /iz/
 دەخوینریتەوہ

buses/bʌsɪz/ /پاسەکان /بەسیز/ , causes/kɔ:zɪz/ /دەبیتە ھۆی /کۆزیز/
 pauses/pɔ:zɪz/ /دەوہستیت /پۆزیز/ , teaches/ti:tʃɪz/ /فیری دەکات /تیچیز/
 judges/dʒʌdʒɪz/ /دادوہری دەکات , حوکم دەکات /جەجیز/ , washes/wɒʃɪz/ دەشوات
 /ھەلی /abolishes/əbɒlɪʃɪz/ , گەرەجەکان /گاراییز/ , garages/gærɑ:zɪz/ /وۆشیز/
 داواى لیبورەنی لی دەکات /apologises/əpɒlədʒaɪzɪz/ , دەوہشینیتەوہ /ئەبۆلیشیز/
 closes/kləʊzɪz/ /بەریەک دەکەویت /کلأشیز/ , clashes/klæʃɪz/ /ئەپۆلەجاییز/
 , پیکدەھینیت /کەمپەوزیز/ , composes/kəmpəʊzɪz/ /دایدەخات /کلەوزیز/
 arranges/əreɪndʒɪz/ /رېکی دەخات /ئەرەینجیز/ , distinguishes/dɪstɪŋgwɪʃɪz/
 /ھانی دەدات /encourages/ɪnkʌrɪdʒɪz/ , لیک جیادەکاتەوہ /دستینگگوشیز/
 , دەخاتە روو , پیشان دەدات /ئیکسپەزیز/ , exposes/ɪkspəʊzɪz/ , ئینکەرەجیز/
 دەدۆرینیت /loses/lu:zɪz/ , دەخەملینیت , دەقەبلینیت /گیسیز/ , guesses/gesɪz/
 , رېکی دەخات /ئۆگەناییز/ , organizes/ɔ:gənaɪzɪz/ /لووزیز/
 , دەستی لیدەدات /تەچیز/ , touches/tʌtʃɪz/ , دووبارە بەکاری دەھینیت /رېیوووزیز/

actresses/æktrəsiz/ /ئاکتەرەسیز/ , prices/praisiz/ /نەکتەرە ئاڤرەتەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /تێکرایەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /مۆعەدەلەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /ئاڤەرەجیز/ , averages/ævəridʒiz/ /پراپرایسیز/ , averages/ævəridʒiz/ /پرتەقالەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /ئۆرینجیز/ , averages/ævəridʒiz/ /ئارنەجیز/ , averages/ævəridʒiz/ /یارییەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /ماچیز/ , averages/ævəridʒiz/ /لاشە/ , averages/ævəridʒiz/ /کەلەرەمەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /کابجیز/ , averages/ævəridʒiz/ /قاپەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /دەڤرەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /دیشیز/ , averages/ævəridʒiz/ /گیانەوەرەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /کەلاکەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /کاکەسیز/ , averages/ævəridʒiz/ /کۆورە/ , averages/ævəridʒiz/ /ڤرن/ , averages/ævəridʒiz/ /ڤینیسیز/ , averages/ævəridʒiz/ /ڤینەدەکات/ , averages/ævəridʒiz/ /پاچیز/ , averages/ævəridʒiz/ /مۆستاشیز/ , averages/ævəridʒiz/ /سپییچیز/ , averages/ævəridʒiz/ /قەسەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /وتارەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /سپییچیز/ , averages/ævəridʒiz/ /رەرەووەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /پاسیجیز/ , averages/ævəridʒiz/ /پاسیجیز/ , averages/ævəridʒiz/ /سەمپلەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /مەستاشیز/ , averages/ævəridʒiz/ /لیی خۆش دەبیت/ , averages/ævəridʒiz/ /چاوپۆشی لیدەکات/ , averages/ævəridʒiz/ /ئیکسکیوووزیز/ , averages/ævəridʒiz/ /excuses/ikskju:ziz/ , averages/ævəridʒiz/ /کەنار دەریاکان/ , averages/ævəridʒiz/ /beaches/bi:tʃiz/ , averages/ævəridʒiz/ /پیشگرەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /پریڤیفیکسیز/ , averages/ævəridʒiz/ /prefixes/pri:fiksiz/ , averages/ævəridʒiz/ /کرییەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /wages/weidʒiz/ , averages/ævəridʒiz/ /پەرداخەکان/ , averages/ævəridʒiz/ /گلاسیز/ , averages/ævəridʒiz/ /glasses/gla:siz/ , averages/ævəridʒiz/ /بیبیچیز/ , averages/ævəridʒiz/ /...etc./وہیجیز/

ش /ʃ/ -7

(sh): shine/ʃain/ /دەدرەوشیتهوہ/ , shine/ʃain/ /دەبریسکیتهوہ/ , shine/ʃain/ /تیشک دەداتەوہ/ , shine/ʃain/ /شاین/ , shine/ʃain/ /show/ʃəʊ/ /شەرمەزاری/ , show/ʃəʊ/ /شورەیی/ , show/ʃəʊ/ /شەیم/ , show/ʃəʊ/ /shame/ʃeim/ /پیشانگا/ , shame/ʃeim/ /شەو/ , shame/ʃeim/ /shed/ʃed/ /ماسی قرش/ , shed/ʃed/ /شاک/ , shed/ʃed/ /shark/ʃɑ:k/ /رشتی/ , shark/ʃɑ:k/ /سڤک/ , shed/ʃed/ /wash/wɒʃ/ /قەشە (پیاوی ئاینی)/ , wash/wɒʃ/ /بیشەپ/ , wash/wɒʃ/ /bishop/biʃəp/ /دەشوات/ , bishop/biʃəp/ /وۆش/ , wash/wɒʃ/ /punish/pʌniʃ/ /ون دەبیت/ , punish/pʌniʃ/ /دیارنامینیت/ , punish/pʌniʃ/ /قانیش/ , punish/pʌniʃ/ /vanish/væniʃ/ /مۆدە/ , vanish/væniʃ/ /باو/ , punish/pʌniʃ/ /cashier/kæʃiə/ /پارە/ , cashier/kæʃiə/ /نقود/ , cashier/kæʃiə/ /کاش/ , cashier/kæʃiə/ /cash/kæʃ/ /سزای دەدات/ , cash/kæʃ/ /پەنیش/ , cashier/kæʃiə/ /rash/ræʃ/ /کراس/ , rash/ræʃ/ /شیت/ , rash/ræʃ/ /shirt/ʃɜ:t/ /شەرمن/ , shirt/ʃɜ:t/ /خجول/ , rash/ræʃ/ /شای/ , rash/ræʃ/ /shy/ʃai/ /کاشیە/ , rash/ræʃ/ /sheep/ʃi:p/ /کەشتی/ , sheep/ʃi:p/ /سڤینە/ , sheep/ʃi:p/ /شپپ/ , sheep/ʃi:p/ /ship/ʃip/ /مەر/ , ship/ʃip/ /شپپ/ , sheep/ʃi:p/ /sheep/ʃi:p/ /هەلەشە/ , ship/ʃip/ /ash/æʃ/ /سوتووہکان/ , ash/æʃ/ /پاشماوہکان/ , ash/æʃ/ /ئاشیز/ , ash/æʃ/ /ashes/æʃiz/ /خۆلەمیش/ , ashes/æʃiz/ /رماد/ , ash/æʃ/ /ئاش/ , ash/æʃ/ /push/pʊʃ/ /نارەزوو دەکات/ , push/pʊʃ/ /wish/wiʃ/ /پالی پێوہدەنیت/ , wish/wiʃ/ /پال پێوہنان/ , wish/wiʃ/ /پوش/ , wish/wiʃ/ /push/pʊʃ/

دوووری ، بعد /دایمینشن/ dimension/daimenʃn/ , دەرکیپکردن /کۆمپریهینشن/
 passion/pæʃn/ / سۆزی بە تین ، حەز ، تامەزرۆیی ، دلداری ، سەرگەرم بوون /پاشن/
 permission/pəmiʃn/ / نیرراو ، ئەرک ، mission/miʃn/ , ریگاییدان ، سماح /پەمیشن/
 دەربڕین ، ڕوو خسار ، expression/ikspreʃn/ , دەستە ، شانە ، سپاردن ، ناردن /میشن/
 کۆشک ، خانووی گەورە ، سەرا /مانشن/ mansion/mænʃn/ , لێدوان /ئیکسپریشن/
 گەرم ، داگیرساو ، پڕسۆز ، بە جۆش ، پڕخروۆش ، گەشاوہ impassioned/impaʃnd/
 /...etc./ئیمپاشند/

(ch): chalet/ʃælei/ / خانووی سویسرییە /شالە/ / champagne/ʃæmpein/
 سمیل ، شارب / moustache/məstɑ:ʃ/ , شەمپانیا (جۆرە (مە) (هکە) /شامپەین/
 شیوازیکی جوان chic/ʃi:k/ , ئامپیر ، مەکینە /مەشیین/ machine/məʃi:n/ , /مەستاش/
 , شۆفیر ، سائق سیارە /شەوفە/ chauffeur/ʃəʊfə/ , جوانپۆش /شییک/
 parachute/pærəʃu:t/ , پەرەشووت /پارەشووت/ parachutist/pærəʃu:tist/
 ئامپیرەکان ، پارچە ئامپیر machinery/məʃi:nəri/ , پەرەشووتەوان /پارەشووتیست/
 /...etc./بزنە کپوی /شاموا/ chamois/ʃæmwa: / , /مەشیینەری/

(tie): patient/peɪʃnt/ / نەخۆش /پەیشن/ / patience/peɪʃns/ , سەبر
 بێ ئارام ، فاقد الصبر ، غیر صبور /ئیمپەیشن/ impatient/impeɪnʃt/ , /پەیشنس/

(cie): ancient/eɪnʃənt/ / کۆن ، دیرین ، قەدیم /ئەینشەنت/
 conscience/kɒnʃəns/ / ویزدان ، دەروون /کۆنشەنس/
 conscientious/kɒnʃiənʃəs/ / جۆر species/spi:ʃi:z/ , بەویژدان /کۆنشیینشەس/
 ، چەشن ، پۆل /سپیشییز/

(cia): special/speʃl/ / کۆمەلایەتی /سپیشل/ / social/səʊʃl/ , تایبەتی ، خاص
 /سپیشل/ / politician/pələtiʃn/ , دارایی /فاینانشل/ / financial/fainænʃl/ , /سەوشل/
 /پزبشک ، دکتۆر ، طبیب physician/fiziʃn/ , سیاسی ، شخصیە سیاسیة /پۆلەتیشن/

تەکنیکار، پسپۆری تەکنیکی، خبیر فنی /تیکنیشن/ technician/tekniʃn/ /، فیزیشن/ musician/mjuziʃn/ /، موسیقاژەن، موسیقاژان /میوزیشن/ commercial/kəmɜ:ʃl/ /،... etc. /ئەفیشل/ official/əfiʃl/ /، بازرگانی، تجاری /کەمیشل/

زەریا، ئوقیانوس /ئەوشن/ ocean/əʊʃn/ (cea):

لایەنگری، partiality/pɑ:ʃiæləti/، بەشی، جزئی /پاشل/ partial/pɑ:ʃl/ (tia):
 بەکەمی، جزئیا /پاشەلی/ partially/pɑ:ʃəli/، لایەنگیری /پاشیالەتی/ martial/mɑ:ʃl/،
 بی لایەن، impartial/impɑ:ʃl/، سەربازی، عسکری، عرفی /ماشل/ martial/mɑ:ʃl/،
 بنەرەتی، سەرەکی، بنچینەیی، پیویست essential/isenʃl/، بی تەرەف /ئیمپاشل/
 ، بەشیوەیەکی بنچینەیی /ئیسینشەلی/ essentially/isenʃəli/، /ئیسینشل/
 سرەوتی، سستی، خاوی /ئینیشە/ inertia/inɜ:ʃə/

بەهۆش، هەستیار، ئاگادار /کۆنشەس/ conscious/kənʃəs/ (cio):
 درپندە، کپوی، وحشی /فەرەوشەس/ ferocious/fərəʊʃəs/،
 میهرەبان، بەخشندە، gracious/greiʃəs/، کیناوی، قیناوی، حقود، خبیث /مەلیشەس/
 فیلباز، دەستبەر specious/spi:ʃəs/، کریم، کریم، عطوف /گرەیشەس/
 ...etc. /سپییشەس/

پەستان، ضغط /پریشە/ pressure/preʃə/، دلنیا /شوہ/ sure/ʃʊə/ (su):
 دلنیا دەکات، دلنیا دەبیّت، ensure/inʃʊə/، شەکر /شوگە/ sugar/ʃʊgə/
 دوویات دەکاتەو، متمانە دەدات، ئەمانی assure/əʃʊə/، دەستە بەردە کات /ئینشوہ/
 دوویات کردنەو، متمانە پیدان، تآکید assurance/əʃʊərəns/، دەدات، یؤکد /ئەشوہ/
 مسۆگەر، دلنیا، چاوقایم، بروابەخۆبوو /ئەشوہد/ assured/əʃʊəd/، /ئەشوہرەنس/
 بەدلنیا، بەبی گومان، بە بروای تەواوہو /ئەشوہرەدلی/ assuredly/əʃʊərədli/
 کیشە، ژمارە، پیکدیت، دەدەچیت (ژمارەبەک لە گوڤار یان رۆژنامە) issue/iʃu:/
 ...etc. /ئیشوو/

ج /tʃ-/ 8

(ch): chair/tʃeə/ / چیه / دەکات / کورسی ، سەرۆکایەتی / دەکات / چیه / chair/tʃeə/ / پالەوان / champ/tʃæmp/ / شەمپانیا (جۆریکە لە (مە)) / چامپەز / champers/tʃæmpəz/ / چۆک / chock/tʃɒk/ / کەنێسە ، کلێسا / چیچ / church/tʃɜ:ʃ/ / پارچە یە ک دار بو پراگرتن / چۆک / chop/tʃɒp/ / وێرکردن ، داپاچین ، دایدە پاچیت ، ئەنجن ئەنجنی دەکات / چۆپ / chop/tʃɒp/ / بارگای دەکات (پاتری) ، تاوانباری دەکات / چاج / charge/tʃɑ:dʒ/ / سەرۆک / chief/tʃi:f/ / دەهیگری / کاج / catch/kætʃ/ / گۆشتفرۆش ، قصاب / بوچه / موچرکە / chill/tʃil/ / دەخنکینیت ، دەخنکیت / چهوک / choke/tʃəʊk/ / سەرەکی / چییف / هەل ، دەرفەت ، / chance/tʃɑ:ns/ / ساردی ، سەرما ، هەلەرزین ، تەشق ، سارد دەبیت / چیل / تەواوی دەکات ، ئەنجامی دەدات ، ینجز / ئەچییف / achieve/ətʃi:v/ / قەدەری خوا / چانس / هەلە کۆلیت / ئیچ / etch/etʃ/ / دەدویت ، چەنە دەکات ، مشتومر / چات / chat/tʃæt/ / دەستی لێدەدات ، دەست لێدان / touch/tʌtʃ/ / دەست پێدەدات / لۆنچ / launch/lɔ:ntʃ/ / فیرکار ، مامۆستا / teacher/ti:tʃə/ / سەنگ ، صدر / چیست / chest/tʃest/ / تەچ / etc... هۆلەندی ، زمانی هۆلەندی / دەچ / Dutch/dʌtʃ/ / تیبچه /

(tu): culture/kʌltʃə/ / پۆشنبیری ، شارستانیەتی ، بەکتیریا چاندن / کەلچە / culture/kʌltʃə/ / رپۆزگە ، رپۆزگە / رووبار ، مصب النهر / ئیسچوهری / estuary/estʃʊəri/ / سروشت ، طبیعە / nature/neɪtʃə/ / وتار ، وانە ، ماضرة / لیکچه / lecture/lektʃə/ / پیکهاتن ، / structure/strʌktʃə/ / سروشتی / ناچرەل / natural/nætʃrəl/ / نەپچه / کون دەکات ، کون ، ثقب ، یثقب / پەنگکچه / puncture/pʌŋktʃə/ / ترکیب / ستره کچه / creature/kri:tʃə/ / شان / fracture/fræktʃə/ / دروستکراو ، مخلوق / کرییچه / creature/kri:tʃə/ / کەلوپەل ، کەلوپەلی ناومال / فینیچه / furniture/fɜ:nɪtʃə/ / (ئیسک) / فراکچه / زرنگ ، / intellectual/intələktʃuəl/ / راست ، تەواو / ئاکچوهرل / actual/æktʃuəl/ / وێژە ، ئەدەب ، چاپکراو / literature/lɪtrətʃə/ / روونابیر ، روونابیر ، زیرەک / ئینتته لیکچوهرل /

/ picture/piktʃə/ , داھاتوو ، دوارۆژ ، مستقبل /فیووجە/ future/fju:tʃə/ , /لیترەچە/
 / سامان ، بەخت ، شانسی /فۆچوون/ fortune/fɔ:tʃu:n/ , وینە ، وینەدەگریت /پیکچە/
 / پلە / temperature/temprətʃə/ , پەیکەر ، تمثال /ستاچوو/ statue/stætʃu:/
 / ئەشکەنجە ، ئازار ، ئازار دەدات / torture/tɔ:tʃə/ , گەرمی ، درجە الحرارة /تیمپرەچە/
 /...etc./ /تۆچە/

(s + tion): suggestion/sədʒestʃən/ /سەجیسچەن/ , /پیشنیارکردن/ ,
 / پرسیار ، پرسیار دەدات /کوئیسچەن/ question/kwestʃən/
 / جەنجالی ، قەرەبالغی ، تیزانی خوین ، /زدحام/ congestion/kəndʒestʃən/
 /...etc./ /کەنجیسچەن/

(tia): Christian /kristʃən/ /گاور ، فەلە /کریسچەن/

9- /h/ ه

(h): ahead/əhed/ /سەر ، کەللە دەدات لە تۆپ / head/hed/ , /بو پیشەووە ، پیش /ئەھید/
 / سەری لێدەکاتەووە /بیهید/ behead/bihed/ , /لە یاری تۆپی پێدا /ھید/
 / سەخت ، گران ، پتەو ، بەھیز ، / hard/hɑ:d/ , /لە پشت /بہایند/ behind/bihaind/
 / بۆ دەمینیتەووە لە میراتی ، میرات دەبات ، بەش دەبات ، / inherit/inherit/ , /بە توندی /ھاد/
 / ھیوا ، / hope/həʊp/ , /رقی لێدەبیت ، خووشی ناوئیت /ھەیت/ hate/heit/ , /یرت /ئینھیریت/
 / شەپقە ، کلاو /ھات/ hat/hæt/ , /ھیوا دەخوایت /ھەوپ/
 / گشتگیر ، شامل /کۆمپریھینسیف/ comprehensive/kɒmprihensiv/
 / ناھیلئیت ، / prohibit/prəhibit/ , /خوڕەوشت ، عادت ، پیشە /ھابیت/ habit/hæbit/
 / دەبینیت ، سەرنج دەدات /بہەوئد/ behold/bihəʊld/ , /قەدەغە کات /پرەھیبیت/
 / ئازار دەدات ، ئازار /ھیت/ hurt/hɜ:t/ , /دڵ ، قلب /ھات/ heart/hɑ:t/
 / ئەسپ ، حصان /ھۆس/ horse/hɔ:s/ , /بە ئازار /ھامفل/ harmful/hɑ:mfl/
 / ھی ئەو (می) /ھئی/ her/hɜ:/ , /مال ، نیشتیمان ، بیت ، وطن /ھەوم/ home/həʊm/

who/hu:/ / مَن /هوو/ , ئه وهی , كهی , whom/hu:m/ / هوم/ , التي , الذي , مَن , ئه وهی , كهی ,
 whose/hu:z/ / لمن /هوز/ , بو كهی , high/hai/ / بلند /های/ , بهرز , whole/həʊl/ / تهاو
 ڤاوكەر , hunter/hʌntə/ / چۆن , كيف /هاو/ , how/hau/ / هه موو , كامل , كل /هه وئ/
 ڤاوده كات , ڤاو , يصطاد , صيد /ههنت/ , hunt/hʌnt/ / ڤاوچى , صياد /ههنته/
 behave/biheiv/ / به ڤه وشت ده بئيت /بیهه یف/ , perhaps/pəhæps/ / ڤهفتارده كات , به ڤه وشت ده بئيت /بیهه یف/
 ده گريٽ , گرتن , hold/həʊld/ / لئیده دات , لئیدان /هیت/ , hit/hit/ / ڤهنگه , له وانه یه /په هاپس/
 , نيو , نصف /هاف/ , half/hɑ:f/ / ئیره , لیره , هنا /هیه/ , here/hiə/ / هه وئ/
 ئه و , him/him/ / ئه و (نیر) /هیی/ , he/hi:/ / مال , خانوو /هاوس/ , house(n.)/haus/
 /خوی ده شاریتته وه /هايد/ , hide/haid/ / (له حاله تی ته واوکه ردا) /هیم/
 etc...دهست , دهیداتی , پئی ده دات /هاند/

silent (h): hour/aʊə/ / ساعة زمنية /ئاوه/ , سعات (60 خوله ك) ,
 honour/ɒnə/ / شرف /ئونه/ , honest/ɒnist/ / سه ربه رزی , شانازی , شرف /ئونه/ ,
 چى , what/wɒt/ / بوچی /واي/ , why/wai/ / كهی /وین/ , when/wen/ / ئوئنیست/
 , له كاتیكدا , ماوه /وايل/ , while/wail/ / له كوئ /ویه/ , where/weə/ / ووٽ/
 , گه نم , قمح /وییت/ , wheat/wi:t/ / چه رخ , پیچكه , ڤه وڤه وه /وییل/ , wheel/wi:l/
 , لوری , مركبة /قییه كل/ , vehicle/vi:əkl/ / سپی /وايت/ , white/wait/
 rhombus/rɒmbəs/ / له پزینه یی , مه عین /ڤومبه س/ , exhausted/igzɔ:stid/
 هانده دات , ئاموژگاری ده كات , exhort/igzɔ:t/ / شه كهت , ماندوو , هینزلیڤراو /ئینگزۆستید/
 ناوچه وان , ته ویل , forehead/fɔ:hed/ or /fɒrid/ , ئه و /ئاوه/ , oh/əʊ/
 , میراتگر (نیر) /ئیه/ , heirloom/eəlu:m/ / پيشه سه ر /فوهدید/ یان /فوریڊ/
 میراتگر (من) , heiress/eəres/ or /eərəs/ / بو ماوه , میراتگری , شتیکی بو ماوه /ئیه لوم/
 , پيشان ده دات , ده خاته ڤوو /ئینگزیبیت/ , exhibit/igzibit/ / ئیه ریس /یان ئیه ره س/
 چرپه , whisper/wispə/ / پيشانگا , معرض /ئیکسیبیشن/ , exhibition/eksibiʃn/
 , فیکه , فیکه لئیده دات /ویسل/ , whistle/wisl/ / ده چریبئیت , چرپه /ویسه /

ھەستیکی گەورە دەردەبرپت بو شتیک /رەپسەدایز/ rhapsodize/ræpsədaiz/
 دەبرپنی rhapsody/ræpsədi/ /شادی دەبرپن /رەپسەدی/ rhapsodic/ræpsədik/
 رەوانبیز، بلاغە، خطابە /رپتەریک/ rhetoric/retərik/ ھەستیکی بەھیز /رەپسۆدیک/
 بەشیوەیەکی rhetorically/retərɪkli/ رەوانبیز /رپتۆریک/ rhetorical/retərɪkl/
 رۆماتیزماوی، بادار /رۆماتیک/ rheumatic/rumætɪk/ رەوانبیزانە /رپتۆریکی/
 رۆماتیزم، باداری /رۆمەتیزەم/ rheumatism/ru:mætɪzəm/
 بەردی راین (ئەلماسیکی قەلب و ناراستەقینەییە لە شوشە rhinestone/rainstəʊn/
 ، کەرکەدەن /رەینەو/ rhino/reɪnəʊ/ ، دروستکراوە) /راینستەون/
 رپواس rhubarb/ru:bɑ:b/ ، کەرکەدەن /رەینۆسەرەس/ rhinoceros/rainɒsərəs/
 رومبا (سەمایەکی کوبی) یە /رەمبە/ rhumba/rʌmbə/ ، رۆوباب /
 کیش، وزن، قافیە، rhythm/riðəm/ ھەلبەست، چامە، سەرۆ، قافیە، قصیدە /رەیم/
 ، کیشدار، موزون، فیە ایقاع /رەیمیک/ rhythmic/riðmɪk/ ، ئیقاع /رەیم/
 which/wɪtʃ/ ، بەرز، بلند /high/haɪ/ ، بیری کردەوہ /تۆت/ thought/θɔ:t/
 ، نەھەنگ، حوت /وہیل/ whale/weɪl/ ، کامە (بو بئ عەقل بە کاردیت) /ویچ/
 ، ئاوی شیر دواي ئەوہی کە پەنیرەکەمان لئ دروستکرد بەو ئاوە دەوترئ /وہی/
 ، نوزاندن، نوکە، دەنوزینیت /ویمپە/ whimper/wɪmpə/ ، ھەوہس، ئارەزوو، نزوہ /ویم/
 ، شین whine/waɪn/ ، رەفتار سەیر، ھەوہسباز /ویمزیکل/ whimsical/wɪmzɪkl/
 ، لوورە، ھیل /وینی/ whinny/wɪni/ ، نوکەنوک دەکات /واين/
 ، وپیپت (سەگیکي لاوازی بچوکی whippet/wɪpɪt/ ، قامچی، بە قامچی لپیدەدات /ویپ/
 ، دەخولپتەوہ، دەسورپتەوہ، سورپانەوہ، خولانەوہ /وئل/ whirl/wɜ:l/ ، خیرایە) /ویپیت/
 ، برپکی کەم، whit/wɪt/ ، مالمین، دەمالیت، پاکدەکاتەوہ، رادەمالیت /ویسک/ whisk/wɪsk/
 ، تارمایی، ghost/gəʊst/ ، دەیتاشیت بە چەقۆ /ویتال/ whittle/wɪtl/ ، مقدار ضئیل /ویت/
 ، شوان (کور) /شپپەد/ shepherd/ʃepəd/ ، شەبەح /گەوست/
 ، شوان (کچ) /شپپەدیس/ یان /شپپەدەس/ shepherdess/ʃepədəs/ or /ʃepədəs/

nephew/nejʊ:/ or /nevju:/ / نیفیوو/ یان / نیفیووو/ ,
gymkhana/dʒimkɑ:nə/ / جیمکانە/ , thyme/taim/ , ئاھەنگی وەرزی / جیمکانە/
/تایم/...etc.

B- Voiced consonant/voist kɔnsənənt/ (پانزە دەنگە)

1-/b/ ب

(b): better/betə//بەتەر (لەنیوان دوو شت دا) /بیتە/ , rubber/rʌbə/ , سەرە , لاستیک ,
debate/dibeit/ , شەمشەمە کوپەرە , خفاش /بات/ bat/bæt/ , ماسحە , مطاط /رەبە/
جیگای مشتومر , موضع جدل /debatable/dibeitəbl/ , مشتومرپدە کات , مشتومر /دیبەیت/
بە توانا , capable/keipəbl/ , دەستە , تیپ , گروپ /باند/ band/bænd/ , /دیبەیتەبۆ/
تشرینی دووہم /نەوقیەمە/ November/nəʊvembə/ , قادر , متمکن /کەپەبۆ/
ئەندام /member/membə/ , کانونی یە کەم /دیسەمبە/ December/disəmbə/
bribe/braib/ , ژمارە , رەنوس دەکات , عدد , یرقم /نەمبە/ number/nʌmbə/ , /مێمبە/
 , ھۆز , قبیلە /ترایب/ tribe/traib/ , بەرتیل دەدات , بەرتیل , یرشو , رشوۋە /برایب/
گلوپ , گلوپی خەر , bulb/bʌlb/ , باس دەکات , یصف /دیسکرایب/ describe/diskraib/
 , دەبیت , فرمانی (بوون) لە باری (چاوگ) دا /بیبی/ یان /بی/ be/bi:/ or /bi:/ , سەلک /بەلب/
 , پەر توک , جیگا دەگریت /بوک/ book/bʊk/ , دەبیت بە /بیکەم/ become/bikəm/
 , دەھینیت , ئامادە دەکات /برینگ/ bring/brɪŋ/ , لە لای , لە تەنیشت , لەدوای /بای/ by/bai/
لق , لقی درەخت (بە تاییبەتی درەختی گەرە) , شالقی درەخت , لقی گەرە /بۆ/ bough/baʊ/
توانا , توانایی , ability/əbiləti/ , کپی , /بۆت/ bought/bɔ:t/ , درەخت /باو/
تاقیگە , lab/læb/ , رۆب , جل , ثوب , ردا /رەوب/ robe/rəʊb/ , توانست /ئەبیلەتی/
 , دەسینیت , دەدزیت , تالان دەکات , یسلب /رۆب/ rob/rɒb/ , مختەر /لاب/
 , چەتر , سەیوان , مظلة , شمسیة /ئەمبەرلە/ umbrella/ʌmbrelə/
 , ئۆتۆمبیلی فریاکەوتن , سیارە /ئەمبەرلەنس/ ambulance/æmbjələns/

تیکەل September/septembə/ /سیپتیمبە/ مانگی ئەیلول , combine/kəmbain/ کەمەری , lumbar/lʌmbə/ دەکات , کۆدەکاتەو , یەکدەگری , پیکەو دەنوسیت /کەمابین / جیگیر , ثابت stable/steibl/ , تەختە , خشب /لەمبە/ lumber/lʌmbə/ , تەخت /لەمبە/ ...etc. ھاوڕێ , رفیق /بەدی/ buddy/bʌdi/ , خراپ , بەد /باد/ bad/bæd/ , /ستەیبیل/

تیبینی : ئەگەر پیتی (b) بکەوێتە کۆتایی وشەو و پیتی (m) لەپیشیەو هات ئەوا پیتی (b) بێ دەنگە و ناخوینرێتەو زۆربەیی جار

(b): climb/klaim/ /کلایم/ , سەردەکەوێت , سەردەکەوێت , هەلدەگەرێت /کلایم/ , گۆر , قەبر , ئارامگا , ضریح tomb/tu:m/ , بۆمبا , نارنجۆک , تۆپ /بۆم/ bomb/bɒm/ , پەل , limb/lim/ , شانە , شانە دەکات , مشط , یمشط /کەوم/ comb/kəʊm/ , تووم /بەرخ , خروف /لام/ lamb/læm/ , ئەندام , لق , پەلیک لە چوار پەلی لەش /لیم/ , لال , dumb/dʌm/ , پەنجە گەورەیی دەست , پەنجەیی ئەسپیی کۆژە /ئەم/ thumb/θʌm/ , دەتەزێت , سەر دەبییت , گۆت دەبییت , سەر , گۆت , numb/nʌm/ , بێ زمان , آخرس /دەم/ ...etc. بیههست /نەم/

تیبینی : هەر وەها لە هەندیک وشەیی تریشدا پیتی (b) ناخوینرێتەو کەوا لە خوارەو ئەماژەیان پیکراو

قەرز debt/det/ , گومان , گومان دەکات , شک , یرتاب /داوت/ doubt/daʊt/ (b) silent بەگومان doubtful/daʊtfl/ , قەرزدار , قەرزار , مدین /دیتە/ debtor/detə/ , دین /دیت/ وەستای بۆری , بۆریچی /پلەمە/ plumber/plʌmə/ , دوودل , بەشک , گومانلیکراو /داوتفل/

بەلام لەم وشانەیی خوارەو هەدا پیتی (b) دەخوینرێتەو هەرچەند پیتی (m) لە پیش پیتی (b) هە هاتوو لە بەرئەو هە پیتی (b) نەکەوتۆتە کۆتایی وشەو

December/disəmbə/ /دیسەمبە/ , کانونی یەکەم November/nəʊvembə/ , ئەیلول /سیپتیمبە/ September/septembə/ , تشرینی دوووەم /نەوقیمبە/

number/nʌmbə//نەمبە/ یرقم ، عدد ، پەنوس دەکات ، ژمارە ، umbrella/ʌmbrelə/ ،
 etc. ... ئۆتۆمبیلێ فریاکەوتن /ئامبیەلەنس// ambulance/æmbjələns/ ، چەتر /ئەمبڕیلە/

د /-d/ 2-

(d): dad/dæd//داد/ بابە ، باب ، باوک ، daddy/dædi/ / دادی / بابە ، باوک ،
 lead/li:d/ / لایید / رابەری دەکات / لیبید / رابەر ، سەرکردە ، سەروتاری ، leader/li:də/ ،
 Doomsday/du:mzdeɪ/ / رۆژی / مردوو ، نەزۆک / دێد / dead/ded/ ، رۆژنامە / لیبیدە /
 بالندە ، طیر / bird/bɜ:d/ ، وشک ، جاف / درایی / dry/draɪ/ ، زیندوو بوونەووە / دوو مژدە /
 third/θɜ:d/ ، دەریدەخات ، ئاماژە / بۆ دەکات / ئیندیکەیت / indicate/ɪndikeɪt/ ، بێد /
 لاشە ، تەن ، لاشە / body/bɒdi/ ، بۆک ، عروس / بڕاید / bride/braɪd/ ، سببەم / تێد /
 diplomat/dɪpləmət/ ، بادار ، بەبا ، فرەبا / ویندی / windy/wɪndi/ ، ئۆتۆمبیل / بۆدی /
 پارا یەو ، داوایکرد ، تکای / begged/begd/ ، سیاسەتمەدار ، نوێنەر ، دیبلۆماسی / دیپلەمات /
 وتی ، قال / سید / said/sed/ ، کرد ، دەستی پان کردەو ، سوالی کرد / بێگد /
 paid/peɪd/ / پەید / دەفوع / دای ، دراو ، مدفوع / پەید / paid/peɪd/ ، جولاً ، جولانندی ، بزوا / مووqd /
 referred/refɜ:d/ / ریفید / خورما / دەیت / date/deɪt/ ، ئاماژە / بۆ کرد / ریفید /
 dairy/deəri/ / دییری / شیر فرۆشتن / دییری / dairy/deəri/ ، کارگە / شیرمەنی ، شیرسازی ، ماست سازی ،
 donate/dəʊneɪt/ / دەونەیت / خاتوون / لەیدی / lady/leɪdi/ ، خانم ،
 pad/pæd/ / پاد / پشتی ، پشتی ، پشتی / دادەنێت / پاد / pad/pæd/ ، خەمبار ، مات / ساد /
 death/deθ/ / دیت / موت ، مردن ، do/də/ or /du:/ / لە باری /
 does/dəz/ / دەز / کردی / دید / did/dɪd/ ، (چاوگ) / دا / دە / یان / دوو /
 done/dʌn/ / دەن / کراو / دەن / done/dʌn/ ، دەمریت ، یموت / دای / die/dai/ ،
 decide/dɪsaɪd/ / دیساید / بڕیار دەدات / دیساید / decide/dɪsaɪd/ ، پەنجەرە / ویندەو /
 muddy/mʌdi/ / مەدی / قورایی / مەدی / muddy/mʌdi/ ، هەیبوو / هاد / had/hæd/ ،
 ride/raɪd/ / راید / سواربوون ، یرکب / راید / ride/raɪd/ ، کرد ، وای لیکرد / مەید /

address/ədres// ناوێشان /ئەدریس/ , addressee/ædresi:/ بۆ ، نامە بۆ نوسراو ،
 etc...نیڕراو (پۆست ، نامە) /ئادریسی/

silent (d): judge/dʒʌdʒ/ /جەج/ ، حوکم دەکات ، دادوهری دەکات ، دادگەر ، دادوهر ،
 gradual/grædʒuəl// /گراجوەل/ ، کەم کەم /گراجوەل/ ، پلە پلە ، کەم کەم ،
 graduate/grædʒuət// /گراجوەت/ ، خریج /گراجوەت/ ، دەرچوو ،
 graduate/grædʒueit/ /گراجوەیت/ ، یتخرج /گراجوەیت/ ،
 graduated/grædʒueitid// /گراجوەیتید/ ، دابەشکراو بۆ ئاستەکان یان قووناغەکان /گراجوەیتید/ ،
 graduation/grædʒueiʃn// /گراجوەیشن/ ، دەرچوون /گراجوەیشن/ ، individual/individʒuəl/
 /سەرباز ، جندي /سەولجە/ soldier/səʊldʒə// ، کەسی ، تاکى ، شخصي /ئیندیقیجوەل/ ،
 bridge/bridʒ// /بەریج/ ، قنطرة /بەریج/ ، hedge/hedʒ// /هەج/ ، پرد ، بەست ، جسر ،
 hedgehog/hedʒhɒg// /هەجھۆگ/ ، knowledge/nɒlɪdʒ/ ، معرفتە ،
 لهفه ، ساندویج ، بابۆله ، پاروو sandwich/sænwɪtʃ/ or /sænwɪdʒ/ ، /نۆلیج/ ،
 قۆز (بۆ پیاو) ، شوخ (بۆ پیاو) /هانسەم/ handsome/hænsəm// ، /سانویج/ یان /سانویج/ ،
 handkerchief/hæŋkətʃɪf// /هانگکەچیف/ ، مندیل ...etc.

چۆنیتی خوێندنەوهی پاشگری (ed):

1- پاشگری (ed) بە دەنگی /t/ دەخوینرێتەوه کاتیک بکەوێتە دواى ئەم دەنگە نەبزوینە بى
 لەرانەوه /p/, /k/, /f/, /s/, /ʃ/ and /tʃ/

stopped/stɒpt/ /وەستا /ستۆپت/ ، looked/lʊkt/ /لوکت/ ،
 laughed/lɑ:ft/ /پیکەنى /لافت/ ، passed/pɑ:st/ /پاست/ ، washed/wɒʃt/
 /چاودیری کرد ، تەماشای کرد /وۆچت/ ، watched/wɒtʃt/ ، شۆردى /وۆشت/
 abolished/əbɒlɪʃt/ /هەلی وەشاندهوه ، ئیلغای کردەوه /ئەبۆلیشت/ ،
 ناو یان ناوێشانى نوسی لەسەر زەرفى addressed/ədrest/ ، نازارى هەبوو /ئەیکت/
 ، پیشکەوتوو ، متقدم /ئەدقانس/ advanced/ədva:nst/ ، نامەیهک /ئەدریست/

affixed/əfikst/ / پێوەی نوساند، پێوەی چەسپاند /ئەفیکست/ astonished/əstɒnɪʃt/
 گەراییەووە /باکت/ backed/bækt/ / سەرسام، سەرسورماو، مندەش /ئەستۆنیشت/
 ئاگاداری کرد briefed/bri:ft/ / رێگای لیگرت، مەنعی کرد /بلۆکت/ blocked/blɒkt/
 ،رقی لیبوو، خوۆشی نەویست /دیسلایکت/ disliked/dislaikt/ / بریفت/
 ڕووبەرۆوی بوووەووە faced/feist/ / دەری بری /ئیکسپریست/ expressed/iksprest/
 یارمەتی دا helped/helpt/ / خەمڵاندی، قەبلاندی /گیست/ guessed/gest/ / فەیس/
 ،بوونی کرد /سنیفت/ sniffed/snift/ / دیار، ئاشکرا /ماکت/ marked/mɑ:kt/ / هیلپت/
 ...etc. پالی پێوەنا /پوشت/ pushed/pʊʃt/ / لەبەری کرد /دریست/ dressed/drest/

2- پاشگری (ed) بە دەنگی /d/ دەخوینرێتەووە کاتیک بکەوێتە دواي دەنگە نەبزوینەکانەووە بیجگە لە [دوو دەنگی /t/ and /d/ و ئەو شەش دانەي سەرەووە]

کولاً، کولاندی boiled/bɔild/ / پاراییەووە، داواي کرد، سوالی کرد /بیگد/ begged/begd/
 هەناسەي دا breathed/bri:ðd/ / ڕزگاری کرد /سەیفد/ saved/seivd/ / بویلد/
 درەوشایەووە gleamed/gli:md/ / خوۆشی ویست /لەقد/ loved/lʌvd/ / برییزد/
 پەسەندی کرد preferred/prifɜ:d/ / یاری کرد /پلەید/ played/pleid/ / گلیمد/
 ،گریا، قیژاندی /کراید/ cried/kraid/ / ناوی نا /نەیمد/ named/neimd/ / پریفید/
 ،فراندی /گرابد/ grabbed/græbd/ / خوۆی شوورد، شووردی /بەیزد/ bathed/beiðd/
 ،رێکیخست /ئەرەینجد/ arranged/ərəindʒd/ / چەکار، مسلح /ئامد/ armed/a:md/
 ڕوونی کردەووە، وضح clarified/kælɾifaid/ / بوووە هوۆی /کوۆزد/ caused/kɔ:zd/
 ،هێمن، هادیء /کەمپەوزد/ copied/kɒpid/ / کلاریفاید/ composed/kəmpəʊzd/
 ،خشا /کرۆلد/ crawled/krɔ:ld/ / لەبەری گرتەووە، إستنساختی کرد /کوۆپید/
 ڕازی نەبوو، disagreed/disəgri:d/ / دواي خست /دیلهید/ delayed/dileid/
 ،فراوانی کرد /ئینلاجد/ enlarged/inlɑ:dʒd/ / پەسەندی نەکرد، دژی وەستا /دیسەگریید/
 بە hired/haɪəd/ / کێلگە /فییلد/ field/fi:ld/ / گەرا /ئیکسپلۆد/ explored/iksplɔ:d/
 ،گەراییەووە /ریتیند/ returned/ritɜ:nd/ / کرپی دا /هایەد/ obtained/əbteind/

رێکخراو، منظم /ئۆگه نایزد/ organized/ɔ:gənaɪzd/ , دەستی کهوت، حصل /ئەبتهیند/
 به دهرزی سەر خر قایمی کرد، به pinned/pɪnd/ , ههیبوو /ئەوند/ owned/əʊnd/
 , ئاماژە ی بو کرد /رپفید/ referred/rɪfɜ:d/ , دەموس قایمی کرد /پیند/
 , نیشته جی بوو، جیگیربوو، إستقر /سپتد/ settled/setld/ , وادیاربوو /سییمد/
 , گۆری /چهینجد/ changed/tʃeɪndʒd/ , کردیه وه /ئەوپه ند/ opened/əʊpənd/
 ...etc. /کۆلد/ called/kɔ:ld/

3- پاشگری (ed) به دەنگی /id/ ده خوینریتته وه کاتیک بکه ویتته دوای دوو دەنگی /t/ و /d/

کووی کرده وه /ئادید/ added/ædid/ , ویستی /وونتید/ wanted/wɒntɪd/
 , دیاریکراو /لیمیتید/ limited/limitɪd/ , کۆتایی پیهینا /ئیندید/ ended/ɛndɪd/
 , گرتی /ئەرپستید/ arrested/ərestɪd/ , کاری کرد، نواندی /ئاکتید/ acted/æktɪd/
 , به کرپی دا /رپنتید/ rented/rentɪd/ , به خشی /ئەووؤدید/ awarded/əwɔ:did/
 , فیداکار، devoted/divəʊtɪd/ , بهستی، گه یاندى /که نپکتید/ connected/kənektɪd/
 , دلسۆز، جگه رسۆز، خه مخۆر، ژيانى خوێ ته رخانکردوووه /دیفه وتید/
 dictated/dikteɪtɪd/ , بئندی کرد، erected/ɪrektɪd/ , سه پاندى، فه رمانى له سه ر کرد /دیکتەیتید/
 , وروژاو، خرۆشاو /ئیکسایتید/ excited/ɪksaɪtɪd/ , /ئیرپکتید/
 , به ره لستی objected/ɒbdʒɪktɪd/ , ته قى /ئیکسپله ودید/ exploded/ɪkspləʊdɪd/
 , هانی دا، سازی کرد، نه رمى کرد، persuaded/pəsweɪdɪd/ , کرد /ئۆبجیکتید/
 , چه سایه وه، پشووی دا /رپستید/ rested/restɪd/ , تاوی دا /په سوه دید/
 , نیشته وه، نزل الی البر landed/lændɪd/ , دهستی پیکرد /ستاتید/ started/stɑ:tɪd/
 ...etc. /لانید/

گ /g/ -3

دەروازه، بوابه gate/geɪt/ , زا، لپی پهیدا بوو، لپی بوو /بیگۆت/ begot/bɪgɒt/ (g):
 پاسهوانی دهکات، پاسهوانی، یحرس، guard/gɑ:d/ , جاننا /باگ/ bag/bæg/ , /گهیت/

تەم ، fog/fog/ ، بۆق /فرۆگ/ frog/frog/ ، لاق ، لینگ ، قاچ /لیگ/ leg/leg/ ، حراسە /گاد/
 پێی ناخۆش دەبیت ، داخی بو دەخوات ، پەشیمان دەبیتەووە regret/rigret/ ، ضباب /فۆگ/
 میوان guest/gest/ ، پێشکەوتن ، تقدم /پەرەوگریس/ progress/præugres/ ، /پریگریت/
 دەپارێتەووە ، داوا دەکات ، سوال beg/beg/ ، لۆگاریتم /لۆگ/ log/log/ ، ، ضیف /گیتست/
 گازۆلین ، نەوت gasoline/gæsəli:n/ ، گاز ، غاز /گاس/ gas/gæs/ ، دەکات /بیگ/
 ، دەستی دەکەوێت ، پەیدای دەکات ، قازانج دەکات /گەین/ gain/gein/ ، /گاسەلین/
 دز ، مالبەر burglar/bɜ:glə/ ، سەودا دەکات ، سەودا ، مامەلە /باگەن/ bargain/bɑ:gən/
 ، باینجان /ئینگیلانت/ eggplant/egpla:nt/ ، هیلکە /ئینگ/ egg/eg/ ، /بیگلە/
 growth/grəuθ/ ، واژوو ، واژۆ ، ئیمزا ، توقیع /سیگنەچە/ signature/signətʃə/
 ، دەستی پێکرد ، بدأ /بیگان/ began/bigæn/ ، گەشەکردن ، گەشە ، زۆربوون /گرەووت/
 دەستی دەکەوێتەووە ، یستعید regain/rigein/ ، دەست پێکردوو /بیگەن/ begun/bigʌn/
 بازنە ، پاوانە bangle/bængl/ ، گوۆشە ، زاویە /ئانگگڵ/ angle/ængl/ ، /پریگەین/
 ، دەروات /گەو/ go/gəu/ ، شیووە ، وینە ، ژمارە /فیگە/ figure/figə/ ، /بانگگڵ/
 ugly/ʌgli/ ، گەورەتر /بیگە/ bigger/bigə/ ، چاک ، سوود /گود/ good/gud/
 قۆرخی دەکات ، بەکار دێت ، خەریک دەبیت engage/ingeidʒ/ ، ناشرین ، قبیح /ئەگلی/
 شاخی بەفرین ، چیاى بەفرین ، جبل جلیدی iceberg/aisbɜ:g/ ، /ئینگەج/
 /...etc./ ئایسبیرگ/

تێبینی : زۆربەى جار پیتی (g) بە دەنگی /گ/ /g/ دەخوینرێتەووە ئەگەر پیتی (e) و (i) و

(y) ی بەدوایدا نەهات ، بەلام لەم چەند وشەیهی خوارەووەدا هەرچەندە بەدوای پیتی (g) دا

پیتەکانی (e) و (i) بەدوایدا هاتوووە هەر بە دەنگی /g/ دەخوینرێتەووە :

دەستی دەکەوێت (لە) getting/getɪŋ/ ، تێدەگات /گیت/ get/get/
 ، کولپنەر ، کولپنە ، سخان /گیزە/ geyser/gi:zə/ ، حالەتی بەردەوامدا) /گیتینگ/
 بە گێژی ، بە کاسی ، بە وپی giddily/gidili/ ، گێژ ، کاس ، وپ /گیدی/ giddy/gidi/
 ، خەشش ، خەلات ، gift/gift/ ، گێژی /گیدینەس/ giddiness/gidinəs/ ، /گیدیلی/

به gild/gild/ , عاره‌بانەى دوو رەورەوەى يەك ئەسپ /گىگ/ gig/gig/ , دەبەخشیت /گىفت/
 gilt/gilt/ , بە زىر پووپووشى کرد /گىلدىد/ gilded/gildid/ , زىر پوووکەشى دەکات /گىلد/
 كونکەرە , كونکەرى تەختە gimlet/gimlæt/ , زىرپىن , بە زىر داپووشراو , رەنگى زىرپى /گىلت/
 پشتىن , girdle/gɜ:dl/ , رىگەيەكى نوئ , الحيلة /گىمىک/ gimmick/gimik/ , /گىملەت/
 دەزىت , لىي پەيدادەبىت , لىي دەبىت /بىگىت/ beget/biget/ , پشتىن , کەمەربەند /گىدل/
 گىر , gear/giə/ , کچ /گىل/ girl/gɜ:l/ , دەست پىدەکات , بىدأ /بىگىن/ begin/bigin/
 دەبەستىت , gird/gɜ:d/ , قازگەل , وزات /گىيس/ geese/gi:s/ , گىرپى ئوتۆمبىل /گىه/
 داربەند , جسرى صندوقى گەورە , girder/gɜ:də/ , لەپشت دەبەستىت , لاسایى /گىد/
 etc...العارضة /گىدە/

تیبینی : ئەگەر پیتی (X) کەوتە نىوان دوو پیتی بزویئەووە ئەوا زۆر بەى جار دەنگى /gz/ دروست دەکات.

نمونه exam/igzæm/ , تاقىکردنەووە , ئەزمون , إمتحان /ئىگزام/ example/igzɑ:mpl/
 دەچىتە دەرهووە , دەرچە /ئىكسىت/ يان /ئىگزىت/ exit/eksit/ or /egzit/ , /ئىگزامپل/
 بوون , existence/igzistəns/ , هەيە , دەبىت , يوجد /ئىگزىست/ exist/igzist/
 راست , دروست , تەواو /ئىگزاكت/ exact/igzækt/ , هەبوون , وجود /ئىگزىستەنس/
 دەپشکنىت , تاقى دەکاتەووە /ئىگزامىن/ examine/igzæmin/
 زل کردن , پىوہنان , فشەکردن , موبالەغەکردن exaggeration/igzædʒərəiʃn/
 exert/igzɜ:t/ , کۆشش دەکات /ئىگزىت/ exertion/igzɜ:ʃn/
 جىبە جىکار , ئەو بەشەى حکومەت کە برپارىک exec/igzek/ , کۆشش , إجتھاد /ئىگزىشن/
 جىبە جىکار , ئەو بەشەى حکومەت کە executive/igzekjətiv/ , جىبە جى دەکات /ئىگزىک/
 راپەرپنەر , جىبە جىکار executor/igzekjətə/ , برپارىک جىبە جى دەکات /ئىگزىکىە تىف/
 etc...بەرز دەکاتەووە , بلند دەکاتەووە /ئىگزۆلت/ exalt/igzɔ:lt/ , /ئىگزىکىە تە/

تیبینی : لەم چەند وشە یەدا پیتی (X) نە کە و تۆتە نیوان دوو پیتی بزۆینە و بە لām هەر دەنگی /gz/ دروست دەکات ، وە پیتی (h) یش بێدەنگە و ناخوینریتە وە .

exhaust/igzɔ:st/ / خالی دە کاتە وە ، دەردەدات /ئینگزۆست/
 exhaustion/igzɔ:stʃən/ / ماندوو یە تی ، شە کە تی /ئینگزۆسچەن/
 exhibit/igzibit/ /
 etc... دە خاتە روو ، پیشان دەدات /ئینگزبیت/

تیبینی :

1- هەندیک جار پیتی (g) ناخوینریتە وە بە تاییبە تی ئە گەر پیتی (n) بە دوایدا هات .

(-ign): sign/sain/ / نیشانە ، مۆر دە کات ، علامە ، یوقە /ساین/
 design/dizain/
 تەرخان دە کات ، assign/əsain/ ، نە خشە دە کیشیت ، نە خشە کیشان ، یصم ، تصمیم /دیزاین/
 وازی لێدە هی نیت ، دەستی لێهە لده گریت ، یستقیل /resign/rizain/
 یخصص /ئەساین/
 دە سپیریت ، دەداتە دەست ، حە و الە دە کات ، دە نی ریت ، /consign/kənsain/
 /ریزاین/
 ناردن ، پەوانە ، بارگە /consignment/kənsainmənt/
 /راسپاردن /کە نساین/
 foreigner/fɔrənə/ / بیانی ، أجنبی ، غریب /فۆرەن/
 /foreign/fɔrən/
 /کە نساینمەنت/
 هیرش دە بات ، هیرش ، /campaign/kæmpein/
 /بێگانە ، کە سی بیانی /فۆرەنە/
 /campaigner/kæmpeinə/
 /لە شکر کیشی ، خە بات ، حملة ، ینظم حملة /کامپەین/
 پاشا ، شا (ژن یان /sovereign/sɔvrin/
 /هیرشکار ، هە لمه تە بر ، مشارک فی الحملة /کامپەینە/
 فرمان ، بریار ، فەرمان /reign/rein/
 /پیاو) ، بالآتیرین ، گە و رە ترین ، خاوەن سالاری /سۆقرین/
 /reign/rein/
 /سەر وە ری ، سالاری ، سیادە /sovereignty/sɔvrənti/
 /دەدات /رەین/
 /...etc./ /سۆقرەنتی/

2- هەندیک جار پیتی (gh) ناخوینریتە وە بە تاییبە تی ئە گەر پیتی (t) بە دوایدا بی

though/ðəʊ/ / بیری کردە وە ، thought/θɔ:t/
 /هەر چە نە دە ، بالرغم من ذلک ، بالرغم /ذە و/
 /though/ðəʊ/
 /سەرە پای ئە وە ش ، لە گە ل ئە وە شدا ، بالرغم /although/ɔ:lðəʊ/
 /بیرۆکە ، فکر ، فکرة /تۆت/

به‌رز، بلند، عالی/های / high/hai/، ران، فخذ/ثای / thigh/θai/، من آن/ئۆلذه‌و/
 به‌رز، دريژی (بو بالای مروّف)، ارتفاع، طول (للشخص) /هايت/ height/hait/
 کيش، قورسی، وزن/وهیت / weight/weit/، ده‌کيشیت، یزن/وهی / weigh/wei/
 دراوسی، جار/نه‌یبه / neighbour/neibə/، ده‌حیلینیت، یسهل/نه‌ی / neigh/nei/
 فی‌ری / taught/tɔ:t/، دراوسی‌یه‌تی، جیره/نه‌یبه‌هود / neighbourhood/neibəhʊd/
 شه‌و، لیل/نایت / night/nait/، گرتی، مسک/کوّت / caught/kɔ:t/، علم/تۆت/
 ...etc. هی‌نای، جلب/برۆت / brought/brɔ:t/، سوارچاک، فارس/نایت / knight/nait/

3- هه‌ندی‌ک جار پیتی (gh) ده‌نگی /f/ دروست ده‌کات

زبر، ره‌ق، در/ره‌ف / rough/rʌf/، ده‌کوکیّت، کوکه، یسهل، سهال/کوّف / cough/kɒf/
 ته‌واو، به‌هیز، توند، ئه‌ستور، قوي، شدید، غلیظ/ته‌ف / tough/tʌf/، enough/inʌf/
 laugh/la:f/، ته‌وژمی با/درافت / draught/dra:ft/، به‌س، کاف، وافی/ئینه‌ف/
 قاقای پیکه‌نین، پیکه‌نین / laughter/la:ftə/، پیکه‌نین، یضحک، ضحکه/لاف/
 ...etc./لافته/

4- له‌م وشانه‌ی خواره‌وه‌دا پیتی (g) ناخوینریته‌وه و شارن

gnat /næt/ می‌شووله، بعوضه/نات/
 gnash /næʃ/ ده‌نگی ددان، ده‌چریکی‌نیت/ناش/
 gnaw /nɔ:/ گازی لیده‌گریّت یان ده‌یجویت به‌ دووباره‌یی (چه‌ندباره‌یی)/نوّ/
 gnawing/nɔ:ɪŋ/ (adj.) به‌به‌رده‌وامی هه‌ستکردن به‌ نارپه‌حه‌تی و دوودلی و ئازار/نوینگ/
 gnome /nəʊm/ پیاویکی زور بچوکی خه‌یالییه‌ که‌ ریشیکی هه‌یه و کلایوکی له‌سه‌ردایه له /
 چیرۆکه‌ دیرینه‌ کوّنه‌کانی مندالاندایه/نه‌وم/

gnomic /nəʊmɪk/ باسی شتێک دەکات کە نوسراوە یان قسە کراوە کە وا کورتە کە نادیار و
ئالۆزە کە تێی بگەیت بەلام زۆر جار وادیارە کە ژیر و دانایە /نەومیک/

gnarled/na:ld/ /نالڤ، خواروخیچ /نالڤ، گری گری،

gnu/nu:/ or /nju:/ گیانلە بەریکی ئە فربقی گە وریه کە کلکیکی دریزی ههیه و ههروهها
دوو شاخی دریزی ههیه و کە چەماوە تەو بە هەردوو لایدا کە دەژی لەو ناوچە و شوینانە ی
کە دایۆشراوە بە گیا /نوو/ یان /نیوو/

ج /dʒ/-4

(j): jar/dʒɑ:/ /جا/، گۆزە /جا/، jasmine/dʒæzmin/ /جازمین/، یاسە مین /جازمین/،
دادوهر، دادگەر، حاکم، دادوهری دەکات، judge/dʒʌdʒ/، شەویلگە، فک /جۆ/، jaw/dʒɔ:/،
jump/dʒʌmp/، شەربەت، عصیر /جووس/، juice/dʒu:s/، حوکم دەکات /جەج/
، تەنھا، بە تەواوی /جەست/، just/dʒʌst/، باز دەدات، باز، یقفز، قفزة /جەمپ/
، دەر دەپەریت، دەهاوێت، دەرپەراندن، هاویشتن /ئییجیکت/، eject/idʒekt/
کار، فرمان، عمل، job/dʒɒb/، رەت دەکاتەو، یرفض /رئییجیکت/، reject/ridʒekt/
پیا دەکات، تیدە چە قینیت، تی دەژەنیت، پیاچە قاندن، jab/dʒæb/، وظيفة، مہمة /جۆب/
، چارۆکە ی سیگۆشەیی لە بە لەمدا /جیب/، jib/dʒɪb/، تی چە قاندن /جاب/
پە یوہندی، join/dʒɔɪn/، سەرەکی، پلە ی رائید لە سوپادا /مەیحە/، major/meɪdʒə/
خۆشی، enjoy/ɪnˈdʒɔɪ/، پێوہ دەکات، دەچیتە پال، دە بە ستیت، یربط، یئضم الی /جۆین/
...etc. لیدە بینیت، رادە بویریت، خۆشی لیبینین، پئی خۆش دە بیت /ئینجۆی/

(ge): gentle/dʒentl/ /رەسەرخۆ/، نەرم و نیان، نەرم، پام، لە سەرخۆ
خانەدان، جوامیر، پیاوماقوول، بەرپز، کاک، پیاویکی، gentleman/dʒentlmən/، جینتڵ/
، گەوہەر، جوہرە ثمینە /جیم/، gem/dʒem/، خانەدان /جینتلمەن/
، یدیر /مانیج/، manage/mænɪdʒ/، ریکیدە خات، یرتب /ئەرہینج/
، بەرپوہ دەچیت /مانیجە بۆ/، encourage/ɪnˈkʌrɪdʒ/،

قوئاغ، شانۆ، مرحله، مسرح/ستهیج/ stage/steidʒ/، هانی دەدات، يشجع/ئینکەریج/،
 میکروۆب، تۆو germ/dʒɜ:m/، کری، دەهه ژینیت، ئاشکرایدە کات/وهیج/ wage/weidʒ/
 کوۆتر، حمامة/پییجین/ pigeon/pidʒin/، لاپەرە، صفحه/پهیج/ page/peidʒ/، جیم/،
 گشتی، ژەنەرال (پلەیه کی general/dʒenrəl/، مه کینه/ئینجین/ engine/endʒin/
 دەهینیتە بەرهم، پهیدادە کات، generate/dʒenəreit/، عەسکەرییه) جینەرەل/
 نەو، وه چه، generation/dʒenəreɪʃn/، دروستدە کات، پیکدینیت، یولد/جینەرەیت/
 نامۆ، strange/streindʒ/، تەمەن، عمر/ئهیج/ age/eidʒ/، تولید، جیل/جینەرەیشن/
 قەفەز، دەخاتە قەفەزەو/کهیج/ cage/keidʒ/، بیانی، غریب، أجنبی/سترهینج/
 راستەقینه، پهسەن، حقیقی، أصیل/جینیوین/ genuine/dʒenjuɪn/
 په گەز، په گەزەکان، جنس، أجناس/جینەس/ genus/dʒi:nəs/
 ئەندازە، ئەندازەزانی، هندسة، علم الهندسة/جیۆمەتری/ geometry/dʒiɒmətri/
 زەویناسی، geology/dʒiɒlədʒi/، کللی نەخشە، ئەفسانە/لیجەند/ legend/ledʒənd/
 جوگرافیا، هیلکاری geography/dʒiɒgrəfi/، زەووزانی، علم طبقات الأرض/جیۆلەجی/
 جیۆفیزیا (فیزیای زەوی) geophysics/dʒi:əʊfɪzɪks/، زەوی/جیۆگرفی/
 ...etc./جییه و فیزیکس/

(dge): دادوهر، judge/dʒʌdʒ/، پرد، بهست، جسر، قنطرة/بریج/ bridge/bridʒ/
 کەنار، لیوار، قەراغ edge/edʒ/، دادگەر، حاکم، دادوهری دەکات، حوکم دەکات/جەج/
 کەلەرم، cabbage/kæbidʒ/، زانیاری، معرفة/نوۆیج/ knowledge/nɒlidʒ/، ئیج/
 ژیشک hedgehog/hedʒhɒg/، په رژین/هیج/ hedge/hedʒ/، لهانە/کابیج/
 ...etc./ههجهوگ/

(gi): کەنار، پهراویز margin/mɑ:dʒɪn/، ناوچه، هەریم/پییجەن/ region/ri:dʒən/
 ژیریژی، مهنتیق، logic/lɒdʒɪk/، مه کینه/ئینجین/ engine/endʒɪn/، لیوار/ماجین/
 ئاقلانە، شیاو، مه عقول، منطقی/لوجیکل/ logical/lɒdʒɪkl/، لوژیک/لوجیک/
 جادوو، سحر، جادوویی، سحری/ماجیک/ magic/mædʒɪk/

رەق ، متصلب /ریجید/ rigid/ridʒid/ ، هەستیار (پزیشکەوانی) ، حساس /ئەلیجیک/
 دیو ، giant/dʒaɪənt/ ، یاسادانان ، تشریح /لیجیسەلەیشن/ legislation/ledʒɪsleɪʃn/
 وریڤنە دەکات ، قسە قۆر دەکات ، قسە gibber/dʒɪbə/ ، فیلە تەن ، زەلام ، عملاق /جایەنت/
 وریڤنە /جیبەریش/ giblets/dʒɪbləts/ ، پروپوچ دەکات /جیبە/
 قەرەج ، gipsy/dʒɪpsɪ/ ، گالتهی پی دەکات /جایب/ gibe/dʒaɪb/ ، چیکلداڤه /جیبە تس/
 ...etc. /غجری /جیپسی/

کەسی ، تاکی ، شخصی /ئیندیقیجوهل/ individual/ɪndɪvɪdʒuəl/ (du):
 دەرچوو ، خریج /گراجووت/ graduate/grædʒuət/ graduation/grædʒueɪʃn/
 پلە پلە ، کەم کەم ، وردە وردە ، متدرج gradual/grædʒuəl/ ، دەرچوون /گراجوەیشن/
 ، کەمە کەمە ، وردە وردە /گراجوەلی/ gradually/grædʒuəli/ ، /گراجوەل/
 ...etc. /پەرورەدە ، تربیة /ئیجوکەیشن/ education/edʒukeɪʃn/

(di): soldier/səʊldʒə/ سەرباز ، جندي /سەولجە/

وەرزشی لاشەیی ، راپهینا و یارییە وەرزشییەکان gymnastics/dʒɪmnæstɪks/ (gy):
 ئاھەنگی وەرزشی ، الحفلة الرياضية gymkhana/dʒɪmkɑ:nə/ ، /جیمناستیکس/
 ، هۆلی داخراو (بو وەرزش) /جیمنەیزبەم/ gymnasium/dʒɪmneɪziəm/ ، /جیمکانە/
 ، جیمناستیک باز ، لاعب الجمباز /جیمناست/ gymnast/dʒɪmnæst/
 ، قەرەج /جیپسی/ gypsy/dʒɪpsɪ/ ، گەچ ، جص /جیپسەم/ gypsum/dʒɪpsəm/
 سورپانەوہ gyration/dʒaɪreɪʃn/ ، دەسورپتەوہ /جایرەیت/ gyrate/dʒaɪreɪt/
 ئامپیری خۆسەقامگیرکەری ، ئامپیری پیشاندانی gyroscope/dʒaɪrəskəʊp/ ، /جایرەیشن/
 ...etc. /پوو /جایرەسکەوپ/

تیبینی : لەم چەند وشە یەدا پیتی (ge) دەنگی (ژ) /3/ دروست دەکات .

گەرەج ، گەرەج /gærɑ:z/ or /gærɑ:dʒ/ or /gæridʒ/ یان /گاراج/ یان /گاراژ/ یان /گاراج/ یان /گاراج/
 شیلان ، /rouge /ru:z/ /سورواو ، أحمر الخدود /پووژ/ /rouge /ru:z/ ، /گاراج/
 چەشنی بەرەمی ئەدەبی ، ژانییری ئەدەبی /ژانەر/ /genre/ʒɑ:nrə/ ، مساج /ماساژ/

ذ /ð-5-

ئەمە ، هذا /this/ðis/ ، شاد ، دلشاد ، دلخۆش ، دەم بە پیکەنین /بلایذ/ /blithe/blaið/ (th):
 ، ئەمانە /ذییز/ /these/ði:z/ ، ئەوە /ذات/ /that/ðæt/ ، هەزە /ذیس/ /those/ðəʊz/
 ، چەرەم ، پیست ، جلد /لیذە/ /leather/leðə/ ، تۆ /زاو/ /thou/ðau/ ، ئەوانە /زەوز/
 ، بەم شیوەیە ، ئەو ها ، هەکا /زەس/ /thus/ðʌs/ ، هەناسە دەدات /بریید/ /breathe/bri:ð/
 ، برا /brother/brʌðə/ ، خۆت /ذایسیلف/ /thyself/ðaiself/ ، هی ی تۆ /زای/ /thy/ðai/
 ، هەرسان دەکات ، بیزاری دەکات ، هەرسان کردن ، یزعج /بۆزە/ /bother/bʊðə/ ، بپرەزە/
 ، کەش ، کەشوەهوا ، ئاوووهوا /ویذە/ /weather/weðə/ ، پەر /فیذە/ /feather/feðə/
 ، لەگەڵ ، بە /ویذ/ /with/wið/ ، ئەگەر ، ئەگەر بییتو /ویذە/ /whether/weðə/
 ، باوک /father/fa:ðə/ ، دوورتەر /فیذە/ /further/fɜ:ðə/ ، ئەوی تر /ئەزە/ /other/ʌðə/
 ، لایهاتوو /ویذی/ /worthy/wɜ:ði/ ، هیتەر /ئەنەزە/ /another/ənʌðə/ ، فازە/
 ، جلوبەگ ، پۆشاک /clothes/kləʊðz/ ، دەپۆشیت ، لەبەر دەکات /کلەوز/ /clothe/kləʊð/
 ، نیان ، نەرم ، /smooth/smu:ð/ ، خو دەشوات ، دەشوات /بەیز/ /bathe/beið/ ، کلەوز/
 ، سەرەرای ئەو هەش ، لەگەڵ ئەو هەشدا /ئۆلذەو/ /although/ɔ:lðəʊ/ ، ناعم /سمووز/
 ، باکوری ، زۆر لە سەر ووهو /northern/nɔ:ðən/ ، هەرچەندە /زەو/ /though/ðəʊ/
 ، کۆ دەکاتەو ، خێر دەکاتەو ، دەپنیت ، دەچنیت /گازە/ /gather/gæðə/ ، نۆذەن/
 ، پیکەو ، /together/təgeðə/ ، تارادەیهک ، بە لکو ، بە جۆریک /رازە/ /rather/ra:ðə/
 ...etc. /باشوری ، جنوبي /سەزەن/ /southern/sʌðən/ ، بەیە کەو ، تەگیذە/

تیبینی : مەرەج نییە هەموو کاتیک دوو پیتی (th) دەنگی /ð/ دروست بکات ، بە لکو هەندیک

کات دەنگی /θ/ دروست دەکات وەکو :

thing/θɪŋ/ / شێء /ئینگ/ , three/θri:/ / ثلاثة /ثیری/ , third/θɜ:d/ / سێ , bath/bɑ:θ/ / بانو /باث/ , worth/wɜ:θ/ / بەها , قیمة , له ژیر , له بن , خواروو , beneath/bɪni:θ/ , هەناسە /بریث/ , breath/breθ/ , ثمن /ویث/ , تەندروست healthy/helθi/ , تەندروستی , صەحە /هیلث/ , health/helθ/ , أدنی /بینیث/ , ساماندار wealthy/welθi/ , سامان , سەرۆت , خووشی /ویث/ , wealth/welθ/ , /هیلثی/ , etc...etc. , چقل , شوکە /ثۆن/ , thorn/θɔ:n/ , دەولەمەند , ثری /ویثی/

ف /v/-6

(v): vast/vɑ:st/ / قاست /گورە , زۆر گورە /vast/ , vain/veɪn/ / مەرۆر , مهزن , گورە , زۆر گورە /قاست/ , vague/veɪg/ / خۆین هین , ورید , دەمار , رەگ /قەین/ , vein/veɪn/ / قەین , نادیار , زۆر , جدا /قیری/ , very/veri/ , راست , یاسایی /قالید/ , valid/vælɪd/ / غامض , دەژی , نیشته جی دەبیت /لیف/ , live/lɪv/ , خووشی دەویت , خوشەویستی /لهف/ , love/lʌv/ , دەسەلمینیت , پالپشتی دەکات , پاسادانی دەکات /قیریفای/ , verify/verɪfaɪ/ , نیشتمانی , خۆمالی , دانیشتووی هەریم , خەلکی رەسەن /نەیتیف/ , native/neɪtɪv/ , باوەردەکات , باوەری وایە /بیلیف/ , believe/bɪli:v/ , رۆمان /نۆقل/ , novel/nɒvl/ , دەیداتی , پپی دەدات , ئامادە دەکات , provide/prəvaɪd/ , شەپۆل /وهیف/ , wave/weɪv/ , بەراورد , شیوگی بەراورد لە ئاوەلناودا /کەمپارەتید/ , comparative/kəmpeərətɪv/ , /پەرەقاید/ , شیکاردەکات , دەتوینتەوه , دەتوینتەوه /سۆلف/ , solve/sɒlv/ , /کەمپارەتید/ , van/væn/ , باشترین , بالاترین , تفضیلی /سوپیلەتید/ , superlative/sʊpɜ:lətɪv/ , دەگۆرپت , جیاوازه /قێهری/ , vary/veəri/ , ئۆتۆمبیلی کارگوزاری /قان/ , halve/hɑ:v/ , دروینە دەکات , دروینە /هاقیست/ , harvest/hɑ:vɪst/ , دول , واد /قالی/

په وایه تی ، یاسایه تی ، راستی validity/vælɪdəti/ , نیوهی ده کات ، دوو له ت ده کات /هاف/
 loaves/ləʊvz/ , پزگاری ده کات ، ده یپاریزیت ، بیجگه له /سه یف/ save/seɪv/ , /قالیده تی/
 ...etc. کولیره کان ، سه مونه کان ، أرغفة /له و قز/

nephew /nevju: / or /nefju: / , له ، من ، عن /ئۆف/ یان /ئه ف/ of /ɒv/or /əv/
 خوشکه زا (کوری خوشک) ، برازا (کوری برا) /نیقیووو/ یان /نیفیووو/

ز /z/-7

prize/prɑɪz/ , مارمیله که ، سحلیه /لیزه د/ lizard/lɪzəd/ , کلاو /فیزا/ fez/fez/ (z):
 , ده پز میت ، پز مین ، یعطس ، عطسه /سنییز/ sneeze/sni:z/ , خه لات ، جائزه /پرایز/
 zero/ziərəʊ/ , تایبه تمه ند ده بیت ، يتخصص /سپیشه لایز/ specialize/speʃəlaɪz/
 , باخچه ی ئازهلان ، باخچه ی گیانله به ران ، حدیقه zoo/zu:/ , سفر ، هیج ، صفر ، لاشیه /زیه ره و/
 , گیانله به رزانی ، علم الحیوانات /زه وو له جی/ zoology/zəʊɒlədʒi/ , الحیوانات /زوو/
 , چه شتن ، له زهت ، تام ، تلذذ ، zest/zest/ , هه رییم ، ناوچه ، منطقه /زه ون/ zone/zəʊn/
 , دهیده لینییت ، لپی ooze/u:z/ , ته مه ل ، کسول /له یزی/ lazy/leɪzi/ , استمتاع /زیست/
 , ده ناسیته وه ، recognize/rekəɡnaɪz/ , ده چیت ، ده تکیت ، دلۆپه ده کات ، لیته /ئوووز/
 , پیده زانیت ، ده راستینییت ، یدرک ، realize/ri:əlaɪz/ , يتعرف علی ، يتعرف ب /پرپکه گنایز/
 , خو مالی ده کات ، یومم /ناشنه لایز/ nationalize/næʃnəlaɪz/ , یحقق /رپیه لایز/
 , بیلایه نی ده کات ، یحید /نیوو تره لایز/ neutralize/nju:trəlaɪz/
 , که سیک ده نیریت بو ئه وه ی به رده وام بیت له institutionalize/ɪnstitju:ʃənəlaɪz/
 , دامه زراوه یه کدا /ئینستیتیوو شه نه لایز/
 , ناردنی که سیک بو ئه وه ی به رده وام institutionalization/ɪnstitju:ʃənəlaɪzeɪʃn/
 , په رو شی ، خوین گهرمی ، zeal/zi:l/ , بیت له دامه زراوه یه کدا /ئینستیتیوو شه نه لایزه یشن/
 , به په رو ش ، خوینگهرم ، دلسووز /زیله س/ zealous/zeləs/ , حماس /زییل/
 zebra/zebrə/

قه بارە ، حجم size/saiz/ ، کەرەکیوی ، حمار وحشی /زیبەرە/ یان /زیبەرە/ or /zi:brə/ ، کزە دی ، چزە چز sizzle/sizl/ ، قەبە ، گەرە /سایزەبۆ/ sizeable/saizəbl/ ، /سایز/ ، etc...دەکات ، تزهی دی ، دهقرچیت له سووربوونه و هدا /سیزل/

تیبینی : ئەگەر پیتی (S) که و ته نیوان دوو پیتی بزوینه وه ئەوا به دهنگی /Z/ ده خوینریته وه زۆر به ی جار

(بزوین + s + بزوین): house(v.)/haʊz/ شوینیک دەدات به که سیک یان گیانله بهریک ، لوت ، که پوو ، آنف /نهوز/ nose/nəʊz/ ، بو ئەوهی تیایدا نیشته جی بییت و بژیت /هاوز/ ، گولە باخ ، ههستا /رهوز/ rose/rəʊz/ ، ئەمانه ، هۆلاء /ذییز/ these/ði:z/ ، به کارده هیئیت use (v.) /ju:z/ ، ژهر ، ژهر خواردی دهکات /پۆیزن/ poison/pɔɪzn/ ، سەرۆک ، سەرکرده ، سەرۆک کۆمار /پریزیدهنت/ president/prezidənt/ ، /یوووز/ ، به سهردا دهچیتته وه ، چاک revise/rivaiz/ ، به ندیخانه ، سجن /پریزن/ prison/prizn/ ، دیاری دهکات ، designate/dezignait/ ، دهکاته وه ، بژاردهکات ، پییداده چیتته وه /ریقایز/ ، کاره سات ، به دبختی disaster/dizə:stə/ ، دهستنیشان دهکات ، ناولی ده نیت /دیزیگنهیت/ ، etc... نه گبه تی /دیزاسته/

(بزوین + s + بزوین) = /s/ : practise/præktis/ خو رادینیت له سهر ، کاریی دهکات ، به لاین ، به لاین دەدات ، وعد ، يتعهد promise/promis/ ، يتدرب علی ، يطيق /پراکتیس/ ، ...etc. /پرۆمیس/

(s): was /wɒz/ ، پهست ، خه مناک ، دلتهنگ ، ترسناک ، قه بز /دیزمه ل/ dismal/dizməl/ ، ههیه تی /هاز/ یان /ههز/ or /wəz/ ، بوو /ووژ/ یان /وهز/ has/hæz/ or /hæz/ or /əz/ ، ...etc. /نایکات /دهزنت/ doesn't /dʌznt/ ، دهکات /دهز/ does /dʌz/ ، یان /ئهز/

(sy): busy/bizi/ ، ژاوه زۆر ، ژاوه ژاواوی ، noisy/noizi/ ، سهرقال ، مشغول /بیزی/ ، easy/i:zi/ ، سهل /ئییزی/ ، easy/i:zi/ ، دهنگه دهنگاوی ، کثیر الضجیح /نۆیزی/ ، ...etc. /ئاسان ، سهل /ئییزی/

تێبینی: ئەگەر پیتی (S) لە دوای بزۆینەکانە وە بیّت ئەوا بە /z/ دەخوینرێتە وە زۆر بەی جار

دەگری ، ھاوار /cries/kraiz/ ، باسی دەکات ، یصف /دیسکرایب/ /describes/diskraibz/ ،
کۆشش دەکات ، سەعی دەکات ، ھەول دەدات /studies/stʌdiz/ ، دەکات /کرایز/
/...etc./ستەدیز/

تێبینی: ئەگەر پیتی (S) لە دوای پیتی (y) ھەو بەیّت ئەوا بە /z/ دەخوینرێتە وە

کۆرەکان /بۆیز/ /boys/bɔiz/ ، یاری دەکات /پلەیز/ /plays/pleiz/ ،
دەدات ، /pays/peiz/ ، بوکەشوشەکان /تۆیز/ /toys/tɔiz/ ، بیزاری دەکات ، یزعج /ئەنۆیز/
دەدەنیت ، /lays/leiz/ ، دوادەخات ، یؤجل /دیلهیز/ /delays/dileiz/ ، یدفع /پەیز/
...etc./رۆژەکان ، آیام /دەیز/ /days/deiz/ ، ھیلکە دەکات /لەیز/

تێبینی: ئەگەر پیتی (S) لە دوای نە بزۆینە دەنگدارەکانە وە بیّت بیجگە لە دەنگەکانی ، /z/ ،

/dʒ/ ، /ʒ/ بیّت ئەوا بە /z/ دەخوینرێتە وە

پراگری کۆلیجەکان /دیینز/ /deans/di:nz/ ، جیگای نوستەنەکان /بیدز/ /beds/bedz/ ،
...etc./بانگی دەکات /کۆلز/ /calls/kɔ:lz/ ، ریگا ، ھۆ /میینز/ /means/mi:nz/

تێبینی:

1- ئەگەر پیتی (X) کە و تە نیوان دوو پیتی بزۆینە وە ئەوا زۆر بەی جار دەنگی /gz/

دروست دەکات بۆ نمونە:-

سەختتر دەکات ، تۆرە تر دەکات /ئێگزا سە بەیت/ /exacerbate/igzæsəbeit/ ،
وردی ، راستی ، الضبط /ئێگزا کتیتییوود/ /exactitude/igzæktitju:d/ ،
بەرز دەکاتە وە ، بلند دەکاتە وە ، ستایش دەکات ، رپی دەدات /ئێگزۆلت/ /exam/igzæm/
نمونه /ئێگزامپل/ /example/igzɑ:mpl/ ، ئەزمون ، تاقیکردنە وە ، امتحان /ئێگزام/
دەچیتە دەرە وە ، دەرچە /ئێگزیت/ یان /ئیکسیت/ /exit/egzit/ or /eksit/

بوون ، وجود /existence/igzistəns/ ، هەیه ، دەبیت ، یوجد /ئێگزیست/ exist/igzist/ ،
 تەواو ، ناچار دەکات ، لێدەسینیتەو /ئێگزاکت/ exact/igzækt/ ، /ئێگزیستەنس/
 ، دەپشکنیت ، تاقی دەکاتەو /ئێگزامین/ examine/igzæmin/ ،
 ، پێوہنان ، فشەکەری ، مبالغە /ئێگزا جەرەیشن/ exaggeration/igzædʒərəiʃn/ ،
 پایە بەرز ، جیبە جیکاری ، ئەو بەشە ی حکومەت کە ئیشیک /executive/igzekjətiv/ ،
 جیبە جیکار ، راپەرینەر /executor/igzekjətə/ ، جیبە جیدە کات /ئێگزیکیە تیڤ/
 ، نمونە یە کە نمونە یی یان باشی شتیک /ئێگزیمپلا/ exemplar/igzemplɑː/ ، /ئێگزیکیە تە/
 ، نمونە یی ، نموذجی /ئێگزیمپلەری/ exemplary/igzempləri/ ،
 نمونە یە ک دەهینیت لەسەر ، دەکات بە نمونە بو شتیک /exemplify/igzemplifai/ ،
 نمونە هینان لەسەر ، کردن بە /exemplification/igzemplifikeiʃn/ ، /ئێگزیمپلیفای/
 /etc... نمونە بو شتیک /ئێگزیمپلیفیکەیشن/

2- هەندیک جاریش کە دوو پیتی (xh) بە دوای یە کدا هاتن ، ئەوا پیتی (h) ناخوینریتەو ، وە
پیتی (x) دەنگی /gz/ دروست دەکات

پیشان /exhibit/igzibit/ ، هانی دەدات ، ئامۆژگاری دەکات /ئێگزۆت/ exhort/igzɔ:t/ ،
 خالی دەکاتەو ، دەردەدات /exhaust/igzɔ:st/ ، دەخاتەروو /ئێگزیبیت/
 ، تیرۆتەسەل ، گشتگیر ، شە کە تەکەر /ئێگزۆستیڤ/ exhaustive/igzɔ:stiv/ ، /ئێگزۆست/
 /etc... شە کە تی ، هیز لێبران /ئێگزۆسچەن/ exhaustion/igzɔ:stʃən/

ژ 3/-8

(sion) + پیتی بزوین) :

، داخوران ، دامالران ، تاکل ، تعریە /ئیرەوژن/ erosion/irəʊʒn/ ،
 گەیشتنە ئەنجام ، کووتایی ، دەرگەوتن ، إستنتاج ، نهایە /conclusion/kənklɜ:ʒn/ ،
 ، یە کگرتن ، پیکەوہ لکان /فیووژن/ fusion/fju:ʒn/ ، /کە نکلووژن/
 ، بریاردان ، بریار ، قرار /دیسیشن/ decision/disiʒn/ ، دابە شکردن ، تقسیم ، قسمة /دیفیژن/

inclusion/inklu:ʒn/ / ئینکلووژن / احتواء / تضمین ، گرتنەو ، intrusion/intru:ʒn/ /
 پێداچوونەو ، بژارکردن ، revision/rivizn/ / خو تێ هەلقورتانن ، تەخل / ئینتروژن /
 ، بینین ، بینایی ، رۆیا / قیژن / vision/vizn/ / چاپکراوی بژارکراو / ریکیژن /
 ، هەل ، دەرفەت ، بۆنە ، مناسە ، فرسە / ئەکەیزن / occasion/əkeizn/
 etc... تەلەفزیۆن / تیلیقیژن / television/telivizn/

هەلکەوت ، casual/kæʒuəl/ / بەرتیل خۆر / یووژەرە / usurer/ju:ʒərə/ (su):
 ئاسایی ، usual/ju:ʒuəl/ or /ju:ʒəl/ / ریکەوت ، بئ مەبەست ، غیر مقصود / کاژوہل /
 ، عادیە تەن ، usually/ju:ʒuəli/ or /ju:ʒəli/ / ، اعیادی / یووژوہل / یان / یووژوہل /
 ، سوو ، سوو خۆری ، ربا ، usury/ju: ʒəri/ / ، بە شیوەیەکی ئاسایی / یووژوہل / یان یووژوہل /
 /...etc. / یووژوہری /

پێوانە ، measure/meʒə/ / گەنجینە ، سامان ، کنز / تریژە / treasure/treʒə/ (sure):
 ، خووشی ، متعە / پلیژە / pleasure/pleʒə/ / ، دەپیویت ، قیاس ، یقیس / میژە /
 etc... بیئیشی ، تەمبەلی / لیژە / leisure/leʒə/

گەرچ ، کراچ / گاراژ / یان / garage/gæra:ʒ/ or /gæra:dʒ/ or /gæridʒ/ (ge):
 ، شیلان ، massage/mæsa:ʒ/ / سووراو / پرووژ / rouge /ru:ʒ/ / ، گاراچ / یان / گاریج /
 چەشنی بەرەمی ئەدەبی ، ژانیری ئەدەبی / ژانرە / genre/ʒɑ:nrə/ / ، مەساج / ماساژ /

رژیم ، نظام الحکم ، پاریزی ، ریجیم / رەیزیم / regime /reizi:m/ (gi):

تیبینی : لەم وشە یەدا (tion) بە دەنگی / ʒ/ دەخوینریتەو .

هاوکیشە ، معادلة / ئیکوہیژن / equation /ikweizn/

م - /m/ -9

(m): mean/mi:n/ / تیکرا /میین/ , دەیهوئیت , مەبەست , man/mæn/ , مرۆف , پیاو ,
 پیاوان , رجال /میین/ / men/men/ , پیاوی بو دەنیریت , رجل , یجەز بالرجال /مان/
 , ئافرەتان , النساء /ویمین/ / women/wimin/ , ئافرەت , ژن /وومەن/ / woman/wumən/
 , تەختە , خشب /تیمبە/ / timber/timbə/ , مرۆف , بشر /هیوومەن/ / human/hju:mən/
 هەلدەگەریت , climb/klaim/ , بۆمبا , بۆمبا بارانی دەکات /بۆم/ / bomb/bɒm/
 کەمترین , حد أدنى /minimum/miniməm/ , سەردەکەوئیت , يتسلق , یصعد /کلايم/
 ئەوپەری , لوتکەى , حد أعلى , الأقصى /maximum/mæksiməm/ , /مینیمەم/
 smelt/smelt/ , دەتوئیتەووە , شل دەبیتەووە , یذوب /میلت/ / melt/melt/ , /ماکسیمەم/
 , بۆن , بۆن دەکات , رائحة , یشم /سمیل/ / smell/smell/ , بۆن کرد , بۆنکراو /سمیلت/
 رووبەرێکی گەورەى داخراوى فروشتنه که سه یاره پێگای پێ نادری بیتە ناویەووە , mall/mɔ:l/
 , ناو , ناوی لى دەنیت , اسم , یسمى /نەیم/ / name/neim/ , گۆچان بۆیاری /مۆل/
 , شیت دەکات , یجنن /مادن/ / madden/mædn/ , شیت , مجنون /ماد/ / mad/mæd/
 , خانمەکەم , خاتوون , سیده , سیدتی /مادەم/ / madam/mædəm/
 , ئاش , ئیستر , هیستر , بغل /میوول/ / mill/mil/ , mule/mju:l/ , شپواز , مۆدە , باو /مەود/
 , پێوانە , دەپێوئیت , measure/mezə/ , کارگە , دەهاریت , طاحونە , معمل , یطحن /میل/
 , مانگ , moon/mu:n/ , حەسیر , حصيرة /مات/ / mat/mæt/ , قیاس , یقیس /میژە/
 , رەنگە , لەوانەیه , من الممكن , ربما , قد /مەى/ / may/mei/ , (هەسارە) /موون/
 , هی my/mai/ , پاناوی هەبوونی قسەکەر (م) , هی ی من , مین , لوغم /ماین/ / mine/main/
 , من (لە حاله تی تەواوکەر (مفعول به) دا) /میی/ یان /می/ / me/mi:/ or /mi/ , ی من /مای/
 , خیزان , خانەوادە , هۆز /فامەلی/ / family/fæməli/ , پارە , نقود /مەنى/ / money/mʌni/
 , etc... داواوەکات , داخوازی , یطالب , مطالبة /دیماند/ / demand/dimɑ:nd/

ن -n/- 10-

(n): nation/neiʃn/ / نەیشن/ , میلیت , نەتەووە , أمة /نەیشن/ / emotion/iməʃn/
 , نیشتیمانی , national/næʃnəl/ , هەلچوون , هەست , خرۆش , عاطفة /ئیمەوشن/
 /

ناو، ناوی لئ دەنیت، اسم، یسمی /name/neim/، نەتەوہیی، وطنی، قومی /ناشنەل/
 /neither/naiðə/ or /ni:ðə/، هیچ، هیچ کەس، لا شئی، لا أحد /نەن/، none/nʌn/، /نهیم/
 /not/نۆت/، نەخیر، لا /نۆت/، نه خیر، نا، لا /نایزه/ یان /نییزه/، /ni:ðə/
 /lemon/lemən/، خواروو /بینیث/، beneath/bini:θ/، لیمۆ /ایمەن/، lemon/lemən/
 /north/nɔ:θ/، زۆر لە /northern/nɔ:ðən/، باکور، ژووروو، شمال /نۆث/، north/nɔ:θ/
 /mint/mint/، باکوری، شمالي /نۆذەلی/، northerly/nɔ:ðəli/، سەرووہوہ /نۆذەن/
 /fine/fain/، خۆش، باش، ورد، رووہک، دەچینیت /پلانت/، plant/pla:nt/، /مینت/
 /noon/nu:n/، نیوہرۆ، ظهر، شەو، لیل /نایت/، night/nait/،، پیبژاردن، غرامە /فاين/
 /mend/mend/، چاککردنەوہ، یصلح، إصلاح /میند/، mend/mend/، منتصف النهار /نوون/
 /deny/dinai/، پارە، نکولی لئ دەکات، دانی پیدا نایت، ینکر /دینای/، deny/dinai/
 /man/mæn/، پیاو، مروّف، پیاوی بو دەنیریت، رجل، یجھز الرجال /مان/، man/mæn/، نقود /مەنی/
 /woman/wʊmən/، شارۆچکە، شاریکی بچوک، مەدینە صغیرە /تاون/، town/taʊn/
 /mow/naʊ/، گیا دەبریت، گیا، پیاوان، رجال /مین/، men/men/، ئافرەت، ژن /وومەن/
 /women/wimin/، ئافرەتان، ژنان، النساء /ویمین/، women/wimin/، دەکات، یقص الحشیش /ماو/
 /limitation/limiteiʃn/، سنوردارکردن، شیت دەکات، یجنن /مادن/، madden/mædn/
 ...etc.، دیاریکردن، تحدید /لیمیتەیشن/

تیبینی: هەندیک جار پیتی (n) ناخوینریتەوہ بەتایبەتی کە پیتی (n) بکەویتە کۆتایبەوہ و پیتی (m) لە پیشیەوہ هاتبیت بو نمونە:

تاوانبار دەکات، گوناھبار دەکات، سەرزەنش دەکات، مەحکوم /condemn/kændem/
 نەفرەتی لیدەکات، نەفرەت لیکردن /دام/، damn/dæm/، دەکات، یدین /کەندیم/
 کۆلەکە (ستون)، /column/kɒləm/، پایز، خزان، خریف /ئۆتەم/، autumn/ɔ:təm/
 ...etc. و تاریک لە رۆژنامە، عمود، مقالة فی جريدة /کۆلەم/

نگ /-η/ 11

ئەم دەنگە زۆریە جار دروست دەبیت لە کاتی بەیە کگە یشتنی دەنگی /n/ و /k/ دا دروست دەبیت ، وە مەرج نییە دەنگی /ŋ/ هە کە بخوینیتە وە بە لکو (مینگە) یە ک دروست دە کات بە تاییە تی کاتی ک لە ناوە پراستی وشە دا ئە و دەنگە دروست دەبیت ، وە پێویستە بو ئەم جوړە خویندنه وە یە سەرنجی خویندنه وە ی وشە کان بە دەین لە قاموسی دەنگی یە وە هە کو قاموسی Cambridge Advanced Learner's Dictionary و Oxford Wordpower Genie و فەرەهنگی شلیر و چە ندین فەرەهنگی تر.

(ing): sing/sɪŋ/ / گۆرانی دە لیت ، یغنی /سینگ/ , vying/vaɪɪŋ/ , یتنافس /مەملانی دە کات , یتنافس /دە بە ستیت , یربط /تایینگ/ , tying/taɪɪŋ/ , درۆ دە کات /لایینگ/ , lying/laiɪŋ/ , /قایینگ/ , bring/brɪŋ/ , جناح /وینگ/ , wing/wɪŋ/ , دە هینیت , ئامادە دە کات /برینگ/ , reading/ri:diŋ/ , پەنجە , أصبع /فینگگە/ , finger/fɪŋgə/ , خویندنه وە , قراءە /ریدینگ/ , being/bi:iŋ/ , یاری دە کات /پلە یینگ/ , playing/pleiɪŋ/ , بوون /بییینگ/ , thing/θɪŋ/ , ئەنگوستیلە , مستیلە /رینگ/ , etc...

(ng): bang/bæŋ/ / گرمە دە کات , زرمە ی لئ هە ل دە ستینیت /بانگ/ , wrong/rɒŋ/ , دە گەر پتە وە , یعود , یرجع /بیلۆنگ/ , belong/bɪlɒŋ/ , هە له , چە وت /رۆنگ/ , angry/æŋgri/ , هە ل دە واسیت /هانگ/ , hang/hæŋ/ , تۆرە /ئانگگری/ , song/sɒŋ/ , گۆرانی وت /سانگ/ , sang/sæŋ/ , سروود /سوڤنگ/ , hungry/hʌŋgri/ , etc... برسی /هەنگگری/

(nk): sink/sɪŋk/ / نقوم بوو , غطس /سانگک/ , sank/sæŋk/ , نقوم دە بیت /سینگک/ , pink/pɪŋk/ , دە بە ستیت , یربط /لینگک/ , link/ɪŋk/ , پە مە یی , أحمر وردی /پینگک/ , drink/drɪŋk/ , مەرە کە ب , حبر /ئینگک/ , ink/ɪŋk/ , دە خواتە وە , یشرب /درینگک/ , thank/θæŋk/ , مە یمون /مەنگکی/ , monkey/mʌŋki/ , سوپاسی دە کات , یشکر /ئانگک/ , bank/bæŋk/ , بێردە کاتە وە /ئینگک/ , think/θɪŋk/ , بانک /بانگک/ , etc...

(nc): puncture/pʌŋktʃə/ کون دەکات ، کونی تێ دەبیت ، دەسمیت /
 خالبەندی ، خالپێژی ، تنقیط /په‌نگکچوه‌یشن/ , punctuation/pnŋktʃueiʃn/
 ,سزا ، عقوبە ، پێگایپدان ، بە چاک زانین /سانگکشن/ , sanction/sæŋkʃn/
 دووڕوویی ، نفاق /sanctimoniousness/saŋktiməuniəsənəs/
 بە دووڕوویی /sanctimoniously/saŋktiməuniəsli/
 دووڕوو ، منافق /sanctimonious/saŋktiməuniəs/
 ,پیروژ کردن /سانگکتیفیکەیشن/ , sanctification/sæŋktifikeiʃn/
 ,پیروژی ، sanctity/sæŋktəti/
 ,بانکەوان ، banker/bæŋkə/
 ,شوینیکی پیروژ ، جی نزرگە /سانگکچوهری/ , sanctuary/sæŋktʃuəri/
 ,بانگە...etc. /ئانگکە/ , anchor/æŋkə/
 ,بانگکێر ، خاوەن بانق /بانگکە/

ل، ل /-12

تیبینی :

1-ئەگەر پیتی (l) لە سەرەتای وشەدا هات و بزوینی بەدوادا هات ئەوا بە دەنگی (ل) واتا سوک دەخوینرێتەو

دۆراندن ، ونکردن /لۆس/ , loss/lɒs/ , درەنگ ، دواکەوتوو /لەیت/ , late/leɪt/
 قورقوشم /لیید/ , lead/li:d/ , لایلاق (جۆرێکە لە گۆل) /لایلەک/ , lilac/lailək/
 ، وندەکات /لووز/ , lose/lu:z/ , خانم ، خاتوون ، سیدە /لەیدی/ , lady/leɪdi/
 ، پشک ، بڕ ، هیند /لۆت/ , lot/lɒt/ , درەنگتر /لاتە/ , latter/lætə/
 ...etc. /تەمەل/ , کسول /لەیزی/ , lazy/leɪzi/

2- ئەگەر لەدوای پیتی (l) پیتەکانی (a, e, o, u, y) بەدوادا هات ئەوا بە (l) واتا سوک دەخوینرێتەو زۆربەیی جار بو نمونه :

please/pli:z/ / پلییز/ ، قایل دەکات / release/rili:s/ ، بەرەلای دەکات ، تکایە ، قایل دەکات / پلییز/ ، پشتی پی دەبەستیت ، یعمد ، یستند / ریلای/ / rely/rilai/ ، ریلییس / بەروونی ، بەئاشکراییی ، بە شیوہیەکی / کلیەلی/ / clearly/kliəli/ ، یاری دەکات ، یاری / پلەیی/ ، چنگ ، مخلب / کلۆ/ / claw/klɔ:/ ، فوی تیکرد / بلوو/ / blew/blu:/ ، ئاشکرا ، ئاودەست ، سەرنائو / toilet/tɔilət/ ، فرۆکەوان ، سایەق تەیارە / پایلەت/ / pilot/pailət/ ، خوینی بەر دەبیت ، خوینی لی دەروات / بلیید/ / bleed/bli:d/ ، تۆیلەت/ / fly/flai/ ...etc. / فرین / فلایت/ / flight/flait/ ، دەفریت ، میس / فلای/

3- ئەگەر پیتی (l) کەوتە کۆتایی وشەو هەمیشە بە (l) واتا قورس دەخوینرێتەو

deal/di:l/ / دییل/ ، مامەلەیی لەگەڵدا دەکات ، ئیشی لەگەڵدا دەکات ، feel/fi:l/ ، چاک دەبیتەو ، چاک / هییل/ / heal/hi:l/ ، هەست دەکات ، لەو دەچیت ، وادەزانیت / فییل/ ، مۆر دەکات ، مۆر / سیل/ / seal/si:l/ ، ژەمە خۆراک ، وجبە طعام / مییل/ / meal/mi:l/ ، دەکاتەو / سییل/ ...etc.

4- ئەگەر پیتی (l) بە دەبل هات واته دووان بەسەر یەکەو هات ئەوا زۆربەیی جار بە (l) واتا قورس دەخوینرێتەو زۆربەیی جار بو نمونه :

kill/kil/ ، بکوژ ، پیاو کوژ ، قاتل / کیلە/ / killer/kilə/ ، بوکە شوشە / دۆل/ / doll/dɒl/ ، دۆلار (جوړیکە) / دۆلار/ / dollar/dɒlə/ ، کون دەکات / دریل/ / drill/dril/ ، دەکوژیت ، کوشتن / کیل/ / bill/bil/ ، گرد ، تل / هیل/ / hill/hil/ ، پپرکردن ، ئاخنین / فیل/ / fill/fil/ ، لە دراو) / دۆلە/ / ...etc. / لیستە ، دەنووک ، منقار ، قائمە / بیل/

5- ئەگەر پیتی (l) کەوتە پێش کۆتایی و بەدوایدا پیتی (e) هات و لە پێشەو بەزوین یان نەبزوین بیت ئەوا بە (l) واتا قورس دەخوینرێتەو

bale/beil/ / بهیڵ / گورزە ، بهستە / بهیڵ / , male/meil/ / نیر / مهیڵ / , female/fi:meil/ / چیرۆک ، قصە / تهیڵ / , tale/teil/ / فروشتن ، بیع / سهیڵ / , sale/seil/ / مێ / فییمەیل / ,
 table/teibl/ / باتل / , battle/bætl/ / میز ، طاوڵە ، منضدە / تهیڵ / , bottle/botl/ / بوتل ، بتل ، قنینه / بوتل / ,
 bottle/botl/ / شەر ، دەرژەنگیت ، شەر دەکات ، معرکە ، یقاتل ،
 cattle/kætl/ / گاگەل ، رەشەولاخ ، گا و مانگا ، ئازەل / کاتل / , etc.

6- ئەگەر پیتی (l) پیتەکانی (ou) لە پێشێهوه هات ئەوا هەندیک جار ناخوینریتەوه

would/wʊd/ / وود / , could/kʊd/ / کود / , ویستی ، ویستبووی ، شاء ، اراد / وود / ,
 should/ʃʊd/ / پێویست بوو ، پێویستە / شود / , etc.

7- هەندیک جار ئەگەر پیتی (l) پیتی (a) لە پێشێهوه هات ئەوا پیتی (l) ناخوینریتەوه
 بەتایبەتی ئەگەر لە ئەو پیتی (a) یه له سەرەتاوه نههات

chalk/tʃɔ:k/ / چۆک / , talk/tɔ:k/ / تۆک / , تهباشیر ، طباشیر / چۆک / ,
 walk/wɔ:k/ / وۆک / , calf/ka:f/ / کاف / , دەرپوات ، رۆیشتن / وۆک / ,
 calm/ka:m/ / کام / , palm/pa:m/ / پام / , هیمن ، هیمن دەکاتەوه / کام / ,
 half/ha:f/ / هاف / , halves/ha:vz/ / هاڤز / , نیوه کان ، أنصاف / هاڤز / ,
 halve/ha:v/ / هاف / , almond/a:mənd/ / چواله ، نیوه دەکات ، دوو له تی دهکات / هاف / ,
 /...etc. / ئامەند /

8- بەلام لەم وشانەدا پیتی پیتی (l) دەخوینریتەوه هەرچەندە پیتی (a) لە پێشێهوه هاتوو
 چونکە ئەو پیتی (a) یه له سەرەتاوه هاتوو

always/ɔ:lweiz/ / ئۆلوهیز / , دائما / ئۆلوهیز / , already/ɔ:lredi/ / هەموو کاتیک ، هەمیشە ،
 alter/ɔ:ltə/ / هەرۆه ها ، ایضا / ئۆلسەو / , also/ɔ:lsəʊ/ / لهوهو پێش ، پێشتر / ئۆلپیدی /
 , alteration/ɔ:ltərəiʃn/ / گۆران ، تغییر / ئۆلتەرەیشن / , دهگۆرپت ، یغیر / ئۆلتە /

ئاگادار کردن ، زهنگ ، alarm/əla:m/ , نزیکه‌ی ، تقریباً /ئۆلمه‌وست/ almost/ɔ:lməʊst/ /...etc. /ئه‌لام/

9-هه‌ندیك جاریش پیتی (ou) ده‌که‌وێته پیش پیتی (l) به‌لام پیتی (l) ده‌خوینرێته‌وه

له قالب ده‌دات ، قالب ، mould/məʊld/ , شان ، کتف /شه‌وڵده/ /shoulder/ʃəʊldə/ /...etc. داده‌رپژیت /مه‌وڵد/

10-ئه‌گه‌ر پیتی (l) له‌دوایه‌وه پیتی نه‌بزوین هات ئه‌وا به (l) واته قورس ده‌خوینرێته‌وه زۆربه‌ی جار بو نمونه :

پیر ، به‌سالچوو ، کۆن /ئه‌وڵد/ /old/əʊld/ , فیلمی سینهمایی ، توێژال /فیلم/ /film/film/ , له قالب ده‌دات ، قالب ، داده‌رپژیت mold/məʊld/ , پیتی وت /ته‌وڵد/ /told/təʊld/ /.....etc. /مه‌وڵد/

ر، ر /r/-13

تیبینییه‌کی زۆر گرنگ : هیمای (r) ئه‌وه دیاری ده‌کات که خویندنه‌وه‌ی به‌ریتانی ده‌نگی /r/ که ته‌نها ده‌نگیکی بزوین راسته‌وخۆ له‌دوای پیتی (r) هوه بیته له‌سه‌ره‌تای وشه‌که‌ی دوای خوێه‌وه‌ وه‌ک له (far away) که به /fa:rəwei/ /فاره‌وه‌ی/ ده‌خوینرێته‌وه ، به‌پێچه‌وانه‌وه ده‌نگی /r/ ناخوینرێته‌وه . به‌لام بو ئینگلیزی ئه‌مریکی هه‌موو ده‌نگیکی /r/ پێویسته بخوینرێته‌وه . (ئهمه‌ی سه‌ره‌وه له‌ فه‌ره‌نگی Oxford Advanced Learner's Dictionary دا نوسراوه که له‌ سه‌ره‌وه‌ی لاپه‌ره‌که‌وه نوسراوه (Pronunciation and phonetic symbols)

تیبینی :

1-پیتی (r) ئه‌گه‌ر که‌وته سه‌ره‌تای وشه‌وه ده‌خوینرێته‌وه ، هه‌روه‌ها ئه‌گه‌ر به‌دوای پیتی (r) دا پیتی بزوین هات ده‌خوینرێته‌وه به‌مه‌رجیک نه‌که‌وێته کۆتایی وشه‌وه یان پیش پیتی کۆتایی

وشەو و پیتی (e) بەدوادا بێت ، وە هەر وەها ئەگەر پیتی (r) کەوتە نیوان دوو بزینەو و دەخوینریتەو بە مەرچیک پیتی (r) نەکەوێتە پیش پیتی کو تایی وشەو بو نمونە :

rat/ræt/ / جرج /رات/ , rate/reit/ / تیکرا /رەیت/ , ratio/reiʃiəʊ/ / ڕێژە /رەیشیەو/ ,
 ration/ræʃn/ / حصة /پاشن/ , rational/ræʃnəl/ / ھۆشیار , ژیریپژ , بەش , بەشکردن ,
 rotation/rəutein/ / خولانەو , بەھۆشیاری , بەجی , پەسەند , بچیتە مێشکەو /پاشنەل/
 دەخولپتەو , یدور , یتداور /رەوتەیت/ , rotate/rəuteit/ / تداور /رەوتەیشن/
 literature/litrətʃə/ / چاپکراو /لیترەچە/ , read/ri:d/ (v.) / ئەدەب , ویژە , چاپکراو /لیترەچە/
 حەسانەو , پشوو , پشوودان /رېلیف/ , relief/rili:f/ / دەخوینپتەو , دەخوینپت , یقرا /رېید/
 دوودل , متردد /ئاپریھینیسف/ , apprehensive/æprihensiv/
 depression/dipreʃn/ / خەمۆکی , پەژارە , نائومییدی /دپریشن/ , driver/draivə/
 ئاین , کاریکی ئاینی /رایت/ , rite/rait/ / وشک /دپرای/ , dry/drai/ / شوڤیر , سائق /دپرایقە/
 سواردەبیت , سواربوون , یرکب , ride/raid/ / نەریت , طقوس /رېچوہل/ , ritual/ritʃuəl/
 پەرورەدە کات , زاوژی /بڕید/ , breed/bri:d/ / ڕیگا , طریق /رەود/ , road/rəʊd/ / رکوب /راید/
 دەکات , بێچوو خستەو , پیگەیاندن , پەیدادە کات , بەخپوکردن /برید/
 bright/brait/ / حاخام , پیاوی ئاینی /رەبای/ , rabbi/ræbai/ / بریقەدار , پۆشن , پووناک , لامع , مشرق /بپرایت/
 ئاژاوەچی , ھەرچی /رەبل/ , rabble/ræbl/ / کەرۆشک /رەبیت/ , rabbit/ræbit/ / جولەکە /رەبای/
 ھار , سەرسەخت , دیوانە /رەبید/ , rabid/ræbid/ / و پەرچی , بازاری /رەبل/
 پېشپرکی , پېشپرکی /رەس/ , race/reis/ / نەخۆشی ھاری , داء الکل /رەبیبیز/ , rabies/reibi:z/
 رەگەزی , نەژادی , رەگەزناسی /رەیشل/ , racial/reiʃl/ / دەکات , سباق , یتسابق /رەیس/
 لیدەر , رەکتە لە یاری تینسدا , racket/rækit/ / رەفە , ئازاردە کیشیت /رەاک/
 rack/ræk/ / تیشک , بریقە , بریسکە /رەیدیانس/ , radiance/reidiəns/ / تاوان , ژاوەژاو , دەنگە دەنگ /رەاکیت/
 تیشکەر , تیشکەر , مشع /رەیدیەنت/ , radiant/reidiənt/ / رەیدیەنس/
 تیشکدان , تیشکدانەو , إشعاع /رەیدیەیشن/ , radiation/reidiəʃn/ / تیشک دەدات , یشع /رەیدیەیت/
 بنەرەتی , بنەچەیی , شوڤر شگێرپانە /رەدیکل/ , radical/rædikl/ / رەیدیەیشن/

رادیۆ /پهیدیهو/ radio/reidiəʊ/ , تور، فجل /رادیش/ radish/rædiʃ/ ,
 کەلەک ، raft/ra:ft/ , نیوہ تیرە ی بازنە ، نصف قطر الدائرة /پهیدیهس/ radius/reidiəs/ ,
 دارەرا ، دادەنری بو بنمیچ /رافتە/ rafter/ra:ftə/ , کلک ، عوامە /رافت/
 تورەیی ، خەشم ، قین ، rage/reidʒ/ , پەرۆشەر ، پەرۆکۆن ، کۆنە ، شەرە ، سیپال /راگ/
 هیرش دەبات ، raid/reid/ , شەر ، مهلهل /راگد/ ragged/rægd/ , تورەدەبیٹ /پههچ/
 هیلێ شەمەندەفەر ، بەرەبەست ، رینگای ئاسن /پههیل/ rail/reil/ , هیرش ، پهلامار /پههید/
 باران ، باران دەباریت ، تمطر ، مطر rain/rein/ , رینگای ئاسن /پههیلوهی/ railway/reilwei/ ,
 پهلهکه زێرینە ، قوس قزح /پههینبەو/ rainbow/reinbəʊ/ , /پههین/
 باران بارین /پههینفۆل/ rainfall/reinfɔ:l/ , مشەمای باران /پههینکەوت/
 باوباران ، حاله تیکی که شوهه وایه که بارانیکی به لیزمه دەباریت و rainstorm/reinstɔ:m/ ,
 باراناوی ، ممطر /پههینی/ rainy/reini/ , بایهکی به هیزیشی دیت /پههینستۆم/
 لاری ، لاری ، إنحدار rake/reik/ , میوژ /پههیزن/ raisin/reizn/ , بەرزده کاته وه ، یرفع /پههیز/
 کۆدە کاته وه ، کۆبوونه وه ، پیشبرکی به ئۆتۆمبیل /پالی/ rally/ræli/ , میل /پههیک/
 پهمه زان ، رمضان /پامەدان/ Ramadan/ræmədæn/ , بەران ، کبش /پام/ ram/ræm/ ,
 پیاسە دەکات ، گەران ، پیاسە /پامبل/ ramble/ræmbəl/ ,
 پهلوپۆهاویشتن ، لق هاویشتن ، پهل هاویشتن ، تشعب ، ramification/ræmifikeiʃn/ ,
 ههله چیت ، هيجان /پامپههچ/ rampage/ræmpeidʒ/ , اتساع /پامیفیکهیشن/
 کیلگه ، زهوی و زار ، کیلگه ی په شه و لاخ ranch/ra:ntʃ/ , پرایکرد ، رکض /پان/ ran/ræn/ ,
 ههستکردن به رق rancour/ræŋkəʊ/ , بۆگەن ، فاسد /پانسید/ rancid/rænsid/ , /پانچ/
 و بەردهوام تورەبوون سەبارەت بە شتیکی لە پابردوودا ، الحقد /پانگه/
 بهلین ، ژوان ، الملتقی /پۆندیقوو/ یان rendezvous/rɒndivʊ: / or /rɒndeivʊ: / ,
 کویرانه ، گۆترهیی ، عشوائی /پاندهم/ random/rændəm/ , /پۆندهیقوو/
 لێیدا ، rang/ræŋg/ , سیکسی ، زۆر ئاره زووخواز ، شهوانی /پاندی/ randy/rændi/ ,
 مهودا ، درێژده بیته وه ، مدی ، یمتد /پههینج/ range/reindʒ/ , زهنگی لیدا /پانگ/

rare/reə/ / نادر /رپه/ ، دەگمەن ، rarely/reəli/ / نادرا /رپهلی/ ،
 raspberry/rɑ:zbəri/ / توت شوکی /رازبەری/ ، تووتێرک ، تووی دێرکانە ،
 rebuilding/ri:bildɪŋ/ / دووبارە دروستکردنەوه /رپیبیلدینگ/ ،
 referendum/refərendəm/ / راپرسی ، رپفراندۆم /رپفەرپەندەم/ ،
 rheumatic/rumætɪk/ / کەرپوچ و بەردی rubble/rʌbl/ ، بادار ،
 رۆماتیزماوی /روماتیک/ ،
 rouble/ru:bl/ / دراوی روسی ، رۆبۆل /رۆبۆل/ ، شکاو ، پاشماوه ، کەلاوه /رەبۆل/ ،
 rank/ræŋk/ / بیر ناچیتەوه ، rankle/ræŋkl/ ، پەلە ، بەپپی پایە ریزیان دەکات /رانگک/ ،
 ransack/rænsæk/ / دەپشکنیت ، تالان دەکات ، رووت دەکاتەوه /سوی دەبیتەوه /رانگکۆل/ ،
 ransom/rænsəm/ / پارەیی بەردانی بارمته ، فیدیه ، خوینبایی /رانسەم/ ، /رانساک/ ،
 rant/rænt/ / دەشیرپینیت ، بەدەنگی بەرز قسەدەکات ، دەنگ هەلەدەبریت لەکاتی قسەکردندا /رانت/ ،
 تەقە ، تەپە ، لیدەدات ، سوکە کوتان ، گلهیی ، دەکووتیت /راپ/ ، rap/ræp/ ، /رانت/ ،
 rapacious/rəpeɪʃəs/ / داگیرکردن ، rape/reɪp/ ، چلپس ، چاوبرسی /رەپەیشەس/ ،
 rapacity/rəpeɪʃətɪ/ / خیرایی ، خیرا ، سریع /راپید/ ، rapid/ræpɪd/ ، زەوتکردن /رەپ/ ،
 rapt/ræpt/ / بەخیرایی ، بسرعة /راپیدلی/ ، rapidly/ræpɪdli/ ، سرعة /راپیدەتی/ ،
 rapture/ræptʃə/ / خووشی ، شادی /راپچە/ ، rapture/ræptʃə/ ، خەیاڵبردوو ، رۆیشتوو /راپت/ ،
 rascal/rɑ:skəl/ / هەلەشە ، متهور /راش/ ، rash/ræʃ/ ، رپسوا ، چەپەل ، حقیر /راسکل/ ،
 rasp/rɑ:sp/ / تارادەبەک ، rather/rɑ:ðə/ ، بەلکو /رازە/ ، rather/rɑ:ðə/ ، بربەن ، المبرد /راسپ/ ،
 ratify/rætɪfaɪ/ / تەقەتەق دەکات ، تەقەتەق rattles/rætəl/ ، دەبەستیت (پەیمان) /راتیفای/ ،
 raucous/rɔ:kəs/ / دەنگ گر ، دەنگ نیر ، زل /رۆکەس/ ، raucous/rɔ:kəs/ ، زرینگانەوه /راتل/ ،
 ravage/rævɪdʒ/ / وریپنە دەکات ، وریپنە rave/reɪv/ ، ویران دەکات ، کاول بوون /راقیج/ ،
 ravine/rævi:n/ / کەند ، قەلەرەشکە ، قازو ، غراب /رەیفن/ ، raven/reɪvn/ ، /رەیف/ ،
 ravish/rævɪʃ/ / ئافرەتیک داگیردەکات ، زەوت دەکات ، فریو دەدات ، کەندەلان /رەقیبن/ ،
 raze/reɪz/ / تیشک ، شعاع /رەیی/ ، ray/reɪ/ ، خاو ، کال ، نەکولاو /رۆ/ ، raw/rɔ:/ ، /راقیش/ ،
 razor/reɪzə/ / گوێزان ، موس ، دەرمینیت ، دەروخینیت ، لەناو دەبات ، کاول دەکات /رەیز/ ،

کارلیک دەکات ، وەلام react/riækt/ دەگات ، یصل /رپیچ/ reach/ri:tʃ/ ، ڕه‌یزه‌ /
 ده‌خویننێته‌وه‌ ، یقرأ /رپیید/ read/ri:d/ ، ده‌داته‌وه‌ ، یتفاعل ، یتستجیب /رپباکت/
 راسته‌قینه‌ ، حقیقی /رپیبه‌ل/ real/ri:əl/ or /riəl/ ، ئاماده‌ ، مستعد /رپیدی/ ready/redi/
 ، راستی ، حقیقه‌ ، واقع /رپاله‌تی/ realize/ri:əlaiz/ reality/riæləti/ ، یان /رپه‌ل/
 به‌ راستی really/ri:əli/ or /riəli/ ، پێیده‌زانیت ، ده‌راستینیت ، یدرک ، یحقق /رپیبه‌لایز/
 ، جیهان ، شانشین ، عالم ، مملکه‌ /رپلم/ realm/relm/ ، /رپیبه‌لی/ یان /رپه‌لی/
 ده‌درویتته‌وه‌ ، دروینه‌ ده‌کات ، دره‌ ream/ri:m/ ، جیهان ، شانشین ، عالم ، مملکه‌ /رپلم/
 ، په‌روه‌رده‌ ده‌کات ، به‌خپو ده‌کات ، ده‌هیننیت به‌ره‌م rear/riə/ ، ده‌کات ، یجني ، یحصد /رپیپ/
 reassure/ri:əʃʊə/ ، هۆ ، هۆش ، بیر ده‌کاته‌وه‌ /رپیزن/ reason/ri:zn/ ، پاشکو /رپه‌/
 ، ده‌چه‌سپینیت ، دووپات ده‌کاته‌وه‌ /رپیبه‌شوه‌/ یان /رپیبه‌شو/ rebel/rebl/
 or /ri:əʃɔ:/ ، سوکایه‌تی پیده‌کات ، تروی ده‌کات ، سوکایه‌تی rebuff/riɒf/ ، یاخی ده‌بیت ، یاخیبوو /رپبل/
 سه‌رزه‌نشت ده‌کات ، گله‌یی لیده‌کات ، rebuke/riɒju:k/ ، پیکردن ، ترو کردن /رپه‌ف/
 بیری ده‌که‌ویته‌وه‌ ، بیرکه‌وته‌وه‌ ، recall/ri:kɔ:l/ ، هه‌ره‌شه‌ی لیده‌کات ، هه‌ره‌شه‌ /رپیبووک/
 ، به‌ئاشکرا پیی لیده‌نیت /رپیکانت/ recant/ri:kænt/ ، بانگی ده‌کاته‌وه‌ /رپیکۆل/
 ، ده‌کشیتته‌وه‌ ، ده‌کشیتته‌دواوه‌ ، ده‌ره‌ویته‌وه‌ /رپسیید/ recede/risi:d/
 ، وه‌ری ده‌گریت /رپسییف/ receive/risi:v/ ، وه‌رگرنامه‌ ، سه‌نه‌د ، وه‌صل /رپسییت/
 ، تازه ، نوي ، حدیث العهد ، جدید /رپیسنت/ recent/ri:snt/
 ، ییشوازی کردن ، إستقبال reception/risepʃn/ ، ده‌فر ، قاپ ، إناء ، وعاء /رپسیپته‌کل/
 ، وشوو ، وچان /رپسیس/ یان /رپسیس/ recess/riser/ or /ri:ses/ ، /رپسیپشن/
 ، ئالوگۆرکراو ، reciprocal/risiprəkl/ ، ره‌چه‌ته‌ ، وصفه‌ /رپسه‌پی/ recipe/resəpi/
 ، ده‌خویننیتته‌وه‌ ، ده‌لایت /رپسایت/ reek/ri:k/ ، متبادل /رپسیپره‌کل/
 ، که‌مته‌رخه‌م ، reckless/rekləs/ ، بوئیکی زور ناخۆش ، دووکه‌ل ، هه‌لم ، ته‌م /رپیک/
 ، پشه‌پشکین ، سه‌رنج ، پشکین ، دۆزینه‌وه‌ ، إستطلاع recon/ri:kɒn/ ، سه‌رشیت /رپیکله‌س/
 ، چاکی ده‌کاته‌وه‌ ، ده‌گیریتته‌وه‌ ، چاره‌ساز ده‌کات ، یستعید ، reclaim/ri:kleim/ ، /رپیکۆن/

پالده داته وه ، پالده كه ویت /ریكلهین/ /recline/riklain/ ، یستصلح /ریكلهیم/
 سۆفی ، گۆشه نشین ، ناسك ، منعزل /ریكلووس/ /recluse/riclu:s/
 ده ناسپته وه /ریكله گنايز/ /recognize/rekənaiz/ ، recognition/rekəgnɪʃn/
 ده گه رپته دوا وه ، /ریكله رپته دوا وه/ /recoil/rikɔil/ ، دانپیانان ، پیلینان ، تیگه یشتن ، اعتراف /ریكله گنیشن/
 بیرى /ریكله رپته وه/ ، ده گه رپته وه ، گه رانه وه دوا وه /ریكله رپته وه/ /recollect/rekələkt/
 ده ستپێ کردنه وه /ریكله رپته وه/ ، بیرده خاته وه /ریكله لپكت/ /recommence/ri:kəmens/
 ، پاده سپیریت /ریكله میند/ /recommend/rekəmend/ ، /ریكله مینس/
 ، سپارده ، سپارده ، توصیه /ریكله مینده یشتن/ /recommendation/rekəmendeiʃn/
 ، خه لاتى ده كات ، پاداشتی ده داته وه /ریكله میپنس/ /recompense/rekəmpens/
 ، پیکهاتنه وه ، ناشتی ، رپکی /ریكله میپنس/ /reconcile/rekənsail/ ، پیکیان ده هینیت ،
 پیکهاتنه وه ، ناشتی ، رپکی /ریكله میپنس/ /reconciliation/rekənsilieɪʃn/ ، یصالح /ریكله نسایل/
 ، سهرنج ، پشکنین ، سهرنج ، پشکنین ، /ریكله نسایل یشتن/ /reconnaissance/rikɔnisns/
 ، سهرنج ده دات /ریكله نسایل یشتن/ /reconnoiter/rekənoitə/ ، دوزینه وه ، استطلاع /ریكله نسایل یشتن/
 ، چاك ده كاته وه ، /ریكله نویتته/ /reconstruct/ri:kənstrʌkt/
 ، تۆمارده كات ، تۆمارکردن /ریكله نویتته/ /record/rekɔ:d/ ، /ریكله نستپه كت/
 ده ژمیریت ، ده ژمیریتته وه دووباره ، ژماردنه وه ، /ریكله نویتته/ /recount/rikaʊnt/ or /ri:kaʊnt/
 ، په نا بو بردن ، په نا پئی /ریكله نویتته/ /recourse/rikɔ:s/ ، گپرانه وه ی قسه و باس /ریكله نویتته/ /recount/rikaʊnt/
 ، چاك ده كاته وه ، ده ستی ده كه ویتته وه /ریكله نویتته/ /recover/rikʌvə/ ، په ناگا /ریكله نویتته/
 ، ده نیریت ، نیرراو ، ئەندامی نوئ ، سهربازی نوئ /ریكله نویتته/ /recruit/rikru:t/ ، /ریكله نویتته/
 ، مستطیل /ریكله نویتته/ /rectangle/rektæŋɡl/ ، لاكیشه ، /ریكله نویتته/ /rectify/rektifai/
 ، چاكده كاته وه ، چاره سهرده كات ، یصلح ، یعالج /ریكله نویتته/ /rectitude/rektitju:d/
 ، رووده داته وه ، /ریكله نویتته/ /recur/rikɜ: / ، چاكی ، /ریكله نویتته/ /recur/rikɜ: / ، استقامة الأخلاق /ریكله نویتته/
 ، سوورده كات ، /ریكله نویتته/ /redde/reddn/ ، سوور ، /ریكله نویتته/ /redde/reddn/ ، هه لده داته وه ، یتردد /ریكله نویتته/
 ، سوورباو ، سووركار /ریكله نویتته/ /reddish/rediʃ/ ، سووره لده گه رپت /ریكله نویتته/

,رێزگاری دەکات ، ئازادی دەکات ، بەرەلای دەکات /redeem/ridi:m/ /ریدییم/
 ,بۆندار ، پربۆن ، بۆنخۆش /ریدەلەنت/ redolent/redələnt/ /
 ,چەندجارە دەکات ، دوو چەندان دەکات ، زیادی دەکات ، یضعف ، یتضاعف /ریدیەبۆ/
 ,دەبیژیریت ، تەعویزی دەکاتەو ، یعوض /ریدریس/ redress/ridres/
 ,قامیش ، زەل ، قصب /رید/ reed/ri:d/ /کەمی دەکاتەو ، یقلل /ریدیووس/
 , بەکرە ، خلۆکە ، دەزوو هەلەدەکات ، خول دەخوات ، دەپیچیت ، یلف /ریدیل/
 , دوویاتی دەکاتەو ، بەهیزکردن ، بەهیزترکردن /ri:info:s/ reinforce/
 , ناوژیوان ، حکم /رێفەریری/ referee/refəri:/ / ,رېینفۆس/
 , ساف دەکات ، لوس دەکات ، refine/rifain/ ,سەرچاو ، نیشانان /رێفەرەنس/
 , شەوق یان گەرمی دەکاتەو ، پەرچ /reflect/riflekt/ ,پوختی دەکات ، یسقل /رېفاین/
 , دەکاتەو ، عەکسی دەکاتەو ، پیچەوانە دەکاتەو ، بیر دەکاتەو ، ینعکس /رېفلێکت/
 , وەلام ، پەرچاو ، وینەیهکی پەرچاو ، إنعکاسی ، صورة /ri:fleks/ reflex/
 , چاک کردن ، چاکسازی ، یصلح ، reform/rifo:m/ ,منعکسة /رېیفلێکس/
 , دەشکێتەو (بۆ رووناکی) ، ینکسر (للضوء) /رېفراکت/ refract/rifrækt/ ,إصلاح /رېفۆم/
 , دەبوژیتهو ، /rifreʃ/ refresh/ ,دوورەپەرێز دەبییت ، یتجنب /رېفرەین/
 , دەبوژیتهو ، دەحەسێتهو ، تازە دەکاتەو ، یعید الحیاة الی /رېفریش/
 , بەفرخەر ، بەفرگر ، ثلاثة /رېفریجەرەیتە/ refrigerator/rifridʒəreitə/
 , پەناگا ، حەشارگا ، پەنا دەدات /رېفیووج/ refuge/refju:dʒ/
 , دەیداتەو (پارە) ، یعید (مبلغا) الی /ri:fʌnd/ refund/ ,پەنا بەر ، لاجیء /رېفیووجیی/
 , رەد دەکاتەو ، نایەوێت ، یرفض /رېفیووز/ refuse(v.)/rifju:z/ ,رېیفەند/
 , دەستی دەکەوێتەو ، regain/rigein/ ,بەدرۆ دەخاتەو /رېفیووت/
 , رێزی دەگریت ، regard/riga:d/ ,شاهانە ، ملکی /رېیگل/ regal/ri:gl/ ,یستعید /رېیگەین/
 , نوێی regenerate/ridʒenəreit/ ,رێزگرتن ، بایەخ ، گرنگی ، رێز ، رەچاو کردن /رېگاد/
 , جینشینی شا ، regent/ri:dʒənt/ ,دەکاتەو ، پەیدا دەبیتهو ، پیدەگاتەو /رېجینەرەیت/

رژیم، رېجیم، پارێزی / regime/reizi:m/ ، راسپێراو لەسەر تەختی پاشایەتی / رېیجەنت /
 regiment/redzimənt/ ، پارێز، رژی / رېجیمەن / regimen/redzimən/ ، رەیزیم /
 ناوچە، هەریم، منطقه، قطر، إقليم / region/ri:dʒən/ ، لق، کەتیبە، فوج / رېجیمەنت /
 ، تۆمار دەکات، تۆمارکەر، شیوە زمان / رېجیستە / register/redzistə/ ، رېیجەن /
 regret/rigret/ ، داخی بو دەخوات، پەشیمان دەبیتەو، داخ / رېگری /
 ، مەشق دەکات / رېهیس / rehears/rihɜ:s/ ، رېکۆپیک / رېگیه / regular/regjələ/ ،
 ریشمە ی ئەسپ، زمام / rein/rein/ ، فرمان، بریار، فرمان دەدات / رەین / reign/rein/
 ، چەند بارە ی دەکاتەو، دوویات دەکاتەو، یکرر / رېیتەرەیت / reiterate/riitəreit/ ، رەین /
 ، رەت دەکاتەو، نایەوێت، رەفزی دەکات، یرفض / رېجیکت / reject/ridʒekt/
 ، دلخۆش دەبیت، شادمان دەبیت، شاد دەبیت / رېجۆیس / rejoice/ridʒɔis/
 ، وهلام، وهلامدانەو به زیره کانه / رېجۆینده / rejoinder/ridʒɔində/
 ، خراب بوونەو، دهکهوێتەو نهخۆشی، چوونەو باری نهخۆشی / رېلاپس / یان / or /ri:læps/
 ، دەبەستیت، دهگهیه نیت، یربط، یوصل / رېلهیت / relate/rileit/ ، رېیلاپس /
 ، خاو دەبیتەو، دهحه سیتەو، پشوو دەدات، یرتاح / رېلاکس / relax/rilæks/
 ، بەرەلای دەکات، ئازادی دەکات، یطلق سراح، إطلاق سراح / رېلییس / release/rili:s/
 ، نەرم دەبیتەو، خاو دەبیتەو، داده مرکیتەو، یلین / رېلینت / relent/rilent/
 شوینەوار / relic/relik/ ، باوهری پی ده کری، باوهری پیکراو / رېلایه بل / reliable/rilaiəbl/
 ، پشوو، پشوودان، / relief/rili:f/ ، مانهوه، یادگار، پاشماوه بو یادگاری / رېلیک /
 ، دهیحه سینیتەو، یریح / رېلییف / relieve/rili:v/ ، راحة، ارتیاح / رېلییف /
 ، تام، خۆشی، تامدار دەکات / relish/reliʃ/ ، ئاین، دین / رېلیجەن / religion/rilidʒən/
 ، ببقی / remain/rimein/ ، پشتی پی دەبەستیت / رېلای / rely/rilai/ ، رېلایش /
 لیدوان، / remark/rimɑ:k/ ، بیرخەرەو / رېمایندە / reminder/rimaində/ ، رېمەین /
 ، دهیخاتەو به ندیخانە، دهینیریتەو بو / remand/rimɑ:nd/ ، تیبینی، تیبینی دەکات / رېماک /
 ، چاره سەر، دەرمان، چاره سەرکردن / رېمەدی / remedy/remədi/ ، به ندیخانە / رېماند /

remember/rimembə/ /بیری دەکەوێتەوه، دیتەوه یادی /ریمیّمبه/

remind/rimaɪnd/ /بیری دەخاتەوه /ریمایند/ reminiscence/reminisns/

که متهرخەم، پشت گوئ /remiss/rimis/ بیره وهری، بیرکە وتنه وه، یادگاری /ریمی نیسنس/

لایبوردن، لایخۆشبوون، بەخشین، مغفەرە /ریمیشن/ remission/rimiʃn/ خستن /ریمیس/

پارە دەنیریت، لئ دەبوریت، دەبەخشیت /ریمیت/ یان remit/ri:mit/ or /rimit/

دوور /remote/riməʊt/ پاشماوه، ماوه /ریمنهنت/ remnant/remnənt/ /ریمیت/

سوار /remount/rimaunt/ یزێل /ریمووڤ/ remove/rimu:v/ /ریمهوت/

بوژانه وه، زیندوو بوونه وه، ژیانە وه، ئاگایی /renaissance/rineisns/ دەبیتەوه /ریماونت/

بەکرئ دەدات، بەکریدان، یستاجر، ایجار /رینت/ rent/rent/ /رینه یسنس/

وازی لیدەهینیت، /renounce/rinaʊns/ نویدە کاتەوه، یجدد /رینیوو/ renew/rinju:/

ناوبانگ /renown/rinaʊn/ دەستبەرداری دەبیت، دەستی لیهەلدهگریت، یتبرا من /ریناونس/

دوو بارە دەیکاتەوه، دەست پیدە کاتەوه، یفتح ثانیة، /reopen/ri:əʊpən/، شهرة /ریناون/

چاکدە کاتەوه، چاککردنەوه /رپییه/ repair/ripeə/، یستائف /رپییه وپەن/

له جیی خۆی دادەنیت، دەگۆریت، جیی دە کاتەوه /رپیلەیس/ replace/ripleis/

خەلاتکردن، /reward/riwɔ:d/ شوپش، ثوره /رپقه لووشن/ revolution/revəlu:ʃn/

باداری، رۆماتیزم /رپومە تیزەم/ rheumatism/ru:mətizəm/ خەلات دەکات /رپوؤد/

شريت، شريط /رپبەن/ ribbon/ribən/ پەراسوو، ضلع /رپب/ rib/rib/

دەولەمەندی دەکات /enrich/inritʃ/ دەولەمەند /رپچ/ rich/ritʃ/، برنج، رز /رپایس/

دەبرژینیت /roast/rəʊst/ دەدزیت، دەسینیت، یسلب /رپب/ rob/rɒb/، ئینرپچ/

توره، که متهرخەم، سەرسەری /رپوود/ rude/ru:d/، (گۆشت)، برژاندن /رپهوست/

لاستیک، سڤه، مطاط، ماسحة /rubber/rʌbə/ سوور هەلگه ڤاو /رپدی/ ruddy/rʌdi/

ویران دەکات، ویرانکردن، یخرب، خراب /رپووین/ ruin/ru:in/، /رپه/

...etc. بیبەزەیی، دلرەق، عديم الرحمة /رپووتلهس/ ruthless/ru:θləs/

2- ئەگەر بەدوای پیتی (r) دا پیتی (y) هات ئەوا پیتی (r) دەخوینرێتەووە بو نمونە :

dry/drai/ / جاف /درای/ , وشک , dryly/draili/ /درایلی/ , بهوشکی /درایلی/ ,
 chemistry/kemistri/ / کیمیا , کیمیا , کیمیا /کیمیستری/ , cry/krai/ , هاواردەکات ,
 dairy/deəri/ / هەولدهدات , دادگایی دەکات , هەول /تپرای/ , try/trai/ , هاوار /کپرای/
 rotary/rəutəri/ / جنۆکە , ئەفسانە /فیەری/ , fairy/feəri/ , کارگەیی شیرەمەنی /دیەری/
 preliminary/priliminəri/ / سەرەتایی , خولانەووە بەدەوری تەوەرەبەکدا /رەوتەری/
 rosary/rəuzəri/ / سووردهکاتەووە , سوورەووەکراو /فرای/ , fry/frai/ , پریلیمینەری/
 dictionary/dikʃənri/ / قاموس , معجم /دیکشنەری/ , dictionary/dikʃənri/ , /رەوزەری/
 lottery/lotəri/ / دوودانەیی , دوودوویی , binary/bainəri/ , یانسیب , پیانقۆ /لۆتەری/
 laundry/la:ndri/ / جل شۆری , شوینی جل شۆرین /لۆندری/ , laundry/la:ndri/ , ثنائی /باينەری/
 usury/ju:zəri/ / جاودار (پووەکیکە وەک (جۆ) , rye/rai/ , سووخۆری , سوو /یووژەری/
 confectionary/kənfekʃənəri/ / تاییەت بە نوقل و (وايە) , پەرش , پەرشە /پرای/
 fishery/fiʃəri/ / پراوگەیی ماسی , شیرینی و دروستکردنیان , حەلواخانە /کەنفیکشەنەری/
 refinery/rifainəri/ / پالاوگا , مصفی /رپفاینەری/ , refinery/rifainəri/ , ماسی گرتن , مصائد سمک /فیئشەری/
 misery/mizəri/ / کەساسی , بئ دەرەتانی , بەدبەختی , خەمباری /میزەری/
 voluntary/voləntri/ / خۆویست , هەوەسی , حەزی /قۆلەنتری/
 revolutionary/revəlu:ʃənəri/ / شۆرپشی , پێشەوایی شۆرش , شۆرپشگیر , ثوری ,
 rivalry/raivri/ / بەرەبەرەکانی , رقەبەری , منافسە , rivalry/raivri/ , شخص ثوری /رپقەلووشەنەری/
 robbery/rəbəri/ / دزی , دزین , سرقة /رۆبەری/ , robbery/rəbəri/ , /رپايقلری/
 poultry/pəultri/ / بالندەیی مائی /پەولتری/ , poultry/pəultri/ , دەچەمیتهووە وەکو لاستیک /رەبەری/
 adultery/ədʌltəri/ / زیناکردن , داوین , وپژەیی , ئەدەبی /لینتەرەری/
 adversary/ædəvəsri/ / دوژمن , بەرەبەرەکانیکەر , ناحەز , کەسیکی دژ , adversary/ædəvəsri/ , پیسی /ئەدەلتهری/
 airy/eəri/ / بەبا , بادار , هەوادار , شپواو , ناریک /ئەپرای/ , airy/eəri/ , /ئادقەسەری/
 watery/wə:təri/ / ئاوی , ئاودار , ئاوەکی , تەر , پاراو /وۆتەری/ , watery/wə:təri/ , /ئپەری/

angry/æŋgri/ / تورە /ئانگگری, anniversary/ænivɜ:səri/ / سالانه ، سالیاد
 artery/a:təri/ / جبه‌خانه ، کارخانه‌ی چەک /ئامەری, armoury/a:məri/ / ئانیقیسەری /
 artillery/a:tiləri/ / توپ ، مدفعية /ئاتیله‌ری, auxiliary/a:gziliəri/ / یاریدەدەر ، یارمەتیدەر ، مساعد /ئوگزیلیه‌ری
 hungry/hʌŋgri/ / نانەواخانە ، فرن ، مخبز /بەیکەری, bakery/beikəri/ / برسی ، جائع /هەنگگری /
 bravery/breivəri/ / سنوری boundary/baʊndri/ / ئازایەتی ، شجاعة /برەیفه‌ری
 battery/bætri/ or /bætəri/ / پاتری ، پیل ، بطارية /باتری /یان battery/bætri/ or /bætəri/ / ولات /باوندری /
 fiery/faiəri/ / ناگرین ، بەجۆش ، شه‌کری ، سکری /شوگه‌ری, sugary/ʃʊgəri/ / باته‌ری /
 canary/kəneəri/ / کولکن ، مکسو بالفرو /فییری, furry/fɜ:ri/ / ناری ، مضروم /فایه‌ری /
 respiratory/rəspirətri/ or /respəretri/ / هه‌ناسەدان /په‌سپه‌ره‌تری /یان /رپسپه‌ره‌تری /
 contemporary/kəntemprəri/ / کاتی ، دەمی (ناهه‌میشه‌یی) ، مؤقت /که‌نتیمپه‌ره‌ری /
 temporary/temprəri/ / کاتی ، سه‌رده‌می ، دەمی ، مؤقت /تیمپه‌ره‌ری /
 contrary/kɒntrəri/ / دژ ، پیچەوانه ، ضد ، عکس /کوئتره‌ری /
 country/kʌntri/ / ولات /که‌نتری, country/kʌntri/ / چیشت لێنان ، الطبخ /کوکەری /
 countryman/kʌntrimən/ / هاوالاتی ، موطن /که‌نتریمه‌ن /
 customary/kʌstəməri/ / ئاسایی ، باو ، بپی نهریتی کوومه‌لگا ، إعتیادی /که‌سته‌مه‌ری /
 powdery/paʊdəri/ / وه‌کو تۆز ، به‌تۆز ده‌چیت ، يشبه المسحوق /پاوده‌ری /
 carpentry/kɑ:pəntri/ / هه‌لده‌گری ، يحمل /کاری, carry/kæri/ / چه‌قوفروشی ، چه‌قوگه‌ری /که‌تله‌ری /
 category/kætəgəri/ / هه‌لده‌گری ، يحمل /کاری, carry/kæri/ / نجارة /کاپه‌نتری /
 cavalry/kævlri/ / بابەت ، جۆر ، جنس ، فصيلة ، صنف /کاته‌گه‌ری /
 celery/seləri/ / که‌ره‌وز ، کرفس , carry/kæri/ / هیزی سواره یان تانک /کاقلری /
 centenary/senti:nəri/ / سه‌ده‌ساله ، یادی سه‌ده‌ساله ، عید مئوی /سینتینیه‌ری /
 cheery/tʃiəri/ / گیلای ، کرز /چییری, cherry/tʃeri/ / به‌که‌یف ، شاد /چیه‌ری /

چۆرە /chicory/tʃikəri/ , فیلبازی , دلخراپی /شیکەینەری/ /chicanery/ʃikeinəri/
 پرووەکیکە کە وەکو سەوزە دەخوریٔ وە تامی تالە و گەڵاکە سیببە و لەگەڵ زەڵاتە تیکەڵ دەکری
 جوامیری , سوارچاکی , فروسیە /chivalry/ʃivæləri/ , بە خاوی و دەخوری /چیکەری/
 , کانی خەلوز , خەلوزی /کۆلیەری/ /colliery/kɒliəri/ , /شیقالری/
 , لیدوان , پروونکردنەو , تعلق , شرح /کۆمەنتری/ /commentary/kɒməntri/
 , تاقیگە , ئەزمونگە , مختبر /لەبۆرەتری/ /laboratory/ləbɒrətri/
 , کتیبخانە /لایبەرەری/ /library/laibrəri/ , سەرئاو , ئاودەست , مرحاض /لاقەتری/
 , توشی نەخۆشییە ک بوو لە جگەریدا , بەرگی نۆکەران /لیقەری/ /livery/livəri/
 , خۆشی , کامەرانی , خۆشگوزەرانی , رابواردن , ترف /لەکشەری/ /luxury/lʌkʃəri/
 , نەبەزی , جوامیری , پیاووەتی , بسالە , شەمامە /گالەنتری/ /gallantry/gæləntri/
 , بالەخانە , گالەری , پارەو , ئەیوان , تەلار , پێشانگا /گالەری/ /gallery/gæləri/
 , ئەندازە , ئەندازەزانی , علم الھندسە /جیۆمەتری/ /geometry/dʒiɒmətri/
 , فەرھەنگۆک , خاتمە /گلاسەری/ /glossary/gləsəri/ , شکۆ , سەربەرزی /گلۆری/ /glory/ɡlɔ:ri/
 , کشمیش /گوزبەری/ /gooseberry/gʊzbəri/ , مفردات مشروحة /گلۆسەری/
 , سایلۆ , عەمباری خەلە و دانەوێلە /گرانەری/ /granary/grænəri/
 , سەوزە , سەوزایی , درەختی سەوز /گریینەری/ /greenery/gri:nəri/
 شوبات /February/februəri/ , کانونی دووھم /جانیوہری/ /January/dʒænjuəri/
 , گەوھەر , خشل , گەوھەرگا /جووہلری/ /jewellery/dʒu:əlri/ , /فیبروہری/
 , جولەکان , گەرەکی جولەکە (لە شارێک) , گەلی جولەکە /جوہری/ /Jewry/dʒʊəri/
 , دەستەئە سویندخۆران , هیئە التحکیم (المحلفین) /جوہری/ /jury/dʒʊəri/
 etc... برین , ئەزیەت , ئازار , زیان , خراپە , إصابة /ئینجەری/ /injury/indʒəri/

3- ئەگەر پیتی (r) دووان بەسەر یە کەووە هات (rr) واتە دەبێ ئەوا هەمیشە دەخوینرێتەو و

یە ک دەنگی /r/ دروست دەکات

لۆری ، بارکیش ، شاحنة /لۆری/ lorry/lɒri/ ، هەلەدەگریت ، یحمل /کاری/ carry/kæri/ ،
 شوو marry/mæri/ ، هەلگرتن ، گالیسکە ، گواستنەووە /کاریج/ carriage/kæridʒ/ ،
 شووکردن ، ژنهینان /ماریج/ marriage/mæridʒ/ ، دەکات ، ژن دەهینیت /ماری/
 ، توو /بیری/ berry/beri/ ، گیلاس ، کرز /چیری/ cherry/tʃeri/ ،
 توتپک (بەر و پوووەک) /بلووپییری/ blueberry/blu:bəri/ ،
 فەرمان ، دەسەلات /وۆرەنت/ warrant/wɒrənt/ ، شلیک ، تووفەرەنگی /سترۆبەری/
 توتپک raspberry/rɑ:zbəri/ ، گرەنتی ، ضمان /وۆرەنتی/ warranty/wɒrənti/ ،
 /...etc./رازبەری/

4- پیتی (r) ئەگەر کەوتە کۆتایی وشەو ناخوینریتەو

دواتر ، فیما بعد /لەیتە/ later/leitə/ ، قەتران /تا/ tar/ta:/ ،
 سەیارە /کا/ car/ka:/ ، هەلگر ، حەمال ، کۆلکیش /کاربە/ carrier/kæriə/ ،
 ، پوون ، ئاشکرا /کلیه/ clear/kliə/ ، کۆلک ، فەرۆ /فنی/ fur/fɜ:/ ، دوور ، بعید /فا/
 mother/mʌðə/ ، ئاسک ، غزال /دیە/ deer/diə/ ، ترس ، دەترسیت /فیە/ fear/fiə/ ،
 فیرکار ، مامۆستا ، معلم teacher/ti:tʃə/ ، باوک /فازە/ father/fa:ðə/ ، دایک ، أم /مەزە/
 دەریاوان ، بحار sailor/seilə/ ، سەردانکار ، زیارەتکار /قیزیتە/ visitor/vizitə/ ، /تییچە/
 /...etc./سەیلە/

5- ئەگەر پیتی (r) پیتی نەبزوینی بەدوادا هات ئەوا پیتی (r) ناخوینریتەو

سێبەم ، سێبەم /ئید/ third/θɜ:d/ ، بالندە /بید/ bird/bɜ:d/ ،
 ، باخەوان /گادنە/ gardener/gɑ:dnə/ ، باخچە /گادن/ garden/gɑ:dn/ ،
 ، وشە /وید/ word/wɜ:d/ ، لێبەدەبوریت ، لیبوردن ، ببورە /پادن/ pardon/pɑ:dn/ ،
 ، بەندەر ، میناء /پۆت/ port/pɔ:t/ ، شیر ، شمشیر ، سیف /سۆد/ sword/sɔ:d/ ،
 ویستگە /ئۆتۆمبیل/ ، park/pɑ:k/ ، فرۆکەخانە ، مطار /ئێپەپۆت/ airport/eəpɔ:t/ ،
 ، باسک arm/a:m/ ، دەوەرپیت /باک/ bark/bɑ:k/ ، باخچە /گشتی/ ، دەوہستینیت /پاک/

کەس ، شخص /person/pɜ:sn/ ، کێلگە ، دەچینیت /فام/ farm/fa:m/ ، ذراع /ئام/
 etc... نیشانە ، ئاماژە دەکات /ماک/ mark/ma:k/ ، کچ ، بنت /گیل/ girl/gɜ:l/ ، /پیسن/

6- ئەگەر پیتی (r) کەوتە نیوان (دوو پیتی بزوین لە کوۆتایی وشەدا) ئەوا پیتی (r) ناخوینریتەووە بو نمونە :

silent (r): care/keə/ ، ئاگاداری دەبیت ، چاودیری دەکات ، ئاگاداربوون /کێه/
 mare/meə/ ، رادەگەیه نیت ، ئاشکرای دەکات /دیکلیه/ declare/dikleə/ ، ماین /میە/
 hare/heə/ ، دەویریت ، بەرهنگاری دەکات /دیە/ dare/deə/ ، کەرویشکی کپوی /هیە/
 share/ʃeə/ ، پرووت ، کەمیک /بیە/ bare/beə/ ، بەش ، بەشداری دەکات لەگەڵ /شپه/
 empire/empaɪə/ ، بوون /وێ/ were/wɜ:/ ، ئاگر /فایه/ fire/faɪə/ ، ئیمپراتۆریەت /ئیمپایه/
 wire/waɪə/ ، بوویت ، بوو /وێ/ etc... وایەر ، تەل ، سیم /وایه/

و /w/ -14

(w): wait/weɪ/ ، پۆژئاوا ، خۆرئاوا ، west/west/ ، چاوەروان دەکات ، ینتظر /وهیت/
 why/waɪ/ ، بۆچی ، لماذا ، دەباتەو ، بردنەو ، یربج ، فوز /وین/ win/win/ ، غرب /وئست/
 کام ، کامه (بو نازیر بەکارده هیئرئ) which/wɪtʃ/ ، کەه ، متی /وین/ when/wen/ ، /وای/
 دووجار ، مرتان /توایس/ twice/twaɪs/ ، له کاتیکدا ، ماوه /وایل/ while/waɪl/ ، /ویچ/
 وریا ، هۆشیار ، واع /ئهویه/ aware/əweə/ ، دووانه ، جمک ، توأم /توین/ twin/twɪn/
 جیهان ، عالم /وئلد/ world/wɜ:ld/ ، جهنگ ، دهجه نگیت ، حرب ، یحارب /وؤ/ war/wɔ:/
 وریابه ، weak/wi:k/ ، ههفته ، أسبوع /وییک/ week/wi:k/ ، پان ، عریض /واید/ wide/waɪd/
 وریابه ، beware/bɪweə/ ، دەبیت ، ویست ، وصیه /ویل/ will/wɪl/ ، لاواز ، ضعیف /وییک/
 وشه ، داده ریژیت word/wɜ:d/ ، له کوئ ، آین /ویه/ where/weə/ ، خۆت بپاریزه /بیویه/
 etc... ئیمه ، نحن /وی/ یان /وی/ we/wi/ or /wi:/ ، /وئد/

(qu): quit/kwɪt/ ، چۆل دەکات ، رادەگریت ، وازلیهینان ، بهرنامه داخستن /کویت/
 quite/kwaɪt/ ، داوا دەکات ، داوا ، request/rikwɛst/ ، به تهواوی ، یه کجار /کوایت/

خیرا، سریع quick/kwik/، شازن/کویین/ queen/kwi:n/، یطلب، طلب/ریکوئست/
 کورته تاقیکردنەوه quiz/kwiz/، بەخیرایی، بسرعة/کویکلی/ quickly/kwikli/،/کویک/
 ،پرسیار، دەپرسیت/کوئسچەن/ question/kwestʃən/، تاقیدەکاتەوه، یمتحن/کویز/
 ،چارەک، وهززی خویندن/کوۆتە/ quarter/kwɔ:tə/، equipment/ikwipmənt/
 ،شلە، liquid/likwid/، هیمن/کوايەت/ quiet/kwaiət/، کەلوپەل، ئامیر/ئیکویپمەنت/
 ...etc./سائل/لیکوید/

تیبینی : لەم وشانە ی خوارەووەدا پیتی (w) ناخوینریتەوه، بە تاییبەتی ئەگەر پیتی (r) لەدوایەوه هات

ناکوکی، شەرەقسە، بە شیوەیەکی توندوتیژ قسەدەکات wrangle/ræŋgl/ silent (w):
 بەرگ wrapper/ræpə/، دەپچیتەوه، لoolی دەدات/راپ/ wrap/ræp/،/راڤانگگ/،
 ،کاغەزی پێچانەوه/راپینگ/ wrapping/ræpiŋ/، (بەرگی کتیب و پۆژنامە) /راپە/
 ،مهچەک، رسغ/رپست/ wrist/rist/، تورەیی، پەستی/رپۆث/ wrath/rɒθ/
 ،نوسراو، written/ritn/، نوسی، کتب/رپەوت/ wrote/rəʊt/، دەنوسیت، یکتب/راپت/
 ،پارچە ی شکاو، تیکشکاو، نقومبوو، شکاو، wreck/rek/، مکتوب/رپتن/
 ، زۆرانبازی دەکات، زۆرانی دەکات، wrestle/resl/، تیکشکاندن، خراپکردن، پووخاندن/رپک/
 ، لول دەبیت، لۆچ دەبیت، لولی، لۆچی/رپینگگ/ wrinkle/rɪŋkl/، یصارع/رپس/،
 شیر، شمشیر، sword/sɔ:d/، ههله، چەوت، ستەم، زیان، ئازار/رپۆنگ/ wrong/rɒŋ/
 ،وهلام، وهلامدەداتەوه، جواب/ئانسە/ answer/ɑ:nsə/، سیف/سۆد/
 ،کئی، ئەوهی، مَن/هوو/ who/hu:/، بو کئی، لمن/هووز/ whose/hu:z/، ترسناک/ئۆفل/
 ، ئەوهی، مَن، الذي whom/hu:m/، تەواو، هه موو، کامل، کل/ههول/ whole/həʊl/
 ...etc.، التي/هووم/

ی /j-/ 15-

تیبینی / هەموو کاتیک پیتی (y) ئەگەر لە سەرەتاوە هات دەنگی /j-/ دروست دەکات ، وه هەندیک جاریش پیتی (y) لە ناوەراستی وشەدا ئەو دەنگە دروست دەکات

بەلێ ، نعم /ییس/ yes/jes/ ، سال ، سنة ، عام /ییه/ یان /ئی/ /jɜ:/ or /jə/ year/ (y): ,
 تۆ (بو نیر و می) ، ئیوه (بو نیر و می) ، انت ، انت ، انتم ، انتن /یو/ یان /ju:/ or /ju:/ you/
 گەنجیتی ، لاویتی /یوو/ youth/ju:θ/ ، هیشتا ، بعد ، لحد الان /ییت/ /jet/ yet/ ، /یوو/
 ترشینه ، خمیره yeast/ji:st/ ، له پاش ئەو ، دوا ، ئەودو /بییوند/ beyond/bijɒnd/
 ، بهرهم دههینیت ، بهروبوومی زهوی /بییلدا/ yield/ji:ld/ ، /بییست/
 /یو/ ، گەنج young/jʌŋ/ ، یارده (سی پی) ، گۆرەپان /یاد/ /d/ ja: yard/ ، ماست /یوگت/
 /...etc. /یەنگ/

یە کده خات ، unite/jʊnait/ ، یه کیتی ، اتحاد ، وحدة /یوونیهن/ /ju:niən/ union/
 ، یه کگرتوو ، موحد ، متحد /یونایتید/ /jʊnaitid/ united/ ، یوحد /یونایت/
 وه ک یه ک ، uniform/ju:nifɔ:m/ ، یه که ، تاک ، بهش ، یه که ی بنچینه یی ، پاچه /یوونیت/
 ، یه کده خات ، یوحد /یوونیفای/ /jʊ:nifai/ unify/ ، هاوبه رگ ، موحد ، زی موحد /یوونیفوم/
 ، جیهان ، universe/ju:nivɜ:s/ ، خویندکار ، قوتابی /ستیوودنت/ /stju:dnt/ student/
 ، زانکۆ ، جامعه /یوونیفیسه تی/ /ju:nivɜ:səti/ university/ ، عالم /یوونیفیس/
 سیجا ، تکعیمی cubic/kju:bik/ ، جیهانی ، عالمی /یوونیفیسل/ /ju:nivɜ:sl/ universal/
 بیر ، دیمهن ، view/vju:/ ، گوپرایه ل ، مطیع /دیووتیفل/ /dju:tifl/ dutiful/ ، /کیووبیک/
 به کارهینەر ، user/ju:zə/ ، کار ، ئه رک ، فرمان /دیووتی/ /dju:ti/ duty/ ، بیری وایه /قیوو/
 ، به کارده هینیت /یوو/ /ju:z/ use(v.)/ ، به کارهینان ، مستخدم ، مستعمل /یووژه/
 سوودمه ند ، نافع ، مفید useful/ju:sfl/ ، به کارهینان ، یووس /یووس/ /ju:s/ use(n.)/
 چاک ده کاته وه cure/kjʊə/ ، جوانی ، جمال /بیووتی/ /bjʊ:ti/ beauty/ ، /یووسفل/

بۆری ، لوله ، تیوب ، أنبوب tube/tju:b/ ، چاککردنەوه ، دەرمان دەکات ، چارەدەکات /کیوە/
/...etc./تیووب/

نۆی ، تازە ، جدید /نیوو/ new/nju:/ ، کاور (شەکە مەر) ، نعجة /یوو/ ewe /ju:/ (w)
، شەونم ، ندی /دیوو/ dew/dju:/ ، کەم ، کەمیک ، ژمارەیهکی کەم /فیوو/ few/fju:/
خوناو ، dewdrop/dju:drop/ ، شەونمدار ، شەونمدار ، ندی /دیوو/ dewy/dju:i/
...etc. شەونم ، قطرة ندی ، قطر الندی:عشب ابيض الزهر /دیوودرۆپ/

وا ئیستاش نمونە ی زۆر دەنوسین لە دەنگەکان بۆ ئەوهی فێرخوازان و قوتابیان و خوێندکاران
زیاتر تیبگەن و زیاتر دەنگەکانی زمانی ئینگلیزییان لا ئاسان بێت

Choose the correct answer **وه لآمه راسته که هه لبریره**

- 1- /æ/ cart/kɑ:t/, heart/hɑ:t/, **cat/kæt/**, aunt/a:nt/
- 2- /k/ know/nəʊ/, knob/nɒb/, city/siti/, **call/kɔ:l/**
- 3- /l/ walk, talk, **world**, calm
- 4- /r/ court, port, fourth, **every**
- 5- /t/ **looked**, managed, saved, aged
- 6- /əʊ/ **window**, more, bough, oil
- 7- /f/ though, through, **rough**, of
- 8- /ei/ wet, **made**, let, said
- 9- /s/ bangs, **banks**, burns, angles
- 10- /z/ casket, adopts, **blisters**, safes
- 11- /i:/ war, hear, **heat**, ear
- 12- /r/ corner, first, others, **threaten**
- 13- /aʊ/ four, saw, **house**, don't

- 14- /w/ guilt, suit, build, quick
15- /ɔ:/ tall, cart, part, heart
16- /e/ ways, pays, says, days
17- /ʊ/ wool, cool, fool, blood
18- /d/ stopped, begged, faced, coughed
19- /i/ any, wheel, heal, seal
20- /g/ germ, grow, jail, jobs
21- /s/ call, came, cell, can
22- /aʊ/ should, would, could, sound
23- /ʊ/ wool, shut, cut, but
24- /v/ off, of, often, rough
25- /ɔ:/ full, fool, pot, all
26- /p/ philosophy, shepherd, elephant, phone
27- /h/ hour, honest, heir, hat
28- /z/ rocks, plays, gas, hates
29- /b/ comb, lamb, stable, limb
30- /ei/ coin, key, main, die
31- /w/ word, wrong, wreck, wrote
32- /s/ cook, cart, cent, come
33- /e/ seat, eat, feel, head
34- /j/ ugly, unit, upper, under
35- /i/ idea, ice, ill, I'll
36- /aʊ/ out, only, open, know

- 60- /i/ sin, sign, blind, mind
61- /u:/ hook, took, food, wood
62- /l/ calm, talk, walk, world
63- /ɜ:/ beard, heard, heart, deer
64- /iə/ bird, hear, sir, head
65- /h/ honour, rhombus, humble, heir
66- /dʒ/ genuine, grew, get, gain
67- /ʃ/ chance, machine, much, mechanic
68- /iə/ severe, hair, height, cure
69- /ʊə/ door, poor, cool, moon
70- /i/ high, weigh, enough, through
71- /ei/ head, said, says, say
72- /k/ cell, cube, cylinder, city
73- /ɔi/ toil, tall, tube, table
74- /aʊ/ fought, drought, bought, fourth
75- /eə/ fear, we're, dear, care
76- /iə/ dare, bare, engineer, were
77- /æ/ ask, aunt, dance, cat
78- /id/ asked, passed, naked, talked
79- /id/ knocked, kicked, liked, wicked
80- /tʃ/ chorus, charity, chemical, cholera
81- /θ/ other, smooth, clothes, cloth
82- /g/ gem, legal, germ, gentle

- 83- /k/ fetch, chest, **ache**, chance
84- /ʊ/ **wood**, soon, food, moon
85- /ʊə/ door, **doer**, pour, port
86- /dʒ/ angle, slogan, guard, **angel**
87- /j/ **tube**, jump, quick, ugly
88- /ɜ:/ warm, **worm**, warn, worn
89- /ʒ/ mission, passion, **television**, mansion
90- /əʊ/ four, **don't**, raw, town
91- /iz/ rings, moves, **catches**, likes
92- /ɒ/ **hot**, told, most, own
93- /w/ few, wrist, sword, **beware**
94- /ʌ/ only, **oven**, on, out
95- /u:/ for, wound, **do**, flood
96- /iə/ **we're**, were, where, dare
97- /ə/ also, **alive**, able, age
98- /s/ boys, birds, false, touches
99- /t/ wanted, ended, wicked, **liked**
100- /id/ boiled, **naked**, asked, passed

Choose the word that has a sound different from the ones whose symbol is given

ئه‌و وشه‌یه‌هه‌لبژیره‌که‌ده‌نگیکی‌تیدایه‌جیاوازه‌له‌و‌وشانه‌ی‌تر‌که‌که‌ده‌نگه‌دراوه‌که‌ی‌تیدایه

- 1- /ʊə/ sure, **deer**, poor, pure
2- /ɜ:/ **worn**, word, world, work

- 3- /ʊ/ look, should, pool, stood
- 4- /i:/ heat, heart, seat, beat
- 5- /ai/ give, side, bike, life
- 6- /æ/ ant, art, cat, anger
- 7- /ʊ/ full, wool, pull, but
- 8- /ei/ came, salt, cake, lake
- 9- /əʊ/ no, go, to, so
- 10- /ɔ:/ home, horse, port, court
- 11- /u:/ tool, fool, cool, foot
- 12- /ʌ/ won, book, one, done
- 13- /ai/ ride/raid/, like/laik/, mix/miks/, write/rait/
- 14- /e/ weapon, weather, threaten, mean
- 15- /o:/ laughter, caught, taught, daughter
- 16- /ɜ/ creature, measure, pleasure, treasure
- 17- /ks/ extra, explain, example, execute
- 18- /ə/ arrive, any, admire, allow
- 19- /ɜ:/ dear, learn, earth, earn
- 20- /ʌ/ cover, gone, done, love
- 21- /h/ prohibit, who, vehicle, house
- 22- /f/ cough, rough, shepherd, tough
- 23- /aʊ/ cow, touch, crowd, crown
- 24- /gz/ exact, example, examine, exclude
- 25- /ei/ said, maid, wait, paid

- 26- /t/ helped, **whistle**, roofed, booked
27- /ɜ:/ work, worse, **worry**, worthy
28- /ʌ/ run, **ruin**, some, current
29- /t/ based, washed, **seed**, raced
30- /əʊ/ **lost**, post, most, only
31- /dʒ/ gentle, germ, origin, **garage**
32- /s/ saw, place, **runs**, eats
33- /r/ every, faraway, threat, **near**
34- /ɔ:/ call, sort, **hot**, nor
35- /θ/ thin, thigh, **those**, throw
36- /e/ meant, bread, dealt, **seat**
37- /iə/ **swear**, dear, clear, near
38- /ai/ die, height, **hate**, side
39- /h/ whose, **why**, who, whom
40- /ɔ:/ horn, horse, **hot**, born

Select the word that begins with the given sound

ئەو وشەیه هەلبژێره که دەست پێدەکات بە دەنگە دراوێه که

- 1- /h/ **humble**, hour, honest, heir
2- /tʃ/ Christ, chorus, **chance**, chemical
3- /ai/ inquire, injury, **identify**, ideogram
4- /ei/ ago, ask, **able**, also
5- /j/ utter, jump, undertake, **union**
6- /ə/ after, **average**, all, army

- 7- /dʒ/ **genuine**, garden, glance, gaze
- 8- /i:/ express, ever, effective, **equilateral**
- 9- /k/ cheap, **character**, charming, choke
- 10- /w/ **welfare**, wrestle, whole, wrong
- 11- /g/ germ, **gun**, gentle, June
- 12- /k/ knight, knee, **Christ**, knock
- 13- /j/ until, **unite**, upper, ugly
- 14- /r/ wife, worse, **wreck**, warm
- 15- /æ/ arm, aunt, ask, **ass**

Write the word that ends with the given sound

ئەو وشەیه بنوسه که به دهنگه دراوه که کووتایی هاتوو

- 1- /ei/ die, **weigh**, high, able
- 2- /ɑ:/ care, sir, **car**, dare
- 3- /ai/ rainy, funny, apply, happy
- 4- /i:/ any, baby, **key**, city
- 5- /z/ zoo, shops, **those**, remarks
- 6- /k/ **ache**, branch, race, face
- 7- /f/ through, **laugh**, of, though
- 8- /ɔ:/ sour, **pour**, hour, flour
- 9- /g/ age, bring, sing, **wig**
- 10- /u:/ for, so, **do**, no
- 11- /t/ **passed**, viewed, landed, tied
- 12- /aʊ/ out, show, toe, **cow**

13- /k/ church, stomach, lunch, fetch

14- /b/ robe, climb, comb, limb

15- /s/ cries, days, gas, moves

وه له ئیره به دواوه باسی هه ندیک وشه و رسته ده کهین که له هه ندیک کات و شوینی گرنگ و پیوستدا ، پیوستمان پیی ده بیت ، وه ئەمانه ی لای خواره وه زۆر به یان له نامیلکه ی (سانا) وه وه رم گرتوو ، وه ئەمانه ی لای خواره وه به شیوه یه کی زۆر ساده و ساکار باسکراوه ، به پشتیوانی خوا ده ست پیده که م.

راناوه کان له حاله تی ته واو که ردا

ژماره	ئینگیزی	خویندنه وه که ی به ئینگیزی	خویندنه وه که ی به کوردی	واتا که ی به کوردی
1	me	/mi: /	می	(من) راناوی که سی یه که می تاکه له حاله تی ته واو که ردا بو نیر و می
2	tell me	/tel mi: /	تیل می	پیی بلّی ، به من بلّی
3	him	/him/	هیم	(ئه و) راناوی که سی سییه مه بو نیری تاک له حاله تی ته واو که ردا
4	tell him	/tel him/	تیل هیم	پیی بلّی ، به ئه و (کوره) بلّی
5	her	/h3: /	هی	(ئه و) راناوی که سی سییه مه بو می تاک له حاله تی ته واو که ردا
6	tell her	/tel h3: /	تیل هی	پیی بلّی ، به ئه و (کچه) بلّی
7	it	/it/	ئیت	(ئه و) راناوی که سی سییه مه بو (بی گیان ، بی عه قل) له حاله تی ته واو که ردا

8	send it	/send it/	سیند ئیت	بینیره (شتیک بنیره)
9	us	/ʌs/ or /əs/	ئەس یان ئەس	(ئیمه) راناوی کەسی یە کەمی کۆیه له حاله تی ته و او کەردا بو (کۆ)
10	tell us	/tel ʌs/	تیل ئەس ، تیلەس	پیمان بلێ ، به ئیمه بلێ
11	you	/ju:/ /jʊ/ /jə/	یوو یو یه	(تۆ ، ئیوه) راناوی کەسی دوو هەمی تاک و کۆیه بو مێ له حاله تی بکەر و ته و او کەردا
12	I tell you	/ai tel ju: /	ئای تیل یوو	من پیت دەلیم ، من به تۆ دەلیم من پیتان دەلیم ، من به ئیوه دەلیم
13	them	/ðem/	ذیم	(ئەوان) راناوی کەسی سییه مه بو (کۆ) له حاله تی ته و او کەردا
14	Tell them	/tel ðem/	تیل ذیم	پیمان بلێ ، به ئەوان بلێ
15	Send them.	/send ðem/	سیند ذیم	ئەوان بنیره ، بیان نیره
16	I see you.	/ai si: ju: /	ئای سیی یوو	من تۆ دەبینم ، من دەبینم
17	You see me.	/ju: si: mi: /	یوو سیی می	تۆ من دەبینیت ، ئیوه من دەبینن تۆ دەبینیت ، ئیوه دەبینن
18	He sees her.	/hi: si:z h3: /	هیی سییز هی	ئەو (کۆرە) ئەو (کچه) دەبینیت
19	She sees him.	/ʃi: si:z him/	شیی سییز هیم	ئەو (کچه) ئەو (کۆرە) دەبینیت
20	She sees it.	/i: si:z it/	شیی سییز ئیت	ئەو (کچه) ئەو (بیگیانه ، ناژیره) دەبینیت
21	He invites	/hi: invaits	هیی ئینقايتس	ئەو (کۆرە) ئیمه بانگه‌یشت (دعوة)

	us.	ʌs/	ئەس	دەگات
22	I see them.	/ ai si: ðem/	ئای سیی ذیم	من ئەوان دەبینم ، من دەیان بینم

پاناوەکان لە حالەتی بکەردا

ژمارە	ئینگیزی	خویندنه وەکەی بە کوردی	واتاکەیی بە کوردی
1	I am a man. /aiəm ə mæn/ /aiæm ə mæn/	ئایەم ئە مان ئایام ئە مان	من پیاوم.
2	You are a man. /ju: a:r ə mæn/ /jɔ:r ə mæn/ /jʊər ə mæn/	یوو ئار ئە مان یۆر ئە مان یوهرەمان	تۆ پیاویت
3	You are men. /ju: a: men/ /jʊə men/	یوو ئا مین یوہ مین	ئێوہ پیاون
4	He is a man. /hi: is ə mæn/ /hi:z ə mæn/	هیی ئیز ئە مان هییز ئە مان	ئەو پیاوہ
5	She is a woman. /ʃi: is ə wʊmən/	شی ئیز ئە و مەن	ئەو ئافرەتە (ژنە)
6	It is a book. /it is ə bʊk/ /its ə bʊk/ /itsə bʊk/	ئیت ئیز ئە بوک ئیتس ئە بوک ئیتسە بوک	ئەوہ کتیبیکە
7	We are men. /wi: a: men/ /wiə men/	وی ئا مین ویہ مین	ئیمە پیاوین
8	They are men	زەئ ئا مین	ئەوان پیاون

/ðei a: men/ /ðeə men/	ذیه مین
---------------------------	---------

پاناه‌کان له‌گه‌ڵ فرماندا له‌ناو رسته‌دا

ژماره	ئینگیزی	خویندنه‌وه‌که‌ی به کوردی	واتاکه‌ی به کوردی
1	I have a book. /ai hæv ə bʊk/	ئای هاف ئه بوک	من په‌رتوکیکم هه‌یه
2	You have a car. /ju: hæv ə kɑ:/	یوو هاف ئه کا	تۆ سه‌یاره‌یه‌کت هه‌یه
3	You have a bus. /ju: hæv ə bʌs/	یوو هاف ئه به‌س	تۆ پاسیکت هه‌یه ئیه‌وه پاسیکتان هه‌یه
4	He has a house /hi: hæz ə haus/	هه‌ی هاز ئه هاوس	ئه‌و (کوره ، پیاوه) خانوویه‌کی هه‌یه
5	She has a computer. /ʃi: hæz ə kəmpju:tə/	شه‌ی هاز ئه که‌مپیووته	ئه‌و (کچه ، ژنه ، ئافره‌ته) کۆمپیوته‌ریکی هه‌یه
6	It has four legs. /it hæz fɔ: legz/	ئیت هاز فۆ لیگز	ئه‌و (بئ عه‌قل) ه چوار قاچی هه‌یه
7	We have a lorry. /wi: hæv ə lɒri/	وی هاف ئه لۆری	ئیمه لۆرییه‌کمان هه‌یه
8	They have money. /ðei hæv mʌni/	ذه‌ی هاف مه‌نی	ئه‌وان پاره‌یان هه‌یه
9	I went to school. /ai went tu: sku:l/	ئای وینت توو سکوول	من رۆیشتم بو قوتابخانه

10	My brother was with me. /mai brʌðə wəz wið mi: /	مای برەزە وۆز وید می	براکەم لە گەڵ من بوو
11	I saw you there. /ai sɔ: ju: ðeə /	ئای سو یوو ذیە	من توّم بینی لەوێ
12	Where do you go on Sunday? /weə du: ju: gəv ɒn sʌndeɪ /	ویە دوو یوو گەو ئۆن سەندەیی؟	تۆ بو کوئی دەرپۆیت رۆژی یە کشەممە؟
13	Wait for me here. /weit fɔ: mi: hiə /	وەیت فو می هیە	چاوەرپی من بکە لێرە

پاناوه کان له حاله تی خاوه نی تیدا

ژماره	ئینگلیزی	خویندنه وه که ی به کوردی	واتاکه ی به کوردی
1	my faith /mai feiθ /	مای فهیث	باوه رپی من ، ئیمانی من
2	our home /aʊə həʊm /	ئاوه هه وم	مالی ئیمه
3	your life /jɔ: laɪf /	یو لایف	ژیانی تو ، ژیا نی ئیوه
4	his cleverness /his klevənəs /	هیس کلێقه نه س	(زیره کی) ی نه و کوره
5	their classroom /ðeə kla:sru:m /	ذییه کلاسرووم	پۆلی خویندنه که ی نه وان
6	her generosity /hɜ: dʒenərəpsəti /	هئ جینه رپۆسه تی	(به خشنده یی) ی نه و کچه
7	its legs /its legz /	ئیتس لیگز	قاچه کانی نه و (ناژیر ، بیگیان) ه

ئاوه لئاوی نیشانه

ئه م جوړه له ئاوه لئاو به کارده هینری بو (نیر ، می ، بی گیان ، ناژیر (غیر العاقل))

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	This/ðis/	ذیس	ئەمه
2	That/ðæt/	ذات	ئەوه
3	These/ði:z/	ذیز	ئەمانه
4	Those/ðəʊz/	ذەوز	ئەوانه

جۆره کانی راناو به پیی دابه شکردنیان

راناوه کان دابه ش ده کړین بو سی جۆر ههروهک له زمانی کوردیشدا دابه شکارون بو سی جۆر ،
ئەوانیش راناوی کهسی یه کهمی (تاک و کۆ) ، راناوی کهسی دووهمی (تاک و کۆ) و راناوی
کهسی سییه می (تاک و کۆ) ، ئەمانه ی لای خواره وه زیاتر روونکردنه وه مان پیده به خشن.

1- راناوی کهسی یه کهمی (تاک و کۆ)

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	I /ai/	ئای	من
2	we /wi:/ or /wi/	وی ، وی	ئیمه

2- راناوی کهسی دووهمی (تاک و کۆ)

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	You/ju:/	یوو	تۆ (کورپ)
2	you/ju:/	یوو	تۆ (کچ)
3	you/ju:/	یوو	ئیه (دوو کهسی)
4	you/ju:/	یوو	ئیه (زیاتر له دوو کهسی)

3- راناوی کەس سییەمی (تاک و کۆ)

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وەکە	واتاکە
1	he/hi:/	هیی	(ئەو) بو تاکێ لیرەنەبوو بو نیر
2	she/ʃi:/	شیی	(ئەو) بو تاکێ لیرەنەبوو بو می
3	it/it/	ئیت	(ئەو) بو تاکێ لیرەنەبوو بو بیگیان و ناژیر (غیر العاقل)
4	they/ðei/	زە	(ئەوان) بو تاکێ لیرەنەبوو بو کۆ

تیبینی : لەکاتی بەکارهینانی فرمان بو کاتی رانهبردووی سادە ، دەبیت فرمانی سەرەکی رستەکە کە فرمانیکی تەواوە دەبیت (s) ی پێوە بکەین کاتیک بکەرەکە (he, she, it, singular subject) بوو ، بەلام جگە لەو بکەرانه ئەگەر بکەرەکە یەکیک بیت لە (I, we, you, they, plural subject) ، ئەوا فرمانی سەرەکی رستەکە بە شیوەی چاوگ دەنوسین ، سەرنجی ئەم نمونانە ی لای خوارەووە بدە :

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وەکە	واتاکە
1	I play /æi plei/	ئای پلە	من یاری دەکەم
2	You eat /ju: i:t/	یوو ئیت	تۆ دەخۆیت ، ئیو دەخۆن
3	We drive /wi: draiv/	وی درایف	ئیمە لێ دەخورین
4	They send /ðei send/	زە سیند	ئەوان دەنیرن
5	He reads/hi: ri:dz/	هیی ریدز	ئەو (کۆرە) دەخوینتەو
6	She prays /ʃi: preiz/	شیی پرەیز	ئەو (کچە) نوێژ دەکات
7	It runs /it rʌnz/	ئیت رەنز	ئەو (ناژیرە) رادەکات

ئاوەلفرمان و ئامرازی پەيوەندی و ئامرازی پیکەو بەستن

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی به کوردی	واتاکە ی به کوردی
1	about /əbaʊt/	ئەباوت	دەربارە ی ، سەبارەت ، نزیکە ی
2	above /əbʌv/	ئەبەف	لەسەر
3	after /ɑ:ftə/	ئافتە	لەپاش ، لەدوای
4	afterwards /ɑ:ftwədz/	ئافتەوهدز	لەپاشاندا ، پاشان ، دوایی
5	again /əgeɪn/ or /əgeɪn/	ئەگین ، ئەگەین	دوو بارە ، دیسان ، جارێکی تر
6	against /əgeɪnst/ or /əgeɪnst/	ئەگینست ، ئەگەینست	دژ ، دژی ، بەرامبەر
7	all /ɔ:l/	ئۆل	هەموو ، کل
8	along /əlon/	ئەلۆنگ	بەدریژی ، بەدریژایی
9	already /ɔ:redi/	ئۆلپیدی	پیش ئیستا ، بەم زووانە
10	also /ɔ:lsəʊ/	ئۆلسەو	هەرودەها ، بەو جۆرە
11	although /ɔ:lðəʊ/	ئۆلذەو	سەرەپای ئەو هەش ، لەگەڵ ئەو هەش دا ، بالرغم من أن

کاتەکان بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکە ی
1	century /sentʃəri/	سینچەری	سەدە
2	day /dei/	دە ی	رۆژ
3	daily /deili/	دەیلی	رۆژانە
4	night /nait/	نایت	شەو
5	evening /i:vniŋ/	ئیڤینینگ	ئیوارە

6	morning/mɔ:nɪŋ/	مۆنینگ	بە یانی
7	noon/nu:n/	نوون	نیوەرۆ
8	afternoon/a:ftənu:n/	ئاڤتەنوون	دوانیوەرۆ ، پاش نیوەرۆ
9	dawn/dɔ:n/	دۆن	بەری بەیان ، شەبەق ، سپیدە
10	midnight/midnait/	میدنایت	نیوہ شەو
11	week/wi:k/	وییک	هەفتە (7) رۆژ
12	weekly/wi:kli/	وییکلی	هەفتانە
13	biweekly/baiwi:kli/	بایوییکلی	دوو هەفتە جارێک
14	month/mʌnθ/	مەنت	مانگ (30) رۆژ
15	monthly/mʌnθli/	مەنثلی	مانگانە
16	half monthly/hɑ:f mʌnθli/	هاف مەنثلی	دوو هەفتە جارێک ، نیو مانگ جارێک
17	bimonthly/baimʌnθli/	بایمەنثلی	دوو مانگ جارێک
18	Hour/aʊə/	ئاوہ	کاتژمیر ، سەعات
19	minute/minit/	مینیت	خولەک ، دەقیقە
20	second/sekənd/	سێکەند	چرگە ، ثانیە
21	moment/məʊmənt/	مەومەنت	سات ، لحظة
22	today/tədeɪ/	تەدەی	ئەمڕۆ ، الیوم
23	tonight/tənait/	تەنایت	ئەمشەو
24	tomorrow/təmpərəʊ/	تەمۆرەو	سبەینی ، سبەی
25	yesterday/jestədeɪ/	یێستەدەی	دوینی
26	holiday/holideɪ/	هۆلیدەي	پشوو
27	year/jiə/	ییه ، یی	سال
28	yearly/jiəli/	ییلەي	سالانە

29	common year/kɒmən jiə/	کۆمەن ییە	سالی ئاسایی (365) رۆژ
30	leap year/li:p jiə/	لیپ ییە	سالی پر (366) رۆژ که چوار سال یە کجار روودەدات که ئەویش ئەو سالە یە که مانگی شوبات 29 رۆژە
31	fiscal year/fiskl jiə/	فیسکل ییە	سالی دارایی
32	biennial/baieniəl/	بایینیەل	دوو سال جاریک
33	early/ɜ:li/	ئیلی	زوو
34	late/leit/	لەیت	درهنگ
35	beginning/biginiŋ/	بیگینینگ	سەرەتا ، دەستپیک
36	end/end/	ئیند	کۆتایی
37	middle/midl/	میدل	ناوەند ، ناوەراست
38	now/naʊ/	ناو	ئێستا
39	before/bifɔ:/	بیفۆ	لەپیش
40	after/a:ftə/	ئافته	لەدوای
41	afterwards/a:ftəwədz/	ئافته وەدز	لەپاشاندا ، پاشان ، دوایی
42	always/ɔ:lweiz/	ئۆلۆهیز	هەمیشە
43	when/wen/	وین	کە ی
44	never/nevə/	نێقە	نێقە
45	at once/ət wʌns/ or /æt wʌns/	ئات وەنس ، ئەت وەنس	دەستبەجی ، یە کسەر
46	soon/su:n/	سوون	زوو ، بەم نزیکانە
47	just now/dʒʌst naʊ/	جەست ناو	هەر ئێستا
48	a little while ago /ə litl wail əgəʊ/	ئە لیتل وایل ئەگەو	کەمیک لە وەو پێش

49	in an hour /in ən aʊə/	ئین ئەن ئاوه ، ئینه‌ئاوه	له کاتژمێرێکدا
----	---------------------------	--------------------------	----------------

ئەو شتانه‌ی که له قوتابخانه‌دا هه‌یه و ئەو شتانه‌شی که په‌یوه‌ندی به قوتابخانه‌وه هه‌یه

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	address	ئه‌دریس	ناونیشان ، عنوان
2	book	بوک	په‌رتوک ، کتاب
3	chalk	چۆک	ته‌باشیر ، ده‌باشیر ، طباشیر
4	class	کلاس	پۆل ، صف
5	college	کۆلیج	کۆلیژ ، کلیه
6	compasses	که‌مه‌سيز	په‌رگال ، منقله
7	copybook	کۆپیبوک	تیانوس ، دفتر
8	date	ده‌یت	به‌روار ، تاریخ
9	desk	دیسک	ته‌خته‌ی دانیشتن ، رحله ، مقعد
10	director	دایرێکته	به‌رپوه‌به‌ر ، سه‌رپه‌رشتیار
11	envelope	ئینقه‌له‌وپ	زه‌رف ، پاکه‌ت ، کیسه
12	examination	ئیکزامینه‌یشن	تاقیکردنه‌وه ، امتحان
13	failure	فه‌یلیه	سه‌رنه‌که‌وتن ، ده‌رنه‌چوون
14	gum	گه‌م	که‌تیره ، زه‌مق ، صمغ
15	headmaster	هیدماسته	به‌رپوه‌به‌ری قوتابخانه
16	index	ئیندیکس	په‌رست ، ناوه‌رپۆک ، فهرس
17	ink	ئینگک	مه‌ره‌که‌ب ، حبر
18	institute	ئینستیتیوت	په‌یمانگا ، معهد
19	lesson	لێسن	وانه ، درس

20	letter	لێته	نامه ، پیت
21	line	لاین	هیل ، دیر ، خط ، سطر
22	mark	ماک	نمره ، نیشانه
23	nib	نیب	نوکی پینوس
24	page	په‌یج	لاپه‌ره ، صحیفه
25	paper	په‌په	په‌ره ، وه‌ره‌قه
26	pen	پین	پینوسی جاف ، قه‌له‌م جاف
27	pencil	پینسل	پینوسی رصاص ، قلم رصاص
28	permission	په‌میشن	رینگه‌پیدان ، رخصه
29	preface	پریفیس	پیشه‌کی ، مقدمه
30	professor	په‌فه‌سه	پروفیسور ، ماموستا ، پسپور
31	pupil	پیوویل	قوتابی ، تلمیز
32	school	سکول	قوتابخانه ، مدرسه
33	sentence	سینته‌نس	رسته ، جمله
34	signature	سیگنیچه	واژۆ ، ئیمزا ، توقيع
35	student	ستیوودنت	خویندکار ، طالب
36	success	سه‌کسیس	سه‌رکه‌وتن
37	teacher	تییچه	ماموستا ، فیرکار
38	university	یوونیقیسه‌تی	زانکۆ ، جامعه
39	volume	قۆلیووم	به‌رگ له‌ زنجیره‌ کتیبیکدا وه‌ک به‌رگی یه‌که‌م و به‌رگی دووهم
40	word	وید	وشه ، کلمه

کانزاکان و شتی تر

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکه ی
1	benzene	بئینزین	به نزین
2	brass	براس	حه و جوش و زهرد
3	bronze	برۆنز	برۆنز
4	cement	سیمینت	چیمه نتۆ
5	copper	کۆپه	مس
6	coral	کۆرهل	مه رجان
7	crystal	کریستل	کریستال
8	diamond	دایه مه ند	ئه لماس
9	emerald	ئیمه ره لڊ	زمروت
10	gas	گاس	غاز ، غاز
11	gem	جیم	گه وهه ر ، جوهره
12	glass	گلاس	شوشه
13	gold	گه وڤد	ئالتون ، زپ
14	gold dust	گه وڤد ده ست	ئالتونی خاو (خۆلی خاو)
15	ingot	ئینگگه ت	قالبه ئالتون
16	iron	ئایه ن	ئاسن ، حدید
17	lead	لیید	قورقوشم
18	magnet	ماگنه ت	موگناتیس
19	marble	مابل	مه رمه ر
20	metal	میتل	کانزا
21	nickel	نیکل	نیکل
22	pearl	پیل	دورومه رجان ، لؤلؤ
23	petroleum	په تره ولیه م	نه وت

24	platinum	پلاتینەم	پلاتین
25	precious	پریشەس	بەنرخ ، گرانبهها
26	radium	رەیدیەم	رادیۆم
27	ruby	رۆبی	یاقووتی سوور
28	rust	رەست	ژەنگ
29	sapphire	سافایه	یاقوتی شین
30	silver	سیلڤه	زیو
31	solder	سەولده	قورقوشم
32	steel	ستیل	پۆلا ، ستیل
33	sulphur	سەلفه	کبریت ، گوگرد
34	tin	تین	تەنەکه
35	topaz	تەوپاز	یاقوتی زەرد
36	wood	ود	تەختە
37	zink/zink/	زینگک	توتیا ، خارسین

میوه و هەندیک له گۆله کانی و شتی تر به زمانی ئینگلیزی

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکه ی
1	a bunch of grapes	ئه بهنچ ئۆف گره پیس	یه ک هی شووه تری
2	almond	ئامه ند	باده م
3	apple	ئاپل	سیو
4	avocado /ævəka:dəv/	ئاڤه کاده و	ئه فۆکادۆ ، میوه یه که وه کو

			هەر می وایه
5	banana	به نانه	مۆز
6	blackberry	بلاکبەری	توتپک ، العلیقه
7	blueberry	بلوبه‌ری	ترئ ی ورج ، توتپک
8	bud	به‌د	خونچه
9	bunch	به‌نچ	هیشوو
10	cherry	چیرئ	گیلاس
11	chestnut	چيستنه‌ت	دار گويز
12	coconut/kəʊkənʌt/	که‌وکه‌نه‌ت	گويزی هیندی
13	daisy	ده‌یزی	گوله به‌یبون
14	dates	ده‌یتس	خورما
15	fig/fig/	فیگ	هه‌نجیر
16	flower/flaʊə/	فلاوه	گول
17	gooseberry/gʊzbəri/	گوزبه‌ری	میوه‌یه‌کی سه‌وزی بچوکه‌له ده‌وه‌نی درکاویدا گه‌شه ده‌کات و تامه‌که‌ی ترشه و هه‌میشه‌ لیده‌نرئ بو دروستکردنی مره‌با ، له‌فه ، ...هتد
18	grape	گره‌پ	ترئ
19	grapefruit	گره‌پفرووت	سندی
20	jasmine	جازمین	گولئ یاسه‌مین
21	juice	جووس	شه‌رته‌ت
22	kiwi fruit /ki:wi: fru:t/	کیوی فرووت	میوه‌ی کیوی

23	lemon	لیمەن	لیمۆ
24	lily	لیلی	گولە شلیر
25	lime	لایم	لیمۆی ترش ، مسکی
26	lychee/laitʃi:/	لایچی	میوہیەکی بچوکی صینییە کە تویکلەکە ی سوریکی تۆخە و ناوہکە ی سپییە و تۆوہکە ی گەورہیە
27	mango/mæŋgəʊ/	مانگگە و	میوہی مانگۆ
28	melon	میلەن	کالەک
29	narcissus	ناسیسەس	نیرگز
30	orange	ئورینج	پرتەقال
31	peach	پیچ	قوۆخ
32	pear	پیە	هەرمی
33	Perfume/pɜ:fju:m/	پیفیووم	بۆن ، عطر
34	pineapple/painæpl/	پاینابل	ئەنەناس
35	pomegranate/pomigrænit/	پۆمیگرانیت	هەنار ، دار هەنار
36	quince	کوینس	بەھی
37	raspberry/rɑ:zbəri/	رازبەری	توتپک
38	ripe	رایپ	پیگەییو ، پیگەیشتوو
39	rose	رەوز	گولەباخ
40	smell	سمیل	بۆن
41	strawberry/strɔ:bəri/	ستروۆبەری	شلیک ، توفەرەنگی
42	sugar cane	شوگە کەین	قامیشی شەکر
43	sunflower	سەنفلاوہ	گولەبەرۆژە

44	tulip	تیولپ	هه لاله ، گولاله
45	unripe	ئه نرایپ	پینه گه یشتوو
46	vine	قاین	دارمیو
47	violet	قایه له ت	وه نه وشه
48	watermelon	وو ته میله ن	شوتی

هه ندیک له سه وزه کان به زمانی ئینگیزی

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	carrot/kærət/	کاره ت	گیزه ر
2	Celery/seləri/	سیله ری	که ره وز
3	garlic/gɑ:lik/	گالیک	سیر
4	lettuce/letis/	لیتیس	کاهوو ، خاس
5	onion/ʌnjən/	ئه نیه ن	پیاز
6	pepper/pepə/	پیپه	ببهری سه وز ، ببهری ره ش
7	potato/pəteitəʊ/	په ته یته و	په تاته
8	radish/rædiʃ/	رادیش	تور
9	tomato/təmə:təʊ/	ته ماته و	ته ماته

هه ندیک له دره خته کان به زمانی ئینگیزی

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	branch	برانچ	چل ، لق ، لق و پوپ
2	cork	کوک	ته په دۆر
3	fir	فی	سنه و بهر ، کاژ

4	fruit	فرووت	میوه
5	leaf	لیف	گەڵا
6	oak	ئەوک	بەرۆو
7	olive	ئۆلیف	زەیتون
8	palm tree	پام تری	داری خورما
9	pine	پاین	سنەوبەر ، کاژ
10	root	رپووت	رەگ
11	seed	سیید	تۆو
12	shrub	شرەب	دەوێن
13	tree	تری	درەخت
14	willow	ویلەو	چنار ، سپیدار

ناوی هەندیک لە ئەندامەکانی لاشە ی مرۆف بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خوێندنەوێکە	واتاکە
1	arm	ئام	بال ، قۆل
2	back	باک	پشت
3	body	بۆدی	لاشە
4	brain	برەین	مۆخ ، مێشک
5	cheek	چییک	رپوومەت ، کۆلم
6	chin	چین	چەناگە
7	ear	ئیه	گوێ
8	elbow	ئیلبەو	ئانیشک

9	eye	ئای	چاو
10	eyebrow	ئایبراو	برۆ
11	eyelash	ئایلاش	بزۆل ، بززانگ ، بزۆل
12	eyelid	ئایلید	پیلوی چاو
13	eyetooth	ئایتووژ	کەلبە
14	finger	فینگگە	پەنجە
15	fist	فیست	کۆلەمست ، مست
16	foot	فوت	پێ
17	forearm	فۆرام	باسک ، ساعد
18	forehead	فۆرید	ناوچەوان ، تەویڵ
19	hair	هێه	قژ
20	hand	هاند	دەست
21	head	هید	سەر
22	hip	هیپ	سمت
23	human body	هیوومەن بوۆدی	لاشە ی مرۆف
24	incisor	ئینسایزە	بەرەکان ، ددانی برەر
25	kidney	کیدنی	گورچیلە
26	knee	نیی	ئەژنۆ
27	leg	لینگ	قاچ ، ساق
28	lip	لیپ	لیو
29	liver	لیقە	جگەر
30	molar	مەولە	خری ، کاکیلە
31	mouth	ماوژ	دەم
32	nail	نەیل	نینۆک

33	nose	نه‌وز	لوت
34	penis	پینیس	ئەندامی زاوژی ئیرینه
35	sexual	سیکشوول	رەگەزی ، زایه‌ندی ، جنسی
36	skeleton	سکیلتن	ئیسکه‌په‌یکەر
37	skin	سکین	پیت
38	skull	سکه‌ل	که‌لله‌سەر ، جمجمه
39	tears	تیه‌ز	فرمیسک
40	thigh	ثای	ران
41	tongue	ته‌نگ	زمان
42	tooth	تووت	ددان
43	trunk	تره‌نگک	ناوقه‌د
44	vagina	قه‌جاینه	ئەندامی زاوژی مینه
45	wrist	رپست	مه‌چه‌ک

ناوی هه‌ندی‌ک له‌ خوارده‌مه‌نییه‌کان و شتی تر به‌ زمانی ئینگلیزی

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	appetite	ئاییتایت	ئاره‌زوو (حه‌زکردن به‌ خواردن) ، شهیه
2	bakery	به‌یکه‌ری	نانه‌وا
3	beer	بیه	بیره (حه‌رامه‌ مه‌یخونه‌وه)
4	boiled egg	بویلد ئیگ	هیلکه‌ی کولاو
5	bran	بران	پوش (کاتیک که‌ گه‌نم تویکله‌که‌ی لیده‌کریته‌وه ، به‌و تویکله‌ ده‌وتری)
6	bread	بری‌د	نان
7	breakfast	بری‌کفه‌ست	نانی به‌یانی

8	broth	برۆت	شله ، مرقة
9	butter	به‌ته	که‌ره
10	cake	که‌یک	کیک
11	cheese	چییز	په‌نیر
12	coffee	کو‌فی	قاوه
13	drinkable	درینگکه‌ بۆ	خواردنه‌وه
14	eatable	ئییته‌ بۆ	خواردمه‌نی
15	egg	ئێگ	هیلکه
16	fish	فیش	ماسی
17	flour	فلاوه	ئارد
18	fried egg	فراید ئێگ	هیلکه‌ی سووره‌وه‌کراو
19	guest	گیست	میوان
20	honey	هه‌نی	هه‌نگوین
21	loaf	له‌وف	کولیره ، رغیف
22	lunch	له‌نچ	نانی نیوه‌رۆ
23	meal	مییل	ژه‌می خواردن
24	meat	مییت	گوشت
25	milk	می‌لک	شیر
26	oil	ئوئیل	زه‌یت ، رۆن
27	oven	ئه‌قن	فرن
28	pepper	پیه‌	بیه‌ر
29	pickles	پیکلز	ترشیات
30	salad	ساله‌د	زه‌لاته
31	salt	سو‌لت	خوئ

32	sandwich	سانویج	له‌فه
33	soup	سووپ	شۆربا
34	sugar	شوگه	شه‌کر
35	supper	سه‌په	نانی ئیواره
36	sweet	سوویت	شیرینی
37	tea	تی	چا
38	wine	واين	مه‌ی (حه‌رامه وریا بن)

ناوی هه‌ندیك له خزم و كه‌سوکار به زمانی ئینگلیزی

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	ancestor	ئانسیسته	باوبایر ، پيشین
2	ancestry	ئانسیستری	باوبایران ، پیشینان
3	aunt	ئانت	پور
4	brother	بره‌زه	برا
5	cousin	که‌زن	ئامۆزا ، خالۆزا ، پورزا
6	dad	داد	باوک
7	daughter	دۆته	کچ ، ابنة
8	daughter-in-law	دۆته ئین لۆ	بوک ، ژنی کور
9	family	فامه‌لی	خیزان ، عائله
10	father	فازه	باوک
11	grandchild	گرانچایلد	کچه‌زا ، کورپه‌زا
12	granddaughter	گراندۆته	کچه‌زا
13	grandfather	گرانفازه	بایر
14	grandmother	گرانمه‌زه	کچه‌زا

15	grandparent	گرانیپه‌رەنت	باپیر و داپیر
16	grandson	گرانسەن	کورەزا ، نه‌وه
17	life	لایف	ژیان ، حیاة
18	mother	مه‌زه	دایک
19	nephew	نیفیوو ، نیفیوو	برازا (کور)، خوشکه‌زا (کور)
20	niece	نییس	برازا (کچ)، خوشکه‌زا (کچ)
21	parent	پیه‌رەنت	دایک یان باوک
22	parental	په‌رینتڵ	دایکانه ، باوکانه
23	parents	پیه‌رەنتس	دایک و باوک
24	phase	فه‌یز	قوئاغ
25	relative	رپله‌تیف	خزم
26	relatives	رپله‌تیفز	خزمان
27	second cousin	سیکه‌ند که‌زن	ئاموزازا
28	sister	سیسته	خوشک
29	son	سەن	کور، ابن
30	stepdaughter	ستیپدۆته	زړ کچ
31	stepfather	ستیپفاده	باوه‌پیاو
32	stepmother	ستیپمه‌زه	باوه‌ژن
33	stepson	ستیپسەن	زړکور
34	uncle	ئه‌نگل	مام ، خال

ناوی هه‌ندی که له جل و به‌رگ و شتی تر به زمانی ئینگلیزی

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	belt	بیلت	پشتین ، قایش

2	boots	بووتس	پووت ، جزمه
3	bracelet	بره یسله ت	بازنگ ، بازن
4	brush	بره ش	فلچه
5	cane	کهین	حه یزه ران ، دارده ست ، قامیش ، گوپال ، داری رۆیشتن
6	chain	چهین	زنجیر ، زریزه
7	cloth	کلۆت	قوماش ، په رۆ
8	clothes	کله و دز	جلوبه رگ ، ملباس
9	coat	کهوت	چاکه ت
10	comb	کهوم	شانه
11	dress	دریس	پۆشاکێ ناومال ، دشداشه
12	ear ring	ئیه رینگ	گواره
13	fan	فان	پانکه
14	flannel	فلانل	فانیله
15	handkerchief	هانگکه چییف	ده سته سپر ، مندیل
16	hat	هات	شه پقه ، کلّو
17	jewel	جووه ل	گه وهه ر ، جوهره
18	jewelry	جووه لری	خشل ، مجوهرات
19	leather	لیده	چه رم ، پیسته ، جلد
20	linen	لینین	که تان ، قوماشی که تان
21	looking glass	لوکینگ گلاس	ئاوینه
22	mirror	میره	ئاوینه
23	needle	نییدل	ده رزی
24	night dress	نایت دریس	جلی شه و

25	overcoat	ئەو قەه‌وت	پالتۆ
26	pin	پین	دەمووز ، سنجاق ، دەرزی سەردار
27	pocket	پۆکیت	گیرفان
28	purse	پیس	جزدان
29	razor	رەیزه	گوێزان ، موس
30	ring	رینگ	مستیلە ، ئەنگوستیلە
31	robe	رەوب	رۆب ، جلی نوستن
32	scissors	سیزه‌ز	مقەست
33	shirt	شیت	کراس
34	shoes	شووز	پیلاو ، حذاء
35	silk	سیلک	ئاوریشم
36	slippers	سلیپه‌ز	نە‌عل
37	soap	سەوپ	سابون ، صابون
38	socks	سۆکس	گۆره‌وی کورت
39	sponge	سپه‌نج	ئیسفنج
40	stick	ستیک	گۆچان ، عصا
41	stocking	ستۆکینگ	گۆره‌وی درێژ ، گۆره‌وی درێژی ئافره‌تان
42	suit	سووت	قات ، به‌دله
43	thimble	تیمبل	سکیف ، ئەنگوستیلە‌ی دروومان
44	towel	تاوہل	خاوی
45	trousers	تراوزه‌ز	پانتۆل ، شەرپال
46	umbrella	ئەمبریلە	چەتر
47	waistcoat	وہ‌یستکە‌وت	ئیلەگ ، سوخمە
48	watch	وۆچ	کاتریمیری دەست

49	wool	وول	خوری ، صوف
----	------	-----	------------

ناوی هەندیک لە کەلوپەلی ناوماڵ و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وە کە ی	واتاکە ی
1	apartment	ئە پاتمە نت	بالە خانە ، ژوور ، شوقة
2	bag	باگ	جاننا
3	balcony	بالکە نی	بالکۆنی ، بە لە کۆنە
4	basin	بە یسن	جام ، کاس ، تە شت
5	bathroom	باثرووم	حە مام ، ژووری خوشوشتن
6	bed	بید	جیگای نوستن
7	bedstead	بیدستید	سەرچە ف ، شە رشف
8	blanket	بلانگکیت	بە تانی ، پە تو
9	box	بوکس	سندوق
10	brick	بریک	خشت
11	building	بیلدینگ	بینا
12	building material	بیلدینگ مە تیە ریه ل	کەرە ستە ی بینا
13	ceiling	سییلینگ	سە قف ، بنمیچ
14	chair	چیه	کورسی
15	clock	کلۆک	کاتژمیری دیوار
16	coffee pot	کۆفی پۆت	قۆری قاوه
17	corridor	کۆریدۆ	رارهو ، رپرهو ، ممر
18	cottage	کوئیچ	کوخ ، خانوی بچوکی گوند ، کە پر
19	cup	کە پ	کوپ

20	curtain	کێتن	پەردە ، داپۆش
21	dish	دیش	قاپ ، لەگەن
22	door	دۆ	دەرگا
23	floor	فلۆ	نەۆم ، زەوی ژوور
24	fork	فۆک	چنگال ، چەتال
25	furniture	فیننچە	کەلوپەل
26	hall	هۆل	هۆل ، ژووری گشتی
27	house	هاوس	خانوو ، مال
28	key	کیی	کلیل
29	kitchen	کیچین	چیشخانە ، مطبخ
30	knife	نایف	چەقۆ ، سکین
31	ladder	لادە	پەیزە ، قادرمە
32	lamp	لامپ	لەمپا ، لامپا ، چرا
33	lantern	لانتەن	فانووس
34	lock	لۆک	قوفل
35	mat	مات	حەسیر ، حصیرە
36	mosquito net	مەسکیتە و نیت	پەردە کولە
37	oven	ئەقن	فرن ، تەنور
38	palace	پالیس	کۆشک ، قەسر
39	pillar	پیلە	کۆلەکە ، عمود
40	pillow	پیلەو	سەرین ، بالیف
41	pitcher	پیچە	دۆلکە ، سوراحی ، مەسینە
42	plate	پلەیت	قاپ ، سینى
43	quilt	کوئیلت	لیفە ، لحاف

44	reception room	رێسیپشن رۆوم	ژووری میوان ، ژووری پێشوازی
45	roof	رۆوف	سەربان ، سطح
46	room	رۆوم	ژوور ، غرڤه
47	rug	رەگ	مافوری بچوک ، قالیچه ، جۆره به تانیه که به سەر پێ یان شاندا دەدریت
48	salt cellar	سوۆلت سیله	خویدان
49	sheet	شیتیت	چه رچه ف ، سه رچه ف ، شرشف
50	shelf	شیلڤ	رەفه
51	sofa	سه و فه	قه نه فه
52	spoon	سپوون	که و چکی چیشت
53	stable	سته یبل	ته ویله ، گه و پ
54	stair	ستییه	پلیکانه ، قادرمه
55	steps	ستیپس	پله ، پلیکانه
56	stone	سته ون	به رد ، حجر
57	tap	تاپ	به لوعه ، حنفیه
58	teaspoon	تیسیپوون	که و چکی چا
59	tea pot	تی پۆت	قۆری چا
60	wall	وۆل	دیوار
61	washstand	وۆشستاند	ده ستشۆر ، مفسله
62	water closet (W.C)	وۆته کلۆزیت	سه رئاو ، ئاوده ست
63	window	وینده و	په نجه ره ، شباک
64	wood	وود	دار ، دارستان ، ته خته

ناوی هه ندیک له که لویه لی کارکردن به زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه‌ی
1	axe	ئاکس	تەور
2	anvil	ئانقیل	دەزگای ئاسنگەر
3	file	فایل	بڕبەن
4	hammer	هامه	چە کوش
5	handle	هاندل	دەسک
6	nail	نەیل	بزمەر
7	parallel vice	پارەلیل قایس	مقاشی تەریب
8	plane	پلەین	تەختەرین بو سافکردنی تەختە
9	saw	سو	مشار
10	screw	سکروو	بەرغو
11	shovel	شەقل	خاکە ناز، بە خاکە ناز رادە مالت
12	vice	قایس	مقاشی ئاسنگەر

ناوی هەندیک لە رەنگەکان و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه‌ی
1	colour	کەلە	رەنگ، لون
2	light colour	لایت کەلە	رەنگی کراوه
3	deep colour	دیپ کەلە	رەنگی تۆخ
4	dark colour	داک کەلە	رەنگی تاریک
5	fawn	فون	رەنگی قاوهیی زەردباو
6	paint	پەینت	بویاخ
7	white	وایت	سپی
8	black	بلاک	رەش

9	yellow	یەلەو	زەرد
11	red	رێد	سوور
12	rosy	رەوزی	پەمەیی ، پیازی
13	green	گریین	سەوز
14	blue	بلوو	شین
15	gray	گرە	خۆلەمیشی ، رەسası
16	brown	براون	قاوہیی
17	pink	پینگک	پەمەیی
18	purple	پیپل	مۆر ، ئەرخەوانی
19	scarlet	سکالەت	سووری تۆخ ، قەرمزی
20	violet	قايەلەت	وہنەوشەیی
21	transparent	ترانسپارەنت	رپوون ، شفاف

ناوی ھەندیک لە گیانلەبەرەن و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنەوہکە	واتاکە
1	animal	ئانیمل	گیانەوہر ، گیانلەبەر
2	ass	ئاس	کەر ، گویدریژ
3	bactrian camel	باکتریان کامل	حوشتری جووت کۆپارە
4	bark	باک	دەوہرپیت ، وەرپین
5	bitch	بیچ	دیڵە سەگ ، سەگی می
6	bray	برہی	دەزەرپیت
7	buffalo	بەفەلەو	گامیش

8	calf	کاف	گویره‌که
9	camel	کامل	حوشتر، وشتر
10	cow	کاو	مانگا، چیل
11	dog	دوگ	سه‌گ، کلب
12	donkey	دوئنگی	که‌ر، گویدریژ
13	ewe	یوو	مه‌ر
14	filly	فیلی	جوانوو، ماین
15	flock	فلوک	میگه‌ل، جه‌له‌ب، قطع
16	goat	گه‌وت	بزن
17	heifer	هه‌یفه	گۆلک، گویره‌که، نوینگین
18	hoof	هوف	سم، سمی پی
19	horn	هۆن	قۆچ
20	horse	هۆس	ئه‌سپ
21	hound	هاوند	تانجی، سه‌گی پاو
22	hump	هه‌مپ	کوپاره، پشتی حوشتر
23	kid	کید	کار، گیسک
24	kitten	کیتن	به‌چکه‌ پشيله، بیچوو‌ه پشيله
25	lamb	لام	به‌رخ، گوشتی به‌رخ
26	mew	میوو	میاواندن، ده‌میاوینیت
27	mule	میوول	ئیستر، هه‌یستر
28	neigh	نه‌ی	ده‌حیلینیت، ده‌نگی ئه‌سپ، حیلانندن
29	ox	ئوکس	گا، جوانه‌گا، گای خه‌سینراو
30	paw	پۆ	چنگ
31	pig	پیگ	به‌راز

32	pup	پەپ	توله سەگ
33	ram	رام	بەرەن
34	savage	ساقیج	دردنە ، وەحشی
35	sheep	شیپ	مەر
36	tail	تەیل	کلک
37	tame	تەیم	مائی ، ألیف
38	wild	واید	کیوی، دردنە

ناوی هەندیک لە بالندەکان و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وەکە	واتاکە
1	beak	بییک	دەنوک
2	bill	بیل	دەنوک
3	bird	بید	بالندە
4	bird cage	بید کە یج	قەفەسی بالندە
5	crane	کرەین	کەلک ، قولینگ
6	dove	دەف	کووتر
7	duck	دەک	مراوی ، مییە بالندە ئاوی
8	eagle	ئیگل	هەلۆ
9	egg	ئیگ	هیلکە
10	falcon	فۆلکەن	هەلۆ ، باز
11	feather	فیذە	پەر ، پەرە موچکە
12	flamingo	فلە مینگەو	فلامینگۆ ، قولنگ ، بالندە ئاوی
13	goose	گووس	قاز

14	heron	هیرەن	شینە شاھۆ
15	hummingbird	هەمینگبید	بالندە ی گیزە کەر
16	nest	نێست	هیالانە
17	ostrich	ئۆستریچ	نە عامە ، و شترمرخ
18	owl	ئاوڵ	کوندە پە پو ، پە پو ، کوندە بە بو
19	parrot	پارەت	توتی
20	peacock	پیکۆک	تاوس
21	penguin	پینگوین	بە تریق
22	pigeon	پیحین	کووتر
23	quail	کوہیل	سوئسکە ، سووسکە
24	skylark	سکایلاک	کلاو کورە
25	sparrow	سپارەو	چۆلە کە پاساری
26	stork	ستۆک	حاجی لە قەلق
27	swan	سوون	قازی عیراقی
28	talon	تالەن	چنگ
29	turkey	تیکى	عە لە شیش ، قە لە مون ، قە لە نیرە
30	vulture	قەلچە	سیسارگ ، سیسارگە کە چەل
31	wing	وینگ	بال
32	woodpecker	ودپیکە	دار کونکەرە

ناوی هەندیک لە پیاوانەکان و شتی تر بە زمانی ئینگیزی

ژمارە	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کە ی	واتاکە ی
1	approximation	ئە پرۆ کسیمە یشن	نزیکیە یی ، نزیکی کردنه وه

2	area	ئیه‌ریه	رۆوبەر
3	bill of exchange	بیل ئۆف ئیسکسچه‌ینج	بروانامه ، وثیقه ، سه‌نه‌دی ئالوگۆر
4	decimal system	دیسیمل سیستم	سیستمی ده‌یی
5	division	دیفیزن	دابەشکردن
6	index	ئیندیكس	پیرست ، ناوه‌رۆک
7	integer	ئینتیجه	ژهماره‌ی ته‌واو واته‌ که‌رتی له‌گه‌ڵ نییه
8	long division	لۆنگ دیفیزن	دابەشکردنی درێژ
9	loss	لۆس	زه‌ره‌ر ، دۆراندن ، خساره
10	measure	میژه	پیانوه
11	metric system	میتریک سیستم	سیستمی مه‌تری
12	multiplicand	مه‌لتیپلیکه‌ند	لیکدراو
13	multiplication	مه‌لتیپلیکه‌یشن	لیکدان
14	nominal value	نۆمینل قالیوو	نرخ‌ی سه‌ره‌کی
15	percentage	په‌سینتیج	رێژه‌ی سه‌دی
16	product	پرۆده‌کت	ئه‌نجام
17	profit	پروفیت	سوود ، قازانج
18	proportion	په‌پۆشن	هاورپێژه ، تناسب
19	rate percent	ره‌یت په‌سینت	نرخ‌ی سه‌دی
20	remainder	ریمه‌ینده	ماوه ، باقی
21	result	ریزه‌لت	ئه‌نجام
22	selling price	سێلینگ پرایس	نرخ‌ی فرۆشتن
23	share	شیه	به‌ش ، پشک
24	subtraction	سه‌به‌تراکشن	لێده‌رکردن ، که‌مکردن

ژماره‌کان له زمانی ئینگیزی دا Numbers of English

1-ژماره ساده‌کان (الأرقام المفردة):

0	سفر	zero	/ziərəu/	زیه‌ره‌و
1	یه‌ک	one	/wʌn/	وه‌ن
2	دوو	to	/tu:/	توو
3	سی	three	/θri:/	ثریی
4	چوار	four	/fo:/	فۆ
5	پینج	five	/faiv/	فایف
6	شه‌ش	six	/siks/	سیکس
7	حه‌وت	seven	/sevn/	سیڤن
8	هه‌شت	eight	/eit/	ئه‌یت
9	نۆ	nine	/nain/	ناین
10	ده	ten	/ten/	تین

2-ژماره ئاوێته‌کان (الأرقام المركبة) (compound numbers):

11	یانزه ، یازده	eleven	/ilevn/	ئیلین
12	دوانزه ، دوازده	twelve	/twelv/	تویلف
13	سیانزه ، سیزده	thirteen	/θɜ:ti:n/	ثیتین
14	چوارده	fourteen	/fo:ti:n/	فۆتین
15	پانزه ، پازده	fifteen	/fifti:n/	فیفیتین

16	شانزه ، شازده	sixteen	/siksti:n/	سیکستین
17	حه‌قده	seventeen	/sevnti:n/	سیفنتین
18	هه‌ژده	eighteen	/eiti:n/	ئه‌یتین
19	نۆزده	nineteen	/nainti:n/	ناینتین

3-ئهو ژمارانه‌ی (ده‌هینده) زیاد ده‌که‌ن (ألفاظ العقود):

10	ده	ten	/ten/	تین
20	بیست	twenty	/twenti/	توینتی
30	سی	thirty	/θɜ:ti/	ثییتی
40	چل	forty	/fɔ:ti/	فووتی
50	په‌نجا	fifty	/fifti/	فیفتی
60	شه‌ست	sixty	/siksti/	سیکستی
70	حه‌فتا	seventy	/sevnti/	سیفنتی
80	هه‌شتا	eighty	/eiti/	ئه‌یتی
90	نه‌وه‌د	ninety	/nainty/	ناینتی
100	سه‌د	hundred	/hʌndrəd/	هه‌ندره‌د
1000	هه‌زار	thousand	/θaʊznd/	ئاوزند
1000000	میلیۆن	million	/miljən/	میلیه‌ن ، میلیه‌ن

4-ژماره‌ریز کراوه‌کان (الأعداد الترتيبية):

ژماره‌کان	نوسینه‌که‌ی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1 st	first	فیست	یه‌که‌م
2 nd	second	سیکه‌ند	دووهم ، دووهه‌م
3 rd	third	ثید	سییه‌م ، سییهه‌م

4 th	fourth	فۆت	چوارەم ، چواره‌م
5 th	fifth	فیفت	پینجه‌م ، پینجه‌هه‌م
6 th	sixth	سیکست	شه‌شه‌م ، شه‌شه‌هه‌م
7 th	seventh	سیفنت	حه‌وته‌م ، حه‌وته‌هه‌م
8 th	eighth	ئه‌یث	هه‌شته‌م ، هه‌شته‌هه‌م
9 th	ninth	ناینث	نۆیه‌م ، نۆهه‌م
10 th	tenth	تینت	ده‌یه‌م ، ده‌هه‌م
11 th	eleventh	ئیلینت	یانزه‌یه‌م ، یانزه‌هه‌م
12 th	twelfth	تویلفنت	دوانزه‌یه‌م ، دوانزه‌هه‌م
13 th	thirteenth	ثیتینت	سیانزه‌یه‌م ، سیانزه‌هه‌م
14 th	fourteenth	فۆتینت	چواردیه‌م ، چواردیه‌هه‌م
15 th	fifteenth	فیفیتینت	پانزه‌یه‌م ، پانزه‌هه‌م
20 th	twentieth	توینتیه‌ت	بیسته‌م ، بیسته‌هه‌م
30 th	thirtieth	تیتیه‌ت	سییه‌م ، سییه‌هه‌م
40 th	fortieth	فۆتیه‌ت	چله‌م ، چله‌هه‌م
50 th	fiftieth	فیفتیه‌ت	په‌نجایه‌م ، په‌نجایه‌هه‌م
51 st	fifth first	فیفت فیست	په‌نجا و یه‌که‌م
62 nd	sixth second	سیکست سیکه‌ند	شه‌ست و دووهم
83 rd	eighth third	ئه‌یث تید	هه‌شتا و سییه‌م
100 th	hundredth	هه‌ندره‌دت	سه‌ده‌م ، سه‌ده‌هه‌م
1000 th	thousandth	تاوزنت	هه‌زاره‌م ، هه‌زاره‌هه‌م
1000000 th	millionth	میلیه‌نت ، میلیه‌نت	میلیۆنه‌م ، میلیۆنه‌هه‌م
-	last	لاست	کو‌تا (الأخیر)

5-نوسيني ژماره كان له زماني ئينگليزيدا

أ-ژماره دهيهه كان (ئهوانهه له سههه روو ژماره (10) ن و له خوار ژماره (100) ن):

26 twenty six بيست و شههش

37 thirty seven سي و چهوت

43 forty three چل و سي

53 fifty three پههنا و سي

61 sixty one شههست و يهه ك

74 seventy four چهه فتا و چوار

82 eighty two ههه شتا و دوو

98 ninety eight نهه وهه د و ههه شت

ب-ژماره سهه دهيهه كان (ئهوانهه له ژماره سهه دههه سههه وهه ن و له خوار ژماره (ههه زار) وهه ن):

131 one hundred thirty one سهه د و سي و يهه ك

908 nine hundred eight نو سهه د و ههه شت

312 three hundred twelve سي سهه د و دووانزه

511 five hundred eleven پيههه چ سهه د و يانزه

ت-ژماره كاني (ههه زاران و دههه ياني ههه زاران و سهه داني ههه زاران):

1235 one thousand two hundred thirty five ههه زار و دوو سهه د و سي

و پيههه چ

3512 three thousand five hundred twelve سی‌هه‌زار و پینج‌سه‌د و دو‌انزه

14305 fourteen thousand three hundred five چوارده‌هه‌زار و سی‌سه‌د و پینج

651345 six hundred fifty one thousand three hundred forty five شه‌ش‌سه‌د و په‌نجا و یه‌ک‌هه‌زار و سی‌سه‌د و چل و پینج

2453212 Two million four hundred fifty three thousand two hundred twelve دوو‌ملیون و چوار‌سه‌د و په‌نجا و سی‌هه‌زار و دوو‌سه‌د و دو‌انزه

هه‌ندی‌ک له په‌روه‌رده و په‌وشت و شتی تر به زمانی ئینگلیزی

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	acquaintance	ئه‌کوه‌ینته‌نس	ناسیاوی ، ناسین
2	active	ئاکتیف	چالاک ، چوست ، کاریگه‌ر
3	activity	ئاکتیقه‌تی	چالاک‌ی ، جولان
4	afflicted	ئه‌فلیکتید	توشبوو ، کاره‌ساتبار ، دل‌گران ، غه‌مبار
5	affliction	ئه‌فلیکشن	غه‌مباری ، ته‌نگانه ، نار‌ه‌حه‌تی
6	afraid	ئه‌فره‌ید	ترسنۆک ، نیگه‌ران
7	angry	ئانگگری	توره
8	audacious	ئوده‌یشه‌س	سووک ، بی‌پریز ، بی‌شه‌رم ، چه‌قاوه‌سوو
9	audacity	ئوداسه‌تی	سووکی ، بی‌پریزی
10	bad	باد	خراب ، به‌د
11	bashful	باشفل	شه‌رم‌ن

12	behaviour	بیهە یقیه	رەفتار ، هەڵسوکهوت
13	belief	بیلیف	باوهر ، ئیمان ، بیروباوهر ، بوچوون
14	believe	بیلیف	باوهری وایه ، باوهر دەکات ، یؤمن
15	best	بێست	باشترین
16	better	بێته	باشتر
17	care	کیه	چاو دیری ، گرنگی ، بهرپر سياریه تی
18	careful	کیه فل	به ئاگا ، وریا
19	clean	کلین	پاک ، خاوین
20	cleanliness	کلیننهس	پاکی ، خاوینی ، ته میزی
21	confidence	کۆنفیده نس	باوهر به خو بوون
22	confident	کۆنفیده نت	باوهر به خو ، واثق
23	coward	کاوهد	ترسنۆک
24	cowardice	کاوه دیس	ترسنۆکی
25	cruel	کرووه ل	سته مکار ، زۆردار ، زبر ، رهق ، توند ، تیژ
26	cruelty	کرووه لتی	سته م ، زۆرداری ، دلرهقی ، سهختی
27	danger	دهینجه	مه ترسی ، ترسناکی
28	dangerous	دهینجه رهس	مه ترسیدار ، ترسناک
29	deceive	دیسییف	فیل ده کات ، هه لیده خه له تینیت ، فریوی دهدات ، ته فرهی دهادت
30	deceiver	دیسییقه	هه لخه له تینه ر ، فریودهر ، فیلکه ر
31	despair	دیسپیه	ناؤمیدی ، بیهیوایی
32	difficult	دیفیکه لت	گران ، زه حمه ت
33	difficulty	دیفیکه لتی	گرانی ، زه حمه تی
34	diligent	دیلیجه نت	کۆششکه ر ، تیکۆشه ر

35	dirt	دیت	پییسی ، خوڵ
36	dirty	دییتی	پیس ، خراب
37	dishonest	دیسۆنیست	ناپاک ، درۆزن
38	disobedient	دیسەبیدیەنت	یاخی ، هه لگه پراوه ، بیگوئی
39	doubt	داوت	گومان
40	doubtful	داوتفل	گومانلیکراو ، جیی گومان
41	drunkard	دره نکەد	سەر خووش
42	dull	دەل	گیل ، گە مژە
43	easiness	ئیییزینه س	ئاسانی ، سانایی
44	easy	ئیییزی	ئاسان ، سانا
45	eloquence	ئیلە کوهنس	دەمپراستی ، قسەزانی ، رەوانی
46	eloquent	ئیلە کوهنت	زمانپاراو ، قسەزان ، رەوان
47	enemy	ئینەمی	دوژمن ، نه یار
48	energetic	ئینە جیئتیک	چالاک
49	energy	ئینە جی	هیز ، توانا ، وزه
50	faithful	فە یثفل	ئیماندار ، باوەردار ، دلسۆز ، به وه فا
51	fear	فیە	ترس
52	fearful	فیە فل	ترسنۆک ، تو قینەر
53	foe	فهو	دوژمن ، نه یار
54	friend	فریند	برادەر ، هاوپی
55	friendship	فریندشیپ	هاوپییه تی ، برادەرایه تی
56	gamble	گامبل	قوماڕ ، قوماڕ دە کات
57	gambler	گامبله	قوماڕچی ، قوماڕ باز
58	generosity	جینەرۆسه تی	به خشنده یی ، مه ردی

59	generous	جینه رهس	به خشنده ، مهرد
60	genius	جینه سهس	بلیمهت ، به هره مه ند
61	glad	گلاد	ئاسووده ، شاد ، به خته وهر
62	gloomy	گلوومی	خه فه تبار ، تاریک
63	good	گود	باش ، چاک
64	goodness	گودنهس	باشه ، چاکه
65	greedy	گرییدی	چلیس ، چاوچنۆک
66	happy	هایی	کامه ران ، شاد ، که یفخۆش ، دلخۆش
67	hard worker	هاد ویکه	ئیشکهر
68	hatred	هه یترید	قین ، رق
69	hesitation	هیزیته یشن	دوودلبوون
70	honest	ئوئیسیت	راستگۆ ، ده ستپاک
71	hope	هه وپ	هیوا ، ئومید ، تکا
72	humility	هیومیله تی	ساده یی ، بیفیزی
73	hypocrite	هیپه کریت	دوو پروو
74	idle	ئایدل	ته مه ل ، بیکاره ، ده سته تال
75	ignorance	ئیگنه ره نس	نه زانین
76	ignorant	ئیگنه ره نت	نه زان ، نه شیوا
77	impatient	ئیمپه یشنت	بی ئارام ، غیر صبور
78	impolite	ئیمپه لایت	بی ئەده ب ، ده مرپووت ، بی شه رم ، بی حه یا
79	impossible	ئیمپۆسه بل	نه شیوا ، نه گونجاو ، دژوار ، نا کرئ
80	insolent	ئینسه له نت	بیپریز
81	jealous	جیله س	حه سوود ، دلپیس ، چاوچنۆک
82	jealousy	جیله سی	په رۆش ، به غیلی

83	kind	کایند	میهرەبان
84	kindness	کایندنەس	میهرەبانی ، چاکە
85	lazy	لەیزی	تەمەل ، تەمبەل
86	liar	لایە	درۆزن
87	lie	لای	درۆ دەکات ، درۆ
88	love	لەف	خۆشەویستی ، دلداری ، ئەقینی
89	mischievous	میسچیقەس	شەرانی ، بەدکار ، نەگریس ، ھاروھاج ، زیانبەخس ، بەد
90	miser	مایزە	رەزێل ، رژد ، پارەپیس ، قرچۆک
91	miserable	میزرەبل	زۆر دلناخۆش ، ناشاد ، خەمگین ، خەمبار
92	obedience	ئەبیدیەنس	گوپرایەلی
93	obedient	ئەبیدیەنت	گوپرایەل
94	obstinate	ئۆبستینەت	لاسار ، کەللەرەق ، رژد
95	patience	پەیشنس	ئارام ، تاقەت ، سەبر
96	patient	پەیشننت	ئارامگر ، بەئارام ، خوگر
97	pious	پایەس	لەخواترس ، ئاینخواز ، دیندار
98	polite	پەلایت	بەرەوشت ، بەئاکار ، بەئەدەب ، ئاکاربەرز
99	possible	پۆسەبل	دەکرێ ، دەشی ، دەگونجی
100	pride	پراید	شانازی ، شانازی دەکات ، سەربەرز
101	proud	پراود	فیزن ، خۆبەزلزان ، شانازی بەخۆکەر
102	quick	کوێک	خیرا ، بەپەلە ، بلەز
103	right	رپایت	راست ، دروست ، شایستە ، ماف
104	safe	سەیف	سەلامەت ، بیترس ، ساغ
105	shameless	شەیمەس	بیحەیا ، بیروو ، بیشەرم

106	shy	شای	شەرمن
107	skill	سکیل	کارامەیی
108	skillful	سکیفل	زیرەک ، بلیمەت ، کارامە
109	slow	سلەو	هێواش ، هیدی
110	sorry	سۆری	پەشیمان ، دلگران ، بەداخ ، ببورە
111	stupid	ستیووپیید	دەبەنگ ، بێمیشک ، گەمژە
112	sure	شوە	دلنیا
113	take care	تەیک کێه	بایەخی پێبە ، گرنگی پێبە ، چاودیتری بکە
114	wisdom	ویزدەم	ژیری ، زانایی
115	wise	وایز	ژیر ، زانا
116	wrong	رۆنگ	هەلە ، سوچ ، چەوت ، گوناھ ، تاوان

ناوی هەندیک پیشەوەر (خاوەن پیشە)

ژمارە	ناوی پیشەوەر	شیوازی خویندنه‌وه‌کە	واتاکە
1	accountant	ئەکاوتنت	ژمیریار
2	actor	ئاکتە	ئەکتەر (پیاو) ، نوینەر (پیاو)
3	actress	ئاکترەس	ئەکتەر (ژن) ، نوینەر (ژن)
4	advocate	ئادقەکەت	پاریزەر
5	author	ئوٲه	دانەر ، مؤلف
6	baker	بەیکە	نانەوا
7	barber	بابە	دەلاک ، سەرچاککەر
8	blacksmith	بلاکسمیث	ئاسنگەر ، حداد
9	bookbinder	بوکباینده	بەرگتیگر (لە کتیب)

10	bookseller	بوکسیله	پەر توکفرۆش ، کتیبفرۆش
11	bricklayer	بریکلەیه	وهستای دیوار ، به نا
12	butcher	بوچه	قهساب ، گوشت فرۆش ، قصاب
13	carpenter	کاپهنته	دارتاش
14	clerk	کلاک	نوسەر ، کاتب
15	dancing girl	دانسینگ گیل	سهماکهری ئافرهت
16	dentist	دینتیسیت	ددانساز ، دکتۆری ددان
17	doctor	دوکتە	پزیشک ، دکتۆر
18	draughtsman	درافتسمەن	وینه کیش ، رسام
19	dressmaker	دریسمهیکه	به گدرووی ئافره تان
20	driver	درايقه	شوفیر ، سایه ق ، لیخوڕ
21	dyer	دایه	بویه چی ، بویاخچی
22	editor	ئیدیتە	سەرنوسەر ، نوسەر
23	elecrician	ئیلیکتریشن	کاره باچی ، وهستای کاره با
24	engineer	ئینجینیه	ئه ندازیار ، مهندس
25	farmer	فامه	جوتیار
26	fisherman	فیشه مه ن	ماسی گر
27	florist	فلوریست	گولفرۆش
28	gardener	گادنه	باخه وان
29	goldsmith	گه ولدسمیت	زه ره نگەر ، زیپفرۆش
30	hair dresser	هیه دریسه	قزبر (ئافرهت)
31	interpreter	ئینتیرپریته	وه رگیپ ، مترجم
32	ironer	ئایه نه	ئوتوخانه
33	jeweller	جووه له	جه وه ره کار ، گه وه ره فرۆش

34	journalist	جینه لیست	رۆژنامه‌نوس
35	judge	جه ج	دادوهر
36	laundress	لۆندریس	جلشۆر (ژن) ، امرأة غسالة
37	lawyer	لۆیه	پاریزه‌ر
38	lorry driver	لۆری درایقه	شۆفی‌ری لۆری
39	mountaineer	ماونته‌نیه	شاخه‌وان ، متسلق الجبال ، ئەو که‌سه‌ی که به‌سه‌ر چیا‌دا سه‌رده‌که‌وێت
40	mechanic	مه‌کانیک	میکانیک ، فیتەر
41	merchant	میچه‌نت	بازرگان
42	midwife	میدوایف	مامان
43	money changer	مه‌نی چه‌ینجه	پاره‌گۆر ، پاره‌گۆره‌ره‌وه
44	oculist	ئۆکیولیست	پزیشکی چاو
45	painter	په‌ینته	بۆیاخچی
46	photographer	فه‌تۆگره‌فه	وینه‌گر ، مصور
47	poet	په‌ویت	شاعیر ، هۆزانقان
48	printer	پرینته	چاپکه‌ر ، خاوه‌نی چاپخانه
49	publisher	په‌بلیشه	بلاوکه‌ره‌وه
50	shoe maker	شوو مه‌یکه	پینه‌چی ، پیلاودروستکه‌ر
51	singer	سینگه	گۆرانیبیژ ، لۆتی
52	surgeon	سیجه‌ن	نه‌شته‌رگه‌ر ، پزیشکی نۆژدار
53	tailor	ته‌یله	به‌رگدروو ، خیاط
54	taxi driver	تاکسی درایقه	شۆفی‌ری تاکسی
55	translator	ترانسله‌یته	وه‌رگیڤ (وه‌رگیڤی نوسین)

56	turner	تینه	تۆرنه چی
57	upholsterer	ئه‌په‌ه‌و‌ل‌سته‌ره	قالی چن ، مافورچن
58	watchmaker	وۆچمه‌یکه	سه‌عاتچی ، سه‌عاتچاکه‌ر

هه‌ندیک باب‌ه‌تی نه‌خۆشی به‌ زمانی ئینگیزی

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	catapasm	که‌ته‌پلازم	له‌زگه
2	countagious	که‌نته‌یجه‌س	درم
3	disease	دیزیز	نه‌خۆشی ، ده‌رد ، ناساگی
4	feeble	فیبل	لاواز
5	infection	ئینفیکشن	نه‌خۆشی لیگرتنه‌وه ، نه‌خۆشی لیکه‌وتنه‌وه ، ته‌نینه‌وه
6	malady	ماله‌دی	ده‌رد ، نه‌خۆشی
7	medicine	میدیسن	ده‌رمان
8	operation	ئۆپه‌ره‌یشن	نه‌شته‌رگه‌ری
9	patient	په‌یشن	نه‌خۆش
10	plaster	پلاسته	پلاسته‌ر ، له‌زگه
11	prescription	پریسکریشن	ره‌چه‌ته ، وصفیه‌ طبیه
12	sick	سیک	نه‌خۆش
13	sickness	سیکنه‌س	نه‌خۆشی
14	surgery	سیجهری	نه‌شته‌رگه‌ری
15	surgical operation	سیجیکل ئۆپه‌ره‌یشن	پروسه‌ی نه‌شته‌رگه‌ری

16	treatment	ترییتمەنت	چارەسەرکردن
17	vaccination	ڤاکسینەیشن	کوتان ، دەرزی لیدان
18	weak	وییک	لاواز ، ضعیف

هەندیک بابەتی گوشتەمەنی بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکە ی
1	bacon/beikən/	بەیکەن	باسترمە ی بەراز (گوشتی سویرکراوی بەراز)
2	beefsteak	بیفستەیک	پلە گوشت (گوشتی گا)
3	beef burger	بیف بیگە	گوشتی مانگای قیمە کراو
4	beef joint	بیف جوینت	جومگە ی مانگا
5	beef meat	بیف میت	گوشتی مانگا ، گوشتی چیل
6	boiled meat	بۆیلد	گوشتی کولاو
7	broth	برۆث	گوشتاو ، شلە
8	chicken	چیکین	مریشک ، گوشتی مریشک
9	chicken leg	چیکین لیگ	قاچی مریشک ، لاقی مریشک
10	chop	چۆپ	پلە گوشت
11	cutlet	کە تله ت	پەراسووی برژاو
12	delicatessen/delikətesn/	دیلیکە تیسن	خواردەمەنی ئامادە کراو
13	ham	هام	گوشتی بەراز
14	lamb chops	لام چۆپس	گوشتی جنراوی بەرخ
15	leg of lamb	لیگ ئۆف لام	قاچی بەرخ ، لاقی بەرخ

16	liver	لیقه	جەرگ ، جگەر
17	meat	مییت	گوشت
18	mince meat	مینس مییت	گوشتی قیمة
19	mutton meat	مه تن مییت	گوشتی مه پ
20	pork chops	پوک چۆپس	گوشتی وردکراو (جنراو) ی بهراز
21	pork meat	پوک مییت	گوشتی بهراز
22	poultry meat	په ولتری مییت	گوشتی بالنده
23	preserved meat	پریزیقد مییت	گوشتی هه لگیراو
24	roast meat	ره وست مییت	گوشتی برژاو
25	sausage	سۆسیج	باسترمه
26	steak	سته یک	توئ گوشتی گای برژاو
27	stewing beef	ستیووینگ بیف	گوشتی کولای مانگا
28	stewed meat	ستیوود مییت	گوشتی کولای
29	stuffing	سته فینگ	مه حشی ، باینجانی پرکراو له گوشت
30	turkey/tɜ:ki/	تیکی	قهل
31	veal meat	قییل مییت	گوشتی گۆلک ، گوشتی گویره که

تیبینی : گوشتی بهراز حه رامه و پیسه ، خوی گه و ره حه رام و قه ده غه ی کردووه ، وریا بن و مه یخۆن .

هه ندیک تاییه تمه ندی ئەندامه کان (خواص الأجسام) به زمانی ئینگیزی

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	big	بیگ	گه وره
2	bitter	بیته	تال
3	different	دیفره نت	جیاواز
4	equal	ئیکوه ل	یه کسان
5	hard	هاد	ره ق ، توند
6	large	لاج	گه وره ، فراوان
7	melted	میلتید	تواوه
8	rough	ره ف	زبر
9	salty	سو لتی	سویر
10	small	سمو ل	بچوک
11	soft	سو فت	نه رم
12	sweet	سو ییت	شیرین ، خو ش

ناوی ولات و کیشوهر و شار و شتی تر به زمانی ئینگیزی

ژماره	ناوی ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	city	سیتی	شار
2	continent	کو نتینه نت	کیشوهر ، قاره
3	country	که نتری	نیشتمان ، ولات
4	province	پرۆفینس	هه ریم

5	realm	رێلم	شانشین ، جیهان
6	state	ستەیت	دەولەت ، ویلايەت
7	town	تاون	شارۆچکە
8	village	قیلیج	گوند

هەندیک بابەتی گەراج و گەران و سەفەرکردن بە زمانی ئینگیزی

ژمارە	ئینگیزی	شیوازی خویندنه و هه که ی	واتاکە ی
1	aeroplane	ئیه ره پله یین	فرۆکه ، باله فر
2	bicycle	بایسیکل	پایسکل ، پاسکیل
3	boat	بهوت	به له م
4	bus	بهس	پاس
5	carriage	کاریج	عه ره بانه ی ئه سپ ، گالیسکه ، فارگۆن ، کرپی گواستنه وه
6	cart	کات	عه ره بانه ی بار ، گالیسکه ی دهستی
7	crane	کره یین	به رزکه ره وه ، کرین
8	harbour	هابه	به ندهر
9	lorry	لۆری	لۆری ، بارکیش ، گه لابه
10	minibus	مینیبهس	پاسی بچوک
11	motorcycle	مه وته سايکل	پاسکیلی هه لمی
12	omnibus	ئۆمنیبهس	پاسی گه وره ، حافله
13	railroad	ره یلرهد	هیلی شه مه نده فەر
14	railway	ره یلوهی	هیلی شه مه نده فەر

15	ship	شیپ	کەشتی ، پاپۆر
16	steamer	ستیمە	پاپۆری هەلمی
17	streetcar	سترییتکا	پاس
18	taxi	تاکسی	تەکسی
19	train	ترەین	شەمەندەفەر
20	tram	ترام	پاس
21	trolley	ترۆلی	پاس
22	truck	تڕەک	لۆری
23	truck and trailer	تڕەک ئاند تڕەیلە	قاتیرە و مەقتورە ، لۆرییە ک کە عارەبانەییەکی تری بەدواوەییە کە بە قەد عارەبانەیی لۆرییە کە دەبیت و پای دەکیشیت
24	vehicle	قییەکل	بارەلگر

ناوی هەندیک لە شوینە گشتییەکان و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌کە	واتاکە
1	bar	با	بار ، مەیخانە
2	bookshop	بوکشۆپ	فرۆشگای پەرتوک
3	brewery	بروهری	کارگەیی بیرە
4	cinema	سینەمە	سینەما
5	clinic	کلینیک	دیدەنگای پزیشکی ، نەخۆشخانەیی پزیشکی
6	coffee	کۆفی	قاوہ

7	coffee shop	کۆفی شۆپ	قاوہ خانە
8	court	کۆت	دادگا
9	factory	فاکتیری	کارگە
10	grave	گرەیف	گۆر
11	grave yard	گرەیف یاد	گۆرستان ، قەبرستان
12	hospital	هۆسپیتل	نەخۆشخانە ، خەستەخانە
13	hotel	هەوتیل	ئوتیل
14	inn	ئین	میوانخانە
15	library	لایبەرەری	کتیبخانە ، پەر توکخانە
16	monument	مۆنیومەنت	پەیکەر ، پەیکەری یادگاری
17	music hall	میوزیک هۆل	هۆلی گۆرانی وتن (کە گۆرانی وتن و گوئی لێگرتنی حەرەمە)
18	pharmacy	فامەسی	دەرمانخانە
19	police	پەلیس	پۆلیس ، شرطە
20	postoffice	پەوستۆفیس	پۆستەخانە ، مکتب البرید
21	prison	پریزن	زیندان
22	restaurant	رێسترونت	چێشتخانە
23	shop	شۆپ	فرۆشگا ، دوکان
24	station	ستەیشن	وێستگە
25	store	ستۆ	کۆگا ، دوکانی گەورە
26	theatre	تیەتە	شانۆ
27	tomb	توم	گۆر ، قەبر ، مەر قەد

شانشین و ده‌وله‌ت و پله‌وپایه‌کان و شتی تر به زمانی ئینگیزی

ژماره	ئینگیزی	شی‌وازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	adviser	ئه‌ده‌قایزه	پاویژکار ، شیره‌تکار ، ئامۆژگاریکار
2	ambassador	ئامباسه‌ده	بالیۆز ، بالۆیز
3	army	ئامی	سوپا
4	attorney	ئه‌تیننی	پاریزه‌ر
5	consul	کۆنسل	قونسول ، شابه‌نده‌ر
6	council	کاونسل	ئه‌نجومه‌ن ، دیوان
7	councillor	کاونسه‌له	ئه‌ندامی ئه‌نجومه‌نی شاره‌وانی
8	council of ministers	کاونسل ئۆف مینیس‌ته‌ز	ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران
9	counsel	کاونسل	شورا ، پاویژ
10	counsellor	کاونسه‌له	پاویژکار
11	count	کاونت	به‌گ ، ئاغا
12	countess	کاونتیس	خان (بو ئافره‌ت)
13	crown prince	کراون پرینس	میرنشین ، جیگری میر
14	duchess	ده‌چیس	ژنه‌شا
15	duke	دیووک	دۆق ، کوره‌شا
16	emperor	ئیمپه‌ره	ئیمپراتۆر
17	government official	گه‌قه‌نمه‌نت ئه‌فیشل	فه‌رمانبه‌ری حکومی

18	governor	گەقەنە	پاریزگار
19	judge	جەج	دادوەر
20	king	کینگ	پادشا ، شا
21	lady	لەیدی	خانم
22	lord	لۆد	گەرە پیاو ، خاوەن دەسەلات
23	minister	مینیستە	وەزیر
24	ministry	مینیستری	وەزارەت
25	ministry of communication	مینیستری ئۆف کەمیوونیکەیشن	وەزارەتی گواستنهوه و گەیاندن
26	ministry of defence	مینیستری ئۆف دیفینس	وەزارەتی بەرگری
27	ministry of education	مینیستری ئۆف ئیجوکەیشن	وەزارەتی پەرورەدە
28	ministry of finance	مینیستری ئۆف فاینانس	وەزارەتی دارایی
29	ministry of foreign affairs	مینیستری ئۆف فۆرەن ئەفیەز	وەزارەتی دەرەو
30	ministry of public health	مینیستری ئۆف پەبلیک هیلث	وەزارەتی تەندروستی
31	ministry of public works	مینیستری ئۆف پەبلیک ویکز	وەزارەتی کاروبار و ئاوەدانکردنەو
32	ministry of social affairs	مینیستری ئۆف سەوشل ئەفیەز	وەزارەتی کاروباری کۆمەلایەتی
33	parliament	پالەمەنت	پەرلەمان

34	pasha	پاشا	پاشا (نازناویکی تورکی کۆنە)
35	policeman	پەلیسمەن	پۆلیس
36	president	پریزیدەنت	سەرۆک
37	prime minister	پرایم مینیستر	سەرۆک وەزیران
38	prince	پرینس	میر
39	princess	پرینسیس	خاتوون ، شازادە
40	queen	کوین	شازن
41	soldier	سەولجە	سەرباز
42	solicitor lawyer	سەلیسیتە لۆیە	پاریزەری راویژکار
43	sultan	سەلتەن	سولتان

بانق و بازرگانی و کرپین و فروشتن و شتی تر بە زمانی ئینگلیزی

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وەکە	واتاکە
1	account	ئەکاوت	حسابی بانک
2	accountant	ئەکاوتەنت	ژمیریار
3	agency	ئەیجەنسی	وەکالەت (بریکاریتی)
4	agent	ئەیجەنت	بریکار ، جاسوس
5	article	ئاتیکل	شتومەک ، چەشن ، ماددە
6	auction	ئۆکشن	مەزادی ئاشکرا ، هەپراج
7	auctioneer	ئۆکشەنیە	دەلال ، مەزاتچی
8	balance	بالەنس	دەستمایە لە بانقدا ، رسید
9	bank note	بانگ نەوت	چەکی بانک

10	banker	بانگکه	پاره‌گۆر
11	bankrupt	بانگکهرپت	موفلیس ، مایه‌پوچ
12	borrow	بۆره‌و	قه‌رزده‌کات ، به‌قه‌رز وه‌ری ده‌گریت
13	broker	بره‌وکه	ده‌لالی پیاو
14	capital	کاپیتل	سه‌رمایه
15	cargo	کاگو	بار ، شحنة
16	cash	کاش	پاره‌ی نه‌قد
17	cashier	کاشیه	پاره‌گۆره‌وه
18	cheque	چیک	چه‌کی پاره
19	clerk	کلاک	نوسەر ، کاتب
20	commerce	کۆمیس	بازرگانی ، کرپین و فرۆشتن
21	commercial	که‌میشل	بازرگانی
22	commission	که‌میشن	گومرگ ، عموله
23	company	که‌مپه‌نی	کارگه ، کۆمپانیا
24	contract	کۆنتراکت	په‌یمان ، عقد ، به‌لیننامه
25	correspondence	کۆره‌سپۆنده‌نس	نامه‌نیری ، مراسله
26	credit	کریدیت	متمانه ، اعتماد
27	customer	که‌سته‌مه	کرپار
28	debt	دیټ	قه‌رز ، دین
29	demand	دیماند	داواکردن ، طلب
30	deposit	دیپۆزیت	بارمه‌ (له‌ بانقدا) ، تآمین
31	detail	دیته‌یل	دریژه‌دان ، به‌دریژی ، تفصیل
32	discount	دیسکاوت	داشکاندن ، خصم
33	duty	دیووتی	په‌سمی گومرگ ، باج ، رسوم ، کمرک

34	endorsement	ئیندۆسمه‌نت	متمانە پێدان
35	expence	ئیکسپینس	تێچوو ، خه‌رجی
36	fare	فیه	کری ، أجرة
37	gain	گه‌ین	سوود ، قازانج
38	good demand	گود دیماندا	ره‌واج
39	goods	گودز	که‌لوپه‌ل ، شتومه‌ک
40	instalment	ئینستۆلمه‌نت	قیست ، قسط
41	insuranse	ئینشوهره‌نس	بیمه ، دابین کردن
42	interest	ئینتریست	سوو ، فائده ، فائض
43	lend	لیند	ده‌دات به‌ قه‌رز
44	letter	لیته	نامه ، رساله
45	lose	لوز	زه‌ره‌ر ده‌کات ، له‌ده‌ست ده‌دات
46	merchandise	میچه‌ندايز	که‌لوپه‌ل ، شتومه‌ک
47	merchant	میچه‌نت	بازرگان
48	money	مه‌نی	پاره
49	net	نیټ	پوخت ، صافی
50	on credit	ئۆن کریډیت	به‌ قه‌رز
51	order	ئۆده	داوا ، فه‌رمان
52	package	پاکیج	گورزه
53	parcel	پاسل	ده‌سته ، گورزه
54	partner	پاتنه	هاوبه‌ش ، شه‌ریک
55	pay	په‌ی	ده‌دات ، پاره‌ ده‌دات ، کری ، موچه
56	payment	په‌یمه‌نت	پاره‌دان
57	price	پرایس	نرخ ، به‌ها

58	profit	پروڤیت	سوود ، قازانج
59	purchase	پێچەس	کڕین ، دەکڕیت
60	rate	رەیت	رێژە ، بەها ، نرخ ، سەر
61	rent	رینت	کری ، بەکری دەدات ، بەکری دەگری
62	sale	سەیل	فروشتن
63	sell	سێل	دەفروشتیت
64	seller	سێلەر	فروشیار
65	store	ستۆ	کوگا ، گەنجینه
66	sum	سەم	بەر ، مبلغ
67	tariff	تاریف	لیستی نرخ ، باجی گومرگ ، نرخ دانان ، گومرگانه
68	tax	تاکس	باج
69	to insure	تو ئینشوه	بیمه دەکات ، مسوگەر دەگات
70	value	قالیوو	بەها ، قیمة ، نرخ

چەند پرستەیه ک لەسەر (کات - وقت) بە زمانی ئینگلیزی

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکه ی
1	a half past six	ئه هاف پاست سیکس	کاترمیر شهش و نیوه
2	a quarter to five	ئه کووته توو فایف	چاره کی دهویت بو پینچ
3	exactly three	ئیگزاکتلی ثری	کاترمیر سی ی ته واوه
4	It is bad weather.	ئیت ئیز باد وئیده	که شوهه وایه کی ناخوشه.

5	It is cold.	ئیت ئیز که وڵد	که شوهه‌وا سارده.
6	It is dark.	ئیت ئیز داک	دونیا تاریکه
7	It is day time.	ئیت ئیز ده‌ی تایم	کات رۆژه
8	It is early.	ئیت ئیز ئیلی	کات زوو
9	It is fine weather.	ئیت ئیز فاین ویژه	که شوهه‌وا یه‌کی خۆشه که شوهه‌وا یه‌کی جوانه
10	It is hot.	ئیت ئیز هۆت	که شوهه‌وا گهرمه
11	It is late.	ئیت ئیز له‌یت	کات دره‌نگه
12	It is midnight.	ئیت ئیز میدنایت	کات نیوه‌شه‌وه
13	It is one o'clock.	ئیت ئیز وه‌ن ئه‌کلۆک	کاتژمیر (یه‌ک) ه
14	It's nine fifty five.	ئیتس ناین فیفتی فایف	کاتژمیر نو و په‌نجا و پینج خوله‌که
15	It's a quarter after nine.	ئیتس ئه‌ کوۆته ئافته ناین	کاتژمیر نو و چاره‌که
16	It's a quarter to ten.	ئیتس ئه‌ کوۆته توو تین	چاره‌کی ده‌ویت بو ده
17	It's nine five.	ئیتس ناین فایف	کاتژمیر نو و پینج خوله‌که
18	It's nine o'clock.	ئیتس ناین ئه‌کلۆک	کاتژمیر نو‌ی ته‌واوه
19	It's ten o'clock sharp.	ئیتس تین ئه‌کلۆک شاپ	کاتژمیر ده‌ی ته‌واوه
20	My watch is five minutes slow.	مای وچ ئیز فایف مینیتس سله‌و	کاتژمیره‌که‌م پینج خوله‌ک له‌دوايه
21	ten minute past two	تین مینیت پاست توو	کاتژمیر دوو و ده خوله‌که

22	The sun is set.	زە سەن ئیز سیت	خۆر ئاوا دەبیت
23	The sun is up.	زە سەن ئیز ئەپ	خۆر هەلدیت
24	twenty minutes to four	توینتی مینیتس توو فۆ	بیست خولەکی دەوێت بو چوار
25	What time is it?	ۆت تایم ئیز ئیت؟ ۆت تایم ئیزت؟	کاترمیر چەندە؟ سەعات چەندە؟

چەند رستەیه ک لەبارە ی سلاو کردن و هه والپرسیین و شتی تر به زمانی ئینگلیزی

هەندیک لە وشەکان لە کاتی قسە کردندا لەوانە یە وەکو شیوازی خویندنه وەکە ی نەوترین ، بە لکو گۆرانکاری تیدا پوودەدات ، بو نمونه وشە ی (is) کە بە (ئیز) دەخوینریتە وە بە لام لە کاتی قسە کردندا لەوانە یە بە (ئز) دەربەرری ، هەر وەها وشە ی (it) کە بە (ئیت) دەخوینریتە وە بە لام لە کاتی قسە کردندا لەوانە یە بە (ئت) دەربەرری ، وە هەر وەها وشە ی (his) کە بە (هیس) دەخوینریتە وە بە لام لە کاتی قسە کردندا لەوانە یە بە (هس) دەربەرری ، وە هەر وەها وشە ی (him) کە بە (هیم) دەخوینریتە وە بە لام لە کاتی قسە کردندا لەوانە یە بە (هم) دەربەرری ، وە هەر وەها زۆر وشە ی تریش کە پێویستە خۆمان بە دوایدا بگەرپین و بیانزانین.

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وەکە ی	واتاکە ی
1	Good morning sir	گود مۆنینگ سی	بە یانیت باش گە وەرەم
2	Good evening lady	گود ئییقنینگ لەیدی	ئێوارەت باش خانم
3	Good night father	گود نایت فاذە	شە وێکی شاد باوکە
4	Good day Dana	گود دە ی دانا	پۆژێکی شاد دانا
5	How do you do?	هاو دوو یوو دوو؟	چۆنیت؟ حالت چۆنە؟
6	Are you well?	ئا یوو ویل؟	ئایا تۆ باشیت؟

7	Pretty well, thank you	پریتی ویل ٲانگک یوو	زور باشم سوپاست ده‌که‌م
8	Very well, thank you	قیری ویل ٲانگک یوو	زور باشه سوپاس
9	How is your health?	هاو ئیز یو هیلت؟	ته‌ندروستیت چونه؟
10	Very good	قیری گود	زور باشه
11	How is your brother's health?	هاوز یو بره‌دهز هیلت؟	ته‌ندروستی براكه‌ت چونه؟
12	He is perfectly well.	هی ئیز پیفیکتلی ویل	حالی زور باشه
13	How does he feel today?	هاو ده‌ز هی فییل ته‌ده‌ی؟	ئه‌مرو هه‌ست به‌چی ده‌کات؟ ئه‌مرو حالی چونه؟
14	Quite well, thank you	کوایت ویل ٲانگک یوو	ته‌واو باشه سوپاس
15	How is your family?	هاوز یو فامه‌لی؟	حالی خیزانه‌که‌تان چونه؟
18	Thanks to God, they are all in good health.	ٲانگکس توو گود ده‌ی ئا ئول ئین گود هیلت.	سوپاس بو خوا هه‌موویان له ته‌ندروستییه‌کی باشدان.
17	Come in my friend.	که‌م ئین مای فریند.	وه‌ره ژووره‌وه هاورپکه‌م
18	Your voice is too low.	یو قویس ئیز توو له‌و.	ده‌نگت زور نزمه.
19	Can you speak English?	کان یوو سپیک ئینگلیش؟	ئایا تو ده‌توانیت به‌ئینگلیزی قسه‌بکه‌یت؟
20	It is time Ali.	ئیتس تایم ئه‌لی	کاتی خو‌یه‌تی علی کاتییه‌تی علی
21	Make haste and ring the bell.	مه‌یک هه‌یست ئاند رینگ ده‌ بیل	په‌له‌ بکه‌ و جه‌ره‌سه‌که‌ لیبه‌

22	Sit down in your places.	سیت داوون ئین یۆ پله‌یسز	له شوینی خۆتان دا بنیشن
23	Come and recite your lessons.	که م ئاند ریسایت یۆ لیسنز	وه‌رن و وانه‌کان بلینه‌وه
24	Well done Muhammed, bravo	ویڵ دهن موهه‌مه‌د براقه‌و	ده‌ستخۆش محمد ئافه‌رین
25	Next boy to read	نیکست بو‌ی تو رید	کورپکی تر ده‌ستبکات به‌ خویندنه‌وه
26	You made ten mistakes.	یوو مه‌ید تین میسته‌یکس	تۆ ده‌ هه‌له‌ت کرد
27	Keep standing up	کیپ ستان‌دینگ ئه‌پ	به‌پپوه‌ بوه‌سته
28	If you fail next time	ئیف یوو فه‌یل نیکست تایم	ئه‌گه‌ر ده‌رنه‌چیت و بکه‌ویت جارپکی تر
29	You will run for an hour.	یوو ویڵ ره‌ن فۆ ئه‌ن ئاوه	تۆ راده‌که‌یت بو‌ ماوه‌ی یه‌ک کاتژمیر
30	Ali has gained the prize.	ئه‌لی هاز گه‌یند ده‌ پرایز.	عه‌لی خه‌لاته‌که‌ی به‌ده‌سته‌ینا
31	I have lost my book.	ئای هاق لۆست مای بوک	په‌رتوکه‌که‌م ونکرد (بزر کرد)
32	He is negligent boy	هیی ئیز نیگلیجه‌نت بو‌ی	ئه‌و کورپکی که‌مه‌ترخه‌مه
33	Whose pencil is this?	هه‌وز پینسل ئیز ذیس؟	ئه‌م پینوسه‌ ره‌سسه‌ ه‌ی ی کپیه‌؟
34	It's Harem's.	ئیتس هه‌ریمز	ئه‌وه‌ ه‌ی ی هه‌ریمه
35	Ali, I am going to help Ahmed	ئه‌لی ئایام گه‌وینگ	علی من ئیستا ده‌رۆم بو‌ ئه‌وه‌ی یارمه‌تی

		توو هیڵپ ئەهمەد	أحمد بدهم
36	Hurry up	ههري ئەپ	په له بکه ، خیرابکه
37	The teacher is looking at us.	ذه تیپچه ئیز لوکینگ ئات ئەس	مامۆستا سهیری ئیمه دهکات
38	Did you bring the book?	دید یو برینگ ذه بوک؟	کتیبه کهت هیناوه؟
39	Come here my friend.	که م هیه مای فریند	وه ره ئیره هاوړیکه م
40	Come in my father.	که م ئین مای فازه	وه ره ژووره وه باوکه
41	Don't come today.	دهونت که م ته دهی	ئه مرۆ مه یه
42	Tell him to come soon.	تیل هیم توو که م سوون	پیی بلی با زوو بیت
43	Who told you to come?	هوو ته وڵد یوو توو که م؟	کی پیی وتیت وهره؟
44	How did you come?	هاو دید یوو که م؟	چۆن هاتیت؟ به چی هاتیت؟
45	I came on foot.	ئای کهیم ئۆن فوت	من به پی هاتم.
46	I came in a carriage.	ئای کهیم ئین ئە کاریج	به سواری عاره بانه هاتم
47	Has he come today?	هاز هیی که م ته دهی؟	ئه و کورە هاتوو ئە مرۆ؟
48	He will come tomorrow.	هیی ویل که م ته مۆره و.	ئه و کورە سبهینی دیت
49	When will he come back?	وین ویل هیی که م باک؟	ئه و کورە کهی ده گه رپته وه؟
50	He will be back	هیی ویل بیی باک	ئه و کورە ده گه رپته وه له دوای

	after an hour.	ئافته ئەن ئاوه	کاتژمیریکی تر
51	When did you come?	وین دید یوو کهم؟	تۆ کهی هاتیت؟
52	Come with me to the garden.	کهم وید میی توو ذه گادن	وهره له گه‌ل من بو باخچه که
53	Go with him.	گه و وید هیم	برۆ له گه‌ل ئەو کورپه
54	Don't go with my son.	دهونت گه و وید مای سهن	مه‌رۆ له گه‌ل کورپه کهم
55	Go to my house.	گه و تو مای هاوس	برۆ بو مالی من
56	He has gone to your farm.	هیی هاز گۆن توو یۆ فام	ئەو کورپه رۆیشتوووه بو کیلگه کهت
57	When will you go to school?	وین ویل یوو گه و توو سکوول؟	تۆ کهی ده‌رۆیت بو قوتابخانه؟
58	Tomorrow or the day after	ته‌مۆره و ئۆ ذه دهی ئافته	سبه‌ینی یان دوو سبهی
59	Where are you going now?	ویه ئا یوو گه‌وینگ ناو؟	تۆ ئیستا بو کوی ده‌رۆیت؟
60	Where did he go?	ویه دید هیی گه‌و؟	ئەو کورپه بو کوی رۆیشت؟
61	Where are you from?	ویه ئا یوو فرۆم؟	تۆ له کویوه هاتوویت؟ تۆ خه‌لکی کوییت؟
62	Did I tell you to go?	دید ئای تیل یوو توو گه‌و؟	پیم وتیت برۆ؟
63	I don't go.	ئای دهونت گه‌و	من نارۆم
64	What's his name?	وۆتس هیس نه‌یم؟	ناوی ئەو کورپه چییه؟
65	What is name of	وۆت ئیز نه‌یم ئۆف	ناوی ئەم کورپه چییه؟

	this boy?	ئیس بۆی؟	
66	His name is Ahmed.	هیس نەیم ئیز ئەهمەد	ناوی ئەو کورە أحمدە
67	Who is knocking at the door?	هوو ئز نوکینگ ئات ذه دو؟	کێیه له دەرگاگه دەدات؟
68	Is Mr. Ahmed here?	ئیز میسته ئەهمەد هیه؟	ئایا کاک أحمد لێرەیه؟
69	No, he isn't here.	نەو هی ئیزنت هیه	نەخیر ئەو لێرە نییه.
70	He has just out.	هی هاز جەست ئاوت	هەر ئیستا چوو دەرهوه
71	Where did he go?	ویه دید هیه گه و؟	بو کوی رۆیشت؟
72	He went to see his brother.	هی وینت توو سیی هیس برهذه	ئەو رۆیشتبو ئەوهی براکە ی بینیت
73	He won't be late.	هی وهونت بیی لهیت.	ئەو دوواناکه ویت
74	What do you say?	ووت دوو یوو سهی؟	تو چی ده‌لێیت؟
75	I say nothing.	ئای سهی نه‌ئینگ	هیچ نالیم
76	Who knows how is the teacher?	هوو نهوز هاو ئیز ذه تیپچه؟	کی ده‌زانیت مامۆستا که چۆنه؟
77	We have never heard about him.	وی هاف نیقه هید ئەباوت هیم	هیچمان نه‌بیستوو ده‌باره‌ی ئەو
78	Do you know my brother?	دوو یوو نهو مای برهذه؟	ئایا تو براکەم ده‌ناسیت؟
79	No, I don't know him.	نهو ئای دهونت نهو هیم	نەخیر ئەو نانا سم
80	What do you want?	ووت دوو یوو وونت؟	تو چیت ده‌ویت؟

81	What are you looking for?	وۆت ئا یوو لوکینگ فۆ؟	تۆ به دوای چیدا ده گه رییت؟
82	I am looking for my watch.	ئایام لوکینگ فۆ ما ی ووچ	من ده گه رییم به دوای کاترمیره که مدا
83	Here it is.	هیه ریتس	ئه وه تا لییره یه
84	Don't touch this.	ده ونت ته چ زیس؟	ده ست له ئه مه مه ده
85	If you touch it, you may be died.	ئیف یوو ته چ ئیت یوو مه ی بیی داید	ئه گه ر تۆ ده ستی لیبده یت له وان هیه بمریت
86	Are you free tomorrow?	ئا یوو فریی ته مۆره و؟	ئایا تۆ سبه ینی ده ست به تالی؟
87	Did you see my father?	دید یوو سوی ما ی فازه؟	ئایا تۆ باو کمت بینی؟
88	He was here an hour ago.	هیی وه ز هیه ئه ن ئا وه ئه گه و.	ئه و لیره بوو یه ک کاترمیر له وه و پێش
89	Do you know where he has gone?	دوو یوو نه و ویه هیی هاز گۆن؟	تۆ ده زانیت ئه و بو کو ی رۆیشتوو ه؟
90	No, I don't know.	نه و ئای ده ونت نه و	نه خیر نازانم
91	Do you understand what I say?	دوو یوو ئه نده ستاند وۆت ئای سه ی؟	تۆ تیده گه یت من چی ده لیم؟
92	Do you know our neighbour?	دوو یوو نه و ئا وه نه یبه؟	تۆ درا و سیکه مان ده ناسیت؟
93	Yes, I know them very well.	بیس ئای نه و ذیم قیری ویل	به لی ئه وان ده ناسم زۆر به باشی
94	He is my friend.	هیی ئیز ما ی فریند	ئه و کوره ها ورپی منه

95	He is my acquaintance.	هه‌ی ئیز مای ئە کوهینته‌نس	ئە و کورە ناسیاومه
96	But he is not my friend.	به‌ت هه‌ی ئیز نۆت مای فریند	به‌لام ئە و هاوڕی‌م نییه
97	Why don't you answer?	وای ده‌ونت یوو ئانسه‌؟	بوچی تو وه‌لام ناده‌یته‌وه
98	What do you mean?	وۆت دوو یوو مین؟	مه‌به‌ستت چیه‌؟
99	Where have you been?	ویه‌ ئا یوو بین؟	له‌ کوێ بوویت؟
100	Do you hear what I say?	دوو یو هیه‌ وۆت ئای سه‌ی؟	تو گویت لیه‌ چی ده‌لیم؟
101	Make haste.	مه‌یک هه‌یست	په‌له‌ بکه
102	This is dangerous.	ذیس ئیز ده‌ینجه‌ره‌س	ئە مه‌ مه‌ ترسیداره
103	Look out!	لوک ئاوت	وریا به‌! ئاگادار به‌!
104	Never mind.	نیقه‌ مایند	گوئی مه‌ ده‌ری
105	Excuse me.	ئیکسکیوز می	بمه‌ خشه‌ ، بمبوره
106	Please tell me.	پلیز تیل می	تکایه‌ یم بلێ
107	Thank you	ئانگک یوو	سوپاست ده‌که‌م
108	You are welcome.	یوو ئا ویلکه‌م	به‌ خیر بین
109	Wait for me.	وه‌یت فو می	چاوه‌ریم بکه
110	I want you today.	ئای وۆنت یوو ته‌ده‌ی	ئە مرۆ ئیشم به‌ تو‌یه
111	Rely on what I have said to you.	رپیلای ئۆن وۆت ئای هاف سید توو یوو	پشت به‌سته‌ به‌ وه‌ی که یم وتیت
112	I offer it to you	ئای ئوفه‌ریت توو یوو	پیشکه‌شی ده‌که‌م به‌ تو ئاره‌زوومه‌ندانه

	willingly.	ویلینگلی	
113	You have no need to ask him.	یوو هاف نهو نیید توو ئاسک هیم	پۆیست ناکات پرسیری لیکهیت
114	Please don't disturb yourself.	پلییز دەونت دیستیب یۆسیلف	تکایه سەری خۆتی پێوه مه هیشینه
115	Tell me all about it.	تیل می ئۆل ئەباوت ئیت	چی ههیه دەربارە ی ئەو شتە پیم بلی ، هه موو شتیکم دەربارە ی ئەو شتە پیبلی
116	You are mistaken.	یوو ئا میسته یکن	تۆ به هه له دا چوویت
117	I assure you that it is so.	ئای ئەشوه یوو ذات ئیت ئیز سه و	تۆ دلنیا ده که م که ئەو شتە وایه
118	No, you are wrong.	نه و یوو ئا پۆنگ	نه خیر تۆ به هه له دا چوویت
119	I am very happy.	ئایام قیری های	من زۆر دلخۆم
120	That is absurd.	ذات ئیز ئەبسید ذاتس ئەبسید	ئەوه بیمانایه ، ئەوه ناماقوله
121	What is your opinion about him?	وۆتس یۆر ئەپینیهن ئەباوت هیم؟	بۆچوونی تۆ دەربارە ی ئەو کورە چیه؟
122	Who are you?	هوو ئا یوو ؟	تۆ کییت؟
123	What is your name?	وۆتس یۆ نهیم؟	ناوی تۆ چیه؟ ، تۆ ناوت چیه؟
124	My name is Hemn.	مای نهیم ئیز هیمن	ناوم (هیمن) ه
125	Where have you been?	ویه هاف یوو بین؟	له کوێ بوویت؟
126	I was at school.	ئای وهز ئات سکوول	له قوتابخانه بووم

127	Where were you?	ویە وی یوو؟	لە کوئی بوویت؟
128	I was at home.	ئای وەز ئات هەوم	لە ماله وە بووم
129	What do you want?	وۆت دوو یوو وۆنت؟	چیت دەوئیت؟
130	I want to talk to you.	ئای وۆنت توو تۆک توو یوو	دەمەوئیت قسەت بو بکەم
131	Did you come here before?	دید یوو کەم هیه بیفو؟	پیشتر هاتیت بو ئیرە؟
132	Yes, I did.	ییس ئای دید	بەلی هاتووم
133	Who was with you?	هوو وەز وید یوو؟	کیت لە گەلدا بوو؟
134	One of my friends was with me.	وەن ئۆف مای فریندز وەز وید می	یەکیک لە هاوڕیکانم لە گەلم بوو
135	Well, listen to me.	ویل لیسن توو می	باشە ، گویم لیبگرە
136	I am listening to you.	ئایام لیسینگ توو یوو	من گویدەگرم بو تو
137	You should note this.	یوو شود نەوت ذیس	پئویستە تیبینی ئەمە بکەیت
138	Can you answer me?	کان یوو ئانسە می؟	دەتوانیت وەلامم بەدەیتە وە؟
139	Yes, I can.	ییس ئای کان	بەلی دەتوانم
140	Did you understand?	دید یوو ئەندەستاند؟	تینگە یشتیت؟
141	Be careful.	بی کیەفل	هۆشیار بە ، ئاگادار بە ، وریا بە
142	Don't wait for me.	دەونت وەیت فو می	چاوەرپم مەکە
143	Tell him, I'll be there at three o'clock.	تیل هیم ئایل بیی ذیە ئات تری ئەکلۆک	پیی بلئ من لەوی دەبم کاتژمیر سی

144	Who will come with you?	هوو ویل کەم وید یوو؟	کئی دیت لەگەڵ تۆ؟
145	What is this?	وۆتس ديس؟	ئەمە چیه؟
146	What are those?	وۆت ئا زهوز؟	ئەوانە چین؟
147	Do you speak English?	دوو یوو سپیک ئینگلیش؟	ئایا بە ئینگلیزی قسە دەکەیت؟
148	How old are you?	هاو ئەوڵد ئا یوو؟	تەمەنت چەندە؟
149	I am thirty years old.	ئایام تیتی ییەز ئەوڵد	تەمەنم سی سالی
150	Return back tomorrow.	ریتین باک تەمۆرەو	سبەینی بگەرێو
151	Let's go out to the garden.	لێتس گەو ئاوت توو زە گادن	با برۆینە دەرەو بە بو باخچە کە
152	Where do you want to go?	ویە دوو یوو وۆنت توو گەو؟	دەتەویت بوکوی برۆیت؟
153	Shall I come with you?	شەل ئای کەم وید یوو؟ شال ئای کەم وید یوو؟	بیم لەگەڵتدا؟
154	Yes, come on.	ییس کەم ئون ییس کەمۆن	بەلی وەرە
155	Are you sure of this?	ئا یوو شوە ئوؤف دیس؟	تۆ دلنیایت لەمە؟
156	How did you come here?	هاو دید یوو کەم هیە؟	چۆن هاتیت بو ئیرە؟

157	I came by a taxi.	ئای کهیم بای ئە تاکسی	به ته کسی هاتم
158	When will you go to work?	وین ویل یوو گه و توو ویک؟	تۆ که ی ده‌رۆیت بو ئیش؟
159	After an hour.	ئافته ئەن ئاوه	دوای یه ک کاتر می‌ر
160	Do you work by night or day?	دوو یوو ویک بای نایت ئۆ ده‌ی؟	ئایا تۆ ئیش ده‌که‌یت به شه و یان به رۆژ؟
161	I work by day.	ئای ویک بای ده‌ی	من به رۆژ ئیش ده‌که‌م
162	Who is this gentleman?	هوو ئیز ذیس جینتلمه‌ن؟	ئهم پیاوه به‌رپزیه کییه؟
163	He is Mr. Ali.	هیی ئیز میسته ئەلی	ئهو پیاوه کاک عه‌لییه
164	Who are these gentlemen?	هوو ئا ذیز جینتلمین؟	ئهم پیاوه به‌رپزانه کین؟
165	They are Mr. Baker and Mr. Ibraheem.	زه‌ی ئا میسته به‌کر ئاند میسته ئیبراھیم	ئهو ان کاک به‌کر و کاک ابراهیم
166	Do you know them well?	دوو یوو نه‌و ذیم ویل؟	ئایا تۆ ئهو ان ده‌ناسیت به‌باشی؟
167	They are my best friends.	زه‌ی ئا مای بیست فریندز	ئهو ان باشتترین هاوڕیکانی منن
168	Are you alone?	ئا یو ئە له‌ون؟	ئایا تۆ به‌ته‌نهایت؟
169	I'm with a group of students.	ئایم وید ئە گرووپ ئۆف ستیوودنتس.	من له‌گه‌ل کۆمه‌لیک له‌ خوینکاره‌کانم
170	Do you go for swimming?	دوو یوو گه‌و فۆ سویمینگ؟	تۆ ده‌رۆیت بو ئە وه‌ی مه‌له‌ بکه‌یت؟
171	Have you got a	هاف یوو گۆت ئە	ئایا خیزانه‌که‌ت له‌گه‌ل‌دایه‌؟

	family?	فامیلی؟	
172	If you come, please let me know.	ئیف یوو که م پلییز لیت میی نه و	ئه‌گەر تو دیت تکایه بابزانم (ئاگادارم) (بکه)
173	How long have you been in school?	هاو لۆنگ هاف یوو بیین ئین سکول؟	ماوه‌ی چه‌ند له قوتابخانه بوویت؟
174	What languages do you learn?	وۆت لانگوئیز دوو یوو لین؟	کام زمانانه فیر ده‌بیت؟
175	I learn Arabic and English.	ئای لین ئاره‌بیک ئاند ئینگلیش.	من فیری زمانی عه‌ره‌بی و زمانی ئینگلیزی ده‌بم
176	Do you learn other languages?	دوو یوو لین ئه‌ذه لانگوئیز؟	ئایا تو زمانی تر فیر ده‌بیت؟
177	Where did he go?	ویه دید هیی گه‌و؟	ئه‌و کورپه بوکوئی رۆیشت؟
178	When does he come back?	وین ده‌ز هیی که م باک؟	ئه‌و کورپه که‌ی ده‌گه‌رپته‌وه؟
179	Early in the morning	ئیلی ئین ده‌ مۆنینگ	زوو له به‌یانیدا ، به‌یانی زوو
180	Do you need this?	دوو یوو نیید دیس؟	پیویستت به‌ ئه‌مه‌ هه‌یه‌؟
181	Where did you find this?	ویه دید یوو فایند دیس؟	ئه‌مه‌ت له‌ کوئی دۆزییه‌وه؟
182	Let me have it.	لیت میی هاف ئیت؟	با بیبه‌م
183	Who is she?	هوو ئیز شیی؟	ئه‌و کچه‌ کییه‌؟
184	She is Mrs. Helen.	شیی ئیز میسیز هیلین	ئه‌و کچه‌ خاتوو هیلینه
185	The wife of Mr. Abdullah.	ده‌ وایف ئۆف میسته ئه‌بدو‌للا	ژنی کاک عبدالله

186	Do you know her well?	دوو یوو نهو هئی ویل؟	بەباشی دەیناسیت؟
187	She is our neighbour.	شیی ئیز ئاوه نهیبه	ئەو ئافرەتە دراوسێمانە
188	Will you do with me a favour?	ویل یوو دوو وید میی ئە فەیفه؟	چاکە یە کم لە گەل دە کەیت؟
189	Can I borrow your book?	کان ئای بوپه و یو بوک؟	دە توانم کتیبە کەت بخوازم (لام بیئ تاو ه کو بوئ دە گەرپنمه وه)؟
190	I'll remember this.	ئایل ریمیمبه دیس	ئە مە م بیر دە کە ویتە وه ، ئە مە م لە بیر دە بیئ
191	What are you looking for?	ووت ئایوو لوکینگ فو؟	بوچی دە گەرپیت؟
192	I am looking for my bag.	ئایام لوکینگ فو مای باگ	بو جانناکە م دە گەرپم
193	It is on the desk.	ئیتس ئون زه دیسک	لە سەر میزە کە یە
194	Can you help me?	کان یوو هیلپ میی؟	دە توانیت یارمە تیم بدەیت؟
195	Leave it here and come back after an hour.	لیف ئیت هیه ئاند کە م باک ئافته ئەن ئاوه	لیره جیی بهیلە و دوای یە ک کاتزمیری تر بگەرپوه
196	Can I see you tomorrow?	کان ئای سیی یوو تە مۆرە وه؟	دە توانم سبەیننی بتبینم؟
197	I am very sorry.	ئایام قیری سوری	زۆر بە داخە وه م
198	I am not free tomorrow.	ئایام نووت فریی تە مۆرە وه	من سبەیننی دەست بە تال نیم
199	But let be the day after	بەت لیت بیی زه دە ی ئافته	بە لام با دوو سبە ی بیئ

200	As you like	ئەز یوو لایک	وەک ئەوەی پیت خوۆشه ، چۆنت پیخۆشه
201	I'll call you on the day after tomorrow.	نایل کۆل یوو ئون زه دەی ئافته تەمۆرەو	دوو سبە ی پە یوہ ندیت پیوہ دەکەم
202	Excuse me, I am leaving now.	ئیکسکیوز می ئایم لییقینگ ناو	بمبوره من ئیستا دەرۆم
203	Not at all	نۆت ئات ئۆل ، نۆتاتۆل	شایانی نییە ، شایەنی نییە
204	Let's dicuss this matter.	لیتس دیسکەس دیس ماتە	با گفتوگۆ بکەین لە سەر ئەم مەسەلە یە ، با ئەم مەسەلە یە تاوتوی بکەین
205	It doesn't concern us.	ئیت دەزنت کەنسیین ئەس	ئەم باسە پە یوہ ندی بە ئیمەوہ نییە
206	Do you want to go?	دوو یوو وۆنت توو گەو؟	دەتەویت برۆیت؟
207	What work do you do?	وۆت ویک دوو یوو دوو؟	چ ئیشیک دەکەیت؟
208	I am an employee.	ئایام ئەن ئیمپلۆیی	من فەرمانبەرم
209	He has library.	هە هاز لایبەرەری	ئەو کتیبخانە ی هە یە
210	I know that.	ئای نەو ذات	ئەوہ دەزانم
211	Well, try to see him.	ویل ترای توو سیی هیم	باشە هە ولبدە ببینیت
212	He is busy now.	هیی ئیز بیزی ناو	ئەو ئیستا سەرقالە
213	Have you met him before?	هاف یوو میت هیم بیفو؟	ئەوت بینوہ پیشتەر؟

214	Please, give me a cup of tea.	پلیز گیف می ئە کەپ ئۆف تی	تکایە کوپیک چام بدەرئ
215	Lend me your pen.	لیند می یۆ پین	قەلەمە کە تەم بدەرئ بە قەرز
216	I thank you.	ئای ئانگک یوو	سوپاست دەکەم
217	This bicycle is mine.	ذیس بایسیکل ئیز ماین	ئەم پاسکیلە هی ی منە
218	This pencil is yours.	ذیس پینسل ئیز یۆز	ئەم پینوسە دارە هی ی تۆیە
219	Please sit down.	پلیز سیت داون	تکایە دا بنیشە
220	Yes, with pleasure.	ییس وید پلێژە	بەلێ بە خۆشییەو ، بەو پەری خۆشییەو
221	I am quite at your service.	ئایام کوایت ئات یۆ سیقیس	بەتەواوی لە خزمەتتەم
222	I am ready.	ئایام ریدی	من ئامادەم
223	It is true.	ئیتس تروو	ئەو راستە
224	It is untrue.	ئیتس ئەنتروو	ئەو راست نییە
225	I believe so.	ئای بیلیف سەو	پیم وایە ، باوەرەم وایە ، بروام وایە
226	I don't believe.	ئای دەونت بیلیف	پیم وانییە ، باوەرەم وانییە ، بروام وانییە
227	It is impossible.	ئیت ئیز ئیمپۆسەبل	ئەو مەحاله ، ئەو ناگونجی ، ئەو ناشی
228	Listen to me.	لیسن توو می	گویم بو بگرە
229	Beware of pickpockets.	بیوئە ئۆف پیکپوکیتس	وریای گیرفانبرەکان بە

230	Wait a little.	وهیت ئە لیتل	که‌میک چاوه‌رێ بکه
231	Come here.	که‌م هیه	وه‌ره ئێره
232	Go away.	گه‌و ئە‌وه‌ی	برۆ
233	Take your book.	ته‌یک یۆ بوک	کتیبه‌که‌ت وه‌ر بگره
234	Don't waste your time.	ده‌ونت وه‌یست یۆ تایم	کاتی خۆت به‌فیرۆ مه‌ده
235	Come in my friend.	که‌م ئین مای فریند	وه‌ره ژووره‌وه هاورپکه‌م
236	How are you?	هاو ئا یوو؟ هاورا یوو؟	چونیت؟ کیف حالک؟
237	I am well, thank you.	ئایام ویل ئانگک یوو	من باشم سوپاست ده‌که‌م
238	Where is your father?	وییه ئیز یۆ فازه؟	باوکت له‌کوئییه؟
239	My father is not here.	مای فازه ئیز نۆت هیه	باوکم لێره نییه
240	He went to the station.	هیی وینت توو ذه سته‌یشن	رۆیشت بو ویستگه‌که
241	My brother is in the field.	مای بره‌ذه ئیز ئین ذه فییلد	براکه‌م له‌کیلگه‌که‌دایه
242	Will you come with me to visit him?	ویل یوو که‌م ویز می توو قیزیت هیم؟	دییت له‌گه‌لم سهردانی بکه‌م؟
243	I am sorry because I am busy.	ئایام سووری بیکۆز ئایام بیزی	ببوره من سه‌رقالم
244	Why did you come late?	وای دید یوو که‌م له‌یت؟	بوچی دره‌نگ هاتیت؟
245	Because I was very tired.	بیکۆز ئای وه‌ز قیری	چونکه‌ زۆر ماندوو بووم

		تایەد	
246	My brother passed the examination.	مای برەزە پاست زە ئێگزامینەیشن	براکەم لە تاقیردنه وه که دەرچوو
247	Who told you that?	هوو تەوڵد یوو ذات؟	کێ ئەو هی پێ وتیت؟
248	Your voice is too low.	یو قوئیس ئیز توو لەو	دەنگت زۆر نزمە
249	Can you speak in English?	کان یوو سپیک ئین ئینگلیش؟	دەتوانیت بە زمانی ئینگلیزی قسە بکەیت؟
250	What are you doing?	وۆت ئا یوو دووینگ؟	تۆ چی دەکەیت ئیستا؟
251	Nothing	نە ئینگ	هیچ ، هیچ شتیک
252	He treats me gently.	هیی ترییتس میی جینتلی	ئەو بە نەرمونیانی مامەلەم لەگەڵدا دەکات
253	How do you like our country?	هاو دوو یوو لایک ئاوہ که نتری؟	چەندیک ولاتە که مانت لا خوۆشه؟
254	It is very nice.	ئیت ئیز قیری نایس ئیتس قیری نایس	زۆر جوانە
255	Will you dine with me?	ویل یوو داین وید میی؟	لەگەڵ من نان دەخوویت؟ (مەبەست لەم نان خواردنه خواردنی ژەمە سەرەکییەکانە بەتایبەتی نانی ئیوارە)
256	With great pleasure	وید گرەیت پلێزە	زۆرم پێخوۆشه ، بە هەموو خوۆشییە که وه
257	How many brothers do you have?	هاو مەنی برەزەز دوو یوو هاف؟	چەند برات هەیه؟
258	I have four brothers.	ئای هاف فو برەزەز	من چوار برام هەیه

259	I count the boys.	ئای کاونت زه بۆیز	من کورپه کان ده ژمیرم
260	Are you older than my son.	ئا یوو ئه ولده زان مای سه ن؟	تو له کورپه که م به ته مه نتریت؟
261	perhaps	په هاپس	له وانیه ، رهنگه ، ربما
262	I am not sure.	ئایام نووت شوه	من دلنیا نیم
263	of course.	ئووف کووس	به دلنیا ییه وه ، طبعا
264	undoubtedly	ئه ندا وتیدلی	به بی گومان
265	certainly	سیتنلی	به دلنیا ییه وه
266	It is said.	ئیت ئیز سید ئیتس سید	وا ده لین ، یقال
267	once upon a time	وه نس ئه پون ئه تایم	جاریک له جارن
268	It is clear.	ئیتس کلیه	ئاشکرایه
269	Show me your watch.	شه و می یو وۆچ	کاتر میره که تم پیشان بده
270	Leave me now.	لییف می ناو	به جیم بهیله ئیستا
271	Who told you to do so?	هوی ته ولد یوو توو دوو سه و؟	کی پی وتیت که به و شیوه یه بکهیت؟
272	When will your father return?	وین ویل یو فازه ریتین؟	که ی باوکت ده گه ریتته وه؟
273	Go to the station with him.	گه و توو زه سته یشن ویذ هیم	برو له گه لیدا بو ویستگه که
274	Mail this letter.	مهیل زیس لیتته	ئه م نامه یه ره وانه بکه
275	Don't think so.	ده ونت ئینگگ سه و	پیت وانه بیت
276	At what time do you go to school?	ئات ووت تایم دوو یوو گه و توو سکوول؟	له چ کاتیکدا ده چیت بو قوتابخانه؟

277	I go to the school early in the morning.	ئای گه و توو ذه سکوول ئیلی ئین ذه مۆنینگ	به‌یانیان زوو ده‌چم بو قوتابخانه
278	What do you want?	وۆت دوو یوو وۆنت؟	چیت ده‌وۆیت؟
279	What do you say?	وۆت دوو یوو سه‌ی؟	چی ده‌لۆیت؟
280	What do you think of him?	وۆت دوو یوو ئینگ ئۆف هیم؟	رات چیه له‌سه‌ر ئه‌و؟
281	Who took my pencil sharpener?	هوو توک مای پینسل شاپنه؟	کۆ قه‌له‌م داده‌ره‌که‌ی بردم؟
282	Who visited you yesterday?	هوو قیزیتید یوو یێسته‌ده‌ی؟	کۆ سه‌ردانی توۆ کرد دوین؟
283	Who called you bad names?	هوو کۆلد یوو باد نه‌یمز؟	کۆ به‌ خراپه‌ باسی کردیت؟ کۆ جنیوی پیدایت؟
284	Whose book is this?	هووز بوک ئیز دیس؟	ئه‌م کتیبه‌ ه‌ی ی کیه؟
285	On whom did you put your confidence?	ئۆن هووم دید یوو پوت یۆ کۆنفیده‌نس؟	متمانته‌ له‌سه‌ر کۆ داناوه؟
286	How heavy is this iron?	هاو هیقی ئیز دیس ئایه‌ن؟	ئه‌م ئاسنه‌ چه‌ند قورسه‌؟
287	How high is this hall?	هاو های ئیز دیس هۆل؟	ئه‌م هۆله‌ چه‌ند به‌رزه‌؟
288	Where did you see Hassan?	ویه‌ دید یوو سی هه‌سه‌ن؟	له‌ کۆی چه‌سه‌نت بین؟
289	What are you looking for?	وۆت ئا یوو لوکینگ	بوچی ده‌گه‌رپیت؟

		فۆ؟	
290	I am looking for my umbrella.	ئایام لوکینگ فۆ مای ئەمبڕیلە؟	من بو چه ترە که م دەگەریم
291	Here it is.	هیه ریتس هیه ئیت ئیز	ئەو وەتا
292	Do you know that gentleman?	دوو یوو نەو ذات جینتلمەن؟	ئەو پیاووە بەرپزە دەناسیت؟
293	Yes, I know him.	ییس ئای نەو هیم	بەلێ ئەو دەناسم
294	He looks much altered.	هیی لوکس مەج ئۆلتەد	ئەو شیوەی زۆر گۆراو
295	No, I don't know him.	نەو ئای دەونت نەو هیم	نەخیر نایناسم
296	It is honour to know him.	ئیت ئیز ئۆنە توو نەو هیم	ئەو شانازییە که بیناسم
297	He is one of my friends.	هیی ئیز وەن ئۆف مای فریندز	ئەو کورە یەکیکە لە هاوڕێکانم
298	I think that he is one of your relatives.	ئای ئینگک ذات هیی ئیز وەن ئۆف یۆ رپلە تیقرز	پیم وایە ئەو کورە یەکیکە لە خزمە کانت
299	Have you seen Ahmed today?	هاف یوو سیین ئەهمەد تودەیی؟	ئەمرۆ (أحمد) ت بینووە
300	Yes, in the morning.	ییس ئین زە مۆنینگ	بەلێ لە بەیانیدا
301	At what time did you see him?	ئات وۆت تایم دید یوو سیی هیم؟	لە چ کاتیکدا بینیت؟

302	At seven o'clock	ئات سێڤن ئە کلۆک	لە کاتژمێر حەوتی تەواو
303	At have past eight	ئات ھاڤ پاست ئەیت	لە کاتژمێر هەشت و نیو
304	At ten past nine	ئات تین پاست ناین	لە کاتژمێر نوو و دە خولەک
305	At five to seven	ئات فایڤ توو سێڤن	لە کاتژمێر پینجی دەوێت بو حەوت لە کاتژمێر شەش و پەنجا و پینج خولەک
306	What do you call such a thing?	وۆت دوو یوو کوۆل سەچ ئە ئینگ؟	بە م شتە چی دەڵییت؟
307	Ali is fond of fishing.	ئەلی ئیز فۆند ئۆڤ فیشینگ	عەلی شەیدای راوہ ماسییە
308	Samir wishes to see you.	سەمیر ویشیز توو سیی یوو	سەمیر حەز دەکات بتبینیت
309	Jamal likes his parents very much.	جەمال لایکس هیس پێەرەنتس قیری مەچ	جەمال دایک و باوکی زۆر خوۆش دەوێت
310	What do you mean?	وۆت دوو یوو مین؟	مە بەستت چییە؟
311	I mean that he is quite wrong.	ئای مین ذات هیی ئیز کوایت رۆنگ	مە بەستم ئەو یە کە ئەو کوپە تەواو هەلە یە
312	I am very pleased to meet you.	ئایام قیری پلیزد توو مییت یوو	زۆر دلخۆشم بە بینینی تۆ
313	It is very kind of you.	ئیت ئیز قیری کایند ئۆڤ یوو	ئە مە بەزەییەکی گەورە یە لە لایەن تۆوە
314	Will you help me?	ویل یوو هیلپ می؟	ئایا دەتوانیت یارمەتیم بدەیت
315	You are unable to do such a thing.	یوو ئا ئەنەبیل توو	تۆ ناتوانیت شتیکی لەو جوۆرە بکەیت

		دوو سەچ ئە ئینگ	
316	What is your opinion about that matter?	وۆت ئیزیۆ ئەپینەن ئەباوت ذات ماتە؟	بوچوونت چییە دەربارە ی ئەو مەسەلە یە؟
317	I can't say anything.	ئای کانت سە ی ئینینینگ	ناتوانم هیچ شتیک بلیم
318	Speak slowly.	سپییک سلەولی	بە هیواشی (بە لەسەر خۆیی) قسە بکە
319	I offer to you willingly.	ئای ئۆفە توو یوو ویلینگلی	ئارەزومە ندانە پیشکەشی دەکەم بە توۆ
320	If I have money, I shall give you some shilling.	ئیف ئای هاڤ مەنی ئای شال گیڤ یوو سەم شیلینگ	ئەگەر پارەم هەبیت چەند شیلینگیکت دەدەمی
321	That matter does not concern me.	ذات ماتە دەز نوۆت کە نسین میی	ئەو مەسەلە یە پە یوہندی بە منەوہ نییە
322	That matter is very important.	ذات ماتە ئیز قیری ئیمپۆتنت	ئەو مەسەلە یە زۆر گرنگە
323	You have no need to ask about the result.	یوو هاڤ نەو نیید توو ئاسک ئەباوت زە رپزەلت	پۆیست ناکات پرسیار بکەیت لە ئەنجامە کە ی
324	You are wrong.	یوو ئا رۆنگ یوہ رۆنگ	تۆ هەلەیت
325	If I was rich	ئیف ئای وەز ریچ	ئەگەر دەو لەمەند بوومایە
326	If I was a bird	ئیف ئای وەز ئە بید	ئەگەر بڵندە یە ک بوومایە
327	If I was in your place	ئیف ئای وەز ئین یۆ پلەیس	ئەگەر لە شوینی تۆ دەبووم ، ئەگەر لە شوینی تۆ بوومایە

328	There is much water in the river.	ذییهەر ئیز ئە لیتل وۆتە ئین دە ریهه	ئاویکی زۆر لە ناو ڕووبارە کە دا ههیه
329	There is a little tea in the cup.	ذییهەر ئیز ئە لیتل تی ئین دە کە پ	کە مێک چا لە ناو کۆپە کە دا ههیه
330	There are many pencils on my table.	ذییهەر ئا مە نی پینسلز ئۆن مای تە بیل	پینوسیکی زۆر لە سەر مێزە کە مە
331	There are few boys in the garden.	ذییهەر ئا فیوو بویز ئین دە گادن	چە ند کورپکی کە م لە ناو باخچە کە دا یه
332	How happy I am!	هاو هاپی ئایام!	من چە ند دلخۆشم!
333	I have nothing more to wish for.	ئای هاف نە ئینگ مۆ توو ویش فۆ	ئارەزووی شتی زیاتر ناکە م
334	My happiness is complete.	مای هاپینه س ئیز کە مپلیت	بە تە واوی بە ختە وەر م
335	alas	ئە لاس	بە داخە وە
336	What a misfortune!	وۆت ئە میسفۆچن	لە و بە د بە ختییه
337	I am in despair.	ئایام ئین دیسپیه	من نائومی دم ، من هیوام نە ماوه
338	He is unlucky.	هیی ئیز ئە نلە کی	ئە و کورە بە د بە ختە
339	He is my intimate friend.	هیی ئیز مای ئینتیمەت فریند	ئە و هاوریی دلسۆزمە ، ئە و هاوریی گیانی بە گیانیمە
340	Have you heard anything new?	هاف یوو هی د ئینیشینگ نیوو؟	هیچ شتیکی تازەت بیستوو ه؟
341	Important news has arrived.	ئیمپۆتنت نیوو ز هاز ئە راپیقد	هە و الکی گرنگ گە یشتوو ه

342	Is it official?	ئیز ئیت ئە فیشل؟	ئایا ره‌سمیه؟
-----	-----------------	------------------	---------------

گه‌بشتن له‌کاتی سه‌فه‌ردا

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	Here is my passport.	هیه‌ر ئیز مای پاسپۆت هیه‌ریز مای پاسپۆت	ئە‌مه‌ پاسپۆرت‌ه‌که‌مه‌
2	I'll be staying a few days.	ئایل بیی سته‌ینگ ئە‌ فیوو ده‌یز	چه‌ند رۆژیکی که‌م ده‌مینه‌وه‌
3	a week	ئە‌ وییک	یه‌ک هه‌فته‌
4	two weeks	توو وییکس	دوو هه‌فته‌
5	a month	ئە‌ مه‌نت	یه‌ک مانگ
6	I don't know yet.	ئای ده‌ونت نه‌و ییت	هه‌یشتا نازانم
7	I am here on holiday.	ئایام هیه‌ ئۆن هۆلیدی	من لیره‌م له‌ پشوودا
8	for a language course	فۆ ئە‌ لانگویج کۆس	بو کۆرسیکی زمان
9	I am just passing through.	ئایام جه‌ست پاسینگ ثروو	ته‌نها به‌ ریبواری هاتووم ، ته‌نها به‌ ئیره‌دا تیده‌په‌رم
10	I am sorry I don't understand.	ئایام سووری ئای ده‌ونت ئهنده‌ستاند	ببوره‌ تیناگه‌م

گۆرینه‌وه‌ی دراو

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
-------	----------	------------------------	----------

1	Where can I change foreign currency?	ویه‌کان ئای چه‌ینج فۆره‌ن که‌ره‌نسی؟	له‌کوئ ده‌توانم پارهی بیانی بگۆرمه‌وه؟
2	What is your exchange rate?	وۆت ئیز یۆ ئیکسچه‌ینج ره‌یت؟	نرخه‌ی گۆرینه‌وه چه‌نده لای ئیوه؟
3	Here is the bill.	هیه‌ر ئیز ده‌ بیل هیه‌ریز ده‌ بیل	ئه‌مه‌ ره‌چه‌ته‌که‌یه (قائیمه‌که‌یه)
4	Can you change these travellers cheques?	کان یوو چه‌ینج ذییز تراقله‌ز چیکس؟	ئایا ئه‌م چه‌که‌ دراوه گه‌شتیارییانه ده‌گۆرپه‌ته‌وه؟
5	I want to change some Saudi riyals/dollars.	ئای وۆنت توو چه‌ینج سه‌م سه‌ئودی ریالز/دۆله‌ز	ده‌مه‌وئیت چه‌ند (ریالیکی سعودی / چه‌ند دۆلاریک) بگۆرمه‌وه

فۆرمی تۆمار کردن (بطاقة التسجيل)

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
1	May I see your passport?	مه‌ی ئای سیه‌ی یۆ پاسپۆت؟	ئایا ده‌توانم پاسپۆرته‌که‌ت ببینم؟
2	Would you mind filling this registration form?	وود یوو مایند فیلینگ ذیس رێجیستره‌یشن فۆم؟	ئه‌توانیت ئه‌م فۆرمی تۆمار کردنه‌ پر بکه‌یته‌وه؟
3	name	نه‌یم	ناو ، اسم
4	full address home	فۆل ئه‌دریس هه‌وم	
5	nationality/occupation	ناشناله‌تی / ئۆکیویه‌یشن	ره‌گه‌زنامه‌ / پیشه

6	date of birth	دەیت ئۆف بیث	بەرۆاری لەدایک بوون
7	accompanied by	ئەکەمپەنید بای	ئەوانە ی لەگەڵیدان
8	wife, husband	وایف ، هەزبەند	ژن ، میرد
9	children number	چیلدرەن نەمبە	ژمارە ی مندال

چوونە ناو شارێک

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکه ی
1	What is the name of this street?	وۆت ئیز دە نەیم ئۆف ذیس ستریت؟	ناوی ئەم شەقامە چیه؟
2	It's.....street.	ئیتس.....ستریت	شەقامی.....ه.
3	Is there an office for tourists?	ئیز ذیه ئەن ئۆفیس فۆ توهریستس؟	ئایا نوسینگه ی لیه بو گەشتیاران؟
4	No, it is in thestreet.	نەو ئیت ئیز ئین دەستریت	نەخیر لە شەقامی.....ه.
5	How do I get to this address?	هاو دوو ئای گیت توو ذیس ئەدریس؟	چۆن بگەمە ئەم ناو نیشانە؟
6	Get on the bus number.....	گیت ئۆن دە بەس نەمبە.....	سواری پاسی ژمارە.....بە
7	Where is the bus station?	ویه ئیز دە بەس ستهیشن؟	لە کوێهه ویستگه ی پاسه که؟
8	Go ahead to right/left	گەو ئەهید توو رایت/لیفت	برۆ لەپیشه وهیه بەرهو راست/چەپ
9	But I am in a hurry.	بەت ئایام ئین ئە هەری	بەلام من بەپەلەم

10	Can I take a taxi?	کان ئای ته‌یک نه تاکسی؟	ده‌توانم ته‌کسیه‌ک بگرم؟
11	Stop taxi stop.	ستۆپ تاکسی ستۆپ	بوه‌سته تاکسی بوه‌سته
12	Can you take me to.....?	کان یوو ته‌یک می توو.....؟	ده‌توانیت بمبه‌یت بو.....؟
13	Yes of course.	ییس ئۆف کۆس	به‌لێ به‌دلنیا‌یه‌وه
14	How much do you charge?	هاو مه‌چ دوو یوو چاج؟	چه‌ند وه‌رده‌گریت؟ چه‌ند ده‌سینیت؟
15	only five dollars	ئه‌ونلی فایف دۆله‌ز	ته‌نها پینچ دۆلار
16	Is there any hotel nearby?	ئیز ذیه ئینی هه‌وتیل نیه‌بای؟	هیچ ئوتیلێک هه‌یه له‌م نزیکانه؟

شوینگرتن له‌ میوانخانه‌کان

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واناکه‌ی
1	Good evening sir	گود ئیقینینگ سی	ئێواره‌ت باش گه‌وره‌م
2	Good evening	گود ئیقینینگ	ئێواره‌ت باش
3	I want a single room.	ئای وۆنت نه‌ سینگل روم	ژووریکه‌ یه‌ک که‌سیم ده‌وێت
4	For how many days?	فو‌هاو مینی ده‌یز؟	بو‌ماوه‌ی چه‌ند رۆژ؟
5	for a week	فۆر نه‌ ویک فۆره‌ ویک	بو‌ماوه‌ی یه‌ک هه‌فته
6	There is a room at third floor.	ذیه‌ر ئیز نه‌ روم ئات ئید فلۆ. ذیه‌ریز نه‌ روم ئات ئید فلۆ.	ژووریک هه‌یه له‌ نه‌ومی سییه‌م.
7	Tell me the number	تیل می ده‌ نه‌مبه‌ر ئۆف ده‌	ژماره‌ی ژووره‌که‌م پێ بلێ

	of the room.	پووم.	
8	Can I use the lift?	کان ئای یووز ده لیفت؟	ده توانم مه‌سه‌ده‌که به کار بهینم؟
9	No, it was broken.	نه و ئیت وه‌ز بره‌وکن.	نه خیر شکینراوه
10	Well, give me the keys.	ویل گیف می ده کییز	باشه کلله کانم بده‌ری
11	But I like to leave this in your safe.	به‌ت ئای لایک توو لیف ذیس ئین یو سه‌یف	به‌لام چه‌زده‌که مه‌مه به جیبه‌یللم له قاسه‌که‌تدا
12	Is there a telephone, TV in the room?	ئیز ذیه‌ئه تیلیفه‌ون ، تی فی ئین ده‌ پووم؟	ئایا ته‌له‌فون ، ته‌له‌فزیون هه‌یه له ژووره‌که‌دا؟
13	What about private toilet, hot water?	ووت ئه‌باوت پرایه‌ت تویله‌ت ، هوت ووته‌؟	ئه‌ی گه‌رماوی تایه‌ت ، ئاوی گه‌رم هه‌یه‌؟
14	How much do you charge?	هاو مه‌چ دوو یوو چاچ؟	چه‌ند وه‌رده‌گریت؟
15	Does it include breakfast?	ده‌ز ئیت ئینکلود بری‌کفه‌ست؟	ئایا به‌رچایی (خواردنی به‌یانی) له‌گه‌له‌؟
16	Do I pay the money now, in advance?	دوو ئای په‌ی ده‌ مه‌نی ناو ، ئین ئه‌دقانس؟	ئایا ئیستا پاره‌که بده‌م ، له‌پیشه‌وه‌؟
17	Shall I lock my room?	شال ئای لوک مای پووم؟	ژووره‌که‌م دابخه‌م به کیلل؟
18	Please leave the key when you go out.	پلییز لیف ده‌ کیی وین یوو گه‌و ئاوت.	تکایه‌ کلله‌که جیبه‌یلله کاتی‌ک ده‌چیته‌ دهره‌وه‌.

گه‌ران به‌دوای کار (ئیش) دا

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
-------	---------	------------------------	----------

1	I want to find a job.	ئای وۆنت توو فایند ئە جۆب.	دەمەوێت کارێک بدۆزمەو ، بەدوای کارێکدا دەگەرێم.
2	Do you know of one?	دوو یوو نەو ئۆف وەن؟	ئایا هیچ ئیشیک پێدەزانیت؟
3	What work do you know?	وۆت ویک دوو یوو نەو؟	چی ئیشیک دەزانیت؟
4	I'm a carpenter, blacksmith, barber.	ئایم ئە کاپەنتە ، بلاکسمیث ، بابە.	من دارتاشم ، ئاسنگەرم ، سەرتاشم
5	No, I do not know any work.	نەو ئای دوو نۆت نەو ئینی ویک.	نەخیر هیچ ئیشیک نازانم.
6	Where do you live?	ویە دوو یوو لیف؟	تۆ لە کوێ دەژیت؟
7	I live in	ئای لیف ئین.....	من دەژیم لە.....
8	But I'm not staying there.	بەت ئایم نۆت ستەینگ ذیە	بەلام من لەوێ نامینمەو
9	My family lives in	مای فامەلی لیقز ئین.....	خیزانە کەم دەژی لە.....
10	You begin next Thursday if you take it.	یوو بیگین نیکست تیزدەدی ئیف یوو تەیک ئیت.	دەست پێدەکەیت لە پینج شەممەدی داهاوو ئەگەر وهرتگرت
11	Am I paid daily, weekly, monthly?	ئەم ئای پەید دەیلی ، وییکلی ، مەنثلی؟	ئایا من کرێیە کەم پێدەدری رۆژانە ، هەفتانە ، مانگانە؟

لە (چیشخانە - مطعم) دا

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	Can you recommend me?	کان یوو ریکه میند می؟	ئایا ده توانیت ریئماییم بکهیت؟
2	to a good and cheap restaurant	توو ئه گود ئاند چیپ رپسترون	بو چیشتخانه یه کی باش و هه رزان
3	Can I take a table by the window?	کان ئای ته یک ئه ته ییل بای ده وینده و؟	ده توانم میزیک بگرم له لای په نجه ره که؟
4	Please, bring me the menu.	پلییز، برینگ می ده مینوو	بیژه همه ت لیستی خواردنه کانم بو بهینه
5	I would like some rice, chicken, beans and salad.	ئای وود لایک سه م رایس، چیکین، بیینز ئاند ساله د	حه زم له هه ندیک برنج، گوشتی مریشک، فاسولیا و زه لاته ده که م.
6	What else do you like?	ووت ئیلس دوو یوو لایک؟	حه زت له چ شتیکی تره؟
7	a lemon and a glass of water	ئه لیمن ئاند ئه گلاس ئوڤ ووته.	یه ک لیمو و یه ک په رداخ ئاو
8	What do you like to drink?	ووت دوو یوو لایک توو درینک؟	حه ز ده کهیت چی بخوئته وه؟
9	only a cup of tea	ئه ونلی ئه که پ ئوڤ تی	ته نها یه ک کوپ چا

ناوی چند خواردن و خواردنه وه یه ک به زمانی ئینگیزی

ژماره	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	beef	بیف	گوشتی مانگا
2	blue cheese	بلوو چییز	په نیری شیرین

3	brie chees	بری چییز	په نیریکی نه رمی فه ره نسپییه
4	cheese	چییز	په نیر
5	coffee	کۆفی	قاوه
6	coleslaw	که و لسلۆ	زه لاتهی که له رمی جنراو
7	egg	ئێگ	هیلکه
8	eggplant	ئێگپلانت	باینجان
9	fish and seafood	فیش ئاند سییفوود	ماسی و خوراکي ده ریایی
10	fruit juice	فرووت جووس	شهربه تی میوه
11	ham	هام	گوشتی رانی به راز
12	hot chocolate	هۆت چۆکله ت	کاکاو
13	Hummus/humās/	هومه سی	خواردنیکی نه رمی لوسه که سویره یان تام و بو نیکی تایبه تی هه یه که دروسته کری له نوکی هارپاو و زه یت و شهربه تی لیمۆ
14	mutton	مه تن	گوشتی مه ر
15	orange juice	ئورینج جووس	شهربه تی پرته قال
16	pepper	پپه	بیه ر
17	pepsi	پپسی	بپسی
18	pickles	پیکلز	ترشیات
19	salad	ساله د	زه لاته
20	sandwich	سانویج	له فه
21	smoked ham	سمه وکت هام	گوشتی دووکه لای رانی

			بەرز
22	steak	ستەیک	پارچە گوشت
23	stew	ستیوو	کەباب
24	swiss chesse	سویس چیز	پەنیری کون کوناوی
25	taramasalata	تارەمەسەلاتە	خواردنیکی پەمەیی زەردباوە کە لە بنەرەتدا لە یۆنانە کە بەشیوەیەکی سەرەکی دروستدەکری لە تیکەلە ی گەرای ماسی و نان و زەیت
26	tea	تی	چا
27	tea with milk and sugar	تی وید میلک ئاند شوگە	تیکەلە ی شیر و چا و شەکر

لە سوپەرمارکێتدا (لە گەرە بازاڕدا)

ژمارە	ئینگیزی	شیوازی خویندنه وە کە ی بە کوردی	واتاکە ی
1	biscuit	بیسکیت	پسکیت
2	cereal	سیەرپه ل	دانە و پله
3	cocoa	کە و کە و	کاکا و
4	coffee	کۆفی	قاوہ
5	condiment	کۆندیمەنت	بەھارات
6	drinks	درینگکس	خواردنە وە کان
7	dry goods	درا ی گودز	شتومە کی و شک

8	flour	فلاوه	ئارد
9	herbal tea	هیبلی تیی	چاگیای بونخوش
10	herbs and spices	هیبز ئان سپایسز	گیای بونخوش و تام خوشکەر
11	ketchup	کیچەپ	دوشاوی تەماتە
12	mayonnaise	مەیه نەیز	مەیۆنەیز
13	mustard	مەستەد	خەرته لە
14	oats	ئەوتس	چەند جوړه دانە ویلەیه که که له جو دەچیت
15	oil	ئویل	رۆن
16	pepper	پپپه	بیبەر
17	rice	رایس	برنج
18	salad dressing	سالەد دریسینگ	خوشاوی زەلاتە
19	salt	سۆلت	خوئ
20	sugar	شوگه	شەکر
21	tea	تی	چا
22	vinegar	قینیکه	سرکه

لەلای پزیشک

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکه ی
1	I am not feeling well.	ئایام نۆت فییلینگ ویل	ههست ناکه م تەندروستیم باش بیت ، ههست به باشی ناکه م ، ههست

			ناکەم باش بم
2	I feel dizzy, faint.	ئای فییل دیزی ، فهینت	ههست دهکهه که سهرم گیژ دهخوات ، ههست به بورانهوه دهکهه
3	I've got backache, headache, throatsores and stomach ache.	ئایف گۆت باکهیک ، هیدهیک ، ثرهوتسۆز ئاند ستهمهک ئەیک	توشی پشت ئیشه ، سەرئیشه ، ئازاری قورگ و ئازاری ههناو بووم.
4	I've got flue.	ئایف گۆت فلوو	توشی ههلامهت بووم.
5	Do you cough?	دوو یوو کووف؟	ئایا تو دهکوویت؟ ئایا تو دهقوویت؟
6	yes too much	ییس توو مهچ	بهلی زور زور
7	Do you smoke?	دوو یوو سمهوک؟	ئایا جگهره دهکیشت؟ (جگهره کیشان ههرامه و زور زور پیس و زیانبه خشه و له عارهق و بیره زیانی زیاتره بو زانباریت)
8	I want you to have an x-ray.	ئای ووئنت یوو توو هاف ئهن ئیکس-رهی	دهمهوئت تیشکیک (أشعة) ت بو بگرم
9	Do you vomit?	دوو یوو قوومیت؟	ئایا دهپشیتتهوه؟
10	Take off you clothes.	تهیک ئوف یو کلهووز.	جلکانت داکه نه (دابنی)
11	Your temperature is high.	یو تیمپههچه ئیزهای.	پلهی گهرمیت بهرزه.
12	I take your blood pressure.	ئای تهیک یو بلهه پریشه.	پهستانی خوینت بو دهگرم

13	What kind of medicine is this? What is it for?	وۆت کایند ئۆف میدیسن ئیز ذیس؟ وۆت ئیز ئیت فۆ؟	ئەمە چ جورە دەرمانیکە؟ بۆچی بەکار دەهێنریت؟
14	How many times a day should I take?	هاو مینی تایمز ئە دەی شود ئای تەیک؟	چەند جار لە رۆژیکدا بەکاری بهینم؟
15	Must I swallow them?	مەست ئای سوۆلە و ذیم؟	پێویستە قوتیان بدەم؟
16	Take a teaspoon of this medicine.	تەیک ئە تییسپون ئۆف ذیس میدیسن.	یە ک کە و چکی چا بەکار بهینە لە ئەم دەرمانە
17	every.....hour, day	ئێفری.....ئاو، دەی	هەموو.....کاتز مێریک ، رۆژیک
18	before, after each meal	بیفۆ ، ئافته ئیچ میل	لە پیش ، لە دوا ی هەر ژەمیک
19	I've got toothache.	ئایف گۆت توو تەیک.	توشی ددان ئیشە بووم ، ددانم دیشیت
20	I want to pull it out.	ئای وۆنت توو پول ئیت ئاوت.	دەمە ویت دەری بهینم
21	Which one is it?	ویچ وەن ئیز ئیت؟	کام دانەیان؟
22	at the top, bottom, back, front	ئات زە توپ ، بوۆتەم ، باک ، فرەنت	لە سەرەو، لە خوارەو، لە دواو، لە پیشەو
23	Two of them need filling.	توو ئۆف ذیم نیید فیلینگ.	دوانیان پێویستی بە پر کردنەو هەیه

سەرچاکردن (سەرتاش) ی پیاوان (حلاق رجالی)

ژمارە	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه و هه کهی	واتاکه ی
1	Give me a cut please.	گیف می ئە کهت پلییز	قژم بو کورت بکه ره وه به یارمه تیت
2	Don't cut it too short.	دهونت کهت ئیت توو شوورت	زور کورتی مه که وه
3	a razor cut, please.	ئه ره یزه کهت پلییز	به گو یزان (موس) تکایه
4	That's enough cut.	ذاتس ئینه ف کهت	به سه ئه م کور تکر دنه وه یه
5	A little move the....	ئه لیتل مووف ذه	هه ندیک زور تر بگره له
6	back / top	باک / توپ	له پشته سه رم / له ته پلی سه رم
7	sides / neck	سایدز / نیک	له ملاولا / له گه ردنم
8	Please don't use any cream.	پلییز دهونت یووژ ئینی کریم	تکایه هیچ کریمیک به کارمه هینه.
9	How much is that?	هاو مه چ ئیز ذات؟	چه ند ده کات؟

ئارایشته گای ئافره تان

ئارایشته گای له شه رعی ئیسلامدا به هیچ شیوه یه که دروست نییه ، وه حه رامه ئافره ت بچیت بو ئه وی و خو ی برا زینیته وه و خو ی سفور بکات و پاره یه کی زور خه رج بکات و پاره که ی به به لاش

بروات ، ئامۆزگاریم بو ئافره تان ئەوهیه که نه چن بو ئەو شوینانه و حهیا و حورمه تی خۆیان
پیارین.

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	Is there a hairdresser's in the hotel?	ئیز ذیه ئە هیه دریسە ز ئین زه هه وتیل؟	ئایا ئارایشتگای ئافره تان ههیه له ئوتیله که دا؟
2	I'd like it cut and shaped.	ئاید لایک ئیت که ت ئاند شه پیت	دهمه ویت کورتی بکه مه وه و ریکی بخه م
3	a restyle	ئه رپستایل	بهردانه وهیه کی جوان
4	skin cleansing	سکین کلینزینگ	پاککردنه وهی ده م و چاو ، جوانکردنی ده م و چاو

له (پۆسته خانه) دا

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	Where is the nearest post office?	ویهر ئیز زه نیه ریس ت په وست ئوفیس؟ ویهریز زه نیه ریس ت په وست ئوفیس؟	نزیکتیرین پۆسته خانه له کوپیه؟
2	What time does the post office open/close?	ووت تایم ده ز زه په وست ئوفیس ئە وپه ن/کله وز؟	چ کاتیک دائیره ی پۆسته ده کریته وه/داده خری؟
3	Which counter do I go to for stamps?	ویچ کاوانته دوو ئای گه و توو فو ستامپس؟	له کوپیه ئە و په نجه ره یه ی که پولی لیه؟
4	I want some stamps please.	ئای وونت سه م ستامپس پلییز	هه ندیک پولم ده ویت به یارمه تیت

5	What's the postage for a letter?	وۆتس ده په‌وستیج فۆ ئه لێته؟	نرخه گه یاندنی نامه یه ک چه‌نده؟
6	to.....	توو.....	بو.....
7	airmail	ئیه مه‌یل	به‌ریدی ئاسمانی (هه‌وایی)
8	surface mail	سێفیس مه‌یل	به‌ریدی ئاسایی
9	Where's the letter box?	وێه‌ریز ده لێته بوکس؟	سندوقی نامه کان له‌کوێیه؟
10	I'd like to send this express.	ئاید لایک توو سیند ذیس ئیکسپریس.	ده‌مه‌وێت به پۆستی خیرادا ئه‌مه بنیرم
11	Do I have to fill a custom form?	دوو ئای هاف تو فیل ئه که‌سته م فۆم؟	ئایا پۆیست ده‌کات فۆرمی گومرگ پرېکه‌مه‌وه؟
12	Where is the telephone?	وێه‌ریز ده تیلیفه‌ون؟	ته‌له‌فۆن له‌کوێیه؟
13	Where is the nearest public telephone?	وێه‌ریز ده نیه‌ریست په‌بلیک تیلیفه‌ون؟	نزیکترین ته‌له‌فۆنی گشتی له‌کوێیه؟
14	May I use your telephone?	مه‌ی ئای یووز یۆ تیلیفه‌ون؟	ئایا ده‌توانم ته‌له‌فونه‌که‌ت به‌کاربه‌ینم؟
15	Can you help me to get this number?	کان یوو هیلپ میی توو گیت ذیس نه‌مه‌ه؟	ده‌توانیت یارمه‌تیم بده‌یت بو ئه‌م ژماره‌یه؟

فه‌رمانبه‌ری ته‌له‌فۆن

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی	واتاکه‌ی
-------	----------	------------------------	----------

1	Hello, I want Oxford 523697.	هێلە و ئای وۆنت ئۆکسفۆرد فایف تو ثری سیکس ناین سیفن	چۆنی دەمه ویت په یوهندی بکه م به ژماره (523697) له ئۆکسفۆرد
2	Can I dial direct?	کان ئای دایه ل دایریکت؟	ئایا ده توانم راسته وخۆ په یوهندی بکه م؟
3	I want to place a personal call.	ئای وۆنت توو په یس ئە پیسەنل کۆل.	دەمه ویت گفتوگۆیه کی تایبه تی (شخصی) بکه م

قسە کردن به تەله فۆن

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه که ی	واتاکه ی
1	Hello, this isspeaking.	هێلە و دیس ئیزسپیکینگ.	چۆنی ئەمهه قسه ده کات ، چۆنی منقسه ده که م
2	I want to speak to...	ئای وۆنت توو سپیک توو....	دەمه ویت قسه بکه م له گه ل...
3	Would you put me through to....	وود یوو پوت میی ثروو توو....	به یارمه تیت بمره ری....
4	Could you speak more slowly please?	کود یوو سپیک مۆ سله ولی پلییز؟	ده توانیت زۆر به هیواشی قسه بکه یت؟
5	Would you please call the number again?	وود یوو پلییز کۆل ذه نه مبه ئە گین؟	ده توانیت جارێکی هه ولی په یوه ندیم بو بدەیت بیزه حمه ت؟
6	You gave me a wrong number.	یوو گه یف میی ئە پۆنگ نه مبه	تۆ ژماره یه کی هه له ت پیدام.

7	We've been cut off.	ویف بین که ت ئوف.	وتووێژ پچرا
8	I want to pay for the call.	ئای وونت توو پهی فوۆ ده کۆل.	دهمه ویت پارهی قسه کردنه که بدهم.

ئاخاوتن (قسه کردن) (محادثه)

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکهی
1	Tom is a complete blockhead and laziest pupil of his class.	تۆم ئیز نه که میلیت بلۆکهید ئاند له یزیه ست پیوویل ئوف هیس کلاس.	تۆم گه و جیکی ته واوه ، ته مه لترین قوتابی پۆله که په تی.
2	He can't be a fool at every thing	هی کانت بیی نه فوول ئات ئیقری ئینگ	نه و نابیت له هه موو شتی کدا گیل و گه مزه بیت.
3	He is always doing silly things and getting himself into trouble.	هی ئیز ئۆلوه یز دووینگ سیلی ئینگز ئاند گیتینگ هیمسیلف ئینتوو تره بل.	هه میسه خه ریکی شتی بیمانایه و خو ی توشی کیشه ده کات
4	Hasn't he any certain hobbies?	هازنت هیی ئینی سیتن هو بیز؟	ئایا نه و هیچ ئاره زوو یه کی دیاریکراوی هه یه ؟
5	None, he is a bit dully, backward and clumsy.	نه ن ، هیی ئیز نه بیت ده لی ، باکو د ئاند کله مزی.	نه خیر هیچ هیوا یه تیکی دیاریکراوی نییه و به د فەر و دواکه وتوو و ده سه پاچه یه .
6	Yes, he is a nice boy, I like him.	بیس ، هیی ئیز نه نایس بو ی ، ئای لایک هیم.	به لی ، نه و کورپکی باشه و خوشم ده ویت.
7	How is your boy Bill?	هاو ئیز یو بو ی بیل؟	کوره که ت چونه بیل؟

8	He is a rather brainless, but he is a good hearted.	ههه ئيز نه رازه برهه ينلهس ، بهت ههه ئيز نه گود هاتد.	ئهو تارادههه ك بى مېشكه ، به لام نه رم و نيانه
9	In fact, neither of them seems brilliant.	ئىن فاكه ، نايزه ئوڤ ذيم سيمز بريلهنت.	له راستيدا ههچيان زيرهك ديار نين
10	Like father like son, you know.	لايك فازه لايك سهن، يوو نهو	باوك چون بوو ، كورپيش ههروا ده بيت ، وهك ده زانيت.
11	We weren't very clever and sensible at their age.	ووى وينت قيرى كليقه ئاند سينسه بل ئات ذيه نهيج.	ئيمه ش زيرهك و هوڤشار نه بوين كاتيك له ته مهنى ئه واندا بووين.

چه ند په نديك

ژماره	ئىنگليزى	شيوازى خوڤندنه وه كهى	واتا كهى
1	A friend in need is a friend indeed.	ئه فريند ئىن نيد ئيز نه فريند ئينديد	هاورپى راست ئه وهه كه هاوه لته له كاتى پيوستدا
2	After storms comes rain, after clouds comes sunshine.	ئافته ستومز كه مز رهين ، ئافته كلاودز كه مز سه نشاين	له دواى گه رده لول بارانه ، له دواى هه ور خوڤره تاوه
3	All that glitters is not gold.	ئوڤ ذات گليته ز ئيز نوڤ گه وڤد	هه ر چيهه ك دره وشايه وه ئالتون نيهه
4	As you sow as you reap.	ئه ز يوو سهو ئه ز يوو رپپ	ئه وه ده دوريته وه كه دهيجينيت
5	Be silent or speak something worth	بى سايلهنت ئو سپيك	بيدهنگ به يان قسههه ك

	hearing.	سەمئینگ ویت هیەرینگ	بکە کە شایەنی گوئیگرتن بیت
6	Poors fear no rebellion.	پوەز فیه نهو ریبیلیهه	نه داران له شۆرش ناترسن
7	East or west home is best.	ئییست ئو ویست ههوم ئیز ذه بیت	رۆژهه لات یان رۆژئاوا نیشتیمان باشته
8	Eat to live but don't live to eat.	ئییست توو لیف بهت دهونت لیف توو ئییست	بخو بوئه وهی بزیت ، مهژی بو ئه وهی بخویت
9	Envy never enriched anyone.	ئینقی نیقه ئینریچت ئینیوهن	حه سوودی کەسی دهوله مه ند نه کرد
10	Here the hens cackle and there they lay eggs.	هیه ذه هینز کاکل ئاند ذیه ذهی لهی ئیگز	لیره گاره گار ده کات و لهوی هیله کە ده کات
11	Lavishness is not generosity.	لاقیشنه س ئیز نوت جینه رهۆسه تی	ده ستبلاوی به خشندهیی نییه
12	The necessity is the mother of invention.	ذه نه سیسه تی ئیز ذه مه ذه ئوف ئینقینشن	پیوستی سه رچاوهی هه موو داهینانیکه
13	No wisdom like silence.	نه و ویزده م لایک سایله نس	هیچ داناییه ک وهک بیدهنگی نییه

چه ند وشه یه کی گرنگ

ژماره	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکه ی
1	admission free	ئادمیشن فریی	هاتنه ژووره وه به خوړاپیه
2	Be quick	بی کویک	خیراکه
3	Danger	دهینجه	مه ترسی

4	Entrance	ئینترەنس	چوونە ژوورەو
5	Exit	ئیکسیت ، ئیگزیت	چوونە دەرەو
6	Fire	فایە	ئاگر
7	Forbidden	فەبیدن	قەدەغەیه
8	For rent	فۆررینت	بو کرێ ، لایجار
9	I am sick	ئایام سیک	من نه خوشم
10	Look out	لوک ئاوت ، لوکاوت	ئاگات له خۆت بیت
11	No smoking	نە و سمە و کینگ	جگەرە کێشان قەدەغەیه
12	Please ring	پلیزرینگ	تکایە زەنگ لێبە
13	Police	پەلیس	پۆلیس ، شرطة
14	Stop here	ستۆپ هیه	لێرە بوەستە ، لێرەدا بوەستە
15	Stop or I'll scream	ستۆپ ئو ئایل سکریم	بوەستە ئەگینا هاوار دەکەم

ئەو وشانە ی که هەمان شیوازی خویندنه وەیان هەیه /homophones/hɒməfəʊnz/

ئەم بابەتە ئەو وشانە دەگرێتەووە که وا هەمان شیوازی خویندنه وەیان هەیه بەلام ماناکانیان جیاوازه و هەرۆهە نووسینیشیان (spelling) جیاوازه بو نمونە:

My **son** is a doctor. کۆرەکەم دکتۆرە – مای **سەن** ئیز ئە دوکتە

The **sun** is really hot today. ئەمڕۆ خۆر لەراستیدا گەرەمە – زە **سەن** ئیزرپیهلی

هۆت تودە ی

وا لە خوارەووەش بە خشتەیهک هەندیکیان دەنوسم

ژمارە	ئینگلیزی	ئینگلیزی	ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وە کە ی	واتاکە ی	واتاکە ی	واتاکە ی
-------	----------	----------	----------	------------------------------	----------	----------	----------

1	altar	alter		/ɒltə/		ده‌گۆرپیت ، یغیر	میحراب (له که‌نیه‌دا)
2	air	heir		/eə/		میراتگر (نیر)	هه‌وا
3	aisle	I'll	isle	/ail/	دوو‌رگه‌ی بچوک	کورته‌کراوه‌ی (I will)	پاره‌وی نیوان دوو پیز کورسی (له خویندنگا ، له سینه‌ما)
4	aye	eye	I	/ai/	من	چاو	به‌لێ ، نعم
5	bale	bail		/beil/		ده‌سته‌به‌ری ده‌کات	گورزه ، بوخچه ، به‌سته
6	bare	bear		/beə/		ورچ ، خۆده‌گرپیت (یتحمل) ، ده‌زپت	پووت ، بیبه‌رگ
7	be	bee		/bi:/		هه‌نگ ، نحلة	ده‌بپت (کرداری بوون) له‌باری چاوگدا)
8	bean	been		/bi:n/		بووه (شیوه‌ی سییه‌می)	فاسولیا

						کرداری (be)	
9	blew	blue		/blu: /		شین (با) هەلی کرد ، تەقی ، لێیدا ، فوی پیاکرد ، پیا کیشا	
11	board	bored		/bɔ:d /		بێزار تەختە ، تەختە شەتەرەنج ، ئەنجومەن	
12	brake	break		/breik /		دەشکینیت ، دەشکیت بریک ، گیرە ، ئۆتۆمبیلە دەووستینیی	
13	buy	by	bye	/bai /	خوات لەگەڵ ، مع السلامة	لەلایەن ، بەهۆی ، بە ، لەلای ، لە تەنیش	دەکرپت
14	caught	court		/kɔ:t /		دادگا	گرتی
15	coarse	course		/kɔ:s /		خولی وانە ، کۆرس	گەرە ، درشت ، زبر
16	currant	current		/kʌrənt /		رۆیشتوو ، تەوژم	کشمیش ، میوژی رۆمی
17	dam	damn		/dæm /		نەرەتی لئ دەکات	بەنداو ، سد

18	dye	die		/dai/		ده‌مریت	بۆیاخ ده‌کات ، په‌نگ ده‌کات
19	fair	fare		/feə/		کری ، أجرة	دادوهر ، باش ، کال ، جوان
20	feat	feet		/fi:t/		پییه‌کان (أقدام)	جوامیری ، مه‌ردایه‌تی
21	flea	flee		/fli:/		پاده‌کات ، هه‌لدیت	کیچ ، برغوئ هه‌لدیت
22	flew	flu	flue	/flu:/	دوکه‌لکیش ، مدخنة	هه‌لامه‌ت	فری ، طار
23	gorilla	guerrilla		/gərilə/		گۆریلا ، سه‌گسار	گۆریلا ، سه‌گسار
24	grate	great		/greit/		گه‌وره ، مه‌زن	بیزاری ده‌کات
25	groan	grown		/grəʊn/		گه‌شه‌کردوو	ده‌نالینیت ، نالاندن
26	heel	he'll	heal	/hi:l/	چاک ده‌بیته‌وه ، چاک ده‌کاته‌وه	ئهو شتیک ده‌کات له داهاتوودا ، وه کورته‌کراوه‌ی (he will) ه (بو نمونه : ئهو کوره	پارزه‌ی پی

						دەرپوات بو شار (سبهینی)	
27	hi	high		/hai/		بهرز ، بلند	چۆنی ، سلاو
28	hire	higher		/haiaə/		بهرزتر	به کرئ دهدات
29	hoarse	horse		/ho:s/		ئەسپ	دەنگ نوساو (گر) ، دەنگ زبر و ناخۆش
30	hole	whole		/həʊl/		هه موو ، ته و او	کون ، ثقب
31	idol	idle		/aidl/		بیئیش ، بیکار	بت ، صنم
32	Jewry	jury		/dʒʊəri/		دەستەیی سویندخۆران ، دەستەیی ناو بژیوان ، دەستەیی بریاردهر	هه موو جوله که کان
33	know	no		/nəʊ/		نه خیر ، نه ، کلا	دەزانیت ، دەناسیت
34	leak	leek		/li:k/		که وەر ، قوراده	دزه کردنی گاز
35	loan	lone		/ləʊn/		ته نها ، سه لت	قەرز

36	lumbar	lumber				ته‌خته	که‌مەری ، ته‌خت
37	male	mail		/meil/		ئیمه‌یل ، پۆسته	نیر
38	manner	manor		/mænə/		کیلگه‌ی دەرەبه‌گایه‌تی	رەفتار ، سلوک
39	meat	meet		/mi:t/		چاوی پێده‌که‌وێت	گۆشت
40	miner	minor		/mainə/		که‌مبه‌ها ، بچوک ، ناوه‌نجی	کرێکاری کانه خه‌لۆز
41	naval	navel		/neivl/		ناوک	دەریایی ، که‌شتیوانی
42	pain	pane		/pein/		شوشه‌ی په‌نجهره	ئازار ، ئازاری ده‌دات
43	pair	pear		/peə/		هه‌رمی ، کمتری	جووت ، دوو ، زوج
44	peace	piece		/pi:s/		پارچه ، قطعة	ئاشتی
45	peak	peek		/pi:k/		به‌دزییه‌وه سه‌یر ده‌کات	لوتکه ، قمه
46	peal	peel		/pi:l/		په‌لک ، تویکل ، تویکلی	بۆردومان ، ته‌قینه‌وه ، ده‌ته‌قیته‌وه

						لێدەگاتەو	
47	pray	prey		/prei/		نێچیر	نویژ دەکات
48	rain	reign	rein	/rein/	رێشمە ئەسپ	فرمان ، برپار فرمان ، دەدات	باران ، باران دەباریت
49	reed	read		/ri:d/		دەخوینتەو	قامیش
50	right	rite	write	/rait/	دەنوسیت	ئاین ، کاریکی ئاینی	راست
52	road	rode	rowed	/rəʊd/	گفتوگۆ کرد بەدەنگی بەرز ، چوو بە گزیدا ، سەولی لێدا	سواربوو ، رکب	رێگا ، طریق
53	role	roll		/rəʊl/		خل دەبیتەو	گرنگی ، رۆل دور ،
54	row	roe		/rəʊ/		مییە ئاسک یان کەرویشک	دەچیت بەگزیدا ، سەول لێدەدات
55	rye	wry		/rai/		گیڕ ، أعوج	پەرشە ،

							جاودار (پووه کیکه وهک (جو) وايه)
56	sale	sail		/seil/		چارۆکه ، به که شتی چارۆکه دار ده پروات	فرۆشتن
57	sauce	source		/so:s/		سەرچاوه ، مصدر	ساس ، صاص
58	saw	soar		/so:/		ده فریّت	بینی ، مشار
59	sea	see		/si:/		ده بینیت	دهریا ، بحر
60	seam	seem		/si:m/		وادیاره ، یبدو	درز ، دورینه وهی ناوه وهی کوتال
61	seen	scene		/si:n/		دیمهن ، مشهد ، منظر	بینراو
62	sew	so		/səʊ/		بویه ، له بهرئه وه	ده درویت ، ده دوریت
63	sight	site		/sait/		شوین ، مکان	دیمهن
64	slay	sleigh		/slei/		گالیسکهی یهک ئه سپی	ده کوژیت ، یقتل

						، گالیسکە سەر سەھۆل	
65	sole	soul		/səʊl/		گیان ، پوح	تەنھا ، ناوی پیلاو
66	sort	sought		/sɔ:t/		پشکنی ، فتش	جۆر ، نوع
67	stair	stare		/steə/		چاوی تێدەبرپت ، سەرنج	پلە ، قادرمە
68	stake	steak		/steik/		پارچە گوشت ، شریحة لحم	بەش
69	steal	steel		/sti:l/		پۆلا ، فولاد	دەدزیت ، یسرق
70	suite	sweet		/swi:t/		شیرین ، تام خۆش	دەستە ، تاقم (وەک تاقمی قەنەفە و کورسی)
71	summery	summary		/sʌməri/		کورتە	ھاوینەیی ، ھاوینی
72	Sunday	sundae		/sʌndei/		خواردنیکە دروستدەکرئ لە ئایسکریم ، وە	یەک شەممە

						پارچه کانی میوه و گوێز و کریم و ساسی شیرین و...هتد داده نرئ له سەر ئاسکریمه که	
73	tale	tail		/teɪl/		کلک ، ذیل ، ذنب	چیرۆک ، قصة
74	there	they're	their	/ðeə/	ئه وان	کور تکراره ی (they are)	ئهوئ ، لهوئ
75	threw	through	thru	/θruː/	به ناو ، به هۆی ، له رپڭای	به ناو ، به هۆی ، له رپڭای	هاویشتی ، هه لیدا
76	time	thyme		/taɪm/		جاتره	کات ، وقت
77	to	too	two	/tuː/	دوو	ههروه ها ، زور	بو ، به رهو
78	tyre	tire		/taɪə/		ماندوو ده کات ، ماندوو ده بیټ ، تایه	تایه
79	vain	vein		/veɪn/		ورده ده مار ،	پوچ ، به تال ،

						شیواز	بیکەک ، لوتبەرز
80	wail	whale		/weil/		نەهەنگ ، حوت	دەلورینیت ، لورە
81	wait	weight		/weit/		کیش ، قورسای	چاوەرپ دەکات
82	ware	wear	where	/weə/	بوکۆی ، لەکۆی ، أین	لەبەری دەکات (جل)	شتومەک ، کالا ، سلعة
83	warn	worn		/wɔ:n/		لەبەرکراو ، کۆنە ، ملبوس ، قدیم	وریای دەکاتەو ، یحذر
84	waste	waist		/weist/		ناوقەد ، کەمەر	بەفیرۆی دەدات
85	way	weigh		/wei/		دەکیشیت ، یزن	رێگا ، طریق
86	weak	week		/wi:k/		هەفتە (حەوت رۆژ)	لاواز ، بیهیز ، ضعیف
87	weave	we've		/wi:v/		کورتکراوەی (we have)	دەچنیت ، چنین

ناو لە زمانی ئینگلیزیدا /ناونز ئین ئینگلیش / Nouns in English/naunz in inglɪʃ/

زۆر بەی فرمانەکان لە زمانی ئینگلیزیدا (ناو) یان هەیه و دەکرین بە (ناو).

ده‌توانرئ ناو دروستبکری له زمانی ئینگلیزیدا به چەند شیوه‌یه‌ک ، هه‌ندیکیان به زیادکردنی (-ing) بو کۆتایی فرمانه‌که ده‌بن به ناو بو نمونه:

eat/i:t/ / ده‌خوات /ئییته/ → eating/i:tin/ / خواردن /ئییته‌نگ/

وه زۆر به‌ی ناوه‌کان هه‌مان شیوه‌ی فرمانه‌کانن بو نمونه:

drive/draiv/ / لێدەخوڕپێت ، لێخوڕپین /درایف/

play/plei/ / یاری ده‌کات ، یاری /پله‌ی/

وه هه‌ندیک ناو دروستده‌کری به هۆی خستنه‌سه‌ری (-tion) بو کۆتایی فرمانه‌که بو نمونه:

educate/edʒʊkeit/ (v.) فێرده‌کات → education/edʒʊkeiʃn/ (n.) فێرکردن

وه زۆرێک له ناوه‌کان شیوه‌یان جیاوازه له فرمانه‌کانیان بو نمونه:

فرمان	واتاکه‌ی	ناو	واتاکه‌ی
choose/tʃu:z/	هه‌لده‌بژیریت /چووز/	choice/tʃɔis/	هه‌ل‌بژاردن /چۆیس/
defend/difend/	به‌رگری ده‌کات /دیفیند/	defence/difens/	به‌رگری /دیفینس/
develop/diveləp/	گه‌شه‌ده‌کات /دیقیله‌پ/	development/diveləpmənt/	گه‌شه‌پیدان /دیقیله‌پمه‌نت/

هه‌ندیک ناو له زمانی ئینگلیزیدا به شیوه‌یه‌کی گشتی بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی
-------	-----	----------

1	House/haus/	خانوو (ناوی گشتی) /هاوس/
2	School/sku:l/	قوتابخانە (ناوی گشتی) /سکوول/
3	Apple/æpl/	سیو (ناوی گشتی) /ئاپل/
4	Book/buk/	پەرتوک (ناوی گشتی) /بوک/
5	Ali	عەلی (ناوی تایبەتی) /ئەلی/
6	Ahmed	أحمد (ناوی تایبەتی) /ئەھمەد/
7	Anas	أنس (ناوی تایبەتی) /ئەنەس/
8	Syria/siriə/	سوریا (ناوی تایبەتی) /سیریە/
9	America/əmerikə/	ئەمەریکا (ناوی تایبەتی) /ئەمیریکە/

هەر وەک دەزانین لە زمانی ئینگلیزیدا ناوی ناسراو و نەناسراو هەیە ، وە ئەگەر ناویکی گشتی تەنها خۆی بوو ئەوا نەناسراو ، وە ئەگەر ناوێ گشتییە کە (the) ی لە پێشەوه بوو ئەو ناوێ گشتییە کە ناسراو بوو نمونە:

school/sku:l/ / قوتابخانە /سکوول/

the school/ðə sku:l/ / قوتابخانە کە /زە سکوول/

وە ئامرازی نەناسراو لە زمانی ئینگلیزیدا بریتییه لە (a) و (an) ، وە ئەم باسە لە دوواتر بە باشی پووندرکریتەوه إن شاء الله .

جیاوازی چییە لە نێوان (a) و (an) ؟

ئامرازی نەناساندنی (a) دادەنێین لە پێش ئەو ناوانە ی کە بە نەبزوین دەست پێدەکەن ، وە ئامرازی نەناساندنی (an) دادەنێین لە پێش ئەو ناوانە ی کە بە بزوین دەست پێدەکەن بوو نمونە:

قوتابخانە یە ک /ئە سکوول/ a school/ə sku:l/ , سیوێک /ئەن ئاپل/ An apple/ən æpl/

بەلام هەندیك ناو هەیه كه شازن و شیوازی خویندنه وه كه یان دانانی (a) و (an) دەستنیشان دەكات بو نمونه:

an hour/ən aʊə/ , a university/ə ju:nivɜ:səti/ , an honest/ən ɒnɪst/
له وشە (hour) دا پیتی (h) ناخوینریتە وه له بەرئە وه هەندیك جار كه له دوای پیتی (h) ی سەرەتای وشە وه پیتی (o) هات ئەوا پیتی (h) ناخوینریتە وه (گو ناکرئ) له بەر ئە وه وشە (hour) هەمان خویندنه وه وشە (our) ی هەیه له بەرئە وه پیتی (o) پیتیکی بزوینە و (an) مان بە کارهینا له پیشیه وه ، وه هەر وه ها وشە (honest) یش به هەمان شیوه یه.
له وشە (university) دا پیتی (u) به (یوو) دە خوینریتە وه ، وه له هەندیك وشە ی تردا وه کو وشە (umbrella) لیره دا پیتی (u) ده خوینریتە وه به (ئه).

وه ئامرازی نه ناساندن ده خهینه پیش ئەو ناوانه ی که تاکی نه ناسراون و ژمیرراون بو نمونه:

We have a cat and a hen. ئیمه یهك پشيله و یهك مریشکمان ههیه

پێویسته ئامرازی ناساندن بخهینه پیش ئەو ناوانه ی که ناسراون که (قسه کهر و گوینگر ده یزانن) که ناوه که تاک بیت یان کو بیت یان ژمیرراو یان نه ژمیرراو بیت بو نمونه:

Example:

1- I am (I'm) going to the supermarket. من دەرۆم بو سوپه مارکیته که

(گوینگر ده زانیت که قسه کهر مه بهستی کام سوپه مارکیته یه)

2- We have a cat and a dog. The cat is old, but the dog is puppy.

ئیمه پشيله یه ک و سه گیکمان ههیه، پشيله که پیره به لام سه گه که توتکه

تیبینی: راگرتن و به خپوکردنی سهگ دروست نییه و حه رامه ، ته نها له سی حاله تدا ریگی ییدراوه ئەوانیش بریتین له (راگرتنی سهگ بو پاو کردن ، بو پاسه وانی له کیلگه و زراعت ، بو پاسه وانی ئازهل) ، چونکه هه رکه سیگ سهگ را بگریت به بی بوونی ئەو حاله تانه ئەوا هه موو

رۆژیک به قەدەر کۆیوکی گەورە (قیراط) لە خێر و چاکەکە ی کەم دەکات ، لەبەرئەوه وریا به پارە ی کڕین و فرۆشتنی سەگ پیسە و حەرەمه .

پۆیستە ئامرازی نەناساندن زیاد بکەین بو پیش پیشه و کارەکان (المهن) بو نمونه:

ژماره	رسته ی ئینگلیزی	شیوازی خویندنه وه کە ی	واتاکە ی
1	I am a teacher.	ئایام ئە تیپچه	من مامۆستام
2	She is an actress.	شیی ئیز ئەن ئاکترەس	ئەو کچه ئەکتەر (نوینەر) ه

پۆیستە ئامرازی نەناساندن زیاد بکەین بو پیش بره کان (ئەندازەکان) (کمیات) بو نمونه:

a few , a little , a lot , a pair of , جوتیک له , کەمیك

a numbers of , a hundreds of , a quarter , چاره کیک له , ژماره یه ک له

a bit پارچه یه کی زور بچوک

ئامرازی نەناساندن ناخه ینه پیش ئەو ناوانه ی که کو ناکرینه وه واته نه ژمیرراون بو نمونه:

Water , ئاو , sugar , شەکر

I drink a water. هه له یه

I drink water. (من ئاو ده خوومه وه) راسته

پۆیستە ئامرازی نەناساندن (a) یان (an) به کاربه ینین له کاتی گوزارشت کردن له

سەر سوڕمان (التعجب) به وشه ی (what) کاتیک ناویکی تاکی ژمیرراو له دوایه وه دیت بو

نمونه:

What a clever boy! چ کورپکی زیره که!

دەتوانین ئامرازی ناساندن (the) بەکاربەینین لەپێش ئەو ناوانە یەک تەنها یەک دانە لە و شتە هەیه وەک : خۆر ، مانک ، زهوی ، حکومەت ، پادشا ... هتد بۆ نمونە:

The earth زهوی

The sun خۆر

The Eiffel Tower بورجی ئیفل

پێویستە ئامرازی ناساندنی (the) بەکاربەینین لەپێش ناوەکانی وەک : ئوتیل و مۆزەخانە و ناوی پۆژنامەکان و زەریا... هتد بۆ نمونە:

The British Museum مۆزەخانە بەریتانی

The Atlantic Ocean زەریای ئەتلەسی

پێویستە ئامرازی ناساندنی (the) بەکاربەینین لەپێش ناوە جوگرافیەکانی وەک : دەریاکان و گەردەکان و دوورگەکان... هتد بە مەرجیک بە شیوەی کۆ بیین بە شیوەی دووناوی بەسەر یەکە و هاتوو بیین و بە شیوەی تاک نەیهن بۆ نمونە:

The Rockies شاخەکانی رۆکی

The West Indies هندستانی پۆژئاوا

The Red Sea دەریای سوور

The Amazon هەلەیه ئەم نوسینە چونکە بە شیوەی تاک هاتوو

The Amazon River رۆوباری ئەمازۆن

پێویستە ئامرازی ناساندنی (the) بەکاربەینین لەپێش ناوە و ناوەکانی پلە بەلا بۆ نمونە:

I am the best. من باشترینم

ناتوانین ئامرازی نه‌ناساندن (a) یان (an) به‌کاربه‌یینین له‌پیش ناویکی تاکی ژمیراودا له‌کاتیکدا وشه‌ی (by) له‌پیش وشه‌ تاکه ژمیرراوه‌که‌وه بیت بو نمونه:

I went by a car. هه‌له‌یه ئه‌م رسته‌یه

I went by car. راسته ئه‌م رسته‌یه (من رۆیستم به‌سه‌یاره‌یه‌ک)

ناتوانین ئامرازی ناساندن و نه‌ناسین به‌کاربه‌یینین له‌گه‌ل ئه‌و ناوانه‌ی که راناوی خۆیه‌تی (ضمیر الملكية) یان له‌پیش‌ه‌وه هاتوو یان راناوی ئاماژه (ضمیر الإشارة) یان له‌پیش‌ه‌وه هاتوو بو نمونه:

This the pen هه‌له‌یه

This is the pen راسته

My a pen هه‌له‌یه

ناتوانین ئامرازی ناساندن و نه‌ناسین به‌کاربه‌یینین له‌گه‌ل ناوه‌کانی وه‌کو : شاره‌کان و ولاته‌کان و شاخه‌کان و روبراره‌کان و شه‌قامه‌کان و زمانه‌کان و ژمه‌ خواردنه‌کان و رۆژنامه‌کان و فرۆکه‌خانه‌کان و ویستگه‌کان بو نمونه:

I had **lunch** with John. نانی نیوه‌رۆم خوارد له‌گه‌ل جون

I bought **Cosmopolitan** at **Paddington Station**.

ناوی ویستگه ناوی رۆژنامه

ناتوانین ئامرازی ناساندن و نه‌ناسین به‌کاربه‌یینین له‌گه‌ل ئه‌و ناوانه‌ی که ئامرازی په‌یوه‌ندیان له‌پیش‌ه‌وه هاتوو بو نمونه:

at home , at/to work , at/to school , at/to university , at/to sea , at/to college , at/to church , in/to bed , in/to class , in/to hospital , on foot...etc.

Examples:

She goes to a work by bus.

I was at the home yesterday.

ناتوانین ئامرازی ناساندن به کاربه‌ئینین له پێش (ناوی کۆ) و (ناوی نه‌ژمیرراو) کاتیک ده‌مانه‌وێت
قسه بکه‌ین ده‌رباره‌ی ئه‌و ناوانه به‌شیوه‌یه‌کی گشتی بو نمونه:

Water boils at 100 °C. ئاو ده‌کوێت له سه‌د په‌له‌ی سیلیزیدا

Milk is good for you. شیر باشه بو تو

I like potato. من چه‌زم له په‌تاته‌یه

له رسته‌ی یه‌که‌مدا (ئاو) به‌شیوه‌یه‌کی گشتی مه‌به‌ستمانه نه‌ک ئاوێکی دیاری کراو که له 100
په‌له‌ی سه‌دیدا بکوێت ، وه له رسته‌ی دووه‌مدا (شیر) مه‌به‌ستمان شیره به‌شیوه‌یه‌کی گشتی که
باشه بو تو ، وه له رسته‌ی سییه‌مدا من چه‌زم له په‌تاته‌یه به‌شیوه‌یه‌کی گشتی مه‌به‌ستمان
په‌تاته‌یه‌کی دیاری کراو نییه.

پێویسته ئامرازی ناساندنی (the) به‌کاربه‌ئینین له پێش ژماره ریزکراوه‌کان به مه‌رجیک ئه‌و
ناوه‌ی که له‌دوای ژماره‌که‌وه دیت ناسراو بیت بو نمونه:

The First Winner براوه‌ی یه‌که‌م

I am reading the second book. من کتیبی دووه‌م ده‌خوینمه‌وه

ناتوانین ئامرازی نه‌ناسراو به‌کاربه‌ئینین له پێش (somebody, someone, some-)
چونکه ئه‌وانه له بنه‌رته‌دا نه‌ناسراون بو نمونه:

له رسته‌دا له‌گه‌ل (go home) دا ئامرازی نه‌ناسین و ئامرازی ناساندن و ئامرازی په‌یوه‌ندی
به‌کارناهیین بو نمونه:

I go to home. هه‌له‌یه

I went to home. هه‌له‌یه

I go home. راسته

I went home. راسته

به‌شه‌کانی ناو parts of noun

یه‌که‌م : ناوی تاییه‌تی (أسماء العلم) proper nouns :

ئه‌و ناوانه‌ن که به‌کارده‌هینرین بو ناوانی که سه‌کان و شوینه‌کان و ناوی مانگه‌کان و ناوی رۆژه‌کانی هه‌فته و ولاته‌کان و شاره‌کان ، وه پیتی یه‌که‌می ئه‌م ناوانه به پیتی گه‌وره (capital letter) ده‌نوسریت جا له‌هه‌ر شوینیکی رسته‌دا بیته ، وه ناتوانین ئامرازی نه‌ناساندنی (a) و (an) بخه‌ینه پیش ئه‌و ناوانه‌وه ، وه هه‌روه‌ها ناشتوانین ئامرازی ناساندنی (the) بخه‌ینه پیش ئه‌و ناوانه‌وه چونکه ئه‌و ناوانه له بنه‌ره‌تا ناسراون بو نمونه :

هه‌ینی (الجمعة) Friday , ئه‌مه‌ریکا America , دیمه‌شق Damascus , عه‌لی Ali

دووهم : ناوی نه‌ناسراو (أسماء النكرة) common nouns :

ئه‌و ناوانه‌ن که به‌کارده‌هینرین بو ئاماژه کردن بو جوریتی له که سه‌کان یان شته‌کان یان شوینه‌کان ، وه پیتی یه‌که‌می ئه‌و ناوانه به پیتی گه‌وره (capital letter) ده‌نوسرین کاتیکی که له سه‌ره‌تای رسته‌وه هاتن ، وه ئه‌گه‌ر له سه‌ره‌تای رسته‌وه نه‌بوو یان له ناوه‌راست و کو‌تایی رسته‌دا بوو ئه‌وا پیتی یه‌که‌می ئه‌و ناوانه به پیتی بچوک (small letter) ده‌نوسین ، وه پیویسته ئامرازی نه‌ناساندنی (a) یان (an) له پیشیانه‌وه بیت کاتیکی به شیوه‌ی تاکی نه‌ناسراو دین له رسته‌دا ، وه یان ئامرازی ناساندنی (the) له پیشیانه‌وه دیت کاتیکی به شیوه‌ی ناسراو دین ، هه‌ندیکی نمونه له ناوی نه‌ناسراو :

شار city , پەرتوک book , پشیلە cat , مامۆستا teacher , پیاو man

سییەم : ناوی ماددەکان (أسماء المادة) material nouns :

بریتین لە ناوی ماددەکان بە شیوەیەکی گشتی، وە پیتی یەکه می ئەو ناوانە بە پیتی گەورە (capital letter) دەنوسرین کاتیک که لە سەرەتای رسته وە هاتن ، وە ئەگەر لە سەرەتای رسته وە نه بوو یان لە ناوەرست و کۆتایی رسته دا بوو ئەوا پیتی یەکه می ئەو ناوانە بە پیتی بچوک (small letter) دەنوسین ، وە پێویستە ئامرازی نه ناساندنی (a) یان (an) لە پێشیانە وە بیت کاتیک بە شیوەی تاک دین لە رسته دا ، وە یان ئامرازی ناساندنی (the) لە پێشیانە وە دیت کاتیک بە شیوەی ناسراو دین ، هەندیک نمونه لە سەر ناوی ماددەکان :

نان bread , هەوا air , لم sand , ئاو water , بەفر snow , ئاسن iron

چوارەم : ناو کۆکراوەکان (أسماء الجمع) collective nouns :

ئەو ناوانەن که دروستدەکرین لە ناوی که سه کان یان گیانله به ره کان یان شته کان له گه ل له بهرچاو گرتنی ئەم کۆمه له ناو یان یه ک دهسته و کۆمه له بیت ، وە پیتی یەکه می ئەو ناوانە بە پیتی گەورە (capital letter) دەنوسرین کاتیک که لە سەرەتای رسته وە هاتن ، وە ئەگەر لە سەرەتای رسته وە نه بوو یان لە ناوەرست و کۆتایی رسته دا بوو ئەوا پیتی یەکه می ئەو ناوانە بە پیتی بچوک (small letter) دەنوسین ، هەندیک نمونه لە سەر ناوی کۆکراوە :

کاروانی که شتی fleet , سوپا ، له شکر army , قەرەبالغی crowd

کاروانی که شتییه کان fleets , له شکره کان armies , قەرەبالغیه کان crowds

پيڤجه م : ناوه واتاييه كان (أسماء المعنوية) abstract nouns :

ئهو ناوانه ن كه دروستده كرڤن له تاييه تمه ندييه ك يان نه گه رڤك (حالة) يان كارڤه ريبه كى ديارى كراو، وه پيى تى يه كه مى ئهو ناوانه به پيى تى گه وره (capital letter) ده نوسرڤن كاتي ك كه له سهره تاي رسته وه هاتن ، وه نه گه ر له سهره تاي رسته وه نه بوو يان له ناوه رپاست و كو تايى رسته دا بوو ئه وا پيى تى يه كه مى ئهو ناوانه به پيى تى بچوك (small letter) ده نوسين بو نمونه :

خوڤشى pleasure , قاقاي پيى كه نين laughter , ئاسووده تى ، دلخوڤشى joy

ناوى ژميرراو و ناوى نه ژميرراو (الأسماء القابلة للعد و غير القابلة للعد)

1- ناوى ژميرراو : ئهو ناوانه ن كه ده توانرڤ بژميررڤ و ده توانين به كار يان به يڤنين به شيوه تى تا ك و به شيوه تى كو ، وه پيوىسته ئامرازى نه ناساندنى (a) يان (an) له پيشيانه وه بيت كاتي ك به شيوه تى تا ك ديڤن له رسته دا ، وه يان ئامرازى ناساندنى (the) له پيشيانه وه ديىت كاتي ك به شيوه تى ناسراو ديڤن ، وه گوزرارشت ده كرڤن به هو تى وشه تى (many) كاتي ك زور بيت ، وه كاتي كيش كه م بيت وشه تى (few) به كارده هيڤنين بو نمونه :

پياوانى كى كه م a few men , پياوانى كى زور many men , پياويك a man

كه مي ك له پياوان a few of men , زور يك له پياوان many of men

2- ناوى نه ژميرراو : ئهو ناوانه ن كه ناتوانرڤ كو بكرڤنه وه ، وه ناشتوانرڤ به كار به يڤنرڤ به شيوه تى تا ك و به شيوه تى كو ، وه مامه له تى له گه ل ده كه ين به شيوه تى تا ك ، وه له دو تى ئه م ناوانه وه (is, was, has,...etc) ديىت ، وه ناتوانين ئامرازى نه ناساندنى (a) يان (an) له پيشيانه وه دابنيڤن كاتي ك به شيوه تى تا ك ديڤن له رسته دا ، به لام ده توانين ئامرازى ناساندنى (the) له پيشيانه وه دابنيڤن كاتي ك به شيوه تى ناسراو ديڤن له رسته دا ، وه له گه ل بره زوره كه تى

وشه‌ی (much) به‌کاربه‌یین ، وه له‌گه‌ڵ ب‌ره‌ که‌مه‌که‌ی وشه‌ی (little) به‌کارده‌ه‌یین ، وه نمونه‌ی ئه‌و ناوانه وه‌کو ناوی ماده‌کان و ناوی واتایی (معنوی) ، بو نمونه:

1- ناوی ماده‌کان materials :

Material: cotton, cloth, silk, wool, nylon, gold, silver...etc.

Food: flour, rice, bread, wheat, rye, sugar, salt, pepper...etc.

Other: butter, cheese, jam, fur, skin, hair, ice, snow, rain, soil, grass, land, ground, wood, plastic, leather, coal, rock, sand, paper, cement, chalk, plaster, paint...etc.

2- ناوی شله‌کان liquids :

water , milk , coffee , tea , oil , petrol , gasoline , juice , alcohol...etc.

3- ناوی گاز و هه‌وا gases :

air , smoke , steam , oxygen , hydrogen...etc.

4- ناوی شتی تر :

music , luggage , baggage , pay , noise , traffic , furniture , accommodation , homework...etc.

5- ناوی واتایی :

که‌میک ئاو a little water , ئاوێکی زۆر much water , ئاو water

که‌میک ئاو a little sugar , شه‌کرێکی زۆر much sugar , شه‌کر sugar

که‌میک له‌ ئاو a little of water , ب‌رێکی زۆر ئاو much of water , ئاو water

ب‌رێکی که‌م a little of sugar , ب‌رێکی زۆر شه‌کر much of sugar , شه‌کر sugar

شه‌کر

تیبینی : هەندیک ناو هەیه که له هەمان کاتدا ژمیرراو و نه ژمیرراوه ، بو نمونه وشەیی (coffee) و اتا (قاوه) ، وه ئەگەر له رسته دا وشەیی (coffee) مەبهستی خودی قاوه بیئت ئەوه نه ژمیرراوه ، به لام ئەگەر مەبهستی پیی کویک قاوه بیئت ئەوه ژمیرراوه ، وه بو وشەیی (tea, potato,...etc.) هەر وایه بو نمونه :

I want a coffee. (ژمیرراوه) کویک قاوه م دەویت

I like coffee. (نه ژمیرراوه) حەزم له قاوه یه

Examples:

1-She has much of gold and a little of beauty. ئەو کچه بریکی زور ئالتونی هەیه و بریکی که م جوانی هەیه

2-This water is sterilized. ئەم ئاوه پاکژ کراوه

تیبینی : هەندیک ناو هەیه که ژمیرراوه ، به لام دەتوانین بیکهین به نه ژمیرراو له رسته دا به لام به واتایه کی جیاواز بو نمونه :

Examples:

1-The boy threw a stone. کورە که بهردیکی هەلدا (ژمیرراوه)

2-This wall is made of stone. ئەم دیواره دروسته کړی له بهرد (نه ژمیرراوه)

تیبینی : هەندیک ناوی واتایی هەن که دەتوانی بکرین به ژمیرراو به لام به شیوهی کو ئەویش به زیاد کردنی پیتی (S) بو کو تایی ناوه که بو نمونه :

راستییه کان truths , بوچوونه کان (آراء) opinions , بیروکه کان ideas

تیبینی : له هەندیک حاله تی تایبه تی دا که ئەویش ئەوهیه که هەندیک ناوی تایبه تی هەن که دەتوانی بکرین به کو ئەویش به زیاد کردنی پیتی (S) بو کو تایی ناوه که بو نمونه :

I met three Omars yesterday. دوینی سی کەسم بینی کە ناویان عمر بوو .

رەگەز (نیر و می) gender

لە زمانی ئینگلیزیدا ریسایە کمان نییە بو جیاکردنەوی نیر و می ، وە لە زمانی ئینگلیزیدا ناو لە
پووی رەگەزەو دەکرێ بە چوار بەشەو :

1- **نیر** : ئەم ناو دەتوانرێ بنوسرێ بە شیوەی بکەر (he) و هەر وەها بە شیوەی تەواو کەر
(him) بنوسرێ ، وە ئەم چەند ناوێ لای خوارەو تەنها بوو حالەتی نیر بەکار دەهینرێ بوو
نمونه :

son (ئەب) , brother , uncle , father , پیاو , man , کۆر (وێ) , boy , کۆر (ئەب) , nephew , مام یان خال
پادشا , king , میر , میرزادە , prince , برا یان خوشکەزا (کۆر) , nephew , مام یان خال
میوانداریکەر (نیر) /هەوست/ , host/həʊst/ , ئەکتەر , نوینەر (نیر) /ئاکتەر/ , Actor/æktə/
کەلەشیر /کۆک/ , cock/kɒk/ , نیر /مەیل/ , male/meil/ , شیرێ نیر /لایەن/ , lion/laiən/
میرد /هەزبەند/ , husband/hʌzbənd/

2- **می** : ئەم ناو دەتوانرێ بنوسرێ بە شیوەی بکەر (she) و هەر وەها بە شیوەی تەواو کەر
(her) بنوسرێ ، وە ئەم چەند ناوێ لای خوارەو تەنها بوو حالەتی می بەکار دەهینرێ بوو نمونه :

sister , دایک , mother , ئافرەت , woman , کچ (بنت) , girl , کچ (ئەب) , daughter
queen , میرخاتوون , princess , برا یان خوشکەزا (کچ) , niece , پور , aunt , خوشک
hostess/həʊstes/ , ئەکتەر (می) , نوینەر (می) /ئاکترەس/ , actress/æktɹəs/
شازن , شیرێ می /لایەنەس/ , lioness/laiənəs/ , میوانداریکەر (می) /هەوستیس/
ژن /وایف/ , wife/waif/ , مریشک /هین/ , hen/hen/ , می /فییمەیل/ , female/fi:meil/

3- **بی گیان ، ناژیر ، غیر العاقل** : ئەم ناوه دەتوانرێ بنوسرێ به شیوه‌ی بکه‌ر و ته‌واوکه‌ر
دەنوسرێ به (it) ، وه هه‌ندیک ناوی ئازهلان و بی گیانه‌کان بو نمونه:

پشيله cat ، شار city ، په‌رتوک book ، ده‌رگا door ، میز table ، پینوس pen ،
سه‌گ dog

4- **تیکه‌ل ، مختلط** : ئەم ناوه دەتوانرێ به‌کارده‌به‌یئرێ بو هه‌ردوو په‌گه‌زه‌که (نیر و می) بو
نمونه:

ژماره	ناوی ئینگیزی	واتاکه‌ی به کوردی
1	child	مندالی کور، مندالی کچ
2	friend	هاورپی ی کور، هاورپی ی کچ
3	doctor	پزیشکی نیر، پزیشکی می
4	judge	دادوه‌ری نیر، دادوه‌ری می
5	cousin	کورپی مام، کچی مام، کورپی خال، کچی خال
6	artist	هونه‌رمه‌ندی ئافره‌ت، هونه‌رمه‌ندی پیاو
7	teacher	مامۆستای پیاو، مامۆستای ئافره‌ت

به‌کاره‌ینانی چه‌ند وشه‌یه‌کی ئینگیزی بو مه‌به‌ستی جیاکردنه‌وه‌ی نیر له می بو نمونه:

ژماره	نیر	می
1	کورپ boy	کچ girl
2	برا brother	خوشک sister
3	گا، جوانه‌گا bull	مانگا cow
4	که‌له‌شیر cock	میشک hen

5	dog گۆل ، سهگی نیر	bitch دیل ، مییهی سهگ
6	father باوک	mother دایک
7	fox ریوی نیر	vixen ریوی می
8	horse ئەسپ	mare ماین
9	husband میرد	wife ژن
10	king پادشا	queen شاژن
11	lord گهوره (پیاو)	lady گهوره (ئافرهت)
12	man پیاو	woman ئافرهت
13	monk رههبن ، راهیب	nun راهیبه
14	nephew کورپی برا یان کورپی خوشک	niece کچی برا یان کچی خوشک
15	ram بهران	ewe مهپ
16	sir گهوره	madam خانم
17	son کور (که سییک کورپی هه بییت)	daughter کچ (که سییک کچی هه بییت)
18	uncle مام ، خال	aunt پور (خوشکی باوک یان خوشکی دایک)

حاله ته کانی ناو له زمانی ئینگلیزیدا case of nouns

1- حاله تی بکه ر (واته ده بییت به بکه ر بو فرمانه که) بو نمونه:

The boy broke the window. کورپه که په نجه ره که ی شکاند

2- حاله تی ته واکه ری راسته و خوی فرمان و ته واکه ری به یاریده ی فرمان بو نمونه:

1-The boy broke **the window**. کورە که په نجه ره که ی شکاند

2-Put your cup on **the table**. کویه که ت دابنی له سەر میزه که

3-حاله تی خوویه تی (Genitive) بو نمونه:

أ-رێگای کورتکردنه وه :

a-حاله تی تاک (مفرد) ئه ویش به زیاد کردنی ('s) بو کو تایی ناوه که بو نمونه:

1-The girl's robe. رۆبه ی کچه که

2-Shakespeare's plays. شانۆگه رییه کانی شکسپیر

b-حاله تی کو (جمع) ئه ویش به زیاد کردنی ('s) بو کو تایی ناوه که به مه رجیک ناوه که به (-s) یان به (-es) کراییت به کو بو نمونه:

1-The girls' robes. رۆبه کانی کچه کان

2-The boys' books. کتیبه کانی کورە کان

به لام ئه گه ر ناوه کو یه که به (-s) و (-es) نه کرابوو به کو ، ئه وا به شیوه ی تاک مامه له ی له گه لدا ده که یین و ('s) ده خه ینه دوای ناوه کو یه که وه بو نمونه:

1-The men's room. ژووری پیاوه کان

2-The children's teacher. مامۆستای مندا له کان

تییینی : رێگای کورتکراوه به کارده هیئریت بو ئه م مه به ستانه ی خواره وه :

1-له گه ل ئه و ناوانه ی که ئاماژه ده که ن بو بوونه وه ری زیندوو (الكائنات الحية) بو نمونه:

1- The cat's tail. کلکی پشیله که

2-The men's room. ژووری پیاوه کان

3-The women's society. کۆمەڵە ئافرەتان

2-لەگەڵ ئەو شتانە ی که بەرجه ستن ، که وینای تایبەتمەندییەکی مرقایەتی دەکن بو نمونە:

The Beauty's queen. شازنی جوانی (ملکة الجمال)

ب-رێگای درێژ کردنەو : ئەویش بە هۆی دانانی وشە ی (of) لەنیوان تەواوکراو و تەواوکەری ناودا بو نمونە:

1-Names of the engineers ناوی ئەندازیارەکان

2-The legs of the table قاچەکانی میزەکه

تیبینی : رێگای درێژ کردنەو بەکار دەهینریت بو ئەم مەبەستانە ی لای خوارەو :

1-لەگەڵ ئەو ناوانە ی که ئاماژە دەکن بو بوونەوهری نازیندوو (الكائنات غير حية) بو نمونە:

1-The legs of the table قاچەکانی میزەکه

2-My key of door. کللی دەرگاگەم (دەبیت و دروستە)

3-My door's key. کللی دەرگاگەم (دەبیت و باشتەرە)

2-لەگەڵ هەندیک سیفەتی بەکارهینراو لەسەر شیوەی ناو وە دەتوانریت بە شیوەی کورتکراوەیی بەکارهینریت بو نمونە:

names of the engineers OR the engineers' name.

فرمانەکان لە زمانی ئینگلیزی دا

هەموو فرمانیکی تەواوی زمانی ئینگلیزی سی شیوەی هەیه که بریتین لە چاوگ (infinitive) و پابردووی سادە (past simple) و شیوەی سییەم (past participle).

شیوەی یە کەم کە بریتییه له (infinitive) بەکاردههینری بو کاتی ئیستا (حاضر) ، وه شیوەی دووهم کە بریتییه له رابردووی ساده (past simple) ، وه شیوەی سییه م (التصريف الثالث) (past participle) بەکاردههینری بو دروستکردنی بکەرنادیار و رانهبردووی تهواو (له دواتر به جوانی روونکراوه تهوه).

فرمانەکانی زمانی ئینگلیزی دابهش دهکریین بو دوو بهش :

1-فرمانە ریکەکان (یاساییهکان) : ئەم جوۆره له فرمان شیوەی رابردووی سادهکە ی وهکو شیوەی سییه می وایه ، وه بو کردنی به رابردوو و شیوەی سییه م پئویسته (ed) زیاد بکەین بو کو تایی فرمانە کە بو نمونه:

play —————> played —————> played

2-فرمانە ناریکەکان (نایاساییهکان) : ئەم جوۆره له فرمان شیوەی یە کەم و شیوەی دووهم و شیوەی سییه می جیاوازه ، واته کاتیک فرمانیک له چاوگه وه دهگۆرین بو رابردووی ساده دهگۆریت ، وه کاتیک رابردوو وه که دهگۆرین بو شیوەی سییه م دووباره شیوهکە ی دهگۆریت واته له هەر سی شیوه که دا جیاوازن (وه ئەم جوۆره فرمانانه پئویسته له بهر بکریین) بو نمونه:

ژماره	infinitive شیوەی یە کەم	Past simple شیوەی دووهم	Past participle شیوەی سییه م
1	eat	ate	eaten
2	drink	drank	drunk

هه موو فرمانیک له زمانی ئینگلیزیدا سی کاتی هه یه:

1-شیۆهی ڤاڤردوو (past) : فرمانی ڤاڤردوو کاریکە (ئیشیکە) کراوە لە ڤاڤردوودا وەکو (خواردی ، خواریهوه ، دانیشتی ، یاری کرد) .

لە زمانی ئینگلیزیدا زۆر بەی فرمانەکان بۆ گۆرینیان بۆ ڤاڤردوو (ed) وەرەگرن وە بەم جۆرە فرمانانەش دەوتری (فرمانە ڤیکەکان) (regular verbs) .

ئەم فرمانانە بگۆرە بۆ ڤاڤردوو کە فرمانی یاساین : love, cry

لەوانەیه لە سەدا نەوهد (90%) ی خەلک بلین بەم شیۆهیهی لیدیت loveed, cryed

بەلام ئەوانە هەلەن و راستییە کەشیان بریتییه لە loved, cried

2-شیۆهی ڤانەڤردوو (present) : شیۆهی ڤانەڤردوو هەمان شیۆهی کاتی ئیستای هەیه بۆ فرمان کە شیۆهی یە کەمە و چاوە بۆ نمونە:

eat	دەخوات
drink	دەخواتهوه
sit	دادهنیشیت
play	یاری دەکات

3-شیۆهی فەرمان کردن (أمر): شیۆهی فەرمان کردن هەمان شیۆهی کاتی ئیستای هەیه بۆ فرمان کە شیۆهی یە کەمە بۆ نمونە:

Eat	بخۆ
Drink	بخۆرهوه
Sit	دانیشه
Play	یاری بکە

یاسای زیاد کردنی پاشگری (-s) بو ناوەکان و فرمانەکان

1- پاشگری (-s) زیاد دەکەین بو ناوەکان و ئەو فرمانانە ی که چاوگ (infinitive) ن بە تەنھا.

2- ئەگەر وشە که کۆتایی هاتبوو بە یه کێک له مانە (s, ss, ch, sh, o, z) ئەوا کاتیک پاشگری (-s) ی بو زیاد دەکەین دەبێت بە (-es) بو نمونه:

bus → buses

بێجگە له مانە ی لای خوارەووە که تەنھا پیتی (s) وەر دەگرن :

تاک	کۆ
photo	photos
video	videos
kilo	kilos
piano	pianos

3- ئەگەر وشە که کۆتایی هاتبوو بە پیتی (y) ئەوا له کاتی زیاد کردنی (s) دا ، پیتی (y) لادەبەین و (ies) ی بو زیاد دەکەین کاتیک پیش پیتی (y) هکه ی کۆتایی ، پیتی نه بزوین هاتبێت بو نمونه:

worry → worries

جگە له ناوی شوین و که سه کان که پیتی (y) به هیچ شیوه یه ک دهستکاری ناکهین بو نمونه:

Harry → Harrys

شیوازی زیاد کردنی (ing) بو وشەکان

1- پاشگری (ing) زیاد دەکەین بو فرمانیک که له سه ر شیوه ی (infinitive) بێت.

2-ئەگەر فرمانیک کۆتایی هاتبیت به پیتی (e) و لهپیشیهوه پیتیکی نه بزوین هه بێت ، ئەوا له کاتی زیاد کردنی (ing) ، پیتی (e) لادهبهین زۆربهی جار بو نمونه:

come → coming

جگه له م دوو وشهیهی لای خوارهوه بو نمونه:

be → being

dye → dyeing

3-ئەگەر فرمانه که کۆتایی هاتبوو به م شیوهیه (پیتی نه بزوین + پیتی بزوین + پیتی نه بزوین) ، ئەوا له کاتی زیاد کردنی (ing) ، پیتی کۆتایی ده بێت به دووان (double) زۆربهی جار بو نمونه:

run → running

پێسای زیاد کردنی پاشگری (ed) بو فرمانهکان

1-پاشگری (-ed) زیاد ده کهین بو ئەو فرمانانهی که له سەر شیوهی (چاوگ) ن ، دواي ئەوه فرمانه که ده بێت به (ئاوه لئاو) یان (رابردووی ساده) یان (شیوهی سییه می فرمان) ئەگەر فرمانه که یاسایی بێت.

2-ئەگەر فرمانیک کۆتایی هاتبیت به پیتی (e) و لهپیشیهوه پیتیکی نه بزوین هه بێت ، ئەوا له کاتی زیاد کردنی (ed) ، پیتی (e) لادهبهین و (-ed) بو زیاد ده کهین بو نمونه:

use → used

3-ئەگەر فرمانه که کۆتایی هاتبوو به پیتی (y) ئەوا له کاتی زیاد کردنی (s) دا ، پیتی (y) لادهبهین و (ied) ی بو زیاد ده کهین کاتیکی پیش پیتی (y) ه کهی کۆتایی ، پیتی نه بزوین هاتبیت بو نمونه:

study → studied

4-ئه‌گه‌ر فرمانه‌که کۆتایی هاتبوو به‌م شیوه‌یه (پیتی نه‌بزوین + پیتی بزوین + پیتی نه‌بزوین)،
ئه‌وا له‌کاتی زیاد کردنی (-ed)، پیتی کۆتایی ده‌بیت به‌ دووان (double) زۆربه‌ی جار بو
نمونه:

stop → stopped

5-ئه‌گه‌ر فرمانیک کۆتایی هاتبیت به‌ پیتی (w) یان (y) و له‌پیشیه‌وه پیتیکی بزوین هه‌بیت،
ئه‌وا له‌کاتی زیاد کردنی (ed)، پیتی (y) ناگۆریت به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک بو نمونه:

play → played

رسته له‌ زمانی (ئینگلیزی) دا

هه‌روه‌ک ده‌زانین له‌ زمانی عه‌ره‌بیدا دوو جوړ رسته‌مان هه‌یه که ئه‌وانیش رسته‌ی ناوی و
رسته‌ی فرمانیه (الجملة الاسمية والجملة الفعلية)، به‌لام له‌ زمانی ئینگلیزیدا ته‌نهایه‌ک جوړ
رسته‌مان هه‌یه که ئه‌ویش رسته‌ی فرمانیه (الجملة الفعلية).

له‌ حاله‌تی ئاساییدا رسته‌ی ئینگلیزی پیکدیت له :

Subject (ته‌واوکهر) + verb (فرمان) + object (بکهر)

ده‌توانین ته‌واوکهر (مفعول به‌) هه‌که‌مان بریتی بیت له (ناو، ئاوه‌لناو، ئاوه‌لفرمان، جار و مجرور)
بو نمونه:

1-She is a teacher. (Noun)

2-He is smart. (Adjective)

3-Hiwa is there. (Adverb)

4-I go to school. (جار و مجرور)

ئەگەر بکەرە که بریتی بیت له ئەو (He) یان ئەو (She) یان ناژیر (ناژەلان و بی گیانەکان) (It) یان (ناویکی تاک) بو ڕانەبردووی سادە ئەوا (-s) دەخەینە کۆتایی فرمانە که وە.

ئەگەر بکەرە که بریتی بیت له من (I) یان ئیمە (We) یان تۆ ، ئیو (You) یان ئەوان (they) یان (ناویکی کۆ) بو ڕانەبردووی سادە ئەوا هیچ شتیک ناخەینە کۆتایی فرمانە که وە و بە (چاوگ) دەینوسین بو نمونە:

1- لەم نمونە یە خوارە وەدا (Ali) بریتییه له بکەر ، وە فرمانە که بریتییه له (eats) ، وە تەواو کەر (مفعول بە) هکه بریتییه له (the apple) ، وە فرمانە که (-s) ی وەرگرتوو ه چونکه بکەرە که تاکه و ڕستە که ڕانەبردوو ه.

Ali eats the apple. عەلی سێو ه که دەخوات

2- لەم نمونە یە خوارە وەدا (They) بریتییه له بکەر ، وە فرمانە که بریتییه له (play) ، وە تەواو کەر (مفعول بە) هکه بریتییه له (football) ، وە فرمانە که (چاوگ) ه چونکه بکەرە که کۆیه.

They play football. ئەوان یاری تۆپی پێ دەکەن

3- لەم نمونە یە خوارە وەدا (The cats) بریتییه له بکەر ، وە فرمانە که بریتییه له (play) ، وە تەواو کەر (مفعول بە) هکه بریتییه له (in a street) ، وە فرمانە که (چاوگ) ه چونکه بکەرە که کۆیه.

The cats play in a street. پشیلەکان یاری دەکەن له شه قامیکدا

The cats play in the street. پشیلەکان یاری دەکەن له شه قامه کهدا

4- لەم نمونە یە خوارە وەدا (He) بریتییه له بکەر ، وە فرمانە که بریتییه له (drinks) ، وە تەواو کەر (مفعول بە) هکه بریتییه له (water) ، وە فرمانە که (-s) ی وەرگرتوو ه چونکه

بکه‌ره‌که تاکه ، وه ئامرازی نه‌ناساندنی (a) به‌کارنه‌هاتوو له‌پیش ته‌واوکه‌ره‌که‌وه چونکه ته‌واوکه‌ره‌که ناویکه ناگری به‌کو و نه‌ژمیراوه.

He drinks water. ئه‌و کوره‌ئو ده‌خواته‌وه

له‌حاله‌تی رسته‌ی فه‌رمان کردندا یاسای رسته‌که به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Verb (base) (چاوغ) + object (مفعول به‌یان جارومجرور).

تیبینی ئه‌م نمونه‌ی لای خواره‌وه‌یه بکه:

Eat lunch. نانی نیوه‌رۆ بخۆ

Drink the water. ئاوه‌که بخۆره‌وه

Be sure of that. دلنیا به‌له‌وه

Be careful. وریا به‌

Give it to me. ئه‌وه‌م بده‌ری

Give me the pen. قه‌له‌مه‌که‌م بده‌ری

You go. تو برو

Do what you want. چیت ده‌ویت بیکه

وه بو دلنیا کردنه‌وه فرمانی (Do) ده‌که‌ینه سه‌ره‌تای رسته‌که‌وه بو نمونه:

Do eat lunch. نانی نیوه‌رۆ بخۆ

Do drink the water. ئاوه‌که بخۆره‌وه

Do be careful. وریا به‌

وہ بو نہری کردن فرمانی (Don't) دەخەینە سەرەتای وشەکەوہ بو نمونە:

Don't eat lunch. نانی نیوہرۆ مەخۆ

Don't drink the water. ئاوہکە مەخۆرەوہ

Don't be careless. کەمتەرخەم مەبە

وہ ئیستا با سەرنجی ئەو نمونەییە لای خوارەوہ بدەین

Ahmed is a hero.

وہک وتمان کہ لە زمانی ئینگلیزیدا رستە ی ناویمان نییە ، وہ با بزانی چۆن وەری دەگیرینە سەر زمانی کوردی ، بکەرەکە ی بریتییە لە (Ahmed) ، وہ تەواوکەر (مفعول بە) هکە ی بریتییە لە (a hero) ، وہ فرمانەکەشی بریتییە لە (is) .

فرمانی (is) بەکار دەھێنری لە گەل ڕاناوہکانی (he, she, it, singular noun) .

وہ فرمانی (are) بەکار دەھێنری لە گەل ڕاناوہکانی (we, you, they, plural noun) .

وہ فرمانی (am) بەکار دەھێنری لە گەل ڕاناوی (I) .

وہ فرمانەکانی (am, is, are) واتا (دەبیّت) ، وہ واتای ڕابردووەکانیان کہ (was, were) ه بریتییە لە (بوو) .

هەندیک کورتکردنەوہ لە زمانی ئینگلیزیدا:

He is	He's
She is	She's
It is	It's
Ali is	Ali's
I am	I'm

Omer is	Omer's
You are	You're
They are	They're
We are	We're

هەندیک نمونە :

(You are/You're) careless. تو که متەر خه میت

The cats are beautiful. پشیلە کان جوانن

The (cat is/cat's) beautiful. پشیلە که جوانه

(He is/He's) smart. ئەو کورە زیره که

(She is/She's) smart. ئەو کچه زیره که

(We are/We're) smart. ئیمه زیره کین

(They are/They're) smart. ئەوان زیره کن

(It is/It's) lazy. ئەو (نازیر) ته ممه له

(I am/I'm) busy. من سه رقالم

تیبینی ئەوه بکه که (cats are) کورت ناکه ینه وه بو (cats're) له بهر ئەوهی وشه ی (cats) راناو نییه و ناویکی کۆیه.

وه ههروهها ئامرازی نه ناسراوی (a) ناخه ینه پیش ناوه کانی (smart , busy , lazy , beautiful , careless) چونکه ئەم وشانه ئاوه لئاون و ناو نین.

نوسینی کاتژمیر o'clock

1- له زمانی بهریتانی دا (British Language) :

1-X:30 half past x نیوی لاداوه له ئیکس

9:30 half past nine o'clock. نیوی لاداوه له نۆی ته واو

12:30 half past twelve o'clock. نیوی لاداوه له دوآنزه ی ته واو

2-X:15 quarter past X

چارەکی لاداوە لە ئیکس

11:15 quarter past eleven o'clock. چارەکی لاداوە لە یانزەهێ تەواو.

22:15 quarter past twenty two "10" o'clock. چارەکی لاداوە لە دەهێ تەواو.

3-15:45 quarter to sixteen "four" o'clock. چارەکی دەویت بوو چوار.

21:45 quarter to twenty two "ten" o'clock. چارەکی دەویت بوو دە.

4-Others کاتی تر

10:32 ten and thirty two o'clock. دە و سی و دوو دەقیقەیه

14:05 fourteen and five o'clock. دوو (چوارده) و پینج دەقیقەیه

2- لە زمانی ئەمەریکی دا (American Language) :

وێکو خالی چوارەمی لە زمانی بەریتانی دا دەخوینرێتەوێه بوو نمونە:

10:15 ten and fifteen o'clock. دە و پانزە خولەکه

9:30 nine and thirty o'clock. نۆ و سی خولەکه

20:45 twenty and forty five o'clock. بیست و چل و پینج خولەکه

تیبینی : واتای (and) واتە (و) بوو نمونە:

Ahmed and Ali. أحمد و علی

He and she are smart. ئەو کورە و ئەو کچە زیرەکن

تیبینی ئەو بەکه که (are) مان بەکارهینا چونکه بوونه دوو کهس و بوونه کوو (جمع).

نوسینی به‌روار (تاریخ) date

واتای هه‌ندی ک وشه ده‌نوسین که له نوسینی به‌رواردا به‌کارده‌هینری بو نمونه:

century	سه‌ده
year	سال
month	مانگ
week	هه‌فته
day	رۆژ

واتای رۆژه‌کانی هه‌فته:

Saturday	شه‌ممه
Sunday	یه‌ک شه‌ممه
Monday	دوو شه‌ممه
Tuesday	سی شه‌ممه
Wednesday	چوار شه‌ممه
Thursday	پینج شه‌ممه
Friday	هه‌ینی

رۆژ و مانگ ده‌خوینریته‌وه به شیوه‌یه‌کی ئاسایی ، ده‌توانین ساله‌کان دوو ژماره دوو ژماره بخوینینه‌وه ، وه ده‌شتوانین به شیوه‌ی هه‌زار بیخوینینه‌وه ، وه باشتروایه دوو ژماره دوو ژماره بیخوینینه‌وه بو نمونه:

1999 nineteen-ninety nine

2000 twenty-zero zero

1631 sixteen-thirty one

لەدوای بەرواری لەدایک بوون (الشمسی) هوه (AD) دەنوسری ، بەلام لەدوای بەرواری کۆچی
(هجری) یهوه (AH) دەنوسری بو نمونه:

2/5/1320AD two/five/thirteen-twenty AD

3/12/1401AH three/twelve/fourteen-one AH

7th century سەدهی حەوتەم

1st century سەدهی یەكەم

فرمانە یاریدەدەرەکان (یارمەتیدەرەکان) (الأفعال المساعدة) auxiliary verbs

جیاوازی لەنیوان فرمانی ئاسایی و فرمانی یارمەتیدەردا ئەوێهێه که فرمانی یارمەتیدەر هەرگیز پاشگری (-s) و (-ing) بو زیاد ناکری ، وه هەرگیز ئامرازی پەيوەندی پیش ناکەوێت بو نمونه نالین (to must) یان نالین (musts) یان نالین (musting) ، جگە له و فرمانە یاریدەدەرەکانە که له رسته‌دا فرمانی ئاسایی (سەرەکی) ن وه ئەوانەش تەنها ئەم سیانەن (be, have, do) وه دەتوانین ئەو سیانە پاشگری (-s) و (-ing) بو زیاد بکەین وه دەتوانین ئامرازی پەيوەندی بخەینە پیش ئەو سیانە وه به مەرجیک له رسته‌که‌دا فرمانیکی ئاسایی (سەرەکی) بیّت و فرمانیکی یارمەتیدەر نه‌بیّت ، وه جیاوازی سەرەکی له‌نیوان فرمانی ئاسایی و فرمانی یارمەتیدەر ئەوێهێه که فرمانی یارمەتیدەر چەند تاییه‌تمەندییه‌کی هه‌یه و پیش فرمانی ئاسایی ده‌که‌ون ، وه فرمانی یارمەتیدەر فرمان ده‌به‌ستیته‌وه به ته‌واو‌که‌ر (مفعول به) هوه ، وه فرمانی یارمەتیدەر ده‌توانری بکری به شیوازی نه‌ری ، وه فرمانی یارمەتیدەر ده‌توانری بکری به شیوازی پرسیاری ، وه فرمانی یارمەتیدەر ده‌توانری بکری به

شیوازی داهاوو (المستقبل) ، وه فرمانی یارمه‌تیده‌ر ده‌توانیت کاته‌کانی فرمانه‌کان دیاری بکات... هتد بو نمونه:

He **wills** go. هه‌له‌یه

He will go. راسته

وه پیویسته ئه‌و فرمانه سهره‌کییه‌ی که به‌دوای فرمانه یاریده‌ده‌ره‌که‌وه دیت له‌سه‌ر شیوه‌ی چاوگ (infinitive) بیت واته له‌سه‌ر شیوه‌ی یه‌که‌می فرمان بیت ، وه ناییت (-s) و (-ing) پیوه بیت بو نمونه:

He will **going**. هه‌له‌یه

He will go. راسته

هه‌ندیک فرمانی یاریده‌ده‌ر

1-(be)

أ-بو کاتی پانه‌بردوو

(is) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (he, she, it, singular noun)

(are) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (you, we, they, plural noun)

(am) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (I)

(be) واته (بیه) له‌کاتی شیوازی فه‌رمان کردندا

ب-بو کاتی پابردوو

(was) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (I, he, she, it, singular noun)

(were) به کارده هیئری له گه‌ل (you, we, they, plural noun)

ت-شیوه‌ی سیهه‌می فرمانی (be) بریتییه له (been) و له گه‌ل (I, you, they, we, he, she, it, singular noun, plural noun) به کارده هیئری.

کاتی که (-ing) زیاد ده کهین بو فرمانی (be) ده بیته (being)

به کارهینانه کانی فرمانه یارمه تیده ره کانی (am, is, are)

1- ده بیته فرمانی یاریده‌ده‌ر له کاتی رانه بردووی به‌رده‌وامدا بو نمونه:

1-I am playing football.

2-He is learning Quran.

3-They are swimming now.

2- ده بیته هۆی به‌ستنه‌وه‌ی بکه‌ر به ته‌واو که ره که یه‌وه به مانای (ده‌بم ، ده‌بیته ، ده‌بین ، ده‌بیته ، ده‌بن) دیت بو نمونه:

1- (I am/I'm) lazy. من ته‌مه‌ل ، من ته‌مه‌ل ده‌بم

2- (He is/He's) lazy. ئەو کورە ته‌مه‌له ، ئەو کورە ته‌مه‌ل ده‌بیته

3- (She is/She's) lazy. ئەو کچه ته‌مه‌ل ده‌بیته ، ئەو کچه ته‌مه‌له

4- (It is/It's) lazy. ئەو (ناژیر ، بی گیان) ه ته‌مه‌له ، ئەو (ناژیر ، بی گیان) ه ته‌مه‌ل ده‌بیته

5- (You are/You're) lazy. تۆ ته‌مه‌لیته ، تۆ ته‌مه‌ل ده‌بیته

7- (We are/We're) lazy. ئێمه ته‌مه‌لین ، ئێمه ته‌مه‌ل ده‌بین

8- (They are/They're) lazy. ئەوان ته‌مه‌لن ، ئەوان ته‌مه‌ل ده‌بن

بەکارهینانی دوو فرمانی was, were

1-دەبیته فرمانی یاریدەدەر لە کاتی بەکارهینانی بکەرنادیار و پابردووی بەردەوام بو نمونه:

1-The window was broken. (passive)

2-The doors were broken. (passive)

3-We were playing tennis. (past continuous)

4-He was eating an apple. (past continuous)

2-دەبیته هۆی بەستنهوهی بکەر بە تەواوکەرەکیهوه بە مانای (بووم، بووین، بوویت، بوون، بوو) دیت بو نمونه:

1-I was here.

من لێره بووم

2-He was here.

ئەو کورە لێره بوو

3-She was here.

ئەو کچە لێره بوو

4-It was here.

ئەو (بی عەقل) لێره بوو

5-You were here.

تۆ لێره بوویت

6-We were here.

ئێمە لێره بووین

7-They were here.

ئەوان لێره بوون

(have)-2

أ-بو کاتی رانه‌بردوو :

(has) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (he, she, it, singular noun)

(have) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (I, we, you, they, plural noun)

ب-بو کاتی رابردوو و شیوه‌ی سییه‌م :

(had) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (I, we, you, they, plural noun, he, she, it, singular noun)

have + ing	having
have + s	has

ده‌توانین (has) کورت بکه‌ینه‌وه به‌مه‌رجیک فرمانیکی یاریده‌ده‌ر بی‌ت بو نمونه :

پیش کورتکردنه‌وه	دوای کورتکردنه‌وه ده‌بی‌ت به
He has	He's
She has	She's
It has	It's
Omar has	Omar's
Ali has	Ali's

ده‌توانین فرمانی (have, had) کورت بکه‌ینه‌وه به‌مه‌رجیک فرمانیکی یاریده‌ده‌ر بی‌ت بو نمونه :

پیش کورتکردنه‌وه	دوای کورتکردنه‌وه
I have	I've
We have	We've
You have	You've
They have	They've
He had	He'd

She had	She'd
It had	It'd
I had	I'd
We had	We'd
You had	You'd
They had	They'd

بەکارهێنانەکانی دوو فرمانی have, has

1- دەبێت بە فرمانی یاری دەدەر و بەکار دەهێنرێ لە دروستکردنی رانه بردووی تەواو بۆ نمونە:

1-I have played football.

2-She has drunk the tea.

2- دەبێت بە فرمانی سەرەکی و بە واتای (هەمە ، هەمانە ، هەتە ، هەتانه ، هەیه تی ، هەیانە)

بۆ نمونە:

1-He has a friend. ئەو کۆرە هەیه تی هاورپێهک

2-She has a friend. ئەو کچە هەیه تی هاورپێهک

3-It has a friend. ئەو (بێ عەقل) هەیه تی هاورپێهک

4-I have a friend. من هەمە هاورپێهک

5-You have a friend. تۆ هەتە هاورپێهک

6-We have a friend. ئێمە هەمانە هاورپێهک

7-They have a friend. ئەوان هەیانە هاورپێهک

3- دەبێت بە فرمانی ئاسایی و (to) ی بەدوادا دێت و دەبێت بە (has to) و (have to)

بە واتای (پێویستە) یان (پێویستە لەسەری) دێت بۆ نمونە:

- 1-He has to go. ئەو کۆرە پێویستە بپروات
- 2-She has to go. ئەو کچە پێویستە بپروات
- 3-It has to go. ئەو (بئێ عەقل) پێویستە بپروات
- 4-I have to go. من پێویستە بپروم
- 5-You have to go. تۆ پێویستە بپرویت
- 6-We have to go. ئێمە پێویستە بپروین
- 7-They have to go. ئەوان پێویستە بپرون

بە کارهێنانەکانی فرمانی had

1-دەبیت بە فرمانیکی یاریدەدەر و بە کاردەهێنری لە دروستکردنی (پاربردووی تەواو) دا بۆ
نمونه:

1-I had played football.

2-She had drunk the tea.

2-دەبیت بە فرمانیکی سەرەکی و بە واتای (هەم بوو ، هەمان بوو ، هەت بوو ، هەتان بوو ،
هەی بوو ، هەیان بوو) بۆ نمونه:

1-He had a friend. ئەو کۆرە هەی بوو هاوڕێیەک

2-She had a friend. ئەو کچە هەی بوو هاوڕێیەک

3-It had a friend. ئەو (بئێ عەقل) هەی بوو هاوڕێیەک

4-I had a friend. من هەم بوو هاوڕێیەک

5-You had a friend. تو هه‌ت بوو هاو‌پێیه‌ک

6-We had a friend. ئیمه‌ هه‌مان بوو هاو‌پێیه‌ک

7-They had a friend. ئه‌وان هه‌یان بوو هاو‌پێیه‌ک

3-ده‌بی‌ت به‌ فرمانی‌کی ئاسایی و (to) ی به‌دوادا دی‌ت و ده‌بی‌ت به‌ (had to) و به‌ واتای (پێویست بوو) یان (پێویست بوو له‌سه‌ری) دی‌ت بو‌ نمونه‌:

1-He had to go. ئه‌و کورپه‌ پێویست بوو ب‌پروات

2-She had to go. ئه‌و کچه‌ پێویست بوو ب‌پروات

3-It had to go. ئه‌و (بی‌عه‌قل) پێویست بوو ب‌پروات

4-I had to go. من پێویست بوو ب‌پروم

5-You had to go. تو پێویست بوو ب‌پرویت

6-We had to go. ئیمه‌ پێویست بوو ب‌پروین

7-They had to go. ئه‌وان پێویست بوو ب‌پروین

3-(do)

أ-بو کاتی رانه‌بردوو :

(do) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (I, we, you, they, plural noun)

(does) به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل (he, she, it, singular noun)

ب-بو کاتی رابردوو :

(I, we, you, they, plural noun, he, she, it, له گەل (did) بە کار دەھێنرێ
singular noun).

ت-شیوەی سیپەمی بریتییە له (done)

(I, we, you, they, plural noun, he, she, it, له گەل (done) بە کار دەھێنرێ
singular noun).

زیاد کردنی (-ing) و (-s)	دەبیت بە
do + ing	doing
do + s	does

بە کارھێنانەکانی فرمانی (do, does, did)

1- دەبیت بە فرمانی یاریدەدەر لە کاتی کردنی رستە بە ئەفی بو نمونە:

1-He doesn't go to cinema.

2-We don't play guitar.

3-They didn't go to bazaar.

2- دەبیت بە فرمانی یاریدەدەر بو دروستکردنی پرسیار بو نمونە:

1-Does he go to hospital?

2-Do they play tennis?

3-Did she study English well?

3- دەبیت بە فرمانی یاریدەدەر لە کاتی دروستکردنی کلکە پرسیاردا و بە واتای (وانییە؟) یان

(بە و شیوەیە نییە؟) دیت بو نمونە:

1-He plays football, doesn't he?

2-It ran fast, didn't it?

3-We go to school, don't you?

4-دەبیت بە فرمانیکی یاریدەدەر لە رستەدا بو دلنیا کردنەو (توکید) ی فرمانی رستەکە بو
نمونه:

1-He does seem well. ئەو کورە بەراستی وادیارە لە حالەتیکى باشدایە

2-She does seem well. ئەو کچە بەراستی وادیارە لە حالەتیکى باشدایە

3-It does seem well. ئەو (غیر عاقل) بەراستی وادیارە لە حالەتیکى باشدایە

4-I do seem well. من بەراستی وادیارم لە حالەتیکى بشام

5-You do seem well. تۆ بەراستی وادیاریت لە حالەتیکى بشادایت

6-We do seem well. ئێمە بەراستی وادیارین لە حالەتیکى بشداین

7-They do seem well. ئەوان بەراستی وادیارن لە حالەتیکى بشداین

5-دەبیت بە فرمانیکی ئاسایی و بە واتای (کار دەکات ، جیبە جیبی دەکات ، هەلدەستیت بە) دیت
بو نمونه:

1-He does his work well. ئەو کورە دەیکات ئیشەکەى بەباشی

2-She does her work well. ئەو کچە هەلدەستیت بە ئیشەکەى بەباشی

3-It does its work well. ئەو (غیر عاقل) هەلدەستیت بە ئیشەکەى بەباشی

4-I do my work well. من دەیکەم ئیشەکەم بەباشی

5-You do your work well. تۆ دەیکەیت ئیشەکەت بەباشی

6-We do our work well. ئێمە دەیکەین ئیشەکەمان بەباشی

7-They do their work well. ئەوان دەیکەن ئیشەکەیان بەباشی

(will)-4

أ-کاتی رانه بردوو :

(will) به کارده هیئرئ له گه ل :

(He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

ب-کاتی رابردوو :

(would) به کارده هیئرئ له گه ل :

(He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

فرمانی (will) به کارده هیئرئ بو کاتی داهاوو بو نمونه:

He will find the problem.

(shall)-5

أ-کاتی رانه بردوو :

(shall) به کارده هیئرئ له گه ل بکه ره کانی : (I, we)

ب-کاتی رابردوو :

(should) به کارده هیئرئ له گه ل ئەم جوړه بکه رانه ی لای خواره وه :

(I, we, He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

به کارهینانی فرمانی (shall) :

فرمانی (shall) به کارده هیئرئ بو کاتی داهاوو بو نمونه:

I shall find the problem.

به کارهینانه کانی فرمانی (should) :

1-فرمانىكى ياريدده ره بو گوزارشت كردن له كردارىك كه باش بوو رووى بدايه به لام له كاتى ئىستادا رووى نه داوه بو نمونه:

The government should lower taxes. حكومهت پيويسته له سه رى كه باجه كان
كه م بكاته وه

2-ئه گه ر له سه ر شيوه ي (should + have + p.p.) بوو ئه وا به واتاي ئه وه ديت كه
كردارىك كه هه رگيز رووى نه داوه بو نمونه :

1-You should have posted those letters. Why didn't you do?

واتا كه ي : تو پيويست بوو كه ئه و نامانه بنيريت . بو نه ت كردووه ؟

2-He should have been home long ago. Where is he?

واتا كه ي : ئه و پيويست بوو كه له ماله وه بووايه بو ماوه يه كى زور. ئه و له كوويه ؟

(may)-6

أ-كاتى رانه بردوو :

(may) به كاردده هينرى له گه ل :

(I, we, He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

ب-كاتى رابردوو :

(might) به كاردده هينرى له گه ل :

(I, we, He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

به كار هينانه كاني فرمانى (may) :

1- به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له ئیزن وه‌رگرتن (asking for permission) بو نمونه:

Examples:

1- May I come in? (ئهمه ئیزن وه‌رگرتنه)

2- May I borrow this? (ئایا ده‌توانم ئهمه به قه‌رز وه‌ربگرم؟)

3- May I sit here? (ئایا ده‌توانم لێره دابنیشم؟)

وه باشتروایه فرمانی (can) به‌کاربه‌ئین له‌جیاتی (may) بو نمونه:

Can I come in? (ئایا ده‌توانم بی‌مه ژووره‌وه؟ (ئهمه ئیزن وه‌رگرتنه))

2- به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له ریگا پیدان (giving permission) بو نمونه:

Examples:

1- You may take the day off. (تو ده‌توانیت رۆژیک نه‌یه‌یت)

2- You may hand in the report tomorrow.

3- به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له‌وه‌ی که که‌سیک ده‌لێت ریگام پیدراوه (saying someone has permission) بو نمونه:

Examples:

1- Children may fly for free.

2- Our employees may use our company car.

4-بو گوزارشت کردن (التعبير) له ئەگەر (احتمال) له کاتی ئیستا و داهاوو وە بە واتای (لهوانەیه - ربما) دیت بو نمونه:

1-The news may be true. هه واهه کان لهوانهیه راست بن

2-It may rain tomorrow. لهوانهیه باران باریت سبهینئ

5-ئەگەر لەسەر شێوەی (may + have + p.p.) بوو ئەوا بە واتای ئەگەر (احتمال) دیت له رابردوودا بو نمونه:

1-He may have dead. ئەو لهوانهیه مردییت

2-He may have been ill. ئەو لهوانهیه نهخۆش بووییت

6-ئەگەر لەسەر شێوەی (may + be + v.ing) بوو ئەوا بە واتای ئەگەر (احتمال) دیت لهوێ که روو دەدات له کاتی ئیستادا بو نمونه:

He may be coming to school on foot. ئەو لهوانهیه بییت بو قوتابخانه به پی

7-(can)

أ-کاتی رانهبردوو :

(can) به کارده هیئرئ له گه ل :

(I, we, He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

ب-کاتی رابردوو :

(could) به کارده هیئرئ له گه ل :

(I, we, He, She, It, You, They, plural noun, singular noun)

به کارهینانه کانی فرمانی (can):

1- ده‌بیته فرمانی یاریده‌دهر بو گوزارشت کردن (ته‌عبیر کردن) له توانای ژیری (عقل) و لاشه‌یی (جسدي) وه به واتای (ده‌توانیت) دیت بو نمونه:

1-He can speak English. ئەو کوره ده‌توانیت قسه بکات به ئینگلیزی.

2-You cannot smoke here. تۆ ناتوانیت جگه‌ره بکیشیت لیره.

2-به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له ئیزن وه‌رگرتن (asking for permission) بو نمونه:

Examples:

1-Can I use your pen?

2-Can I sit here?

3-به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له ریگا پیدان (giving permission) بو نمونه:

Examples:

1-You can borrow my shirt.

2-You can sit here.

4-به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له وه‌ی که که‌سیک ده‌لیت ریگام پیدراوه (saying someone has permission) بو نمونه:

Examples:

1-Students can use our computers at any time.

2-Teachers can use our resources for free.

به کارهینانه کانی فرمانی (could) :

1- ده‌بیته فرمانی یاریده‌ده‌ر بو گوزارشت کردن (ته‌عبیر کردن) له توانای ژیری (عقل) و لاشه‌یی (جسدی) وه له رابردوودا وه به واتای (توانی) دیت بو نمونه :

He could learn English. ئەو توانی فیری ئینگیزی ببیت

2- بو گوزارشت کردن (التعبیر) له کرداریک که ده‌توانی رووبدات به‌لام ئەگه‌ری روودانیشی زور دووره بو نمونه:

It could rain tomorrow, but there are no clouds in the sky today.

واتاکه‌ی : له‌وانه‌یه باران بباریت سبه‌ینی ، به‌لام هیچ هه‌وریک نییه له ئاسمان ئەمرو .

3- بو گوزارشت کردن له پیشنیاری شتیک ، برپاوه ئەم گفتوگو‌یه‌ی لای خواره‌وه بو نمونه:

Student: What will I do to improve my English?

Teacher: Well, you could try some of these grammar exercises.

خویندکار: چی بکه‌م من بو ئەوه‌ی ئینگیزییه‌که‌م باشتربیت؟

ماموستا: باشه ، پێویسته له‌سه‌رت که هه‌ول بده‌یت له هه‌ندیک له‌م راهینانه ئینگیزیانه‌دا.

4- ده‌بیت به فرمانیکی یاریده‌ده‌ر به واتای (داوا کردنیک که به ره‌وشته‌وه بیت) دیت بو نمونه:

1- Could you lend me your pen? ئایا ده‌توانی قه‌له‌مه‌که‌تم بده‌یت به قه‌رز؟

2 - could I have a day off?

3- could I sit here.

8- (must) : شیوه‌ی رابردووی نییه و ته‌نها کاتی رانه‌بردووی هه‌یه.

به کارهینانه کانی فرمانی (must) :

1- دەبیتە فرمانیکی یاریدەدەر بو گوزارشت کردن له پیداوێستییەکی ئەوپەر (القصوی) یان
پەییوەست بوون بو نمونە:

You must eat to live. (ئەگەر نەخۆیت دەمریت)

2- دەبیتە فرمانیکی یاریدەدەر بو گوزارشت کردن له کرداریکی نەزانراو (عمل غیر معروف)
ئەگەر راست بیت یان نا ، بەلام ئەگەری ئەوەی که راست بیت زیاترە لەوەی که ناپاست بیت ،
سەرنجی ئەم دوو رستەییە لای خوارەو بەدە :

This mosque is very old. (زانراوہ که ئەم مزگەوتە کوئە)

This mosque must be very old. (نازانری که
مزگەوتە زور کوئە یان نا بەلام شیوەی مزگەوتە که وا پیشان دەدات که زور کوئە)

تییینی :

1- فرمانی (must) بەهیزترە لە فرمانی (should) .

2- فرمانی (must) و (have to) هەمان واتایان هەیه ، و دەتوانین بلیین که
(must = have to)

3- ئەگەر ویستت گوزارشت له رابردووی (must) بکهیت ئەوا رابردووی (have to)
بەکاربھینە که بریتییه له (had to) .

9- (used to)

1- چەند شیوەیەکی هەیه و یاساکانیشی بریتیین له :

(ئەری) . تەواوکه ر + used to + base + بکه ر

(نه‌ری). ته‌واوکه‌ر + use to + base + didn't + بکه‌ر

(پرسیاری). ته‌واوکه‌ر + use to + base + Did + بکه‌ر

2-ئهم فرمانه شیوه‌ی رانه‌بردووی نییه واتا ناتوانین بلیین (use to).

3-به‌کاره‌ینانه کانی :

أ-بو گوزارشت کردن له کاریک که ده‌ستی پیکردوو له رابردوودا به‌لام ئیستا وا نییه (راست نییه) ، وه هه‌ردوو به‌شه‌که‌ش یه‌ک رسته‌یه به‌لام من جیام کردوونه‌ته‌وه بو زیاتر تیگه‌یشتن:

رابردوو	رانه‌بردوو (کاتی ئیستا)
She used to be a teacher. ئهو مامۆستا بوو .	but now she works in newspaper. به‌لام ئیستا ئهو کچه ئیش ده‌کات له کاری رۆژنامه‌دا.

ب-بو گوزارشت کردن له عاده‌ت و عورف و ره‌وشتیکی له رابردوودا (past habit) بو نمونه:

1-When we were children, we **used to** play in that playground.

واتاکه‌ی : کاتیک ئیمه مندال بووین ، ئیمه یاریمان ده‌کرد له‌و یاریگایه‌دا (عاده‌تیکه (خوویه‌که) له رابردوودا).

2-He used to smoke 40 cigarettes a day.

واتاکه‌ی ئهو وا راهاتبوو که رۆژانه 40 جگه‌ره‌ی ده‌کیشا.

3-I used to watch T.V. a lot.

واتاکه‌ی : من وا راهاتبووم که زور سه‌یری ته‌له‌فزیۆنم ده‌کرد.

دوو ریگا هه‌یه بو نه‌ری (نه‌فی) کردن که بریتین له:

1- راسته‌وخۆ له‌دوای بکه‌ر (فاعل) فرمانی نه‌ریی (did not) یان (didn't) داده‌نیین و له‌جیاتی (used to) برگی (use to) داده‌نیین بو نمونه:

She didn't use to be a teacher.

واتاکه‌ی : ئه‌و کچه مامۆستا نه‌بووه (به‌لام ئیستا مامۆستایه)

2- وشه‌ی نه‌ریی (not) داده‌نیین راسته‌وخۆ له‌دوای (used to) بو نمونه:

ئه‌و کچه مامۆستا نه‌بووه (به‌لام ئیستا مامۆستایه). She used not to be a teacher.

دوو ریگا هه‌یه بو پرسیار کردن که بریتین له :

1- راسته‌وخۆ له سه‌ره‌تای رسته‌که‌وه فرمانی (Did) داده‌نیین و له‌جیاتی (used to) برگی (use to) داده‌نیین بو نمونه:

Did she use to be a teacher?

واتاکه‌ی : ئایا ئه‌و کچه مامۆستا بووه به‌لام ئیستا مامۆستا نییه؟

2- به‌گواستنه‌وه‌ی (used to) بو سه‌ره‌تای رسته‌که‌ بو نمونه:

ئایا ئه‌و کچه مامۆستا بووه به‌لام ئیستا مامۆستا نییه؟ Used she to be a teacher?

به‌لام ریگای یه‌که‌م له شیوه‌ی نه‌ری و پرسیاری دا زیاتر باوه و به‌کارده‌هینری له ریگا‌کانی دووه‌م له شیوازی نه‌ری و پرسیاری.

تیبینی :

1- هه‌رگیز له‌دوای ئه‌م فرمانه یارمه‌تیده‌رانه‌وه (can , may , will , must , shall) ئامرازی په‌یوه‌ندی نایه‌ت.

2- ناتوانین دوو فرمانی یارمه‌تیده‌ر به‌سه‌ر یه‌که‌وه له رسته‌دا بنوسین.

ئەو دوو پرستەییە خوارەو بەراورد بکە :

1-He will **can** do that. ئەو دەتوانیت ئەو ئەنجام بدات (ئەمە هەلەیه چونکە دوو
فرمانی یاریدەدەر بەسەر یەکەو نایەن)

2-He will be able to do that. ئەو دەتوانیت (بەتوانایە) کە ئەو ئەنجام بدات (ئەمە
راستە و بەم شیوە دەنوسرێ)

راناوەکان لە زمانی ئینگلیزی دا English Pronouns

راناوە کەسییەکان (الضمائر الشخصية) personal pronouns

بەکاردههینری بو نیشاندانی قسه کەر و گوینگر و لیره نه بوو (غائب) وه دابهش ده کری له حاله تی
شوینی له پرسته دا بو :

1-راناوەکانی بکەر (nominative pronouns) : گوزارشت ده کات له بکەر

(I) بو گوزارشت کردن له قسه کەر به واتای (من)

راناوی (I) هه میسه به پیتی گه وره (capital letter) دەنوسرێ له هەر شوینیکی پرسته دا
بیت بو نمونه:

1-I play football. من یاری تۆپی پی ده کهم

2-I am a hero. من پالەوانم

(We) بو گوزارشت کردن له قسه کەرەکان به کاردههینری له حاله تی (کۆ – جمع) دا به واتای
(ئیمه – نحن) دیت بو نمونه:

1-We play football. ئیمه یاری تۆپی پی ده کەین

2-We are heroes. ئیمه پالەوانین

(You) بو گوزارشت کردن له گوئیگری تاک و کوئی نیڕ و می ، به واتای (تو) (کور) ، تو (کچ) ، ئیوه (دوو کەس جا هەردووکیان کور بن یان هەردووکیان کچ بن یان کچ و کوریک بن) ، ئیوه (نیڕ) ، ئیوه (می) ، ئیوه (نیڕ و می پیکه وه) دیت بو نمونه:

رسته	واتاکه‌ی
You play football.	تو (کور) یاری تۆپی پێ ده‌که‌یت. تو (کچ) یاری تۆپی پێ ده‌که‌یت. ئیه‌وه (دوو کەس) یاری تۆپی پێ ده‌که‌ن. ئیه‌وه (کوران) یاری تۆپی پێ ده‌که‌ن. ئیه‌وه (کچان) یاری تۆپی پێ ده‌که‌ن.
You are a hero.	تو (کور) پالەوانیت. تو (کچ) پالەوانیت.
You are heroes.	ئیه‌وه (دوو کەس) پالەوانن. ئیه‌وه (کوران) پالەوانن. ئیه‌وه (کچان) پالەوانن.

(He) گوزارشت ده‌کات له‌ که‌سیکی لیره‌ نه‌بوو (غائب) ی تاکي نیڕ به‌ واتای (ئهو) دیت بو
نمونه:

1-He plays football. ئەو (کور) یاری تۆپی پێ ده‌کات

2-He is a hero. ئەو (کور) پالەوانه

(She) گوزارشت ده‌کات له‌ که‌سیکی لیره‌ نه‌بوو (غائب) ی تاکي می به‌ واتای (ئهو) دیت بو
نمونه:

1-She plays football. ئەو (کچ) یاری تۆپی پێ ده‌کات

2-She is a hero.

ئەو (کچ) پالەوانە

گوزارشت دەکات لە لێرە نەبوو (غائب) ی تاکی ناژیر (غیرعاقل) ی نیر و می بە واتای (It)
(ئەو) دیت بو نمونە:

1-It plays football. ئەو (نیر) یاری تۆپی پی دەکات

ئەو (می) یاری تۆپی پی دەکات

2-It is a hero.

ئەو (نیر) پالەوانە

ئەو (می) پالەوانە

(They) گوزارشت دەکات لە کوێ لێرە نەبووکانی (نیر و می) ی ژیر و ناژیر (عاقل و غیر
عاقل) وە بە واتای (ئەوان (دوو کەس) ، ئەوان (نیر) ، ئەوان (می)) دیت بو نمونە:

رستە	شیوازی خویندنه وە کە ی	واتاکە ی
They play football.	زە ی پلە ی فووتبۆل	ئەوان (دوو کەس) یاری تۆپی پی دەکەن. ئەوان (کورپان) یاری تۆپی پی دەکەن. ئەوان (کچان) یاری تۆپی پی دەکەن.
They are heroes.	زە ی ئا هیەرەوز	ئەوان (دوو کەس) پالەوانن. ئەوان (کورپان) پالەوانن. ئەوان (کچان) پالەوانن.

2-راناوەکانی تەواوکەری راستەوخۆ و تەواوکەری بە یاریدە (objective pronouns):

گوزارشت دەکەن لە تەواوکەر (مفعول بە) ی راستەوخۆ و ناراستەوخۆ یان لەدوای ئامرازیک
پە یوەندییە وە دین کە بریتین لە:

(me) بو گوزارشت کردن لە قسە کەری تاک بە کاردە هیئرئ و بە واتای (من ، م) دیت بو نمونە:

1-She tells **me** everything. ئەو (کچ) هه موو شتیکم پی ده لیت

2-He goes with **me**. ئەو (کور) له گه لم ده پروات

(us): بو گوزارشت کردن له له قسه که ری کو به کارده هیئرئ و به واتای (ئیمه ، مان) دیت بو
نمونه:

1-She tells **us** everything. ئەو کچه هه موو شتیکمان پی ده لیت

2-He goes with **us**. ئەو کوره له گه لمان ده پروات

(you) بو گوزارشت کردن له گوئیگری تاک و کوئی نیر و می به کارده هیئرئ و به واتای (تو ، ت)
دیت بو نمونه:

She prefers to go with you. ئەو کچه په سه ندی ده کات که له گه لت بروات

(him) بو گوزارشت کردن له لیره نه بوو (غائب) ی تاکی نیر به کارده هیئرئ و به واتای (ئهو ،
ی) دیت بو نمونه:

I know him. من ده ی ناسم یان من ئەو ده ناسم

(her) بو گوزارشت کردن له لیره نه بوو (غائب) ی تاکی می به کارده هیئرئ و به واتای (ئهو ، ی)
دیت بو نمونه:

I know her. من ده ی ناسم یان من ئەو ده ناسم

(it) به کارده هیئرئ بو گوزارشت کردن له لیره نه بووی تاکی (غیر عاقل) و به واتای (ئهو ، ی)
دیت بو نمونه:

I read it. من ده یخوینمه وه

(them): به كاردده هينرى بو گوزارشت كردن له ليره نه بوو (غائب) ي كوى ژير و ناژير (عاقل و غير عاقل) ، به واتاي (ئه وان ، يان) ديت بو نمونه:

I know them well. من به باشى ده يان ناسم يان من ئه وان به باشى ده ناسم

3- پاناوه كانى خاوه نييتى (خاوه ندارييتى) (Possessive Pronouns):

چهند جياوازييه ك هه يه له نيوان ئاوه لئاوى خاوه نييتى و پاناوى خاوه نييتى كه پيويسته بيان زانين ، له دوای ئاوه لئاوى خاوه نييتيه وه ناوى باس كراو (وه سف كراو) ديت ، وه پاناوى خاوه نييتى چهند وشه يه كى تاكن له شويني ئاوه لئاوى خاوه نييتى داده نريت و له پيشيه وه ناوى باس كراو (وه سف كراو) ديت ، له م نمونه ي لاي خواره وه جياوازييه كانى ئاوه لئاوى خاوه نييتى و پاناوى خاوه نييتى روون ده بيته وه.

ئاوه لئاوى خاوه نييتى (الصفات الملكية)	پاناوى خاوه نييتى (الضمائر الملكية)
This is my house. ئه مه خانووه كه مه	This house is mine. ئه م خانووه هى ي منه
This is your house. ئه مه خانووه كه ته	This house is yours. ئه م خانووه هى ي تو يه
This is his house. ئه مه خانووه كه يه تى	This house is his. ئه م خاوه وه هى ي ئه وه (نير)
This is her house. ئه مه خانووه كه يه تى	This house is hers. ئه م خاوه وه هى ي ئه وه (مى)
This is its house. ئه مه خانووه كه يه تى (غير عاقل)	This house is its. ئه م خانووه هى ي ئه وه (غير عاقل)
This is our house. ئه مه خانووه كه مانه	This house is ours. ئه م خانووه هى ي ئيمه يه
This is their house.	This house is theirs.

ئەمە خانووێکەیانە	ئەم خانووێکی ئەوانە
-------------------	---------------------

تێبینی:

1- لەدوای ئامرازی پەییوەندی (حرف جر) ی (Of) راناوی خاوەنیتتی دیت نە ک ئاوەلناوی خاوەنیتتی بۆ نمونە:

I went to the mosque with a friend of mine. من لەگەڵ هاوڕێیەکەم چووم بۆ مزگەوت

2- ئەگەر بکەرەکە ناویکی تاک بێت ئەوا لە کۆتایی ناوەکەدا (s) دادەنێین بۆ خاوەنیتتی بۆ نمونە:

This is Ali's house. ئەمە خانووێکەیی عەلییە

3- ئەگەر بکەرەکە ناویکی کۆ بێت و بە (s) یان (es) کرابێت بە کۆ ئەوا بۆ دروستکردنی خاوەنیتتی بڕگەیی (') دەخەینە کۆتایی ناوە کۆیەکەو بۆ نمونە:

This is boys' house. ئەمە خانووێ کۆرەکانە

4- **راناوی خۆیەتی (reflexive Pronouns):** بۆ گوزارشت کردن لە تەواوێکەر (مفعول بە) بە کاردەهێنری لە کاتیکیدا کە بکەرەکە هەمان بکەرە، وە دروستدەکری بە زیاد کردنی پاشگری (-self) بۆ نمونە:

ژمارە	تاک	واتاکەیی	کۆ	واتاکەیی	بۆچی بە کاردەهێنری
1	myself	خۆم	ourselves	خۆمان	بۆ قسەکەر
2	yourself	خۆت	yourselves	خۆتان	بۆ گوێگر
3	himself herself itself	خۆی	themselves	خۆیان	بۆ لێرە نەبوو (غائب)

Examples:

1-She hurt herself in the garden. ئەو کچه خۆی بریندار کرد له باخچه که دا

2-He talks to himself. ئەو کورپه قسه ده کات بو خۆی

5-پرانای ئاماژه بو کردن (demonstrative Pronouns): ئاماژه ده کات بو ناویک یان

که سییک که له وه و پيش باسکراوه و دوو جوړن :

أ-پرانای ئاماژه بو کردنی دیاری کراو : به کارده هیئری بو نیر و می و (غیر عاقل) که ئەمانه ی لای

خواره وهن :

(this) به کارده هیئری بو تاکی نزیک نیر و می و (غیر عاقل) ، وه به واتای (ئهمه) دیت بو

نمونه :

This is a table. ئەمه میزیکه

(that) به کارده هیئری بو تاکی دووری نیر و می و (غیر عاقل) ، وه به واتای (ئوه) دیت بو

نمونه :

That is my brother. ئەوه براکه مه

(these) به کارده هیئری بو کووی نزیک نیر و می و (غیر عاقل) ، وه به واتای (ئهمانه) دیت بو

نمونه :

These books are yours. ئەم کتیبانه هی ی تۆن

(those) به کارده هیئری بو کووی دووری نیر و می و (غیر عاقل) ، وه به واتای (ئهوانه) دیت بو

نمونه :

Those are my friends. ئەوانه هاوړیکانمن

ب-پرانای ئاماژه بو کردنی دیاری نه کراو :

(they): بە واتای (ئەوان) دێت ، وە بە شیوەیەکی گشتی بە واتای (خەڵک) دێت بۆ نمونە:

They go to picnic. ئەوان دەپۆن بۆ سەیران

(one) بە واتای (کەسێک ، یەکێک) دێت ، وە هەر وەها هەمان واتای (someone) ی هەیه بۆ نمونە:

One tells me the truth. کەسێک راستییە کەم پێی رادەگەیەنێت

Someone tells me the truth. کەسێک راستییە کەم پێی رادەگەیەنێت

6-راناوی پرسجاری (interrogative pronoun): بەکار دەهێنرێ بۆ دروستکردنی پرسجاری ، وە هەندیک لە راناوێ پرسجاری وەک :

Who, when, what, which, whose.

ئەم بابەتە لە باسەکانی داها توودا بە باشی پوون دەکرێتە وە (إن شاء الله).

6-راناوی پێکە وە بەستن (relative pronoun): ئەو راناوانەن کە ئاماژە دەکەن بۆ ناویک یان دەستەواژە یەک یان بۆ دنیابوون لە بکەر و تەواو کەر .

(who) راناوی بکەرە ، وە بە واتای (کە ، کەوا) دێت ، وە ئاماژە دەکات بۆ بکەر و تەنها بۆ ژیر (عاقڵ) بەکار دەهێنرێ بۆ تاک و کۆ بۆ نمونە:

That is the man who told me the truth. ئەو هە پیاوێ کە راستییە کەم پێی وتم

(whom) راناوی تەواو کەر یان تەواو کەری بە یاری دەیه بە واتای (کە ، کەوا) دێت و ئاماژە دەکات بۆ تەواو کەر (مفعول بە) و ناویکی تەواو کەری بە یاری دە (اسم مجرور) وە تەنها بۆ ژیر (عاقڵ) بەکار دەهێنرێ بۆ تاک و کۆ بۆ نمونە:

That was the man whom I spoke. ئەو هە پیاوێ کەم کەم کرد بۆی

(which) راناوی تەواوکەریان تەواوکەری بە یاریدەییە بە واتای (کە ، کەوا) دیت و تەنھا بو نازیر (غیر عاقل) بە کاردەھینری بو تاک و کو بو نمونە:

This is the car which I bought. ئەمە سەیارە کە یە کەریم

(that) بە کاردەھینری بو عاقل و بی عەقل ، وە زۆر بەی جار لە حالەتی تەواوکەری راستەوخو و تەواوکەری بە یاریدەدا بە کاردەھینری ، وە دەتوانین (that) بە کار بەینین لە جیگای (who, whom, which) ، وە ناتوانین (that) لە جیگای ناوی مرووف بە کاری بەینین ، وە تەنھا راناوی پرسى (who, whom) بە کاردەھینری بو ناوی مرووفەکان بو نمونە:

This is the man that I can trust. ئەمە پیاووە کە یە کە دەتوانم باوهری پیکەم

This is the man whom I can trust. ئەمە پیاووە کە یە کە دەتوانم باوهری پیکەم

I talked to Ali who went yesterday. قسەم کرد بو عەلی کەوا دوینی رویشت

I talked to Ali that went yesterday. هەلە یە ئەم رستە یە

تیبینی:

1- دەتوانین راناوی بە یە کە وە بەستنی (which) بە کار بەینین لە گەل ناوی کو بو نمونە:

This is the team which wears green clothes. ئەمە تیپە کە مانە کە جلی سەوز دەپوشن

2- ناتوانین ئامرازی پە یووەندی دابنن لە پيش راناوی بە یە کە وە بەستنی (that) لەم حالە تەدا ئامرازە پە یووەندییە کە دەخەینە کو تایی رستە کە وە بو نمونە:

This is the man that I give the money to.

واتاکە ی : ئەمە پیاووە کە یە کە پارە کە ی دەدەمى .

بکەر نادیار (المبني للمجهول) passive voice

رستە ی بکەر نادیار دروستدە کړی لە کاتیکدا کە بکەرە کە ی نادیار بیټ یان نە ناسراو بیټ ، وە پیچە وانە ی بکەر نادیار بریتییە لە بکەر دیار و پیی دەوتری (active) ، وە (passive) پیچە وانە ی (active) ە .

بو نمونه:

عەلی گولە کە ئاو دەدات (بکەر دیارە کە بکەرە کە ی بریتییە لە (عەلی))

گولە کە ئاودرا (بکەر نادیارە ، نازانری ک ی گولە کە ی ئاودا)

لە زمانی ئینگلیزیدا کە بکەر نادیار دروستدە کە ی پیویستە تەواو کەر (مفعول بە) (object) بەیئینە سەرەتای رستە کە وە پاشان بە پیی حالە تی (تەواو کەرە کە و کاتی رستە کە) فرمانیکی یارمە تیدەری گونجاو دادە نیین پاشان شیوە ی سیهە م (التصريف الثالث) (past participle) ی فرمانی سەرە ک ی رستە کە دەنوسین .

وە هەر وە ها بکەر نادیار دروستدە کە ی کاتیک کە گرنگی دان بە تەواو کەر زیاتر بیټ لە گرنگی دان بە بکەر ، وە ئە گەر ویستمان بکەرە کە بنوسینە وە ئەوا دە یخە یینە کو تایی رستە بکەر نادیارە کە وە و لە سەر شیوە ی (by + subject) دە ینوسین ، بە لام ئە گەر بکەرە کە ماددە یە ک ی بە کارهینراو بیټ و کە س (شخص) نە بیټ کە وە بە ئیشە کە هە ستیت ئە وە (with + subject) دادە نیین لە کو تایی رستە بکەر نادیارە کە وە .

تیبینی : تەواو کەر (object) ئە و وشە یە یە کە راستە و خو له دوای فرمانی سەرە ک ی رستە کە وە دیت ، وە تە نها ئە و رستانە دە کړین بە بکەر نادیار کە فرمانە کە یان (تیبەر) بیټ .

تییینی: بەشیوەیەکی گشتی ئەگەر تەواو کەرەکه مان راناو بیّت ئەوا لەکاتی گۆرینی بو بکەرنادیار دەیکەین بە راناوی بکەر و دەیان خەینە سەرەتای رسته بکەرنادیارەکهو بەلام دەوری بکەر نابینن بو نمونه:

راناو که (object) بیّت	راناو که دەیکەینە سەر شیوەی بکەر
him	he
her	she
its	it
me	I
you	you
us	we
them	they

بەهەر حال لەکووتایی ئەم بابەتەدا بە خشتهیە ک بکەرنادیار روون دەکەینەو بە بو هەموو کاتەکان بەلام لیرە ئیمە ئاماژە بە پینچ کاتیان دەکەین که زور بەکار دەهینرین.

شیوازی دروستکردنی بکەرنادیار:

1-رانه بردووی ساده (present simple):

بەشیوەیەکی گشتی یاساکە ی بەم شیوەیە لای خوارەوہیە:

Subject + verb present + object.

کاتی ک بکەرنادیار دروستدەکەین ئەوا دەیکەینە سەر ئەم شیوەیە:

Object + (am, is, are) + p.p.

تییینی:

1- ئەگەر تەواو کەرەکه تاک بیّت ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هوه فرمانی یاریدەدەری

(is) دادەنێین پاشان شیوەی سیهەمی فرمانی سەرەکی رسته که دادەنێین بو نمونه:

He helps me. ئەو کۆرە یارمەتیم دەدات

I am helped. من یارمەتی دەدرییم

I am helped by him. من یارمەتی دەدرییم لەلایەن ئەو کۆرەووە

2- ئەگەر تەواو کەرە که کۆ بییت ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هەو فرمانی یاری دەدەری (are) دادەنێین پاشان شیوەی سیهەمی فرمانی سەرەکی رستە که دادەنێین بۆ نمونە:

He helps us. ئەو کۆرە یارمەتیمان دەدات

We are helped. ئێمە یارمەتی دەدریین

We are helped by him. ئێمە یارمەتی دەدریین لەلایەن ئەو کۆرەووە

3- ئەگەر تەواو کەرە که بریتی بییت لە (me) ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هەو فرمانی یاری دەدەری (am) دادەنێین پاشان شیوەی سیهەمی فرمانی سەرەکی رستە که دادەنێین بۆ نمونە:

They help me. ئەوان یارمەتیم دەدەن

I am helped. من یارمەتی دەدرییم

با ئیستا سەرنجی چەند نمونە یە ک بدەین:

1- They repair the bridge every day. ئەوان پرده که چاک دەکەنەو هەموو
رۆژیک

The bridge is repaired every day. پرده که چاک دەکریتهو هەموو رۆژیک

The bridge is repaired every day by them. پرده که چاک دەکریتهو هەموو
رۆژیک لەلایەن ئەوانەو

2-Snow covers the mountains. بە فر شاخە کان دادەپۆشیت

The mountains are covered. شاخە کان دادەپۆشریڻ

The mountains are covered with snow. شاخە کان دادەپۆشریڻ بە بە فر

ئەو دوو رستەییە لای خوارەو بەگۆرە بو بەکرنادیار

1)The wolves eat the sheep. گورگە کان مەرەکە دەخۆن

The sheep is eaten by the wolves. مەرەکە دەخوری لە لایەن گورگەکانەو

لەو رستەییە لای سەرەو هەدا تیبینی ئەو دەکەین کە بەکرە کە بریتییه لە (the wolves) واتە گورگەکان وە فرمانی سەرەکی رستەکەش بریتییه لە (eat) واتا دەخوات وە تەواو کەرە کە شمان بریتییه لە (the sheep) ، لە بەرئەو تەواو کەرە کە مان هینایە سەرەتای رستە کەو وە تەواو کەرە کە مان تاکە بو فرمانی یاریدە دەری (is) مان بە کارهینا ، وە شیوەی سییه می فرمانی (eat) بریتییه لە (eaten) وە هەر وەها دەتوانین (by the wolves) بنوسین و نە ی نوسین.

2)The workers break the bridge. کریکارە کان پرده کە دەشکینن

The bridge is broken by the workers. پرده کە دەشکینری لە لایەن کریکارەکانەو

لەو رستەییە لای سەرەو هەدا تیبینی ئەو دەکەین کە بەکرە کە بریتییه لە (the workers) واتە (ئیشکەرە کان ، کریکارە کان) وە فرمانی سەرەکی رستەکەش بریتییه لە (break) واتا دەشکینیت وە تەواو کەرە کە شمان بریتییه لە (the bridge) ، لە بەرئەو تەواو کەرە کە مان هینایە سەرەتای رستە کەو وە تەواو کەرە کە مان تاکە بۆیه فرمانی یاریدە دەری (is) مان بە کارهینا ، وە شیوەی سییه می فرمانی (break) بریتییه لە (broken) وە هەر وەها دەتوانین برگی (by the workers) بنوسین و نە ی نوسین لە رستە بەکرنادیارە کە دا.

2-پاڤردووی سادە (past simple) :

بەشیوەیەکی گشتی یاساکە بەم شیوەی لای خوارەوێه:

Subject + verb past + object.

کاتی ک بەرنا دیار دروست دەکەین ئەوا دەبخەینە سەر ئەم شیوەیە:

Object + (was, were) + p.p.

تێبینی:

1- ئەگەر تەواو کەرە که تاک بێت ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هوه فرمانی یاری دەدەری

(was) دادەنێین پاشان شیوەی سیهه می فرمانی سەرەکی رسته که دادەنێین بو نمونه:

-The workers broke the bridge. کریکارەکان پرده که دهشکینن

-The bridge **was broken by the workers**. پرده که شکینرا له لایه ن

کریکارەکانه وه

2- ئەگەر تەواو کەرە که کو بێت ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هوه فرمانی یاری دەدەری

(were) دادەنێین پاشان شیوەی سیهه می فرمانی سەرەکی رسته که دادەنێین بو نمونه:

-The wolves ate the cows. گورگه کان مانگاگانیا ن خوار د

-The cows **were eaten by the wolves**. مانگاگان خوران له لایه ن گورگه كانه وه

3- ئەگەر تەواو کەرە که بریتی بێت له (me) ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هوه فرمانی

یاری دەدەری (was) دادەنێین پاشان شیوەی سیهه می فرمانی سەرەکی رسته که دادەنێین.

با ئیستا سەرئنجی چەند نمونه یه ک به دین:

1-They repaired the bridge yesterday. ئەوان پرده که یان چاک کرده وه دوینی

-The bridge **was repaired** yesterday. پرده که چاک کرایه وه دوینی

-The bridge was repaired yesterday by them. پرده که چاک کرایه وه دوینی
له لایه ن ئه وانه وه

2-Snow covered the mountains. به فر شاخه کانی دایۆشی

-The mountains were covered. شاخه کان دایۆشران

-The mountains were covered with snow. شاخه کان دایۆشران به به فر

3-He stole the car. ئه و کوره سه یاره که ی دزی

-The car was stolen. سه یاره که دزرا

4-Ahmed killed Ali. ئه حمه د عه لی کوشت

-Ali was killed by Ahmed. عه لی کوژرا له لایه ن ئه حمه ده وه

ئه و دوو پرسته یه ی لای خواره وه بگۆره بو بکه رنادیار

1)The wolves ate the sheep. گورگه کان مه ره که یان خوارد

The sheep was eaten by the wolves. مه ره که خورا له لایه ن گورگه کانه وه

له و پرسته یه ی لای سه ره وه دا تیبینی ئه وه ده که یان که بکه ره که بریتیه له (the wolves) واته
گورگه کان وه فرمانی سه ره کی پرسته که ش بریتیه له (ate) و اتا خواردی وه
ته و او که ره که شمان بریتیه له (the sheep) که ناویکی تاکه ، له به رئه وه ته و او که ره که مان
هینایه سه ره تایی پرسته که وه وه ته و او که ره که مان تاکه بو فرمانی یاریده ده ری (was) مان
به کارهینا ، وه شیوه ی سییه می فرمانی (ate) بریتیه له (eaten) وه ههروه ها ده توانین
(by the wolves) بنوسین و نه ی نوسین.

2)The workers broke the bridge. کریکاره کان پرده که یان شکاند

The bridge was broken by the workers. پرده که شکینرا له لایه ن کریکاره کانه وه

له و رسته يه لاي سهره وه دا تيبينى نه وه ده كه ين كه بكه ره كه برى تيبه له (the workers) واته (ئيشكه ره كان ، كرپكاره كان) وه فرمانى سهره كى رسته كه ش برى تيبه له (broke) و اتا شكاندى وه ته واو كه ره كه شمان برى تيبه له (the bridge) كه ناويكى تاكه ، له به رته وه ته واو كه ره كه مان هينا يه سهره تاي رسته كه وه وه ته واو كه ره كه مان تاكه بو فرمانى يارنده ده رى (was) مان به كار هينا ، وه شي وه ي سبه مى فرمانى (broke) برى تيبه له (broken) وه ههروه ها ده توانين (by the workers) بنوسين و نهى نوسين.

3-رانه بردووى به رده وام (present continuous):

به شي وه يه كى گشتى ياسا كه ي به م شي وه ي لاي خواره وه يه:

Subject + (am, is, are) + v.ing + object.

كاتيك بكه رنادر دى دروسته كه ين نه وا ده يخه ينه سهر نه م شي وه يه:

Object + (am, is, are) + being + p.p.

تیبينى :

1- نه گه ر ته واو كه ره كه تاك بيت نه وا له دواى ته واو كه ر (object) هوه فرمانى يارنده ده رى (is) داده نيين پاشان فرمانى به رده وامى (being) داده نيين و دواى نه وه شي وه ي سبه مى فرمانى سهره كى رسته كه ده نوسين.

2- نه گه ر ته واو كه ره كه كو بيت نه وا له دواى ته واو كه ر (object) هوه فرمانى يارنده ده رى (are) داده نيين پاشان فرمانى به رده وامى (being) داده نيين و دواى نه وه شي وه ي سبه مى فرمانى سهره كى رسته كه ده نوسين.

3- نه گه ر ته واو كه ره كه پاناوى (me) بيت نه وا له دواى ته واو كه ر (object) هوه فرمانى يارنده ده رى (am) داده نيين پاشان فرمانى به رده وامى (being) داده نيين و دواى نه وه شي وه ي سبه مى فرمانى سهره كى رسته كه ده نوسين.

ئەو دوو پستەیهی لای خوارەو بەگۆرە بو بەکەرنا دیار

1) The wolves are eating the sheep now. گورگەکان مەرپە کە دەخۆن ئیستا

The sheep **is being eaten** now **by the wolves**. مەرپە کە دەخوریت لە لایەن
گورگەکانەو ئیستا

لەو پستەیهی لای سەرەو هەدا تیبینی ئەو دەکەین کە بەکەرە کە بریتییە لە (the wolves) واتە
گورگەکان وە فرمانی سەرەکی پستە کەش بریتییە لە (eating) و اتا (دەخوات) (بۆکاتی
ئیستا)) وە تەواو کەرە کە شمان بریتییە لە (the sheep) کە ناویکی تاکە ، لە بەرئەو
تەواو کەرە کە مان هینایە سەرەتای پستە کە وە و تەواو کەرە کە مان تاکە بو فرمانی یاری دەدەری
(is) مان بە کارهینا ، پاشان فرمانی بەردەوامی (being) مان بە کارهینا ، وە شیوەی سییەمی
فرمانی (eat) بریتییە لە (eaten) وە هەر وەها دەتوانین (by the wolves) بنوسین و
نە ی نوسین.

2) The workers are breaking the bridge. کریکارەکان پرده کە دەشکینن

The bridge **is being breaking** **by the workers**.

واتاکە ی : پرده کە دەشکینن لە لایەن کریکارەکانەو

لەو پستەیهی لای سەرەو هەدا تیبینی ئەو دەکەین کە بەکەرە کە بریتییە لە (the workers)
واتە (ئیشکەرەکان ، کریکارەکان) وە فرمانی سەرەکی پستە کەش بریتییە لە (breaking)
واتا دەشکینن (بۆ کاتی ئیستا) ، وە تەواو کەرە کە شمان بریتییە لە (the bridge) کە
ناویکی تاکە ، لە بەرئەو تەواو کەرە کە مان هینایە سەرەتای پستە کە وە و تەواو کەرە کە مان
تاکە بو فرمانی یاری دەدەری (is) مان بە کارهینا ، پاشان فرمانی بەردەوامی (being) مان
بە کارهینا ، وە شیوەی سییەمی فرمانی (break) بریتییە لە (broken) وە هەر وەها
دەتوانین (by the workers) بنوسین و نە ی نوسین.

4-پانە بردووی تەواو (present perfect) :

بەشیوەیەکی گشتی یاساکە بەم شیوەی لای خوارەوێه:

Subject + (have, has) + p.p. + object.

کاتی ک بەرنا دیار دروست دەکەین ئەوا دەبخەینە سەر ئەم شیوەیە:

Object + (have, has) + been + p.p.

1- ئەگەر تەواو کەرە که تاک بێت ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هوه فرمانی یاری دەدەری (has) دادەنێین پاشان فرمانی (been) دادەنێین و دوای ئەوه شیوەی سیهه می فرمانی سەرەکی رسته که دەنوسین.

2- ئەگەر تەواو کەرە که کۆ بێت ئەوا لەدوای تەواو کەر (object) هوه فرمانی یاری دەدەری (have) دادەنێین پاشان فرمانی (been) دادەنێین و دوای ئەوه شیوەی سیهه می فرمانی سەرەکی رسته که دەنوسین.

تیبینی : وشە (police) ناویکی کۆیه و تاک نییه بۆیه پۆیسته بیزانین که له رسته دا هاته وه پۆیسته حسابی کۆی بو بکهین وه که له نمونه کانی خواره وه پوونکراوه ته وه.

Examples:

1-The police have arrested someone.

Someone has been arrested.

2-The police have found the car.

The car has been found by the police.

3-The police have found the weapon.

The weapon has been found by the police.

4-Someone has stolen her book.

Her book has been stolen.

5- داها تووی ساده (future simple) :

به‌شیوه‌یه‌کی گشتی یاساکه‌ی به‌م شیوه‌ی لای خواره‌وه‌یه:

Subject + will + base + object.

کاتی‌ک بکه‌رنادیار دروستده‌که‌ین نه‌وا ده‌یخه‌ینه سه‌ر نه‌م شیوه‌یه:

Object + will + be + p.p.

Examples:

1-He will solve the crime. تاوانه‌که چاره‌سه‌ر ده‌کات

The crime will be solved. تاوانه‌که چاره‌سه‌ر ده‌کری

2-He will eat an apple.

An apple will be eaten.

3-He will kill Omar.

Omar will be killed by him.

4-She will buy the car.

The car will be bought by her.

6-هه‌ندی‌ک فرمانی یاریده‌ده‌ر (some auxiliary verbs):

ده‌توانین بکه‌رنادیار به‌کاربه‌یین له‌گه‌ل هه‌ندی‌ک فرمانی یارمه‌تیده‌ری وه‌کو (should, must, can...etc.)

به‌شیوه‌یه‌کی گشتی یاسای نه‌و فرمانه یارمه‌تیده‌رانه‌ی سه‌ره‌وه که بکه‌ردیارن بریتیه له:

Subject + auxiliary verb + base

- کاتی‌ک ده‌یکه‌ین به بکه‌رنادیار یاساکه‌یان ده‌بیت به:

Object + auxiliary verb + be + p.p.

Some examples:

16 going to

O + (am/is/are) + going to be + p.p.

نەرئ (النفی) Negative

دروستکردنی نەرئ (صياغة النفي) (Make of Negative) :

ياسايەك ههيه له زمانى ئینگلیزیدا كه ده‌لێت ئەگەر پسته‌یه‌كت هه‌بوو ، وه فرمانى یاریده‌ده‌ر (auxiliary verb) ی تیا‌دا بوو ئە‌وا له‌دواى فرمانه‌ یارمه‌تیده‌ره‌كه‌وه (not) داده‌نیین و ده‌توانین به‌ کورت‌کراوه‌ی بینوسین بم شی‌وه‌یه (n't) ، جگه‌ له (will) كه ده‌یکه‌ین به‌ نەرئ ده‌بی‌ت به (won't) ، وه (can) كه ده‌یکه‌ین به‌ نەرئ ده‌بی‌ت به (can't) ، وه (shall) كه ده‌یکه‌ین به‌ نەرئ ده‌بی‌ت به (shan't) ، وه دوو فرمانى یارمه‌تیده‌رى (am) و (may) هه‌رگیز کورت ناکرێنه‌وه.

ئە‌گەر پسته‌كه‌ فرمانى یارمه‌تیده‌رى تیا‌دا نه‌بوو ئە‌وا راسته‌وخۆ له‌دواى فرمانى سەر‌ه‌كى پسته‌كه‌وه (do not, don't) یان (does not, doesn't) یان (did not, didn't) داده‌نیین.

وه (don't) داده‌نیین ئە‌گەر فرمانى سەر‌ه‌كى پسته‌كه‌ له‌سه‌ر شی‌وه‌ی چاوگ (infinitive) بی‌ت كه ئە‌مه‌ش له‌ کاتى پانه‌بردووی ساده (present simple) دا پووده‌دات کاتیك بکه‌ره‌كه‌ی یه‌کیك بی‌ت له (I, we, you, they, plural noun) .

وه (doesn't) داده‌نیین ئە‌گەر فرمانى سەر‌ه‌كى پسته‌كه‌ (-s) ی پی‌وه بی‌ت له‌ کۆتاییه‌که‌یدا كه ئە‌مه‌ش له‌ کاتى پانه‌بردووی ساده (present simple) دا پووده‌دات کاتیك بکه‌ره‌كه‌ی یه‌کیك بی‌ت له (he, she, it, they, singular noun) ، وه فرمانه‌که‌ش ده‌خه‌ینه‌وه سه‌ر شی‌وه‌ی چاوگ.

وه (didn't) دادەنئین ئەگەر فرمانی سەرەکی رسته که رابردوو بیت که ئەمەش له کاتی رابردووی ساده (past simple) دا روودەدات وه فرمانە کهش دەخەینەوه سەر شیوهی چاوگ.

تیبینی : واتای چاوگ بریتییه له و فرمانە ی که (-s) و (-ing) پیوه نییه وه نهکراوه به رابردووی ساده وه نه خراوه ته سەر شیوهی سییه می فرمان.

وه ئیستاس هەندیک کاتی رسته دەنوسین و دەیان کهین به نه ری

1-رانه بردووی ساده (الحاضر البسيط) (present simple) :

Some examples:

1) He plays football. ئەو یاری تۆپی پی دەکات

له م رسته یه دا فرمانی یارمه تیدەر (فعل مساعد) نییه ، وه فرمانی سەرەکی رسته کهش (-s) پیوه یه که (-s) ی که سی سییه مه ، له بهرئەوه له پیش فرمانی سەرەکی رسته که وه (doesn't) دادەنئین راسته وخۆ ، وه فرمانە کهش (-s) ه که ی لیدە کهینه وه و دهیخهینه سەر شیوهی چاوگ به م شیوه یه ی لای خواره وه

He doesn't play football.

2) You learn English.

له م رسته یه دا فرمانی یارمه تیدەر (فعل مساعد) نییه ، وه فرمانی سەرەکی رسته کهش چاوگه که ئەمەش له کاتی رانه بردووی ساده دا روودەدات ، له بهرئەوه له پیش فرمانی سەرەکی رسته که وه (don't) دادەنئین راسته وخۆ به م شیوه یه ی لای خواره وه

You don't learn English.

2-رانه بردووی به رده وام (الحاضر المستمر) (present continuous) :

Some examples:

1) He is playing football. ئەو یاری تۆپی پێ ده‌کات

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیده‌ر (فعل مساعد) هه‌یه‌ که (is) ه ، له‌به‌رئه‌وه‌ له‌دوایه‌وه‌ (not) داده‌نیین به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌

He isn't playing football.

2) You are learning English.

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیده‌ر (فعل مساعد) هه‌یه‌ که (are) ه ، له‌به‌رئه‌وه‌ له‌دوایه‌وه‌ (not) داده‌نیین به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌

You aren't learning English.

3) I am walking. من ده‌رۆم

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیده‌ر (فعل مساعد) هه‌یه‌ که (am) ه ، له‌به‌رئه‌وه‌ له‌دوایه‌وه‌ (not) داده‌نیین به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌

I am not walking.

3- پانه‌بردووی ته‌واو (الحاضر التام) (present perfect) :

Some examples:

1) He has played football.

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیده‌ر (فعل مساعد) هه‌یه‌ که (has) ه ، له‌به‌رئه‌وه‌ له‌دوایه‌وه‌ (not) داده‌نیین به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌

He hasn't played football.

2) You have taught English.

لەم ڕستەییەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (have) ه ، لەبەرئەوه لەدوایەوه
(not) دادەنێین بەم شیوەییە لای خوارەوه

You haven't taught English.

4-پانەبردووی تەواوی بەردەوام (present perfect continuous) :

Some examples:

1) He has been playing football since two hours.

لەم ڕستەییەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (has) ه ، لەبەرئەوه لەدوایەوه
(not) دادەنێین بەم شیوەییە لای خوارەوه

He hasn't been playing football since two hours.

2) You have been teaching English for two years.

لەم ڕستەییەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (have) ه ، لەبەرئەوه لەدوایەوه
(not) دادەنێین بەم شیوەییە لای خوارەوه

You haven't been teaching English for two years.

5-پابردووی سادە (past simple) :

Some examples:

1) He played football.

لەم ڕستەییەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) نییە ، وە فرمانی سەرەکی ڕستەکەش
پابردووی سادەییە ، لەبەرئەوه لەپیش فرمانی سەرەکی ڕستەکەوه (didn't) دادەنێین
راستەوخۆ ، وە فرمانەکەش (-ed) هکهی لێدەکەینهوه و دەیکهینه سەر شیوەی چاوگ بەم
شیوەییە لای خوارەوه

He didn't play football.

2) You taught English.

لەم پستەیه دا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) نییه ، وە فرمانی سەرەکی پستە کەش
رآبردوووی سادەیه ، لەبەرئەووە لەپیش فرمانی سەرەکی پستە کەووە (didn't) دادەنێین
رآستەوخوا ، وە فرمانە کەش کە رآبردوووی سادەیه دەرخەینەووە سەر شیوەی چاوگ بەم
شیوەیهی لای خواڕەووە

You didn't teach English.

6-رآبردوووی بەردەوام (past continuous) :

Some examples:

1) He was playing football.

لەم پستەیه دا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) هەیه کە (was) ه ، لەبەرئەووە لەدوایەووە
(not) دادەنێین بەم شیوەیهی لای خواڕەووە

He wasn't playing football.

2) You were teaching English.

لەم پستەیه دا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) هەیه کە (were) ه ، لەبەرئەووە لەدوایەووە
(not) دادەنێین بەم شیوەیهی لای خواڕەووە

You weren't teaching English.

7-رآبردوووی تەواو (past perfect) :

Example:

He had played football before he was broken his leg.

لەم پستەیه دا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) هەیه کە (had) ه ، لەبەرئەووە لەدوایەووە
(not) دادەنێین بەم شیوەیهی لای خواڕەووە

He hadn't played football before he was broken his leg.

8- پرا بردووی ته‌واوی به‌رده‌وام (past perfect continuous) :

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیدهر (فعل مساعد) هه‌یه‌که (had) ه ، له‌به‌ره‌ئه‌وه له‌دوایه‌وه (not) داده‌نیین به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه

Example:

He had been studying English for two years before he got the job.

He hadn't been studying English for two years before he got the job.

9- داها تووی ساده (future simple) :

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیدهر (فعل مساعد) هه‌یه‌که (will) ه ، له‌به‌ره‌ئه‌وه له‌دوایه‌وه (not) داده‌نیین و ده‌بی‌ت به (won't) به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه

Example:

He will go.

He won't go.

10- داها تووی به‌رده‌وام (future continuous) :

له‌م پرستانه‌ی خواره‌وه‌دا فرمانی یارمه‌تیدهر (فعل مساعد) هه‌یه‌که (will) ه ، له‌به‌ره‌ئه‌وه له‌دوایه‌وه (not) داده‌نیین و ده‌بی‌ت به (won't) به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه

Example:

1-He will be going to school.

He won't be going to school.

2-He will be asleep.

He won't be asleep.

11-داهاتووی ته‌واو (future perfect) :

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیدهر (فعل مساعد) هه‌یه‌که (will) ه ، له‌به‌رئه‌وه له‌دوایه‌وه (not) داده‌نیین و ده‌بی‌ت به (won't) به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه

Example:

I will have perfected my English by the time I come back from the U.S.

I won't have perfected my English by the time I come back from the U.S.

12-داهاتووی ته‌واوی به‌رده‌وام (future perfect continuous) :

له‌م پرسته‌یه‌دا فرمانی یارمه‌تیدهر (فعل مساعد) هه‌یه‌که (will) ه ، له‌به‌رئه‌وه له‌دوایه‌وه (not) داده‌نیین و ده‌بی‌ت به (won't) به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه

Example:

I will have been waiting for two hours when her plane finally arrives

I won't have been waiting for two hours when her plane finally arrives

13-داهاتوو له‌را‌بردوودا (future in the past) :

Examples:

1)He would go.

He wouldn't go.

لەم پستەییە سەرەوەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (would) ه ، لهبەرئەوه
لهدوايهوه (not) دادهنێین و دەبیّت به (wouldn't) .

2) You were going to go.

You weren't going to go.

لەم پستەییە سەرەوەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (were) ه ، لهبەرئەوه
لهدوايهوه (not) دادهنێین و دەبیّت به (weren't) .

14- له گەڵ هەندیک فرمانی یاریدەدەر دا (with some auxiliary verbs) :

تیبینی : کاتیک له دواي فرمانی یاریدەدەری (can) هوه (not) دا بنێین دەنوسین (cannot)
نە ک (can not) وه کورتکراوه که شی بریتییه له (can't) .

Examples:

1) I can go.

I can't go.

لەو پستەییە سەرەوەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (can) ه ، لهبەرئەوه
لهدوايهوه (not) دادهنێین و دەبیّت به (can't) .

2) I should go.

I shouldn't go.

لەو پستەییە سەرەوەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (should) ه ، لهبەرئەوه
لهدوايهوه (not) دادهنێین و دەبیّت به (shouldn't) .

3) He is a hero.

He isn't a hero.

لە و پستەییە ی سەرەووەدا فرمانی یارمەتیدەر (فعل مساعد) ههیه که (is) ه ، لهبەرئەووە
لهوایهوه (not) دادهنێین و دەبێت به (isn't) .

ئەم پستەییە ی لای خوارەووە بکە به نەرئ (نهفی):

You have a pen. تۆ قە لەمیکت ههیه

لهوانهیه لهسهدا نهوهد (90%) ی خه لک بلین بهم شیوهیه ی لای خوارەووەیه:

You haven't a pen.

به لām ئەمە ی سەرەووە هه لهیه و راسته که شی بریتیه لهو ی خوارەووە چونکه فرمانی (have)
فرمانیکی سەرەکییه و له سەر شیوه ی چاوگه ، وه فرمانی (have) فرمانیکی یاریدهدر نییه.

You don't have a pen.

ئەم پستەییە ی لای خوارەووە بکە به نەرئ (نهفی):

He has a pen. ئەو قە لەمیکی ههیه

لهوانهیه لهسهدا نهوهد (90%) ی خه لک بلین بهم شیوهیه ی لای خوارەووەیه:

He hasn't a pen.

به لām ئەمە ی سەرەووە هه لهیه و راسته که شی بریتیه لهو ی خوارەووە چونکه فرمانی (has)
فرمانیکی سەرەکییه و فرمانی (has) فرمانیکی یاریدهدر نییه.

He doesn't have a pen.

15-نەرئ له فرمان کردندا:

بۆ ئەو ی پستەیه ک نه فی بکهین که له سەر شیوه ی فرمان کردنه ئەوا (Don't) دهخهینه
سەرەتای پستەیه که وه پاشان فرمانی سەرەکی پستەیه که دهنوسین له سەر شیوه ی چاوگ.

Examples:

1-Don't worry. دوودل مه‌به

2-Don't eat this. ئەمه مه‌خۆ

3-Don't be stupid. گه‌مژه مه‌به

16- نه‌رئ کردن به شیوه‌ی (have no) :

ئه‌گه‌ر بمانه‌وئیت رسته‌ی (I have a pen) بکه‌ین به نه‌رئ ئه‌وا ده‌نوسین

I don't have a pen

به‌لام ده‌توانین ئەم رسته‌یه بکه‌ین به نه‌رئ به ریگایه‌کی تر که زیاتر باوه ئیستا له زمانی ئینگلیزیدا ، وه به‌و شیوه‌ی خواره‌وه‌ش ده‌کرین به نه‌رئ

I have no a pen.

پرسیار له زمانی ئینگلیزیدا English Question

پرسیار کردن له زمانی ئینگلیزیدا زۆر ساده‌یه ، وه نزیکه له یاساکانی نه‌رئ ، وه (إن شاء الله) له‌دواتر نمونه‌ی زۆری له‌سه‌ر ده‌هینینه‌وه.

وه دوو جوړ پرسیار کردن هه‌یه له زمانی ئینگلیزیدا:

1- وه‌لامدانه‌وه به (Yes) یان (No) .

2- وه‌لامدانه‌وه‌ی به درئیی

دروستکردنی پرسیار Making Question

1- وه‌لامدانه‌وه به (Yes) یان (No) .

وەلامی ئەم جوۆرە پرسیارانە بە (Yes) دەبیت یان بە (No) دەبیت ، وە بەم دوو شیۆهیهی لای خوارەووە دروستدەکریت

Yes, + Subject + Aux Verb

No, + Subject + Aux Verb + not

یاساکەمان بە بوونی پرسیار کە وەلامەکە ی بە (Yes) یان (No) بیت لە زمانی ئینگلیزیدا دەبیت : ئەگەر رستەیهکت هەبیت کە فرمانی یارمەتیدەری تیادابیت ئەوا فرمانە یارمەتیدەرەکە دەخەینە سەرەتای رستەکەووە پاشان رستەکە دەنوسینەووە و تەواوی دەکەین و لەکوۆتایی رستەکەشدا نیشانە ی پرسیار (?) دادەنێین.

ئەگەر رستەیهکمان هەبیت کە فرمانی یارمەتیدەری تیادا نەبیت ئەوا فرمانی (Do) یان (Does) یان (Did) دەکەینە سەرەتاووە.

فرمانی (Do) دەکەینە سەرەتای رستەکەووە کاتیک کە فرمانی سەرەکی رستەکە لەسەر شیۆه ی چاوگ بیت یان بە واتایەکی تر کە بکەری رستەکە یەکیک بیت لەمانە (I, we, you, they, plural noun).

فرمانی (Does) دەکەینە سەرەتای رستەکەووە کاتیک کە فرمانی سەرەکی رستەکە (-s) ی پیۆه بیت یان بە واتایەکی تر کە بکەری رستەکە یەکیک بیت لەمانە (he, she, it, they, singular noun) وە فرمانی سەرەکی رستەکەش دەخەینە سەر شیۆه ی چاوگ.

فرمانی (Did) دەکەینە سەرەتای رستەکەووە کاتیک کە فرمانی سەرەکی رستەکە رابردوو بیت ، وە فرمانی سەرەکی رستەکەش دەخەینە سەر شیۆه ی چاوگ.

و ئەمانە ی خوارەووە چەند نمونەیهکن لە چەند کاتیکی جیاوازدا.

أ-رانه بردووی ساده (present simple) :

1) He plays football. ئەو یاری تۆپی پێ دەکات

لەو نمونەییە لای سەرەویدا فرمانی یاریدەدەری تیدا نییە و بکەرەکەشی بریتییه لە (He) وە
فرمانی سەرەکی رستهکەش (-S) ی کەسی سییەمی پێوێهە لەبەرئەو (Does) دەخەینە
سەرەتای رستهکەو، وە (-S) هکەش لە فرمانە سەرەکییەکە دەکەینەو و لای دەبەین و
دەیکەینەو بە چاوگ و بەم شیوێهە لای خوارەوێ لیدیت

ئایا ئەو یاری تۆپی پێ دەکات؟ Does he play football?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوێهە لای خوارەوێ

Yes, he does.

No, he doesn't.

تۆ وانە ی زمانی ئینگلیزی دەلێیتەو 2) You teach English.

لەو نمونەییە لای سەرەویدا فرمانی یاریدەدەری تیدا نییە و بکەرەکەشی بریتییه لە (you) وە
فرمانی سەرەکی رستهکەش چاوگە لەبەرئەو (Do) دەخەینە سەرەتای رستهکەو بەم
شیوێهە لای خوارەوێ لیدیت

ئایا تۆ وانە ی زمانی ئینگلیزی دەلێیتەو؟ Do you teach English?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوێهە لای خوارەوێ

Yes, I do.

No, I don't.

ب-رانه بردووی بەردەوام (present continuous):

ئەو یاری تۆپی دەکات ئیستا 1) He is playing football.

لەو نمونەییە لای سەرەویدا فرمانی یاریدەدەری تیدا نییە (is) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستهکەو و بەم شیوێهە لای خوارەوێ لیدیت

ئایا ئەو یاری تۆپی پێ دەکات ئیستا؟ Is he playing football?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەیە لای خوارەوویە

Yes, he is.

No, he isn't.

تۆ وانە ئینگلیزی دەلییتەو ئیستا. 2) You are teaching English.

لەو نمونەییە لای سەرەوودا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (are) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەیە لای خوارەووی لیدیت

ئایا تۆ وانە ئینگلیزی دەلییتەو ئیستا؟ Are you teaching English?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەیە لای خوارەوویە

Yes, I am.

No, I am not.

من دەرۆم ئیستا. 3) I am walking.

لەو نمونەییە لای سەرەوودا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (am) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەیە لای خوارەووی لیدیت

ئایا من دەرۆم ئیستا؟ Am I walking?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەیە لای خوارەوویە

Yes, you are.

No, you aren't.

ت-رانه بردووی ته و او (present perfect):

1) He has played football.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (has) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Has he played football?

وێلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, he has.

No, he hasn't.

2) You have taught English.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (have) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Have you taught English?

وێلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, I have.

No, I haven't.

ت-رانه بردووی ته واوی بهردهوام (present perfect continuous) :

1) He has been playing football since two hours.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (has) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Has he been playing football since two hours?

وێلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, he has.

No, he hasn't.

2) You have been teaching English for two years.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (have) ه و دەرخەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Have you been teaching English for two years?

و لەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەی

Yes, I have.

No, I haven't.

ج-رابدووی سادە (past simple) :

1) He played football.

لێرەدا فرمانی یارمەتیدەرمان نییە و فرمانی سەرەکی رستەکەش رابدووە ، لەبەر ئەوە (Did)
دەرخەینە سەرەتای رستە پرسەکەو کە دروستی دەکەین و فرمانی سەرەکی رستەکەش
دەرخەینە سەر شیوەی چاوگ و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Did he play football?

و لەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەی

Yes, he did.

No, he didn't.

2) You taught English.

لێرەدا فرمانی یارمەتیدەرمان نییە و فرمانی سەرەکی رستەکەش رابدووە ، لەبەر ئەوە (Did)
دەرخەینە سەرەتای رستە پرسەکەو کە دروستی دەکەین و فرمانی سەرەکی رستەکەش
دەرخەینە سەر شیوەی چاوگ و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Did you teach English?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, I did.

No, I didn't.

ح-پا‌بردووی به‌رده‌وام (past continuous) :

1) He was playing football.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تیدا‌یه‌ که (was) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Was he playing football?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, he was.

No, he wasn't.

2) You were teaching English.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تیدا‌یه‌ که (were) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Were you teaching English?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, I was.

No, I wasn't.

خ-پا‌بردووی ته‌واو (past perfect) :

He had played football before he was broken his leg.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تێدایه‌ که (had) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Had he played football before he was broken his leg?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, he had.

No, he hadn't.

د-ربردووی ته‌واوی به‌رده‌وام (past perfect continuous) :

He had been studying English for two years before he got the job.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تێدایه‌ که (had) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Had he been studying English for two years before he got the job?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, he had.

No, he hadn't.

ذ-داهاتووی ساده (future simple) :

He will go.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تێدایه‌ که (will) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Will he go?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, he will.

No, he won't.

ر-داها تووی سادە (future continuous) :

They will be going to school.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (will) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Will they be going to school?

و لەلامە کەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, he will.

No, he won't.

ز-داها تووی تەواو (future perfect) :

I will have perfected my English by the time I come back from the
U.S.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (will) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەو و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Will I have perfected my English by the time I come back from the
U.S?

و لەلامە کەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, you will.

No, you won't.

س-داها تووی تەواوی بەردەوام (future perfect continuous) :

I will have been waiting for two hours when her plane finally
arrives.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تیدایه‌ که (will) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Will I have been waiting for two hours when her plane finally
arrives?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, you will.

No, you won't.

ش-داهاتوو له رابردوودا (future in the past) :

1) He would go.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تیدایه‌ که (would) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Would he go?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, he would.

No, he wouldn't.

2) You were going to go.

له‌و نمونه‌یه‌ی لای سه‌ره‌وه‌دا فرمانی یاریده‌ده‌ری تیدایه‌ که (were) ه و ده‌یخه‌ینه سه‌ره‌تای
رسته‌که‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت

Were you going to go?

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, I was.

No, I wasn't.

ص-فرمانە یارمەتیدەرەکان (auxiliary verbs):

1) I can go.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (can) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەووە و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Can I go?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, you can.

No, you can't.

2) He should go.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (should) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەووە و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Should he go?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, he should.

No, he shouldn't.

3) He is a hero.

لەو نمونەییە لای سەرەووەدا فرمانی یاریدەدەری تێدایە کە (is) ه و دەیکەینە سەرەتای
رستەکەووە و بەم شیوەییە لای خوارەووەی لیدیت

Is he a hero?

وەلامەکەشی یان بە (Yes) ه یان بە (No) یە بەم شیوەییە لای خوارەووەیە

Yes, he is.

No, he isn't.

Question: make these sentences interrogative.

1-You have a pen.

لهوانهیه لهسهدا نهوه د (90%) ی خه لک بلین به و شیوهیهی لای خوارهوه دهکری به پرساری

Have you a pen?

بهلام ئهوهی سهرهوه ههلهیه چونکه فرمانی (have) فرمانی سهرهکی رستهکویه و فرمانی یارمهتیدهر نییه و به واتای (ههیهتی ، یملک) دیت ، وه فرمانی سهرهکی رستهکوش لهسهر شیوهی چاوگه لهبهرئهوه (Do) دهخهینه سهرهتای رسته پرسارییهکهوه و به و شیوهیهی لای خوارهوهی لیدیت

Do you have a pen?

2-He has a pen.

لهوانهیه لهسهدا نهوه د (90%) ی خه لک بلین به و شیوهیهی لای خوارهوه دهکری به پرساری

Has he a pen?

بهلام ئهوهی سهرهوه ههلهیه چونکه فرمانی (has) فرمانی سهرهکی رستهکویه و فرمانی یارمهتیدهر نییه و به واتای (ههیهتی ، یملک) دیت ، وه فرمانی سهرهکی رستهکوش لهسهر شیوهی (base + s) ه که له (have + -s) هوه هاتوووه ، لهبهرئهوه (Does) دهخهینه سهرهتای رسته پرسارییهکهوه و فرمانی سهرهکی رستهکوش دهخهینهوه سهر شیوهی چاوگ و به و شیوهی لای خوارهوهی لیدیت

Does he have a pen?

2-وهلامدانهوهی دریژ (الجواب المطول) (long response) :

پێش ئەوەی دەست بکەین بە باس کردنی دروستکردنی پرسباری وەلام درێژ پێویستە
راناوەکان ڕوون بکەینە وە و ھەروەھا پێویستە کاتەکانی پرسباریش ڕوونبکەینە وە وە ک :

Who راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە کەسێک بە واتای (کێ) دیت

Whom راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە کەسێک بە واتای (کێ) بەلام تەنھا بۆ تەواوکەر
(مفعول بە) وە بە راستی شوینی راناوی (who) دەگریتە وە.

What راناوی پرسبارة بە واتای (چی) دیت

Where راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە شوینیکی دیاریکراو بە واتای (لە کوێ) یان
(بۆ کوێ) دیت

Whose راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە خاوەنی شتیک بە واتای (ھی ی کێ) دیت

When راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە کات بە واتای (کە ی) دیت

Why راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە ھۆکاریکی دیاری کراو بە واتای (بۆچی) دیت

How راناوی پرسبارة بۆ پرسبارة کردن لە چۆنییتی بە واتای (چۆن) یان (چەند) دیت

یاسایەکی پرسباری وەلام درێژ ھەبە کە دەلیت : ئەگەر رستەبەکت ھەبیت فرمانی یاریدەدەری
تێداییت (لە وەو پێش باسماں کرد) ئەوا ئەو راناوہ پرسە ی کە دەمانەویت دەبخەینە سەرەتای
رستەکەوہ دوای ئەوہ راستەوخۆ فرمانە یارمەتیدەرە کە دەخەینە دوای راناوہ پرسەکەوہ
پاشان ئەو بەشە ی رستەکە دەسپینەوہ و لای دەبەین کە پرسباریمان دەربارە ی کردووە دوای
ئەوہ پاشماوہ ی رستەکە دەنوسینەوہ و لە کوٹایی رستەکە دا نیشانە ی پرسباری دادەنێین بێجگە
لە دوو راناوی (who) و (which) کە جیاوازن و یاساکە نایانگریتەوہ و کەمیک جیاوازیان
ھەبە کە (إن شاء الله) دواتر بە درێژی باسی ئەو دووانە دەکەین.

ئەگەر پستەیه کمان هەبیت که فرمانی یارمەتیدەری تیا دا نەبیت ئەوا پاناوہ پرسە که دەخەینە سەرەتای پستە که وە و دوا ی ئەوہ راستە و خو فرمانی (Do) یان (Does) یان (Did) دادەنێین.

فرمانی (Do) دادەنێین کاتیک که فرمانی سەرەکی پستە که لەسەر شیوہی چاوگ بیت یان بە واتایەکی تر که بکەری پستە که یەکیک بیت لەمانە (I, we, you, they, plural noun).

فرمانی (Does) دادەنێین کاتیک که فرمانی سەرەکی پستە که (-s) ی پیوہ بیت یان بە واتایەکی تر که بکەری پستە که یەکیک بیت لەمانە (he, she, it, they, singular noun) وە فرمانی سەرەکی پستە که ش دەخەینە سەر شیوہی چاوگ.

فرمانی (Did) دادەنێین کاتیک که فرمانی سەرەکی پستە که پابردوو بیت ، وە فرمانی سەرەکی پستە که ش دەخەینە سەر شیوہی چاوگ.

پاشان ئەو شتە ی که پرساری لیدە کری لادەبری و ئەگەر هەبوو پاشماوہی پستە که دەنوسینە وە و پاشان لەکو تایی پستە که دا نیشانە ی پرساری دادەنێین.

تیبینی : ئەگەر پرساری کرا بە وشە پرسە کان نە ک بە فرمانە یاریدە دەره کان ئەوا وە لامە که ی بە دریزی دەدریتە وە و پی دەوتری پرساری وە لام دریز.

Some examples:

1) Your name is **Anas**. (use what) ناوی تو (أنس) ه

لەو پستە یە ی سەرە وە دا دەمانە ویت پرساری بکەین لە وشە ی (**Anas**) ، لەبەر ئەوہ پاناوی پرسای (what) دەخەینە سەرەتای پستە که وە ، دوا ی ئەوہ فرمانی یارمەتیدەری (is) دەخەینە دوا ی پاناوہ پرسە که وە ، پاشان وشە ی (**Anas**) دەسپینە وە و لای دەبەین که وە لامە که یە و بەم شیوہ یە ی لای خواری وە ی لیدیت

What is your name?

2) This pen is **for Ahmed**. (use whose) ئەمە قەلەمی ئەحمەدە

لە و پستەییە سەرەویدا دەمانەویت پرسیار بکەین لە وشە (for Ahmed) ، لەبەرئەو
راناوی پرسی (whose) دەخەینە سەرەتای پستەکەو ، دواي ئەو فرمانی یارمەتیدەری (is)
دەخەینە دواي راناو پرسیەکەو ، پاشان وشە (for Ahmed) دەسپینەو و لای دەبەین کە
و لەلامەکەو بەم دوو شیوہیە لای خوارەوہی لیدیت

Whose is this pen?

Who is this pen for?

3) He was **sick**. (use how)

لە و پستەییە سەرەویدا دەمانەویت پرسیار بکەین لە وشە (sick) ، لەبەرئەو راناوی پرسی
(how) دەخەینە سەرەتای پستەکەو ، دواي ئەو فرمانی یارمەتیدەری (was) دەخەینە
دواي راناو پرسیەکەو ، پاشان وشە (sick) دەسپینەو و لای دەبەین کە و لەلامەکەو بەم
شیوہیە لای خوارەوہی لیدیت

How was he?

4) He has gone. (use why)

لە و پستەییە سەرەویدا دەمانەویت پرسیار بکەین لە شتیک کە دیار نییە واتە و لەلامەکەو باس
نەکراوە لە پستەکەو ، لەبەرئەو راناوی پرسی (why) دەخەینە سەرەتای پستەکەو ، دواي
ئەو فرمانی یارمەتیدەری (has) دەخەینە دواي راناو پرسیەکەو ، پاشان بەم شیوہیە لای
خوارەوہی لیدیت

Why has he gone?

5) He lives **in Texas**. (use where)

ليره دا فرمانى ياريدده رمان نييه و فرمانه كهش (-S) ي پيوهيه و رانه بردووه ، له بهرئه وه (where) ده كهينه سهره تاي رسته پرسه كه وه و دواى ئه وه راسته وخو (does) داده نيين ، وه (-S) ه كه له فرمانه سهره كيبه كه ده كهينه وه و لاي ده بهين و فرمانه سهره كيبه كهش ده خهينه وه سهر شيوهى چاوگ وه لامه كهش كه (in Texas) ه لاي ده بهين و بهو شيوهيه لاي خواره وهى ليديت

Where does he live? ئه و له كوى ده ژى ؟

6) She left yesterday. (use why)

ليره دا فرمانى ياريدده رمان نييه و فرمانه كهش رابردووه ، له بهرئه وه (why) ده كهينه سهره تاي رسته پرسه كه وه و دواى ئه وه راسته وخو (did) داده نيين ، وه فرمانه سهره كيبه كهش ده خهينه وه سهر شيوهى چاوگ و وه لامه كهى باس نه كراوه و تياى نييه له بهرئه وه هيج شتيك لانا بهين له رسته كه دا و بهو شيوهيه لاي خواره وهى ليديت

Why did she leave yesterday?

7) He died **yesterday**. (use when)

ليره دا فرمانى ياريدده رمان نييه و فرمانه كهش رابردووه ، له بهرئه وه (when) ده كهينه سهره تاي رسته پرسه كه وه و دواى ئه وه راسته وخو (did) داده نيين ، وه فرمانه سهره كيبه كهش ده خهينه وه سهر شيوهى چاوگ و وه لامه كهش كه برىتبيه له (yesterday) لاده بهين له رسته كه دا و بهو شيوهيه لاي خواره وهى ليديت

When did he die?

8) He will leave **the day after tomorrow**. (use when)

ليره دا فرمانى ياريدده رمان ههيه كه برىتبيه له (will) ، له بهرئه وه (when) ده كهينه سهره تاي رسته پرسه كه وه و دواى ئه وه راسته وخو (will) داده نيين ، وه وه لامه كهش كه برىتبيه له (the day after tomorrow) لاده بهين له رسته كه دا و بهو شيوهيه لاي خواره وهى ليديت

When will he leave?

پرسیار کردن به (who) : ئەگەر بمانه ویت پرسیار بکهین له بکه (فاعل) ئەوا بکه (فاعل) لادەبەین و لەجیگایدا (who) دادەنێین تەنها بەبێ گواستنه وە ی فرمانی یاریدەدەر و زیاد کردنی فرمانی یاریدەدەر ، بەلام ئەگەر ویستمان پرسیار بکهین له تەواو کەر (مفعول به) ئەوا یاساکانی پیشووتر جیبەجێدەکەین

Some examples:

1) **He** travels every day. (use who)

لێردەدا دەمانه ویت پرسیار بکهین له بکه (He) یه له بەرئەوه بکه لادەبەین و لەجیگایدا (who) دادەنێین و رسته کەش بەم شیوهیە لای خوارەوه ی لیدیت

Who travels every day?

2) **Ali** met Ahmad.

لێردەدا دەمانه ویت پرسیار بکهین له بکه (Ali) یه له بەرئەوه بکه لادەبەین و لەجیگایدا (who) دادەنێین و رسته کەش بەم شیوهیە لای خوارەوه ی لیدیت

Who met Ahmad?

لەم نمونە یە سەرەوه دا ئەگەر بمانه ویت پرسیار بکهین له (Ahmad) ئەوا دەلێین: لێردەدا فرمانی یاریدەدەرمان نییه و فرمانە کەش رابردوو ، له بەرئەوه (who) دەکەینه سەرەتای رسته پرسە کەوه و دوا ی ئەوه راستە و خو (did) دادەنێین ، وه فرمانە سەرەکییە کەش دەخەینه وه سەر شیوهی چاوگ و وه لامە کەش که بریتییە له (Ahmad) لادەبەین له رسته کەدا و به و شیوهیە لای خوارەوه ی لیدیت

Who did meet Ali?

Whom did meet Ali? بەم شیوهیەش هەر دروسته

پرسیار کردن به (which) : سەرنجی ئەم نمونانە ی لای خوارەوه بدە

1) Ali went by his car.

Which car of his cars did he go?

2) He speaks Germany.

Which language does he speak?

3) They study in Oxford University.

Which university do they study?

پرسیار کردن به شیوه‌ی نه‌ری

Some examples:

Don't you want to go? ئایا ناته‌ویت برۆیت؟

وه‌لامه‌که‌شی یان به (Yes) ه یان به (No) یه به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه

Yes, I do.

No, I don't.

یاسای دروستکردنی پرسپاری نه‌ری: دوا‌ی جیبه‌جیکردنی یاساکانی پیشه‌وه‌برگه‌ی (n't) زیاد ده‌که‌ین بو کۆتایی فرمانه یاریده‌ده‌ره‌که بو نمونه:

1) I don't want to go. من نامه‌ویت برۆم

Why don't you want to go? بوچی ناته‌ویت برۆیت؟

2) She can go. ئه‌و کچه ده‌توانی‌ت بروات

Can't she go? ئه‌و کچه ناتوانی‌ت بروات؟

3) He is smart.

Isn't he smart?

به‌لام ئه‌گه‌ر نه‌ته‌وێت کورت‌کردنه‌وه‌ به‌کەین له‌ و رستانه‌ی پێشوودا ئه‌وا شیوه‌که‌ی جیاوازه‌ ، با
سه‌رنجی ئه‌م نمونه‌ی خواره‌وه‌ بده‌ین

1) I don't want to go. من نامه‌وێت برۆم

Why do you not want to go? بۆچی ناته‌وێت برۆیت؟

2) She can go. ئه‌و کچه‌ ده‌توانیت بروات

Can she not go? ئه‌و کچه‌ ناتوانیت بروات؟

3) He is smart.

Is he not smart?

پرسیار کردن له چه‌ندیتی (کمیه)

ئه‌گه‌ر ناوه‌که ژمیراوی بیت ئه‌وا له‌دوای (how) راسته‌وخۆ (many) داده‌نیین ، وه‌ ئه‌گه‌ر
ناوه‌که نه‌ژمیراوی بیت ئه‌وا له‌دوای (how) راسته‌وخۆ (much) داده‌نیین

Examples:

1) How many eggs are in the refrigerator? چه‌ند هیلکه‌ له‌ ناو به‌فرگره‌که‌دایه‌؟

له‌م نمونه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌دا وشه‌ی (eggs) واته‌ هیلکه‌کان وه‌ ناویکی کۆیه‌ و ژمیراوه‌ ،
له‌به‌رئه‌وه‌ له‌دوای وشه‌ی (how) راسته‌وخۆ (many) داده‌نیین.

2) How much money was here? چه‌ند پاره‌ لێره‌بوو؟

له‌م نمونه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌دا وشه‌ی (money) واته‌ پاره‌ ، وه‌ نه‌ژمیراوه‌ ، له‌به‌رئه‌وه‌ له‌دوای
وشه‌ی (how) راسته‌وخۆ (much) داده‌نیین.

3) How many kilos of sugar do you want? چەند کیلو شەکرت دەوێت؟

لەم نمونەییە سەرەویدا وشە (kilos) ناویکی کۆیە و ژمیراوە ، لەبەرئەو لەدوای وشە (how) راستەوخۆ (many) دادەنێین.

4) How many letters have you written this week?

لەم نمونەییە سەرەویدا وشە (letters) ناویکی کۆیە و ژمیراوە ، لەبەرئەو لەدوای وشە (how) راستەوخۆ (many) دادەنێین.

تیبینی : ناتوانین پرسیار بکەین لە تەمەنی کەسیک یان دووری (مسافات) بە بەکارهێنانی (how much) و (how many) چونکە تەمەن و دووری بر (کمیات) نین بو نمونە:

How much far did you go? ئەمە هەلەیه

How far did you walk? ئەمە راستە (دووری چەند بە پی رۆیشتیت؟)

پرسیار کردنی ناراستەوخۆ (Indirect Question)

بو نمونە (ئایا دەزانیت ئەحمەد بو کوی رۆیشت؟) یان (من دواتر پرسیار دەکەم کە ناوت چییە؟) یان (من هیچ بیروکەیه کم لا نییە بوکوی رۆیشت؟)

مامەلە کردن لەگەڵ ئەم جووره نمونانەدا تەنها بەهۆی دانانی برگی یە کە میان وەک (ئایا دەزانیت...) یان (من دواتر پرسیار دەکەم...) یان (من هیچ بیروکەیه کم لا نییە...) پاشان راستەوخۆ ئەو پاناوە پرسە دادەنێین کە دەمانەوێت پاشان رستە کە تەواو دەکەین و ئەو بەشە کە دەمانەوێت پرسیاری دەر بارە بکەین لای دەبەین و دەی سڕینەو ، و ئەو پرسیارە

کە دروستمان کردوو دەیکەینە نیوان ("....") ، وە ئەمە نیشانە ی پرس نییە ، وە بەبێ ئەوەی
کە (فرمانیکی یاریدەدەر بگوازینە وە لە شوینە کە ی خو ی یان فرمانیکی یارمەتیدەری بو زیاد
بکەین) ، سەرنجی ئەم نمونانە ی لای خوارە وە بە.

- 1) I don't know where he lives.
- 2) I can't remember what his name is.
- 3) I'll ask you when the bus arrives.
- 4) I have no any idea why she left.

و دەتوانین ئە و پستانە ی سەرە وە بەم شیوانە ی لای خوارە وە ش بنوسین

- 1) I don't know "Where does he live?"
- 2) I can't remember "What is his name?"
- 3) I'll ask "When does the bus arrive?"
- 4) I have no any idea "why did she leave?"

بە لām ئە گەر بمانە ویت وە لām بەدەینە وە بە (Yes) یان (No) ئە و هەمان یاسای پرساری گشتی
جیبە جی دە کە ی.

کلکە پرساری (Question tags)

ئەم شیوە پرساری کردنە بە واتای (وا نییە؟) یان (ئایا وانییە؟) یان (بە و شیوہ یە نییە؟) دیت

Example:

You are Englishman, aren't you?

تیبینی : ئە گەر پستانە کە نەری بوو ئە و کلکە پرساری کە بە ئەری دەنوسین ، بە لām ئە گەر

پستانە کە مان ئەری بوو ئە و کلکە پرساری کە بە ئەری دەنوسین

تییینی : ئه‌گه‌ر رسته‌که‌مان فرمانی یارمه‌تیده‌ری تیادا نه‌بوو ئه‌وا (do) یان (does) یان (did) به‌کارده‌هیئین به‌له‌به‌رچاو‌گرتنی کات و ئه‌ری و نه‌ری و بکه‌ری رسته‌که‌که‌له‌وه‌پیش باسما‌ن کردوو‌ه پاشان بکه‌ری رسته‌که‌ده‌نوسینه‌وه‌و و نیشانه‌ی پرسیار له‌کو‌تایی کلکه‌پرسیاره‌که‌دا داده‌نیین.

- 1) He is from London, **isn't he?**
- 2) You can swim, **can't you?**
- 3) She will be here tomorrow, **won't she?**
- 4) She lives in London, **doesn't she?**
- 5) You came last week, **didn't you?**
- 6) She isn't here, **is she?**
- 7) You weren't here, **were you?**
- 8) You haven't finished, **have you?**
- 9) They don't go to the cinema, **do they?**

هه‌ندی‌ک ریزمانی تر که ییویسته بیانزانی

ریزمانی ئاوه‌لفرمانه‌کان (الأحوال) **adverbs** :

ئاوه‌لفرمانه‌کان دابه‌ش ده‌بن بو چه‌ند به‌شیک له‌وانه:

1- ئاوه‌لفرمانی کات **adverb of time** : گوزارشت ده‌کات له‌کاتی روودانی کرداره‌که‌وه‌ک:

yesterday, today, tomorrow, now, then, soon, recently...etc.

2- ئاوه‌لفرمانی شوین **adverb of place**: گوزارشت ده‌کات له شوینی روودانی کرداره‌که
وه‌ک:

back , across , in , on , here , there , above...etc.

3- ئاوه‌لفرمانی چوینیتی **adverb of manner**: گوزارشت ده‌کات له چوینیتی روودانی
کرداره‌که وه‌ک:

well , badly , hard , fast , slowly , quickly...etc.

4- ئاوه‌لفرمانی دووباره‌بوونه‌وه (التکرار) **adverb of frequency**: گوزارشت ده‌کات له
ماوه‌ی روودانی کرداره‌که وه‌ک:

generally , rarely , always , never , sometimes , often...etc.

5- ئاوه‌لفرمانی پله (الدرجة) **adverb of degree**: گوزارشت ده‌کات له پله‌ی کرداره‌که
وه‌ک:

very , much , really , quite , too , so , either...etc.

6- ئاوه‌لفرمانی پرسپاری (الإستفهام) **adverb of interrogative**: به‌کارده‌هینری بو
دروستکردنی پرسپار وه‌ک:

when , where , how , why...etc.

7- ئاوه‌لفرمانی پیکه‌وه‌به‌ستن (الربط) **adverb of linking** وه‌ک:

however , firstly , therefore , nevertheless...etc.

8- ئاوه‌لفرمانی لیدوان (التعلیق) و هه‌لوئست (المواقف) **adverb of comment and attitude**
وه‌ک:

yes , no , not , never , perhaps , maybe , possibly , certainly...etc.

9- ئاوه‌لفرمانی کۆکردنه‌وه (الجمع) و سنوردانان (الحد) adverb of adding and limiting وه‌ک:

else , too , either , only , neither , also...etc.

10- ئاوه‌لفرمانی بو‌چوون (وجهة النظر) adverb of viewpoint وه‌ک:

mentally , morally , officially , strictly...etc.

11- ئاوه‌لفرمانی ماوه‌ی کات (المدة الزمنية) adverb of length of time وه‌ک:

long , always , never , just...etc.

تییینی : دروستکردنی ئاوه‌لفرمان : زۆربه‌ی ئاوه‌لفرمانه‌کانی چۆنیتی دروستده‌کرین به‌هۆی زیاد کردنی پاشگری (-ly) بو ئاوه‌لناو.

له‌کاتی گۆرپینی ئاوه‌لناو بو ئاوه‌لفرمان به‌ زیاد کردنی (-ly) پێویسته‌ ئه‌م گۆرانکاریانه‌ بکه‌ین:

1- ئه‌گه‌ر ئاوه‌لناوه‌که‌ به‌ (-y) کۆتایی هاتوو وه‌ له‌پیش پیتی (y) کۆتاییدا پیتی نه‌بزوین هه‌بوو ئه‌وا پیتی (y) ده‌گۆرپین بو (i) پاشان (ly) بو زیاد ده‌که‌ین زۆربه‌ی جار بو نمونه‌:

noisy + ly = noisily

2- ئه‌گه‌ر ئاوه‌لناوه‌که‌ به‌ (-ll) کۆتایی هاتوو ئه‌وا یه‌ک پیتی (l) کۆتایی ئاوه‌لناوه‌که‌ لاده‌به‌ین و پاشان پاشگری (ly) بو زیاد ده‌که‌ین بو نمونه‌:

full + ly = fully

3- ئاوه‌لفرمان دروست ناکرێ له‌و ئاوه‌لناوانه‌ی که‌ به‌ (-ly) کۆتاییان هاتوو ، وه‌ له‌م کاته‌دا زاراوه‌یه‌کی ئاوه‌لفرمانی به‌کارده‌هێنین بو به‌خشینی به‌ واتای ئاوه‌لفرمان بو نمونه‌:

به‌شیوه‌یه‌کی (adv.) in a brotherly manner → برایانه (adj.) brotherly
برایانه

4-هه‌ندیك ئاوه‌لناو و ئاوه‌لفرمان یه‌ك شیوه‌یان هه‌یه ، وه ئه‌مه به‌وه جیا‌ده‌کرێته‌وه که له‌دوای ئاوه‌لناوه‌وه ئه‌و شته‌ دیت که باسی چۆنیتییه‌که‌ی ده‌کات بو نمونه:

This is a **fast** train. (ئاوه‌لناوه) ئه‌مه شه‌مه‌نده‌فه‌ریکی خیرایه

He goes very **fast**. (ئاوه‌لفرمانه) ئه‌و زۆر خیرا ده‌روات

Some examples on adverbs:

1-Our new neighbor greeted us **politely**. (manner په‌وشت)

2-How long have you lived **here**? (place شوین)

3-We arrived **yesterday**. (time کات)

4-After that we met her quite **frequently**. (frequency دووباره‌بوونه‌وه)

5-**However**, we learned very little about her. (linking پیکه‌وه‌به‌ستن)

6-I hope you will be **really** happy. (degree په‌)

7-**Strangely**, she never talked about herself. (comment and attitude لیدوان و هه‌لویت)

8-She talked **only** about us and the weather. (adding and limiting کۆکردنه‌وه و سنوردانان)

9-**Personally**, I found that annoying. (viewpoint بوچوون)

10-Have you **ever** met anyone like that? (length of time ماوه‌ی کات)

تیبینی : هه‌روه‌ک وتمان که ناتوانی ئاوه‌لناو راسته‌وخۆ له‌دوای فرمانه‌وه بیت جگه له فرمانی (be) یان فرمانه پیکه‌وه‌به‌ستنه‌کان (linking verbs) بو نمونه:

He has run good. هه‌له‌یه

He has run well. راستە

له و دوو رستهیهی سەرەوهدا : وشە (good) ئاوەلناو و لێرەدا فرمانی (run) مان هەیه که یه کیک نییه له فرمانه کانی (be) یان یه کیک نییه له فرمانه کانی پیکه وه بهستن له بهرته وه پيوسته له دواي فرمانی (run) هوه ئاوەلفرمان بیت ، وه ئاوەلفرمانی (good) بریتیه له (well).

تیبینی : هه نديک جار ده توانریت له دواي فرمانه کانی (be) و فرمانه کانی پیکه وه بهستنه وه ئاوەلفرمان بیت بو نمونه:

He is well. راستە و هیچ کيشه ی نییه

He is good. باشته و راسته

شوینی ئاوەلفرمانه کان له ناو رسته دا:

1- له پيش بکه ره وه راسته وخو دیت بو نمونه:

Occasionally John wakes up early. زۆر به ی جار جۆن زوو له خه وه هه لده ستیت

2- له دواي فرمانی یاریده ده ری یه که مه وه دیت راسته وخو بو نمونه:

John has occasionally waked up early.

3- له دواي فرمانه کانی (be) یه وه دیت راسته وخو بو نمونه:

John is occasionally asleep.

4- نه گه ره له رسته یه کدا فرمانی یامه تیده ری تیدانه بوو یان فرمانه کانی (be) تیدا نه بیت نه وا له پيش فرمانی سهره کی رسته وه دیت راسته وخو بو نمونه:

John occasionally wakes up early.

5- له‌کو‌تایی رسته‌وه دیت بو نمونه:

John wakes up occasionally.

تیبینی : نابیت ئامرازی په‌یوه‌ندی (to) له‌پیش ئاوه‌لفرمانه‌وه بیت بو نمونه:

Go to there. هه‌له‌یه

Go there. راسته

هه‌موو (جميع ، كل) all

چهند شیوه‌یه‌کی به‌کارهینانی هه‌یه بو نمونه:

1-all + of + noun

all of the book (هه‌موو کتیبه‌که (ناویکی تاکه و ژمیرراوه))

all of the books (هه‌موو کتیبه‌کان (ناویکی کوپه و ژمیرراوه))

all of the oil (هه‌موو پۆنه‌که (ناویکی نه‌ژمیرراوه))

2-all + of + pronoun

all of them (هه‌موویان (راناو))

3-all + noun

all the book (هه‌موو کتیبه‌که (ناویکی تاکه و ژمیرراوه))

all the books (هه‌موو کتیبه‌کان (ناویکی کوپه و ژمیرراوه))

all the oil (هه‌موو پۆنه‌که (ناویکی نه‌ژمیرراوه))

4-pronoun + all

1- We all enjoyed the play. ئیمه‌هه‌موومان خووشیمان بینی له‌ یارییه‌که

2- You all are smart. ئیوه‌هه‌مووتان زیره‌کن

به‌شیوه‌ی راناو دیت -5

ده‌ته‌وێت شتیکی تر بکریت؟ Would you like to buy anything else?

نه‌خیر، سوپاس بو تو. ئه‌وه‌هه‌موو شتیکه No, thank you. That's all.

سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا although

Example:

Although this computer is cheap, it is one of the best machines on the market. له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا که ئه‌م کۆمپیوتهره‌هه‌رزانه، یه‌کیکه‌له‌باشترین ئامیره‌کان له‌بازاردا

هیتر، یه‌کیکی تر، ئه‌ویتر، دیکه another and other

an + other = another

جیاوازی له‌نیوان (another) و (other) بریتییه‌له‌وه‌ی که (another) ته‌نها له‌پیش ناوی (تاک) وه‌به‌کارده‌هیترئ به‌لام (other) ته‌نها له‌پیش ناوی (کۆ) وه‌به‌کارده‌هیترئ.

Examples:

1-I don't like this one. Show me another things. هه‌له‌یه‌ئه‌م رسته‌یه

2-I don't like this one. Show me another thing. راسته‌ئه‌م رسته‌یه

3-I don't like this one. Show me other things. راسته‌ئه‌م رسته‌یه

4-I will read the others books.

واتاکه‌ی : من له داها توودا کتیبه‌کانی تر ده‌خوینمه‌وه

5-They have two dogs, and now they want another.

some and any

1- وشه‌ی (some) به‌کار ده‌هینریت له‌گه‌ل ناوی کۆی ژمیرراو و ناوی نه‌ژمیرراو ، وه به‌کارده‌هینریت له رسته‌یه‌کدا که ئه‌ری بیټ و ئاسایی بیټ.

Example:

1-There is some cheese in the fridge.

2-We had some books.

3-Somebody was there.

4-He is somewhere.

5-I want some eggs.

به‌لام وشه‌ی (some) له‌م سێ حاله‌ته‌ی خواره‌وه‌شدا به‌کارده‌هینرئ:

1- له‌بابه‌تی پیشکه‌ش کردن (offer) دا بیټ و پرسیا‌ری بیټ و ته‌نها له‌م یاسایه‌دا به‌کارده‌هینرئ

Example: Would you like some coffee?

2- له‌بابه‌تی داوا کردن (ask for) دا بیټ بوشتیک و پرسیا‌ری بیټ و ته‌نها له‌م یاسایه‌دا به‌کارده‌هینرئ

Example: Can I ask for some fruit?

3- له‌ باب‌ه‌تی (suggestion) دا بی‌ت و پرس‌یاری بی‌ت و نه‌فی بی‌ت و ته‌نها له‌م یاسایه‌دا
به‌کارده‌هینری

Example: Why don't we get some water?

2- وشه‌ی (any) به‌کار ده‌هینری‌ت له‌گه‌ل ناوی کۆی ژمیراو و ناوی نه‌ژمیراو ، وه‌ به‌کار
ده‌هینری‌ت له‌ پسته‌یه‌کدا که پسته‌که نه‌ری بی‌ت یان پسته‌که پرس‌یاری بی‌ت

Example:

- 1-There isn't any cheese in the fridge. (Negative)
- 2-Is there any cheese in the fridge? (Interrogative)
- 3-Do you have any books? (Interrogative)
- 4-Is anybody at home? (Interrogative)
- 5-Is he anywhere? (Interrogative)
- 6-We do not have any books. (Negative)
- 7-I did not see anybody. (Negative)
- 8-He is not anywhere. (Negative)
- 9-Do you want any eggs?
- 10-I don't want any eggs.

as

چه‌ند مانایه‌کی هه‌یه :

1- به شیوهی ئامرازی په یوهندی دیت به واتای (له و دهچیت (یشبه) ، وهک (مثل)) بو نمونه:

1-It looks as if it's going to rain. وا دهرده که ویت که وا باران بباریت

2-He works well as me. ئەو به باشی ئیش دهکات وهک من

2- به شیوهی ئامرازی لیکدهر (بهیه که وه بهستن) دیت و به هه مان واتای (because) دیت به واتای (له بهرئه وه ، چونکه) بو نمونه:

As Linda is the eldest, she has to look after the other children.
له بهرئه وهی لیندا به ته مه ن ترنینیانه پیویسته چاودیتری منداله کانی تر بکات

because and because of

ههردووکیان به واتای (له بهرئه وهی ، چونکه ، به هوی) دیت.

جیاوازی له نیوان (because) و (because of) ئه وهیه که له دواى (because) رسته دیت ، به لام له دواى (because of) ناودیت یان پاناو دیت.

Examples:

1-We couldn't play tennis because it was raining.

واتاکه ی : ئیمه نه مانتوانی یاری تینس بکهین چونکه باران دهباری

2-We couldn't play tennis because of the rain.

واتاکه ی : ئیمه نه مانتوانی یاری تینس بکهین به هوی بارانه که وه

both

راناویکە تەنھا بو دوو شت (مثنی) بەکار دەھێنرێ بە واتای (هەردووکیان ، هەردوو) دیت.

لە واتای (all) دەچیت ، بەلام (both) تەنھا بو شت بەکار دەھێنرێ.

وہ چەند شیوہیەکی بەکارھێنانی ھەبە لەوانە:

1-both...and

Example:

Both his mother and father are old. دایک و باوکی ئەو کۆرە هەردووکیان پیرن .

2-both + of + plural noun

Both of the players. هەردوو یاریچیە کە

Both of his mother and father...

ئەو رستەییە سەرەوہ ھەلەبەھە چونکە (and) مان ھەبە لەبەرئەوہ ناییت (of) بەکاربھێنرێ.

3-both + plural noun

Both players هەردوو یاریزانە کە

4-لەدوای راناوہ کەسییەکانەوہ دیت-4

They both have similar clothes. ئەوان هەردووکیان ھەمان پۆشاکیان ھەبە

5-plural noun + both

His father and mother were both excellent cooks.

6- بە شیوہی راناو دیت-6

This dress is cheaper, but that one is more attractive. I think I'll buy both.

Concert and Abstract Nouns ناوی به‌رجه‌سته و ناوی واتایی

(Concert Nouns) و (Abstract Nouns) پیچه‌وانه‌ی یه‌کترن.

ناوی به‌رجه‌سته (Concert Nouns) : ئه‌و ناوانه‌ن که ده‌تونری ببنرین و ده‌ستیان لیدری و شیوه‌یه‌کی (فیزیایی) یان هه‌یه بو نمونه:

People: baby , woman , doctor...etc.

Things: wheel , knife , key , chair...etc.

Animals: horse , rabbit , snake , fish...etc.

Places: island , city , mountain , river...etc.

Substances: iron , flesh , skin , glass...etc.

Liquids: water , rain , milk...etc.

Gases: gas , air , steam , oxygen...etc.

ناوی واتایی (Abstract Nouns) : ئه‌و ناوانه‌ن که ناتونری ببنرین و ده‌ستیان لیدری (شیوه‌یه‌کی فیزیایی نییه) بو نمونه:

n.	Abstract Nouns	واتاکه‌ی
1	love	خۆشه‌ویستی
2	knowledge	زانباری
3	answer	وه‌لام
4	start	ده‌ستپیکردن
5	education	په‌روه‌رده ، فیرکردن
6	information	زانباری
7	power	وزه ، هیز
8	history	میژوو ، التاریخ

9	advice	ئامۆژگاری ، النصیحة
10	space	بوڤشایی ، ماوه ، مسافة
11	time	کات ، الوقت
12	anger	تورەیی ، غضب
13	help	یارمەتی ، مساعدة
14	research	توێژینەوہی زانستی ، بحث علمی

ناوی بەرجەستە (Concert Nouns) : ئەو ناوانەن کە دەتوانرێ بژمیررین جگە لە ناوہکانی (gases) و (substances) و (liquids) .

ناوی واتایی (Abstract Nouns) : ئەو ناوانەن کە ناتوانرێ بژمیررین جگە لە ھەندیک ناوی واتایی کەم کە دەتوانرێ بژمیررین وەکو:

ژمارە	ناوی واتایی تاک	ناوی واتایی کو
1	accident	accidents
2	cause	causes
3	deed	deeds
4	difficulty	difficulties
5	example	examples
6	event	events
7	fact	facts
8	poem	poems
9	process	processes
10	month	months
11	visit	visits

رستەیی مەرگی (الجملة الشرطية) Conditional Speeches

رستەیی مەرگی چەند حالەتییکی هەیه بو بەکارهێنان ، وە ئەم بابەتەش خۆی دەبینیتەوه له چوار یاسادا کهوا له خوارەوه بەجوانی روون کراونەتەوه ، وە ئەوهی که زیاتر سەرەکی بیت و بەکارهێنری بریتییه له (first C, second C, third C) بو زانیاریمان.

1- حالەتی رانه بردوو (present condition) : ئەو شتانەن کهوا هەمیشە راست دەردهچن وە ئەمەیی لای خوارەوهش یاساکەیهتی

If + (simple present ساده رانه بردوو) + (simple present ساده رانه بردوو).

Example:

1-If it rains, you get wet.

2-If you boil water, it becomes steam.

3-If I eat too much, I get fat.

4-If somebody waves a red flag, it usually means danger.

وە دەتوانین رستەیی (4) و (5) بەم دوو شیوهیهی لای خوارەوه بنوسین

4-When I eat too much, I get fat.

5-When somebody waves a red flag, it usually means danger.

2-(first C) : ئەو حالەتانەن کهوا راستەقینە و گونجاون (شیاون) ، ئەگەری هەیه له داها توودا رووبدەن ، ئەمەیی لای خوارەوهش یاساکەیهتی

If + (simple present ساده رانه بردوو) + (simple future ساده داها تووی).

Example:

1-If I have time, I will watch T.V. later tonight.

2-If it rains tomorrow, I will stay at home.

3-If you eat too much, you will become fat.

4-If she eats all that ice cream, she will feel terrible.

5-She'll feel terrible if she eats all that ice cream.

3-(second C) : ئەو حالەتانهن کهوا ناراست و نهگونجاون یان مه حاله بێته دی و پووهدات له داهاتوودا ، ئەمهی لای خواریهوش یاساکهیهتی

If + (simple past) + (s. + would + base).

Example:

1-If I had a lot of money, I would buy a house.

2-If Shakespeare lived today, he would use different English.

3-If I were you, I would buy a new car.

4-If you didn't eat so much, you would lose your weight.

5-You'd lose your weight if you didn't eat so much.

6-If I worked, I would not be poor.

تیبینی : له حالهتی (second C) دهتوانین له جیاتی فرمانی (was) ، فرمانی (were) دابننن ئەگەر بکه ره که شمان تاک بێت و یه کیک بێت له (he, she, it, singular noun) بو نمونه:

If I **were** you, I would get a job immediately.

4-(third C) : شتی که کهوا پیویست بوو له رابردوودا پووهدات به لام هه رگیز پوو نه داوه ، وه قسه کهر به رابردوو یه کی جیا و ازتر پیشانی ده دات.

If + (past perfect ته و او) + (s. + would + have + p.p.).

1-If you had told me, I would have remembered.

2-If he had lived in Taif, he would have been happy.

3-If he had visited Makkah, he would have seen the Ka'aba.

4-If they had studied so hard, they would have succeeded.

5-They'd have succeeded if they had studied so hard.

6-If I had worked harder, I would have passed the exam.

7-If you hadn't been driving so fast, you wouldn't have crashed.

هه‌ندی‌ک رسته‌ی مه‌رجی تر و یاسا‌کانیان

If + (simple present (پانه‌بردووی ساده) + (instructions (امر) (فه‌رمان کردن).

(Instructions) + If + (simple present).

1-If the radio is too loud, turn it off.

2-Turn the radio off if it is too loud.

3-If you are under 17, don't drive a car.

4-Don't drive a car, if you are under 17.

If + (simple future (داهاتووی ساده) + (simple future (داهاتووی ساده).

Example:

If he won't agree, there will be a problem.

If + (past simple (پا‌بردووی ساده) + (present simple (پانه‌بردووی ساده).

Example:

If I wanted anything, I always get it.

هه‌ر، هه‌ریه‌که each

Examples:

1-Each girl in the class has homework.

واتاکه‌ی : هه‌رکچیک له پۆله‌که‌دا ئه‌رکی ماله‌وه‌ی هه‌یه

2-Each of these rooms has a telephone.

واتاکه‌ی : هه‌ریه‌کیک له‌م ژوورانه‌ ته‌له‌فۆنیکی هه‌یه

له‌ پسته‌ی دووه‌می سهره‌وه‌دا (has) مان دانا له‌بری (have) هه‌رچه‌نده‌ وشه‌ی (rooms) کۆیه‌ له‌به‌رئه‌وه‌ی (each of these rooms) واته‌ (هه‌ریه‌کیک له‌و ژوورانه‌) وه‌ (هه‌ریه‌کیک) تاکه‌.

Other examples:

1-When the children entered, each was given a present.

2-Each rooms. هه‌له‌یه (چونکه‌ کۆیه)

3-Each of rooms. راسته

هه‌تر (آخه‌) و هه‌روه‌ها (ایضا) else and also

(also) به‌ شیوه‌ی ئاوه‌لفرمان دیت و به‌واتای (هه‌روه‌ها) دیت.

Example:

She also plays tennis. ئه‌و کچه‌ هه‌روه‌ها یاری تینس ده‌کات

(else) به‌ شیوه‌ی ئاوه‌لفرمان دیت و به‌واتای (هه‌تر) دیت.

Example:

I am very busy, there is someone else help you.

واتاکە ی : من زۆر سەرقالم ، لەو ئ کە سیکی تر هەیه یارمەتیت دەدات

تیبینی : ئەگەر لەپیش وشە ی (else) ئامرازی پیکەو بەستنی (or) هات کە ئەم شیوەیه دەکات (or else) ئەوا بە واتای (ئەگەرنا ، ئەگینا ، وإلا) دیت و هەمان واتای (otherwise) ی هەیه کە ئەویش هەر بە واتای (ئەگەرنا ، ئەگینا ، وإلا) دیت بو نمونە:

You should leave it, or else they will catch you.

You should leave it, otherwise they will catch you.

ئەو دوو رستەیه ی سەرەو هەردووکیان بە واتای (پیویستە بە جیی بهیلت و برۆیت ئەگەرنا دەتگرن) دیت.

ever

(ever) پیچەوانە ی (never) ه ، وه (never) واتا (هەرگیز)

(ever) بە واتای (لە هەر کاتیکدا) دیت یان بە واتای (لە هەر کاتیکدا لە ژیانندا) دیت یان بە واتای (هەتا ئیستا) دیت بو نمونە:

Did you ever see a snake?

واتاکە ی : ئایا هەتا ئیستا ماریکت بینیوه ؟ (مەبەستی ئەو هیه کە (ئایا لە هەموو ژیانندا ماریکت بینیوه؟)

every هەموو ، کل every

بە نزیکەیی بە واتای (each) دیت ، بو نمونە:

Every girl in the class has homework.

لەسەر ئەم شیوانە ی لای خوارەو ه دیت:

1-every + singular noun ناویکی تاک

Example:

Every boy has to have a pen. هه‌موو کورپیک پیویسته قه‌له‌میکی هه‌بیته

2-every + one یه‌کیک

Example:

Our cat had five kittens, and every one of them was white.

پشیله‌که‌مان پینج به‌چکه پشیله‌ی هه‌بوو، وه هه‌ریه‌کیک له‌وان ره‌نگیان سپی بوو

جیاوازی له‌نیوان (each) و (every) چیه‌یه؟

(each) و (every) به‌نزیکه‌یی هه‌مان واتایان هه‌یه و له‌گه‌ل ناوی تاک و کو دین، به‌لام ئه‌وه‌نده هه‌یه وشه‌ی (every) له‌گه‌ل (دوو شت) به‌کارناهیێری به‌پچه‌وانه‌ی (each) که ده‌توانی بو دوو شت به‌کاربه‌یێری بو نمونه:

Every one of my parents. هه‌له‌یه (چونکه دایک و باوک دووانه)

Each of my parents. راسته (چونکه دایک و باوک دووانه)

He was carrying a suitcase in every hand. هه‌له‌یه چونکه ئه‌و کورپه دوو

ده‌ستی هه‌یه

get

واتای زوری هه‌یه له‌وانه:

1- ئه‌گه‌ر له‌سه‌ر شیوه‌ی (get + noun phrase) هات ئه‌وا به‌ واتای (ده‌ستی ده‌که‌ویته،

به‌ده‌ستی ده‌هیئیت) دیت بو نمونه:

ئەو کورە سەیارەکە دەستکەوت لە ھاوڕێکە. He got the car from his friend.

2- ئەگەر لەسەر شیوەی (get + adjective) هات ئەوا بە واتای (دەبێت بە) دیت ، وە هەمان واتای (become) ی هەیه بۆ نمونە:

تۆ قەلەو دەبیت لە داھاتوو (تۆ دەبیت بە کەسیکی قەلەو لە داھاتوو) You will get fat.

3- ئەگەر لەسەر شیوەی (get + place) هات ئەوا بە واتای (دەگات) دیت بۆ نمونە:

کاتیک گەیشتمە مالهەو تەلەفۆنت بۆ دەکەم. When I get home, I will phone you.

وە فرمانی (get) واتای زۆری هەیه کە خەلکی بە زۆر بەکار دەھێنرێت لەلایەن هەموو خەلکەو
بۆ نمونە:

1- (get to) بە واتای (دەست دەکات بە مامەلە کردن لە گەل) دیت یان بە واتای (دەست دەکات بە کردنی شتیکی) دیت بۆ نمونە:

1-Leave it with me; I'll get to it later. لە گەل ئەو بە جیم بەیڵە ، دواتر دەست دەکەم بە مامەلە کردن لە گەلی

2-When they get to arguing, we'll never stop them.

واتاکە ی : کاتیک ئەوان دەست دەکەن بە گفتوگۆ ، ئیمە هەرگیز نایانوەستین

2-(get out) بە واتای (دەرپواتە دەرەو ، بە جیی دەھیلت) دیت.

3-(get up) بە واتای (هەلدەستیت ، هەلدەستیتە سەر پێ ، راست دەبیتەو) دیت.

here and there

(there) و (here) هەردووکیان ئاوەفرمانی (شوین) ن.

(here) گوزارشت دەکات لە شوینیکی نزیک.

(there) گوزارشت ده‌کات له شوینیکی دوور.

ده‌توانری له‌دوای (there) و (here) هوه فرمانی (be) بی‌ت بو نمونه:

There is a cat. پشیلەیه‌ک له‌وییه

There are cats. پشیلەکان له‌وین

Here is a cat. پشیلەیه‌ک لیره‌یه

home

وشه‌ی (home) به‌واتای (نیشتمان، مال) دیت، وه ئه‌وه‌ی که جیای ده‌کاته‌وه له ناوه‌کانی تر ئه‌وه‌یه که هه‌رگیز ئامرازی په‌یوه‌ندی له‌پیشه‌وه نایه‌ت جگه له (at, from)، وه هه‌روه‌ها (ئامرازی نه‌ناسین) و (ئامرازی ناساندن) ی له‌پیشه‌وه نایه‌ت بو نمونه:

1-Go home.

2-I am at home.

3-I am going to home. هه‌له‌یه چونکه ئامرازی په‌یوه‌ندی له‌پیشه‌وه هاتوه

4-I left the home. هه‌له‌یه چونکه ئامرازی ناساندنی له‌پیشه‌وه‌یه

شیوه‌کانی (-ing forms)

حاله‌ته‌کانی زیاد کردنی (-ing) بو سه‌ر فرمان (verb):

1-له‌کاتی‌کدا رسته‌که له‌سه‌ر شیوه‌ی (رانه‌بردووی به‌رده‌وام) ه، ئه‌وا فرمانه‌که (-ing) بو زیاد ده‌که‌ین بو نمونه:

He is playing tennis. ئه‌و کوره‌یاری تینس ده‌کات

2- لە کاتی کدا رێستە کە لە سەر شێوێ (پاڤردووی بەردەوام) ه ، ئەوا فرمانە کە (-ing) بۆ زیاد دەکەین بۆ نمونە:

She was driving a car at 120mph. ئەو کچە سەیارە یە کە لێدەخوڕی بە خێرایی 120 میل لە کاتژمێر کدا

3- لە کاتی کدا رێستە کە لە سەر شێوێ (پاڤردووی تەواوی بەردەوام) ه ، ئەوا فرمانە کە (-ing) بۆ زیاد دەکەین بۆ نمونە:

I have been working since 7:00.

4- لە کاتی کدا رێستە کە لە سەر شێوێ (پاڤردووی تەواوی بەردەوام) ه ، ئەوا فرمانە کە (-ing) بۆ زیاد دەکەین بۆ نمونە:

I had been working since 7:00.

5- هەندیک فرمان کاتیک (-ing) زیاد دەکەین بۆیان دەبن بە (ناو) بۆ نمونە:

verb	noun
swim	swimming
cook	cooking

Example:

Swimming is my favorite sport. مەلە کردن وەرزشی پەسەندکراوی منە

6- هەندیک فرمان کاتیک (-ing) زیاد دەکەین بۆیان دەبن بە (ئاوێلناو) بۆ نمونە:

verb	adjective
fascinate	fascinating
bore	Boring
excite	exciting

7-ئو فرمانانه‌ی که له‌دوای فرمانه‌کانی هه‌سته‌وه دین راسته‌وخو یان ناراسته‌وخو ئه‌وا (-ing) یان بو زیاد ده‌که‌ین وه هه‌ندی‌ک له فرمانه‌کانی هه‌ست بریتین له :

(see, hear, feel, watch, smell, notice)

Examples:

1- We saw them leaving the house.

I could smell the burning.

I can hear someone coming.

8-هه‌ندی‌ک فرمان هه‌ن که ده‌توانی (-ing) یان بو زیاد بکری وه به هه‌مان واتا ده‌می‌نیتته‌وه :

أ-ئو فرمانانه‌ی که له‌دوای (love, hate, prefer) دین بو نمونه:

1-I prefer watching horror films.

واتاکه‌ی : من په‌سه‌ندی سه‌یرکردنی فیلمی ترسناک ده‌که‌م

2-I prefer to watch horror films.

واتاکه‌ی : من په‌سه‌ندی ده‌که‌م که سه‌یری فیلمی ترسناک بکه‌م

وه هه‌ردوو پرسته‌که‌ی سه‌ره‌وه‌ش راستن.

ب-ئو فرمانانه‌ی که له‌دوای (like, want, need, know) دین بو نمونه:

1-I like lying in bed late. (British) من چه‌زده‌که‌م دره‌نگ رابکشیم له‌ناو جیگادا

I like to lie in the bed late. (American)

واتاکه‌ی : من چه‌زده‌که‌م که دره‌نگ رابکشیم له‌ناو جیگادا

2- I want eating this. (British) من ده‌مه‌ویت ئه‌مه بخوم

2- I want to eat this. (American) من ده‌مه‌ویت که ئه‌مه بخوم

تیبینی : فرمانه‌کانی هه‌ستکردن هه‌رگیز (-ing) یان بو زیاد ناکرئ نه له زمانی ئینگلیزی به‌ریتانیدا وه نه له زمانی ئینگلیزی ئه‌مه‌ریکیدا بو نمونه:

I want **knowing** what did happen. هه‌له‌یه

I want to **know** what did happen. راسته

هه‌له‌ باوه‌کان (الأخطاء الشائعة)

ئه‌م بابته‌ زور گرنکه وه له خواره‌وه هه‌ندی‌ک هه‌له‌ی پیتی (حرفی) ده‌خه‌مه‌ روو بو نمونه:

1-My age is 20 years. هه‌له‌یه

I am 20 years. راسته (من ته‌مه‌نم بیست ساله)

2-It is seven and a half. هه‌له‌یه

It is half past seven. راسته (کاتژمیر حه‌وت و نیوه)

3-This book is to me. هه‌له‌یه

This book is mine. راسته (ئه‌م په‌رتووکه هی ی منه)

4-The right is with you. هه‌له‌یه

You are right. راسته (تو له‌سه‌ر حه‌قیت ، تو راست ده‌که‌یت)

5-York book is with me. هه‌له‌یه

I have your book. راسته (په‌رتوو‌که‌که‌ی تو لای منه)

6-I opened the radio. هه‌له‌یه

I turned on the radio. راسته (رادیۆ‌که‌م هه‌لکرد)

7-I closed the radio. هه‌له‌یه

I turned off the radio. راسته (رادیۆ‌که‌م کوژانده‌وه)

8-She sees herself very much. هه‌له‌یه

She is very proud. راسته (ئه‌و کچه زۆر شانازی به‌ خوێه‌وه ده‌کات)

9-She was making herself ill. هه‌له‌یه

She was pretending to be ill. راسته (ئه‌و کچه واده‌رده‌که‌وت که نه‌خۆش بێت)

10-I took permission. هه‌له‌یه

I got permission. راسته (رێگه‌پێدانم وه‌رگرت)

11-Let us go from here. هه‌له‌یه

Let us go this way. راسته (رێگامان پێبده‌ن که له‌م رێگایه‌وه برۆین)

12-I saw her one time or two times. هه‌له‌یه

I saw her once or twice. راسته (ئه‌و کچه‌م بینی جارێک یان دوو جار)

شیوازی قسه‌کردنی زمانی ئینگلیزی گشتی

هه‌ندی‌ک وشه‌مان هه‌یه‌که له‌زمانی ریزمانیدا جیاوازه و له‌کاتی قسه‌کردنی خه‌لکیشدا به‌شیوه‌یه‌کی گشتی (جلفه) جیاوازه بو نمونه (wanna) به‌واتای (want to) واته (دهمه‌ویت که ، دهمه‌ویت بو ئه‌وه‌ی) ، وه‌هه‌روه‌ها (gotta) به‌واتای (got to) واتا (پێویسته له‌سه‌ر که) ، وه‌کاتیک ئه‌و دوو وشه‌یه‌به‌کارده‌هینری که بکه‌ری رسته‌که یه‌کی‌ک بیت له‌بکه‌ره‌کانی (I, we, you, they, plural noun) بو نمونه:

1-I wanna go now. من ده‌مه‌ویت که ئیستا بروم

2-You gotta go. تو پێویسته له‌سه‌رت که برویت

وه‌شتیکی تریش هه‌یه‌له‌شیوازی قسه‌کردنی ریزمانی و گشتیدا ئه‌ویش راناوی (I) و (me) ه‌بو نمونه:

This is I. ریزمانییه (ئه‌مه‌منم)

This is me. گشتی (ئه‌مه‌منم)

وه‌ئه‌گه‌ر راناوی (I) له‌سه‌ره‌تاوه‌هات و وشه‌ی (too) ی به‌دوادا هات ئه‌وا له‌شیوازی قسه‌کردنی گشتیدا ده‌بیت به‌(me) بو نمونه:

I am too. ریزمانییه (منیش هه‌روه‌ها)

Me too. گشتی (منیش هه‌روه‌ها)

وه‌هه‌ندی‌ک کورت‌کراوه‌شمان هه‌یه‌بو نمونه:

let us go → let's go رینگامان پێده‌برۆین ، ده‌ی بابرۆین

let

به واتای (لیی گه‌ری ، پڤگای پڤبده ، بهیلله) دیت ، وه زۆربه‌ی جار له‌سه‌ر شیوه‌ی (فه‌رمان کردن ، امر) دیت له‌سه‌ر شیوه‌ی (let + object + base) بو نمونه:

1-Let me talk.

2-Let's walk.

Note: let + us = let's

like

واتای زۆری هه‌یه له‌وانه:

1-کاتیک له‌سه‌ر شیوه‌ی فرمان دیت به واتای (په‌سه‌ندی ده‌کات ، چه‌زی لیه‌تی) دیت بو نمونه:

I like potato. من چه‌زم له‌په‌تاته‌یه

2-کاتیک له‌سه‌ر شیوه‌ی (would + like) دیت به واتای (ده‌یه‌ویت) دیت و به هه‌مان واتای (want) دیت به‌لام داواکردنیکه به ره‌وشت و ئه‌ده‌به‌وه ، به‌لام زۆربه‌ی جار له‌سه‌ر شیوه‌ی (فه‌رمان کردن ، امر) دیت بو نمونه:

1-I would like a coffee. من ده‌مه‌ویت کوپیک قاوه (داوا کردنیکه به ئه‌ده‌به‌وه‌یه)

2-What would you like to do?

واتاکه‌ی : ده‌ته‌ویت چی بکه‌یت؟ (داوا کردنیکه به ئه‌ده‌به‌وه‌یه)

تیبینی : له نمونه‌ی یه‌که‌می سه‌ره‌وه‌دا وشه‌ی (coffee) نه‌ژمیراوه به‌لام ئامرازی نه‌ناساندنی پڤوه‌یه چونکه مه‌به‌ستی کوپیک قاوه‌یه نه‌ک مه‌به‌ستی خودی قاوه‌که بیته‌که نه‌ژمیراوه.

3-له‌سه‌ر شیوه‌ی (ئامرازی په‌یوه‌ندی) دیت به واتای (له‌و شته‌ ده‌چیت ، وه‌ک) دیت به‌لام بو جیاوازی (like) و (as) سه‌رنجی ئه‌م دوو نمونه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ده :

1-My mother works like a slave. دایکم ئیش ده‌کات وه‌کو جاریه‌یه‌ک

2-My mother works as a teacher. دایکم ئیش ده‌کات وه‌ک مامۆستا

له‌ نمونه‌ی یه‌که‌مدا (دایکم ئیش ده‌کات وه‌کو جاریه‌یه‌ک) مه‌به‌ستی جاریه‌ نییه‌ به‌لکو مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه‌ که ئیشه‌که‌ی قورسه‌ و زۆر ئیش ده‌کات وه‌ک جاریه‌ ، به‌لام له‌ پرسته‌ی دووه‌مدا (دایکم ئیش ده‌کات وه‌ک مامۆستا) مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه‌ که به‌پاستی مامۆستایه‌.

وه‌ جیاوازییه‌کی تر ئه‌وه‌یه‌ که (like) له‌پیش (if) ه‌وه‌ نایه‌ت جگه‌ له‌ چهند حاله‌تیکی ده‌گه‌من بو نمونه‌:

1-It looks like if it's going to rain. وا دیاره‌ که باران به‌اریت (زۆر ده‌گه‌مه‌نه‌)

2-It looks as if it's going to rain. وا دیاره‌ که باران به‌اریت (په‌سه‌ندتره‌)

maybe

وشه‌ی (maybe) ئاوه‌لفرمانه‌ و به‌ واتای (له‌وانه‌یه‌ ، ربما) دیت ، وه‌ جیاوازییه‌کی زۆر هه‌یه‌ له‌نیوان (maybe) و (may) .

ده‌توانرئ (maybe) هه‌میشه‌ به‌کاربه‌ینرئ له‌جیاتئ (may) .

Examples:

1-He may be coming.

2-He maybe is coming.

3-You may be a doctor.

4-You maybe are a doctor.

5-They may have gone to shop.

6-They maybe went to shop.

وہ ہندیک حالت ہہیہ کہ پیویستہ (maybe) بە کاربھینری لە جیاتی (may) بو نمونہ:

1-He maybe will go. ئەو کورہ لەوانہیہ بروات

2-He may will go.

ئەم رستەییە سەرەوہ **ہہلہیہ** چونکہ دوو فرمانی یارمە تیدەر بە سەرہیہ کہوہ ہاتوون

never

بە کاردەھینری بو نەری کردن لە رستە (نەری) دا ، وہ بە واتای (ہەرگیز ، قەد ، إطلاقا ، مطلقا ، قط ، أبدا) دیت بو نمونہ:

1-I will never talk to you. من ہەرگیز قسەت لەگەل ناکەم

2-I will not never talk to you. ہہلہیہ

3-I will not ever talk to you. ئەمە راستە

تیبینی : رستە سییەم کہ وشە (ever) ی تیدایە پیچەوانە و وشە (never) ہ.

تیبینی : وشە (never) لەناو رستەدا ، ئەگەر لەناو رستە کہدا فرمانی یارمە تیدەر ہەبیت ئەوا دەکہویتە دوای فرمانە یارمە تیدەرہ کہوہ ، وہ ئەگەر لەناو رستە کہدا فرمانی یارمە تیدەرمان نہبیت ئەوا دەکہویتە پیش فرمانی سەرہ کی رستە کہوہ.

noun phrase (گرئی) ی ناوی

گرئی ناوی زۆربە ی جار دیت بەھوی دەستنیشانکەر (determiner) یکہوہ بو نمونہ:

(my, a, the, this...etc.)

گری ناوی بەدوایدا ناویکی تر دیت یان ئاوەلناو دیت یان ناویک پیش دەستنیشانکەرە که دەکه ویت ...هتد بو نمونه:

The City Center, an old man, this book, your cat, a book, the pen, Mary's books, those books...etc.

هه مان same

به واتای (هه مان ، نفس) دیت بو نمونه:

1-My son and you go to the same school.

واتاکه ی : کورەکه ی من و تو دەچن بو هه مان قوتابخانه

2-Ahmed and I have the same hobby. أحمد و من هه مان هیوایه تمان هه یه .

3-We like the same sound of Quran. ئیمه هه زمان له هه مان دهنگی قورئانه .

4-We read the same books. ئیمه هه مان کتیبه کان ده خوینینه وه .

5-We watch the same TV programs.

واتاکه ی : ئیمه سهیری هه مان بهرنامه ی ته له فزیۆن ده کهین

so

چهند واتایه کی زوری هه یه له وانه:

1-ئه گه ر له سه ر شیوه ی (so + (adjective,adverb,many,much)) هات ئه وا به

واتای (زور very) دیت ، واتا ده توانین له جیگای (so) وشه ی (very) دابنیین بو نمونه:

1-Why are you so late? بوچی تو زور درهنگ هاتوویت؟

2-We had to buy so many things. ئیمه پێویست بوو زۆر شت بکڕین

2-ئەگەر وشە (and) ی لەپێشەوه هات ئەوا بە شیوهی ئامرازی بەیەکه‌وه‌به‌ستن دیت و به واتای (وه له‌به‌رئەوه) دیت بو نمونه:

We felt tired, and so we went to bed.

واتاکە ی : ئیمه هه‌ستمان کرد ماندووین وه له‌به‌رئەوه چووین بو ناو جیگای نوستن

3-ئەگەر وشە (that) ی له‌دواوه هات ئەوا بە شیوهی ئامرازی بەیەکه‌وه‌به‌ستن دیت و راناوی به‌دوادا دی و به واتای (بو ئەوه‌ی) دیت بو نمونه:

Be quite so (that) she can sleep. بێدەنگ به بو ئەوه‌ی ئەو کچه بتوانیت بخه‌ویت

4-له‌سه‌ر شیوهی ئامرازی بەیەکه‌وه‌به‌ستن دیت و به واتای (له‌به‌رئەوه) دیت بو نمونه:

Ben had lost his key, so he had to borrow it from me.

واتاکە ی : بین کلێله‌که‌ی ونکردوو له‌به‌رئەوه پێویست بوو که کلێله‌که‌ی من قه‌رز بکات

5-ئەگەر له‌سه‌ره‌تای رسته‌وه هات به شیوهی ئامرازی بەیەکه‌وه‌به‌ستن دیت و به واتای (که‌واته) دیت بو نمونه:

So what did you do? که‌واته چیت کرد؟

6-ده‌توانین وشە (so) به‌کاربه‌ینین له‌جیاتی (that) له‌گه‌ڵ هه‌ندی‌ک فرماندا بو نمونه:

1-I hope so. من هیوای ئەوه ده‌خوازم

2-I expect so. من پێشبینی ئەوه ده‌که‌م

3-I believe so. من باوه‌ر به ئەوه ده‌که‌م

7-ده‌توانین وشە (so) به‌کاربه‌ینین له‌جیاتی (that) له‌ رسته‌ی (نه‌ری) دا بو نمونه:

I don't think so.

تائێستا ، لا تزال still

(ئاوہ لفرمان) ه و به واتای (تائێستا ، لا تزال) دیت.

وه سی شیوهی به کارهینانی ههیه له وانه:

1- له کاتی رانه بردووی ساده دا به کاردههینری و له سه ر شیوهی ئەم شیوهیهی لای خواره وه دیت:

Subject + still + verb present

Example:

He still lives here. ئەو کورە تائێستا لیره دهژی

2- له کاتی رانه بردووی به رده وام دا به کاردههینری و له سه ر شیوهی ئەم شیوهیهی لای خواره وه دیت:

Subject + be + still + verb-ing

Example:

We are still waiting. ئیمه تائێستا چاوه پری ده کهین

3- له کاتی رانه بردووی به رده وام دا به کاردههینری ، به لام له کاتی ئیستادا زور به کارناهینری ، وه له سه ر شیوهی ئەم شیوهیهی لای خواره وه دیت:

Subject + still + (has/have) + verb past participle

Examples:

1- We still have waited for you.

2- He still has played football.

ئوه، كه‌وا، كه that

له‌ دهرسه‌کانی داها‌توودا (إن شاء الله) به‌ تیروته‌سه‌لی باسی ده‌که‌ین له‌ به‌ره‌ئوه‌ی به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر فراوان به‌ کارده‌هینری و چهند واتایه‌کی هه‌یه‌ له‌ وانه:

1- به‌ واتای (ئوه، ذلک، تلک) دیت بو نمونه:

ئو و پیاوه‌ هاوړی منه. That man is my friend.

2- به‌ واتای (كه‌وا، الَّذِي، التي) دیت بو نمونه:

ئو و قه‌له‌مه‌ی كه‌ کریم له‌ سه‌ر میزه‌که‌یه. The pen that I bought is on the table.

3- به‌ واتای (كه، أن) دیت بو نمونه:

1- It proves that you were his friend. ئوه‌ ده‌یسه‌ لمینیت كه‌ تو‌ هاوړی ئه‌بووویت

2- Are you sure that you want to buy a car?

واتا‌که‌ی: ئایا تو‌ دلنیا‌یت كه‌ ده‌ته‌ویت سه‌یاره‌یه‌ک بکړیت؟

there is and there are

1- ئه‌گه‌ر له‌ سه‌ر شیوه‌ی (there + v. to be + noun) هات ئه‌وا به‌ واتای (هه‌یه،

مه‌وجووده، یوجد، هنالک) دیت بو نمونه:

1- There are cats. چهند پشیله‌یه‌ک هه‌یه، له‌وێ چهند پشیله‌یه‌ک هه‌یه

2- Is there an apple? ئایا سیویک هه‌یه؟ ئایا سیویک هه‌یه له‌وێ؟

2- ئه‌گه‌ر له‌ سه‌ر شیوه‌ی (there + v. to be + not + noun) یان له‌ سه‌ر شیوه‌ی

(there + v. to be + no + noun) هات ئه‌وا به‌ واتای (نییه، مه‌وجوود نییه، لا

یوجد، لیس هنالک) دیت بو نمونه:

1-There are not apples. سیو نییه ، سیو نییه لهوئ

2-There are no apples. سیو نییه ، سیو نییه لهوئ

too and either

ههردوو وشه که به واتای (ههروهها) دیت به لام جیاوازی نیوانیان بریتیه لهوهی که (too) تهها له رستهی (ئهري) دا به کارده هینری ، به لام وشه ی (either) تهها له رستهی (نهري) دا به کارده هینری بو نمونه:

1- John likes to play football, and Mary likes to play football, too.

واتاکه ی : جون هه زده کات یاری توپی پی بکات ، وه ماری هه زده کات یاری توپی پی بکات ، ههروهها.

2- John doesn't like to play football, and Mary doesn't like to play football, either.

واتاکه ی : جون هه زناکات یاری توپی پی بکات ، وه ماری هه زناکات یاری توپی پی بکات ، ههروهها.

تیبینی : ئه گهر (too) له سه ر شیوه ی (too + adjective + for + ...) هات ئه وا به واتای (زیاتره له وهی که پئویسته ، اکثر مما ینبغی more than is needed) دیت بو نمونه:

This suit is too big for my husband. He needs a smaller size.

واتاکه ی : ئه م چاکه ته زیاتر له وهی که پئویسته گه ورهیه بو مێرده که م. ئه و پئویستی به قیاسیکی بچو کتره.

تیبینی : وشه‌ی (too) واتایه‌کی تریشی هه‌یه و به‌ واتای (زۆر) دیت و به‌کاره‌ینانی تریشی هه‌یه ، وه مانایه‌کی نه‌ریی هه‌یه ، وه له‌ باسی به‌کاره‌ینانه‌کانی (very, too and enough) دا دووباره‌ کراوه‌ته‌وه ، وه یاساکانیشی به‌م شیوانه‌ی لای خواره‌وه‌ن :

1-too + adjective + infinitive

2-too + adjective + for someone + infinitive

Examples:

1-The coffee is too hot to drink.

2-The coffee is too hot for me to drink.

3-I am too short to play basketball.

4-It is too cold for us to swim.

واتای ناراست Unreal Meaning

دابەش دەکری بو چه‌ند به‌شیک له‌وانه‌:

1-پانه‌بردووی ناراست (unreal present) : گوزارشت ده‌کات له‌ کرداریک که راست نییه

له‌کاتی پانه‌بردوودا بو نمونه‌:

If I had enough money, I would retire early.

واتاکه‌ی : نه‌گه‌ر پارهی ته‌واوم هه‌بووایه ، به‌زوویی خۆم خانه‌نشین ده‌کرد.

تیبینی : له کاتی پانه‌بردووی ناپاستدا (unreal present time) ده‌توانی (were) دابنری له جیاتی (was) ئە‌گەر بکه‌ره‌که‌شمان یه‌کیک بی‌ت له (he, she, it, singular . noun)

2- پابردووی ناپاست (unreal past) : گوزارشت ده‌کات له کرداریک که پووی نه‌داوه له پابردوودا بو نمونه:

If you had driven more careful, you would have avoided this accident.

واتاکه‌ی : ئە‌گەر تو به ووریاییه‌کی زیاتر سه‌یاره‌ت لیبخوریایه له‌م پووداوه خۆت ده‌پاراست

3- داها‌تووی ناپاست (unreal future) : گوزارشت ده‌کات له کرداریک که پوو نادات له داها‌توودا و سی شیوه‌ی هه‌یه که یه‌کیکه له‌مانه‌ی خواره‌وه :

(Past Simple) یان (were to + base) یان (would + base)

Examples:

1-If he **would lend** me your bicycle tomorrow, I would go home easily.

2-If he **were to lend** me your bicycle tomorrow, I would go home easily.

3-If he **lent** me your bicycle tomorrow, I would go home easily.

پێسا‌کانی دروستکردنی ئاوه‌لناو له‌ زمانی ئینگلیزیدا

زۆربه‌ی زۆری ناوه‌کان له‌ زمانی ئینگلیزیدا ئاوه‌لناویان هه‌یه و ئاوه‌لناویان لێ دروستده‌کری.

ئاوہلناو ھەرگیز کو ناکریتەوہ و ناکرئ بە کو.

Examples:

Smarts boys ھەلەبە

Smart boys راستە

دەتوانین ئاوہلناو دروستبکەین لە زمانی ئینگیزیدا بە چەند شیوہ و چەند رینگایەکی جیاواز،
وہ لەو رینگا جیاوازانە:

1-ھەندیک ئاوہلناو دروستدەکرئ بە ھۆی خستەسەری پاشگری (-y) بو کو تایی (ناو) بو
نمونە:

ژمارە	ناو	واتاکە	ئاوہلناو	واتاکە
1	need	پێویستی ، حاجە	needy	پێویست ، محتاج
2	rain	باران	rainy	باراناوی ، بەباران
3	storm	زریان ، بای بەھیز	stormy	بەباوباران ، زریاناوی
4	cloud	ھەور	cloudy	ھەوراوی ، ھەورگرتوو
5	fog	تەم ، تەم و مژ	foggy	تەماوی ، تەمدار
6	sun	خۆر	sunny	ھەتاوی ، خۆرین
7	fun	گالته	funny	سوعبەتچی ، پیکەنیناوی
8	mud	قور	muddy	قورپاوی
9	stone	بەرد	stony	بەردی ، بەردەلان ، رەق
10	noise	ژاوہ ژاو ، دەنگەدەنگ	noisy	ژاوہ زۆر ، دەنگەدەنگاوی
11	guilt	تاوان	guilty	تاوانبار
12	necessity	پێداویستی ، پێداویستی	necessary	پێویست
13	luck	بەخت	lucky	بەختیار ، بەختەوہر

14	wealth	سامان ، سه‌روه‌ت	wealthy	ساماندار ، ده‌وله‌مه‌ند
15	health	ته‌ندروستی	healthy	ته‌ندروست ، دروست
16	wind	با (ریح)	windy	فره‌با ، بادار ، به‌با
17	shine	دره‌وشانه‌وه	shiny	بریسه‌که‌دار ، دره‌وشاوه
18	snow	به‌فر	snowy	به‌فراوی ، به‌فرین ، به‌فری
19	speed	خیرایی	speedy	خیرا

2-هه‌ندی‌ک ئاوه‌لئاو دروسته‌کری به هوی خسته‌سه‌ری (-ly) بو کۆتایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لئاو	واتاکه‌ی
1	love	خۆشه‌ویستی	lovely	خۆشه‌ویست
2	friend	هاورپی ، صاحب	friendly	هاورپیانه ، دوستانه
3	day	رۆژ ، یوم	daily	رۆژانه
4	brother	برا	brotherly	برایانه

3-هه‌ندی‌ک ئاوه‌لئاو دروسته‌کری به هوی خسته‌سه‌ری (-ing) بو کۆتایی (چاوگ) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لئاو	واتاکه‌ی
1	bore	بیزاری ده‌کات ، یمل	boring	بیزارکه‌ر ، ممل

4-هه‌ندی‌ک ئاوه‌لئاو دروسته‌کری به هوی خسته‌سه‌ری (-less) بو کۆتایی (ناو) به‌لام له‌م کاته‌دا ئاوه‌لئاوه‌که واتاکه‌ی پیچه‌وانه دبیته‌وه له‌گه‌ل ئاوه‌که‌یدا بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لئاو	واتاکه‌ی
1	aim	ئامانج ، مه‌به‌ست	aimless	بی ئامانج

2	care	چاودیری ، سەرپه‌رشتی	careless	که‌مته‌رخه‌م ، بی موبالات
3	home	مال ، نیشتیمان	homeless	ئاو‌اره ، ده‌ربه‌ده‌ر
4	hope	هیوا ، ئومید	hopeless	بی‌هیوا ، بی‌ئومید
5	scent	بوون	scentless	بی بوون

5-هه‌ندی‌ک ئاو‌ه‌ل‌ناو شیوه‌که‌ی هه‌مان شیوه‌ی فرمانه‌ له‌ حاله‌تی شیوه‌ی سییه‌مدا واته (p.p) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌ل‌ناو	واتاکه‌ی
1	make	دروستی ده‌کات	made	دروستکراو
2	close	داده‌خات	closed	داخراو

6-که‌می‌ک له‌ ئاو‌ه‌ل‌ناو دروسته‌کری به‌ هۆی خسته‌سه‌ری (-en) بو کو‌تایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌ل‌ناو	واتاکه‌ی
1	wood	دار	wooden	دارین ، له‌دار

7-که‌می‌ک له‌ ئاو‌ه‌ل‌ناو دروسته‌کری به‌ هۆی خسته‌سه‌ری (-ous) بو کو‌تایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌ل‌ناو	واتاکه‌ی
1	advantage	سوود ، که‌لک	advantageous	به‌سوود ، به‌که‌لک
2	courage	ئازایه‌تی	courageous	ئازا
3	danger	مه‌ترسی	dangerous	مه‌ترسیدار
4	fame	ناوبانگ	famous	به‌ناوبانگ ، ناسراو
5	poison	ژه‌هر	poisonous	ژه‌هراوی
6	marvel	جیی سه‌رسورمان	marvellous	سه‌رسوره‌ینه‌ر

8-کەمیک لە ئاوەلناو دروستدەکرێ بە ھۆی خستەسەری (-able) بو کۆتایی (ناو) یان (فرمان) بو نمونە:

ژمارە	ناو یان فرمان	واتاکە	ئاوەلناو	واتاکە
1	honour (n.)	سەر بەرز ، شەرەف	honourable	سەر بەرز ، بە شەرەف
2	change (v.)	دەگۆرپیت	changeable	دەگۆرپیت ، لە گۆراندایە
3	notice (v.)	تیبینی دەکات	noticeable	تیبینیکراو
4	manage (v.)	بەرپۆھە دەبات	manageable	ئاسان بەرپۆھە دەچیت
5	suit (v.)	دەگۆنجنیت	suitable	گۆنجاو ، شیاو ، شایستە
6	agree (v.)	رازی دەبیت	agreeable	رەزامەند ، پەسەند
7	love (v.)	حەزی لی دەکات ، دلدارى دەکات ، خۆشی دەویت	lovable	خۆشەویست ، دلگیر
8	use (v.)	بەکاری دەھینیت	usable	شیاو بو بە کارھینان
9	desire (v.)	ئارەزووی دەکات	desirable	پەسەندکراو ، ویستراو ، بەدل
10	misery (n.)	خەفەت (یأس)	miserable	خەمبار
11	practice (n.)	راھینان ، کردار	practicable	کرداری ، گۆنجاو ، لەبار
12	profit (n.)	قازانج	Profitable	بە کەلک ، بە سوود
13	avail (v.)	سوود دەبینیت ، سوود دە بە خشیت ، کەلک وەر دە گریت ، دەست دە کەویت	available	بە ر دەست ، دەستکەوتوو ، بە دەستھاتوو ، ھە یە

14	admire (v.)	به‌دلی ده‌بیٔ	admirable	نایاب ، جیی سه‌رسورمان ، به‌دل
15	rely (v.)	پشتی پی ده‌به‌ستیت	reliable	باوه‌رپی‌کراو ، شایانی باوه‌ر ، پشت پی‌به‌ستراو ، جیی متمانه
16	value (v.)	ده‌ینرخینیت	valuable	به‌نرخ ، به‌که‌لگ
17	flame (n.)	گر	flammable	زوو گرده‌گریٔ
18	answer (v.)	وه‌لام ده‌داته‌وه	answerable	وه‌لام ده‌دریٔته‌وه ، به‌رپرسیار

9- که‌میک له ئاوه‌لناو دروسته‌کری به هوی خسته‌سه‌ری (-ible) بو کؤایی (ناو) یان فرمان) بو نمونه:

ژماره	ناو یان فرمان	واتاکه‌ی	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	sense (v.)	هه‌ست ده‌کات	sensible	هه‌ستیار ، حساس
2	respond (v.)	وه‌لام ده‌داته‌وه	responsible	لیپرسراو ، به‌رپرس
3	digest (v.)	هه‌رسی ده‌کات	digestible	زوو هه‌رس بوو
4	horrify (v.)	ده‌یترسیٔنیت	horrible	ترسناک
5	terrify (v.)	ده‌یترسیٔنیت	terrible	ترسناک
6	divide (v.)	دابه‌شی ده‌کات	divisible	دابه‌شبوو ، دابه‌شکراو
7	flex (v.)	نه‌رم ده‌بیٔ ، لول ده‌بیٔ	flexible	نه‌رم
8	vision (n.)	بینین	visible	بینراو

10- که میک له ئاوەلناو دروستده‌کری به هۆی خستنه‌سەری (-ic) بو کۆتایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	atom	گه‌ردیله	atomic	گه‌ردیله‌یی

11- که میک له ئاوەلناو دروستده‌کری به هۆی خستنه‌سەری (-al) بو کۆتایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	education	په‌روه‌رده	educational	په‌روه‌رده‌یی
2	geometry	ئه‌ندازه	geometrical	ئه‌ندازه‌یی
3	alphabet	ئه‌لفوبی	alphabetical	به‌پیی ئه‌لفوبی‌یی به‌ریز
4	centre	ناوه‌ند ، چه‌ق ، سه‌نته‌ر	central	ناوه‌ندی ، چه‌قی ، مرکزی
5	nation	نه‌ته‌وه	national	نه‌ته‌وه‌یی ، نیشتمانی
6	nature	سروش‌ت ، طبیعه	natural	سروش‌تی
7	person	که‌س ، شخص	personal	که‌سی ، خوویی ، شخصی
8	part	به‌ش ، پارچه	partial	به‌شی ، جزئی
9	universe	جیهان ، عالم	universal	جیهانی ، عالمی
10	medicine	ده‌رمان ، دواء	medical	پزیشکی ، طبی
11	origin	بنه‌رەت ، أصل	original	بنه‌رەتی ، أصلي

12- که میک له ئاوەلناو دروستده‌کری به هۆی خستنه‌سەری (-an) بو کۆتایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	republic	کۆمار	republican	کۆماری

13- که میک له ئاوه‌لناو دروستده‌کری به هوی خستنه‌سه‌ری (-cal) بو کۆتایی (ناو) بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	history	میژوو	historical	میژوویی

14- که میک له ئاوه‌لناو دروستده‌کری به زیاد کردنی پاشگری (full) بو (ناو) ده‌بن به (ئاوه‌لناو) ،
 وه یه‌ک (ا) له پاشگری (full) ه‌که‌ش که‌م ده‌کریته‌وه‌ه دوای ئه‌وه‌ی که ئاوه‌لناوه‌که‌مان دروستکرد ،
 بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	play	یاری ، گه‌مه	playful	گالته‌که‌ر ، گالته‌چی
2	mercy	به‌زه‌یی	merciful	به‌به‌زه‌یی ، به‌ره‌حم
3	use	به‌کاره‌ینان	useful	به‌سوود
4	faith	باوه‌ر	faithful	باوه‌ردار
5	skill	کارامه‌یی	skillful	لیزان ، کارامه
6	care	چاودیری ، سه‌ره‌ره‌شتی	careful	وریا ، به‌ئاگا
7	beauty	جوانی	beautiful	جوان
8	hate	رق لیبون	hateful	ره‌زا قورس ، ناپه‌سه‌ند
9	success	سه‌رکه‌وتن	successful	سه‌رکه‌وتوو
10	peace	ئاشتی	peaceful	ئاشتیخواز ، بیوه‌ی
11	awe	ترس ، خوف	awful	سامدار ، به‌ترس ، ترسناک
12	duty	ئه‌رک ، پیویستی	dutiful	گوپرایه‌ل ، مطیع ، به‌ئه‌رک هه‌لساو

13	wonder	سەر سوڤمان	wonderful	سەر سوڤهینه‌ر ، ناوازه
14	pain	ئازار	painful	به ئازار ، به ئیش ، به سوئ
15	help	یارمه‌تی	helpful	یارمه‌تیده‌ر ، یاریده‌ده‌ر
16	harm	زیان ، ئازار	harmful	ئازارده‌ر ، زیان به‌خش

15- که‌میک له ئاو‌ه‌ل‌ناو هه‌مان شیوه‌ی (base) ی هه‌یه بو نمونه:

ژماره	ناو	واتاکه‌ی	ئاوه‌ل‌ناو	واتاکه‌ی
1	complete	ته‌واوده‌کات	complete	ته‌واو

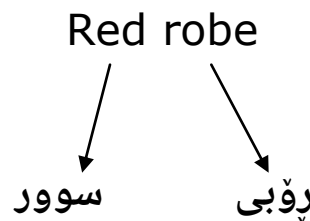
16- که‌میک له ئاو‌ه‌ل‌ناو شیوه‌ی ئاو‌ه‌ل‌فرمانی هه‌یه به‌لام له‌کاتی به‌کاره‌ینانی له‌ناو رسته‌دا

مانا که‌یان ده‌گۆرپیت بو نمونه:

number	adjective	adverb
1	hard	hard
2	well	well
3	fast	fast

تیبینی : له‌ زمانی ئینگیزی‌دا باسکراو (موصوف) له‌دوای ئاو‌ه‌ل‌ناوه‌که‌وه‌ دیت به‌ پیچه‌وانه‌ی

زمانی کوردی و عه‌ره‌بی بو نمونه:

Beautiful table

```

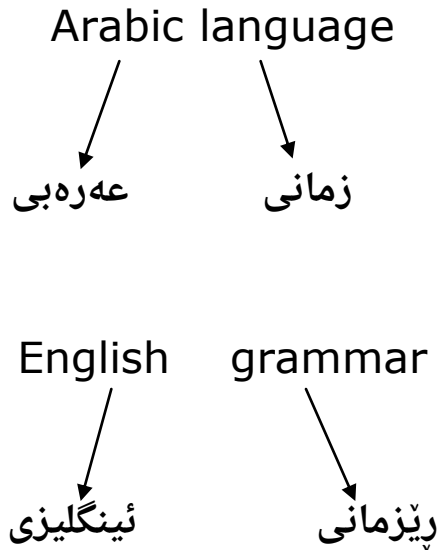
    graph TD
      A[Beautiful table] --> B[هه‌مهن احمد قادر حه‌مه‌ه‌مین]
      A --> C[ئه‌ندازیار]
  
```

میژی جوان

جۆرەکانی ئاوەلناو

یەكەم: ناویك بەهینه پال دواي ئاوەلناویك واتە نەبەتی بەكەیت بۆ لای ئاوەلناویك

ئەمە ئاوەلناویکی دروستکراوە لە ناویکی تاییبەتی و پیتی یەكەمی ئەم ئاوەلناوانە بە پیتی گەرە (capital letter) دەنوسری و دەخریته پیش ناویكەووە بۆ نمونە:

دووەم: ئاوەلناوی خۆیەتی (الصفات الملكية): ئەم بابەتەیان لە بەشەکانی تردا بە تەواوی روونکراوەتەووە بەلام وا لە خوارەووە بە کورتی کەمیکیان باس دەکەین بۆ نمونە:

my/your/his/her/its name

our/your/their names.

تیبینی: دەتوانین وشە (OWN) بخەینە پیش ئاوەلناوە خۆییەکەووە بۆ دلیاکردنەووە و دلیابوون بۆ نمونە:

I will write with my own pen.

تێبینی: دەتوانین وشە (OWN) بە کاربەھێنین بۆ نەھێشتنی ناروونی و وشە ی لێل و دوومان (إلتباس) بۆ نمونە:

He did his work.

He did his **own** work.

سێھەم: ئاوہلناوی وەسفکەر (نیشانەیی) (پیناسەکەر) (الصفات الوصفية): ئەو ئاوہلناوانەن کە روونی دەکاتەو جۆریتی (نوعیة) ی ئەو شتە ی کە باس کراوە و وەصف کراوە یان شیوەکە ی یان رەنگەکە ی یان چۆنیتییەکە ی (حالة) ، وە پێویستە لە حالەتی تاکدا یەکیک لە ئامرازەکانی نەناساندنی (a, an) لەپیشەو دابنیین ، وە لە حالەتی ناسراودا ئامرازی ناساندنی (the) دەخەینە پیشەو نمونە:

کچیکی جوان a beautiful girl , شەقامیکی درێژ a long street

خانویەکی کۆن an old house

Examples:

1-She is a beautiful girl. ئەو کچیکی جوانە

2-He is smart. ئەو زیرەکە

تێبینی ئەو دوو نمونەییە لای سەرەو بەکە و بێنە کە لە نمونە ییە کە مەدا ئامرازی نەناساندنی (a) مان لەپیش ئاوہلناوەکەو دانا چونکە باسکراو (موصوف) لەدوای ئاوہلناوەکەو هاتوو ، بەلام لە نمونە یی دوو مەدا هیچ ئامرازیکمان بەکارنەھینا چونکە تەنھا ئاوہلناو هاتوو .

شوینی ئاوہلناو بەگوێرە ی ناو لەناو رستەدا

ئاوەلناو بە هیچ شیوەیە ک راستەوخۆ لەدوای (فرمان) هوه نایات ، بەلام ئەگەر فرمانی رسته که یه کیک بیت له (am , is , are , was , were , be) ئەوا راستەوخۆ ئاوەلناو دیت ، ههروهها ئەگەر فرمانی رسته که یه کیک بیت له فرمانهکانی ههست (Perception Verbs) و فرمانهکانی پیشاندان و دهرکهوتن (seeming verbs) و فرمانهکانی گۆران (change verbs) و فرمانهکانی مانهوه (remaining verbs) ئەوا دهتوانین لهدوای ئەو جووره فرمانانهوه راستەوخۆ ئاوەلناو دابنێین .

نمونه بو فرمانهکانی (ههستکردن) وهکو :

smell , taste , sound , feel

نمونه بو فرمانهکانی (پیشاندان و دهرکهوتن) وهکو :

seem , look

نمونه بو فرمانهکانی (گۆران) وهکو :

become , change , convert

نمونه بو فرمانهکانی (مانهوه) وهکو :

stay , remain , keep

تیبینی : ئیمه ههیشه ئاوەلناو لهپیش وهسفکراو دادهنێین له زمانی ئینگلیزیدا به پیچهوانه ی زمانهکانی کوردی و عهرهبییهوه ، بهلام لهم چهند حالهتهی خوارهوهدا ئاوەلناو لهدوای وهسفکراوهوه دیت .

1-ئاوەلناو دادهنێین لهدوای فرمانهوه ئەگەر رسته که لهسەر شیوهی رستهی ههوالی (خبری) بیت بو نمونه:

1-She is smart. ئەو زیره که

لەو نمونەییە سەرەوهدا وشە (smart) ئاوەلناوە یان تەواوکەرە ، وە فرمانی پستە کە بریتییە لە (is) ، وە باسکراو (موصوف) یان (بکەر) بریتییە لە (she) .

2-She has become beautiful. ئەو کچە جوان بوو

لەو نمونەییە سەرەوهدا وشە (beautiful) ئاوەلناوە یان تەواوکەرە ، وە فرمانی پستە کە بریتییە لە (become) ، وە باسکراو (موصوف) یان (بکەر) بریتییە لە (she) ، وە فرمانی (become) بریتییە لە فرمانی گۆرین .

3-The soup smells delicious. شۆرباکە بوونی وادەردە کە ویت کە بە تامە

لەو نمونەییە سەرەوهدا وشە (delicious) ئاوەلناوە یان تەواوکەرە ، وە فرمانی پستە کە بریتییە لە (smell) ، وە باسکراو (موصوف) یان (بکەر) بریتییە لە (The soup) ، وە فرمانی (smell) بریتییە لە فرمانی هەستکردن .

4-The witness kept silent.

لەو نمونەییە سەرەوهدا وشە (silent) ئاوەلناوە یان تەواوکەرە ، وە فرمانی پستە کە بریتییە لە (kept) ، وە باسکراو (موصوف) یان (بکەر) بریتییە لە (The witness) ، وە فرمانی (smell) بریتییە لە فرمانی مانەو .

2-لە کاتی بە کارهینانی زیاتر لە ئاوەلناویک بو باسکراو (موصوف) ئەوا بەم شیوہییە لای خوارەو بە کاریان دەهینین و لەناو پستەدا دەیان نوسین بو نمونە:

She is a clever, beautiful and rich woman. ئەو ئافرەتییکی زیرک و جوان و دەولەمەندە

بەر اورد کردنی ئاو ه لئاو ه کان comparative and superlative

ئە م بابە ته سی پله ده گریته وه که ئە مانه ن :

1- پله ی یه کسان ی equality :

یاساکه ی به م شیوه یه ی لای خواره وه یه :

Subject + (am, is, are) + as + adj. + as + Object

Example:

Ali is as tall as Ahmad. علی بالای به رزه وه ک أحمد

2- پله ی به راورد له نیوان دوو شتدا comparative :

یاساکه ی به م شیوه یه ی لای خواره وه یه :

Subject + (am, is, are) + comparative adj. + as + Object

Example:

1- Ali is taller than his brother. علی بالای به رزتره له براکه ی

2- I want a bicycle larger than this. یاسکیلیکم ده ویت گه وره تر بیت له ئە مه

3- پله ی بالآ بو به راورد کردن له نیوان سی شت یان زیاتردا superlative :

یاساکه ی به م شیوه یه ی لای خواره وه یه :

Subject + (am, is, are) + the + superlative adj. + of + Object

Example:

Ali is the tallest of his brothers. علی بالابه رزترینه له نیوان براکانیدا

تیبینی : پاشگری (-er) بو دروست کردنی پله ی به روارده له ئاو ه لئاو ، هه روه ها پاشگری (-est) بو دروست کردنی پله ی بالآیه له ئاو ه لئاو .

بەروردکردنی ئاوہلناوہ لە یاسا دەرچووہکان (مقارنە الصفات الشاذة)

هەندیک ئاوہلناو ہەہیہ کە یاسایان بەسەردا جیبەجیناکرئ بو دروستکردنی پلەہی بەراورد و پلەہی بالآ ، وە بە شیوہیەکی تایبەتی دەگۆرئین کە ئەمانەہی لای خواریوہن

ژمارە	ئاوہلناو		پلەہی بەراورد		پلەہی بالآ	
1	good	باش	better	باشتر	best	باشترین
2	bad	خراپ	worse	خراپتر	worst	خراپترین
3	much	زۆر	more	زۆرتەر	most	زۆرتەری
4	many	زۆر	more	زۆرتەر	most	زۆرتەری
5	little	کەم	less	کەمتر	least	کەمترین
6	far	دوور	farther	دوورتەر	farthest	دوورتەری

Examples:

1-He is **better than** her. ئەو کورہ باشترە لە ئەو کچە

2-He is **the best of** his friends. ئەو کورہ باشترینە لە نیوان ھاوڕێکانی خۆیدا

3-Ahmed is **the best**. أحمد باشترینە

بەروردکردنی ئاوہلناوہ ئالۆزەکان (زیاتر لە یەک برگە) (مقارنە الصفات المعقدة)

زۆر بەہی زۆری ئاوہلناوہکان ئەگەر لە شەش پیت زیاتر بوون یان کاتی کە ئاوہلناوہ کەمان لە یەک برگە زیاتر بوو ئەوا بە زیاد کردنی وشەہی (more) بو پێش ئاوہلناوہ کە دەکرئ بە پلەہی بەراورد ، وە بە زیاد کردنی وشەہی (most) بو پێش ئاوہلناوہ کە دەکرئ بە پلەہی بالآ ، وە یاساکەہی بەم شیوانەہی لای خواریوہ دەبیت

پلەہی بەراورد **Subject + (am, is, are) + more + adj. + than + object**

پله‌ی بالا Subject + (am, is, are) + the most + adj. + of + object

Examples:

1-Ali is more interested than Ahmad.

2-Ali is the most interested of his friends.

جیاوازی چیه له نیوان ئەم سی پسته‌یه‌ی لای خواره‌وه ؟

1-Red robe. رۆبێکی سوور

2-The red robe. رۆبه سووره‌که

3-The robe is red. رۆبه‌که سووره

له پسته‌ی یه‌که‌مدا (رۆبێکی سوور) ، ئاوه‌لناو (صفة) و وه‌صفکراو (موصوف) هه‌ردووکیان نه‌ناسراوان ، وه‌ له پسته‌ی دووهمدا ، ئاوه‌لناو (صفة) و وه‌صفکراو (موصوف) هه‌ردووکیان ناسراوان ، وه‌ پسته‌ی سێیه‌م پسته‌یه‌کی هه‌والی (خبری) یه .

تییینی : ئەم چەند ئاوه‌لناوه‌ی لای خواره‌وه هه‌میشه ده‌که‌ونه پيش (ناو) هوه و هه‌قیان نییه به‌سه‌ر ریزبه‌ندی ئاوه‌لناوه‌کانه‌وه ، وه‌ ئەم ئاوه‌لناوانه‌ی لای خواره‌وه ژماره‌یه‌کی که‌من که‌ ته‌نها له پيش ناوه‌وه به‌کارده‌هینرین

ژماره	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی
1	northern	باکوری ، شمالي
2	southern	باشوری ، جنوبي
3	eastern	رۆژه‌لاتی ، شرقي
4	western	رۆژئاوایی ، غربي
5	countless	نه‌ژمیرراو ، بی ژماردن ، له ژماره‌ نه‌هاتن ، غیر معدود

6	occasional	دهم دهم ، جاروبار ، ده‌می
7	lone	ته‌نها ، ته‌نیا ، تاک
8	eventful	په‌کاره‌سات ، په‌پووداو
9	indoor	ناوخویی ، له‌ماله‌وه ، ناومال
10	outdoor	ده‌ره‌وه‌یی ، ده‌شتی

Examples:

1-He lives in the **estern** district.

2-There were **countless** problems with the new machinery.

جیاوازی هه‌ندی‌ک وشه له‌ زمانی ئینگلیزی به‌ریتانی و ئه‌میریکی‌دا

زۆریک له‌ جیاوازی هه‌یه له‌نیوان زمانی ئینگلیزی به‌ریتانی و ئه‌مه‌ریکی دا له‌ هه‌ندی‌ک وشه و له‌ ریزمان و له‌ خویندنه‌وه‌دا ، ئه‌م بابه‌ته‌ پیکهاتوو له‌ هه‌ندی‌ک وشه که هه‌مان واتایان هه‌یه به‌لام له‌ نوسین و خویندنه‌وه‌دا جیاوازن ، ئه‌ویش پیکهاتوو له‌ وشه‌ی به‌ریتانی و وشه‌ی ئه‌میریکی.

1-ئهو شانه‌ی که کو‌تایان هاتوو به‌ (-our) و (-or) :

ژماره	به‌ریتانی	ئه‌مه‌ریکی	واتاکه‌ی
1	arbour	arbor	شوینیکی سیبه‌ر ، که‌پر، سابات
2	armour	armor	زری ، چه‌ک
3	behaviour	behavior	په‌وشت ، په‌فتار
4	colour	color	په‌نگ ، لون
5	endeavour	endeavor	هه‌ولدان ، تیکۆشان

6	favour	favor	چاکە
7	fervour	fervor	جوۆش ، گەرمی
8	glamour	glamor	جادوو ، سحر ، تەلیسم
9	harbour	harbor	بەندەر ، لەنگەرگا
10	honour	honor	ئابوو ، شەرەف
11	humour	humor	پووخواشی ، پووپیدان
12	labour	labor	کار ، ئیش
13	neighbour	neighbor	دراوسی ، هاوسی ، جیران
14	odour	odor	بوون ، بوونی ناخووش
15	parlour	parlor	ژووری دانیشتن
16	rancour	rancor	رق ، قین ، حقد
17	rumour	rumor	پروپاگەندە
18	saviour	savior	پزگارکەر ، نەجاتدەر
19	splendour	splendor	پەونەقدار ، مەزن
20	vapour	vapor	هەلم ، بوخار
21	vigour	vigor	بەهیز ، چالاک

2-ئەو وشانە دەنوسین کە بە (-re) و (-er) کووتایان دیت:

ژمارە	بەریتانی	ئەمەریکی	واتاکە
1	centre	center	چەق ، سەنتەر
2	fibre	fiber	ریشال
3	metre	meter	مەتر
4	piastre	piaster	پیزویان دۆلاری ئیسپانی کۆن ، قرش

5	sombre	somber	تاریک
6	theatre	theater	شانۆ

3-ئەو وشانە ی که به (-logue) و (-log) کوۆتاییان دیت:

ژماره	به‌ریتانی	ئەمەریکی	واتاکە ی
1	catalogue	catalog	خشته ، نه‌خشە ی زانیاری ، کاتالۆگ
2	dialogue	dialog	گفتوگۆ
3	monologue	monolog	له‌به‌رخۆه دوان ، له‌به‌رخۆه قسه‌کردن
4	prologue	prolog	پیشه‌کی ، مقدمه

4-ئەو وشانە ی که پیتی کوۆتاییان ده‌بیت به دووان (double) :

ژماره	به‌ریتانی	ئەمەریکی	واتاکە ی
1	counsellor	counselor	راویژکار ، مستشار
2	jeweller	jeweler	گه‌وه‌ه‌رفروۆش ، جوهری
3	kidnapper	kidnaper	رپینه‌ر ، خاطف
4	traveller	traveler	گه‌شتیار ، مسافر
5	worshipper	worshiper	خواپه‌رست

5-ئەو وشانە ی که کوۆتاییان دیت به (-se) و (-ce) :

ژماره	به‌ریتانی	ئەمەریکی	واتاکە ی
1	defence	defense	به‌رگری کردن ، دفاع
2	licence	license	ری پیدان ، ری پیده‌دات

3	offence	offense	گوناھ ، سەرپێچی
4	pretence	pretense	وا پیشاندان ، وا دەرخستن

6-هه‌ندیک وشه‌ی هه‌مه‌ جوور:

ژماره	به‌ریتانی	ئه‌مه‌ریکی	واتاکه‌ی
1	aeroplane	airplane	فرۆکه ، ته‌یاره
2	ageing	aging	پیر ده‌بیته
3	aluminium	aluminum	ئه‌له‌منیۆم ، فافۆن
4	analyse	analyze	شی ده‌کاته‌وه ، یحلل
5	apartment	flat	بینای نیشته‌جیبوون ، شوکه
6	apologise	apologize	پۆزش هینانه‌وه ، داوای لیبوردن کردن
7	arse	ass	به‌شی دواوه‌ی مروّف که له سه‌ری داده‌نیشیت که سمت ده‌گریته‌وه
8	aubergine	eggplant	باینجان
9	autumn	fall	پایز ، خریف
10	bangers	sausage	سووره‌وه کراو
11	biscuits	crackers, cookies	پسکیت ، پسکیتی وشک
12	bogeyman	boogeyman	که‌سیکی خراپی خه‌یالی که ئازاری مندالان ده‌دات
13	bonnet	hood	بوئیتی سه‌یاره

14	butty	sandwich	له فه
15	capsicum	bell peppers	بیبهری تون
16	cheque	check	چه کی بانک
17	chips	french fries, fries	قاشه په تاته ی سووره وه کراو به دریزی
18	cold on a cob	popsicle	چلوره ی دوو دار
19	crisps	chips	قاشه په تاته (به پانی)
20	coriander	cilantro	رووه کیکه که گه لاکانی یان توو ه که ی ده کریته ناو خواردنه وه بو ئه وه ی تامیکی تایبه تی هه بیته
21	cosy	cozy	گهرمی مام ناوه ند ، شله تین
22	courgette	zucchini	کوله که
23	crisps	potato chips	چیپسی په تاته
24	demerera sugar	light brown sugar	شه کریکی رهنگ قاوه یی کال
25	draught	draft	با ، هه وا
26	dreamt	dreamed	خه وی بینی
27	eggy bread	french toast	نانی برژاو که هیلکه ی پیوه کراوه
28	favourite	favorite	په سه ند
29	film	movie	فیلم
30	football	soccer	یاری توپی پی
31	grey	gray	رهنگ خو له میشی
32	holiday	vacation	پشوو ، عطلة

33	indicator	blinker (turn signal)	ئیشاره تی پیچ کردنه وه
34	It's gone off	It's spoiled	خراب بووه ، گه نیوه
35	jelly	Jell-o	جەلی
36	kerb	curb	داده مرکینیتته وه ، جله وی ده گریت
37	kip, sleep	sleep	ده خه ویت ، خه وتن
38	ladybird	ladybug	خالخالۆکه ، دعسوقه
39	learnt	learned	فیربوو
40	lift	elevator	مه سعه د ، به رزکه ره وه
41	lolly	popsicle	مه ساسه ، مژمه
42	lorry	truck	گه لابه ، لوری ، شاحنه
43	mad	angry	توره
44	maize	corn	گه نمه شامی
45	memorise	memorize	بیر ده خاته وه
46	minced meat, mince	ground meat	قیمه ، گوشتی قیمه
47	mould	mold	قالب
48	moustache	mustache	سمیل ، شارب
49	nappy	diaper	داییبی ، چه فازه
50	nick	steal	ده دزیت ، یسرق
51	off you go	go ahead	به رده وام ده بیت
52	pavement	sidewalk	رصیف ، قیرتاو کردن
53	petrol	gasoline, gas	به نزین
54	pips	seeds (like apple seeds)	توو

55	plough	plow	گاسن
56	porridge	oatmeal	که‌شک ، تریتی گوشتاو
57	post	mail	پۆسته ، به‌رید
58	programme	program	به‌رنامه
59	prowns	shrimp	رۆبیان
60	pudding	desserts	شیرینی
61	pyjamas	pajamas	جلی خه‌وتن
62	queue There's a queue	stand in a line There's a line	له‌ ریزه‌ که‌دا بوه‌سته له‌ سەرە که‌دا بوه‌سته
63	rasher	bacon slice	پارچه‌یه‌ک گوشتی به‌راز
64	rooty-tooty point and shooty	gun	ده‌مانچه ، سیلاح
65	rubber	eraser	لاستیکی خه‌ت سپینه‌وه
	rubbish	garbage, trash	خۆل و خاشاک
66	shandy	beer with lemonade	بیره و ئاوی لیمۆ (حه‌رامه بیره خواردنه‌وه)
67	slappy ham	face	ده‌م و چاو
68	sulphur	sulfur	کبریت
69	sultanas	golden raisins	میوژی په‌نگ ئالتونی
70	sweets	candy	شیرینی
71	takeaway	takeout	خواردنی سه‌فه‌ری که‌ له چیشته‌خانه ئاماده‌ ده‌کری و له ماله‌وه ده‌خوری
72	tap	faucet	به‌لوعه
73	taxi	cab	ته‌کسی ، سه‌یاره‌ی کری

74	timetable	schedule	خشته
75	tin	can	قوتوو
76	torch	flashlight	لایتی دەست
77	trainers	sneakers	پیلای وەرزش
78	treacle	molasses	دۆشای خورما
79	trodden on	stepped on	بئ بەزەبیانە مامەلە کرد
80	trolley	cart	عەرەبانە
81	trotters	pigs feet	قاچەکانی بەراز ، پیچە
82	tyre	tire	تایە ، تایە سەیارە
83	waggon	wagon	عەرەبانە ، عەرەبانە بار
84	whilst	while	لە کاتی ، لە ماوەی
85	whimsy films mark and scribblers	pen	پاندان ، قەلەم جاف
86	windscreen	windshield	جامی پیشەووی سەیارە
87	wireless, radio	radio	رادیۆ ، بئ تەل
88	wishi-washies	windshield wipers	فلچە پاكکردنەوی جامی سەیارە

ئاگادار بە خۆت لەم شتانه بیاریزه

زۆر بەداخه وه ئەم برگه و دەسته واژانه له ریگای کۆمپانیایکانی جوله که و ئیلحادییەکانی رۆژئاواوه له سەر جل و بەرگه هاوردە کراوه کان (هینراوه کان) نوسراون و نه خشی نراون که لاوه کان و گەنجەکانمان دەیانپۆشن و لەبەریان دەکەن و له هه مان کاتدا که شخه و شانازی و فیزی پیوه دەکەن له شوینە گشتییەکان و چایخانه و بازاره کاندای بئ ئەوهی له ماناکانیان

تییگەن ، بو ئەوەی کە سێک نەبیت لەو کەسە بێ ئاگایانە ، سەرنجی مانای ئەم دەستەواژانە بدە
و وریایان بە

ژمارە	وشە ئینگلیزی	ماناکە بە عەرەبی	ماناکە بە کوردی
1	Adulterer	فاسق	گوناهکار
2	Buy me	اشترینی	بمکڕە ، ئاماژە بە بو ئەوەی کە کە سێکی لە شفرۆشە
3	Charming	ساحر	جادوگەر
4	Chorus girl	راقصة الملاهي	سەماکەری بار
5	Cupid	إله الحب	خوای خوۆشەویستی (پەنا بە خوا لەو کوفرە)
6	Dram	كأس خمر	پەرداخی مە ، جامی مە
7	Follow me	اتبعني	دوامکەو ، ئاماژە بە بو ئەوەی کە کە سێکی لە شفرۆشە
8	Hussy	إمرأة وقحة ، فاجرة	ئافرەتی بەدکار
9	Lusts	شهوات	ئارەزووەکان
10	Nude	العارية ، العاري	بەرەلا
11	Pig	خنزير	یەکانە ، بەرازی نیر
12	Pork	لحم الخنزير	گۆشتی بەراز
13	Socialism	الإشتراكية	کۆمەڵگەری ، هاوبەشایەتی ، سۆشیالیزم
14	Sow	خنزيرة	بەرازی مێ
15	Take me	خذني	بمبە لە گەڵ خۆت ، هەلمگرە ، ئاماژە بە بو ئەوەی کە کە سێکی لە شفرۆشە
16	Theocracy	الشرك بالله	هاوەل بریاردان بو خوا ، هاوبەش دانان بو خوا
17	Vice	رذيلة	ئافرەتی نزم ، بێ کەسایەتی
18	Vixen	إمرأة سيئة الخلق	ژنیکی بەد رەوشت

19	Whore	عاهر	بەرەلا ، بی ئابرو
----	-------	------	-------------------

تکایە تەنھا خواپەرستەن و بە هیچ شیوەیە ک هاوبەشی بو پەیدا مەکن ، سەرکەوتوو دەبن

بەشەکانی زمان Parts of speech

خویندکار دەتوانیت بو ئەم بابەتە سوود وەر بگریت بو دروستکردنی رستە و لە هەمان کاتدا بو ناسینەوێ بەشەکانی زمان لە رستەدا کە ئەو کیشە و گرفتێ سەرەکی خویندکارە ، ئەم بابەتە هەرچەندە پەییوەندی راستەوخۆی بە (spelling) هەو نییە بە لکو پەییوەندی بە (grammar) هەو هەیه ، بەلام بە شیوەیەکی ناراستەوخۆ دەتوانین سوودی لی وەر بگرین ، بۆیە بە باشم زانی لەم کتیبەدا ئاماژە ی بو بکەم ، من لیرەدا ئەو بەشەکانی کە زور گرنگ و پیویستن بو خویندکارانی روون دەکەمەو بە پشٹیوانی خوی گەورە (توکلت علی الله)

1-Noun (n.) ناو

It is a naming word like names of persons, things, places or ideas.
واتاکە ی : وشەیهکی ناو لێنانە وەکو ناوی کەسەکان ، شتەکان ، شوینەکان یان بیروکەکان .

It can be recognized through one of these suffixes

واتاکە ی : ئەتوانی بناسریتەو لە ریگای یەکیک لەم پاشگرانە

a-(ment): movement, argument, ailment...etc.

b-(ness): fineness, carelessness, fatness...etc.

c-(age): usage, carriage, marriage, passage...etc.

d-(om): wisdom, freedom...etc.

e-(tion): fermentation, exclamation, invention, prevention...etc.

f-(sion): conclusion, expansion, mission, division...etc.

g-(ance): clearance, importance, affirmance...etc.

h-(ence): occurrence, influence, difference...etc.

i-(ty): safety, nicety...etc.

j-(th): truth, width, length...etc.

k-(hood): fatherhood, neighbourhood, likelihood...etc.

l-(er): speaker, runner, worker, fisher...etc.

m-(or): actor, sailor, factor...etc.

n-(ar): beggar, cellar...etc.

زۆر به‌ی جار (ناو) له‌ پسته‌دا ئه‌م ده‌ورانه‌ ده‌بینیت

1-Subject (s.) بکه‌ر

بکه‌ر له‌ سەرەتای پسته‌ی (ئه‌ری) و (نه‌ری) ه‌وه‌ دیت

Hemn eats lunch with his right hands.

Smoking is bad for health.

The pupils didn't wear uniform clothes.

Truth will never be hidden.

2-Object (o.) ته‌واوکه‌ر (مفعول به‌)

تیبینییه‌کی زۆر گرنگ : ته‌واو که‌ر ئه‌و شته‌یه‌ که‌ راسته‌وخۆ له‌دوای فرمانی سەرەکی پسته‌وه‌

دیت

I build a house.

(o.)

He made a cake.

(o.)

فرمان (کار) (v.) 2-Verb

ئیشیکه (کاریکه) که نه‌نجام ده‌دریت له‌لایه‌ن بکه‌ریکه‌وه یان وته‌یه‌که که په‌یوه‌ندی به‌و بکه‌ره‌وه هه‌یه یان بوونی شتیک ده‌رده‌خات ، وه زۆربه‌ی جار فرمان له‌ دوای بکه‌ره‌وه دیت له‌ رسته‌دا یان له‌ دوای فرمانی یارمه‌تی ده‌ر (یاریده‌ده‌ر) (auxiliary verb) هوه دیت له‌ رسته‌دا

شیوه‌کانی فرمان که له‌ناو رسته‌دا دین به‌یه‌کیک له‌م شیوانه‌ی لای خواره‌وه دین :

(base, base + s, v.ing, v (past), v (p.p))

Ex: The worker operates the generator every night.

(s.)

base + s

(o.)(n.)

Ex: They play volleyball every week.

(s.)

base

(o.)(n.)

Ex: Hemn will buy a car tomorrow.

(s.)

auxiliary verb

base

(o.)(n.)

Ex: Hemn has bought a car.

(s.) auxiliary verb v (p.p) (o.)(n.)

3-Adjective (adj.) : ئاوه‌لناو

ئاوه‌لناو وشه‌یه‌که که باس (وصف) ی ناویک یان راناو (جیناو) یک ده‌کات ، وه هه‌ر گیز ئاوه‌لناو ناکریت به کو (plural) ، وه زۆربه‌ی جار له‌دوای فرمانه‌وه‌ دیت و له‌پیش ناوه‌وه‌ دیت ، وه ده‌توانرئ بناسریته‌وه‌ به هۆی یه‌کیک له‌م پاشگرانه‌ی خواره‌وه‌

-ful: cheerful, careful, beautiful...etc.

-less: careless, painless...etc.

-able: capable, advisable, lovable, valuable...etc.

-ible: permissible, visible, sensible...etc.

-ant: important, vigilant...etc.

-ent: sufficient, influent...etc.

-ic: historic...etc.

-ive: creative, native, permissive...etc.

-some: handsome, tiresome...etc.

-ous: ambiguous, famous, dangerous, courageous...etc.

-ly: lovely, friendly...etc.

-ing: amusing, exciting, charming...etc.

-ed: excited, frightened, abashed...etc.

-y: windy, rainy, cloudy, snowy, shiny, sunny, tiny...etc.

-ish: foolish, childish, selfish...etc.

6-Hemn works hard.

جوهره‌کانی ئاوه‌لفرمان

چهند جوهریک له ئاوه‌لفرمان هه‌یه که له خواره‌وه نوسیومن :

1-ئاوه‌لفرمانی ره‌وشت و هه‌لسوکه‌وت : ئه‌و ئاوه‌لفرمانه‌یه که گوزارشت ده‌کات له چوئیتی روودانی رووداوئیک بو نمونه :

1-I closed the window **carefully**.

2-The soldier fought **bravely**.

2-ئاوه‌لفرمانی کات: ئه‌و ئاوه‌لفرمانه‌یه که گوزارشت ده‌کات له چوئیتی کاتی روودانی رووداوئیک بو نمونه:

1-I'm going to leave for Cairo **tomorrow**.

2-What's going to happen **next**?

3-ئاوه‌لفرمانی شوین: ئه‌و ئاوه‌لفرمانه‌یه که گوزارشت ده‌کات له شوینی روودانی رووداوه‌که بو نمونه:

1-I shall stand here.

2-I've looked everywhere for my lost pen.

4-ئاوه‌لفرمانی دووباره بوونه‌وه: ئه‌و ئاوه‌لفرمانه‌یه که هه‌والمان پیده‌دات ده‌رباره‌ی ژماره‌ی جاره‌کانی روودانی رووداوئیک بو نمونه:

n.	adverbs	meanings
1	always	به‌رده‌وام ، هه‌میشه
2	never	هه‌رگیز
3	occasionally	جار‌جار ، جار‌نا‌جارئیک

4	often	زۆرجار
5	rarely	زۆر بە دەگمەن
6	seldom	بە دەگمەن
7	sometimes	هەندیک جار ، هەندیک کات
8	usually	هەمیشە ، عادەتەن

تێبینی: ئەو ئاوەلفرمانانەی سەرەووە لەدوای فرمانی یاریدەدەر (verb to be) ەووە دین ، وە لەپیش فرمانی ئاساییەووە دین بۆ نمونە:

- 1-Ali is always on time.
- 2-Ali sometimes reads a book.

رێستە (ئاوەلفرمانی) ی کات Adverbial Clause of Time

ئامرازی بەیەکەووە بەستن Conjunctions

1-when, whenever, as, as soon as, while, after, before, until, since

ئەم ئامرازانە سەرەووە رێستە ئاوەلفرمانی بەیەکەووە دەبەستیت (کە پەيوەندی بە کاتەووە هەیه) بە رێستە سەرەکییەووە بۆ نمونە:

I found a watch. I was walking in the street.

I found a watch while I was walking in the street.

2-where, wherever

ئەم دوو ئاوەلفرمانە سەرەووە رێستە ئاوەلفرمانی بەیەکەووە دەبەستیت (کە پەيوەندی بە شوینەووە هەیه) بە رێستە سەرەکییەووە بۆ نمونە:

Wherever he goes his brother follows him.

3-because, since, as

ئەم ئامرازانە ی سەرەووە پستە ی ئاوە لفرمانی بە یە کە وە دە بە ستیت (کە پە یووە ندی بە ھۆ کارە وە ھە یە) بە پستە ی سەرە کییە وە بو نمونە:

I stayed at home yesterday because it was raining.

4-as, as if, as through

ئەم ئامرازانە ی سەرەووە پستە ی ئاوە لفرمانی بە یە کە وە دە بە ستیت (کە پە یووە ندی بە رە وشت و ھە لسو کە و تە وە ھە یە) بە پستە ی سەرە کییە وە.

تیبینی: ھە میشە ئە وە ی کە لە دوای (as if) ھە وە دیت شتیکی راست نییە بو نمونە:

He speaks as if he were a king.

تیبینی ئە و پستە یە ی سەرە وە بکە کە لە جیاتی (was) دە بینین (were) بە کارە اتوو وە ھە شتیکی ناراستە و تە نھا خە یالە.

It looks as if it would rain.

تیبینی ئە و پستە یە ی سەرە وە بکە کە (would) بە کارە اتوو وە لە جیاتی (will) کە ئە مە ش رابردوو یە کی ناراستە و تە نھا و تە نھا پیش بینییە.

5-that, so that, in order that

ئەم ئامرازانە ی سەرەووە پستە ی ئاوە لفرمانی بە یە کە وە دە بە ستیت (کە پە یووە ندی بە مە بە ستە وە ھە یە) بە پستە ی سەرە کییە وە.

أ- یاسای (may + infinitive) بە کار دە ھینین کاتیک کە فرمانی پستە ی سەرە کی رانە بردوو یان داھاتوو بیت بو نمونە:

He works hard. He wishes to succeed.

He works hard so that he may succeed.

He works hard **that** he may succeed.

He works hard **in order that** he may succeed.

ب- یاسای (might + infinitive) بە کاردەھێنین کاتیک کہ فرمانی رستە ی سەرەکی رابردووی سادە بێت بۆ نمونە:

He was walking quickly **in order that** he might not be late.

رستە ی (ئاوہ لفرمانی) ی ئە نجام (نتیجە) Adverbial Clause of Result

ئە و دوو یاسایە ی خوارە و بە کادەھێنین بۆ بە ستنە وە ی رستە ی ئاوہ لفرمانی (کہ پە یوہندی بە ئە نجامە وە ھە یە) بە رستە ی سەرەکییە وە ، وە ئە مانە ی خوارە وە ش بریتین لە دوو یاسایە کہ :

1-so + adjective + that

2-such + adjective + noun+ that

Examples:

The man is so weak that he can not walk.

He wrote such good answers that he got the marks.

though, although

ئە و دووانە ی سەرە وە بە کادەھێنین بۆ بە ستنە وە ی رستە ی ئاوہ لفرمانی بە رستە ی سەرەکییە وە (کہ ھە مان و اتایان ھە یە و واتاکە شیان ئە مە یە (ھەرچە ندە ، لە گە ل ئە وە شدا ، سەرە رای ئە وە ش)) بۆ نمونە:

He is poor. He is happy.

Although he is poor, he is happy.

Thoughhe is poor, he is happy.

as....as, so.....as

ئەو دووانە ی سەرەو بە کادەهینین بۆ بەستنهوهی رستهی ئاوه لفرمانی (که په یوه ندی به بهراورد کردنه وه ههیه) به رستهی سەرەکیه وه بۆ نمونه:

Nabeel is as clever as his father.

Sami is not so strong as his brother.

if, unless

ئەو دووانە ی سەرەو بە کادەهینین بۆ بەستنهوهی رستهی ئاوه لفرمانی (که په یوه ندی به حالت و بارودوخه وه ههیه) به رستهی سەرەکیه وه بۆ نمونه:

1-If we are ill, we go to bed.

2-If we work hard, we will succeed.

3-If we worked hard, we would succeed.

4-If he had fallen, he would have hurt himself.

5-Unless the rain falls, the crops will not grow.

Active and Passive بکهردیار و بکهرنادیار

مه بهست له بکهردیار ئەو رستهیه که بکهره که ی دیاره و زانراوه ، وه بکهرنادیار ئەو رستهیه که بکهره که ی دیار نییه یان گرنگیه کی ئەوتوی نییه ، وه چهند جوړیک له رستهی بکهردیار و بکهرنادیار ههیه بۆ نمونه:

1-Statements رستهی خه بهری

2-Questions پرسیار کردن

3-Command فەرمان کردن

1 -Statements رستەیی خەبەری

Example:

Ahmed broke the window yesterday.

ئەو رستەییە سەرەو بە کردیارە و بەرەکەشی بریتییە لە (Ahmed) ، وە کاتیک کە دەیکەین بە بەرنادیار بە و شیوانەیی لای خوارەوہی لیدیت

The window was broken yesterday.

The window was broken (by Ahmed) yesterday.

وہ ئیستا رستە کە بوو تە بەرنادیار و بەرەکەیی نادیارە ، وە دەتوانین (by + subject) بنوسینەوہ راستەوخو لہ دواي ئەو فرمانەیی کە شیوہی سییەمیەتی.

بو گوپینی رستەیی بە کردیار بو رستەیی بەرنادیار کە رستە کە خەبەری بیت ئەوا ئەم ھەنگاوانەیی لای خوارەوہ دەنیین:

1-تەواو کەر (مفعول بە) (object) دەخەینە سەرەتای رستە کەوہ ، وە تەواو کە ریش بریتییە لہ و وشەییە کە راستەوخو دەکەویتە دواي فرمانی سەرەکی رستە کەوہ.

2-بە پپی تاک و کوئی تەواو کەرە کە و کاتی رستە کە (verb to be) یەکی گونجاو ھەل دەبژیرین و دایدە نیین راستەوخو لہ دواي تەواو کەرەوہ ، بو نمونە ئەگەر تەواو کەرە کە تاک بوو و کاتی رستە کەش پانە بردوو بوو ئەوا (is) دادە نیین ، وە ئەگەر تەواو کەرە کە تاک بوو و کاتی رستە کەش پانە بردوو بوو ئەوا (was) دادە نیین ، وە ئەگەر تەواو کەرە کە کو بوو و کاتی رستە کەش پانە بردوو بوو ئەوا (are) دادە نیین ، وە ئەگەر تەواو کەرە کە کو بوو و کاتی رستە کەش پانە بردوو بوو ئەوا (were) دادە نیین ، وە ئەگەر کاتی رستە کە داھاتوو بوو یان

بەردەوام بوو ئەوا جیاوازی هەیه لە کردنی بە بکەرنادیار که لە خوارەووە بە هەندیک نمونه روون کراونەتەووە.

3-فرمانی سەرەکی رسته که دەخەینە سەر شیوەی سییەمی فرمان (past participle).

4-دەتوانین (by + subject) دابنێین لەدوای شیوەی سییەمی فرمانەکەووە وە دەشتوانین داینەنێین.

5-پاشان ئەگەر هەبوو پاشماوەی رسته که دەنوسینەووە بەبی گۆرانکاری.

بکەردیار	بکەرنادیار
Ali writes letters.	Letters are written (by Ali).
Huda wrote the lesson.	The lesson was written (by Huda).
Saleh will buy a car.	A car will be bought (by Saleh).
Khaled is helping Ahmed.	Ahmed is being helped (by Ali).
She has eaten the apple.	The apple has been eaten (by her).

حاله تەکانی (verb to be) لە گەل کاتە جیاوازه کان له رستهی خه به ریدا

Am, is, are	رانه بردووی ساده
Was, were	رابردووی ساده
Shall be, will be	داهاتووی ساده
Am being, is being, are being	رانه بردووی بەردەوام
was being, were being	رابردووی بەردەوام
has been, have been	رانه بردووی تەواو
Had been	رابردووی تەواو
can be, could be, may be, might be, must be, ought to be	هەموو فرمانیکی

پرسیار کردن 2-Questions

بۆ گۆڕینی رستهی بکهردیار بۆ رستهی بکهرنادیار که رسته که پرسیری بیت ئەوا ئەم ههنگاوانه ی لای خوارهوه دهئین:

1- ته و او کهر (مفعول به) (object) دهخهینه سهرهتای رسته که وه ، وه ته و او کهریش بریتیه له و وشهیهی که راسته و خو ده که و یته دوا ی فرمانی سهرهکی رسته که وه.

2- به پئی تاک و کۆی ته و او که ره که و کاتی رسته که (verb to be) یه کی گونجاو هه لده بژیرین و دایده ئین له سهرهتای رسته پرسیرییه که وه ، بۆ نمونه ئەگەر ته و او که ره که تاک بوو و کاتی رسته که ش پانه بردوو بوو ئەوا (is) داده ئین ، وه ئەگەر ته و او که ره که تاک بوو و کاتی رسته که ش پانه بردوو بوو ئەوا (was) داده ئین ، وه ئەگەر ته و او که ره که کۆ بوو و کاتی رسته که ش پانه بردوو بوو ئەوا (are) داده ئین ، وه ئەگەر ته و او که ره که کۆ بوو و کاتی رسته که ش پانه بردوو بوو ئەوا (were) داده ئین ، وه ئەگەر کاتی رسته که داها توو بوو یان بهردهوام بوو ئەوا جیاوازی ههیه له کردنی به بکهرنادیار که له خوارهوه به هه ندیک نمونه روون کراونه ته وه.

3- فرمانی سهرهکی رسته که دهخهینه سهر شیوهی سییه می فرمان (past participle) .

4- ده توانین (by + subject) دابئین له دوا ی شیوهی سییه می فرمانه که وه وه دهشتوانین داينه ئین.

5- پاشان ئەگەر هه بوو پاشماوهی رسته که دنوسینه وه به بی گۆرانکاری.

بکهردیار	بکهرنادیار
Does Ahmed write letters?	Are letters written (by Ahmed)?

Did he eat the cake?	Was the cake eaten (by him)?
Will Ali buy a new car?	Will a new car be bought (by Ali)?
Who broke the window?	By whom the window was broken?

3-Command فەرمان کردن

بو گۆرینی رستهی بکهردیار بو رستهی بکهرنادیار که رسته که فەرمان کردن (أمر) بیئت ئەوا ئەم ههنگاوانه‌ی لای خواره‌وه ده‌نیین:

1- وشه‌ی (let) دابنئ له سەرەتای رسته‌که‌وه.

2- پاشان (object) دابنئ.

3- پاشان (verb to be) دابنئ به هه‌مان کاتی رسته‌که ، وه شیوه‌ی فەرمان کردنه‌که‌ی دابنئ که بریتیه‌ی له (be) .

4- پاشان فرمانی سەرەکی دابنئ و بیخه‌ره سەر شیوه‌ی سییه‌م (التصريف الثالث).

وا هه‌ندیک نمونه له خواره‌وه ده‌نوسین بو زیاتر روونکردنه‌وه:

بکهردیار	بکهرنادیار
Write the lesson.	Let the lesson be written.
Open the door.	Let the door be opened.
Send this letter to your friend.	Let this letter be sent to your friend.

تیبینی : جاری وا هه‌یه رسته‌یه‌ک نه‌رئیه یان به‌شیوه‌ی کلکه‌پرسیاره (tag question) ، له‌م حاله‌ته‌دا پئویسته پاریزگاری بکه‌ین له شیوازی پرسیاره‌که یان کلکه‌پرسیاره‌که ، کاتیک ده‌یگۆرین بو بکه‌رنادیار ، بو نمونه:

بکەر دیار	بکەر نادیار
Ali does not write letters.	Letters are not written.
Dickens wrote those novels, didn't he?	Those novels were written by Dickens, weren't they?
Dickens didn't write that play, did he?	That play wasn't written by Dickens, was it?

فرمانی تێپەر و فرمانی تێنەپەر Transitive and Intransitive Verbs

1-فرمانی تێنەپەر (لازم) : ئەو فرمانە یە کە تەواو کەر (مفعول بە) (object) وەرناگریت و پێویستی پێی نییە ، وە ئەو پستانە ی کە ئەم جوۆرە فرمانانە یان تیا دایە ناکرین بە بکەر نادیار چونکە (مفعول بە) تیا یاندا نییە بو نمونه:

1-The sun rises.

2-I wake up at 7 o'clock.

3-He runs towards us.

4-She goes to school.

2-فرمانی تێپەر (متعدی) : ئەو فرمانە یە کە تەواو کەر (مفعول بە) (object) وەر دەگریت و پێویستی پێیە تی ، وە جاری وا هە یە زیاتر لە یە ک (مفعول بە) وەر دەگریت ، وە ئەو پستانە ی کە ئەم جوۆرە فرمانانە یان تیا دایە دە کرین بە بکەر نادیار چونکە (مفعول بە) تیا یاندا هە یە بو نمونه:

Ahmed gave Huda a flower.

تێبینی ئەو پستانە یە سەرەو ه بکە کە دوو (مفعول بە) وەر گرتوو ه کە یە کێکیان (Huda) یە و ئەو ی تریان (a flower) ه.

وە کاتی ک کە پستانە یە ک کە زیاتر لە یە ک (مفعول بە) وەر دەگریت بە و شیو ه یە ی لای خواری ه دە کریت بە بکەر نادیار:

a) Huda was given a flower (by Ahmed).

b) A flower was given to Huda (by Ahmed).

تێبینی بکە که (to) بە کارهاتووە بو (object) ی ژیر که (Huda) یه.

5-Preposition ئامرازی په یوهندی (حرف جر)

ئامرازی په یوهندی : ئەو وشە یە یە که که بە کار دەهێنرێ لە گەڵ ناوێکان و راناوێکان بو روونکردنەو هە ی په یوهندی نیوانیان و وشە ی دوو هەم بو گوزارشت کردن و تەعبیر لە ئامانجێک یان هۆکاریک یان شوینێک یان کاتیک (زمن) یان هۆکاریک ، وە ئامرازی په یوهندی په یوهندی بکەر بە (object) هەو نیشان دەدات ، وە ئامرازی په یوهندی جوړی زۆرە ، وە بو یە ک ئامرازی په یوهندی زیاتر لە یە ک مانا هە یە که ئەویش بە یی ئەو شوینە یە که لە رستە دا یە ، وە رینگای نمونه یی بو فیربوونی ئامرازە په یوهندی کان برتییه لە راهێنان (تدریب) لە سەریان لە ناو رستە دا نە ک بە تەنها و بە جیاکراو هە یی ، وە ئامرازی په یوهندی کات و شوینمان هە یە .

Examples: at, in, on, from, with, about, under, in front of, to, behind, between, near, opposite, into, onto, off, out off, across, over, above, under, below, through, among, round, on top of, at the side of, along, next to.

-I left my keys on the table for you.

بە کارهێنانەکانی ئامرازی په یوهندی

ئامرازی په یوهندی	بە کار دەهێنرێ لە گەڵ	نمونه
	رۆژەکانی هەفته day	on Monday
	day + (morning, night)	On Friday morning

on	رۆژه‌کانی ههفته + ماوه‌یه‌ک	
	به‌روار date	My birthday is on June 10.
	رۆژه تاییه‌ته‌کان special days	I will travel on National Day.
	به واتای له‌سه‌ر to mean above	The tea is on the table. The knife is on the table.
	له‌سه‌ر شاشه‌ی ته‌له‌فزیۆن TV	Ali watches football on TV every Saturday.
	کاتیکی دیاریکراو time	He arrives on time.
in	وه‌رز، فصل season	The trees grow in spring.
	سال، سنة year	I was born in 1968.
	مانگ، شهر month	The test is in May.
	به‌یانی، الصب‌اح the morning	I go to work in the morning.
	ئیواره، المساء the evening	I go home in the evening
	به واتای له‌ناوه‌وه to mean inside	He is in the mosque. Put this book in the box. The medicine is in the bottle.
	له ولاتی‌کدا in a country	I live in Saudi Arabia.
	له شاری‌کدا in a town/in a street	I live in Al-Madina.
	له شه‌قامی‌کدا /	
	له‌ناو جی‌گای نوستندا in bed	The baby is in bed.
	له in a building or area ناوچه‌یه‌کدا یان له‌رووبه‌ری‌کدا	You were in the building last night.
له‌سه‌ر کورسی in a chair	Ali is sitting in his chair.	
	کات، الوقت time	I will come back at 2 o'clock.
	جه‌ژنه‌کان و ئاهه‌نگه‌کان festival	I will meet you at the school festival.
	کاته‌کانی نان خواردن meal times	I will talk to my father at

		lunch.
at	the weekend کۆتایی هەفتە	We will travel at the weekend.
	noon نیوهرۆ	We pray at noon every day.
	night شەو	We sleep at night.
	place لە گەڵ شوین	He is at the grocer's.
	له شوینیکی دیاری کراو	He lives at number 5, King Fahad Street.
	at work لە ئیش دا	Ahmed is at work.
	at the table لە سەر میز	They are standing at the dinner table
	له لای ، له نزیک	Someone is at the door.
	under	له ژیر ، له ژیرهوه
In front of	له بەردەم ، له پیشهوه	The teacher is in front of the class. The child is sitting in front of the TV.
to	به ئاراسته ی ، بو direction/place شوینیکی	I go to school every day.
with	به له گەڵ	I write with a pen. I go with you.
from	له	I am from Riyadh.
behind	له پشتهوه ، له پشت	The wall is behind the class. The headmaster is sitting behind the pupils.
between	له نیوان دوو شتدا	Samah is sitting between Fatima and Salwa. The house is between the school and the mosque.

near	نزیك له ، له نزیك	Ahmed is sitting near the window.
opposite	بەرامبەر ، مقابل	The bank is opposite to the post office.
into	بۆ (ناوهوه) ، له (باریکهوه بۆ باریکی تر)	The electrician is putting his hand into the TV.
onto	بەرو ژوور ، لەسەر	The water is spilling onto the floor.
off	لەسەر	The man is falling off the chair.
out of	لەسەر	The child is falling out of the window.
across	بەدریژی	The carpenter cut across the wood.
above	لەسەر	The light is over (above) the table.
over	لەسەر	The light is over (above) the table.
below	لەژێر	The fire is under (below) the stairs.
through	بەناو	The ball is going through the window.
among	لەنیوان زیاتر له دووشت	The teacher is sitting among the students.
round	بە دەوری	The car is going round the tree.
on top of	لەسەر	The sweets are on top of the table.
at the side of	له ته نیشته	The garage is at the side of the house.
along	بەدریژیایی ، علی طول	The man is walking along the street.
Next to	له ته نیشته ، دراوسی	The bank is next to the baker's.

هەندیک ڕوونکردنەوهی زیاتر سەبارەت بە ئامرازی پەيوەندی:

1-(about) چەند مانایەکی هەیه وەک :

أ-بە واتای (دەربارەى ، سەبارەت بە) دیت بۆ نمونە :

1-She is talking about me. ئەو دەدوێت دەربارەى (سەبارەت بە) من

2-What are you talking about? دەربارەى چی قسە دەکەیت (دەدوێت)؟

ب-کاتیک قسە دەکەین دەربارەى شتیک بە واتای (بە) یان (لە) دیت بۆ نمونە:

1-I dream about tomorrow. من خەون دەبینم بە سبەینێوه

2-I think about my future. من بیردەکەمەوه لە داها تووم

ت- بە واتای (نزیكەى) (تقریباً) (approximately) دیت بۆ نمونە:

How old are you? تەمەنت چەندە؟

I am about 20 years old. تەمەنم نزیكەى بیست ساڵه

ث-بە واتای (بە دەورى) (حول) (around, round) دیت بۆ نمونە:

The earth moves (around/round/about) the sun. خۆر بە دەورى زهويدا
دەسورپیتەوه

2-(at) واتە (لە ، لەلای) ئەمیش چەند مانا و مەبەستىكى هەیه:

أ-بۆ گوزارشت کردن لە شوینىكى دیاریکراو بە گشتى بە واتای (لە ، لەلای) بۆ نمونە:

The children were at home. منداڵه کان لە ماله وه بوون

I was at Ali's house.

من لەلای مائی عەلی بووم

ب-بۆ گوزارشت کردن له کاتیکی دیاریکراو بۆ نمونه:

The game starts at 7:30 o'clock.

واتاکە ی: یارییە کە دەست پێدەکات له کاتژمێر حەوت و نیو

ت-بۆ گوزارشت کردن (تعبیر) له ساتیک (لحظة) کی دیاریکراو بۆ نمونه:

at the moment, at lunch time , at midday , at the present time
...etc.

ث-له گەڵ ژمارەکان به کاردههینریت وهکو (خیرایی (السرعة) ، ته مه ن (العمر) ، نرخ (السعر)) بۆ
نمونه:

You can drive at 100 mph.

واتاکە ی: تۆ ده توانیت سه یار لیبخوریت به خیرایی 100 میل له کاتژمێرێکدا

ج-به واتای (به ره و (نحو) ، به ئاراسته ی (باتجاه)) دیت بۆ نمونه:

He threw a stone at me.

ئه و کورپه به ردیکی هاویشته (هه لدا) به ره و من

ح-له گەڵ فرمانی (ته ماشا بکه ، سه یربکه ، پروانه) (look) به کاردههینری بۆ نمونه:

Look at me. سه یرم بکه

3-(by) به چه ند مانایه ک دیت وهکو:

أ-به واتای (نزیك له ، له نزیك ، به ته نیشته ، له ته نیشته) دیت بۆ نمونه:

There is a policeman standing by my car.

واتاکە ی: له وێ پۆلیسیک هه یه که وه ستاوه له نزیك سه یاره که ی من

ب-بۆ گوزارشت کردن له هۆکاریک به واتای (له‌ریگای) به‌تایبه‌تی له هۆکاری گواستنه‌وه بۆ نمونه:

The thief must have left the building by the back door.

واتاکه‌ی : دزه‌که پێویسته له‌سه‌ری که بیناکه به‌جیبه‌یلت له‌ریگای ده‌رگای پشته‌وه
ت-بۆ گوزارشت کردن له دووباره بوونه‌وه بۆ نمونه:

1-I drink tea sip by sip. من چا ده‌خۆمه‌وه قوم قوم (قوم له‌دوای قوم)

2-Enter one by one. برۆنه ناوه‌وه یه‌ک یه‌ک (یه‌ک له‌دوای یه‌ک)

ث-به واتای (له‌لایه‌ن) دیت له‌کاتی دروستکردنی رسته‌ی بکه‌رنادیار له‌کاتی‌کدا له‌دوای ئه‌و فرمانه‌وه ده‌نوسریت که کراوه‌ته سه‌ر شیوه‌ی سییه‌م (التصریف الثالث) بۆ نمونه:

The door was opened by Ali. ده‌رگا که کرایه‌وه له‌لایه‌ن عه‌لییه‌وه

ج-بۆ گوزارشت له‌کات وه به واتای (له‌ماوه‌ی) یان (له‌پیش) دیت بۆ نمونه:

The photographs will be ready by 5 May.

واتاکه‌ی : وینه‌کان ئاماده‌ ده‌بن له‌ماوه‌ی یان له‌پیش 5 ی مانگی پینچ

ح-ده‌توانری له‌سه‌ر شیوه‌ی (by + verb + ing) بیته بۆ نمونه:

We can increase production by improving wages.

واتاکه‌ی : ده‌توانین به‌ره‌مه‌که زیاد بکه‌ین له‌ریگای چاککردنی موچه‌کانه‌وه

By improving wages, we can increase production.

واتاکه‌ی : له‌ریگای چاککردنی موچه‌کانه‌وه ، ده‌تونین به‌ره‌مه‌که زیاد بکه‌ین

4-(due to) بۆ گوزارشت له هۆکاری شتیک بۆ نمونه:

His success was due to his hard work.

واتاکەى : سەرکەوتنەکەى بەهۆى زۆر چاک ئیش کردنییەووە بوو

5-(for) بە چەند واتایەک دیت وەک :

أ-بە واتای (لەبەر (لأجل)) دیت بۆ نمونە:

I am working for you. من ئیش دەکەم لەبەر ئیو

ب-بە واتای (بۆ ماوەى) دیت بۆ نمونە:

I will live here for five days. من لێرە دەژیم بۆ ماوەى پێنج رۆژ

ج-بە واتای (بۆ) دیت بۆ نمونە:

Did you vote for the President? دەنگت دا بۆ سەرۆکەکە؟

6-(from) بە چەند واتایەک دیت بۆ نمونە:

أ-بۆ گوزارشت کردن لە سەرەتای ماوەیەکی کاتی دیاریکراو بەکاردهیئى بە واتای (لە) دیت بۆ نمونە:

She lived in New York from 1995 to 1998.

واتاکەى : ئەو ژیا لە نیویۆرک لە ساڵى (1995) هوه بۆ ساڵى (1998)

ب-بۆ گوزارشت کردن لە جولهیهک بە واتای (لە) دیت بۆ نمونە:

He moved from Canada.

ئەو لە کەنەداوە هاتوو (خۆى نقل کردوو)

ج-بۆ گوزارشت لە ولاتیک (منشأ) بۆ نمونە:

Where did you come from?

تۆ لە کوێو هاتوویت؟

I came from Paris.

من لە پاريسهوه هاتووم

7-(in) چهند واتايه كى ههيه وهك:

أ-به واتاي (له ناو) يان (له) ديت بو نمونه:

He is in the car. ئەو له ناو (له) سه ياره كه دايه

ب-له گه ل ناوه كانى مانگه كان و ساله كان و وه رزه كان به كاردده هينرى بو نمونه:

Ali was born in March. عه لى له دايكبووه له مانگى سى (مارس ، ئازار)

Ali was born in 1990 AD. عه لى له دايكبووه له سالى (1990) ي له دايكبوون

Ali left the city in summer. عه لى شاره كه ي به جي هيشت له هاوينا

ت-له پيش ناوى (واتايى) دا به كاردده هينرى بو نمونه:

Romeo was in love with his wife. روميو له خو شه ويستيدايه له گه ل زنه كهيدا

The passengers are in danger. گه شت ياره كان له مه ترسيدان

ث-بو گوزارشت كردن له شوينيكى ديارى كراو بو نمونه:

I am in Damascus. من له ديمه شقم

8-(into) به چهند واتايه ك ديت وهك:

أ-به واتاي (به رهو ، به ئاراسته ي) ديت بو نمونه:

He went into the room. ئەو كورپه ده پروات به رهو ژووره كه

ب-له كاتى گورانكاريدا له حاله تيكه وه بو حاله تيكى تر به واتاي (بو) ديت به تايبه تى له گه ل

فرمانى (divide) بو نمونه:

Airports divide into local and international.

واتا كه ي : فرۆكه خانه كان دابه ش دهن بو ناو خوڤى و نيوده وله تى

9-(of) چەند واتایە ک و چەند بەکارهینانیکی هەیه وهک:

أ-بو گریدان و رەبط لەنیوان (مضاف و مضاف إليه) بو (خاوەنیتی) بو نمونه:

The Queen of Spain. شازنی ئیسپانیا

The owners of the car. خاوەنەکانی سەیارەکە

ب-بو گوزارشت کردن له بەشیک له کۆمهلهیهک بو نمونه:

A part of the cake بهشیک له کیکهکە

An apple of the box یهک سیو له کارتۆنهکە

ت-بو گوزارشت له چەندی (الکمیات) بو نمونه:

a lot of noise, a liter of oil, dozens of eggs, thousands of babies

10-(on) به چەند واتایە ک دیت وهک:

أ-به واتای لهسەر (فوق ، علی) دیت بو نمونه:

The books are on the table. پەرتوکهکان لهسەر میزەکەن

ب-بو گوزارشت کردن له هۆکارەکانی گواستنهوه بو نمونه:

I go to work on the bus. دەرۆم بو ئیش به پاس

ت-لهگەل رۆژهکانی ههفته و لهگەل رۆژهکانی مانگ بهکاردهیئیری بو نمونه:

We will travel on Friday. من سەفەر دەکەم له رۆژی (جمعة)

We will travel on 9th July. من سەفەر دەکەم له رۆژی (9) ی مانگی حەوت

ت-لهگەل بهرواردا (التواریخ) بهکاردهیئیری بو نمونه:

This chocolate will expire on 1/10/2006 AD.

واتاکە ی : چکلیتە که بەسەردەچیت لە رۆژی (1) ی مانگی (10) ی سالی (2006) ی
لەدایکبوون

ج-بە واتای (هەیه لە) یان (هەیه لەسەر) دیت بو نمونە:

Although this computer is cheap, it is one of the best machines on the market.

واتاکە ی : هەرچەندە ئەم کۆمپیوتەرە هەرزانه بەلام یەکیکە لە باشترین ئامپەرەکان که هەیه لە
بازار

This program displays all sites on the internet.

واتاکە ی : ئەم بەرنامەیه پیشانی دەدات هەموو سایتەکان که هەیه لەسەر ئینتەرنیت

11-(to) بە چەند مانایە ک دیت بو نمونە:

أ- بە واتای (بو) یان (بو لای) دیت بو نمونە:

Come to me. وەرە بۆلای من

He went to Canada from 1990 to 1995.

ئەو کورە رۆیشت بو کەنەدا لە سالی (1990) هوه بو سالی (1995)

تیبینی : لەکاتی وتنی وەرە بو ئیرە پۆیست بە وشە ی (to) ناکات و دەلین:

Come here. وەرە بو ئیرە (راستە)

Come to here. وەرە بو ئیرە (هەلەیه)

ب-ئەگەر لەسەر شیوە ی (to + verb base) هات ئەوا بە واتای (بو ئەو هی) یان (بو) دیت

بو نمونە:

I went to a restaurant to eat. رۆیشتەم بۆ چێشتخانە بۆ ئەوەی بخۆم

To win you have to train well.

واتاکە ی : بۆ ئەوەی سەرکەویت پێویستە لەسەرت کە بەباشی راھێنان بکەیت

ت-ئەگەر لەسەر شێوەی (to + have + p.p.) هات ئەوا مانای (بۆ ئەوەی) دەگەیهێنێت
بەس لە رابردوودا بۆ نمونە:

I am delighted to have met your father yesterday.

واتاکە ی : من دلخۆشم چونکە دوینی چاوم کەوت بە باوکت

ت-بەکاردهێنری بۆ نەری کردنی ئەو دوو حالەتە ی پێشەووە بە دانانی (not) لەپیش (to) بۆ
نمونە:

Not to lose you have to train well.

واتاکە ی : بۆ ئەوەی نەدۆزییت پێویستە لەسەرت بەباشی راھێنان بکەیت

I told you not to go skating. پێم وتیت کە نەرۆیت بۆ بەفرە خلیسکی

We are sorry not to have met your wife yesterday.

واتاکە ی : ئێمە بەداخەوین کە تۆ نەت توانی چاوت بە خیزانت بکەوێت

ج-بۆ دروستکردنی بکەرنا دیار لە خالی (ب) دروستکردنی لەسەر شێوەی (to + verb +
(to + have + been + p.p.) ، وە لە خالی (ت) دا دروستدەکری لەسەر شێوەی (to + have + been + p.p.)
، وە لە حالەتی (ت) دا دروستدەکری لەسەر شێوەی (not + to + be + p.p.) بۆ نمونە:

Everyone likes to be admired.

واتاکە ی : هەموو کەسێک حەز دەکات کە خەلک پێی موعجیب بن

The building appears to have been repainted.

واتاکە ی : بیناکە وا دەردەکه ویت که بویاخ کرایتەوه

Not to be deceived you have to be careful.

واتاکە ی : بو ئەوهی هه لئه خه له تینریت پیویسته وریا بیت

ح-ئەگەر که و ته نیوان دوو فرمانه وه ئەوا زۆر بهی جار واتای (که) دهگه یه نیت بو نمونه:

I want to go. دەمه ویت که برۆم

I want you to go with me. دەمه ویت که تو له گه لم برۆیت

I think to write a story. بیرده که مه وه که چیرۆکیک بنوسم

I want to see him. دەمه ویت که ئەو ببینم

12-(up to) به کارده هیئرئ بو گوزارشت کردن له شوین و کات به واتای (تاوه کو ، هه تا ، هه تاوه کو) دیت بو نمونه:

I will stay here up to Saturday. لیره دەمینمه وه هاتوه کو رۆژی شه ممه

I walked up to the tree. رۆیشتم تاوه کو داره که

I will stay here up to Saturday.

13-(until) به کارده هیئرئ بو گوزارشت کردن ته نها له (کات) ، وه ههروه ها به شیوهی (till) یش دەنوسریت وه ههردوو کیشیان به واتای (هه تا ، هه تاوه کو ، هه تا کو) بو نمونه:

I will stay here (until/till) Saturday. من لیره دەمینمه وه هه تا رۆژی شه ممه

14-(with) به چند مانایه ک دیت وه ک:

أ-به واتای (له گه ل) دیت و هه مان واتای (together) ی هه یه بو نمونه:

1-She went with her father. ئەو کچه رۆیشتم له گه ل باوکی

2-I am with you. من له‌گه‌ل توّم .

ب-به واتای (به) دیت بو نمونه:

I write with a pen. به قه‌له‌میک ده‌نوسم .

هه‌ندیگ تیبینی گرنگ له‌سه‌ر ئامرازه‌ په‌یوه‌ندییه‌کان

1-له زمانی ئینگلیزیدا ناو و راناو له‌دوای ئامرازی په‌یوه‌ندییه‌وه دین و ده‌بنه‌ ته‌واوکه‌ر (مفعول) بو ئامرازی په‌یوه‌ندی ، وه ئه‌گه‌ر ئه‌م راناوه‌ ته‌واوکه‌ر بوو ده‌توانین بیگۆرین بو راناوی (نصب) و (جر) ی ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه:

me, you, him, her, it, us, them

2-ئه‌گه‌ر له‌دوای ئامرازی په‌یوه‌ندی (to) ه‌وه فرمان هات پێویسته فرمانه‌که چاوگ (infinitive) بیت ، نابیت (s) ی که‌سی سییه‌می پێوه‌ بیت و نابیت (ing) ی پێوه‌ بیت

هه‌ندیگ هه‌له‌ی باو له‌کاتی به‌کارهینانی ئامرازه‌ په‌یوه‌ندییه‌کان

زۆریک له هه‌له‌ هه‌یه که له ئامرازی په‌یوه‌ندییدا هه‌یه که ده‌یکه‌ین به‌تایبه‌تی له‌کاتی به‌کارهینانی ئامرازه‌ په‌یوه‌ندییه‌کان به‌تایبه‌تی له‌کاتی وه‌رگێرانی پیتی (الترجمة الحرفي) ، وه له دیارترینی ئه‌وه‌ له‌نه‌ش :

1-هه‌له‌ له‌کاتی به‌کارهینانی ئامرازی په‌یوه‌ندی له‌کاتیکدا پێویستی پێی نییه بو نمونه:

1-Please answer to my question. هه‌له‌یه

Please answer my question. راسته (تکایه وه‌لامی پرسیاره‌که‌م بده‌ره‌وه)

2-I finished from my work. هه‌له‌یه

I finished my work.

راسته (ئیشه که مم ته‌واو کرد)

3-He needs to a pen. هه‌له‌یه

He needs a pen. (پێویستم به قه‌له‌مه‌یکه)

4-She reached to the school. هه‌له‌یه

She reached the school. (ئه‌و کچه گه‌یشه قوتابخانه)

5-They entered to the room. هه‌له‌یه

They entered the room. (ئه‌وان هاتنه ژووره‌که‌وه)

6-We will visit him in the next day. هه‌له‌یه

We will visit him the next day. (ئیمه سهردانی ئه‌و ده‌که‌ین رۆژی دواتر)

6-Conjunction (conj.) ئامرازی پیکه‌وه به‌ستن

دوو وشه یان دوو بیرۆکه یان دوو گری به‌یه‌که‌وه ده‌به‌ستیت ، وه پيشانی دهدات که چون
به‌یه‌که‌وه به‌ستراون

Examples: and ، هه‌روه‌ها ، or ، وه ، because ، له‌به‌رئه‌وه‌ی ، چونکه ، but ، له‌لام ،
یان either ، هه‌ردووکیان ، پیکه‌وه both ، بۆیه ، له‌به‌رئه‌وه so ، هیشتا yet ، به‌لکو
نه ئه‌مه نه neither...nor ، به‌ئه‌ندازه‌ی ئه‌وه what ، کاتیک when ، له‌کاتی‌کدا while ،
وه به‌و شیوه‌یه as well as ، پاشان then ، ئه‌وه
notwithstanding سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی که

I was tired and busy but I did the work.

شیوازی دروستکردنی ئامرازی په‌یوه‌ندی

1- ئه‌م دوو پرسته‌یه‌ی لای خواره‌وه به‌یه‌که‌وه به‌سته به (and) و (or) :

She is smart. He is smart. ئه‌و کچه زیره‌که. ئه‌و کوره زیره‌که

له‌کاتی به‌یه‌که‌وه به‌ستنی ئه‌و دوو پرسته‌یه‌دا به (and) یان (or) ئه‌وا وشه هاوبه‌شه‌کان ده‌سپینه‌وه و لایان ده‌به‌ین له پرسته‌ی دووه‌مدا ، وه دوو پرسته‌که به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیٔ:

She and he are smart. ئه‌و کچ و کوره زیره‌کن

تیبینی ئه‌وه بکه که (are) مان به‌کاره‌ینا له جیاتی (is) چونکه (she and he) بووه‌ته‌کو.

She or he is smart. ئه‌و کچه یان ئه‌و کوره زیره‌که

2- له‌کاتی به‌یه‌که‌وه به‌ستنی چهند ناویک (له دوو ناو زیاتر) به (and) ئه‌وا پرسته‌ ده‌نوسری به‌و شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه

My hobbies are swimming, reading, programming and exploring.

واتاکه‌ی : هیواته‌کانی من بریتین له مه‌له‌کردن ، خویندنه‌وه ، به‌رنامه‌دانان و به‌دوادا‌گه‌ران

My hobbies are swimming and reading and programming and exploring. ئه‌م پرسته‌یه‌هه‌له‌یه به‌م شیوه‌یه‌ی که نوسراوه ئه‌وه‌ی سهره‌وه‌راسته

3- ئامرازی پیکه‌وه‌به‌ستنی (and) ده‌خه‌ینه‌ پێش ناوی کو‌تایی .

4- هه‌ندیک نمونه له‌سه‌ر ئامرازی پیکه‌وه به‌ستن :

1) She is studying both English and French.

واتاکه‌ی : ئه‌و کچه سه‌عی ئینگلیزی و فه‌ره‌نسی پیکه‌وه ده‌کات

2) Neither she nor her sister were in the party.

واتاکه‌ی : نه ئه‌و کچه وه نه خوشکه‌که‌ی له ئاهه‌نگه‌که نه‌بوو

3) Meet her first then take your decision.

واتاکە ی : ئەو کچە ببینە پاشان بریار بدە

4) He as well as you is tired.

واتاکە ی : ئەو کورە بە شیوەی تو ماندوو

5) Kill him (or else/otherwise) he will kill you.

واتاکە ی : بیکوژە ئەگەر نا ئەو دەتکوژیت

تیبینی : لە کاتی بەیە کەو بەستنی پاناوی (i) بە پاناو یان ناویکی تر ئەوا ئامرازی بەیە کەو بەستنی دەکەوێتە پیش (i) و ناکەوێتە دوایەو بەو نمونە:

1-I and he are going. هەلە یە

He and I are going. راستە

2-I or he is going. هەلە یە

He or I is going. راستە

7-Interjection (inter.) ئامرازی سەرسوڕمان

وشە یە کە یان گرییە کە کە گوزارشت (تعبیر) دەکات لە هەست و سۆز و هەلچوونیک بە هیز و هەک خووشە ویستیە کی زۆر یان تورە ییە کی زۆر یان بە گشتی هەستکردنیک بە هیزە ، وە سەسوڕمانیک کورتە.

Examples: ouch! , hey! , oh! , watch out! , wow!

Wow! I passed my English exam.

8-Article أداة

لێره دا سێ (أداة) مان ههیه که ئەوانیش بریتین له (a, an, the)

1-پیتی (a) به کاردههینریت لهپیش ناویکی تاکی ژمیرراو که به نه بزوین دهستی پیکردبیت یان به دهنگیکی نه بزوین دهستی پیکردبیت.

For instance:

a dog, a cat, a deer, a box, a tree, a pen, a pencil, a table, a house, a blackboard, a whiteboard, a shelf, a zebra, a bottle...etc.

Examples:

1-There is a bottle on the table.

2-It is a cat in the room.

2-دوو پیتی (an) به کاردههینریت لهپیش ناویکی تاکی ژمیرراو که به بزوین دهستی پیکردبیت یان به دهنگیکی بزوین دهستی پیکردبیت.

For instance:

an apple, an umbrella, an hour, an institute...etc.

Examples:

1-There is an apple on the table.

2-It is an umbrella.

ئیمه (a, an) به کار دههینین :

1-لهپیش ناوی تاکی ژمیرراو به کار دههینریت بو نمونه (an egg, a table).

2-به کار دههینریت لهپیش پیشهیه ک (وظیفه) یان کۆمه لیک دیاری کراو له خه لک یان ره گه زنامه (جنسية) بو نمونه :

Saleh is a doctor

He is an engineer.

She is an English women.

3- له گەڵ ئەو ژمارانە بەکار دەهێنرێن که واتای هه موو (کل) ده به خشن

He washes his hands ten times a day. (means every day)

4- ناتوانین هیچ ئامراز (أداة) یەک بەکار بهێنین له گەڵ ناوی واتایی (معنوی) و ناوی کاناگان

(معادن) بۆ نمونه : Love, beauty, hatred, wood, silver, gold

5- ناتوانین هیچ ئامراز (أداة) یەک بەکار بهێنین له پیش ناوی کۆ یان ناوی نه ژمیرراو بۆ نمونه :

There are books on the table.

Milk is good for you.

3- وشە (the) بریتییە له ئامرازی ناساندن و واتە (هکه) ، وه به کار دههێنرێ له پیش ناوی

نه ژمیرراو ناوی ژمیرراو بۆ نمونه (داره که ، بیناکه ، کتیبه که ، یاریگا که ، ئاوه که ، پاره که... هتد)

Examples:

1- This is the book I bought yesterday.

2- He plays at the stadium.

3- I swam in the water.

ئیمه (the) به کار دههێنین :

1- له پیش ناویک که ته نهاییه و جوړیکی تر له وه نییه بۆ نمونه :

The river Nile

The Ka'aba

2- له پیش ناوی رووبار و دهریاگان و دهریاچه کان و ... هتد بۆ نمونه :

The Arabian Gulf
The Red Sea

3- له‌پیش ناویک به‌کارده‌هینری که ده‌بیته ته‌واوکه‌ر (مفعول به) له‌رسته‌دا بو نمونه :

Umar answered the question.

4- له‌پیش ناوی هه‌ندیک ئامیری مؤسیقی به‌کار ده‌هینری بو نمونه :

Can you play the duff?

5- به‌کارده‌هینری له‌پیش ناوی هه‌ندیک ولاته‌وه بو نمونه :

The United Kingdom
The U.S.A.

6- به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل هه‌ندیک گوزارشت که باسی کات ده‌کات بو نمونه :

at the weekend
in the evening

7- له‌گه‌ل به‌روار (تاریخ) دا به‌کارده‌هینری بو نمونه :

On the first day of every month.

8- له‌گه‌ل هه‌ندیک گوزارشتی گشتی دا به‌کارده‌هینری بو نمونه :

Listen to the radio/news.
Go to the market/desert.

9- به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل ناویک که دووباره باسی ده‌کریتته‌وه بو نمونه :

I saw a man. The man was young.

10- هیچ ئامراز (أداة) یک به‌کارنا‌هینری له‌گه‌ل ناوی بابه‌تی خویندن بو نمونه :

I do not like science. My favorite subject is mathematics.

11-هیچ (أداة) یک به کارناهیئری له پیش ناویکی دیاری کراو بو نمونه : قوتابخانه ، مال ، جیگای نوستن ، ئیشهتد :

I am going to school.
I always go to bed early.

12-هیچ (أداة) یک به کارناهیئری له گهڵ ناویکی دیاری کراو بو نمونه : ناوی پوژەکان و مانگەکان

on Monday, in June
in summer (sometimes in the summer).
before breakfast.

9- Pronoun (p.) پاناو (جیناو)

پاناو (جیناو) به کاردههیئری له جیگای ناو له رسته دا یان له جیاتی گریه کی ناوی دیت له رسته دا بو ئەوهی خویمان رزگار بکهین له دووباره بوونه وهی ناوه که یان گری ناوییه که ، وه پاناوه کان جوریان زوره ، لیره دا هه ندیکیان دهنوسین که پیویسته بیان زانین ، وه سهره تا پاناوی بکه (subject) دهنوسین پاشان گوپینی بو پاناوی ته واوکه (object) وه پاشان گوپینی بو پاناوی خاوه نداری (possessive) پاشان گوپینی بو پاناوی خویه تی (Reflexive pronouns) ، وه فیرخواز زور پیویسته ئەوانه بزانییت.

n.	Pronoun (subject) پاناوی بکه	Pronoun (object) ته واوکه (مفعول به)	Possessive Adjectives سیفه تی خاوه نیتی	Possessive Pronouns پاناوی خاوه نیتی (هه یی)	Reflexive pronouns پاناوی خویه تی
1	I من	me	my	mine هه ی من	myself
2	we ئیمه	us	our	Ours هه ی ئیمه	ourselves

3	هه ئه و (نیر)	him	his	his هه ی ئه و (نیر)	himself
4	she ئه و (مئ)	her	her	hers هه ی ئه و (مئ)	herself
5	it ئه و (نه فام ، بئ گیان)	it	its	its هه ی ئه و (نه فام ، بئ گیان)	itself
6	you تو ، ئیه	you	your	yours هه ی تو ، هه ی ئیه	yourself, yourselves
7	They ئه وان	them	their	theirs هه ی ئه وان	themselves
8	Ari	Ari	Ari's		-
9	worker	worker	worker's		-
10	workers	workers	workers'		-

به کارهینانهکانی راناوهکان

1- راناو به کاردههینین له جیاتی ناو ، له کاتی کدا ده زانین که ئه و که سه کیه یان ده رباره ی چ شتیک قسه ده که یین بو نمونه :

Ali is a good student. **He** passes all his tests.

2- راناوی ته و او کهر (مفعول به) به کاردههینین :

أ- له دوای ئامرازی په یوه ندی (حرف جر) بو نمونه :

Do you live near **them**?
Send the box directly to **me**.

ب- له‌دوای (to) و (for) به‌کاریده‌هینین له‌گه‌ل فرمانه‌کانی (make, give, send, lend, pass, take, show) بو نمونه :

The little boy made it for her.

3- پاناوی خۆیه‌تی به‌کار ده‌هینین :

أ- بو دووپات کردنه‌وه (للتأكيد) بو نمونه :

Did you do the decorations yourself?

I did the painting myself.

ب- له‌گه‌ل هه‌ندیگ گوزارشت (تعابیر) ی تاییه‌ت بو نمونه :

Help yourself.

Enjoy yourself.

Behave yourself.

I live by myself. (I live alone)

4- پاناوی په‌یوه‌ندی (ضمائر الوصل) (relative pronouns) به‌کارده‌هینین بو به‌یه‌که‌وه

به‌ستنی رسته‌کان ، وه بو به‌ستنه‌وه‌ی رسته‌کان به‌یه‌که‌وه ئه‌م هه‌نگاوانه‌ بنی :

أ- ده‌گه‌رپین له‌دوای وشه‌ی دووباره له‌ رسته‌ی دووهم پاشان ده‌گه‌رپین له‌ شوینه‌کانیان ئه‌گه‌ر

بکه‌ریکی ژیر (عاقل) بیت ئه‌وا (who) به‌کار به‌ینه ، وه ئه‌گه‌ر ته‌واوکه‌ر (مفعول به) یکی ژیر

(عاقل) ئه‌وا (whom) به‌کار به‌ینه ، وه ئه‌مه ده‌ناسینه‌وه به‌بوونی وشه‌که‌ی دوای فرمانه‌که ،

وه ئه‌گه‌ر ژیر نه‌بوو (غیر عاقل) ئه‌وا (which) به‌کار به‌ینه ، وه وشه‌ی (that) به‌کارده‌هینین

له‌جیاتیی هه‌ر وشه‌یه‌ک له‌و شانیه‌ی سهره‌وه جگه له‌وه‌ی به‌باشی نازانین به‌کار به‌ینری له‌هه‌موو

رسته‌یه‌کدا ، وه ئه‌گه‌ر بو خاوه‌نیتی بوو ئه‌وا (whose) به‌کار به‌ینه .

ب- وشه‌ دووباره‌که بسره‌وه له‌ رسته‌ی دووهمدا وه ئه‌و ناوه‌ دابنی که سپرته‌وه به‌هه‌مان شیوه

له‌ رسته‌ی یه‌که‌مدا .

که ، کهوا ، الّذي ، التي (بو بکەری ژیر) Who

پاناوی (who) بەکار دەهێنین لە شوینی بکەری ژیر ، وە بەدنیاییه وە بکەرە که دەناسین بە
هۆی پستە ییە که مەو ، سەرنجی ئەم دوو پستە ییە لای خوارەو بەدە :

Here is the man. The man is a doctor.

وشە یی (the man) دەسپینەو لە پستە یی دوو مەدا وە پاناوی (who) دادەنێین لە جیگایدا ،
پاشان پاشماو هۆی پستە یی دوو مە دەنوسینەو لە دوا یی وشە لایراو هەدا (the man) وە بەم
شیو هۆی لای خوارەو هۆی لای دیت :

Here is the man **who** is a doctor.

سەرنجی هەندیک نمونە یی تر بەدە که چۆن دەگۆرین :

1) The man came here. The man was a doctor.

The man **who** was here is a doctor

2) My friend swims well. He lives here.

My friend **who** lives here swims well.

که ، کهوا ، الّذي ، التي (بو تەواو کەری ژیر) Whom

پاناوی (whom) بەکار دەهێنین لە شوینی تەواو کەری ژیر ، وە بەدنیاییه وە تەواو کەرە که
دەناسین بە هۆی بوونی لە دوا یی فرمانە کهو ، سەرنجی ئەم دوو پستە یی لای خوارەو بەدە :

The man came here. I visited him

وشە یی (him) دەسپینەو لە پستە یی دوو مەدا وە پاناوی (whom) دادەنێین لە سەرەتای

پستە یی دوو مەدا ، پاشان ناوی پە یو هەندیدار (موصول) و پستە یی دوو مە دەنوسینەو لە دوا یی
ئەو وشە یی که سپیمانەو بە هەمان شیو (کهوا پاناو هە که یی بو دەگەریتەو) وە بەم شیو هۆی
لای خوارەو هۆی لای دیت :

The man whom I visited came here.

سەرنجی هەندیک نمونە یی تر بەدە که چۆن دەگۆرین :

1) The man was working with me. I paid him.

The man whom I paid was working with me.

2) This is the girl. You gave her a flower.
This is the girl whom you gave a flower.

که ، کهوا ، الّذي ، التي (بو بکەری بی گیان و تهواوکەری بی گیان) Which

پاناوی (which) بەکاردههینین له شوینی بکەری ناژیر (غیر العقل) و تهواوکەری ناژیر (غیر العاقل) ، وه به دلنیا یه وه بکەر که ده ناسینه وه به هو ی بوونی له سەرەتای پرستەکه وه ، به لام تهواوکەر له دوای فرمانه وه دیت ، سەرنجی ئەم دوو پرستەیهی لای خواره وه بده :

He found his book. He lost it yesterday.

ده بینین وشه ی (his) دانیشتوو وه و لکاوه به وشه ی (his book) ده یسپرینه وه وه له جیگایدا (which) به کاردههینین له سەرەتای پرستە دووهدا پاشان ناوی پیکه وه لکاوه و پرستە دووهدم له دوای ئەو وشه ی که سریمان وه و لامان برد به هه مان شیوه (کهوا پاناوه که ی بو ده گەریته وه) وه به م شیوه یه ی لای خواره وه ی لای دیت :

He found his book **which** he lost yesterday.

سەرنجی هه ندیک نمونه ی تر بده که چو ن ده گوهرین :

1) This is the house. I live in it.

This is the house **which** I live in.

2) This book is cheap. It is very useful.

This book **which** is very useful is cheap.

که ، کهوا ، الّذي ، التي (بو بکەر و تهواوکەری ژیر و ناژیر) that

پاناوی (that) بەکاردههینین له شوینی بکەر و تهواوکەری ژیر و ناژیر ، وه له شوینی هه ریه کیک له و پاناوانه ی که له وه و پیش روونمان کرده وه داده نریت که پاناوه کانیش بریتی بوون له (who, whom, which) سەرنجی ئەم دوو پرستەیهی لای خواره وه بده :

This is the boy. You met her.

This is the boy **that** (whom) you met.

I have a bird. It sings.

I have a bird **that** (which) sings.

که ، کهوا ، الّذي ، التي (بۆ خواوەنیی) whose

راناوی (whose) بەکاردههینین بۆ خواوەنیی ، سەرنجی ئەم دوو پستەیهی لای خوارەوه بەدە
 This is the man. His car hit the boy.
 This is the man whose car hit the boy.
 ئێمە وشە (car) مان هەیه که خواوەنهکهی بریتییه له (the man) ، راناوی خۆیهتی (his)
 دەسپێنهوه و لای دەبهین و لهجیاتی راناوی (whose) بەکاردههینین پاشان له دواي راناوی
 (whose) وشە (car) دادهنیین .

چۆنیی دروستکردنی پرسیار

ئەم بابەتە لەوهو پێش باس کراوه ناوبهناو واتە بەشیوهیهکی بەسەرێهکهوه باس نهکراوه ،
 بەلام لێرهدا دووبارهیان دهکهینهوه و بهتێروتهسەلی (إن شاء الله) پووینی دهکهمهوه .
 1- ئەگەر فرمانی یاریدهدهر ههبوو له پستهکهدا ئەوا بۆ گۆرینی پستهی ههوالی (خبری) ی
 رانهبردوو بۆ پستهی پرسیار ئەوا فرمانی یاریدهدهر دهخهینه سەرەتاوه ، وه فرمانه
 یاریدهدهرهکانیش ئەمانه :

am, is, are, was, were, have, has, had, will, would, shall, should,
 can, could, may, might, must, ought to

Examples:

پسته	کاتییک دهیکهین به پرسیار دهییت به
They are doctors.	Are they doctors?
She can help us.	Can she help us?
I will go to the market.	Will you go to the market?

2- ئەگەر له پستهکهدا فرمانی یارمهتیدهر نهبوو ئەوا :

أ- ئەگەر کاتی پستهکه رانهبردوو ی ساده بوو و بکهرهکهی یهکیک بوو له (I, you, we,
 they, plural subject) ئەوا به فرمانی (do) پرسیار دروستدهکهین بۆ نمونه :

پستە	کاتیك دەیکەین بە پرسیری دەبیت بە
They play tennis.	Do they play tennis?
I write books.	Do you write books?

ب-ئەگەر کاتی پستە که پانە بردووی سادە بوو و بکەرەکهی یەکیک بوو له (he, she, it, singular subject) ئەوا بە فرمانی (does) پرسیار دروستدەکهین بو نمونه :

Ahmed plays tennis. Does Ahmed play tennis?
Huda watch TV. Does Huda watch TV?

ج-ئەگەر کاتی پستە که پانە بردووی سادە بوو و بکەرەکهی هەر بکەرێک بیت ئەوا بە فرمانی (did) پرسیار دروستدەکهین بو نمونه :

They watched TV last night.
Did they watch TV last night?
I played football yesterday.
Did you play football yesterday?

تییینی : ئەو سی لقه (أ، ب، ج) وهلامهکانیان به (yes) یان (no) دەبیت چونکه پستە پرسیاریهکان به وشە ی پرس دەستیان پینه کردوو .

Wh questions

ئەگەر مەبەست له پرسیار کردنه که پیدانی زانیارییهکی دیاریکراو بیت ، ئەوا پئویسته پرسیاره که دەست پیبکات به یهکیک لهم وشه پرسانهی خوارهوه که پیبان دهوتری (wh questions) .

ژ	وشە ی پرس	شیوازی خویندنه وه کهی	واتاکە ی	بوچی مەبەستیک به کارده هیئرئ
1	where	/weə/	له کوئ ، بو کوئ	بو پرسیار کردن له شوین
2	when	/wen/	که ی	بو پرسیار کردن له کات

3	why	/wai/	بوچی	بو پرسیار کردن له هوکار
4	what	/wɒt/	چی ، چ	بو پرسیار کردن له شتیک
5	which	/witʃ/	کام ، کامه	بو هه لێژاردن له نیوان دوو شتدا
6	who	/hu:/	کێ	بو پرسیار کردن له بکهری ژیر
7	whom	/hu:m/	کێ	بو پرسیار کردن له تهواوکهری ژیر
8	whose	/hu:z/	هی ی کێ	بو پرسیار کردن له خاوه نیستی
9	how	/haʊ/	چۆن	بو پرسیار کردن له چۆنیستی
10	how many	/haʊ meni/	چەند ژماره	بو پرسیار کردن له
11	how much	/haʊ mʌtʃ/	چەند ، چەندیستی	بو پرسیار کردن له ژماره
12	how long	/haʊ lɒŋ/	بو ماوهی چەند	بو پرسیار کردن له چەندیستی
13	how old	/haʊ əʊld/	تەمەن چەندە	بو پرسیار کردن له تەمەن
14	how far	/haʊ fa:/	چەند دووره	بو پرسیار کردن له دووری (مسافة)

Steps for Making a Question

ههنگاوهکانی دروستکردنی پرسیار

1- وشە ی پرس ی گونجاو هه لێژیره بو ئه و شته ی که ده تهوێت پرس یاری لی بکهیت بو نمونه :
(when, where, why...etc.)

2- فرمانی یاریده دەر (helping verb) نه گەر هه بوو بیخه ره پیش بکه ره وه واته راسته وخو
بیخه ره دوای وشه پرسه که وه.

3- نه گەر له رسته که دا فرمانی یاریده دەر نه بوو ، نه وا :

أ- نه گەر کاتی رسته که رانه بردووی ساده بوو و بکه ره که ی یه کیک بوو له (I, you, we, they, plural subject) نه وا به فرمانی (do) پرس یاری دروستده که یین

ب- نه گەر کاتی رسته که رانه بردووی ساده بوو و بکه ره که ی یه کیک بوو له (he, she, it, singular subject) نه وا به فرمانی (does) پرس یاری دروستده که یین

ج-ئەگەر کاتی رسته که رابردووی ساده بوو و بکەرەکهی هەر بکەرێک بێت ئەوا بە فرمانی (did) پرسیار دروستدەکهین

3-بکەر دابنێ لەدوای فرمانی یارمەتیدەرەکهو له گەڵ تیبینی ئەوهی که فرمانی سەرەکی رسته که ده گه پینینهوه بو چاوگ (base) .

4-ئەو شتە بـسـرەوه که ده ته ویت پرسیارى ده رباره بکهیت ، چونکه ئەوه وه لآمه کهیه .

Example:

1-They are going to eat meat.

2-What are they going to eat?

3-What are the girls doing?

تیبینی ئەوه بکه لهو نمونەیهی پیشهوه که فرمانی یارمەتیدەری (are) مان خسته پیش بکەری (they) ، وه وشەى (meat) مان لآبرد چونکه وه لآمی پرسیاره کهیه .

-They played tennis at school.

-Where did they play tennis?

تیبینی ئەوه بکه لهو نمونەیهی پیشهوه که فرمانی یارمەتیدەری (did) مان به کارهینا چونکه فرمانی رسته که رابردووه (played) ، وه فرمانی سەرەکی رسته که مان خسته وه سەر شیوه بنەرەتییه کهی خوی که چاوگه (base) ، وه وشەى (at school) مان لآبرد چونکه وه لآمی پرسیاره کهیه .

Other examples:

1-Where are you going?

2-What are they doing?

3-what is he drinking?

تیبینی : له کاتی دروستکردنی پرسیاردا هەندیک راناو ده گۆرین که زۆر پـیـویـسته بیان زانین بو

نمونه :

راناو پیش گۆرینی بو پرسیارکردن	راناو دوای دروستکردنی پرسیار
I	you
you	I
we	you

my

your

تیبینی : له کاتی پرسیار کردن له بکه‌ر ئه‌وا فرمانی یاریده‌ده‌ر به کارناهیین به لکو وشه‌ی پرس به کارده‌هیین ، وه وشه‌ی پرس (who) به کارده‌هیین بو بکه‌ری ژیر ، وه وشه‌ی پرس (what) به کارده‌هیین بو بکه‌ری بی گیان یان ناژیر بو نمونه :

Ahmed broke the window. Who broke the window?
The book describes accidents. What describes accidents?

به کارهینانه کانی How

1-(how) به کارده‌هییری بو حاله‌ت و چوئیتی بو نمونه :

He was very pleased to meet his friend.
How was he to meet his friend?

2-(how many) به کارده‌هییری بو پرسیار کردن له ژماره بو نمونه :

Thirty boys are in this class.
How many boys are in this class?

3-(how much) به کارده‌هییری بو پرسیار کردن له چه‌ندیتی بو نمونه :

You paid five pounds for this coat.
How much did you pay for this coat?

4-(how old) به کارده‌هییری بو پرسیار کردن له ته‌مه‌ن بو نمونه :

I am twenty years old.
How old are you?

5-(how far) به کارده‌هییری بو پرسیار کردن له دووری (مسافه) بو نمونه :

It is 450 KM from Dammam to Riyadh.
How far is it from Dammam to Riyadh?

6-(how long) به کارده هیئری بو پرسیار کردن له درییی بو نمونه :

This rope is two meters long.

How long is this rope?

7-(how high) به کارده هیئری بو پرسیار کردن له بهرزی (ارتفاع) بو نمونه :

This fence is four meters high.

How high is this fence?

8-(how tall) به کارده هیئری بو پرسیار کردن له بهرزی بالای مروؤف بو نمونه :

Sami is meter and a half tall.

How tall is Sami?

دروستکردنی نهری Making Negative

ئه م بابه تهش له هه ندیک له به شه کاندای باس کراوه جیابه جیا ، به لام لیڤه دا به سه رییه که وه ده یان نوسم (إن شاء الله) .

1- بو گوڤینی رسته ی خه بهری (پا بردوو و پا نه بردوو) ئه وا (not) بخه ره دوای فرمانه یاریده ده ره که ، وه فرمانه یارمه تیده ره کانیش بریتین له :

am, is, are, was, were, have, has, had, will, would, shall, should, can, could, may, might, must, ought to

some examples:

They are happy.

They are not happy?

He can help us?

He can not help us?

وا له خواره وهش هه ندیک شیوازی کور تکرده وه بو ئه ری و نه ری ده نوسم :

له (نه ری) دا

له (نه ری) دا

long forms

short forms

long forms

short forms

I am	I'm	I am not	I'm not
she is	she's	she is not	she's not
he is	he's	he is not	he's not
it is	it's	it is not	it's not
you are	you're	you are not	you're not
we are	we're	we are not	we're not
they are	they're	they are not	they're not

ئەگەر لە رسته که دا فرمانی یارمه تیدەر نه بوو ئەوا به هۆی یه کێک له فرمانه یاریده دهره کانی (do, does, did) هوه دواى دانانى (not) له دوايانه وه دهیکهین به نه رى ، پاشانیش فرمانی سهره کی رسته که دهخهینه وه سهر شیوه ی چاوگ (infinitive) **تیبینی** : ئەگەر ئەم وشانەى خواره وه هه بوو له رسته ی ئەریدا که له خسته که دا ئاماژه یان پیکراوه ، ئەوا بو گۆرینیان به نه رى هه ندیک گۆرانکاری رووده ات

ئەری	کاتیك دهیکهین به نه رى ده بیته به
some	no, any
both.....and	neither.....nor
either.....or	neither.....nor
sometimes	never
as.....as	not so.....as
all	not all
every	no, not every

as.....as

ئەم بابەته ماناکه ی بریتیه له وه ی که شتیک به ته واوی له شتیک ده چیت ، وه به کارده هیئرئ له کاتی بوونی یه کسانى له نیوان دوو تاییه تمه ندیدا بو نمونه :

Ali is as tall as his brother.

This bag is as big as my bag.

Ahmed drives as dangerously as his brother.

not as....as

ئەم بابەتە ماناکە ی بریتییه لەوەی که شتیک لە شتیک ناچیت ، وە بەکاردهیئری لە کاتی
نەبوونی یە کسانی لە نیوان دوو تایه تهنه نیدا بو نمونه :

Ali is not as tall as his brother.

This bag is not as big as my bag.

Hamad does not drive as dangerously as his brother.

کلکه پرسیار (الأسئلة المذيلة) Tag questions

ئەم جوړه له پرسیار کلکه پرسیار لئ دروست ده کړیت وە مانای (ئایا وانیه؟ یان وا نییه؟)
ده گه یه نیت ، وە کلکه پرسیار گوزارشت ده کات له پرسیار کورتکراوه وە رسته یه کی هه والی له
پیشیه وە دیت ، وە ئەم جوړه له پرسیار پیچه وانیه رسته که ناکات له پوو (ئهری) و (نهری)
و ، وە ئەو رسته یه کی له پیش کلکه پرسیاره که وە دیت ئهری بیت ئەوا کلکه پرسیاره نهری
ده بیت ، وە ئەو رسته یه کی له پیش کلکه پرسیاره که وە یه نهری بیت ئەوا کلکه پرسیاره که مان
ئهری ده بیت ، وە وە لامي کلکه پرسیار به پیچه وانیه کلکه پرسیاره که وە ده بیت له پوو (ئهری)
و (نهری) و ، ئە گەر کلکه پرسیاره که نهری بیت ئەوا وە لامه که ی به نهری ده بیت ، وە ئە گەر کلکه
پرسیاره که نهری بوو ئەوا وە لامه که ی به نهری ده بیت ، وە ئەم جوړه کلکه پرسیاره زور
بەکاردهیئری لە کاتی قسه کردن له زمانی ئینگیزی دا.

Examples:

1-There is a supermarket near here, isn't there?

Yes, there is.

لە و رسته یه کی سەرە وە دا که پیش کلکه پرسیاره که وە تو وە ده بینین (ئهری) یه له بهر ئەو وە کلکه

پرسیاره که به نهری ده بیت وە وە لامه که شی به نهری ده بیت ، وە له رسته که دا فرمانی

یاریده دەرمان هه یه و دامان ناو ته وە له کلکه پرسیار و وە لامي کلکه پرسیاره که دا.

2-You come from the United States, don't you?

Yes, I do.

لەو پستەییە سەرەویدا که پیش کلکه پرسیاره که کهوتوو دەبینین (ئەری) یە لەبەر ئەو کلکه پرسیاره که به ئەری دەبیت وە وەلامەکەشی به ئەری دەبیت ، وە لە پستەکەدا فرمانی یاریدەدەرمان نییە تاوێ کو دایبینێنەو لە کلکه پرسیار و وەلامی کلکه پرسیاره کهدا ، لەبەر ئەو زەمەنی پستەکە پانەبردووی سادەییە و بکەرەکەشی بریتییه لە (I) و لەگەڵ ئەو بکەرەشدا فرمانی یاریدەدەری (do) بەکاردهینین ، وە بو کاتەکانی تریش لە خوارەو بە نمونە ی تر روونکراونەتەو که پێویستە تیان بگەین.

3-You don't come from Saudi Arabia, do you?

No, I don't.

4-It doesn't take long time be car, does it?

No, it doesn't.

5-You didn't travel last year, did you?

No, I didn't.

6-He plays football, doesn't he?

Yes, he does.

7-We visited our daughter, didn't we?

Yes, you did.

جۆره کانی پسته Type of sentences

1-Simple sentences پستهی ساده

2-Compound sentences پستهی لیکدراو (تیکه ل) (مکب)

3-Complex sentences پستهی ئالۆز

1-Simple sentences پستهی ساده

ئەو پستهییە که پیکدیت لە تەنھا یە ک فرمان لەناو پستهکەدا

Examples:

1-I saw a boy.

2-The boy was riding a bicycle.

دەتوانری دوو رسته بهیه که وه به سترین بو ئەوهی بپیتە رستهیه کی ساده و تەنها یە ک
فرمانیشی تیا دایە

Example:

I saw the boy riding the bicycle.

2-Compound sentences (تیکه ل) (مرکب) رسته ی لیکدراو

ئەو رسته یه یه که که پیکدی ت له دوو رسته ی ساده وه به هۆی ئامرازیکه وه بهیه که وه
دەبه سترین ، وه بو هەر رسته یه کیان مانایه کی ته واوی خو ی هه یه که به هۆی یه کی ک له م
ئامرازانه وه (and, but, or) بهیه که وه دەبه سترین

1- (and) دوو رسته بهیه که وه دەبه ستی ت و په یوه ندی نیوانیشان دەرده خات که
په یوه ندیه ک هه یه له نیوان دوو رسته که دا

Example:

Ahmad did his work and Anas helped him.

2- (but) دوو رسته بهیه که وه دەبه ستی ت له دوو شتی جیاوازیان پیچه وانە دا

Example:

Khalid is rich but he is unhappy.

3- (or) دوو رسته بهیه که وه دەبه ستی ت که هه لبراردن هه یه له کردنی ئەو دوو کارە دا

Example:

We can play football or we can watch TV.

3-Complex sentences رستهی ئالۆز

ئەو رستهیە یە کە پیکدیت لە زیاتر لە فرمانیک وە پیکهاتووە لە دوو رسته:

1-Main clause رستهی بنەرەتی (أساسی)

2-Subordinate clause رستهی لاوەکی کە پیک دیت لە سی جور

a- Noun clause رستهی ناوی

b- Adjectival clause رستهی ئاوەلناوی

c- Adverbial clause رستهی ئاوەلفرمانی

رسته و نیمچه رسته (الجملة و شبه الجملة) Clause and Phrase

1-رسته (clause) بریتیە لە پیکه وە بەستنی چەند وشە یە ک کە فرمانیکی تیا دایە و مانایەکی تەواوی هە یە

Example:

I saw the man **who was carrying a stick.**

2-نیمچه رسته (phrase) بریتیە لە پیکه وە بەستنی چەند وشە یە ک کە بە شیکێ رسته کە پیکه هینیت بە لام بە بی فرمان

Example:

I saw the man **carrying a stick**.

حونجه کردن ، رینوس spelling

ئێستاش دەست ده‌که‌ین به‌ گۆرانکاری له‌ وشه‌کاندا ، چۆنیتی دروستکردنی فرمان و ناو و ئاوه‌لناو و ئاوه‌لفرمان (ئاوه‌لکار) و چه‌ندین شتی تری پێویست

لابردنی پیتی (e) ی کۆتایی وشه

1-ئهو وشانه‌ی کۆتاییان هاتوو به‌ پیتی (e) ی بی‌ ده‌نگ (silent) ، له‌ کاتی خستنه‌ سه‌ری پاشگریک بو سه‌ر ئه‌م وشانه‌ به‌ مه‌رجیک پاشگره‌که‌ به‌ یه‌کیک له‌ پیته‌کانی (i, a, o, y) ده‌ست پێ بکات ، ئه‌وا زۆر به‌ی جار پیتی (e) ی کۆتایی لا ده‌بریت

- write + ing = writing
- continue + ous = continuous
- stone + y = stony
- fame + ous = famous/feiməs/
- move + able = movable/mu:vəbl/
- love + able = lovable/lʌvəbl/
- noise + y = noisy/noizi/
- simple + y = simply
- value + able = valuable
- ice + y = icy
- come + ing = coming

-live + ed = lived

-arrive + al = arrival

بەلام لەم وشانەی خوارەووەدا پیتی (e) لاناچیت لەکاتی زیاد کردنی (ing) هەرچەند وشەکە بە پیتی (e) کۆتایی هاتوو

-dye + ing = dyeing

-be + ing = being

ئەگەر فرمانیک (verb) بە (ee) کۆتایی هاتوو ئەوا (ee) دەستکاری ناکریت و راستەوخۆ (ing) بۆ زیاد دەکەین

-see + ing = seeing

2-ئەو وشانەی کۆتاییان هاتوو بە پیتی (e) ی بی دەنگ (silent) ، لەکاتی خستنه سەری پاشگریک که به نه بزوین (consonant) دەست پێبکات ئەوا پیتی (e) لاناچیت لەکاتی زیاد کردنی پاشگره که بۆی ، وه لەکاتی زیاد کردنی پاشگری (full) بۆ وشەیهک ، یهک (a) ی کۆتایی پاشگری (full) لادهچیت و دهبییت به (ful)

-hate + full = hateful

-care + full = careful

-safe + ty = safety

-arrange + ment = arrangement

-move + ment = movement

-use + full = useful

-nine + ty = ninety

-grate + full = grateful

-waste + full = wasteful

بەلام لەم وشانە ی خوارەو و چەندین وشە ی تریشدا پیتی (e) ی بی دەنگ لادەچیت هەرچەندە
پاشگرە کە بە نەبزوین (consonant) دەستی پیکردوو ، و اتا لە یاساکە لاینداو و شان
پیویستە زۆر جوان بیان ناسینەو و بو ئەو هی هەلە نەکەین لە کاتی گۆرانکاریدا

- wise + dom = wisdom
- argue + ment = argument
- true + th = truth
- true + ly = truly
- nine + th = ninth
- whole + ly = wholly
- awe + full = awful
- converse + tion = conversation
- wide + th = width
- oblige + tion = obligation
- produce + tion = production
- introduce + tion = introduction

3-ئەو وشانە ی کۆتاییان هاتوو بە پیتی (ce) یان (ge) ، لە کاتی خستنه سەری پاشگریک بو
سەر ئەم وشانە بە مەرچیک پاشگرە کە بە یهکیک لە پیتەکانی (a) و (o) دەست پی بکات ،
ئەوا پیتی (e) لا نابریت

- notice + able = noticeable
- manage + able = manageable
- courage + ous = courageous
- advantage + ous = advantageous

بەلام لەم وشانەدا پیتی (e) لایراوە هەرچەند بە پیتی (ce) کۆتایی هاتوووە و پاشگرەکەش بە (a) دەستی پیکردوووە

-practice + able = practicable

-practice + al = practical

و لە هەندیک وشەدا کە بە دوو پیتی (ce) کۆتایی هاتوووە لەکاتی زیاد کردنی (al) ئەوا پیتی (e) لادەچیت و پیتی (i) زیاد دەکریت بۆ پیش (al)

-commerce + al = commercial

-finance + al = financial

و لەم وشەیهی خوارەویدا کە بە پیتی (t) کۆتایی هاتوووە لەکاتی زیاد کردنی (al) ئەوا پیتی (i) زیاد دەکریت بۆ پیش (al)

- part (جزئي - بەشی) + al = partial

4- ئەو وشانە کۆتاییان هاتوووە بە دوو پیتی (ie) ئەوا پیتی (e) لا دەبریت و پیتی (i) دەگۆریت بۆ (y) لەکاتی خستنه سەری پاشگری (ing) بۆ سەر ئەم وشانە

-lie + ing = lying

-die + ing = dying

-tie + ing = tying

-vie + ing = vying

-hie + ing = hying

5- ئەگەر دوو پیتی (ei) کە دەنگی /i:/ دروست بکات ئەوا بەدوای پیتی (c) دا (ei) دیت ، و هەر وەها ئەگەر دوو پیتی (ie) کە دەنگی /i:/ دروست بکات ئەوا بەدوای هەموو پیتەکانی تردا (ie) دیت

-ceiling, receive, deceive, conceive, perceive...etc.

-niece, relieve, relief, belief, believe, yield, field, achieve, shield
...etc.

به لام له م وشه یه ی لای خواره وه دا هه رچه نده دوو پیتی (ei) دهنگی /i:/ دروست ده کات ،
به لام به دوای پیتی (s) دا هاتوو ه که شازه

seize /si:z/ دهگریت , seizure

6- له م وشانه ی خواره وه دا دوو پیتی (ei) و (ie) دهنگی /i:/ دروست ناکه ن له بهرئه وه یاسای
ژماره (5) شمویان ناکات و به سه ریاندا جیبه جی ناکری

foreign, forfeit, cuneiform, height, heir, their, weight, neighbor,
neighbour, leisure, neither, society, science, scientist, scientific,
ancient, conscience, cashier...etc.

دوو جار نوسینه وه ی پیتی نه بزوینی کۆتایی وشه Doubling the final consonant

ئه م بابته بریتیه له (کردن به دووان) ی پیتی کۆتایی وشه له کاتی زیاد کردنی پاشگریکدا
بو ی ، وه ئه م بابته ش چه ند رینماییه کی خو ی هه یه وا له خواره وه به پشتیوانی خوا ده یان
نوسم

1- ئه و وشانه ی که یه ک برگه ن و کۆتاییان هاتوو به نه بزوینیک (consonant) و له پیش ئه م
نه بزوینه وه ته نها یه ک بزوین (vowel) هه بیته ، ئه و پیتی کۆتایی ده بیته به دووان
(double) له کاتی زیاد کردنی پاشگریک که به بیته بزوینه کان (vowel) و پیتی (y) ده ست
پیکات یان یاسایه که یان به م شیوه یه (consonant + vowel + consonant) ئه و
پیتی کۆتایی ده بیته به دووان (double)

-stop + ing = stopping

-stop + ed = stopped

-stop + er = stopper

-beg + ing = begging

-beg + ed = begged

-beg + ar = beggar

-fit + ing = fitting

-fit + ed = fitted

-fit + er = fitter

-win + er = winner

-win + ing = winning

-run + er = runner

-run + ing = running

-get + ing = getting

-red + ed = redder

-put + ing = putting

-mad + ed = madder

-plan + ed = planned

-plan + ing = planning

-fun + y = funny/fʌni/

-sun + y = sunny/sʌni/

-fat + er = fatter

-cut + ing = cutting

2-ئە و وشانە ی که لە یە ک برگە زیاترن و بە هەمان شیوە کۆتاییان هاتوو بەم یاسایە

(consonant + vowel + consonant) وە شەدە (توندی) (stress) لە سەر برگە ی

دووهمی وشه‌که بی‌ت نه‌وا نه‌بزوینی کو‌تایی ده‌بی‌ت به‌ دووان (double) له‌کاتی زیاد کردنی
پاشگریک که به‌ بزوین ده‌ست پی‌ بکات

- begin + ing = beginning
- permit + ed = permitted
- forbid + en = forbidden
- regret + able = regrettable
- forgot + en = forgotten
- refer + ed = referred
- prefer + ed = preferred

3- نه‌و وشانه‌ی که له‌ یه‌ک بر‌گه‌ زیاترن و کو‌تاییان هاتوو به‌ پیتی (ا) نه‌وا له‌ کاتی زیاد کردنی
پاشگریک که به‌ بزوین ده‌ست پی‌ بکات ، نه‌وا پیتی (ا) ی کو‌تایی دووجا ده‌نوسینه‌وه و
ده‌یکه‌ین به‌ (double) چونکه‌ پیش پیتی (ا) ته‌نها یه‌ک پیتی بزوین هه‌یه

- quarrel + ed = quarrelled
- jewel + er = jeweller
- marvel + ous = marvellous
- travel + er = traveller
- travel + ed = travelled
- control + ing = controlling
- control + ed = controlled

4- نه‌و وشانه‌ی که یه‌ک بر‌گه‌ زیاترن و کو‌تاییان هاتوو به‌ پیتی (ا) نه‌وا له‌ کاتی زیاد کردنی
پاشگریک که به‌ بزوین ده‌ست پی‌ بکات ، نه‌وا پیتی (ا) ی کو‌تایی دووجار نانوسینه‌وه و
نایکه‌ین به‌ (double) چونکه‌ پیش پیتی (ا) دوو پیتی بزوین هه‌یه

heal + ing = healing

feel + ing = feeling

steal + ing = stealing

deal + er = dealer

5-ئەو وشانە ی که کۆتاییان هاتوو بە (x) یان (w) یان (y) هیچ کاتیک نابن بە (double) له کاتی زیاد کردنی هەر پاشگریکدا

show + ed = showed

fix + ed = fixed

stay + ed = stayed

play + ed = played

play + er = player

snow + ed = snowed

mix + ed = mixed

6-ئەم وشانە ی خوارەو هەر چەندە که یاساکە ی بەم شیوەیە (consonant + vowel + consonant) و له یە ک برگە زیاترن بە لام پیتی کۆتاییان دووبارە نابیتەو و نابیت بە دووان چونکە شازن

open + ed = opened

open + er = opener

open + ing = opening

visit + or = visitor

visit + ed = visited

visit + ing = visiting

listen + er = listener

listen + ed = listened

listen + ing = listening

suffer + ed = suffered

suffer + ing = suffering

happen + ed = happened

happen + ing = happening

answer + ed = answered

develop + ed = developed

offer + ed = offered

differ + ed = differed

7- ئەگەر وشەیهک بە پیتیکی نەبزوین کۆتایی هاتبوو وە لە پیش پیتە نەبزوینە کە وە دوو پیتی بزوین هەبوو ، ئەوا لە کاتی زیاد کردنی هەر پاشگریک پیتی نەبزوینی کۆتایی دووبارە نابێتە وە

beat + en = beaten

heat + er = heater

book + ing = booking

clean + er = cleaner

clean + ed = cleaned

The letter (y) at the ends of the words

پیتی (y) لە کۆتایی وشەکاندا

1- ئەگەر پیش پیتی (y) پیتی نەبزوین هەبوو ، پیتی (y) دەگۆرێت بۆ (i) لە کاتی خستنه سەری هەر پاشگریک زۆر بەی جار جگە لە پاشگری (ing) پاشان پاشگره کە ی بۆ زیاد دەکەین ، جا

وشه که فرمان بیت یان ناو بیت یان ئاوه‌لناو بیت وهکو ئەم نمونانه‌ی لای خواره‌وه و چه‌ندین نمونه‌ی تریش

happy + ness = happiness

tidy + er = tidier

cry + ed = cried

cry + s = cries

study + ed = studied

study + s = studies

country + s = countries

muddy + er = muddier

dry + ed = dried

fly + s = flies

heavy + er = heavier

dry + ly = drily or dryly

dry + er = drier or dryer

2- به‌لام ئە‌گەر پيش پیتی (y) بزوين بوو ، پیتی (y) ناگورپت بو (i) له‌کاتی خستنه‌ سەری هەر پاشگریک

play + er = player

destroy + ed = destroyed

obey + ed = obeyed

study + ing = studying

enjoy + ment = enjoyment

boy + s = boys

تیبینی / بەلام ئەم وشانە ی خوارەووە شازن و پیویستە زۆر جوان لە بەریان بکەین

day + ly = daily

pay + ed = paid

lay + ed = laid

say + ed = said

تیبینی / لە کاتی زیاد کردنی پاشگری (ing) بو هەر وشە یە ک پیتی (y) بە هیچ شیوەک گۆرانکاری بەسەردا نایات و وەکو خۆی دەینوسینەووە لە گەل پاشگرەکی

try + ing = trying

cry + ing = crying

buy + ing = buying

fly + ing = flying

پەلە بەراورد و پەلە بالا comparative and superlative

پیویستە ئەووە بزانیە کە بەراورد کردن (مقارنە) بریتیە لە بەراورد کردن لە نیوان تەنھا دوو شتدا بو نمونە بلیین (أحمد دريژتره (بالأبه رزتره) له علی)، وە پەلە بالا واتا باشتترین لە نیوان هەموو بژاردەکان بو نمونە (أحمد بالأبه رزترینه له نیوان هەموو هاوپیکانیدا)، وە ئەم بابەتەش لە گەل وشەکاندا گۆرانکاری زۆر هەیه لە پووی یە ک برگە یان دوو برگە و زیاتر، وە لە گەل پەلە بەراورددا (than) بەکار دەهینین و دەبخەینە دوا ی ئاوەلناوە پەلە بەراوردە کەووە بو ئاوەلناوە یە ک برگەکان، وە بو پەلە بالا (the) بەکار دەهینین و دەبخەینە پیش ئاوەلناوە پەلە بەراوردە کەووە بو ئاوەلناوە یە ک برگەکان، وە بو ئاوەلناوە لە یە ک برگەکان زیاتر (more) بو

پلە ی بەراورد بە کار دەھێنین و دەرخەینە پێش ئاوەلناوە لە یەک بڕگە زیاترە کەو، وە بۆ ئاوەلناوە لە یەک بڕگە کان زیاتر (most) بۆ پلە ی بەراورد بە کار دەھێنین و دەرخەینە پێش ئاوەلناوە لە یەک بڕگە زیاترە کەو، و لە خوارەو بە ھەندیک نمونە چەند ئاوەلناویک بۆ ڤوون کردنەو دەنوسین

1- ئەگەر ئاوەلناوە کە پێکھاتبوو لە یەک بڕگە یان یەک بڕگە ی دەنگی (مقطع صوتی واحد) ئەوا بۆ پلە ی بەراورد (er) ی بۆ زیاد دەکەین بۆ پلە ی بالا (est) بۆ زیاد دەکەین

ژمارە	ئاوہلناو	ماناکە ی	پلە ی بەراورد	پلە ی بالا
1	cheap	ھەرزان	cheaper	cheapest
2	clear	ئاسان	clearer	clearest
3	clever	زیرەک ، زرنگ	cleverer	cleverest
4	cool	سارد	cooler	coolest
5	few	کەم	fewer	fewest
6	high	بەرز	higher	highest
7	old	بەتەمەن ، کۆن	older	oldest
8	rich	دەوڵەمەند	richer	richest
9	short	کورت	shorter	shortest
10	simple	سادە	simpler	simplest
11	small	بچوک	smaller	smallest
12	tall	دریژ (بالا بەرز)	taller	tallest

2- ئەگەر ئاوەلناوە کە پێکھاتبوو لە یەک بڕگە یان یەک بڕگە ی دەنگی (مقطع صوتی واحد) و بە پیتی (e) کۆتایی ھاتبوو ئەوا بۆ پلە ی بەراورد (r) ی بۆ زیاد دەکەین بۆ پلە ی بالا (st) بۆ زیاد دەکەین

ژمارە	ئاوەلناو	ماناکە	پەلە بەراورد	پەلە بالا
1	brave	ئازا ، مەرد	braver	bravest
2	large	فراوان ، گەورە ، مەزن	larger	largest
3	nice	جوان ، رێکوپێک	nicer	nicest
4	rude	بێشەرم ، بێرێز	ruder	rudest
5	safe	سەلامەت ، بێ ترس	safer	safest
6	simple	سادە ، بسیط	simpler	simplest

3- ئەگەر ئاوەلناوەکە پێکھاتبوو لە یەک بڕگە یان یەک بڕگە دەنگی (مقطع صوتي واحد) ، وە بە پیتیکی نەبزوین کۆتایی ھاتبوو وە لە پێش پیتی نەبزوینی کۆتاییەو یەک پیتی بزوین ھاتبوو ئەوا پیتی نەبزوینی کۆتایی دەبێت بە دووان (double) و پاشان بۆ پەلە بەراورد (er) ی بۆ زیاد دەکەین بۆ پەلە بالا (est) بۆ زیاد دەکەین

ژمارە	ئاوەلناو	ماناکە	پەلە بەراورد	پەلە بالا
1	big	گەورە ، مەزن	bigger	biggest
2	hot	گەرم	hotter	hottest
3	mad	شیت ، مجنون	madder	maddest
4	red	سور	redder	reddest
5	thin	تەنک ، باریک	thinner	thinnest

4- ئەگەر ئاوەلناوەکە پێکھاتبوو لە یەک بڕگە یان یەک بڕگە دەنگی (مقطع صوتي واحد) ، وە بە پیتی (y) کۆتایی ھاتبوو وە لە پێش پیتی (y) ی کۆتاییەو یەک پیتی نەبزوین ھەبوو ئەوا پیتی (y) ی کۆتایی دەبێت بە (i) و پاشان بۆ پەلە بەراورد (er) ی بۆ زیاد دەکەین بۆ پەلە بالا (est) بۆ زیاد دەکەین

ژمارە	ئاوەلناو	ماناکە ی	پەلە بەراورد	پەلە بالآ
1	easy	ئاسان ، سوک ، سهل	easier	easier
2	funny	گالته چی ، روو خووش	funnier	funniest
3	heavy	قورس ، قورس	heavier	heaviest
4	lazy	تەمەل ، تەمەل	lazier	laziest
5	pretty	جوان ، جمیل	prettier	prettiest
6	rainy	باراناوی ، ممطر	rainier	rainiest
7	tidy	گەرە ، مەزن	tidier	tidiest

5- ئەگەر ئاوەلناوە کە پیکهاتبوو لە (زیاتر لە برگە یە ک) یان (زیاتر لە یە ک برگە ی دەنگی) (مقطع صوتی واحد) ئەوا بو پەلە بەراورد (more) ی بو زیاد دەکەین بو پەلە بالآ (most) بو زیاد دەکەین بو پێش ئاوەلناوە کە ، یان (less) دەخەینە پێش ئاوەلناوە کە وە بو پەلە بەراورد و وشە ی (least) دەخەینە پێش ئاوەلناوە کە وە ، بەلام ئەم دووانە (less) و (least) بو حالە تیکی کە مەترە لە ئاوەلناوە کە

ژمارە	ئاوەلناو	ماناکە ی	پەلە بەراورد	پەلە بالآ
1	able	بە توانا ، بە هیز	more able	most able
2	attractive	سەر نچراکیش	more attractive	most attractive
3	beautiful	جوان	more beautiful	most beautiful
	complicated	ئالۆز	more complicated	most complicated
4	correct	راست	more correct	most correct
5	dangerous	ترسناک	more dangerous	most dangerous
6	different	جیاواز ، مختلف	more different	more different
7	difficult	زەحمەت ، قورس	more difficult	most difficult

8	expensive	گرانبەها ، گران	more expensive	most expensive
9	fashionable	باو ، هاوچەرخ	more fashionable	most fashionable
10	fluent	زمان رەوان	more fluent	most fluent
11	important	گرنگ	more important	most important
12	simple	سادە	more simple	most simple

تێبینی: ئاوەلناوی (simple) دەتوانین بە هەردوو شیوازی (simpler, simplest) و (more simple, most simple) بنوسین بۆ زانیاریمان (oxford advanced learner's dictionary) لاپەرە (1199), هەرودها ئاوەلناوی (lovely) واتە (جوان) دەتوانین بە هەردوو شیوازی (lovelier, loveliest) و (more lovely, most lovely) بنوسین بۆ زانیاریمان

6-ئەم ئاوەلناوانە لای خوارەو کاتیک دەگۆرین بۆ پلە بەراورد و پلە بالا، بە شیوەیەکی شاز دەگۆرین و یاسا شمولیان ناکات

ژمارە	ئاوەلناو	ماناکە	پلە بەراورد	پلە بالا
1	bad	خراپ	worse	worst
2	far	دوور	farther	farthest
3	good	باش	better	best
6	little	کەم	less	least
4	many	زۆر (ژمیروا)	more	most
5	much	زۆر (نەژمیروا)	more	most
6	well	باش، بە باشی	better	best

How to create nouns? ناو چۆن دروست دەکریت؟

1- به هۆی خسته سەری پاشگری (ment) بو سەر هەندیک چاوگ (base)

n.	base or infinitive	noun	واتاکەى
1	treat	treatment	چارەسەر کردن
2	develop	development	پیشکەوتن
3	postpone	postponement	دواخستن
4	argue	argument	گفتوگۆ کردن ، مناقشة
5	improve	improvement	برەو پیدان ، پیشکەوتن
6	measure	measurement	پێوانە کردن ، پێوان
7	enjoy	enjoyment	پابواردن ، خوۆشى
8	move	movement	جوله
9	amuse	amusement	کات بەسەر بردن ، پابواردن
10	punish	punishment	سزادان
11	pay	payment	پیدان ، دان (دفع – پارە)
12	agree	agreement	پازی بوون ، قایل بوون
13	ail	ailment	نە خوۆشى ، دەرد ، بيمارى
14	consign	consignment	ناردن ، په‌وانە کردن

2- به هۆی خسته سەری پاشگری (sion) بو سەر هەندیک چاوگ (base) ، واتا ئەو فرمانانەى که کو‌تاییان هاتوو به (d) یان (de) ئەوا له‌کاتی گۆرینیان بو ناو لادەبرین دەبن به (sion)

n.	base	noun	واتاکەى
1	expand	expansion	فراوان کردن ، فراوان بوون
2	decide	decision	بڕیار دان ، بڕیار

3	provide	provision	ئاماده کردن ، پیدان
4	exclude	exclusion	دبران ، دوورخستنه‌وه ، ده‌رکردن
5	conclude	conclusion	گه‌یشتنه‌ ئه‌نجام
6	divide	division	دابەشکردن
7	intrude	intrusion	خۆ تێ هه‌لقورتانندن ، تەخەل

3- به‌هۆی خستنه‌ سهری پاشگری (tion) بو‌ سه‌ر چاوگ (base) ، وه‌ هه‌ندیک گۆرانه‌کارێ له‌ وشه‌کاندا روو ده‌ده‌ن پێویسته‌ بیان زانین

n.	base	noun	واتاکه‌ی
1	abolish	abolition	له‌ناو بردن
2	attract	attraction	سه‌رنج راکێشان
3	classify	classification	پۆلێن کردن ، تصنیف
4	collect	collection	کو‌ کردنه‌وه ، کو‌
5	connect	connection	به‌ستنه‌وه ، په‌یوه‌ندی ، په‌یوه‌ستی
6	conserve	conservation	پاراستن
7	construct	construction	دروستکردن
8	consume	consumption	به‌کار هێنان
9	create	creation	دروست بوون ، دروست کردن
10	define	definition	پێناسه‌ کردن ، تعریف
11	explain	explanation	پوون کردنه‌وه ، شه‌رح کردن
12	explore	exploration	دۆزینه‌وه
13	imagine	imagination	خه‌یال ، لیکدانه‌وه ، تصور
14	invent	invention	داهێنان ، ابداع

15	locate	location	شوین دیاری کردن ، شوین
16	multiply	multiplication	کرداری لیکدان ، لیکدان
17	pollute	pollution	پیس بوون ، پیس کردن
18	prepare	preparation	ئاماده کردن
19	recognize	recognition	ناسینه‌وه

4- به هوی خستنه سهری پاشگری (ness) بو سه‌ر ئاوه‌لناو

n.	ئاوه‌لناو	ناو	واتاکه‌ی
1	careful	carefulness	وریایی
2	clever	cleverness	زیره‌کی
3	dark	darkness	تاریکی
4	happy	happiness	دلخۆشی
5	ill	illness	نه‌خۆشی
6	lazy	laziness	ته‌مه‌لی
7	rich	richness	ده‌وله‌مه‌ندی
8	sick	sickness	نه‌خۆشی
9	tired	tiredness	هیلاکی ، ماندویتی
10	weak	weakness	لاوازی

5- به هوی خستنه سهری پاشگری (-ity) یان (-ty) یان (-y) بو سه‌ر ئاوه‌لناو ، به لام هه‌ندیک گۆرانیکاری له وشه‌کاندا رووده‌دات له کاتی گۆرینی بو ناو ، پیویسته زۆر ئاگامان لیبیت

ژماره	ئاوه‌لناو	ناو	واتاکه‌ی
1	able	ability	توانا

2	active	activity	چالاکى
3	capable	capacity	توانا
4	certain	certainty	دەلیابوون
5	difficult	difficulty	زەحمەتی ، قورسی
6	jealous	jealousy	پەرۆش ، غیرە
7	possible	possibility	احتمال ، شیان ، دەکریت ، امکانیە
8	loyal	loyalty	دەسۆزی
9	generous	generosity	بەخشندهیی
10	personal	personality	کەسایەتی
11	anxious	anxiety	دوودل بوون ، قە لەق بوون
12	cruel	cruelty	توند و تیژی
13	honest	honesty	دەستپاکی ، راستگۆیی
14	similar	similarity	چونیه کی ، هەمەچەشنى
15	stupid	stupidity	گەوجی ، گەمزەیی ، کەریتی

6-بەهۆی خستنه سەری پاشگری (-th) بو سەر ئاوەلناو ، بەلام هەندیک گۆرانکاری لە وشەکاندا روودەدات لەکاتی گۆرینی بو ناو ، پێویستە زۆر ئاگامان لیبیت

ژماره	ئاوهلناو	ناو	واتاکه‌ی
1	long	length	دریژی
2	strong	strength	هێز
3	dead	death	مردن
4	wide	width	پانی ، فراوانی
5	deep	depth	قولی

6	true	truth	راستی
---	------	-------	-------

7- ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه‌ش هه‌ندیک فرمان که به شیوازیکی ساز ده‌بن به ناو ، پێویسته زۆر ئاگامان لێی بیت

ژماره	فرمان	ناو	واتاکه‌ی
1	practise	practice	راهینان
2	arrive	arrival	گه‌یشتن
3	sign	signature	واژۆ کردن ، ئیمزا
4	behave	behaviour	ره‌فتار ، هه‌لسوکه‌وت
5	breathe	breath	هه‌ناسه
6	speak	speech	قسه ، قسه‌ کردن
7	succeed	success	سه‌رکه‌وتن
8	choose	choice	هه‌لبژاردن
9	depart	departure	به‌جیه‌یشتن ، کوچ
10	discover	discovery	دۆزینه‌وه ، اکتشاف
11	prove	proof	سه‌لماندن
12	try	trial	هه‌ولدان ، دادگایی
13	refuse	refusal	ره‌فز کردن ، ره‌ت کردنه‌وه
14	sell	sale	فروشتن
15	fail	failure	که‌وتن ، سه‌رنه‌که‌وتن ، فشل
16	fly	flight	فرین
17	hate	hatred	رق
18	know	knowledge	زانباری ، معرفه
19	weigh	weight	کیش ، وزن

20	lose	loss	له‌ده‌ست دان ، دۆراندن ، ونکردن
21	obey	obedience	گوپرایه‌لی
22	please	pleasure	دلخۆشی ، خۆشی ، متعه

8-به‌هۆی خستنه‌سهری پاشگری (-dom) بو سەر ئاوه‌لناو

ژماره	فرمان	ناو	واتاکه‌ی
1	free	freedom	ئازادی
2	wise	wisdom	ژیری ، عقل

9-به‌هۆی خستنه‌سهری پاشگری (-ian) بو سەر ئاوه‌لناو یان ناو

ژماره	فرمان	ناو	واتاکه‌ی
1	electric	electrician	کاره‌باچی
2	music	musician	مۆسیقاژهن ، مۆسیقا زان
3	physic	physician	دکتۆر ، پزیشک

10-به‌هۆی گۆرینی پیتی (t) ی ئاوه‌لناو بو پیتی (ce) ده‌بن به‌ ناو

ژماره	فرمان	ناو	واتاکه‌ی
1	different	difference	جیاوازی
2	absent	absence	نائاماده‌بوون ، دیارنه‌بوون
3	adolescent	adolescence	هه‌رزه‌کاری
4	obedient	obedience	گوپرایه‌لی

چۆنییەتی دروستکردنی ئاوەلناو بە ھۆی (ناو) ھوہ یان بە ھۆی (فرمان) ھوہ

1- ھەندیک ناو (noun) بە زیاد کردنی پاشگری (full) بۆیان دەبن بە ئاوەلناو، وە یەک (a) لە پاشگری (full) ھەکش کەم دەکریتەوہ

mercy (n.) + full = merciful بەبەزەیی، بەرەحم

use (n.) + full = useful بەسوود

faith (n.) + full = faithful باوەردار

skill (n.) + full = skillful لیزان، کارامە

care (n.) + full = careful وریا، بەئاگا

beauty (n.) + full = beautiful جوان

play (n.) + full = playful گالتهچی

hate (n.) + full = hateful رەزا قورس، ناپەسەند

success (n.) + full = successful سەرکەوتوو

peace (n.) + full = peaceful ئاشتییخواز، بیوہی

awe (n.) + full = awful سامدار، بەترس، ترسناک

duty (n.) + full = dutiful گوێرایەل، مطیع، بەئەرک ھەلساو

wonder (n.) + full = wonderful سەرسوڕھینەر، ناوازە

pain (n.) + full = painful بەئازار، بەئیش، بەسوئ

help (n.) + full = helpful یامەتی دەر، یاریدەدەر

harm (n.) + full = harmful ئازاردەر، زیان به‌خش

2-هه‌ندیك ناو به زیادکردنی پاشگری (OUS) بویان ده‌بن به ئاوه‌لناو

danger (n.) + ous = dangerous

courage (n.) + ous = courageous

advantage (n.) + ous = advantageous

fame (n.) + ous = famous

poison (n.) + ous = poisonous

marvel (n.) + ous = marvellous

هه‌ندیك (ناو) یان (فرمان) به زیاد کردنی پاشگری (able) ده‌بن به ئاوه‌لناو

n.	ناو یان فرمان	ماناکه‌ی	چوئیتی گۆرانی وشه‌که بو ئاوه‌لناو
1	change (v.)	ده‌یگۆرپیت	changeable
2	notice (v.)	تیبینی ده‌کات	noticeable
3	manage (v.)	جیبه‌جیی ده‌کات	manageable
4	suit (v.)	ده‌یگونجیپیت	suitable
5	agree (v.)	پازی ده‌بییت	agreeable
6	love (v.)	حه‌زی لی ده‌کات	lovable
7	use (v.)	به‌کاری ده‌هیپیت	usable
8	desire (v.)	ئاره‌زووی ده‌کات	desirable
9	advise (v.)	ئامۆژگاری ده‌کات	advisable
10	misery (n.)	خه‌فه‌ت (یأس)	miserable

11	practice (n.)	راهینان	practicable
12	profit (n.)	قازانج	Profitable
13	avail (v.)	سوود ده‌بینیت ، سوود ده‌به‌خشیت	available
14	admire (v.)	به‌دلی ده‌بیت	admirable
15	rely (v.)	پشتی پی ده‌به‌ستیت	reliable
16	value (v.)	ده‌ینرخینیت	valuable
17	flame (n.)	گر	flammable
18	answer (v.)	وه‌لام ده‌داته‌وه	answerable

هه‌ندیک (ئاوه‌لناو) دروست ده‌کرین به‌ زیاد کردنی پاشگری (al) بو‌ سه‌ر (ناو)

ژ	ناو	واتاکه‌ی	شیوازی دروست بوونی ئاوه‌لناو
1	geometry	ئه‌ندازه	geometrical
2	alphabet	ئه‌لفوبی	alphabetical
3	centre	ناوه‌ند ، چه‌ق ، سه‌نته‌ر	central
4	education	په‌روه‌رده ، تریبه	educational
5	nation	نه‌ته‌وه	national
6	nature	سروش‌ت ، طبیعه	natural
7	Person	که‌س ، شخص	personal
8	part	به‌ش ، پارچه	partial
9	history	میژوو ، تاریخ	historical
10	universe	جیهان ، عالم	universal
11	medicine	ده‌رمان ، دواء	medical
12	origin	بنه‌رەت ، أصل	original

هەندیک (ئاوہلناو) دروست دەبن بە زیاد کردنی پاشگری (ible) بۆ سەر (ناو) یان (فرمان)

ژ	ناو یان فرمان	واتاکە ی	ئاوہلناو	واتاکە ی
1	sense (v.)	هەست دەکات	sensible	هەستیار ، حساس
2	respond (v.)	وہلام دەداتەوہ	responsible	لێپرسراو ، بەرپرس
3	digest (v.)	هەرسی دەکات	digestible	زوو هەرس بوو
4	horrify (v.)	دەیترسیینیت	horrible	ترسناک
5	terrify (v.)	دەیترسیینیت	terrible	ترسناک
6	divide (v.)	دابەشی دەکات	divisible	دابەشبوو ، دابەشکراو
7	flex (v.)	نەرم دەبیت ، لول دەبیت	flexible	نەرم
8	vision (n.)	بینین	visible	بینراو

هەندیک (ئاوہلفرمان) دروست دەبن بە زیاد کردنی پاشگری (ly) بۆ سەر (ئاوہلناو)

n.	ئاوہلناو	ئاوہلفرمان
1	angry	angrily
2	busy	busily
3	lucky	luckily
4	free	freely
5	beautiful	beautifully
6	occasion	occasionally
7	true	truly
8	fond	fondly

هەندیک فرمان (verb) دروست دەبن بە ھۆی خستنه سەری پاشگری (en) بۆ سەر (ناو)

n.	noun	meaning	verb
----	------	---------	------

1	fright	ترس	frighten
2	haste	خیرایی	hasten
3	length	دریژی	lengthen
4	height	بەرزی	heighten
5	threat	هەرەشە	threaten

هەندیک فرمان (verb) دروست دەبن بە هۆی خستنه سەری پیشگری (en) بو سەر (ناو)

ژماره	noun ناو	واتاکەى meaning	دروست بوونی فرمان verb
1	courage	ئازایەتی	encourage
2	force	هیز	enforce

هەندیک فرمان (verb) دروست دەبن بە هۆی خستنه سەری پیشگری (en) بو سەر (ئاوہلناو)

ژماره	ئاوہلناو	واتاکەى	دروست بوونی فرمان verb
1	rich	دەولەمەند	enrich
2	sure	دنیا	ensure
3	large	فراوان	enlarge
4	able	بەتوانا	enable

هەندیک فرمان دروست دەبن بە هۆی خستنه سەری پاشگری (en) بو سەر ئاوہلناو

ژماره	ئاوہلناو	واتاکەى	فرمان
1	deaf	کەر	deafen
2	deep	قول ، عمیق	deepen

3	sharp	تیز	sharpen
4	less	کەم	lessen
5	red	سوور	redden
6	mad	شیت ، مجنون	madden
7	soft	نەرم	soften
8	tight	توند	tighten
9	fast	خیرا	fasten
10	loose	شل	loosen
11	white	سپی	whiten
12	light	پووناک	lighten

هەندیک فرمان دروست دەبن بە هۆی خستنه سەری پاشگری (-ify) بو سەر ئاوه‌لناو

ژماره	ئاوه‌لناو	واتاکه‌ی	فرمان
1	simple	ساده ، ئاسان	simplify
2	terrible	ترسناک	terrify
3	horrible	ترسناک	horrify
4	pure	پاک ، خاوین	purify
5	beautiful	جوان	beautify

پاشگری (-ist) دەخریته سەر هەندیک (ناو) یان (فرمان) بو دروستکردنی ناوی تر (بکەر)

n.	ناو	واتاکه‌ی	ناوی تر (بکەر)	واتاکه‌ی
1	art	هونه‌ر	artist	هونه‌رمه‌ند
2	biology (n.)	زینده‌وه‌رزانی	biologist	زینده‌وه‌رناس

3	chemisty (n.)	زانستی کیمیا	chemist	کیمیاهر ، ده‌رمانساز
4	economy (n.)	ئابوری	economist	ئابوریناس
5	journal (n.)	رۆژنامه	journalist	رۆژنامه‌نوس
6	psychology (n.)	ده‌رونناسی	psychologist	ده‌رونناس
7	reception (n.)	پیشوازی کردن	receptionist	کارمه‌ندی پیشوازی
8	science (n.)	زانست	scientist	زانا
9	type (v.)	چاپ ده‌کات	typist	چاپکه‌ر

هه‌ندی‌ک وشه‌ ده‌نوسم که کۆتاییان هاتوو به (er) یان (ar) یان (or) که زۆربه‌ی جار (ناو) ن و هه‌ندی‌ک جاریش ئاوه‌لناون ، وه (or) زیاتر له‌دوای (rr,t) هوه‌ دیت ، وه هه‌روه‌ها (ar) یش زیاتر له‌ دوای (a) هوه‌ دیت

-er	-ar	-or
dealer	cellar	condutor
prayer	collar	doctor
speaker	beggar	visitor
farmer	pillar	actor
cleaner	circular	creator
leader	particular	motor
fisher	peculiar	reactor
tower	popular	radiator
bitter	Regular	sculptor
heater	similar	terror
waiter	scholar	error
chapter	familiar	mirror
manner	vinegar	sailor
corner	grammar	mayor
gardener	cigar	minor
teacher	cedar	major
baker	burglar	razor

believer		author
climber		suitor
passenger		horror
liter		debtor

هەندیک ئاوەلناویش دەنوسم کە کۆتاییان هاتوو بە (ible) یان (able) ، وە (ible) زیاتر لەدوای (t, rr, x, s) هەو دەیت ، وە زۆربەیان بە پاشگری (un) دەکرین بە پێچەوانە

number	(-able)	(-ible)
1	usable	incredible
2	advisable	permissible
3	movable	digestible
4	questionable	divisible
5	unbelievable	horrible
6	believable	terrible
7	changeable	visible
8	noticeable	possible
9	agreeable	responsible
10	lovable	sensible
11	remarkable	accessible
12	miserable	compatible
13	profitable	
14	desirable	
15	avoidable	
16	excitable	

چۆنیتی گۆرینی ناوی تاک بۆ کۆ

ئاوەکان چەن وشەیه کەن بۆ باسکردنی (ناویک ، زانستیک ، کەسیک ، شتیکی ، شوینیکی ، بیروکەیه ک ، هەست کردنیکی) ، بۆ نمونە :

أشخاص	people	man, father, teacher, neighbour...etc.
أشياء	things	book, table, sugar, fruit...etc.
أماكن	places	school, street, city, house...etc.
أفكار	ideas	freedom, honesty, truth...etc.
شعور	feelings	Happiness, anger, boredom, joy...etc.

وه ناوه‌کان دابه‌ش ده‌بن بو دوو به‌ش ئه‌وانیش بریتین له :

1-countable nouns ناوی ژمیرراو

2-uncountable nouns ناوی نه‌ژمیرراو

1-Countable nouns ناوی ژمیرراو

ئە و شتانه‌ن که ده‌توانی بژمیرری وه‌ک یه‌ک ، دوو ، سی و هه‌روه‌ها به‌و شیوه‌یه‌یه.

2-uncountable nouns ناوی نه‌ژمیرراو

ئە و شتانه‌ن که ناتوانی بژمیرری ، واته ناتوانی ژماره له‌پیشیان‌ه‌وه به‌کاربه‌ییری.

کۆکردنه‌وه‌ی ناوه‌کان (جمع الأسماء)

له‌ زمانی کوردی و ئینگیزیدا ، (مثنی) نییه وه‌کو زمانی عه‌ره‌بی به‌لکو ئه‌وه‌ی که هه‌مانه‌ ته‌نها تاکه یان کۆیه

زۆربه‌ی ناوه‌کان به‌ زیاد کردنی پیتی (s) بو کۆتایی وشه‌که ده‌بن به‌ کۆ له‌گه‌ل ره‌چاو کردنی یاسا‌کانی زیاد کردنی پیتی (s) ی کۆتایی بو نمونه:

school → schools

ئەم ناوانە بکە بە کو (جمع): fly, bus

لەوانە یە لەسەدا نەوهدی خەلک بلین دەبن بە flys, buss

بەلام ئەو دوانە ی سەرەووە کە کراون بە کو هەلەن ، وە راستییە کەشی بریتیە لە flies, buses

ئامرازی نەناساندن ناخەینە پیش ناوی کو بو نمونە:

هەلە یە I bought a toys.

راستە I bought toys.

کو کردنەوهدی ناوی ژمیرراو

1- ئەم ناوانە شیوەی تاک و کو یان هە یە .

2- لە پیش ناوی تاکي ژمیرراو دەتوانین (a) یان (an) بە کاربەینین.

3- ناتوانین ناوی تاکي ژمیرراو بە کاربەینین بە تەنھا بە بی (a, an, one, my, your, his, her,...etc.)

بو گۆرینی ناوی تاک بو کو بە زیاد کردنی پیتی (s) بو سەر وشە کە دەکریت بە کو ، جا هەندیک لەو وشانە تەنھا بە زیاد کردنی پیتی (s) بو یان دەبن بە کو ، وە لە هەندیک تریاندا لە گەل پیتی (s) دا پیتی تریش زیاد دەبیت بو پیش پیتی (s) ، وە هەندیک وشەش سازن و پیتی (s) وەرناگرن و بە لکو بە شیوازیکی جیاواز دەبن بە کو ، وە پشت بە خوا لە خوارەووە هەندیک روون کردنەووە دەنوسم

1- زۆر بە ی وشەکان دەکرین بە کو ئەویش بە خستنه سەری پیتی (s) بو کوتایی وشە کە بو

نمونە:

month + s = months

book + s = books

brick + s = bricks

day + s = days

classroom + s = classrooms

horse + s = horses

pen + s = pens

car + s = cars

table + s = tables

2-ئه‌گه‌ر ناوه‌که کۆتایی هات به پیتی (f) یان به دوو پیتی (fe) ، ئه‌وا پیتی (f) و (fe) ده‌گۆرپت بو پیتی (ves) .

n.	ناوی تاک	ناوی کۆ	واتای کوردی
1	thief	thieves	دزه‌کان
2	calf	calves	گۆیره‌که‌کان
3	half	halves	نیوه‌کان
4	knife	knives	چه‌قۆیه‌کان
5	wife	wives	ژنه‌کان
6	leaf	leaves	گه‌لایه‌کان
7	shelf	shelves	ره‌فه‌کان
8	self	selves	خوده‌کان (نفوس)
9	life	lives	ژیانه‌کان
10	wolf	wolves	گورگه‌کان
11	loaf	loaves	کولیره‌کان

12	sheaf	sheaves	گورزەکان
13	scarf	scarves	ملپێچەکان

3- ئەگەر ناوەکە کۆتایی هاتوو بە پیتی (y) بە مەرجیک پیش پیتی (y) نەبزوین هاتبیت ئەوا پیتی (y) دەگۆرین بو پیتی (i) و ئینجا دوو پیتی (es) ی بو زیادەکەین ، بەلام ئەگەر پیش پیتی (y) بزوین هاتوو ئەوا تەنها پیتی (s) ی بو زیادەکەین بی ئەوەی پیتی (y) دەستکاری بکەین

lady + s = ladies

baby + s = babies

city + s = cities

body + s = bodies

country + s = countries

family + s = families

toy + s = toys

boy + s = boys

way + s = ways

key + s = keys

4- ئەگەر ناوەکە بە پیتەکانی (z, x, sh, ch, s, o) کۆتایی هات ئەوا لەکاتی کردنیان بە کۆ (es) یان بو زیاد دەکەین یان ئەگەر ناوەکە کۆتایی هاتوو بە یەکیک لەم دەنگانە /s/, /z/, /tʃ/, /dʒ/, /ʒ/, /ʃ/ ئەوا لەکاتی کردنیان بە کۆ (es) یان بو زیاد دەکەین

bus + s = buses

gas + s = gases

- watch + s = watches
match + s = matches
wish + s = wishes
dish + s = dishes
fez + s = fezzes
garage + s = garages
fox + s = foxes
cloth + s = clothes
church + s = churches
bush + s = bushes
class + s = classes
box + s = boxes
hero + s = heroes
negro + s = negroes
cargo + s = cargoes
volcano + s = volcanoes
motto + s = mottoes
buffalo + s = buffaloes
potato + s = potatoes
tomato + s = tomatoes
mosquito + s = mosquitoes

بەلام ئەم چەند وشەیی لای خوارەو بە پیتی (o) کۆتایی هاتوو بەلام تەنها بە پیتی (s) دەکرین بە کو، واتە (es) وەرناگرن

solo + s = solos

piano + s = pianos

radio + s = radios

zoo + s = zoos

5- ئەگەر ناوەکە کۆتایی هاتوو بە (sis) ئەوا لەکاتی کردنی بە کو دەیگۆرین بە (ses)

analysis + s = analyses

crisis + s = crises

emphasis + s = emphases

oasis + s = oases

basis + s = bases

exegesis + s = exegeses

6- ئەمانەش هەندیک ناوی شازن کە دەکرین بە کو کە یاسا نایانگریتەو و بە پیتی یاسا ناکرین بە کو

ox + s = oxen

man + s = men

woman + s = women

foot + s = feet

tooth + s = teeth

goose + s = geese

mouse + s = mice

louse + s = lice

child + s = children

policeman + s = policemen

policewoman + s = policewomen

erratum + s = errata

index + s = indices

تیبینی : هەندیک ناو هەیه که له حالهتی تاک و کۆدا وهکو یهکن و ناگۆرپین بو نمونه:

بەراز، بەرازهکان swine ، مەر، مەرپهکان sheep ، ئاسک ، ئاسکهکان deer

تیبینی : هەندیک ناو هەیه که له حالهتی تاک دان ، بهلام مامهلهی کۆیان له گهه دهکری بو نمونه:

police ، پیاوی ئاینی clergy ، گاگهه ، گا و مانگا cattle ، خهک ، گهه people

گیانهوهری زیانبهخش vermin ، گشتی public ، پهلهوهر poultry ، پۆلیس ، شرطه

Poultry are there. پهلهوهرهکان لیره

تیبینی : دهتوانین هەندیک ناوی کۆ بهکاربهیین به شیوهی کۆ بهلام به واتای جیاواز ، وهک

وشه (people) واته (گهه) بو نمونه:

گهه له ئه وروپا زور پهتاته دهخۆن . Peoples of Europe eat much of potato.

تیبینی : ناتوانین پاشگری (-s) ی کۆ دابنیین بو هەندیک ناوی کۆ کاتیک بهکاردههینری له دواي

ژمارهکانه وه بو نمونه:

dozen: two dozen دوو دهرزه ، score : three score نيشانه ، علامه

thousand : five thousand ههشت ، پینج ههزار ، hundred : eight hundred

dozen : two dozen دوو سهه ، head : two head ، نو ملیون million : nine million سهه

به لام ده توانین پاشگری (-s) ی کو دابنیین بو ئه و ناوانه ی سەرەوه کاتیک به کارده هیئری به بی ژماره یه کی دیاری کراو بو نمونه:

سەدان له کوران hundreds of boys , چەند دەرزه نیک له هیلکه dozens of eggs

تیبینی : هه ندیک ناو هه یه که ئاماژه ی کو ی پیوه یه به لام به شیوه ی تاک مامه له ی له گه لدا ده که یین له وانه هه ندیک ناوی زانسته کان بو نمونه:

news , mathematics , زانستی رهوشت ethics , قه ناره , سیداره gallows , هه وال news
زانستی دهنگه کان phonetics , زانستی فیزیاء physics , زانستی بیرکاری

تیبینی : ئه و شتانه ی که پیکهاتوون له دوو پارچه یان زیاتر ئه و له زمانی ئینگیزییدا به کو حسابیان بو ده کری ، به لام له زمانی کوردی و عه ره بیدا به شیوه ی تاک حسابیان بو ده که یین بو نمونه:

The scissors are lost. مقه سته که ونبوو

The scissor is lost. هه له یه ئه م رسته یه

ناوی نه ژمیرراو

ئه و ناوانه ن که ناکرین به کو نه به وه رگرتنی (s) یان (es) ، وه ناتوانین (a) یان (an) به کاربه یین له گه ل ناوی نه ژمیرراو ، وا له خواره وه هه ندیک ناوی نه ژمیرراو ده نوسم

flour	ئارد	salt	خوئ	meat	گوشت
information	زانیاری	coffee	قاوه	knowledge	زانیاری

butter	که ره	food	خواردن	tea	چا
sugar	شه کر	gold	ئالتون	blood	خوین
news	هه و اله کان	glass	شوشه	cheese	په نیر
milk	شیر	paper	وه ره قه	bread	نان
rice	برنج	wood	ته خته	furniture	که ل و په ل
rain	باران	steel	ئاسن	grass	گیا
cloth	کوتال ، قماش	music	مؤسیقا	marble	مه ره پر

تیبینی : هه موو ناوه نه ژمیرراوه کان مامه له ی تاکیان له گه ل ده کریت

Examples:

1-Coffee **is** a traditional drink in Saudi Arabia.

2-Milk **has** many minerals.

تیبینی : نه گه ر چه ند وشه یه کمان دانا که ده لاله ت بکات له چه ندیتتی (کمیه) له پیش ناوی نه ژمیرراو نه و کاته مامه له ی کو ده کات

Examples:

1-**Two** cups of tea **are** not enough for me.

2-**Five** liters of oil **do not** operate this machine.

کورتکراوه کان (Abbreviations (contractions)

ژماره	پیش کورتکردنه وه	دوای کورتکردنه وه ده بیته به
1	I am	I'm
2	I had	I'd
3	I have	I've
4	I shall	I'll
5	I will	I'll

6	I would	I'd
7	are not	aren't
8	is not	isn't
9	could have	could've
10	should have	should've
11	would have	would've
12	have not	haven't
13	has not	hasn't
14	he is	he's
15	he has	he's
16	he will	he'll
17	he would	He'd
18	she is	she's
19	she had	she'd
20	she has	she's
21	she will	she'll
22	she would	she'd
23	do not	don't
24	does not	doesn't
25	did not	didn't
26	you are	you're
27	you had	you'd
28	you have	you've
29	you will	you'll
30	let us	let's
31	can not	can't
32	shall not	shan't
33	they have	they've
34	they are	they're
35	will not	won't
36	we have	we've
37	we shall	we'll
38	was not	wasn't

39	were not	weren't
40	could not	couldn't
41	should not	shouldn't
42	would not	wouldn't

هەندیک وشەیی هاوواتا (هاوماننا) (مرادف) Synonyms

ژماره	وشه هاوواتاگان	ماناکه‌ی
1	about = almost = nearly = approximately = roughly	نزیکه‌ی ، تقریبا
2	advantage = benefit	سوود
3	although = though	هەرچه‌نده ، له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا ، سەرەرای ئەوه‌ش ، بالرغم من
4	ancient = old	کۆن ، قديم
5	appropriate = suitable	گونجاو
6	attempt = try	هه‌ول دهدات
7	autumn = fall	پایز ، خریف
8	beautiful = lovely = pretty	جوان ، جمیل
9	begin = start	ده‌ست پێده‌کات ، یبدأ
10	beneficial = useful	به‌سوود
11	very big = enormous = giant = gigantic = great = huge = large = massive = over sized = sizable = tremendous = vast	زۆر گه‌وره ، کبیر ، ضخیم ، هائل ، شاسع ، عملاق
12	boastful = snooty	فشه‌که‌ر
13	bring = carry	ده‌هێنیت
14	certain = sure	دلنیا

15	chief = main	سەرەکی
16	collapse = destroy = demolish = fall	تیکه‌ده‌دات ، ده‌روخیت
17	commerce = trade	بازرگانی
18	complicated = complex = not simple	ئالۆز ، معقد
19	consume = use up	سەرفی ده‌کات
20	coward = lily-liver	ترسنۆک
21	curious = enquiring = inquisitive = nosy	خۆتیه‌ه‌لقورتین ، فضولی
22	damage = disadvantage	زیان
23	dewy eyed = gullible	ساویله‌که ، خۆش باوه‌ر
24	dimensions = measurements	دوووری (أبعاد)
25	earliest = first	سەرەتا ، یه‌که‌م
26	escape = run away = slip away	هه‌لدیت ، راده‌کات
27	events = happenings	پووداوه‌کان ، أحداث
28	explain = define	پیناسه‌ی ده‌کات
29	express = show by words	گوزارشت ده‌کات ، یعبر
30	fast = hasty = speedy = quick	خیرا ، سریع
31	finally = in the end = lastly	له‌کو‌تاییدا ، فی النهایه
32	frightened = scared	ترسینراو ، ترساو ، تۆقیو
33	for example = for instance	بو نمونه
34	forever = for good = permanently	هه‌تاهه‌تایه ، به‌هه‌میشه‌یی
35	further = more	زیاتر
36	go up = increase = rise	به‌رز ده‌بیته‌وه ، زیاد ده‌کات
37	gradually = little by little	که‌مه‌که‌مه ، ورده‌ورده
38	help = assist = aid	یارمه‌تی ده‌دات ، یساعد

39	idea = thought	بیروۆکه ، فکره
40	ill = sick	نه خوۆش ، مریض
41	important = significant	گرنگ
42	intelligent = smart	زیره‌ک
43	lady = woman	ئافره‌ت ، خاتوون
44	object = thing	شت
45	odd = strange = unusual	نامۆ ، سه‌یر ، غریب
46	passbook = statement	ده‌فته‌ری بانک
47	planned before = prior	پیش وه‌خت
48	perpendicular distance = vertical height	به‌رزی ستونی
49	precious = valuable	به‌نرخ ، به‌به‌ها
50	ratio = rate	رێژه
51	real = true	راست
52	rich = opulent = wealthy	ده‌وله‌مه‌ند
53	take off = leave the ground	ده‌فرپیت
54	take out = draw out	ده‌ره‌ینان (پاره) ، پکیشان (پاره)
55	till = untill	هه‌تا کو ، هه‌تا وه‌کو
56	long face = sad	خه‌فه‌تبار
57	artificial = not natural	ده‌ستکرد
58	examine = look carefully	به‌ووردی ته‌ماشای ده‌کات
59	tiny = very small	زۆر بچوک
60	decay = going bad	گه‌نین
61	injured = wounded	بریندار

62	bandage = tie	دەپیچیت
63	well known = famous	بەناوبانگ ، مشهور
64	made fun of = laughed at	گالته پیکراو
65	fraction = part	بەش
66	complexion = appearance	پووالت ، پووکەش
67	convey = pass on	دەیگە یەنیت
68	made up mind = decided	بەریاریدا
69	instruction = information	زانباری
70	for good = for ever	هەتا هەتایە ، إلى الأبد
71	let down = give up	دەستی لئ هەلدەگریت ، وازی لئ دەهینیت
72	origin = source	بنەرەت ، سەرچاوه
73	privately = secretly	بەنهیینی
74	page = boy servant	خزمەتکار (کور)
75	fortnight = two weeks	دوو هەفتە
76	reject = refuse	پەفزی دەکات ، پەتی دەکاتەو
77	mislead = deceive	هەلی دەخەلەتینیت
78	Record = put in writing	تۆمار دەکات
79	seek = look for	بەدوایدا دەگەریت
80	thus = in this way	بەم شیوێهه ، بەم رێگایه
81	turn down = refuse	پشتی لئ دەکات
82	carried out = implemented	جی بەجی کراو
83	choke = unable to breathe	ناتوانیت هەناسە بدات
84	provide = supply	ئامادە دەکات ، یجەز

85	witnessed = saw	بینی ، شهد
86	free = not paid	خۆرایی ، مجاني
87	figure = surface	شیوه ، شکل
88	events = happenings	پووداو ، أحداث
89	inhabit = live in	ده‌ژی له
90	method = way = street = path	رێگا ، طریق
91	stand for = represent	ده‌نوینیت ، یمثل
92	domestic = of home	مالی ، بیتی
93	single = unmarried	سه‌لت ، أعزب
94	expenditure = spending	مه‌سره‌ف ، تکالیف
95	guidance = direction	رێنمایی ، إرشاد
96	transaction = business	کار ، عمل
97	ask for = demand	داوا ده‌کات ، یطلب
98	interest = profit	قازانج ، ربح ، سوو
99	serious = dangerous	ترسناک
100	treat = attend to = deal	مامه‌له‌ ده‌کات
101	firmly = tightly	به‌توندی ، بشدة
102	heal = become well	چاک ده‌بیت ، یشفی
103	suffocate = choke	ده‌خنکینیت ، هه‌ناسه‌ی لی ده‌بریت
104	block = close	داده‌خات ، یقفل
105	put out = smother	ده‌یکوژینیته‌وه
106	humble = modest	ساده ، ساکار ، متواضع
107	found out = discovered	دۆزییه‌وه

108	find out = discover	دەدۆزیتەو
109	fortune = wealth	سامان ، سەرۆت
110	appeal = attraction	سەرئنج راکیشان ، إعجاب
111	enormous = very big	زۆر گەورە ، زل
112	straight = directly	راستەوخۆ
113	accompany with = go with	هاورپیه تی دەکات ، یرافق
114	fate = destiny	چارەنوس
115	annoying = pestering	بیزارى دەکات ، وەرپسی دەکات
116	sum = amount of money	بری پاره
117	elementary = simple	ساده
118	regard = consider	وادادەنریت ، إعتبار دەکریت
119	remove = take away	لای دەبات
120	largely = to a great extent	بەشیۆهیه کی فراوان
121	genuine = real	راستەقینه
122	express = show by words	گوزارشت دەکات
123	type = kind = sort	جۆر ، نوع
124	assess = judge the value of	دەینرخینیت
125	develop = grow	گەشه دەکات
126	in the course = during	له کاتی
127	picturing = representing	نواندن
128	thus = in this way	بە م شیۆهیه
129	spontaneous = happening without any outside cause = from natural impulse	پوو دەدات بەبی هۆکاریکی دەرەکی ، له خۆوه پوو دەدات
130	from time to time = occasionally out	جار جار ، ناو بە ناو

131	legally = according to law	به پئی یاسا
132	in charge of = responsible for	به رپرس له ، به رپرسیار له
133	minor = less important	نا سەرەکی
134	took off = left the ground	هه لفری
136	actually = in fact	له راستیدا
137	ooze = flow slowly	ده رژی (خوین)
138	discuss = talk about	ده دویت ده ربارهی
139	damaged = destroyed	تیکشکاو
140	look after = take care	چاودییری ده کات
141	decrease = reduce	که م ده بیته وه ، که م ده کاته وه
142	gain = profit	قازانج
143	unsafe = dangerous	مه ترسیدار ، ترسناک
144	send = transmit	ده نیریت ، ناردن
145	sure = certain	دلنیا
146	for free = for nothing	به خورایی
147	nearly = almost	نزیکهی
148	huge = enormous	گه وره
149	regard...as = see...as	وا داده نیت
150	coward = lily-liver	ترسنوک
151	liar = fibber	درۆزن
152	selfish = egotistic	خوپه رست
153	avid = greedy	چا و چنوک ، چا و برسی
154	malicious = venomous	رقاوی
155	talkative = blabber	زور بلن

156	furious = enraged	توره ، ده‌مارگیر
157	miser = cheapskate	ره‌زیل
158	foggy = hazy	ته‌مومژاوی
159	sick = vomit	ده‌رشیته‌وه
160	unfasten = unwind	ده‌کاته‌وه (بو نمونه باندیج)

هه‌ندیك نمونه له‌سه‌ر دژه و اتاكان (پيچه‌وانه‌كان) (عكس) opposites

ژماره	واتاكه‌ی	وشه	X	پيچه‌وانه‌كه‌ی	واتاكه‌ی
1	له‌سه‌ر	above	x	below	له‌ژیر
2	قبولی ده‌کات	accept	x	refuse	ره‌فزی ده‌کات
3	به‌قه‌ده‌ر	accident		intent	به‌ئه‌نقه‌ست
4	ته‌واو کردن ، به‌ره‌م هینان	accomplishment	x	failure	ته‌واو نه‌کردن ، فشل
5	ورد و راست ، دقیق	accurate	x	inaccurate	ناورد و نادروست ، غیر دقیق
6	ته‌واوی ده‌کات	achieve	x	fail	ته‌واوی ناکات ، سه‌رناکه‌ویت
7	چالاک	active	x	inactive	ناچالاک ، سست
8	چالاک	active	x	passive	سست
9	ده‌یخاته‌سه‌ر	add to	x	draw out	لیی ده‌رده‌هینیت
10	بوی زیاد ده‌کات	add	x	subtract	لیی ده‌رده‌کات
11	نزیك	adjacent		distant	دوور
12	په‌سه‌ندی ده‌کات	admire	x	detest	حه‌زی لی ناکات ، په‌سه‌ندی ناکات

13	رپی دەدات ، دانی پیدا دەنیت	admit	x	reject	دەگیرپێتەو ، دەیداتەو
14	خۆشی دەویت ، دەرازی نیتەو	adore	x	hate	رپی لیبەتی ، خۆشی ناویت
15	دەچیتە پێشەو ، پیش دەکەویت	advance	x	retreat	دەگەرپێتەو ، دەکشیتە دواو
16	قازانج	advantage	x	disadvantage	زەرەر ، زیان
17	دانی پیاو دەنیت ، دەیسەلمینیت	affirm	x	deny	نکۆلی لئ دەکات ، دانی پیاو ناویت ، ئینکاری دەکات
18	ترساو	afraid	x	confident	نەترس ، پشەت ئەستور ، دلنیا
19	لەدوا ، لەپاشا	after	x	before	لەپیش
20	یارمەتی دەدات	aid	x	hinder	کۆسپ دەهینیتە رپگای ، کیشەیی بو دروست دەکات
21	هەراسانی دەکات	alarm	x	comfort	ئاسوودەیی دەکات
22	بەئاگا	alert	x	asleep	نوستوو
23	زیندوو	alive	x	dead	مردوو
24	رپگای پێدەدات ، دەهیلێت	allow	x	forbid	ناهیلت ، قەدەغە دەکات
25	رپگا پێدراو	allowed	x	forbidden	قەدەغە کراو
26	بەتەنها	alone	x	together	بەیهکەو (پیکەو)
27	ناپیشەباز ،	amateur	x	professional	پیشەگەر

	ناپیشه گەر ، نه شارەزا ، هه وه سکار				
28	دلی دەداتەوه ، راده بویریت	amuse	x	bore	بیزار دەبیت ، ماندوو دەبیت
29	بیزار دەکات ، جارپس دەکات	annoy	x	soothe	ژیر دەکاتەوه ، بیدەنگ دەکات ، دلدهداتەوه
30	وه لام	answer	x	question	پرسیار
31	ئاشکرا ، دیار	apparent	x	obscure	نادیار
32	دەردەکهویت	appear	x	disappear	ون دەبیت
33	دەیدوینیت ، له گه لیدا دەلیت	argue	x	agree	رازی دەبیت ، ریکده کهویت ، پیکدیت
34	دەگات	arrive	x	depart	دەرپوات ، به جیده هیلیت
35	گه یشتن	arrival	x	departure	رۆیشتن
36	دەگات	arrive	x	leave	به جیده هیلیت
37	خۆبه زلزان ، لوت بهرز ، به فیز	arrogant	x	humble	ساده ، بی فیز
38	دەستکرد	artificial	x	natural	سروشتی
39	بهرز دەبیتەوه ، هه لده گه ریت	ascend	x	descend	داده بهزیت ، بهرو خوار دەبیتەوه
40	هیرش دەکات	attack	x	defend	بهرگری دەکات
41	سه رنجی راده کیشیت	attract	x	repel	دووری ده خاتهوه ،

	پالی پيوه ده‌نیت				، رای ده‌کیشیت بو لای خوئی
42	خه‌وتوو ، نوستوو ، بی ئاگا	awake	x	asleep	به‌ئاگا
43	جوان ، قه‌شه‌نگ ، شوخ	awkward	x	graceful	نه‌گونجاو ، نه‌شیاو ، ناقوؤلا
44	پیشه‌وه	back	x	front	پشته‌وه
45	دایوشراو	bare	x	covered	بی به‌رگ ، پووت ، دانه‌پوشراو
46	ناشرین	beautiful	x	ugly	جوان
47	ریک	bent	x	straight	چه‌ماوه
48	خراپتر	better	x	worse	باشتر
49	خراپترین	best	x	worst	باشترین
50	بچوک	big	x	little	گه‌وره
51	مردن	birth	x	death	له‌دایک بوون
52	شیرین	bitter	x	sweet	تال
53	تیژ	blunt	x	sharp	کول
54	پووح ، گیان	body	x	soul	جه‌سته
55	ترسنوک	bold	x	timid	ئازا ، دلیر ، چاوقایم
56	خوش	boring	x	interesting	ناخوش
57	ده‌مریت	born	x	die	له‌دایک ده‌بییت
58	سه‌ر ، لوتکه	bottom	x	top	بنکه ، بن ، ژیر
59	کچ	boy	x	girl	کور
60	ترسنوک	brave	x	coward	ئازا

61	دەیشکینیت	break	x	repair	چاکی دەکاتەو
62	کورت	brief	x	long	دریژ
63	زیرەک	bright	x	dull	تەمەل
64	دەیهینیت	bring	x	remove	لایدەبات
65	کور	boy	x	girl	کچ
66	سەرقال ، مشغول	busy	x	idle	بی ئیش ، بیکار
67	دەکریت	buy	x	sell	دەفرۆشیت
68	دەیگریت	capture	x	release	ئازادی دەکات
69	کەمتەرخەم	careless	x	careful	وریا
70	دەیگریت ، فریای دەکەویت	catch	x	miss	لەدەستی دەچیت
71	هۆ ، دەبیت بە هۆی	cause	x	effect	ئەنجام ، کاری لئ دەکات
72	وریا ، ئاگادار	cautious	x	careless	کەمتەرخەم ، بیباک
73	چەق ، سەنتەر	centre	x	edge	قەرەغ ، کەنار
74	دەیگۆریت	change	x	remain	دەمینیتەو
75	هەرزان	cheap	x	expensive	گران
76	مندال	child	x	adult	بالغ ، پیگەیشتوو
77	سارد	chilly	x	warm	گەرم
78	پاک ، خاوین	clean	x	dirty	پیش ، ناخاوین
79	زیرەک	clever	x	lazy	تەمەل
80	دایدەخات	close	x	open	دەیکاتەو
81	هەرراوی	cloudy	x	sunny	خۆرەتاو
82	سارد	cold	x	hot	گەرم

83	فەرمان ده‌کات	command	x	obey	گوپرایه‌لی ده‌کات
84	ئالۆز	complex	x	simple	ساده
85	ئالۆز	complicated	x	simple	ساده
86	ستایش ، دروود ، خۆش دواندن	compliment	x	insult	جنیو دان ، بی حورمه‌تی
87	هۆشیار ، به‌ئاگا	conscious	x	unconscious	بی هۆش ، بی ئاگا
88	جیگیر	constant	x	variable	گۆراو
89	به‌رده‌وام ده‌بیٔ	continue	x	interrupt	را‌ده‌وه‌ستینیت
90	سارد	cool	x	warm	گه‌رم
91	لاسایی	copy	x	original	بنه‌رتی ، اصلی
92	هاوولاتی	country	x	foreigner	بیگانه
93	شیت	crazy	x	sane	ژیر
94	خوار	crooked	x	straight	ریک
95	دل‌ره‌ق	cruel	x	kind	به‌به‌زه‌یی
96	نه‌فره‌تی لیده‌کات	curse	x	bless	دوعای چاکی بو ده‌کات
97	چه‌ماوه	curved	x	straight	راست
98	زیانی پیده‌گه‌یه‌نیت	damage	x	improve	چاکتر ده‌بیٔ ، چاکتر ده‌کات
99	به‌ره‌به‌یان ، شه‌به‌ق	dawn	x	sunset	خۆرئاوا بوون
100	پۆژ	day	x	night	شه‌و
101	قول	deep	x	shallow	ته‌نک ، ته‌نکاو
102	پاشه‌که‌وت	deposit	x	current	له‌به‌ر پۆیشتوو
103	دل‌ته‌نگ	depressed	x	pleasant	دل‌خۆش

104	تییکی دەشکینیت	destroy	x	create	دروستی دەکات
105	تاریک ، لیل ، بی شهوق	dim	x	bright	پووناک
106	دابەشی دەکات	divide	x	unite	یەکی دەخات ، یەک دەگریت
107	قاتی خوارەوه	down stairs	x	up stairs	قاتی سەرەوه
108	گومان	doubt	x	trust	بپوا
109	سەرخۆش	drunk	x	sober	هۆشیار ، هیمن
	وشک	dry	x	humid	تەر ، شیدار
110	نارپوون ، نائاشکرا	dull	x	sharp	پوون ، ئاشکرا
111	بەستەزمان ، لال	dumb	x	smart	زیرەک
112	زوو	early	x	late	درەنگ
113	زەوی	earth	x	sky	ئاسمان
114	پۆژەهلات	east	x	west	پۆژئاوا
115	ئاسان	easy	x	difficult	قورس ، زەحمەت
116	ئاسان	easy	x	hard	قورس ، زەحمەت
117	سەرەتایی	elementary	x	advanced	پیشکەوتوو
118	شپرزە دەبییت ، دەشلەژیت ، إحراج دەبییت	embarrass	x	please	دلخۆش دەبییت
119	کووتایی پیدەهیینیت	end	x	begin	دەست پیدەکات
120	جووت	even	x	odd	تاک
121	ئیواره	evening	x	morning	بەیانی
122	بەد ، خراپ	evil	x	good	باش ، چاک

123	زۆر چاک ، نایاب	exceptional	x	common	گشتی ، باو
124	فراوان دەبیّت	expand	x	shrink	دیته وه یه ک
125	شاره زا	experienced	x	inexperienced	نه شاره زا
126	دهره کی	exterior	x	interior	ناوه کی
127	ده که ویت	fail	x	pass	سه رده که ویت
128	که و تن ، فشل	failure	x	success	سه رکه و تن
129	درۆ	false	x	true	راست
130	ناسراو	famous	x	unknown	نه ناسراو
131	ناساده ، نائاسایی	fancy	x	plain	ساده
132	خیرا	fast	x	slow	هیواش
133	قه له و	fat	x	thin	زه عیف
134	که م (ژمیرراو)	few	x	many	زۆر (ژمیرراو)
135	که م	few	x	several	زۆر
136	داستان	fiction	x	fact	راستی
137	دهیدۆزینته وه	find	x	lose	ونی ده کات
138	ته واوی ده کات	finish	x	start	ده ست پیده کات
139	توند	firm	x	flabby	شل
140	جیگیر	firm	x	flexible	گوپراو ، نه رم
141	یه که م	first	x	last	کو تایی
142	پیوه ی ده نوسی نیت	fix	x	break	ده بشکینیت
143	به دوای ده که ویت	follow	x	lead	پیشه وایه تی ده کات
144	لیی ده بوریت	forgive	x	blame	لومه ی ده کات
145	به ره پیشه وه	forward	x	backward	به ره و پشته وه

146	ئازاد ، حر	free	x	restricted	به‌ستراوه
147	تازه ، نوێ	fresh	x	stale	کۆن
148	هاورێ	friend	x	enemy	دوژمن
149	پیشه‌وه	front	x	rear	پشته‌وه
150	دلخۆش	funny	x	sad	دلگران ، غه‌مبار
151	پر	full	x	empty	به‌تال
152	باش	good	x	bad	خراب ، به‌د
153	پاستگۆ ، میهره‌بان ، به‌ئه‌ده‌ب ، به‌خشنده	good egg		bad egg	دروژن ، خویرێ ، دلرەق ، شه‌لاتی
154	دلخۆش	happy	x	unhappy	غه‌مبار ، دلته‌نگ
155	زیان به‌خس ، ئازاردەر	harmful	x	harmless	بێ زیان ، بێ وه‌ی ، بێ ئازار
156	به‌که‌لک ، سوودمه‌ند ، به‌کار ، به‌خزمه‌ت	helpful	x	helpless	بێ سوود ، بێ که‌لک ، بێ چاره ، بێ ده‌ره‌تان
157	ده‌ستپاک ، ئه‌مین ، سه‌رپاست ، دروست	honest	x	dishonest	نادروست ، نائه‌مین ، ده‌ستپیس ، حه‌رامخۆر
158	زۆر گه‌وره	huge	x	tiny	زۆر بچوک
159	هاورده‌ی ده‌کات	import	x	export	هه‌ناردە‌ی ده‌کات
160	ده‌گرێته‌وه	include	x	exclude	جیای ده‌کاته‌وه
161	زیادی ده‌کات	increase	x	reduce, decrease	که‌می ده‌کاته‌وه ، که‌م ده‌بیته‌وه
162	بیتاوان	innocent	x	guilty	تاوانبار

163	پێده‌که‌نیت	laugh	x	cry	ده‌گری
164	یاسایی	legal	x	illegal	نایاسایی
165	ده‌یدات به‌ قهرز	lend	x	borrow	قهرز ده‌کات
166	ژیان ، حیاة	life	x	death	مردن ، موت
167	پووناک	light	x	dark	تاریک
168	که‌م (نه‌ژمیراوا)	little	x	much	زور (نه‌ژمیراوا)
169	زیان ، زهره‌ر	loss	x	profit	سوود ، قازانج
170	زیان ، زهره‌ر	loss	x	gain	سوود ، قازانج
171	به‌ده‌نگی به‌رز	loud	x	soft	نه‌رم ، هێمن
172	به‌ده‌نگی به‌رز	loudly	x	quietly	به‌بێده‌نگی
173	خۆشی ده‌وێت	love	x	hate	رپی لێیه‌تی
174	به‌خته‌وه‌ر	lucky	x	unlucky	به‌ده‌خت
175	به‌شیوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی	mainly	x	partly	به‌شیوه‌یه‌کی ناسه‌ره‌کی
176	پیاو	man	x	woman	ئافه‌ه‌ت ، ژن
177	ژنده‌ر ، می‌رده‌ر	married	x	unmarried	سه‌لت
178	سه‌ره‌بازی	military	x	civil	شاره‌ستانی ، مه‌ده‌نی
179	که‌مه‌ترین	minimum	x	maximum	به‌ه‌زترین
180	ناسه‌ره‌کی	minor	x	major	سه‌ره‌کی
181	زیاته‌ر ، زور	more	x	less	کومه‌تر ، که‌م
182	تازه ، نوێ	modern	x	ancient	کۆن ، دێرین
183	نزیک	near	x	far	دوور
184	نوێ	new	x	old	کۆن

185	ئاسایی	normal	x	abnormal	نائاسایی
186	باکور	north	x	south	باشور
187	باکوری ، شمالی	northern	x	southern	باشوری ، جنوبی
188	ده‌وله‌مه‌ند	opulent	x	poor	هه‌ژار
189	له‌سه‌ر	over	x	under	له‌ژیر
190	په‌ئازار ، به‌ئیش	painful	x	painless	بی ئازار ، بی ئیش
191	ده‌یخاته ناو (پاره)	pay in	x	take out	ده‌ری ده‌هینیت
192	دان (دفع)	payment	x	withdrawal	پاکیشان (سحب)
193	ئاشتی	peace	x	war	جه‌نگ ، شه‌ر
194	به‌ره‌وشت	polite	x	rude, impolite	بی ره‌وشت
195	ده‌شیت ، ده‌گونجیت	possible	x	impossible	مه‌حال ، نابیت ، ناشیت ، موسته‌حیل
196	به‌هیز	powerful	x	weak	بی هیز ، لاواز
197	پیشگر	prefix	x	suffix	پاشگر
198	ئاماده ، حازر	present	x	absent	نادیار ، غائب
199	جوان	pretty	x	ugly	ناشرین
200	گشتی	public	x	private	تایبه‌تی
201	له‌به‌ری ده‌کات (جل)	put on	x	take off	دایده‌که‌نیت (جل)
202	به‌خیرایی	quickly	x	slowly	به‌هیواشی
203	هیمن ، بیده‌نگ	quiet	x	noisy	ژاوه‌زۆر ، پرده‌نگ
204	بیری ده‌که‌ویته‌وه	remember	x	forget	له‌بیری ده‌چیت
205	ده‌وله‌مه‌ند	rich	x	poor	هه‌ژار
206	راست	right	x	wrong	هه‌له

207	لاجیاواز	scalene	x	equilateral	لایه کسان
208	له‌یه کچوو	similar	x	different	جیاواز
209	لیکچوون	similarity	x	difference	جیاوازی
210	به‌توندی	smartly	x	softly	به‌نه‌رمی
211	زه‌رده‌خه ده‌یگریت	smile	x	frown	مۆر ده‌بیته‌وه ، روو گرژ ده‌کات
212	بی ترس ، سه‌لامه‌ت	safe	x	dangerous	ترسناک
213	بی ترس ، سه‌لامه‌ت	safe	x	unsafe	مه‌ترسیدار
214	ده‌ریا	sea	x	land	وشکایی ، ده‌شت
215	ده‌نی‌ریت	send	x	receive	وه‌ری ده‌گریت
216	ژیر ، هۆشیار	sensible	x	foolish	گیل
217	توندوتیژ	severe	x	kind	به‌به‌زه‌یی
218	سه‌لت	single	x	married	ژندار ، می‌رددار
219	تاک	singular	x	plural	کو
220	لوس ، ساف	smooth	x	rough	زبر
221	نه‌رم	soft	x	hard	ره‌ق
222	خه‌رجی ده‌کات	spend	x	save	پاشه‌که‌وتی ده‌کات
223	پاده‌وه‌ستیت	stand	x	sit	داده‌نیشیت
224	به‌هیز	strong		weak	بی‌هیز ، لاواز
225	سه‌رده‌که‌ویت	succeed	x	fail	ده‌که‌ویت
226	سه‌رکه‌وتن	success	x	failure	که‌وتن
227	هاومانانا	synonym	x	antonym	دژه‌مانا
228	ده‌فریت	taking off	x	landing	ده‌نیشیت‌ه‌وه
229	بالا به‌رز	tall	x	short	بالا کورت

230	مالى	tame	x	wild	كيوى
231	نیشانه ی راست	tick	x	cross	نیشانه ی هه له
232	توندی ده کات	tighten	x	loosen	شلی ده کاته وه
233	به ئاراسته ی	towards	x	away from	دوور له
234	شارنشین	urban	x	rural	لادیی
235	ئازا	valiant	x	coward	ترسنوک
236	شاگرد (نیر)	waiter	x	waitress	شاگرد (مئ)
237	تهر	wet	x	dry	وشک
238	تهرتر	wetter	x	drier	وشکتر
239	سپی	white	x	black	رهش
240	ده بیاته وه	win	x	lose	ده دوریت
241	ژیرانه	wisely	x	unwisely	ناژیرانه
242	گه نچ	young	x	old	پیر، به ته مه ن
243	گه نچتر	younger	x	older	پیرتر، به ته مه نتر
244	به تام	yummy	x	yucky	بیتام و ناخوش

خوای گه و ره ده فه رمویت: (.. إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ) (الرعد: 11)، واته: ... بیگومان خوا بارودوخى هیچ قهوم و گه لیک ناگوریت (له خووشی یه وه بو ناخوشی، یان له زه لیلی یه وه بو سهر به رزی، یان له گرانی یه وه بو هه رزانى) هه تا نه وان نه وه ی به خویمان ده کریت نه یگورن و نه یکه ن، کاتیکیش خوا بیه وئ به لایه ک به سه ر هه ر میلیله تیکدا به ینیت (له ده ر نه نجامی سه رکه شی و یاخی بوونیان) نه وه هیچ هیژیک ناتوانی به ری بگریت، هیچ که سیش ناتوانیت جگه له خوا فریایان بکه ویت و پرگاربان بکات.

شیوه کانی هه ندیک فرمان له نه رابردوو و رابردوو و شیوه ی سییه مدا (التصریف الثالث)

		دیت، ده‌قه‌ومیت ، پرووده‌دات		
11	begin	ده‌ست پیده‌کات ، یبدأ	began	begun
12	beget	مندالی ده‌بیت ، لپی ده‌بیت ، لپی په‌یدا ده‌بیت	begot	begotten
13	behold	ده‌بینیت ، ته‌ماشای ده‌کات ، وورد ده‌بیت‌ه‌وه ، تیبینی ده‌کات	beheld	beheld
14	belie	به‌درۆی ده‌خاته‌وه	belied	belied
15	bend	ده‌چه‌میت‌ه‌وه ، داده‌نه‌ویت	bent	bent
18	beseech	لپی ده‌پاریت‌ه‌وه	beseached besought	beseached besought
17	beset	بیزاری ده‌کات ، ئابلوقه‌ی ده‌دات ، یزعج ، یطوق	beset	beset
18	bestrew	په‌رش و بلاو ده‌بیت‌ه‌وه	bestrewed	bestrewn bestrewed
19	bestride	قاچی به‌سه‌ردا هه‌ل‌دینیت	bestrode	bestridden
20	bet	گه‌وه‌ ده‌کات	bet betted	bet betted
21	betake	ده‌روات ، خو ته‌رخان ده‌کات	betook	betaken
22	bethink	بیری لی ده‌کاته‌وه ، تیی ده‌روانیت	bethought	bethought
23	bid	فه‌رمان ده‌کات	bid bade	bid bidden

24	bide	دەمپنیتەوه ، بەرگە دەگریت	bode	bide
25	bind	بەند دەکات ، دەبەستیت	bound	bound
26	bite	دەیگەزیت ، قەپی لی دەگریت ، یعض	bit	bitten
27	bleed	خوینی لی دیت	bled	bled
28	bless	دوعا دەکات ، دوعای چاکی بو دەکات	blessed blest	blessed blest
29	blow	لیی دەدات ، هەلده کات ، یهب	blew	blown
30	break	دەشکیت ، دەشکینیت ، یکسر	broke	broken
31	breed	پەرورده دەکات ، زاوژی دەکات ، بیچوو دەخاتهوه	bred	bred
32	bring	دەیهینیت ، ئامادەیی دەکات ، یحضر	brought	brought
33	broadcast	پەخش دەکات	broadcast	broadcast
34	build	دروستی دەکات ، بنیات دەنیت ، یبني	built	built
35	burn	دەسووتیت ، دەسووتینیت ، یحرق	burnt burned	burnt burned
36	burst	دەتەقییت ، دەتەقیینیت	burst	burst
37	bust	دەشکینیت	bust	bust
38	buy	دەکریت ، یشتري	bought	bought

39	cast	له قالب ده‌دات ، داده‌ریژیت	cast	cast
40	catch	ده‌یگریت ، یمسک	caught	caught
41	chide	گله‌یی لی ده‌کات ، یوبخ	chided	chidden
42	choose	هه‌لیده‌بژیریت ، یختار	chose	chosen
43	cleave	ده‌قلیشینیت ، ده‌قلیشیت ، شه‌ق ده‌کات ، دوو که‌رت ده‌کات ، لیک ده‌کاته‌وه	cleaved	cleaved cloven
44	cling	پیوه‌ی ده‌لکیت ، پیوه‌ی ده‌ئالیت ، پیوه‌ی ده‌نوسیت	clung	clung
45	come	دی‌ت ، یاتی	came	come
46	cost	تیی ده‌چیت ، یکلف	cost costed	cost costed
47	creep	ده‌خشیت ، یزحف	crept	crept
48	cut	ده‌بریت ، یقطع / یقض	cut	cut
49	deal	مامه‌له‌ ده‌کات ، یتعامل	dealt	dealt
50	dig	هه‌لده‌که‌نیت	dug	dug
51	do	ده‌کات ، یفعل	did	done
52	draw	نیگار ده‌کیشیت ، نه‌خش ده‌کات ، یرسم	drew	drawn
53	dream	خه‌ون ده‌بینیت ، یحلم	dreamt – dreamed	dreamt – dreamed
54	drink	ده‌خواته‌وه ، یشرب	drank	drunk

55	drive	لی ده‌خوړپت ، يقود	drove	driven
56	dwell	تیايدا ده‌ژيات ، جیگیر ده‌بیټ	dwelt	dwelt
57	eat	ده‌خوات ، یاکل	ate	eaten
58	fall	ده‌که‌ویټ ، يسقط	fell	fallen
59	feed	خوړاک ده‌دات ، خوړاک ده‌به‌خشیټ ، ده‌رخوارد ده‌دات ، یطعم	fed	fed
60	feel	هه‌ست ده‌کات ، يشعر	felt	felt
61	fight	ده‌جه‌نگیټ ، شه‌ر ده‌کات ، یقاتل	fought	fought
62	find	ده‌یدوژیته‌و ، یجد	found	found
63	flee	راده‌کات ، هه‌لدیټ ، فیرار ده‌کات ، یهرب	fled	fled
64	fling	ده‌هاویژیت ، فرپی ده‌دات ، هه‌لده‌دات ، توور هه‌لده‌دات	flung	flung
65	fly	ده‌فرپت ، یطیر	flew	flown
66	forbid	قه‌ده‌غه‌ده‌کات ، ناهیلټ	forbade forbad	forbidden
67	forecast	پیشبینی ده‌کات	forecast	forecast
68	foreknow	پیشتر ده‌زانیت ، له‌وه‌پیش ده‌زانیت	foreknew	foreknown
69	foresee	پیشبینی ده‌کات ، پی ده‌زانیت	foresaw	foreseen

70	foretell	پیشبینی ده‌کات	foretold	foretold
71	forget	له‌بیری ده‌چیت ، ینسی	forgot	forgotten
72	forgive	لێی ده‌بوریت ، ده‌یبه‌خشییت ، یسامح	forgave	forgiven
73	forgo	وازی لێ ده‌هینیت	forwent	forgone
74	forsake	وازی لێ ده‌هینیت ، ده‌ستی لێ هه‌لده‌گریت	forsook	forsaken
75	forswear	به‌ درۆ سویند ده‌خوات ، په‌یمان ده‌شکینیت	forsook	forsook
76	freeze	ده‌به‌ستیت ، یتجمد	froze	frozen
77	gainsay	نکو‌لی ده‌کات ، به‌ره‌ره‌کانی ده‌کات ، دان ناییت به‌ راستییه‌که‌دا	gainsaid	gainsaid
78	get	ده‌ستی ده‌که‌ویت ، په‌یدای ده‌کات ، چنگی ده‌که‌ویت ، یحصل علی / یصل إلی	got	got
79	gird	ده‌یبه‌ستیت ، له‌پشت ده‌به‌ستیت	girded girt	girded girt
80	give	ده‌یبه‌خشییت ، ده‌یداتی ، یعطي	gave	given
81	go	ده‌روات ، ده‌چیت ، یذهب	went	gone
82	grind	ده‌هاریت ، ورد ده‌کات	ground	ground
83	grow	گه‌شه‌ ده‌کات ، گه‌وره	grew	grown

		دهبیت ، دهرویت ، ینمو		
84	hang	هه لیده واسیت ، یعلق	hung hanged	hung hanged
85	have	هه یه تی ، یمک / یتناول	had	had
86	hear	ده بیستیت ، بهرگوئی ده که ویت ، یسمع	heard	heard
87	hew	ده بریت ، داده هینیت ، داده پاچیت	hewed	hewed hewn
88	hide	ده یشاریته وه ، یختبی	hid	hidden
89	hit	لی ده دات ، یضرب	hit	hit
90	hold	ده یگریت ، یمسک	held	held
91	hurt	ئازاری ده دات ، یؤذی	hurt	hurt
92	inlay	ده نه خشینیت	inlaid	inlaid
93	input	زانباری ده کاته ناو کۆمپیتەر وه	inputted input	inputted input
94	interbreed	بیچوو ده خاته وه له ئازه لیک له جوریکی جیاوازی ئازه ل (بو نمونه هه ندیک گورگ جووت ده بن له گه ل سه گی مالی و دواتر گورگه کان بیچوو یان ده بیت)	interbred	interbred
95	interweave	چنین به یه که وه یان پیکه وه نوساندنی دوو شت یان زیاتر که	interwove	interwoven

		ناتوانرین به ئاسانی له‌یه‌ک جیا بکرینه‌وه		
96	is	ده‌بیټ ، بوون ، بو تاک	was	been
97	keep	ده‌پاریزیت ، یقی / یحتفظ	kept	kept
98	kneel	چوک داده‌دات ، ده‌که‌ویته‌ سەر ئەژنو ، کرنوش ده‌بات ، یرکع	knelt	knelt
99	knit	ده‌چنیت ، ته‌ون ده‌کات ، ده‌ته‌نیت ، برۆی گرژ ده‌کات	knitted knit	knitted
100	know	ده‌زانیت ، یعرف	knew	known
101	lay	داده‌نیت ، پالی ده‌خات ، مریشک هیلکه ده‌کات ، یضع	laid	laid
102	lead	رابه‌ری ده‌کات ، سه‌رکرده‌یی ده‌کات ، یقود	led	led
103	lean	پال ده‌داته‌وه ، شان داده‌دات ، لار ده‌بیته‌وه ، یتکی	leant leaned	leant leaned
104	leap	باز ده‌دات	leapt leaped	leapt leaped
105	learn	فیر ده‌بیټ ، یتعلم	learned learnt	learned learnt
106	leave	به‌جیی ده‌هیلت ، وازی	left	left

		لئ دەهینیت ، یتړک / یغادر		
107	lend	به قهرز دەدات ، یعیر	lent	lent
108	let	رینگا دەدات ، لئی دەگەریت	let	let
109	lie	درۆ دەکات ، رادەکشیت ، پالده که ویت ، یستلқи	پالکەوت Lay درۆی کرد lied	lain lied
110	light	داده گیرسیینیت ، پرووناک دەکاتەوہ	lit lighted	lit lighted
111	lip-read	تیدەگات لە که سیک که شتیک دەلئیت به هۆی سەیرکردنی جوولە ی لئوہکانی که سە که	lip-read	lip-read
112	lose	لە دەستی دەچیت ، دەدۆرینیت ، یفقد ، یخسر	lost	lost
113	make	دروستی دەکات ، یصنع	made	made
114	mean	مەبەست دەبیت ، مانا دەبەخشیت ، یقصد/ یعنی	meant	meant
115	meet	چاوی پی دە که ویت ، یقابل	met	met
116	mimic	لاسایی دەکاتەوہ	mimicked	mimicked
117	miscast	که سیک هەلده بژیریت که نەگونجاو بیت بو پۆل	miscast	miscast

		بینین لە فلیمی کدا یان لە یارییه کدا		
118	mishear	تیناگات لە وشەکانی قسە ی کە سیک بە راستی	misheard	misheard
119	mislay	لیی ون دەبیت ، شوینی شتە کە ی بیر دە چیتە وە	mislaid	mislaid
120	mislead	هەلی دە خە لە تینیت ، لە خستە ی دە بات ، فریوی دە دات	misled	misled
121	misspell	لە حونجە دا هە لە دە کات ، لە رینوسدا هە لە دە کات	misspelled misspelt	misspelled misspelt
122	misspend	کات یان پارە بە فیرۆ دە دات	misspent	misspent
123	mistake	هە لە دە کات	mistook	mistaken
124	misunderstand	بە هە لە تیدە گات ، خراپ تیدە گات	misunderstood	misunderstood
125	mow	گیا دە بریت ، گیا دە کات	mowed	mown mowed
126	offset	هاوسەنگی دە کات	offset	offset
127	outbid	نرخیکی زیاتر دە دات ، زیادی دە کات	outbid	outbid outbidden
128	outdo	شتیک دە کات باشتەر لە کە سیک تر	outdid	outdone
129	outfight	کە ل و پە ل یان جە ل و بەرگ دە دات بە کە سیک	outfought	outfought

130	outgrow	گه‌وره‌تر ده‌بیت لاشه‌ی یان پیه‌کانی که دواتر جله‌کان یان پیلاره‌کانی بو نابیت	outgrew	outgrown
131	outrun	به‌جیی ده‌هیلیت ، خیراتر راده‌کات	outran	outrun
132	outsell	زووتر ده‌فرۆشریت ، خیراتر ده‌فرۆشریت	outsold	outsold
133	outshine	زیاتر سه‌رکه‌وتوو ده‌بیت له‌که‌سیکی تر	outshone	outshone
134	overbear	به‌سه‌ریدا سه‌رده‌که‌ویت ، ده‌چه‌وسینیت‌ه‌وه	overborne	overborne
135	overbid	پاره‌زیاتر ده‌دات به شتیک له‌که‌سیکی تر	overbid	overbid
136	overcast	تاریک ده‌کات ، تاریک دادیت	overcast	overcast
137	overcome	به‌سه‌ریدا سه‌رده‌که‌ویت ، ده‌یبه‌زینیت	overcame	overcome
138	overdo	زیاده‌ره‌وی ده‌کات ، پیه‌وی ده‌نیت	overdid	overdone
139	overdraw	له‌پاره‌ی خوی زیاتر پاره ده‌رده‌هینیت له‌حسابی بانکه‌که‌ی	overdrew	overdrawn
140	overeate	زیاده‌خوری ده‌کات ، زور	overate	overeaten

		خۆری ده کات		
141	overfeed	زیاد دەر خوارد ده دات ، زیاد خواردنی پیده دات	overfed	overfed
142	overhang	شۆر ده بیته وه	overhung	overhung
143	overhear	به دزییه وه گوئی ده گریت ، گوئی شل ده کات ، گوئی له قسه ی خه لک ده گریت	overheard	overheard
144	overlay	دایده پۆشیت	overlaid	overlaid
145	overload	قورسای زیا تر ده خاته سه ر شتیک که بو ی دانرا وه بو نمونه قورسای زیا تر ده خاته سه ر سه یاره یه ک یان جلی زۆر ده کاته ناو جل شۆریک زیاد له وه ی بو ی دانرا وه ، یان کاره بای زیاد سه رف ده کات و زیاتر لۆد ده خاته سه ر سیسته میکی کاره بایی	overloaded	overloaded overladen
146	overpay	زیاد له پیویست پاره ده دات	overpaid	overpaid
147	override	ده ست ده گریت به سه ر ، زال ده بیته	overrode	overridden
148	overrun	ده شیلیت ، پانی	overran	overrun

		دەکاتەو		
149	oversee	چاودیڤری دەکات	oversaw	overseen
150	overshoot	له نیشانە دەردەچیت ، ئامانج ناییکیت ، له ئاست تیپەر دەکات	overshot	overshot
151	oversleep	زۆر دەخەویت ، دریزه خەو دەکات	overslept	overslept
152	overspend	زیاد له پیویست خەرج دەکات ، زیادەرپۆیی دەکات ، اسراف دەکات	overspent	overspent
153	overtake	توشی کت و پری دەکات ، پیی دەگات ، پییشی دەداتەو ، پییشی دەکەویت	overtook	overtaken
154	overthrow	دەبەزیت ، دەکەویت	overthrew	overthrown
155	overwrite	شتیک دەنوسیت بە شیوہیە ک کەوا روون و ساده نییە یان روونکردنەوہی زیاتری بو کراوہ لەوہی کە پیویستە	overwrote	overwritten
156	partake	بەشداری دەکات ، هاوبەشی دەکات ، بەشدار دەبیت	partook	partaken
157	pay	دەدات ، یدفع	paid	paid

158	plead	بیانوو ده‌هینیتته‌وه ، به‌رگری ده‌کات ، به‌هانه ده‌هینیتته‌وه	pleaded	pleaded
159	preset	ئامپریک ئاماده ده‌کات به شیوه‌یه‌کی پیشکه‌وتوو که له داها‌توو‌دا ئیش ده‌کات یان دواتر ده‌وه‌ستیت	preset	preset
160	prove	ده‌یسه‌لمینیت	proved	proved proven
161	put	داده‌نییت ، یضع	put	put
162	quick-freeze		quick-froze	quick-frozen
163	quit	وازی لی ده‌هینیت ، به‌رنامه‌ داده‌خات ، چۆل ده‌کات ، به‌جی ده‌هیلیت ، کوچ ده‌کات	quit quitted	quit quitted
164	read/ri:d/	ده‌خوینیت ، یقرأ	Read/red/	Read/red/
165	rebuild	سه‌رله‌نوئ دروستی ده‌کات	rebuilt	rebuilt
166	recast	دوو‌باره‌ شتیک داده‌ریژیتته‌وه	recast	recast
167	redo	دوو‌باره‌ کاریک ده‌کات	redid	redone
168	refit	نوئ ده‌کاته‌وه ، یجدد	refit refitted	refit refitted
169	remake	دوو‌باره‌ کاریک ده‌کات	remade	remade

170	rend	دەدرپنیت ، دەبریت ، دادهدریت	rent	rent
171	repay	پارە دەداتەو	repaid	repaid
172	rerun	دوو بارە پادە کاتەو	reran	rerun
173	resit	دوو بارە تاقی کردنەو (ئمتحان) دە کاتەو	resat	resat
174	retell	دوو بارە دەیگیڕپیتەو ، باسی دە کاتەو	retold	retold
175	rethink	دوو بارە بیر دە کاتەو بو ئەو هی بیر کردنەو کە هی بگۆرپیت یان باشتیری بکات	rethought	
176	rewrite	دوو بارە دەنوسیتهو	rewrote	rewritten
177	rid	پزگاری دەبیت ، پزگاری دە کات ، سەر بەستی دە کات	rid	rid
178	ride	سوار دەبیت ، یرکب	rode	ridden
179	ring	زەنگ لی دەدات ، یرن	rang	rung
180	rise	بەرز دەبیتەو ، هەلدیت ، یرتفع ، تشرق	rose	risen
181	run	پادە کات ، یرکض	ran	run
182	saw	بە مشار دەبیرپیتەو	sawed	sawn
183	say	دەلپت ، یقول	said	said
184	see	دەبینیت ، یری	saw	seen

185	seek	بەدوایدا دەگەریت ، داوای دەکات	sought	sought
186	sell	دەفرۆشیت ، بیع	sold	sold
187	send	دەنیریت ، ئیرسل	sent	sent
188	set	دادهنیت ، ریک دەخات ، یضع	set	set
189	sew	دەدرویت ، دەدوریت ، کاری دروومان دەکات	sewed	sewn sewed
190	shake	رایدەوہ شینیت ، دەیشلە قینیت ، یهز	shook	shaken
191	shear	دەبریت ، دەبریت (خوری) ، مەر دەبریتەوہ ، دەبریتەوہ بە برینگ	sheared	sheared shorn
192	shed	خوین دەرژینیت	shed	shed
193	shine	دەدرەوشیتەوہ ، دەبریسکیتەوہ ، تیشک دەداتەوہ ، رووناک دەکات ، هەلدیت ، تشرق / یشع	shone	shone
194	shit	پیسایی دەردەهاوئزیت لە ریخۆلەکانیہوہ ، پیسایی دەکات	shit shat shitted	shit shat shitted
195	shoe	نال دەکات	shod	shod
196	shoot	دەتەقینیت ، دەپیکیت ،	shot	shot

		یسدد / یُطلق		
197	show	نیشان دەدات ، پیشان دەدات	showed	shown
198	shrink	دەچیتەووە یەک ، دیتەووە یەک	shrank	shrunk
199	shut	دادهخات ، پپوهی دەدات ، یُغلق	shut	shut
200	sing	گۆرانی دەلیت ، یغنی	sang	sung
201	sink	نقوم دەبی	sank	sunk
202	sit	دادهنیشیت ، یجلس	sat	sat
203	slay	سەردەبریت ، دەکوژیت	sew slayed	slain
204	sleep	دەخەویت ، دەنویت ، ینام	slept	slept
205	slide	دەخلیسکیت ، دەخزیت ، ینزلق/یتزحلق	slid	slid
206	sling	ههلی دەواسیت ، شوپری دەکاتهووە	slung	slung
207	slink	لهبەر چاو ون دەبی ، خووی دەدزیتەووە	slunk	slunk
208	slit	دەقلیشینیت ، درزی تی دەکات	slit	slit
209	smell	بوون دەکات	smelled smelt	smelled smelt
210	smite	به توندی لپی دەدات	smote	smitten

211	sow	تۆو ده‌کات ، ده‌چینیت	sowed	sown sowed
212	speak	قسه ده‌کات ، یتکلم	spoke	spoken
213	speed	خیرا ده‌کات ، خیرا ده‌رووات	sped speeded	sped speeded
214	spell	حونجه ده‌کات	spelled spelt	spelled spelt
215	spend	سهرف ده‌کات ، خه‌رج ده‌کات ، ینفق / یمضی	spent	spent
216	spill	ده‌پیرژیت ، ده‌پیرژیت	spilled spilt	spilled spilt
217	spin	ته‌ون ده‌کات ، ده‌پرسیت ، با ده‌دات ، ده‌سورپته‌وه ، ده‌چنیت	spun	spun
218	spit	تف ده‌کات ، تف هه‌لده‌دات	spat	spat
219	split	له‌ت ده‌کات ، شه‌ق ده‌کات	split	split
220	spoil	خراپ ده‌کات ، تیکده‌دات ، راوه‌رووت ده‌کات ، تالان ده‌کات	spoiled spoil	spoiled spoil
221	spotlight	شتیک یان شوینیک رووناک ده‌کاته‌وه به سپۆتلایت	spotlighted spotlit	spotlighted spotlit
222	spread	بلاو ده‌کاته‌وه ، بلاو ده‌بیتته‌وه	spread	spread

223	spring	باز دەدات	sprang	sprung
224	stand	دەوه ستیت ، به پیوه دەوه ستیت ، راده وه ستیت ، یقف	stood	stood
225	steal	دهیدزیت ، یسرق	stole	stolen
226	stick	پیوهی ده لکیت ، ده چه سپیت ، لیی ده ئالیت ، یلصق	stuck	stuck
227	sting	پیوهی دەدات (بو نمونه مار پیوهی دەدات) ، یلسع	stung	stung
228	stink	بوگه نی لیدیت ، بوئی لیدیت	stank	stunk
229	strew	په رش ده بیته وه ، بلاو ده کریته وه	strewed	strewn strewed
230	stride	به ههنگاوی دریز ده پروات ، به لوقاو ده پروات	strode	strode
231	strike	لیی دەدات ، ده کوتیت ، پایدا ده کیشیت	stuck	stuck
232	string	ده به ستیت ، مورو ده هونیته وه به پهت	strung	stung
233	strive	تیده کو شیت ، خه بات ده کات ، رهنج دەدات ، هه ول دەدات	strove strived	striven strived

234	sublet	له ژیره وه به کرئ دەدات ، خانوو یه ک یان به شیکی خانوو یه ک به کرئ بدەیت که له که سیکی تره وه به کرئ وهری گرتوو	sublet	sublet
235	swear	سویند ده خوات	swore	sworn
236	sweep	گه سک دەدات ، دەمالیت	swept	swept
237	swell	ده ئاوسیت ، نه ستور ده بیټ ، یتورم	swelled	swollen swelled
238	swim	مه له ده کات	swam	swum
239	swing	جولانه ده کات ، یتارجح	swung	swung
240	take	وهری ده گریټ ، یاخذ	took	taken
241	teach	فیر ده کات ، یدرس	taught	taught
242	tear	ده درپټ (بو نمونه په رو یه ک بدرینیت) ، یمزق	tore	torn
243	tell	پیی ده لیت ، ده یگی رپته وه ، یخبر	told	told
244	think	بیر ده کاته وه ، یظن / یفکر	thought	thought
245	thrive	گه شه ده کات ، یزدهر	throve	thriven
246	throw	هه لده دات ، ده هاویژیت ، فرپی ده دات ، یرمی	threw	thrown
247	thrust	پال ده نیټ ، لی ده دات	thrust	thrust

248	tread	پیی لی دەنیت ، پیی پیا دەنیت ، دەشیلیت ، بەسەریدا دەروات	trod	trodden
249	typecast	هه مان جووری که سیستی (کاراکتەر) دەدات بە ئەکتەریک بو ئەو هی کاری نواندن بکات چونکە کەسە کە لە رووی فیزیاییە وە گونجاوە بو ئە و بەشە	typecast	typecast
250	unbend	خاو دەکاتەو ، خاو دەبیتهو	unbent	unbent
251	undercut	نرخیکی که متر داوا دەکات	undercut	undercut
252	undergo	دەچیژییت ، دەکیشییت ، بەسەریدا دییت	underwent	undergone
253	underlie	خوی مه لاس دەدات له	underlay	underlain
254	underpay	پاره دەدات بە کەسیک زور که متر له کریی ئەو ئیشە ی کە دەیکات	underpaid	underpaid
255	undersell	هه رزانتر دهیفرۆشییت	undersold	undersold
256	understand	تی دەگات	understood	understood
257	undertake	دەیگریته ئەستۆ ، دەیخاتە سەرخی	undertook	undertaken

258	underwrite	بەلین دەدات بە پیدانی پارە	underwrote	underwritten
259	undo	هەلیدەووە شینیتەووە	undid	undone
260	unwind	دەیکاتەووە (بو نمونە باندیجەکە دەکاتەووە) ، پشوو دەدات	unwound	unwound
261	uphold	بەرزی دەکاتەووە ، هەلیدەبرپیت	upheld	upheld
262	upset	وهرسی دەکات ، بیزاری دەکات ، یزعج	upset	upset
263	wake	بەئاگا دیت ، لە خەو هەلدهستیت ، یستیقت	woke	woken
264	waylay	خوی بو ناوہتەوہ ، خوی بو مەلاس داوہ ، هەلدهکووتیتە سەری	waylaid	waylaid
265	wear	لەبەری دەکات (جل و بەگ) ، یلبس / یرتدی	wore	worn
266	weave	دەچنیت ، تەون دەکات ، دەرپسیت	wove weaved	woven weaved
267	wed	مارە دەکات (ژن دەهینیت) ، شوو دەکات	wedded wed	wedded wed
268	weep	دەگریات ، دەگری	wept	wept
269	wet	تەر دەکات	wet wettered	wet wettered
270	win	دەباتەووە ، سەر دەکەویت	won	won

		، یربج / یفوز		
271	wind	لوول دەبیټ ، لوول دەخوات	wound	wound
272	withdraw	پاشەکشێ دەکات ، دەکشیتەوه ، دیتە دواوه	withdrew	withdrawn
273	withhold	ناهیلت ، دەبیات بو خووی	withheld	withheld
274	withstand	بەرگە دەگریټ ، بەرھەلستی دەکات ، خووی رادەگریټ	withstood	withstood
275	wreak	قین و تورەیی دەپڕیټ بەسەر کەسیکدا	wrought wreaked	wrought wreaked
276	wring	دەگوشیت ، بادەدات	wrung	wrung
277	write	دەنوسیټ ، یکتب	wrote	written

2-فرمانە ئاساییەکان : ئەو فرمانانەن کە بە زیاد کردنی (ed) بۆیان دەبن بە (رابدوو و شیوەی سییەمی فرمان) ، و هەندیک گۆرانکاریش ڕوودەدات لە پیتی کۆتایی هەندیک فرماندا وەک ئەگەر فرمانیک بە پیتیکی نەبزوین کۆتایی هاتبیت و لە پیش ئەم پیتە نەبزوینە کۆتاییەوه یەک پیتی بزوین هەبیت ئەوا پیتی نەبزوینی کۆتایی دەکەین بە دووان (double) و پاشان (ed) یان بو زیاد دەکەین بەلام هەندیک فرمانیش کەم بەم شیوەیەن کە نوسیومن تەنها (ed) وەردهگرن و پیتی نەبزوینی کۆتایی دووبارە ناکەینەوه هەرچەندە بە پیتیکی نەبزوین کۆتایی هاتوو و لە پیشەوه یەک پیتی بزوین هاتوو ، یان ئەگەر فرمانەکە بە پیتی (y) کۆتایی هاتوو و پیتی (y) ی کۆتایی نەبزوین هەبوو ، ئەوا پیتی نەبزوینی (y) ی کۆتایی دەکەین بە (i) و پاشان (ed) یان بو زیاد دەکەین ، یان ئەگەر فرمانەکە بە پیتی (y) کۆتایی هاتوو و پیتی (y) ی کۆتایی بزوین هەبوو ، ئەوا پیتی نەبزوینی (y) ی کۆتایی

ناکەین بە (i) و وەکو خۆی دەینوسینەو و پاشان (ed) یان بو زیاد دەکەین ، یان ئەگەر فرمانە کە بە پیتی (e) کووتایی هاتبوو ئەوا تەنها (d) بو زیاد دەکەین بو گوڕینی بو رابردوو .

ژماره	رانه بردوو (چاوگ) base	ماناکه meaning	رابردوو past	شیوهی سییه p.p.
1	ache	دیشیت ، نازاری ههیه	ached	ached
2	appoint	داده نیت ، داده مه زینیت	appointed	appointed
3	arrive	ده گات	arrived	arrived
4	ban	قه دهغه ده کات ، ناهیلیت	banned	banned
5	call	بانگی ده کات	called	called
6	carry	ده بیات ، هه لده گریت	carried	carried
7	clean	پاکي ده کاته وه ، خاوینی ده کاته وه	cleaned	cleaned
8	cry	ده گریات ، ده گری	cried	cried
9	dance	سه ما ده کات ، یرقص	danced	danced
10	die	ده مریت	died	died
	dive	نقوم ده بیٹ	dived	dived
11	fix	جیگیر ده کات	fixed	fixed
12	help	یارمه تی ده دات	helped	helped
13	hurry	په له ده کات	hurried	hurried
15	move	ده جو لینیت ، ده گوازیته وه ، ده بزویت	moved	moved
16	obey	گوپرایه لی ده کات	obeyed	obeyed
17	pass	تی ده په ریٹ ، پیایدا ده پروات	passed	passed
18	plan	نه خشه ده کیشیت ، پلان داده نیت	planned	planned
19	play	یاری ده کات ، یلعب	played	played

20	prefer	په‌سه‌ندی ده‌کات	preferred	preferred
21	refer	ئاماژه‌ی بو ده‌کات	referred	referred
22	walk	ده‌روات ، پیاسه‌ ده‌کات	walked	walked
23	wash	ده‌شوات	washed	washed
24	watch	سه‌یری ده‌کات ، چاودی‌ری ده‌کات	watched	watched
25	work	ئیش ده‌کات	worked	worked
26	seal	مۆر ده‌کات	sealed	sealed
27	smile	زه‌رده‌خه‌ ده‌یگریت ، بزه‌ ده‌یگریت	smiled	smiled
	sneak	به‌ دزییه‌وه‌ بو‌ی ده‌گه‌رپت	sneaked	sneaked
28	study	سه‌عی ده‌کات ، کو‌شش ده‌کات	studied	studied
	thrive		thrived	thrived
29	treat	مامه‌له‌ی له‌گه‌دا ده‌کات	treated	treated
30	try	هه‌ول ده‌دات ، یحاول	tried	tried
31	yield	ده‌هینیته‌ به‌ره‌م ، به‌ره‌م ده‌هینیت	yielded	yielded

تییینی : هه‌میشه‌ پیتی گه‌وره (capital) به‌کار ده‌هینین له‌م حاله‌تانه‌دا (له‌سه‌ره‌تای رسته‌وه‌ ، له‌دوای نیشانه‌ی سه‌رسورمان ، له‌دوای نیشانه‌ی پرسیار ، له‌دوای خال (نقطه) هوه ، ناوی که‌سه‌کان ، ناوی ولاته‌کان ، ناوی شاخه‌کان ، ناوی رووبار و زی و ده‌ریاچه‌کان و ده‌ریا و زه‌ریاکان ، ناوی هه‌ساره‌کان و ئه‌ستیره‌کان ، پوژه‌کانی هه‌فته ، مانگه‌کانی سال ، ساله‌کان ، ره‌گه‌زنامه‌کان ، زمانه‌کان) .

رێزمان ، قواعد Grammar

رێزمانی ئینگلیزی زۆر فراوانه و چه‌ندین یاسا و رێنمایی تایبته به‌ خوێ هه‌یه ، وه رێزمانی ئینگلیزی پیکهاتوو له‌ چه‌ند کاتیک (زه‌مه‌نیک) له‌وانه (رانه‌بردووی ساده ، رانه‌بردووی به‌رده‌وام ، رابردووی ساده ، رابردووی به‌رده‌وام ، داها‌تووی ساده ، رانه‌بردووی ته‌واو ، رابردووی ته‌واو ...هتد) ، وه پێویسته له‌ رێگای مانای رسته‌کانه‌وه کاتی رسته‌کان بناسینه‌وه یان له‌ رێگای ناسینه‌وه‌ی هه‌ندی‌ک وشه‌وه ده‌بیت بزانی‌ن که رسته‌که چ کاتیکه ، وه پێویسته فیرخو‌وا‌زانی زمانی ئینگلیزی زۆر خو‌یا‌ن له‌ زمانی ئینگلیزی شاره‌زا بکه‌ن و مانای وشه‌کان بزانی‌ن و به‌رده‌وام هه‌ول بدن که زیاتر شاره‌زا بن له‌ زمانی ئینگلیزی ، وه کاته‌کانی زمانی ئینگلیزی پۆلێن ده‌کری به‌ پێی (رابردوو ، رانه‌بردوو ، داها‌توو) ، وا ئیستاش پشت به‌ خوا ده‌ست ده‌که‌م به‌ نوسینی رێزمانی ئینگلیزی .

رانه‌بردووی ساده (المضارع البسيط) 1-Simple present

ئه‌م به‌شه چه‌ند یاسایه‌کی هه‌یه

1-بو رسته‌ی خه‌به‌ری و ئه‌ری : ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که یه‌کی‌ک بیت له‌مانه (I, We, You, They, plural subject) ئه‌وا له‌دوای بکه‌ره‌که‌وه چاوگ (base) دیت

(I, We, You, They, plural subject) + base + obj. (ئه‌ری)

Example:

1-I play football.

2-You wake up at seven o'clock every morning.

3-They go to picnic.

4-We do our homework.

5-People like good speeches.

6-I go to school everyday.

7-They usually sleep at 11.00 p.m.

8-We often **drink** coffee in the morning.

9-I **live** in New York.

10-I **drive** a car.

11-I **work** in a garage.

2-بو رسته‌ی خه‌به‌ری و ئه‌ری: ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که یه‌کیک بی‌ت له‌مانه (he, she, it, singular

subject) ئه‌وا له‌دوای بکه‌ره‌که‌وه (base + s) دیت، وه ئه‌و (s) ه بریتیه له (s) ی

که‌سی سییه‌م که پئویسته بخریته دوای چاوگه‌که‌وه و هه‌ندی‌ک جاریش گۆرانکاری به‌سه‌ر

چاوگه‌که‌دا دیت که پئویسته بیزانین، وه ئه‌مه‌ی خواره‌وه‌ش یاسا‌که‌یه‌تی

(He, She, It, singular subject) + base + (s) + obj. (ئه‌ری)

Examples:

1-She **studies** English for her exam.

2-It **rains** in winter.

3- He **goes** to school.

4-Dara **delays** his exam.

5-Ali **drinks** milk every morning.

6-A cow **gives** us milk.

7-He **plays** the tennis.

8-She **plays** the tennis.

9-She **drives** a car.

10-He **passes** the exam.

11-She **finishes** the work.

12-He **watches** his garden.

13-He **tries** hard.

14-The baby **cries** for milk.

15-He **does** his work.

16-He **plays** basketball.

3-بو رسته‌یه‌ک خه‌به‌ری بی‌ت و نه‌ری (نه‌فی) بی‌ت : نه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌یه‌کیک بی‌ت له‌مانه (I, we, you, they, plural subject) نه‌وا له‌دوای بکه‌ره‌که‌وه (don't) یان (do not) دیت پاشان (base) دیت

(I, We, You, They, plural subject) + don't + base + obj. (نه‌ری)

Examples:

1-I **don't play** tennis.

2-We **don't work** every day.

3-They **don't fast** every Ramadan.

4-Pupils **don't study** hard.

5-You **do not try** hard.

6-I **don't drink** tea.

4-بو رسته‌ی خه‌به‌ری و نه‌ری : نه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌یه‌کیک بی‌ت له‌مانه (he, she, it, singular subject) نه‌وا له‌دوای بکه‌ره‌که‌وه (doesn't) یان (does not) دیت پاشان (base) دیت.

(He, She, It, singular subject) + doesn't + base + obj. (نه‌ری)

Examples:

1-He **doesn't go** to school every day.

2-She **doesn't listen** to song.

- 3-It **doesn't snow** at summer.
- 4-Hemn **doesn't say** bad words.
- 5-Dara **doesn't play** football.
- 6-He **doesn't go** to the party.
- 7-She **doesn't drink** tea.

5-بو ڕستە ی پرسیار (interrogative) : ئەگەر بکەرە که یه کیک بیت له مانه (I, we, you, they, plural subject) ئەوا یاساکه ی به و شیوه یه ی لای خواره وه ده بیت.

Do + (I, we, you, they, plural subject) + base + obj. ? (پرسیاری)

Example:

- 1-Do they go to picnic?
- 2-Do you play tennis?
- 3-Do players win the game?

6-بو ڕستە ی پرسیار (interrogative) : ئەگەر بکەرە که یه کیک بیت له مانه (he, she, it, singular subject) ئەوا یاساکه ی به و شیوه یه ی لای خواره وه ده بیت.

Does + (he, she, it, singular subject) + base + obj. ? (پرسیاری)

Examples:

- 1-Does she listen to Quran?
- 2-Does he play volleyball?
- 3-Does it rain in the summer?
- 4-Does she play tennis?

بەکارهێنانەکانی رانه‌بردووی ساده :

1- ئەم زەمەنە بەکاردهێنریت بۆ گوزارشت کردن (تعبیر) له عاده‌ته گشتییه‌کان و شته زانراوه‌کان و راستییه جیگیره‌کان

- 1-Water boils at 100 °C. ئاو له 100 پله‌ی سیلیزیدا ده‌کوئیت
- 2-It rains in winter. باران ده‌باری‌ت له وهرزی زستاندا
- 3-It snows in winter. به‌فر ده‌باری‌ت له وهرزی زستاندا
- 4-Muslims fast during Ramadan. موسلمانان له مانگی رهمه‌زاندا به‌پوژوو ده‌بن
- 5-I wake up at seven o'clock every morning.

واتاکه‌ی : من هه‌لده‌ستم له‌خه‌و کاتژمێر چه‌وت هه‌موو به‌یانیه‌ک

- 6-The sun rises from east. خۆر هه‌لدی‌ت له‌خۆر هه‌لاته‌وه
- 7-Stars shine at night. ئەستیره‌کان ده‌دره‌وشینه‌وه له‌شه‌ودا
- 8-A cow gives us milk. مانگا شیرمان پیده‌به‌خشی‌ت

2- ئەم زەمەنە بەکار ده‌هێنری‌ به‌دوای وشه‌ی (if) دا له‌گه‌ڵ کاتی رانه‌بردوو و داها‌توو ، وه‌ کاره‌که له‌وانه‌یه‌ پووبدات و بیته‌جی

- 1- If he studies, he will succeed.
- 2- If you run fast, you will win the race.

3- ئەم ئاوه‌لفرمانانه‌ی خواره‌وه له‌گه‌ڵ کاتی (رانه‌بردووی ساده) دا به‌کارده‌هێنرین :

(often, always, usually, sometimes, ever, never, occasionally, generally, rarely, every day, every week, every year, every time, from time to time)

- 1-She often visits his uncle.

- 2-We never smoke.
- 3-Ali usually plays tennis.
- 4-We always go to picnic at spring.
- 5-They often call and sometimes write.
- 6-Bahar's dad often calls Haval's dad.
- 7-Haval never goes to cinema.

2-Present continuous (المضارع المستمر) رانه بردووی بەردەوام

ئەم زەمەنەش پیکهاتوو له چەند یاسایە ک که پیکهاتوو له یاسای ئەرئ و یاسای نەرئ و یاسای پرساری و یاسای پرسیار کردن به وشه پرسهکانی (what, where, who...etc.) ، وا له خوارهوه دانه به دانه روونیان دهکه مهوه به پشتیوانی خوای تاک و تهها

1-پیکهاتهی رستهی ئەرئ (affirmative) : بریتیه له (s. + v. to be + v.ing) ،
ئەگەر بکەرە که (I) بوو ئەوا له دوایهوه فرمانی (am) دیت ، وه ئەگەر بکەرە که یه کیک بوو له (He, She, It, singular subject) ئەوا هه میسه فرمانی (is) به کارده هینین ، وه ئەگەر بکەرە که یه کیک بوو له (We, You, They, plural subject) ئەوا هه میسه فرمانی (are) به کار ده هینین ، وه له خوارهوهش دانه به دانه یاساکان روون کراونه تهوه

-I + am + v.ing + com. (ئەرئ)

-(He, She, It, singular subject) + is + v.ing + com. (ئەرئ)

-(We, You, They, plural subject) + are + v.ing + com. (ئەرئ)

Examples:

1-I am playing football now.

2-He is reading a book.

- 3-She is praying now.
- 4-It is going on four tyres.
- 5-We are doing our work.
- 6-They are testing the machine.
- 7-You are going to masjid.
- 8-Hemn is planning for his life.
- 9-Muslims are doing their prays.
- 10-Look! The bus is coming.
- 11-I am going to school now.
- 12-You are sitting at home.
- 13-She is sleeping.
- 14-She is sitting in the school.
- 15-It is raining now.
- 16-He is playing a basketball.
- 17-They are watching the TV.
- 18-The girl is reading a book.
- 19-The boys are playing basketball.
- 20-She is playing tennis.
- 21-They are playing tennis.
- 22-I am playing tennis.
- 23-They are travelling to Kurdistan.
- 24-He is drinking water.
- 25-I am playing basket ball.

26-She is waiting for her mother.

27-I am staying with my brother for a month.

28-He is watching T.V. this moment.

29-We are going to Kirkuk now.

2- پیکهاته‌ی رسته‌ی نه‌رئ (negative) : بریتیه له (s. + v. to be + not + v.ing) ،

وه هه‌میشه وشه‌ی (not) ده‌که‌وێته دوای فرمانه یاریده‌ده‌ره‌کانی (am, is, are) ، وه

ده‌توانین (is not) بنوسین به (isn't) وه هه‌روه‌ها ده‌توانین (are not) بنوسین به

(aren't) که ئه‌و دووانه پێیان ده‌وتریت کورتکراوه ، وه هه‌رگیز (am not) نانوسرئ به

(amn't) به‌لکو هه‌میشه ده‌بیت وه‌کو خۆی بینوسینه‌وه بئ کورتکردنه‌وه

-I + am + not + v.ing + com. (نه‌رئ)

-(He, She, It, singular subject) + is + not + v.ing + com. (نه‌رئ)

-(We, You, They, plural subject) + are + not + v.ing + com. (نه‌رئ)

Examples:

1-I am not playing piano.

2-He isn't fasting at feast days.

3-She isn't going to school.

4-It isn't going on the straight road.

5-Hemn isn't delaying his work.

6-We aren't watching TV.

7-You aren't washing the dishes.

8-They aren't going to the cinema.

9-Players aren't losing the game.

3-بو ڕستە ی پرسیار (interrogative) : فرمانە یامەتی دەرەکان دەچنە سەرەتاوہ پاشان بکەر دیت و دوای ئەوہ فرمان دیت لەسەر شیوہی (ing) پاشان لەکوۆتاییدا نیشانە ی پرسیار دیت

(پرسیاری) -Am + I + v.ing + com. ?

(پرسیاری) -Is + (he, she, it, singular subject) + v.ing + com. ?

(پرسیاری) -Are + (we, you, they, plural subject) + v.ing + com. ?

Examples:

1-Am I playing tennis?

2-Is he doing his job?

3-Are they buying a car?

4-Is Helen studying English?

5-Are students studying hard?

6-Is the girl reading a book?

7-Are the boys playing tennis?

8-Is she working?

9-Are they playing tennis?

بەکارهینانەکانی رانەبردووی بەردەوام:

1-بەکاردەهینری بو کاریک کهوا ڤوو دەدات لەکاتی قسە کردندا

Examples:

1-We are speaking about English structures now.

2-He is watching T.V at this moment.

2- به‌کارده‌هینری بو گوزارشت کردن (تعبیر) له کاریک که له داها‌توویه‌کی نزیکا رووده‌دات

Examples:

1- We are going to Kirkuk next week.

2- I am going to the theatre tonight.

3- They are coming here tomorrow.

4- I am having lunch.

3- حاله‌تیکی کاتی بو نمونه:

-I cannot find a flat, so I am living with my brother.

4- ئەم وشانه‌ی خواره‌وه به‌زۆری له‌م زه‌مه‌نه‌دا به‌کارده‌هینری

(now, at the moment, at the present time, today, tonight, this week, look, listen)

5- ئەم فرمانانه‌ی خواره‌وه به‌شیوه‌ی به‌رده‌وام به‌کارنا‌هینرین ، واتا له‌م زه‌مه‌نه‌دا

به‌کارنا‌هینرین

a- verbs of sensation فرمانانه‌کانی هه‌ست کردن

(see, smell, taste, hear, feel, recognize)

b- Verbs of emotion فرمانانه‌کانی سۆز (عاطفة)

(want, like, wish, desire, love, dislike, refuse, fear, care, hate, forgive, hope)

c- Verbs of thinking فرمانانه‌کانی بیر کردنه‌وه

(think, believe, expect, realize, know, consider, understand, mean, suppose, trust, mind)

d- ئەم فرمانانه‌ش (ing) وه‌رنا‌گرن

(own, possess, contain, appear, seem, consist, concern, owe, belong, matter, signify, prefer, fit)

سه رنجى ئه م دوو نمونه يه لاي خواره وه بده:

-He is wanting to buy a new computer. هه له يه

-He wants to buy a new computer. راسته

3-Past Simple Tense رابردووى ساده

ئه م زه مه نه ش چه ند ياسايه كى هه يه :

1-ياساي ئه رى : بكه رى رسته كه هه موو بكه رىك ده گريته وه به بى جياوازى

(ئه رى Affirmative) com. + فرمانى رابردووى ساده + بكه ر

S. + v. past + com. (ئه رى Affirmative)

Examples:

1-I played football yesterday.

2-We went to the park.

3-You ate the cake.

4-They did the work.

5-He wrote the letter.

6-She read the noble.

7-It ran quickly.

8-Teachers taught pupils reading.

9-Muhammad learned reading of Quran.

- 10-I watched television last night.
- 11-They visited their uncle yesterday.
- 12-We went to Makkah two months often.
- 13-I worked in Germany.
- 14-We went to the cinema yesterday.
- 15-I bought this pen yesterday.
- 16-I went to pray this morning.
- 17-Ahmed played well.
- 18-He broke it yesterday.
- 19-Rozhgar arrived yesterday.
- 20-Ali was in his calss two days ago.
- 21-They were happy yesterday.

2- یاسای نه‌ری : ئەم یاسایه‌ش نه‌ری ده‌کری به هۆی وشه‌ی (didn't)

S. + didn't + base + com. (Negative نه‌ری)

Examples:

- 1-I didn't go to the cinema.
- 2-We didn't play the game.
- 3-You didn't come to my home.
- 4-They didn't buy the bus.
- 5-Students didn't pass the exam.
- 6-He didn't pray today.
- 7-She didn't sleep today.
- 8-It didn't run slowly.

- 9-The sparrow didn't fly in the air.
- 10-Ahmed didn't play well.
- 11-He didn't break it yesterday.
- 12-Rozhgar didn't arrive yesterday.

3-پرسیاری (interrogative)

Did + s. + base + com. ? (پرسیاری Interrogative)

Examples:

- 1-Did you do the job?
- 2-Did they go to school?
- 3-Did they pray today?
- 4-Did Ahmed play well?
- 5-Did he break it yesterday?
- 6-Did Rozhgar arrive yesterday?

به‌کاره‌ینانه‌کانی ئەم زه‌مه‌نه:

1-به‌کار ده‌هینری بو گوزارشت کردن له کاریک که ته‌واو بووه له رابردوودا له‌کاتیکی دیاری کراودا ، وه کاتی روودانه‌که‌ی ده‌ست‌نیشان ده‌کری له رسته‌که‌دا

Examples:

- 1-I visited my mother yesterday.
- 2-They finished the work last week.

3-I saw her yesterday.

2-به‌کار ده‌هینری بو گوزارشت کردن له عاده‌تیک که له رابردوودا هه‌بووه

Examples:

1-My father carried an umbrella.

2-We never drank wine.

ئهم وشانه‌ی خواره‌وه زۆربه‌ی جار له‌گه‌ل ئهم زهمه‌نه‌دا به‌کارده‌هینری وه‌کو :

Yesterday, last, last week, ago, in 1998 AD, in 1415 AH, in 1993, in the old days...etc.

4-past continuous (الماضی المستمر) رابردووی به‌رده‌وام

ئهم زهمه‌نه‌ش پیکهاتوو له‌چهند یاسایه‌ک ، وه‌له‌گه‌ل بکه‌ره‌کانی (I, he, she, it, singular subject) فرمانی (was) به‌کارده‌هینین ، وه‌له‌گه‌ل بکه‌ره‌کانی (you, we, they, plural subject) فرمانی (were) به‌کارده‌هینین ، وه‌له‌کاتی نه‌فی کردنیان (was) ده‌گۆرین بو (wasn't) ، وه‌هه‌روه‌ها (were) ده‌گۆرین بو (weren't)

s. + (was, were) + v.ing + obj. (ئهری)

s. + (wasn't, weren't) + v.ing + obj. (نه‌ری)

(Was, Were) + s. + v.ing + obj.? (پرسیاری)

Examples:

1-I was studying English. (ئهری)

2-Was I studying English? (پرسیاری)

3-I wasn't studying English. (نه‌ری)

- 4-While I was sleeping , a thief entered my room.
- 5-When we were eating , my father came .
- 6-thief entered my room while I was sleeping .
- 7-My father came when we were eating.
- 8-I was watching TV when she cried.
- 9-While John was sleeping last night, someone stole his car.
- 10-I was living in London last year.

به کارهینانه کانی ئەم زهमे نه :

ئەم زهमे نه به کاردههینریت بو گوزارشت کردن (تعبیر کردن) له رووداوێک که بهردهوام بووه له رابردوودا

Examples:

- 1-We were working all day yesterday.
- 2-He was studying all day yesterday.

ئەم وشانهی خواره وهش له گه ل ئەم زهमे نه دا به کاردههینرئ وه کو :

When, while, as, because

5-Present Perfect رانه بردووی ته واو (المضارع المستمر)

ئەم بابە ته پیکهاتوو له به کارهینانی دوو فرمانی (have, has) و له دوای ئەو فرمانه وه راسته وخو شپوهی سیهه می فرمان دیت واته (past participle) وه به کورتکراوه ییش بریتیه له (p.p.) ، کاتیک بکه ره که مان یه کیک بیت له (I, you, we, they, plural subject) ئەوا فرمانی (have) به کاردههینین ، وه ئە گه ر بکه ره که مان یه کیک بوو له (he, she, it, singular subject) ئەوا فرمانی (has) به کاردههینین.

- 1-(I, You, We, They, بکەری کۆ) + have + p.p + com. (ئەرئ)
- 2-(I, You, We, They, بکەری کۆ) + haven't + p.p + com. (نەرئ)
- 3-(He, She, It, تاک بکەری تاک) + has + p.p + com. (ئەرئ)
- 4-(He, She, It, تاک بکەری تاک) + hasn't + p.p + com. (نەرئ)
- 5-Have + (I, you, we, they, بکەری کۆ) + p.p + com.? (پرسیاری)
- 6-Has + (he, she, it, تاک بکەری تاک) + p.p + com.? (پرسیاری)

Examples:

- 1-I have done the work. (Affirmative)
- 2-I haven't done the work. (Negative)
- 3-He has done the job. (Affirmative)
- 4-He hasn't done the job. (Negative)
- 5-Have I done the work? (Interrogative)
- 6-Has he done the job? (Interrogative)
- 7-The city has experienced bad times as well as good. ئەرئ
- 8-The city hasn't experienced bad times as well as good. نەرئ
- 9-Has the city has experienced bad times as well as good? پرسیاری

بەکارهێنانەکانی ئەم زەمەنە :

- 1-بەکارەدەهێنری بۆ گوزراشت کردن (تەعبیر کردن) لە کاریک (ئیشیک) کە رابردوووە (جیبەجی کراره له رابردوودا) ، بەلام کاتهکە ی دەستنیشان نه کراره.

Examples:

- 1-I have been to the masjid.
- 2-He has taken my book.
- 3-I have lived in Riyadh for six years.
- 4-I have not visited him since 1995.
- 5-Ahmed has already finished his homework.
- 6-She has written three letters just now.
- 7-He has broken her leg.
- 8-I have bought a new car.
- 9-She has gone at home.

2-بەکاردهیئیری بو گوزراشت کردن (تەعبیر کردن) لە ڕووداویک که لە ڕابردوودا دەستی پیکردوو و بە ڕەدەوامە تاووە کو کاتی ئیستا ، وە پێویستە ماوێه کی کاتی هەبیت که ئەویش کاتی دەست پیکردنی کردارەکیه ، وە لەگەڵ ئەم دوو وشەیه دا بەکاردهیئیری که ئەوانیش (since) واتە (لە کاتی) و وشە (for) واتە (بو ماوێه) بو نمونە:

Examples:

- 1-The boss has just arrived.
- 2-They have recently finished the work.
- 3-I have lived in Sulaimanya since 1991.
- 4-Aram has smoked for ten years.
- 5-I have studied English since I started in a secondary school.

3-بەکاردهیئیری بو گوزراشت کردن (تەعبیر کردن) لە ڕووداویک که تازه ڕوویداو ، وە زۆر بەی جار لە سەر شیوێه (have, has) + just + p.p.) دیت بو نمونە:

- 1-I have won.
- 2-I have just had a delicious meal.

4- به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل کرداریک که له رابردوودا روویداوه به‌لام کاتی روودانی کرداره‌که دیاری نه‌کراوه له رابردوودا ، وه رسته‌که به زوری دیت له‌گه‌ل ئەمانه‌ی لای خواره‌وه:

(already, just, yet, ever, never, before, once, several times, many times, for, since, nearly, so far, recently, during)

Examples:

1-I have seen that movie twenty times.

2-I have met him once before.

3-People have traveled to the moon.

6-Present Perfect Continuous رانه‌بردووی ته‌واوی به‌رده‌وام

ئهم باب‌ه‌ته پیکهاتوو له به‌کارهینانی هه‌ردوو فرمانی (have, has) و له‌دوای ئه‌و فرمانه‌وه راسه‌وه‌خو فرمانی (been) دیت پاشان فرمانیک دیت له‌سه‌ر شیوه‌ی به‌رده‌وام واته (v.ing) ، وه کاتیک بکه‌ره‌که‌مان یه‌کیک بیت له (I, you, we, they, plural subject) ئه‌وا فرمانی (have) به‌کارده‌هینین ، وه ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌مان یه‌کیک بوو له (he, she, it, singular subject) ئه‌وا فرمانی (has) به‌کارده‌هینین.

(I, You, We, They, بکه‌ری کو) + have + been + v.ing + obj. (ئه‌ری)

(He, She, It, بکه‌ری تاک) + has + been + v.ing + obj. (ئه‌ری)

به‌کارهینانه‌کانی ئه‌م زه‌مه‌نه:

به‌کارده‌هینری به‌هه‌مان واتای به‌کارهینانی رانه‌بردووی ته‌واو ، به‌زوری ئه‌م کاته به‌کارده‌هینری له‌گه‌ل ئه‌و فرمانانه‌ی که مانای به‌رده‌وامی روودانیان هه‌یه وه‌کو ئه‌م فرمانانه (study, work, stay, wait, live, sleep...etc.) وه هه‌ردوو وشه‌ی (since, for) یش له‌م زه‌مه‌نه‌دا به‌کارده‌هینین .

Examples:

- 1-He has been studying since 2 o'clock.
- 2-We have been waiting for him all morning.
- 3-She has been sleeping for three hours.
- 4-I have been studying English for six years.
- 5-She has been sleeping since 2 o'clock.
- 6-I have been playing football since two hour.
- 7-He has been playing for an hour.

7-Past Perfect (الماضی التام) رابردووی ته‌واو

ئه‌م زه‌مه‌نه پیک دیت له به‌کاره‌ینانی فرمانی (had) له‌ناو رسته‌دا ، وه بو هه‌موو بکه‌ره‌کان هه‌ر (had) به‌کارده‌هینری

S. + had + p.p + obj. (Affirmative)

S. + hadn't + p.p + obj. (Negative)

Had + s. + p.p + obj.? (Interrogative)

Examples:

- 1-I had worked.
- 2-We hadn't worked.
- 3-Had they worked?

به‌کاره‌ینانه‌کانی ئه‌م زه‌مه‌نه:

1-به‌کارده‌هینریت بو گوزارشت کردن (تعبیر) له روودانی کاریک پيش کاریکی تر له رابردوودا وه رووداوی دووهم به رابردووی ساده ده‌نوسریت ، واتا به‌یه‌که‌وه به‌ستنی دوو رسته

بەیه کەوه ، وه زۆر بهی جار به هۆی (after, before, when, until) بهیه کەوه
ده به سترین.

Examples:

- 1-He had finished studying before he went to bed.
- 2-I had completed my homework before I went to bazaar.
- 3-He had written five letters before she answered him.
- 4-We went on a walk after we had finished dinner.
- 5-When the play had finished, The audience left.
- 6-I had visited U.S. once before in 1988.

2- له وتهی ناراسته و خو بۆ کارده هیئرئ بۆ جیگرته وهی رانه بردووی ته واو یان رابردووی ساده
له وتهی راسته و خو .

Examples:

1-Direct Speech: He said "I have seen her".

Indirect Speech: He said that he had seen her.

2-Direct Speech: He said "I visited my uncle on Friday".

Indirect speech: he said "He had visited his uncle on Friday".

3- له گه ل رستهی ئە گه ره کان (رستهی مه رج) به کارده هیئرئ کاتئ که گریمانی روودانه که مه حال
(مستحیل) بیت و کاته که ش رابردوو بیت ، وه یاساکه شی به و شیوه یه ی خواره وه یه

If + (s. + had + p.p + obj.), (s. + would have + p.p + obj.) (یاسا)

Examples:

- 1-If he had studied well, he would have passed.
- 2-You might have seen him if you had come earlier.

وه ئه‌م وشانه‌ی لای خواره‌وه له‌م زه‌مه‌نه‌دا به‌کارده‌هینرین وه‌کو :

After, which, before, as soon as

8-Past Perfect Continuous رابردووی ته‌واوی به‌رده‌وام

تیبینی : بو هه‌موو بکه‌ره‌کان ته‌نها ئه‌و یاسایه‌ی خواره‌وه به‌کار ده‌هینریت

S. + had + been + v.ing + obj. (یاسا)

ئه‌م بابته‌ له‌ چه‌ند حاله‌تیکدا به‌کار دیت :

1- ماوه‌یه‌که له‌پیش روودانی شتیک دا له‌ رابردوودا

Example:

1-I had been waiting for an hour when he finally arrived

2-He had been working at the company for ten years before it shut down.

3-I had washed before I prayed.

4-They went home after they had finished their work.

5-Ahmed had eaten the cake which he bought.

6-As soon as they had bought a car, they drove to Makkah.

7-She had been talking for half an hour before she stopped.

8-He had been teaching at the University for more than a year before he left for Asia.

9-She had been studying English for two years before she got the job.

2-هۆکاری شتیکه که له رابردوودا روویداوه

Examples:

- 1-He went on a diet because he had been eating too much.
- 2-The road was wet because it had been raining.
- 3-Ali was tired because he had been pushing.

3-به‌کار ده‌هینریت له یاسای سییه‌می رسته‌ی مه‌رجیدا (third conditional)

Examples:

- 1-If it hadn't been snowing, we would have gone out.
- 2-If I have been paying attention, I wouldn't have got into an accident.

4-به‌کار ده‌هینریت له بابە‌تی (reported speech) دا

Examples:

- 1-She said that john had been helping her study for months.
- 2-You told me that you'd been saving money for college.

9-Future Simple (المستقبل البسيط) داها‌تووی ساده

ئەم بە‌شه پیکهاتوو له به‌کارهینانی دوو فرمانی یاریده‌ده‌ری (shall, will) ، له‌گه‌ل دوو بکه‌ری (I, we) فرمانی (shall) به‌کارده‌هینرئ ، به‌لام له‌گه‌ل هه‌موو بکه‌ره‌کانی تر فرمانی (will) به‌کارده‌هینرئ ، وه‌هه‌روه‌ها ده‌شتوانین له‌گه‌ل هه‌موو بکه‌ری‌کدا (will) به‌کاربه‌ینین، وه‌ئە‌گه‌ر بمانه‌وئیت گوزارشت (تعبیر) له‌ داها‌تووی ساده بکه‌ین بو‌ئە‌م مه‌به‌ستانه‌ی خواره‌وه ئه‌وا له‌گه‌ل (I, we) فرمانی (will) به‌کارده‌هینرئ ، وه‌مه‌به‌سته‌کانیش ئە‌مانه‌ن :

ژماره	وشه	ماناکه‌ی
1	intension	مه‌به‌ست

2	willingness	ئاره‌زوو ، مه‌یل ، په‌زا ، ئاماده‌یی
3	promise	وه‌عد ، په‌یمان
4	determination	دارپشتن
5	command	فه‌رمان ، امر

Examples:

1-I shall help him. (داهاتووی ساده)

2-I will help him. (دارپشتن ، تصمیم)

3-I shall visit him. (داهاتووی ساده)

4-I will visit him. (ئاره‌زوو)

5-He will go to school.

6-They will come to my home.

7-I will leave tomorrow.

8-It is 11 o'clock. Norma will be in bed by now.

9-She is a good girl. She will play quietly for hours.

10-I will study well.

11-I will go to the school tomorrow.

12-She will talk to you.

تیبینی : یاسای (going to) به کارده‌هینین له جیاتی داهاتووی ساده ئه‌گه‌ر بمانه‌وئیت باسی کاریک بکه‌ین که له داهاتوویه‌کی نزیکدا پرووده‌دات ، وه مانای (going to) واتا (به‌نیازه) ، وه یاساکه‌ی بریتییبه له‌وانه‌ی خواره‌وه

I + am + going to + base + obj.

(He, She, It, بکەری تاک) + is + going to + base + obj.

(We, You, They) + are + going to + base + obj.

Examples:

1-I'm going to finish the work soon.

2-The game is going to start in a few minutes.

3-They are going to leave this afternoon.

4-I am going to open the door.

5-I am going to go the cinema.

6-I am going to go shopping.

وہ ئەم وشانەى خوارەوہ لەم زەمەنەدا بەکار دەھێنرێ وەکو :

Tomorrow, tomorrow morning, tomorrow afternoon, tomorrow evening, day after tomorrow, next, next week, next month, next year, in the future, in 2025 AD, in 1450 AH...etc.

10-Future Continuous (المستقبل المستمر) داھاتووی بەردەوام

(I, We) + shall + be + v.ing + obj. (ئەری)

(I, We) + shan't + be + v.ing + obj. (نەری)

Shall + (I, we) + be + v.ing + obj.? (پرسیاری)

(You, They, He, She, It, بکەری تاک) + will + be + v.ing + obj. (ئەری)

(You, They, He, She, It, بکەری تاک) + won't + be + v.ing + obj. (نەری)

Will + (you, they, he, she, it, بکەری تاک) + be + v.ing + obj.? (پرسیاری)

Examples:

- 1-I shall be waiting for you.
- 2-I shan't be waiting for you.
- 3-Shall I be waiting for you?
- 4-He will be waiting for you.
- 5-He won't be waiting for you.
- 6-Will he be waiting for you?
- 7-By 7.30 tomorrow, I will be flying to Cairo.
- 8-They will be waiting for you at 5 o'clock.
- 9-They will be waiting.
- 10-He will be sleeping.

بەکارهێنانەکانی ئەم زەمەنە:

ئەم زەمەنە بەکاردهیئری بو گوزارشت کردن (تعبیر) له پرووداویک که له کاتیکی داها توودا
بەردەوام دەبیت

Examples:

- 1-I shall be studying tomorrow night.
- 2-He will be taking his exam next week.
- 3-I will be waiting for you at 9 o'clock.

ئەم وشانە ی خوارەووە له گەل ئەم زەمەنە دا بەکاردهیئری وە کو :

At, by, in, from.....to, all, after

11-Future Perfect (المستقبل التام) داها تووی ته‌واو

تیبینی : ده‌توانین له‌گه‌ڵ هه‌موو بکه‌ره‌کان وشه‌ی (will) به‌کاربه‌ینین ، وه هه‌روه‌ها ده‌شتوانین فرمانی (shall) له‌گه‌ڵ بکه‌ره‌کانی (I, we) به‌کاربه‌ینین ، وه ئه‌گه‌ر له‌ناو که‌وانه‌یه‌کدا دوو وشه هه‌بوون ، ئه‌وه واتای وایه که ته‌نها یه‌ک دانه‌یان به‌کارده‌ینین نه‌ک هه‌ردووکیان به‌یه‌که‌وه ، وه ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه‌ش یاسا کانیه‌تی:

(I, We) + (shall, will) + have + p.p + obj. (ئه‌ری)

(I, We) + (shan't, won't) + have + p.p + obj. (نه‌ری)

(Shall, Will) + (I, we) + have + p.p + obj.? (پرسیاری)

(You, They, He, She, It, بکه‌ری تاک) + will + have + p.p + obj. (ئه‌ری)

(You, They, He, She, It, بکه‌ری تاک) + won't + have + p.p + obj. (نه‌ری)

Will +(you, they, he, she, it, بکه‌ری تاک) + have + p.p + obj.? (پرسیاری)

Examples:

1-I shall have worked.

2-We shan't have worked.

3-Shall I have worked?

4-He will have worked.

5-He won't have worked.

6-Will he have worked?

7-By 2.00 this afternoon, I will have finished my work.

8-At 10.00 tonight, she will have written five letters.

9-The Post Office will have returned the package before I can take.

10-I will have perfected my English by the time I come back from the U.S.

به کارهینانه کانی داها تووی ته واو (المستقبل التام) :

به کاردههینری بو نیشان دانی کاریک که ته واو ده کری له کاتیکی دیاری کراودا له داها توودا.

Examples:

1-I shall have finished the work before 8 o'clock.

2-The soldiers will have reached the top of the mountain by dawn.

وه ئه م وشانه (by, at) به کاردههینری له م زه مه نه دا .

12-Future Perfect Continuous داها تووی ته واوی به رده وام

تیبینی : بو هه موو بکه ره کان ته نها ئه و یاسایه ی خواره وه به کار دههینری

S. + will + have + been + v.ing + obj. (یاسا)

ئه م بابه ته له چه ند حاله تیکدا به کاردی :

1-ماوه یه که (کاتیکه) له ییش روودانی شتیک دا له داها توودا

Example:

1-I will have been waiting for an hour when he finally arrives.

2-He will have been working at the company for ten years by the time I retire.

2-هۆکاری شتیکه له داها توودا

Examples:

1-Her English will be excellent by the time she visits the U.S., because she will have been studying for five years.

2-He will be tired by the time he arrives because he will have been travelling all day.

تیبینی : عاده تهن فرمانه نابەرده وامه کان (ئەوانه ی (ing) وەرناگرن) به کار ناهینرین له م زهمه نه به رده وامه دا ، له گه ل ئە و فرمانانه دا داهاتووی ته و او (future perfect) به کار بهینه له جیاتی داهاتووی ته و او ی به رده وام (Future Perfect Continuous) .

Example:

- I will have been forgetting his name. (Incorrect هه له یه)

- I will have forgotten his name. (Correct راست)

13-Future in the Past داهاتوو له رابردوودا

ئە م بابە ته له سی یاسا پیکهاتوو که ئە مانه ی لای خواره وهن:

Subject + would + base + Object.

Subject + (was, were) + going to + base + Object.

Subject + (was, were) + to + base + Object.

تیبینی : یاسای دووهم بو نوسین له پیشتره له یاساکانی تر ، به لام بو قسه کردن یاسای یه که م ته ووتره و له پیشتره .

Examples:

1-I was going to buy a car.

2-They would go to the cinema.

3-He was to become a president.

به کارهینانی ئەم زه‌مه‌نه: به کارده‌هینری بو گوزارشت کردن له کاریک که‌وا گومانی ئەوهی لیکراوه که رووبدات له رابردوودا به‌لام رووینه‌داوه به هیچ شیوه‌یه‌ک بو نمونه:

I was going to buy a car.

شیوازی فه‌رمان کردن (صیغ الامر) Imperatives

1- شیوازی فه‌رمان کردن ئەو فرمانانەن که به کارده‌هینری له سەرەتای رسته‌دا، جا رسته‌که بو جیگیر کردنی گوزارشته له زانیاری یان بانگه‌یشت کردن یان ئاماره بو کردن یان پیدانی تیبینی یان هه‌وال پیدان به که‌سیکه که‌چی بکات .

2- شیوازی فه‌رمان کردن به کارده‌هینری که ئەویش به کارهینانی چاوگه و له سەرەتای رسته‌دایه.

Examples:

Give instructions پیدانی زانیاری

Mix the flour and the sugar. (Affirmative)

Take two tablets every four hours. (Affirmative)

Make invitations شیوازی بانگه‌یشت کردن (ده‌عوهت کردن)

Come in; make yourselves at home. (Affirmative)

Please start; do not wait for me. (Negative)

Tell someone what to do هه‌وال پیدان به که‌سیک که‌چی بکات

Open your book. (Affirmative)

Do not forget to post the letter. (Negative)

Give Warnings پیدانی ئاگادار کردنه‌وه

Keep out of reach of children.

یەدانی ئاماژە و تییینی Make Signs & Notices

Push.

Keep off the grass.

Make Requests داوا کردن

Please open the door.

فرمانە ناتەواوەکان (ناقص) Modal verbs

فرمانی ناتەواو یە ک شیوەی هەیه لە گەل هەموو کەس و هەموو بە کەرێکدا ، بەلام مانای زۆریان هەیه (واتە تەنها یە ک مانایان نییه) و شیوەی کاتیان هەیه بە پێی ئەو ناوەرپۆکی کە بۆی بە کار دەهینری ، وە فرمانی ناتەواو چاوگ و شیوەی سییه می فرمانی نییه ، وە یاساکەشیان بریتییه لە :

(shall, should, will would, may, might, can, could, must, ought to) + base

و ئەم خشتهیهی لای خوارەو بریتییه لە بە کارهینانەکانی فرمانە ناتەواوەکان :

فرمانە	گوزراشت	نمونه
ناتەواوەکان	دەکات لە	
shall	بەلین دان	You shall take a reward.
	نەخشە دانان	He does not want to obey me, but he shall.
	هەرپەشه لیکردن	You shall be punished if you come late.
should	پێویستی	You should obey your teachers.
	ئامۆژگاری یان بۆچوون	You should stop smoking.

will	شیوازی داهاتووی ساده	He will visit us tomorrow.
	نه‌خسه کیشان یان به‌لین دان	I will travel when I like. We will do as you wish.
might	شیان ، کران ، الإمكانية	I hoped that I might succeed. I thought that the weather might change.
can, am, is, are, able to	توانین (القدرة) له داهاتوو دا	I shall be able to help you.
could	شیان له رانه‌بردوو و رآبردوو و داهاتوودا	Fahad could drive his car a year ago. Ali is not in class today. He could be sick. Do not leave now. It could rain now.
must	پیویستی	You must listen to your teachers.
Had to	پیویستی له رآبردوو دا	Faisal could not come to our dinner party. He had to stay home to study.
ought to	ئامۆژگاری	You ought to help the poor.
ought to have	چه‌ند ئیشیکه له رآبردوو دا که بکرایه کاریکی باش بوو	You ought to have studied. (You did not. That was a mistake)

هه‌ندیك نمونه له‌سه‌ر فرمانه نات‌ه‌واوه‌كان

ئهری	ئهری	پرسیاری	کورته وه‌لام
------	------	---------	--------------

			ئەرئ	نەرئ
They should eat now.	They should not eat now.	Should they eat now?	Yes, they should.	No, they should not.
He will leave.	He will not leave.	Will he leave?	Yes, he will.	No, he will not.
He would succeed.	He Would not succeed.	Would he succeed?	Yes, he would.	No, he would not.
I might succeed.	I might not succeed.	Might you succeed?		
I my sleep.	I may not sleep.	May you sleep?		
I can do it.	I can not do it.	Can you do it?	Yes, I can.	No, I can not.
He could talk.	He could not talk.	Could he talk?	Yes, he could.	No, he could not.
We could have a test tomorrow.	We could not have a test tomorrow.	Could you have a test tomorrow?	Yes, we could.	No, we could not.
You must go now.	You must not go now.	Must I go now?	Yes, you must.	No, you must not.
You ought to help them.	You ought not to help them.	Ought we to help them?	Yes, you ought to.	No, you ought not to.

(Since) and (For)

Little and Few

1- وشه‌ی (little) واته کهم یان (a little) واته کهمیک ، هه‌میشه به‌دوایدا ناویکی
نه‌ژمیرا و دیت

little + uncountable noun

a little + uncountable noun

Examples:

1-a little water or little water

2-a little money or little money

3-a little soup or little soup

2- وشه‌ی (few) واته کهم یان (a few) واته کهمیک ، هه‌میشه به‌دوایدا ناویکی کۆی
ژمیرا و دیت

few + countable noun

a few + countable noun

Examples:

1-a few days or few days

2-a few people or few people

3-a few books or few books

فرمانەکانی (بوون ، دەبیت) Verb to be

فرمانەکانی بوون (verb to be) بریتین لە پینچ فرمان کە ئەمانەن (am, is, are, was, were) ، وە فرنەکانی (am, is, are) بو کاتی رانهبردوو بەکاردههینین ، وە ههروهها فرمانەکانی (was, were) بو کاتی رابردوو بەکاردههینین ، وە شیوهی سییهمی ئەم پینچ فرمانە (past participle) بریتیه لە فرمانی (been) ، وە ههروهها ناو (noun) ی ئەم پینچ فرمانە بریتیه لە فرمانی (being) ، وە فرمانەکانی (am, is) کاتیک دەکرین بە رابردوو دەبن بە (was) ، وە ههروهها کاتیک فرمانی (are) دەکریت بە رابردوو دەبیت بە (were) ، وە فرمانی (am) تهنه له گه‌ل راناو (جیناو) ی (I) بەکاردههینیت ، وە فرمانی (is) له گه‌ل راناوه‌کانی (he, she, it) و بکه‌ری تاکدا بەکاردههینیت ، وە فرمانی (are) له گه‌ل راناوه‌کانی (we, you, they) و بکه‌ری کو‌دا بەکاردههینیت ، وە فرمانی (was) له گه‌ل راناوه‌کانی (I, he, she, it) و بکه‌ری تاکدا بەکاردههینیت ، وە فرمانی (were) له گه‌ل راناوه‌کانی (we, you, they) و بکه‌ری کو‌دا بەکاردههینیت ، وە ده‌گونجیت (ده‌شیت) ئەم پینچ فرمانە بینه فرمانی سهره‌کی له‌ پسته‌دا ، وە ههروهها ده‌توانن ببن به فرمانی یاریده‌ده‌ر له‌ پسته‌دا ، وە له‌کاتی کردنیان به‌ نه‌ری ئەوا (not) ده‌خه‌ینه‌به‌رده‌میان ، وە بو‌ پرسیا‌ری فرمانە که ده‌خه‌ینه‌ سه‌ره‌تاوه ، وە کاتی رانه‌بردوو‌ه‌کانیان به‌کاردههینیت بو‌ عادات و راستیه‌ جیگیره‌کان ، وە شیوازی رابردوو‌یان به‌کاردههینیت بو‌ شتیک که به‌ده‌سته‌تاوه‌ و کو‌تایی هاتوو له‌ رابردوو‌دا .

ژماره	رانه‌بردوو	رابردوو	شیوه‌ی سییه‌می فرمان	ناو
1	am	was	been	being
2	is	was	been	being
3	are	were	been	being

کاتیک که ئەو پینچ فرمانە ببن به فرمانی سهره‌کی پسته‌ ئەوا به شیوه‌یه‌کی گشتی یاسا‌کانی به‌م شیوانه‌ی لای خواره‌وه‌یه

S. + (verb to be) + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

S.+(verb to be) + not+(adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

(verb to be) + S. + +(adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

ئەگەر فرمانە کە (am) بێت ئەوا یاساکانی بەم شیوانە ی لای خوارەووەیە بو ئەری و نەری و
پرسیاری

I + am + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place).

I + am + not + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

Am + I + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

ئەگەر فرمانە کە (is) بێت ئەوا یاساکانی بەم شیوانە ی لای خوارەووەیە بو ئەری و نەری و
پرسیاری

(He, She, It) + is + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

(He, She, It) + isn't + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

Is + (he, she, it) + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

ئەگەر فرمانە کە (are) بێت ئەوا یاساکانی بەم شیوانە ی لای خوارەووەیە بو ئەری و نەری و
پرسیاری

(We, You, They) + are + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

(We, You, They)+aren't +(adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

Are + (we, you, they) + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

Examples:

1-I am a pupil. (noun) (affirmative)

2-I am not a pupil. (noun) (negative)

3-Am I a pupil? (noun) (interrogative)

27-They are **happy**. (adj.) (affirmative)

28-Are they **happy**? (adj.) (interrogative)

29-She is **rich**. (adj.) (affirmative)

30-Is she **rich**? (adj.) (interrogative)

تیبینی : ده‌توانین وشه‌ی (ain't) به‌کاربه‌ینین له‌ جیاتی (am not, is not, are not, have not or has not) که کورتکراوه‌ی (am not, is not, are not, have not or has not) به‌لام شیوه‌یه‌کی ره‌سمی نییه

Examples:

1-I am not powerless.

2-I ain't powerless.

3-I have not broken the window.

4-I ain't broken the window.

Was and Were

ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه هه‌ندیک یاسان که پێویسته باش بیان زانین

ئه‌گه‌ر فرمانه‌که (was) بێت ئه‌وا یاساکانی به‌م شیوانه‌ی لای خواره‌وه‌یه بو ئه‌ری و نه‌ری و پرسیار

(I, He, She, It) + was + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

(I, he, She, It) + wasn't+ (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

Was + (I, he, she, it) + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

ئەگەر فرمانە کە (were) بێت ئەوا یاساکانی بەم شیوانە ی لای خوارەوویە بو ئەری و نەری و
پرسیاری

(You, we, They) + were + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

(You, we, They)+weren't+(adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)

Were + (you, we, they)+(adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

ئەگەر فرمانە کە (was) بێت ئەوا یاساکانی بەم شیوانە ی لای خوارەوویە بو شیوەی پرسیاری
بە و وشە پرسیانە ی کە بە (wh-) دەست پی دەکەن

(Where, Why, When) + was + (I, he, she, it) + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

(Who) + was + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

ئەگەر فرمانە کە (were) بێت ئەوا یاساکانی بەم شیوانە ی لای خوارەوویە بو شیوەی پرسیاری
بە و وشە پرسیانە ی کە بە (wh-) دەست پی دەکەن

(Where, Why, When) + were + (you, we, they) + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

(Who) + were + (adj., noun, adv. Of time, adv. Of place)?

Example:

1-She was a nurse.

2-Was she a nurse?

3-We were huappy.

4-Were you happy?

5-Who were happy?

3-Who was the student?

4-Where were you yesterday?

5-Why was he angry?

تییینی : بو وهلامی کورت یان کورته وهلام (short answers) یاساکانی بهم شیوه‌یهی لای
خواره‌وه‌یه

1-ئه‌گه‌ر وهلامه‌که به (ئه‌رئ) بدریته‌وه ئه‌وا یاساکه‌ی بریتی ده‌بیته له :

Yes + subject + (verb to be)

Examples:

1-Are you a teacher?

Yes, I am.

2-Were the boys at school?

Yes, they were.

2-ئه‌گه‌ر وهلامه‌که به (ئه‌رئ) بدریته‌وه ئه‌وا یاساکه‌ی بریتی ده‌بیته له :

No + subject + (verb to be) + not.

Examples:

1-Are you a teacher?

No, I am not.

2-Were the boys at school?

Yes, they weren't.

3-کاتیک که ئه‌و پینج فرمانه بین به فرمانی یاریده‌ده‌ر (یارمه‌تی ده‌ر) له رسته‌دا ئه‌وا له
دوایانه‌وه فرمان دیت له‌سه‌ر شیوه‌ی به‌رده‌وام (ing) بو هه‌ردوو کاتی رانه‌بردووی به‌رده‌وام و
رابه‌ردووی به‌رده‌وام.

Examples:

- 1-I am studying English now.
- 2-They were working yesterday.
- 3-He is playing tennis.
- 4-He was returning home.
- 5-The children are watching T.V.
- 6-Hemn is typing now.
- 7-we ain't playing football.

فرمانه‌کانی (کردن ، ده‌کات) Verb to do

فرمانه‌کانی کردن (verb to do) بریتین له سی فرمان که ئەمانه‌ن (do, does, did) ، وه فرنه‌کانی (do, does) بو کاتی رانه‌بردوو به‌کارده‌هینین ، وه هه‌روه‌ها فرمانی (did) بو کاتی رابردوو به‌کارده‌هینین ، وه شیوه‌ی سییه‌می ئەم سی فرمانه (past participle) بریتیه له فرمانی (done) ، وه هه‌روه‌ها ناو (noun) ی ئەم سی فرمانه بریتیه له فرمانی (doing) ، وه فرمانه‌کانی (do, does) کاتیک ده‌کرین به رابردوو ده‌بن به (did) ، وه فرمانی (do) له‌گه‌ل راناوه‌کان (جیناوه‌کان) ی (I, we, you, they) و بکه‌ری کو‌دا به‌کارده‌هینریت ، وه فرمانی (does) له‌گه‌ل راناوه‌کانی (he, she, it) و بکه‌ری تاکدا به‌کارده‌هینریت ، وه فرمانی (did) له‌گه‌ل هه‌موو ناو و راناوه‌کاندا به‌کارده‌هینریت به‌بی جیاوازی ، وه ده‌گونجیت (ده‌شیت) ئەم سی فرمانه بینه فرمانی سهره‌کی له رسته‌دا ، وه هه‌روه‌ها ده‌توانن ببن به فرمانی یاریده‌ده‌ر له رسته‌دا ، وه کاتی رانه‌بردوووه‌کانیان به‌کارده‌هینریت بو عادات و راستیه جیگیره‌کان ، وه شیوازی رابردوو‌یان به‌کارده‌هینریت بو شتیک که به‌ده‌سته‌توووه و کو‌تایی هاتوووه له رابردوو‌دا .

ژماره	رانه‌بردوو	رابردوو	شیوه‌ی سییه‌می فرمان	ناو
1	do	did	done	doing

2	does	did	done	doing
---	------	-----	------	-------

1- کاتیک که ئه و سی فرمانه بین به فرمانی سەرەکی رسته ئه و یاساکانی به شیوهیهی لای خوارهوهیه بو کاتی رانه بردوو و رابردوو

(I, We, You, They, بکهری کو) + do + noun.

(He, She, It, تاک بکهری تاک) + does + noun.

(هه ر بکهریک بیت) + did + noun.

Examples:

1-I do the work. من ئیشه که ده که م

2-She does the work. ئه و (کچ) ئیشه که ده کات

3-We do the exercises every day.

4-He does the home work by himself.

5-We did our best.

6-They did the work.

2- کاتیک که ئه و سی فرمانه بین به فرمانی یاریده دهر (یارمه تی دهر) له رسته دا ئه و له گه ل کاته کانی رانه بردوو ی ساده و رابردوو ی ساده به کارده هیئری له نه ری و پرسیری دا

Examples:

1-I don't go. (present simple, negative)

2-We didn't see him. (past simple, negative)

3-He doesn't sleep early. (present simple, negative)

4-She didn't succeed. (past simple, negative)

- 5-Do you go? (present simple, interrogative)
 6-Did you see him? (past simple, interrogative)
 7-Did Ali succeed? (past simple, interrogative)
 8-Does Ari play well? (present simple, interrogative)

فرمانه کانی (هه‌بوون ، هه‌یه‌تی) Verb to have

فرمانه کانی کردن (verb to have) بریتین له سی فرمان که ئەمانه ن (have, has, had) ، وه فرنه کانی (have, has) بو کاتی پانه‌بردوو به‌کارده‌هینین ، وه هه‌روه‌ها فرمانی (had) بو کاتی پابردوو به‌کارده‌هینین ، وه شیوه‌ی سییه‌می ئەم سی فرمانه (past participle) بریتیه له فرمانی (had) ، وه هه‌روه‌ها ناو (noun) ی ئەم سی فرمانه بریتیه له فرمانی (having) ، وه فرمانه کانی (have, has) کاتیک ده‌کرین به پابردوو ده‌بن به (had) ، وه فرمانی (have) له‌گه‌ل پاناوه‌کان (جیناوه‌کان) ی (I, we, you, they) و بکه‌ری کو‌دا به‌کارده‌هینریت ، وه فرمانی (has) له‌گه‌ل پاناوه‌کانی (he, she, it) و بکه‌ری تاکدا به‌کارده‌هینریت ، وه فرمانی (had) له‌گه‌ل هه‌موو ناو و پاناوه‌کاندا به‌کارده‌هینریت ، وه ده‌گونجیت (ده‌شیت) ئەم سی فرمانه بینه فرمانی سهره‌کی له پسته‌دا ، وه هه‌روه‌ها ده‌توانن بین به فرمانی یاریده‌ده‌ر له پسته‌دا ، وه کاتی پانه‌بردوووه‌کانیان به‌کارده‌هینریت بو عادات و راستیه جیگیره‌کان ، وه شیوازی پابردووویان به‌کارده‌هینریت بو شتیک که به‌ده‌سته‌اتوووه و کو‌تایی هاتوووه له پابردوو‌دا .

ژماره	پانه‌بردوو	پابردوو	شیوه‌ی سییه‌می فرمان	ناو
1	have	had	had	having
2	has	had	had	having

1- کاتیک که ئه‌و سی فرمانه بین به فرمانی سه‌ره‌کی رسته ئه‌وا یاساکانی به شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه ، وه له‌دوای فرمانه‌کانی (have, has, had) هوه **ناو** دیت یان (a + adj. + n.) دیت یان **ئاوه‌لناو** دیت ، وه بو کردنی به نه‌ری ئه‌وا (not) ده‌خریته سه‌ر فرمانه‌کانی (have, has, had) و ده‌بن به (haven't, hasn't, hadn't).

(I, We, You, They, **بکهری کو**) + have + (n. or (a + adj. + n.) or adj.).

(He, She, It, **بکهری تاک**) + has + (n. or (a + adj. + n.) or adj.).

(**ههر بکهریک بیته**) + had + (n. or (a + adj. + n.) or adj.).

Examples:

1-I have **two** brothers. (adj.)

2-We have **a problem**. (n.)

3-He has **a headache**. (n.)

4-They had **a car** accident. (n.)

5-I had **a bad fever** last night. (a + adj. + n.)

2- کاتیک که ئه‌و سی فرمانه بین به فرمانی یاریده‌ده‌ر (یارمه‌تی ده‌ر) له رسته‌دا ئه‌وا له‌گه‌ل کاته‌کانی رانه‌بردووی ته‌واو و رابردووی ته‌واو دا به‌کارده‌هینری و له‌دوایانه‌وه فرمان دیت له‌سه‌ر شیوه‌ی سییه‌می فرمان واته (past particile) یان به کورت‌کراوه‌یی (p.p.).

Examples:

1-I have done the work. (present perfect)

2-She has typed the letter. (present perfect)

3-They had arrived before the game ended. (past perfect)

وه کاتیک بکرینه پرسیری یاساکانی به‌م شیوانه‌ی لای خواره‌وه ده‌بیته

Do + (I, We, You, They, **بکهری کو**) + have + (n. or (a + adj. + n.) or adj.)?

Does + (He, She, It, بکەری تاک) + has + (n. or (a + adj. + n.) or adj.)?

Did + (هەر بکەریک بییت) + have + (n. or (a + adj. + n.) or adj.)?

Examples:

1-Do you have done the work?

2-Does she have typed the letter?

3-Did they have arrived before the game ended?

تیبینی : بو وهلامی کورت یان کورته وهلام (short answers) کاتیکی فرمانی (have)

فرمانی سەرەکی بییت ، ئەوا یاساکانی بهم شیوهیهی لای خوارهوهیه

1-ئەگەر وهلامه که به (نهری) بدریته وه ئەوا یاساکانی بریتی ده بییت له:

Yes + (I, we, you, they) + do.

Yes + (he, she, it) + does.

Yes + (any subject) + did.

Examples:

1-Do you have a car?

Yes, I do.

2-Does he have a new watch?

Yes, he does.

3-Did they have a new watch?

Yes, they did.

2- ئەگەر وهلامه که به (نهری) بدریته وه ئەوا یاساکانی بریتی ده بییت له:

No + (I, we, you, they) + don't.

No + (he, she, it) + doesn't.

No + (any subject) + didn't.

Examples:

1-Do you have a car?

No, I don't.

2-Does he have a new watch?

No, he doesn't.

3-Did they have a new watch?

No, they didn't.

تیبینی : بو وەلامی کورت یان کورتە وەلام (short answers) کاتیکی فرمانی (have)

فرمانی یاریدەدەر بیټ ، ئەوا یاساکانی بەم شیوەیە لای خوارەوێه

1-ئەگەر وەلامەکە بە (ئەرئ) بدریتەو ئەوا یاساکانی بریتی دەبیټ لە:

Yes, (I, we, you, they) + have.

Yes, (he, she, it) + has

Examples:

1-Have they lived here for a long time?

Yes, they have.

2-Has he lived here for a long time?

Yes, he has.

2-ئەگەر وەلامەکە بە (نەرئ) بدریتەو ئەوا یاساکانی بریتی دەبیټ لە:

No, (I, we, you, they) + haven't.

No, (he, she, it) + hasn't.

Examples:

1-Have they lived here for a long time?

No, they haven't.

2-Has he lived here for a long time?

No, he hasn't.

به کارهینانه کانی (verb to have) له چه ند خالی کدا:

1-به کارده هیئرئ بو گوزارشت کردن (تعبیر) له پیوستیه ک له کاتی رانه بردوو و رابردوو دا به
به کارهینانی (have to, has to, had to)

Examples:

1-I **have to leave** now.

2-He **has to leave** now.

3-They **had to leave** now.

2-له گه ل هه ندیک فرمانی ناته واو (ناقص) دا به کارده هیئرئ وه کو (had better) که
یاساکه شی دهنوسم له خواره وه

Subject + had better + base. (یاسای had better)

Example:

You **had better** see a doctor.

3-بو روون کردنه وهی شتی ک که وا به دهست دیت به هوئ شتی کی تره وه

Example:

I **have** my shoes **cleaned** every week.

بەکارهێنانەکانی very, too and enough

1- وشە (very) واتا (زۆر) ، وە واتایەکی ئەرئ یان نەرئ هەیه و یاساکەشی بەم شیوەیهی لای خوارەوهیه

very + adjective

Examples:

- 1-The coffee is **very hot**, but I can drink it.
- 2-He is **very young**.
- 3-The tree is **very high**.

2- وشە (too) واتا (زۆر) ، واتا زۆرتر لەوەی کە پێویستە ، وە مانایەکی نەرئ هەیه ، وە یاساکانیشی بەم شیوەیهی لای خوارەوهیه

too + adjective

too + adjective + to + infinitive

too + adjective + for someone + infinitive

Examples:

- 1-The coffee is too hot to drink.
- 2-The coffee is too hot for me to drink.
- 3-I am too short to play basketball.
- 4-It is too cold for us to swim.
- 5-This tea is too hot. I can't drink it.

too + adverb

Example:

He drives too **fast**. It is dangerous.

5-enough + noun

Example:

He has enough money to buy a new car.

شیوازه‌کانی گێرانه‌وه‌ی قسه (الكلام المنقول) Reported Speech

ئه‌م جووره له رسته پێی ده‌وتری و ته‌ی ناراسته‌وخۆ ، وه چوار جوور له و ته‌ی راسته‌وخۆ و ناراسته‌وخۆ هه‌یه :

1-Statement رسته‌ی خه‌به‌ری

2-Question پرسیار

3-Command داوا کردن

4-Exclamation سه‌رسورمان

1-Statement رسته‌ی خه‌به‌ری

com. + فرمانی رابردوو + بکه‌ر + (said that, told me that) + بکه‌ر

بو گۆرینی رسته‌ی خه‌به‌ری له و ته‌ی راسته‌وخۆ (direct) وه بو و ته‌ی ناراسته‌وخۆ (reported) پێویسته ئه‌م هه‌نگاوانه‌ی لای خواره‌وه بنیین:

1-ناوه‌که یان راناوه‌که داده‌نیین ، پاشان فرمانی (said) .

2- ئامرازی پیکەو بەستنی (that) دادەنێین ، وە دەشتوانین پێویستمان پێی نەبێت و لای بەرین.

3- راناوەکان دەگۆرین بە پێی و اتا ، وە گرنگترین راناوەکانیش ئەمانە لای خوارەوین:

راناوەکە پێش گۆرینی	راناوەکە دوای گۆرینی دەبێت بە
I	he, she
my	his, her
our	their
we	they

4- کاتەکان دەگۆرین بۆ نمونە:

پێش گۆرینی کاتەکە	دوای گۆرینی کاتەکە
present	past
past	past perfect

5- هەندیک وشە دەگۆرین ئەگەر هەبوو وەک ئەمانە لای خوارەوین:

پێش گۆرینی	دوای گۆرینی دەبێت بە
now	then
here	there
last night	the night before
this	that
yesterday	the day before
tomorrow	the following day

ئەمانە لای خوارەوین هەندیک نمونەن لە سەر پستە ی خەبەری و گۆرینی بۆ ناراستە و خۆ

I live in Riyadh.	He said that he lived in Riyadh.
We are happy.	They said that they were happy.

She said: "I have not been in the school library recently"	She said that she had not been to the school library recently.
He said to me: "I shall see you tomorrow"	He told me that he would see me the next day.
I am quite interested in tennis.	She told me that she was quite interested in tennis.
I often watch it on T.V.	He said that he often watch it on T.V.
I will go to Piramagroon.	He said he would go to Piramagroon.

تیبینی : ئەگەر خال (نقطة) (.) هەبوو لەنیوان دوو رسته دا ئەوا له جیگای ئەو خالە برگی دادەئیین بو نمونه: (and added that)

They said to him: "We shall see you tomorrow. We shall visit Ahmed".

They told him that they should see him the next day **and added that** they should visit Ahmed.

تیبینی : ئەگەر وتە (say) یان (says) هەبوو له رسته یه کدا ئەوا وهکو خوی دەینوسینه وه و کاتی رسته که ناگۆریت به لکو تهنها راناوه کان دهگۆرین بو نمونه:

1-She says: "I will cook the food tomorrow".

She **says** that she will cook the food tomorrow.

2- We say: "We are playing football now".

We **say** that we are playing football now.

2-Question

پرسیار

بو گۆرینی پرسیار له وتەي راستە و خۆو بو وتەي ناراستە و خۆ ئەم ههنگاوانه ي لای خواره وه ده نيين:

1-فرمانی (asked) کاتی رسته که دیاری ده کات وه ک لای خواره وه روونکراوه ته وه:

پیش گۆرینی کاته که	دوای گۆرینی کاته که
present	past
past	past perfect

2-ئەگەر پرسیاره که به وشەي پرس کرابوو ئەوا هه مان وشه پرسه که دنوسینه وه وه کو ئامرازی به یه که وه بهستن.

3-رسته پرسیاریه که ده که یین به رسته ي خه به ری و بکه ر ده چیته پیش فرمانه یاریده ده ره که وه.

4-تیبینی گۆرینی هه ندیک راناو ده که یین به یی مانا که ی له رسته دا.

"What is your name?"	He asked me what my name was.
"Why are you late?"	The teacher asked me why I was late.
"Where is your book?"	He asked me where my book was.

تیبینی: وشەي (if) به کارده هیین وه ک ئامرازی به یه که وه بهستن بو ئەو پرسیارانه ي که به وشەي پرس ده ست پیناکه ن بو نمونه:

1-"Is your school very large?"

-He asked me **if** my school was very large.

2-"Did Ahmed buy a new car?"

-Ali asked me if Ahmed had bought a new car.

تیبینی : ئه‌گه‌ر پرسیاره‌که ده‌ستی پیکردبوو به (do) یان (does) یان ئه‌و دوانه‌ی تیا‌دابوو
ئه‌و لایان ده‌به‌ین و کاتی رسته‌که‌ش ده‌گۆرین بو رابردووی ساده بو نمونه:

1-“Where do you live?”

-He asked me where I lived.

2-“Does he go to school?”

-I asked him if he went to school.

تیبینی : ئه‌گه‌ر پرسیاره‌که ده‌ستی پیکردبوو به (did) یان (did) ی تیا‌دابوو ئه‌و لای ده‌به‌ین
و کاتی رسته‌که‌ش ده‌گۆرین بو (had + past participle) بو نمونه:

1-“Where did you go yesterday?”

-Sami asked me where I had gone the day before.

تیبینی : ئه‌گه‌ر له پرسیاره‌که‌دا وشه‌ی (ask) یان (asks) مان به‌کاره‌ینا بو کاتی رانه‌بردوو
ئه‌و کاتی رسته‌که‌ش ناگۆرین و ته‌نها راناوه‌کان ده‌گۆرین بو نمونه:

1-“Who is your English teacher?”

-They ask me who my English teacher is.

2-“What are your marks?”

-He asks me what my marks are.

3-Command **داوا کردن (فەرمان کردن)**

بو گۆرینی رسته‌ی داواکاری (فەرمان کردن) له راسته‌وخۆوه بو ناراسته‌وخۆ ئه‌م هه‌نگاوانه‌ی
لای خواره‌وه ده‌نیین:

1-ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه جیبه‌جی ده‌که‌ین ئه‌گه‌ر هه‌بوو:

أ- فه زمانى كرد (ordered) به كارده هينين نه گهر وته كه مه به ستى فرمان كردن بوو.

ب- تكايكرد (begged) به كارده هينين نه گهر وته كه مه به ستى تكا كردن و داوا ليكردن بوو.

ت- ئاموژگارى كرد (advised) به كارده هينين نه گهر وته كه مه به ستى ئاموژگارى كردن بوو.

ث- پيى وت يان هه والى پيدا (told) به كارده هينين

2- كه وانه كراوه كان (أقواس المفتوحة) بسره وه و لايان به ره و وشه ي (to) دابنى له پيش فرمانه كه وه.

3- هه ردوو وشه ي (please, do) لابييه و بيان سره وه له رسته كه دا نه گهر هه بوو.

4- هه نديك وشه و راناو بگوره به پيى مانا هه روهك باسكرا له رسته ي خه به ريدا.

+ (told, asked, promised, advised, invited, offered, wanted) + بكه
 ئه رى. (me, us) + to + base + com.

+ (told, asked, promised, advised, invited, offered, wanted) + بكه
 نه رى. (me, us) + not to + base + com.

وته ي راسته وخو	وته ي ناراسته وخو
Study hard.	He advised me to study hard.
Don't play with fire. (the teacher advised me....)	The teacher advised me not to play with fire.
He said to the servant: "bring me a glass of water."	He ordered the servant to bring him a glass of water.
The son said to his father: "please, give me some money".	The son begged his father to give him some money.
The doctor said to me: "Drink a lot of water".	The doctor advised me to drink a lot of water.

He said to me: "Do not go to the market tonight".

He told me not to go to the market that night.

4-Exclamation **سەر سوڤمان**

بو گوڤینی وتە ی راستە و خو کە شیوازی سەر سوڤمانی تیدایە بو وتە ی ناراستە و خو پێویستە ئەم ههنگاوانە ی لای خوارەو هه بنیین:

1- وشە ی سەر سوڤمان ب سڤه وه و له شوینیدا وشه یه ک بنوسه که واتای سەر سوڤمانه که دهگه یه نیت وه ئەو وشانه ی که پێویستە لایان بهرین بریتین له:

With regret, with joy, with anger, with sadness, with admiration
2- که وانه کان لابه ره و وشه ی (that) دابنێ.

3- هه ندیک وشه و راناو بگوڤه به پێی مانا ههروه ک باسکرا له رسته ی خه به ریدا.

تیبینی : وشە ی سەر سوڤمان یان وشه یه کی پرسه که مانای سەر سوڤمان دهگه یه نیت وه کو (how, what) وه به وه ده ناسریته وه که بو مه بهستی سەر سوڤمان به کارهاتوو ه چونکه نیشانه ی سەر سوڤمان له کو تایی رسته که دایه که بریتیه له (!) ، یان به هۆی خودی وشه ی سه سوڤمانه وه ده ی ناسینه وه که مه بهستی پی سه سوڤمانه وه کو (Alas, Hurrah, Oh) وه نیشانه ی سەر سوڤمان راسته و خو له دوا ی خودی وشه ی سەر سوڤمانه وه دیت که بریتیه له (!).

Direct راسته و خو	Indirect ناراسته و خو
He said: "Alas! I will not find my money".	He said with sorrow that he would not find his money.
He said: "How foolish I have been!"	He said with regret that he had been foolish.

پۆلین کردن، تصنیف /کلاسیفیکەیشن/ Classification/kælsifikeiʃn/ (n)

پۆلین دەکات /کلاسیفای/ Classify/kælsifai/ (v)

چەند یاسایە کمان هەیه که بە کاریان دەهینین بو پۆلین کردنی شتەکان بو چەند لقیک ، بو نمونە ئاوەکان دابەش دەبن بو چەند بەشیک وەکو ئاوی شیرین و ئاوی سویر ، وە زۆر شتی تریش .

1-We can classify (divide) + ناو + into + ژمارە + types + لقهکان

2-There are + لقهکان + ناو + types of + ژمارە

3- لقهکان + kinds + ژمارە + into + can be classified (divided) + ناو

4- لقهکان + types + ژمارە + into + fall (s) + ناو

5- لقهکان + divisions + ژمارە + have (has) + ناو

6- لقهکان + types + ژمارە + into + classified (divided) + is (are) + ناو

7- ناوی گروپ + can be classified as (under) + لقهکان

تیبینی /

1-ئەگەر (ناو) هکه له دوای وشە (classify) هات له پرسیاره کهدا ئەوا به شهش یاسای یه کهم شیکاری دهکهین .

2-ئەگەر (ناو) هکه له دوای وشە (classify) نه هات به لکو لقهکان هاتبوون ئەوا به یاسای چه و ته م شیکاری پرسیاره که دهکهین یان ئەگەر کۆمه لیک ناو (لق) ت بداتی و بلیت بیگیره وه بو گروپه سهره کیه کهی ئەوا ته نها به یاسای ژماره (7) شیکاری دهکهین .

3-بو یاسای ژماره (4) ئەگەر ناوی پۆلین کراو تاک بوو ئەوا (falls) به کار بهینه ، به لام ئەگەر ناوی پۆلین کراو کو بوو ئەوا وشە (fall) به کار بهینه .

- 4- بو یاسای ژماره (5) ئەگەر ناوی پۆلین کراو تاک بوو ئەوا (has) بەکاربھێنە ، بەلام ئەگەر ناوی پۆلین کراو کو بوو ئەوا وشە (have) بەکاربھێنە .
- 5- بو یاسای ژماره (6) ئەگەر ناوی پۆلین کراو تاک بوو ئەوا (is) بەکاربھێنە ، بەلام ئەگەر ناوی پۆلین کراو کو بوو ئەوا وشە (are) بەکاربھێنە .
- 6- دەتوانین لە یاساکاندا لە جیاتی وشە (classify) وشە (divide) بەکاربھێنین .
- 7- دەتوانین لە یاسای ژماره حەوت لە جیاتی وشە (as) وشە (under) بەکاربھێنین .
- 8- دەتوانین لە جیاتی وشە (types) وشە (kinds) یان (sorts) بەکاربھێنین کە بە مانای (جۆر - نوع -) دیت .
- 9- دەشیت (دەگونجیت) لە جیاتی وشە (ژماره) لە یاساکاندا وشە (several) بەکاربھێنین بە مەرجیک ژماره کە لە (دوو) زیاتر بیت ، واتە مەرج نییە وشە (several) بەکاربھێنین بەلکو دەلێین دەتوانین بەکاری بھێنین .
- 10- وشەکانی وەکو (geometry , furniture , engineering) وەکو ناویکی تاک حسابیان بو دەکین چونکە نەژمیراون و راناوەکەیان دەبیت بە (it) .
- 11- ئەگەر لە پرسیاره کەدا نەوتبوو بەچی یاسایەکی شیکاری بکە ، ئەوا خۆت بە یاسایەکی لە یاساکان شیکاری بکە کە لەگەڵ شیوەی نمونە کەدا دەگونجیت .
- هەندیک نمونە لەسەر پۆلین کردن :

Examples:

1-classify angles. Use the prompt (right, acute and obtuse)

- پۆلینی گۆشەکان بکە . بەکاری بھێنە (وەستاو ، تیژ ، کراوە) ، گۆشەکان بریتییە لە (ناو) هەکە کە لە یاساکاندا ئاماژە ی پیکراوە ، پاشان ئەو سی گۆشەییە کە دراوان لەناو کەوانە کەدا بریتین لە لقهکان وە ژمارە ی لقهکان بریتین لە سی دانە .

- We can classify angles into three types: right, acute and obtuse.
- There are three types of angles: right, acute and obtuse.
- Angles can be classified into three types: right, acute and obtuse.
- Angles fall into three types: right, acute and obtuse.
- Angles have three divisions: right, acute and obtuse.
- Angles are classified into three types: right, acute and obtuse.
- Classify the following words into their group (ships): steamers, destroyers and carriers.

2-Classify shaving machines into battery, electrical. Begin with:
we.....

-We can classify shaving machines into two sorts: battery and electrical.

ئەم نمونە یە تەنھا بە یاسای حەوتەم شیکار دەکریت چونکە داوات لێدەکات کە بیانگیریتەو بە
گروپە کە ی وە بەم شیوە یە ی لای خوارەو شیکار دەکریت :

- Steamers, destroyers and carriers can be classified as ships.

تیبینی : یاسای (subdivided) کاتیک دەتوانین بە کاری بهینین کە ئەگەر لەناو یە ک کرداری
پۆلین کردندا هەنگاوی پۆلین کردنی دووهم و سییەم هەبیت .

Ex: show the classification of English sounds: vowels and consonants.

Vowels: pure and diphthongs

Consonants: voiced and voiceless

ئەم نمونە یە ی سەرەو ه پیکهاتوو ه لە پۆلین کردن وە لەناو پۆلین کردنە کە شدا پۆلین کردنی
دووهم و سییەم هە یە کە واتە بە یاسای (subdivided) شیکاری دەکەین ، وە پۆلینی یە کە م

بە یەکیەک لە (شەش) یاساکان شیکاری دەکەین بەلام پۆلینی دووهم و سێیەم بە یاسای (subdivided).

-We can classify English sounds into two types: vowels and consonants.

-Vowels are subdivided into pure and diphthongs.

-Consonants are subdivided into voiced and voiceless.

-یاسای (according to) واتا (بەگوێرەی) یان (بەپێی) وه به عەرەبیش واتا (حسب) : ئەم یاسایە بەکاردهێنری بۆ پۆلین کردن ئەگەر هاتوو له پرسیاره که دا وشه ی (according to) هه بوو یان له ریگای مانای پرسیاره که وه ده بێت بیزانین ، له م حاله ته دا که ناوه سه ره کییه که پۆلین ده کری (ژماره) مان نابیت چونکه ناوه که پۆلین ده بێت بۆ چهند شتیکی جیاواز له یه کتری ، وه ههروه ها به هه موو یاساکان شیکار ناکریت چونکه له گه ل هه موو یاساکان مانا نابه خشیته و مانادار نییه ، وه ته نها ده توانین له گه ل ئەم سێ یاسایه به کاری بهینین :

1- We can classify + ناو + according to + لقه کان .

2- ناو + can be classified according to + لقه کان .

3- ناو + are classified according to + لقه کان .

Examples:

1-classify books according to authors and titles.

-We can classify books according to authors and titles.

-Books can be classified according to authors and titles.

-Books are classified according to authors and titles.

2-Use (according to) to classify internets into models and prices.

-We can classify internets according to models and prices.

-دەشییت (دەگونجییت) (division) یان (subdivision) بە پێی ئەم یاسایە ی خوارەووە
بە کاربەینین :

ناوی سەرەکی + is a division (subdivision) + of + ناوی پۆلین کراو (لقیک)

تیبینی / بە کارهینانی (subdivision) بو پۆلین کردن وه کو یاسای (subdivided) وایه بو
پۆلینی دووهم (ههنگاوی دووهم له ناو یه ک ههنگاوی پۆلین کردندا) ، وه هه ندیک جاریش
پرسیاره که دهستنیسانی ده کات .

Ex: Show the classification of the scientific branch of secondary schools. Use (division).

-A scientific branch is a division of secondary school.

Ex: What is a voiced consonant? (Classification – use – subdivision).

-A voiced consonant is a subdivision of English sounds.

- ئەم نمونه یه ی سەرەووە ناوہ سەرەکییە که ی نه داوہ پیویستە خۆت بزانییت که دهنگی
(نه بزوینی دهنگدار (ئاوازدار)) لقیکه له لقهکانی دهنگەکانی زمانی ئینگلیزی .

تیبینی / له وانە یه پرسیار له تاقیکردنەوہ بیتهوہ خۆی به یاسایە ک پرسیارە که ی شیکار کردییت
به یه کیک له یاساکان و داوا له تو بکات به یاسایە کی تر شیکاری بکهیت بو نمونه :

-Complete the following sentences in such a way that each new sentence means the same as the sentence before it:

Ex: Script falls into two types: print and cursive.

-There are

-There are two types of script: print and cursive.

Ex: We can classify lines into four types.

-Lines

17-Classify heaters into electrical, kerosene.

-We can classify heaters into two types: electrical and kerosene.

پیناساندن Introduction

ئەم بابەتە دەبیّت بە سی بەشەوہ :

1- Informal introduction پیناساندنی نارەسمی

2- Formal introduction پیناساندنی رەسمی

3- Self introduction خو پیناساندن

1- Informal introduction پیناساندنی رەسمی

ئەم جوۆرە پیناساندنە بەزۆری لەنیوان ھاوڕۆ و کەسی نزیک لە یه‌کتر روودەدات ، بە گشتی ئەم جوۆرە وشانە لەم جوۆرە پیناساندنەدا بەدی دەکری :

(friend, father, brother, sister, cousin, uncle...etc.)

یاساکەشی بەم شیوہیە لای خوارەوہیە :

+ this is + کەسی یه‌کەم . کەسی یه‌کەم + I'd like you to meet + کەسی دووہم + کەسی دووہم +

Example:

1-Introduce your friend Aram to your brother Ari.

Ari, I'd like you to meet my friend Aram. Aram this is my brother Ari.

2-Introduce your friend nephew Ari to Hozan.

-Hozan, I'd like you to meet my nephew Ari. Ari this is my nephew Ari.

لە وەلامیشدا دەلیین :

Hello. Glad to meet you.

Hello. Glad to meet you.

2-Formal introduction پیناساندنی ره‌سمی

ئه‌م شیوه‌یه جیاوازه له شیوه‌ی ناره‌سمی ، جوړیک له ره‌سمی ده‌گرێته خو‌ی ، به‌زوری له‌نیوان که‌سانیکدا رووده‌دات که‌ پله‌ی وه‌زیفییان هه‌بیت ، وه‌ له‌ پرسیاره‌که‌دا کورتکراوه‌ی وه‌کو Miss., Mrs., Mr. به‌دی ده‌کری ، یان له‌ پرسیاره‌که‌دا وشه‌ی وه‌کو assistant, headmaster, accountant, manager ی تی‌دایه ، یان له‌ ریگای شوینه ره‌سمیه‌کانه‌وه‌ ده‌ناسریته‌وه‌ وه‌کو office, ministry, bank .

+ this is + که‌سی یه‌که‌م ? که‌سی یه‌که‌م + may I introduce + که‌سی دووه‌م
که‌سی دووه‌م.

Example:

You are a manager. Introduce your assistant Dara to Mr. John.

Mr. John may I introduce my assistant Dara Ahmad? Dara Ahmad this is Mr. John.

له‌ وه‌لامیشدا ده‌لین :

How do you do + ناو .

How do you do + ناو .

3-Self introduction خو‌ پیناساندن

هه‌ندیک جار له پرسیاردا داوات لیده‌کری که خۆت بناسینیت به خه‌لکی تر به‌بی ئه‌وه‌ی که‌سی سییه‌م له‌نیوانتاندا هه‌بی، وه ئه‌م جو‌ره‌ خوینناساندنه‌ ده‌ناسریته‌وه‌ به‌هۆی برگی (Introduce yourself).

یاساکه‌ی :

May I introduce myself ? My name is + ناو .

Example:

1-Introduce yourself to a foreign journalist. (your name is daban)

May I introduce myself? My name is daban.

2-Your name is Rebar. How will you introduce yourself to an Italian post office master?

-May I introduce myself? My name is Rebar.

Other examples:

1-How would you respond to this statement?

Ali says , this is my friend Omer.

Hello. Glad to meet you. Or Hello sara. Glad to meet you.

تیبینی : برگی (you are introduced) واته تو ده‌ناسینریت ، له‌م حاله‌ته‌دا پیناساندن ته‌واو بووه ، داواکارییه‌که بریتییه له وه‌لامی پیناساندنه‌که جا چ به‌رهمی بیت یان به‌ناره‌سمی ، وه ئه‌ویش له پرسیاره‌که‌دا بو‌مان ده‌رده‌که‌ویت که ره‌سمیه یان ناره‌سمیه .

Example:

You are introduced to someone at the ministry.

How would you respond?

لەم پرسیارەدا وشە (ministry) هەیه واتە (وەزارەت) ئەویش شوینیکی رەسمییه ، بۆیه دەبیت بە رەسمی وەلام بدەیتەو ، وە لێرەدا ناوی ئەو کەسە نەهیناوه کە تۆ پیتی دەناسینریت ، لەبەرئەو لەکووتایی وەلامە کەدا ناوی کەسە کە نانوسری ، بەلام ئەگەر تۆ بە کەسیک ناسینرایت و ناوی کەسە کە ئاماژە ی بو کرابوو ، ئەو دەبیت لەکووتایی وەلامە کەدا ناوی کەسە کە دەنوسینەو .

How do you do.

Example:

-What will you say if you are introduced to Dana?

-How do you do Dana.

Other examples:

1-What do you say if you want to introduce Safeen to Salar?

-Salar, I'd like you to meet safeen. Safen, this is salar.

2-What do you say when you meet someone you don't know?

دەتوانین بەم شیوہیە وەلام بدەینەو :

-Hello.

و دەتوانین بەم شیوہیە تریش وەلام بدەینەو :

-Hello. Glad to meet you.

3-What do you say when you are introduced to Mr. Ali?

-How do you do Mr. Ali.

4-Introduce the accountant to Mr. Ahmad.

Mr. Ahmad, may I introduce the accountant? The accountant, this is Mr. Ahmad.

وه باشتەر وایه وه لآمه که بهم شیوهیهی لای خواره وه بنوسین :

Mr. Ahmad, may I introduce Ali, the accountant? Ali, this is Mr. Ahmad.

5-You have got a new job as an accountant in an office, introduce yourself to a manager. Your name is Ahmad Zeki.

-May I introduce myself? My name is Ahmad Zeki.

6-What do you say when you are introduced to someone at the office?

-How do you do.

7-Introduce your clerk Noori to your visitor Mr. Hadi, the famous writer.

- Mr. Hadi, the famous writer, may I introduce my clerk Noori? My clerk Noori, this is Mr. Hadi, the famous writer.

8-Introduce one friend to another at a party.

بو وه لآمی ئەم پرسیاره پێویسته خو مان دوو ناو هه لێژیرین بو ته واو کردنی وه لآمه که بهم شیوهیهی لای خواره وه :

-Hemn, I'd klie you to meet Ziyad. Ziyad, this is hemn.

9-You are introduced to someone in a bank. What would you say to him?

-How do you do.

10-Introduce the clerk Mr. Noori to the new headmaster.

له م نمونه یه دا پێویسته ناویک بو (the new headmaster) دا بنیین بو ئە وهی وه لآمه که مانی پێ ته واو بکهین ، وه گریمان ناوی (Harem) ه .

-Harem, may I introduce Mr. Noori? Mr. Noori, this is Harem.

11-Your name is Haval. Introduce yourself to a stranger.

-May I introduce myself? My name is Haval.

12- Your name is Farhang. Introduce yourself to Spanish engineer.

-May I introduce myself? My name is Farhang.

13-You have been introduced to a new colleague named Avan.
What would you say?

له‌م نمونه‌یه‌دا پێویسته واتای (colleague) بزانی که واتای (هاورپ) یه ، وه ئه‌مه‌ش
پیناساندنی نارەسمییه و به‌و شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه شیکار ده‌کری .

-Hello. Glad to meet you. Or Hello Avan. Glad to meet you.

14-If you introduced Ari to Ali, what would they say to each other?

Hello. Glad to meet you.

Hello. Glad to meet you.

14-If you introduced Safeen to Ari, what would they say to each other?

Hello. Glad to meet you.

Hello. Glad to meet you.

سلاو کردن Greeting

ئه‌م برگانە‌ی لای خواره‌وه به‌کارده‌هینین بو مه‌به‌ستی سلاو کردن :

1-سلاوی به‌یانی : ئه‌م سلاوه له کاتژمیر (12:00 a.m.) هوه تاوه‌کو کاتژمیر

(11:59 a.m.) به‌کارده‌هینری و یاساکه‌شی به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌یه :

-Good morning.

-Good morning. **وہ لآمه کە ی هەمان شتە**

2-سلاوی پاش نیوہرۆ : ئەم سلاوہ لە کاتژمیر (12:00 p.m.) ەوہ تاوہ کو کاتژمیر (4:59 p.m.) بە کاردەھینری و یاساکەشی بەم شیوہیە ی لای خواریوہیە :

-Good afternoon.

-Good afternoon. **وہ لآمه کە ی هەمان شتە**

3-سلاوی ئیوارە یان شەو : ئەم سلاوہ لە کاتژمیر (5:00 p.m.) ەوہ تاوہ کو کاتژمیر (11:59 p.m.) بە کاردەھینری و یاساکەشی بەم شیوہیە ی لای خواریوہیە :

-Good evening.

-Good evening. **وہ لآمه کە ی هەمان شتە**

تیبینی : ئەگەر بتەوئ سلاو لە کەسیک بکەیت لە کاتژمیر (12:00 a.m.) ئەوا پێویستە بلیت (good morning) ھەرچەندە شەویش بیت ، وە ئەم سلاوہ درێژترین ماوہی ھەبە کە (12) کاتژمیرە.

تیبینی : ئەگەر بتەوئ سلاو لە کەسیک بکەیت بەلام کاتەکە ی دیار نەبیت و ئاماژە بە کات نەکرایت ، ئەوا یاساکە ی بەم شیوہیە ی لای خواریوہیە :

-Hello.

-Hello. **وہ لآمه کە ی هەمان شتە**

Example: What do you say if you want to greet a close friend?

-Hello.

تیبینی : وشە ی (supper) و اتا (last meal of the day) و اتا (ژەمی کوٹایی رۆژ) یان (نانی ئیوارە یان شەو) ، وشە ی (supper) وەکو وشە ی (dinner) پەسمی نییە ، وە ئەوہی

گرنگ بیت بو تو بو سلاو کردن له م کاته دا ئه وهیه که پئویسته (good evening)
به کاربهینین بو نمونه :

Example: Greet your brother at supper time.

-Good evening.

Other examples:

1-Greet someone at night.

-Good evening.

2-Greet your friend in the evening.

-Good evening.

3-Greet your friend at night.

-Good evening.

4-Greet your neighbour at supper time.

-Good evening.

دهستکردن به گفتوگو Starting Conversation

دهستکردن به گفتوگو له گه ل خه لکانیک که له وانیه په پشتر نه مان ناسین ، ئه وا پئویسته ئه م برگانه ی لای خواره وه به پئی پئویست به کاربهینین.

تیبینی : برگه کان بریتین له وه لامی پرسیاره کان ، ئه ویش به مه بهستی ئه وه ی بزانیته چون له تاقیکردنه وه پرسیار له سهر برگه کان دیته وه.

1-Starting a conversation asking about seat. پرسیارکردن له جیگای دانیشتن

-Is this seat taken? ئایا ئه م جیگایه گیراوه ؟

تیبینی : ئەم برگەیهی سەرەوه بەکاردهیئری له شوینە گشتییەکان ئەویش بو پرسیار کردن له جیگایەکی بەتال وەکو ئەم شوینانەهی لای خوارەوه :

(bus, cinema, theatre...etc.)

2-Starting a conversation talking about weather. گفتوگۆکردن لەسەر

کەش و هەوا

تیبینی : ئەگەر کەش و هەوا خووش بیت ئەوا ئەم یاسایەهی لای خوارەوه بەکاردهیئین:

-Such a + ئاوەلناو + weather, isn't it?

تیبینی : ئەگەر کەش و هەوا ناخووش بیت ئەوا ئەم یاسایەهی لای خوارەوه بەکاردهیئین:

-+ ئاوەلناو + weather, don't you think?

تیبینی : ئەم ئاوەلناوانەهی لای خوارەوه بەکاردهیئین بو کەش و هەوای خووش:

(sunny, beautiful, wonderful, fine, good, nice, lovely...etc.)

تیبینی : ئەم ئاوەلناوانەهی لای خوارەوه بەکاردهیئین بو کەش و هەوای ناخووش:

(dreadful, bad, rainy, horrible, cloudy, dismal, stormy, hot, cold, terrible...etc.)

3-Starting a conversation asking about the time. پرسیارکردن لە کات

-Excuse me, could you tell me the time?

4-Starting a conversation asking about help. داوای یارمەتی کردن

-Could (Can) you help me?

5-Ask someone about the way to the public library.

-Excuse me, can you show me the way to the public library?

6-Start a conversation with someone asking him about a wonderful car.

-Such a wonderful car, isn't it?

7-You get on a bus and see an empty seat. start conversation.

-Is this seat taken?

خوачافیزی - taking Leave

ئەم برگانە ی لای خواریه وه به کارده هیئین بو خوачافیزی :

1-Goodbye

-Goodbye وه لآمه که ی

ئەو دوانە ی سەرەوه به شیوه یه کی رەسمی یان نارەسمی له ناو هاوړیکاندا به کارده هیئری ، ههروه ها کاتی بینینه وهش ده ستنیشان ناکری.

2-Bye.

-Bye. وه لآمه که ی

ئەو دوانە ی سەرەوه به شیوه یه کی نارەسمی ته نها له ناو هاوړیکاندا به کارده هیئری ، ههروه ها کاتی بینینه وهش ده ستنیشان ناکری.

3-See you.

-See you. وه لآمه که ی

ئەو دوانە ی سەرەو بە شیوەیەکی نەرەسمی تەنھا لە ناو هاوڕێکاندا بە کار دەهێنرێ ، هەر وەها کاتی بینینە وەش دەستنیشان ناکرێ.

4-See you + کات .

ئەو برێگە یە ی سەرەو کاتێک بە کار دەهێنرێ کە بتهوێت لە دواییدا یە کتر بینیتەو ، وە لە گەل برێگە ی (see you) کاتە کەش دەوترێ ، وە کاتە کانیش بریتین لە (later, soon, tomorrow) ، بو نمونە ئە گەر کاتێک هەلبرێریت دەلێیت (see you tomorrow) .

وە لە وەلامی ئەو برێگە یە ی سەرەو دا یە کێک لە م برێگە ی خوارەو بە کار دەهێنن :

1-O.K

2-All right.

3-Fine.

5-When leave-taking in the evening or retiring to bed.

-Good night.

-Good night. وەلامە کە ی

ئەو دوو برێگە یە ی سەرەو کاتێک بە کار دەهێنن کاتێک بمانه وێت خواحافیزی بکەین لە شه ودا یان بمانه وێت جیا بینەو و بخهوین ، وە ییویسته ئاگادار بیت کە (Good night) بو خواحافیزی بە کار دەهێنرێ نە ک بو سلاو کردن وە کو زور جار لە تاقیکردنە ودا بەرچاو کە و توو.

6-Goodbye and good luck.

-Goodbye and all the best.

-Thank you. Goodbye. وەلامە کە ی

ئەو دوو برێگە یە سەرەووە کاتیەک بە کار دەهێنن بۆ خواحافیزی لە کاتی جیابوونەوە بۆ ماوێهەکی درێژ وەک سەفەر کردن بۆ هەر مەبەستێک بێت و جووری گەشتە کەش دیاری نە کرابێت کە بە ئاودا گەشت دەکات یان بە ئاسماندا گەشت دەکات.

و ئەگەر بمانەوێت خواحافیزی بکەین لە کەسێک کاتیەک کە گەشت دەکات بە وشکانیدا ئەوا ئەو یاسایە لای خوارەووە بە کار دەهێنن :

-Goodbye and have a nice trip (journey). خواحافیزت بێت و بە هیوای بوونی .
گەشتێکی خۆش

-Thank you. Goodbye. وەلامە کە ی

و ئەگەر کەسە کە بە رێگای ئاویدا بڕوات و برێگە ی (sea, ship, water) هەبوو لە نمونە کەدا ، یان ئەگەر وشە ی (harbour) و اتا (بەندەر) بە کارهات ئەوا ئەو یاسایە لای خوارەووە بە کار دەهێنن :

-Goodbye and have a nice voyage. خواحافیزت بێت و بە هیوای بوونی .
گەشتێکی خۆش

-Thank you. Goodbye. وەلامە کە ی

و ئەگەر کەسە کە بە رێگای هەوا دا یان ئاسماندا بڕوات و برێگە ی (air, plane, airport) هەبوو لە نمونە کەدا ، ئەوا ئەو یاسایە لای خوارەووە بە کار دەهێنن :

-Goodbye and have a nice flight. خواحافیزت بێت و بە هیوای بوونی گەشتێکی
خۆش

-Thank you. Goodbye. وەلامە کە ی

Examples:

1-Your friend is wishing you a nice trip. What do you say to him?

-Thank you. Goodbye.

2- Your friend is leaving for England. You wish him a good luck. What does he say to you?

-Thank you. Goodbye.

3-What do you say when your friend is leaving for france?

-Goodbye and good luck.

4-What will you say when you leave your boss at the end of the day's work?

-Goodbye.

5-What will you say to your teacher when you leave him at 3:00 p.m.?

-See you tomorrow.

له و نمونه‌یه‌ی سەرەوه‌دا باسی مامۆستا ده‌کات ، تۆش به‌نیازیت بیبینیته‌وه بو‌یه ئه‌و
برگه‌یه‌مان به‌کاره‌ینا.

6-Respond to your friend who has just said (See you tomorrow)?

-All right.

7-My friend, Dara, flew to London. I said to him.....

-Goodbye and have a nice flight.

8-Your friend is leaving for france. You wish him good luck. What does he say?

-Thank you. Goodbye.

Invitation ده‌عه‌وت کردن - بانگه‌یش‌ت کردن-

ده‌عه‌وت کردن دوو جو‌ره :

1-بو خواردن و خواردنه‌وه فرمانی (have) به‌کار ده‌هینین.

2-بو رویشتن بو شوینیک فرمانی (go) یان (come) به‌کار ده‌هینین.

یاساکان ئەمانه‌ن که به‌کاریان ده‌هینین بو مه‌به‌ستی ده‌عوته کردن ، وه ئه‌و (obj.) انه‌ی که له یاساکاندا نوسراوه جاری وا هه‌یه نییه ، جاری واش هه‌یه نییه بو‌یه ئه‌گه‌ر نه‌بوو ئه‌وا له‌دوای (base) ه‌که کو‌تایی به‌ وه‌لامه‌که به‌ینه :

1-Would you like to + base + com. ?

2-Would you be free to + base + com. ?

3-Would you care to + base + com. ?

4-Could you + base + com. ?

5-Let's + base + com. , shall we?

تیبینی : ئه‌گه‌ر شوین و کاته‌که ده‌ستنیشان کرابوو له پرسیاره‌که‌دا ، ئه‌وا له کو‌تایی رسته‌ی ده‌عوته کردنه‌که ده‌نوسری ئه‌ویش له پێشدا شوینه‌که یاشان کاته‌که.

تیبینی : (com.) کورتکراوه‌ی (complement) ه‌ واته (ته‌واوکه‌ر) واته ئه‌و به‌ش‌ه‌ی که رسته‌که ته‌واو ده‌کات ، وه جاری واش هه‌یه ته‌واوکه‌رمان نییه.

Some solved examples:

1-Would you like to come to the pictures tomorrow?

2-Would you be free to come to the theatre this evening?

3-Would you care to have dinner here tonight?

4-Could you come to the party in my house this night?

5-Let's go to the cinema, shall we?

Example:

-Invite your frind to the movie.

له م نمونه یه ی سەرەوه دا ده بینین که ده عوه ت کردنه که بریتیه له رۆیشتن بو شوینیک که ئه ویش (movie) ه واتا سینهما ، بۆیه پۆیسته لیره دا فرمانی (go) یان (come) به کار بهینین:

-Would you like to come to the movie?

-Let's go to the movie, shall we?

پازی بوون (Accepting agreement)

بو مه بهستی پازی بوونی ده عوه ت کردن چوار یاسامان هه یه که ئه وانیش بریتین له:

1-Thank you very much. That's very kind of you. (په سمی و نارپه سمی)

2-Thank you very much. I'd like to very much. (نارپه سمی)

3-Thank you very much. I'd like love to. (نارپه سمی)

4-Yes, with pleasure. (په سمی)

پازی نه بوون Refusing

بو مه بهستی پازی نه بوون بو ده عوه ت کردن دوو یاسامان هه یه که بریتین له:

1-Well, that's very kind of you but Iam afraid + پاساو.

2-I wish I could Iam afraid + پاساو.

ئه مانه ی لای خواره وه بریتین له پاساو هینانه وه بو نه چوون و نارازی بوون بو چوون بو ده عوه ت:

1-I have this wretched exam.

2-I'm rather tied up.

3-I'm very busy.

4-I'm very tired.

5-I'm very sick.

تیبینی / ئەم پاناوانە ی لای خوارەووە لە کاتی دروستکردنی (invitation) دا دەگۆریت وەکو :

ژمارە	پیش گۆرینی	دەگۆرئ بو
1	with you	With me
2	to you	to me
3	your	my
4	his, her, their	your
5	him, her, them	you

تیبینی : کاتیک بمانەوئت برگە ی (let's) بە کاربەئین ئەوا پئویستە برگە ی (with you) لابەین.

Examples:

1-Invite your friend to the pictures. (use: let)

-Let's go to the pictures, shall we?

2-Invite Samir to have lunch with you.

-Would you like to have lunch with me?

3-State how would you accept Hemn's invitation to have a cup of tea with him.

-Thank you very much. That's very kind of you.

4-You are invited to the theatre. Accept it.

-Yes, with pleasure.

5-Your friend has invited you to a party. Refuse it. What do you say to him?

-I wish I could but I'm afraid I'm rather tied up.

6-You are holding an informal party in your house tonight. (Use: free) to invite your friends.

-Would you be free to come to a party in my house tonight?

7-Refuse an invitation. Use (I'm afraid)

-Well, that's very kind of you but I'm afraid I have an exam.

8-You are invited to a party, you won't like. Refuse giving reasons.

- Well, that's very kind of you but I'm afraid I have an exam.

9-Use (let) to express an invitation.

-Let's go to the theatre, shall we?

10-How would you invite Ahmed to your house to see your new computer? (Use: care to)

-Would you care to come to my house to see my new computer?

11-Let's go to the pictures this afternoon, shall we? Refuse , using (a lot of work)

-I wish I could but I'm afraid I have a lot of work.

12-Invite your friend to have lunch with you.

-Would you like to have lunch with me?

13-Would you care to come for a drive in my car? Refuse, using (wish) and (tidy your room) as a justification.

-I wish I could but I'm afraid I tidy your room.

14-Refuse Alan's invitation to his brother's birthday.

-Well, that's very kind of you but I am afraid I'm very busy.

15-Invite Sarhang to have some fish with you. Use: care

-Would you care to have some fish with me?

16-Use (would.....like) to invite Dana to have hamburger with you.

-Would you like to have hamburger with me?

17-How would you refuse an invitation?

-Well, that's very kind of you but I am afraid I'm very busy.

Purpose مەبەست

بابەتی مەبەست گرنگە بو قسە کردن و خستنه رووی مەبستی ئەوەی که دەتەوێت بیکەیت ، وه ئەم بابەتەش له کۆمەڵە یاسایە ک پیکهاتووە که له خوارەوه روون کراونەتەوه .

گروپی یەکهەم : پیکهاتووە له له ئامرازەکانی (in order to, so as to, to) که ئەوەش یاساکە یەتی :

- **(to, in order to, so as to) + base + com.** + **رستە ی سەرەکی** -

تیبینی : (com.) کورتکراوەی (complement) ه واته (تەواوکەر) واتە ئەو بەشە ی که رستە که تەواو دەکات ، وه جاری واش هه یه تەواوکەرمان نییه.

تیبینی : له و یاسایە ی سەرەوه دا (base) بریتییە له (base) ی رستە ی مەبەست.

تیبینی : فرمانی مەبەست کۆمەڵە فرمانیکن که به هویانەوه دەتوانین رستە ی مەبەست له رستە ی سەرەکی جیا بکەینەوه ، و اتا هه رکاتیکن ئەم فرمانانەت بین ی له هه ر رستە یه کدا ئەوه

رێستە ی مەبەستە وە هەندیک لە فرمانەکانیش (want, like, intend, wish, decide...etc.)

تێبینی : بو بەستنهوهی ئەو دوو رێستەیه (رێستە ی سەرەکی بە رێستە ی مەبەستەوه) ئەوا پێویستە ئەم هەنگاوهی لای خوارهوه بنیین :

-رێستە ی یەكەم (رێستە ی سەرەکی) یەكەمجار دەنوسین ، ئنجا ئامرازەكە پاشان فرمانی مەبەست لادەبەین و ئامرازی پەيوەندیش لادەبەین و هەرۆهە (to) ش لادەبەین و دوا ی ئەوه (base) ی رێستە ی مەبەست دەنوسین كە فرمانی سەرەکی رێستە ی مەبەستە ، دوا ی ئەوه ئەگەر تەواو كەر هەبوو دەینوسینهوه.

Examples:

1-I go to school. I want to learn. (purpose. Use: to).

-I go to school to learn.

لەو نمونەیهی سەرەوهدا دەبینین لە رێستە ی دووهەدا فرمانی (want) هەیه كە فرمانی مەبەستە ، وە هەر رێستەیهك فرمانی (want) ی تێدابوو ئەوه رێستە ی مەبەستە و ئەوهی تریان رێستە ی سەرەکیه.

2-He studies hard. He wants to pass the exam. (purpose. Use: so as to).

-He studies hard so as to pass the exam.

3-Dastan wanted to catch the bus. She got up early. (purpose. Use: in order to).

-Dastan got up early in order to catch the bus.

4-Bassanio needed three thousand ducats. He wanted to compete with the other rich suitors. (purpose. Use: so as to).

-Bassanio needed three thousand ducats so as to compete with the other rich suitors.

5-I wished to buy a car. I needed some extra money. Purpose, use: so as

-I needed some extra money so as to buy a car.

تیبینی / شیوەکانی نهفی ئامرازەکان کاتیک بەکار دەهینین که ئەگەر پستە ی مەبەست نهفی بوو ، ئەویش پیویستە لە کاتی بەیە که وە بەستی دوو پستە که دا پیویستە (بکەر و فرمانی یاری دەدەر و (not) و فرمانی مەبەست و ئامرازی پە یوەندی (to)) لایبەین ئەم یاسایە سەرەو که بیکەین بە نهفی تەنها ئامرازەکان دەگۆرین وەکو :

So as to دەگۆریت بو so as not to

in order to دەگۆریت بو in order not to

to دەگۆریت بو not to

Examples:

1-Daban took a taxi. He didn't like to be late for class. (so as to).

-Daban took a taxi so as not to be late for class.

2-Dara gave up smoking. He didn't want to catch cancer. (in order to).

-Dara gave up smoking in order not to catch cancer.

تیبینی : دەتوانین لە جیاتی بەکارهینانی (not) فرمانی (avoid) بەکاربهینین که گوزارشت لە نهفی دەکات و بەم شیوەیە ی لیدیت (avoid + v.ing) .

Examples:

1-Dara gave up smoking. He didn't want to catch cancer. (in order to).

- Dara gave up smoking in order to avoid catching cancer.

2-Naz avoids being late. Naz wakes up early. (in order to).

- Naz avoids being late in order not to be late.
- Naz avoids being late in order to avoid being late.

3-My father carried an umbrella. He didn't want to be wet. (so as to).

- My father carried an umbrella so as not to be wet.
- My father carried an umbrella so as to avoid being wet.

4-I'll take the raincoat. I don't want to be wet. Use: (so as)

- I'll take the raincoat so as not to be wet.

تیبینی : برگهی (afraid of) و اتا (دهترسیت له) وه واتای نهڕی دهگهیه نیت ، وه بۆیه پێویسته ئەم برگهیه لایبهین له رستهی مه بهستدا پاشان (not) دابنێین له بهردهم ئامرازێ پهیوهنی (to) ، وه هه رکاتیک برگهی (afraid of) ت بینێ له هه ر رستهیه کدا ئەو رستهی مه بهسته بۆ زانیاریت.

Examples:

1-Ari studied hard. He was afraid of failing in the exam. (so as to).

- Ari studied hard so as not to fail in the exam.

2-My brother drove slowly. He was afraid of having a car accident. (in order to).

- My brother drove slowly in order not to have a car accident.

تیبینی : ئەگەر رستهی مه بهست برگهی (looking forward to) تێدا بوو ، ئەوا له کاتی بهیه که وه بهستنی دوو رسته که دا پێویسته برگهی (looking forward to) لایبری و ههروه ها فرمانی دوا ی ئەو برگهیه ده خهینه وه سه ر شیوه ی چاوگ چونکه ئەو سی ئامرازه ته نها فرمان له سه ر شیوه ی چاوگ له دوا یانه وه دیت.

Example:

-Lana is saving up. She is looking forward to buying a new washing machine. (use: in order to).

-Lana is saving up in order to buy a new washing machine.

تیبینی : جاری وا ههیه رستهی مه بهست هیچ فرمانیکی ئاره زووی تیدا نییه ، له م حاله تەدا پێویسته له رینگای (واتا) وه رستهی سهرهکی له رستهی مه بهست جیا بکهینه وه ، وه نه گهر رستهی مه بهست رابردوو بوو پێویسته بیهینه سهر شیوهی (base) چونکه نه و سی ئامرازه تهنها فرمانی شیوه (base) یان به دوا دا دیت.

Example:

-Ali went to bed early. He got up early. (purpose. Use: in order to).

له و نمونهیهی لای سهره وه دا ده بینین فرمانی مه بهست له هیچ کام له و دوو رستهیه دا نییه بو ئه وهی رستهی سهرهکی له رستهی مه بهست جیا بکهینه وه ، وه واتای رستهی یه که م بریتیه له (عهلی رۆیشت بو ناو جینگای نوستن) ، وه واتای رستهی دووه م بریتیه له (ئه و زوو له خه و ههستا) ، وه پێویسته له رینگای واتا وه بیان ناسینه وه ، بویه عهلی رۆیشتوو بو ناو جینگای خه و تن بوچی ؟ بوئه وهی زوو له خه و ههستیت ، که واته رستهی سهرهکی بریتیه له رستهی یه که م و رستهی مه بهستیش بریتیه له رستهی دووه م ، وه فرمانی سهرهکی رستهی مه بهستیش له سهر شیوهی رابردوو و پێویسته بیهینه سهر شیوهی چاوگ.

-Ali went to bed early in order to get up early.

گروپی دووهم : ئەم گروپه ئامرازى (the purpose of) یان (the purpose behind) ده گرێته وه ، ئەم ئامرازه له کاتی به یه که وه بهستندا له سهره تایی رسته وه ده نوسری له بهردهم

برگە ی سەرەکی لە رستە ی سەرەکیدا ، وە پێویستە ئەم ههنگاوانه ی لای خوارهوه جێبه جێ بکەین :

1- ئامرازە که لە سەرەتای رستەوه بنوسه.

2- بکەری رستە ی سەرەکی (ناو) بیّت یان (راناو (ضمیر)) دەگۆرین بو راناوی خۆیه تی (تملک) وەکو :

ژماره	ناو یان راناو	دەگۆرپیت بو
1	I	my
2	we	our
3	he	his
4	she	her
5	they	their
6	you	your
7	Ari	Ari's

3- فرمانی (سەرەکی) ی رستە ی سەرەکی دەگۆرین بو شیوه ی (-ing) .

4- لەدوای تەواوکردنی رستە ی یەکەم (رستە ی سەرەکی) ، برگە ی (is to) یان (was to) دەنوسین بە پێی رابردوویی و رانه بردوویی فرمانه که که (is to) بو رانه بردووه و (was to) بو رابردووه.

5- پاشان (base) ی رستە ی مەبەست دەنوسین که فرمانی سەرەکیه.

یاساکە ی بەم شیوه یه ی لای خوارهوه یه که روونکراوه ته وه :

(The purpose behind, The purpose of) + (my, his, her, their, our, your) + v.ing + (is to, was to) + base + com.

تییینی : (com.) کورتکراوه‌ی (complement) ه واته (ته‌واوکه‌ر) واته ئه‌و به‌شه‌ی که رسته‌که ته‌واو ده‌کات ، وه جاری واش هه‌یه ته‌واوکه‌رمان نییه.

Examples:

1-We will go to the zoo. We want to see some animals. (the purpose of).

-The purpose of our going to the zoo is to see some animals.

2-She went to Duhok. She wanted to take part in festival. (the purpose behind).

-The purpose behind her going to Duhok was to take a part in festival.

3-They are running fast. They want to catch the bus. (the purpose of).

-The purpose of their running fast is to catch the bus.

4-He closed the window. He didn't want to have a cold draught. (the purpose of).

-The purpose of his closing the window was not to have a cold draught.

له‌و نمونه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌دا بینیمان که رسته‌ی مه‌به‌ست نه‌رییه بو‌یه بر‌گه‌ی (was to) مان کرد به (was not to) .

5-Kocher keeps her money in a bank. She wants to avoid spending it. (the purpose of).

-The purpose of Kocher's keeping her money in a bank is to avoid spending.

6-I repaired the machine. I had some tools. Purpose, use: (the purpose of)

-The purpose of my having some tools was to repair the machine.

7-We didn't want to be late. We travelled by air. Purpose, use:
(the purpose behind)

-The purpose behind our travelling by air was not to be late.

8-We got up early. We intended to catch the first train. Purpose,
use : (the purpose of)

-The purpose of our getting up early was to catch the first train.

9-He wished to breathe fresh air. He opened the window. Purpose,
use : (the purpose of)

-The purpose of his opening the window was to breathe fresh air.

گروپی سییەم: ئەم گروپە پیکھاتووە لە دوو ئامرازی (so that) و (in order that) .

ئەم دوو ئامرازە لە کاتی بەستنی دوو رستە کەووە لە ناوەرستی رستەو دەنوسرین و بەدوایاندا
مەبەستە کە دیت ، وە یاساکە ی بەم شیوەیە لای خوارەووەیە :

(will, can, may) + بکەر + (so that, in order that) + رستە ی سەرەکی
base (مەبەست) + com. (بو پارانە بردوو).

(would, could, might) + بکەر + (so that, in order that) + رستە ی سەرەکی
base (مەبەست) + com. (بو پابردوو).

تیبینی : (com.) کورتکراوەی (complement) ه واتە (تەواوکەر) واتە ئەو بەشە کە
رستە کە تەواو دەکات ، وە جاری واش هەبە تەواوکەرمان نییە.

هەنگاوەکانی جیبە جیکردن:

1-رستە ی سەرەکی وەکو خۆی دەنوسینەووە لە سەرەتاو پاش ناسینەووەی لە رینگای و اتاوە یان
لە رینگای فرمانی ئارەزوووە.

2- ئنجا یەکیک لە ئامرازی (so that) یان (in order that) دەنوسین بە پێی داواکاری پرسیارە کە.

3- بەدوای (so that) یان (in order that) رستە ی مەبەستە کە دەنوسین بە م شیوێه (بکەری رستە ی مەبەست + فرمانیکی یاریدەدەر وەکو لە دوو یاساکە ی سەرەو دا ئاماژە ی پیکراوە بە پێی رابردوو و رانەبردوو + فرمانی سەرەکی رستە ی مەبەست لە سەر شیوێه ی چاوغ) ، وە فرمانە یاریدەدەرەکانی (will, can, may) بو رابردوون ، وە فرمانە یاریدەدەرەکانی (would, could, might) بو رابردوون کە ئەم دووانەش کات (زمن) ی رستە کە دیاری دەکات ، وە دەتوانین ئەو سی فرمانە یاریدەدەرە بە ئارەزووی خۆمان بە کاری بەینین و اتا تەنها یە ک دانە یان بە کار دەهینین بە ویست و ئارەزووی خۆمان بو کاتی رابردوو و رانەبردوو.

4- ئەگەر تەواو کەری رستە ی مەبەست هەبوو دەینوسینە وە.

Examples:

1- He studies hard. He wants to pass the exam. (so that).

-He studies hard so that he can pass the exam.

2- They ran fast. They wanted to catch the bus. (in order that)

لەو نمونە یه ی سەرەو دا دەبینین کاتی رستە کە رابردوو چونکە لە لایە کە وە فرمانی سەرەکی رستە ی سەرەکی بریتییه لە (ran) کە رابردوو ی (run) ه ، وە لە لایە کە تریشە وە فرمانی مەبەستی رستە ی مەبەست رابردوو چونکە (wanted) هه یه کە ئەویش رابردوو ی (want) ه ، بۆیه دەبیت یاسای رابردوو ه کە ی بو بە کار بەینین بە م شیوێه ی لای خوارە وە :

-They ran fast in order that they would catch the bus.

3- Bassanio sailed to Belmont. He wanted to ask for Portia's hand. (so that)

-Bassanio sailed to Belmont so that he could ask for Portia's hand.

4- Sarbast is going on a diet. He wants to keep slim. (in order that)

- Sarbast is going on a diet in order that he will keep slim.

5-He cut down the tree. He had a full light of the sun. (so that)

-He cut down the tree so that he would have a full light of the sun.

6-He is doing up the house. He intends to rent it. (in order that)

- He is doing up the house in order that he can rent it.

7-They wished to plant wheat. They ploughed the fields. Purpose, use: (in order that)

-They ploughed the fields in order that they could plant wheat.

8-I waited for a long time. I wished to talk to my headmaster in detail. Use: (in order that)

-I waited for a long time in order that I could talk to my headmaster in detail.

تیبینی : ئەگەر پستە ی مەبەست نەری بوو ئەوا لەکاتی پیکەو بەستنی دوو پستە کەدا بە یەکیک لە دوو ئامرازی (so that) یان (in order that) ، ئەوا (not) دەخەینە سەر فرمانە یاریدەدەرەکان وەک لەم نمونەییە لای خوارەو هەدا پوونکراوەتەو.

Example:

1-My brother hurried to the station. He didn't want to miss the train. (so that)

-My brother hurried to the station so that he might not miss the train.

2-The purpose of my getting up early was not to miss the school bus. Use: so that

-I got up early so that I couldn't miss the school bus.

تیبینی : ئەگەر پستە ی مەبەست (دوو ناو) یان (دوو پاناو) ی تیدابوو ، ئەوا یەكەمیان لادەبری و دووهمیان دەکری بە بکەر وەکو لەم دوو نمونەییە ی لای خوارەووە پوونکراوەتەووە:

Examples:

1-Sirwan always behaves well. He wants his friends to respect him. (so that)

- Sirwan always behaves well so that his friends will respect him.

2-Dastan spoke in a low voice. She didn't want the child to wake up. (in order that)

-Dastan spoke in a low voice in order that the child wouldn't wake up.

گروپی چوارەم : ئەم گروپە پیکهاتوووە لە بەکارهینانی وشە ی (for) کە دەکەوێتە ناوەراستی پستەکەووە و بەدوایدا (فرمان) ی سەرەکی پستە ی مەبەست دیت بە شیوہ ی (v.ing) وە ئەمە ی خوارەووەش یاساکە یە تی :

(ئەری) for + v.ing + com. + پستە ی سەرەکی

(نەری) for not + v.ing + com. + پستە ی سەرەکی

تیبینی : (com.) کورتکراوە ی (complement) ه واتە (تەواوکەر) واتە ئەو بەشە ی کە پستە کە تەواو دەکات ، وە جاری واش هە یە تەواوکەرمان نییە.

Examples:

1-My mother wants to cut some meat. She needs a knife. (for)

-My mother needs a knife for cutting some meat.

2-Farhad got up early. He didn't want to miss the first lesson.(for)

-Farhad got up early for not missing the first lesson.

3-We need a lorry. We decided to carry the goods. (for)

-We need a lorry for carrying the goods.

4-He fell down. He walked slowly. Purpose, use: for

-He walked slowly for not falling down.

تیبینی : هه‌ندی‌ک جار بکه‌ری رسته‌ی مه‌به‌ست هه‌مان بکه‌ری رسته‌ی سه‌ره‌کی نییه ، بۆیه
پیویسته له‌م کاته‌دا بکه‌ری رسته‌ی مه‌به‌ست بگۆرین بو خۆیه‌تی (تملک).

Example:

-She punished her son. He behaved badly. (for)

-She punished her son for his behaving badly.

گروپی پینجه‌م : ئەم گروپه پیکهاتوو له به‌کارهینانی وشه‌ی (lest) که گوزارشت له (نه‌ری)
ده‌کات به واتای (نه‌وه‌ک ، نه‌وه‌کو) دیت ، وه ئەم یاسایه کاتیک به‌کارده‌هینین کاتیک که رسته‌ی
مه‌به‌ست (نه‌ری) بیت یان گوزارشت له (نه‌ری) بکات ، ئەمه‌ی خواره‌وه‌ش یاساکه‌یه‌تی :

(نه‌ری) (should + base + com. + بکه‌ر + lest + رسته‌ی سه‌ره‌کی)

تیبینی : (com.) کورتکراوه‌ی (complement) ه واته (ته‌واوکه‌ر) واته ئەو به‌شه‌ی که
رسته‌که ته‌واو ده‌کات ، وه جاری واش هه‌یه ته‌واوکه‌رمان نییه.

Examples:

1-Aram studies hard. He doesn't want to fail. (lest)

-Aram studies hard lest he should fail.

2-Don't disturb the sleeping child. Take off your shoes. (lest)

-Take off your shoes lest you should disturb the sleeping child.

3-My father advised my brother to give up smoking. He didn't want him to catch cancer. (lest)

-My father advised my brother to give up smoking lest my brother should catch cancer.

4-We lost it. We kept the money in a safety place. Purpose, use:
(lest)

-We kept in a safety place lest we should lose it.

تیبینی : هەر پستەیه ک که به هۆی (lest) هوه بهیه که وه به ستراییت ، ئەوا نابیت هیچ
وشهیه کی تر هه بییت له و پستەیه دا که نه ری بیت یان گوزارشت بکات له نه ری ، واته نابیت
پستە که (not) یان (never) یان (avoid) تیداییت.

Examples:

1-The driver drove very slowly. He wanted to avoid having an accident. (lest)

-The driver drove very slowly lest he should have an accident.

2-He studies hard. He doesn't want to fail. (lest)

-He studies hard lest he should fail.

3-Lana loses her job. She usually arrives on time. Purpose, use:
(lest)

-Lana usually arrive on time lest she should lose her job.

تیبینییه کی گرنگ : هه ندیک جار پپویسته خۆمان (base) یکی گونجاو هه لبرێرین بو پستە ی
مه به ست له کاتی لابرندی فرمانی (avoid) له پستە ی مه به ستدا له کاتی به کارهینانی (lest) .

Examples:

1-Hemn tried to avoid cold. He took a medicine. (lest)

-He took a medicine lest he should **get** cold.

-He took a medicine lest he should **catch** cold.

2-He wanted to avoid mistakes. He spoke slowly. (lest)

-He spoke slowly lest he should **make** mistakes.

تیبینی : له هه‌ندیك حاله‌تدا پێویسته‌ خوومان ئامرازه‌كه‌ نه‌ری بکه‌ین ئه‌ویش بو پارسه‌نگی مانا و اتا بو ئه‌وه‌ی واتای رسته‌که ته‌وا بێت.

Examples:

1-He studied hard. He failed. (so as to)

-He studied hard so as not to fail.

2-She is fat. She is going on a diet. (so as to)

-She is going on a diet so as not to be fat.

تیبینی : رسته‌ی فه‌رمان کردن به رسته‌ی سەرەکی داده‌نری.

Example:

-Study hard. You may get high marks. (so as to)

-Study hard so as to get high marks.

Examples:

1-Mr. Omed was not late for the meeting. Mr. Omed took a taxi. (so that)

-Mr. Omed took a taxi so as not to be late for the meeting.

2-The Sumerians recorded their events. They used tablets of clay. (purpose. Use: for)

-The Sumerians used tablets of clay for recording their events.

3-We all hope for success. We'll do our best. (so as to)

-We'll do our best so as to succeed.

4-The headmaster punished some pupils. They broke a desk. (purpose. Use: for)

-The headmaster punished some pupils for their breaking a desk.

-He hired a taxi lest he should be late.

-He hired a taxi in order that he wouldn't be late.

13-He needed a pin. He wanted to fix the card on the board.
(purpose. Use: to, so that, the purpose of, for)

-He needed a pin to fix the card on the board.

-He needed a pin so that he could fix the card on the board.

-The purpose of his needing a pin was to fix the card on the board.

-He needed a pin for fixing the card on the board.

14-I left early. I didn't want to be late for the meeting. (purpose. Use: in order to)

-I left early in order not to be late for the meeting.

15-He used a pen. He wanted to write a letter. (the purpose of)

-The purpose of his using a pen was to write a letter.

16-She cut the piece of cloth. She used a scissors. (for)

-She used a scissors for cutting the piece of cloth.

17-They rented a house near the beach. They spent the summer holiday there. (in order that, for)

-They rented a house near the beach in order that they could spend the summer holiday there.

-They rented a house near the beach for spending the summer holiday there.

18-He cut down the tree. He had the full light of the sun.
(purpose. Use: so as to, so that)

-He cut down the tree so as to have the full light of the sun.

-He cut down the tree so that he could have the full light of the sun.

19-Aram needed a hammer. He wanted to drive the nail in. (for)

-Aram needed a hammer for driving the nail in.

20-She punished her son. he behaved badly. (for)

-She punished her son for his behaving badly.

21-She will come early. She wants to get a front seat. (so that)

-She will come early so that she could get a front seat.

22-Bill hurried to the station. He didn't want to miss the train. (in order that)

-Bill hurried to the station in order that he might not miss the train.

23-He stayed up all night. He wanted to finish writing the report. (so that)

-He stayed up all night so that he could finish writing the report.

24-Bassanio went to Antonio. He wanted to borrow 3000 ducats. (so as to)

-Bassanio went to Antonio so as to borrow 3000 ducats.

25-Bassanio sailed to Belmont. He wanted to ask for Portia's hand. (use: the purpose of, so that)

-The purpose of Bassanio's sailing to Belmont was to ask for Portia's hand.

-Bassanio sailed to Belmont so that he could ask for Portia's hand.

26-Bassanio needed 3000 ducats. He wanted to compete with the other rich suitors. (in order to)

-Bassanio needed 3000 ducats in order to compete with the other rich suitors.

27-Shylock agreed to lend Bassanio the money. He wanted to revenge himself upon Antonio. (in order that)

-Shylock agreed to lend Bassanio the money in order that he could revenge himself upon Antonio.

28-Portia's father had devised the lottery plan. He didn't want Portia to choose the wrong husband. (in order to, in order that)

-Portia's father had devised the lottery plan in order not to let Portia choose the wrong husband.

-Portia's father had devised the lottery plan in order that he wouldn't let Portia choose the wrong husband.

29-The Brazilian football team played wonderfully. They didn't want to lose the 94th world cup. (so as to, so as not to)

-The Brazilian football team played wonderfully so as to avoid losing the 94th world cup.

-The Brazilian football team played wonderfully so as not to lose the 94th world cup.

30-Pasteur examined the germs carefully. He didn't want to make any mistake in his discovery. (purpose, use: so that)

-Pasteur examined the germs carefully so that he wouldn't make any mistake in his discovery.

31-Sana doesn't want to be careless. She doesn't neglect her studies. (lest)

-She doesn't neglect her studies lest she should be careless.

32-They wished to see their uncle. They travelled to Paris. (in order that)

-They travelled to Paris in order that they could see their uncle.

33-Jihad went to the barber's. he wanted to have his hair cut. (in order to)

-Jihad went to the barber's in order to have his hair cut.

34-I didn't intend to make any noise. I took off my shoes. (the purpose of)

-The purpose of my taking off my shoes was not to make any noise.

35-Ahmed took the bus. He didn't want to be late. (in order that)

-Ahmed took the bus in order that he might not be late.

36-Kawther visited her aunt. She washed to thank her for the gift. (purpose, use:the purpose behind)

-The purpose of Kawther's visiting her aunt was to thank her for the gift.

36-Jessiaca dressed as a page boy. She was afraid of being recognized. (so that)

-Jessiaca dressed as a page boy so that she might not be recognized.

37-Abdussalam left early. He intended to attend the meeting. (Use: the purpose of)

-The purpose of Abdussalam's leaving early was to attend the meeting.

38-The man stole some goods. The judge punished him. (Use: for)

-The judge punished the man for stealing some money.

39-Nazeera needed a knife. She intended to cut the meat. (purpose, use: for)

-Nazeera needed a knife for cutting the meat.

40-He braked suddenly. Frias didn't want to hit the blind man. (purpose. Use: so that)

-Frias braked suddenly so that he might not hit the blind man.

41-Muhammad runs fast. He wants to catch the bus. (purpose. Use: the purpose of)

-The purpose of Muhammad's running fast is to catch the bus.

42-Don't let the boy play with your camera. He breaks it. (lest)

-Don't let the boy play with your camera lest he should break it.

43-The police ran fast. They didn't want the thief to escape. (so that)

-The police ran fast so that they wouldn't let the thief escape.

44-They didn't want to scratch the clay tablets. The Sumerians used bone for writing. (purpose. Use: so as)

-The Sumerians used bone for writing so as not to scratch the clay tablets.

45-The old man doesn't intend to get wet. He'll take an umbrella with him. (purpose. Use: so as)

- The old man will take an umbrella with him so as not to get wet.

46-I'll make a hole in the wall. I need a drill. (purpose. Use: for)

-I need a drill for making a hole in the wall.

47-I stayed a little longer. I hoped to talk to her. (the purpose of)

-The purpose of my staying a little longer was to talk to her.

48-Practise well. You may lose the game. (purpose. Use: for)

-Practise well for not losing the game.

49-I was anxious to forget the note. I put it down. (purpose. Use: lest)

-I put it down lest I should forget the note.

50-The teacher raised his voice. He wanted all the pupils to hear him. (so that)

-The teacher raised his voice so that he could make all the pupils hear him.

51-He sent a telegram. He told them of his arrival. (the purpose of)

-The purpose of his sending a telegram was to tell them of his arrival.

52-The purpose of Ari's going to the bank is to draw out some money. (use: so as)

-Ari goes to the bank so as to draw out some money.

53-The officer hit the soldiers. He asked for a stick. (purpose. Use: in order that)

-The officer asked for a stick in order that he could hit the soldiers.

54-Sumayya needs the highest marks. She is studying day and night. (purpose. Use: so as)

-Sumayya is studying day and night so as to get the highest marks.

55-Mrs. Smith took off her shoes so that her daughter might not wake up. (in order to)

-Mrs. Smith took off her shoes in order not to let her daughter wake up.

56-Mr. Patson will visit Paris to see the Eiffel Tower. (the purpose of)

-The purpose of Mr. Patson's visiting Paris is to see the Eiffel Tower.

57-They disguised themselves not to be known.

-They disguised themselves so that.....

-They disguised themselves so that they might not be known.

58-He used a calculator lest he should have mistakes.

-We used a calculator so as.....

-We used a calculator so as not to make mistakes.

59-I bought some wood and tools to make some furniture.

-I bought some wood and tools so that.....

-I bought some wood and tools so that I could make some furniture.

60-Sana worked hard so that her father might be pleased with her. Use: the purpose of

-The purpose of Sana's working hard was to make her father be pleased with her.

61-They wore thick clothes for not catching cold. Use: so as

-They wore thick clothes so as not to catch cold.

62-She works hard for not failing. Use: lest

-She works hard lest she should fail.

63-Give up smoking. You may catch cancer. Purpose, use: (lest)

-Give up smoking lest you should catch cancer.

64-I spoke carefully lest I should make mistakes.

-I spoke carefully for.....

-I spoke carefully for not making mistakes.

پیشکه‌شکردن (خزمه‌ت یان شت) Offer

ئه‌م بابه‌ته دوو جوړ پیشکه‌شکردن ده‌گریته‌وه :

1-پیشکه‌شکردنی خواردن یان خواردنه‌وه یان شتی‌ک

2-پیشکه‌شکردنی یارمه‌تی.

ئه‌م یاسایانه‌ی لای خواره‌وه به‌کارده‌هینرین بو پیشکه‌شکردن :

1-Would you like me to + base + com.?

2-Shall I + base + com.?

3-Can I + base + com.?

4-Let me + base + com.

5-Would you like + noun + com.?

6-Have + noun + com.

تیبینی : (com.) کورتکراوه‌ی (complement) ه واته (ته‌واوکه‌ر) واته ئه‌و به‌شهی که رسته‌که ته‌واو ده‌کات ، وه جاری واش هه‌یه ته‌واوکه‌رمان نییه.

Examples:

1-Your father has a lot of work. Offer to help him.

-Would you like me to help you?

-Shall I help you?

-Can I help you?

-Let me help you?

2-Offer Saman a sandwich.

-Would you like a sandwich?

-Have a sandwich.

3-Your friend is thirsty. Offer him a glass of cold water. Use: let

-Let me get you a glass of cold water.

4-Offer your visitor some black grape. Use: (have)

-Have some black grape.

5-Your friend has a toothache. Offer to take him to the dentist.

Use: (let)

-Let me take you to the dentist.

6-Ask Pola to lend you his English book. Use: can

-Can I lend me your English book.

پازی بوونی پیشکه شکردن Accepting Offer

ئهم دوو یاسایه‌ی لای خواره‌وه به‌کارده‌هینری بو پازی بوونی پیشکه شکردن :

1-Yes, please. (informal) (ناره‌سمیه و له‌ناو هاورپیاندا به‌کارده‌هینری)

2-Yes, please. That's very kind of you. (more polite) شیوه‌یه‌کی ره‌سمی

و نه‌ده‌بیه

Examples:

1-Accept Hevi's offer to type the letter.

-Yes, please.

2-Someone offers to repair your car. Accept his offer.

-Yes, please. That's very kind of you.

پەفز کردنی (پازی نەبوونی) پێشکەشکردن Refusing Offer

1-No, thank you. (informal) شیۆهیهکی نارهسمییه

2-No, thanks very much + هۆکاری پازی نەبوون + رهسمییه .

هۆکاری پازی نەبوون وهکو (I am just leaving) یان (I am not hungry) ، وه ئهم دوو عیبارەتە زیاتر بۆ پەفز کردنی خواردن یان خواردنەوه بهکاردههینری.

3-No, please don't bother. I can manage, thank you. رهسمییه

ئهم عیبارەتە سەرەوه بۆ پەفز کردنی یارمەتی بهکاردههینری.

Examples:

1-Dara offers you a piece of cake. (Refuse it), give a justification.

-No, thanks. I'm not hungry.

2-Refuse your sister's offer to wash the dishes.

-No, thank you.

3-Lana has a headache. Offer her something.

-Have a medicine.

4-Ari is late for work. Use (like – me) to offer giving him a lift in your car.

-Would you like a lift in my car?

5-You have offered Dana a sandwich. He is hungry. What would he say?

-Yes, please.

6-Would you like a cigarette? Refuse this offer. Give a reason.

-No, thanks very much I am just leaving.

7-Offer an old man a seat. (use: have)

-Have a seat.

8-Offer your friend some water. Use: shall

لەم نمونەییە سەرەوەدا پێویستە خۆمان (base) یکی گونجاو هەلبژێرین بۆ یاساکە ، چونکە لە نمونەکە (some water) پێشکەش دەکری کە (ناو) ه ، بۆیە پێویستە برگە ی (get you) بە کاربەینین ، کە ئەویش پێویستە لەرێگای ماناوه پێویستە بیزانین .

-shall I get you some water?

9-Offer your friend a sandwich.

-Would you like a sandwich?

10-Accept an offer.

-Yes, please. That's very kind of you.

11-Offer your friend a chair. Use: let

-Let me get you a chair.

12-Offer to help your friend with his home work. Use: can

-Can I help you with your work?

13-What do you say when you want to refuse Dara's offer to help you?

-No, thank you.

14-Zurar offers to clean the blackboard for his teacher. What would she say? Use: shall.

-Shall I clean the blackboard?

15-Offer to lend your friend some money.

-Let me lend you some money.

16-She offered me a cup of tea. She said to me.....

-Would you like a cup of tea?

17-Offer to buy your sister a new sweater for her birthday.

-can I buy a new sweater for your birthday?

تیبینی : یادی لەدایک بوون دروست نییه بۆ هیچ کەسێک چونکە خۆچواندە بە گاورەکان وریابن مەیکەن ، و هەرکەسێکیش وتی دروستە ئەو کەسێکی گومرا و سەرلێشێواوه.

18-Samir offered you a bottke of pepsi cola. Accept his offer.

-Yes, please.

19-Offer a visitor another piece of chicken? Use (shall, have)

-Shall I get you another piece of chicken?

-Have another piece of chicken.

20-Ranj offered his teacher a chair. He said to him..... Use: shall

-Shall I get you a chair.

21-Invite your friend to have a glass of juice with you. Use (would....like)

-Would you like me to have a glass of juice with you?

-Would you like a glass of juice with me?

22-Use (let) to invite your friend to come to a concert. Your friend will accept your invitation.

-Let me come to a concert?

-Yes, please.

23-Offer hozan another piece of cake. Use: have

-Have a nother piece of cake.

24-Offer a seat to your friend. Use: let

-Let me get you a seat.

25-Offer some tea to a friend.

-Would you like some tea?

26-Refuse Bryar's offer to go with him.

-No, thank you.

27-Offer Zana to call him a taxi. Use: can

-Can I call you a taxi?

28-There is no money with your friend. (offer him some, use: let)

-Let me give you some money.

29-How would you refuse an offer politely?

-No, please don't bother. I can manage, thank you.

30-Shall I get you some frying fish? Refuse offer politely

-No, thanks very much. I'm not hungry.

Definition پێناسە

1-Definition of tools (instruments) پێناسەی ئامێرەکان

ئەم پیناسە یە دوو شیوەی هەیه که ئەمانەن :

شیوەی یە کەم :

(a, an) + ناوی ئامیر + is + (a tool, an instrument) + (that, which) +
is + used for + v.ing + com. (ئەگەر ناوی ئامیر تاک بوو)

ناوی ئامیر + are + (tools, instruments) + (that, which) + are + used
for + v.ing + com. (ئەگەر ناوی ئامیر کۆ بوو)

تیبینی : لەم دوو یاسایە ی سەرەو هەدا ئەگەر ناوی ئامیرە که تاک بوو ئەوا (is) بە کاربەینە بەلام
ئەگەر ناوی ئامیرە که کۆ بوو ئەوا (are) بە کاربەینە ، وە دەتوانی بە ئارەزووی خۆت یان
(a tool) یان (an instrument) بە کاربەینیت ئەگەر ناوی ئامیر تاک بوو ، وە یان
(tools) یان (instruments) بە کاربەینیت ئەگەر ناوی ئامیر کۆ بوو ، وە بە هەمان شیوە
دەتوانیت بە ئارەزووی خۆت یان (that) یان (which) بە کاربەینیت ، وە جاری واش هەیه
لە نمونە که دا (com.) مان نییە واتە (تەواو کەر) مان نییە بۆیە لەدوای نوسینی (v.ing) خال
(نقطە) دادەنێین ، وە لە هەر یاسایە کدا ئەگەر دوو شت یان زیاتر لە ناو کەوانە یە کدا هەبوو
ئەو تەنها دەتوانین یە ک دانە یان بە کاربەینین واتە ناتوانین هەردووکیان یان هەرسیکیان
بە یە کە وە بە کاربەینین .

تیبینی : (com.) کورتکراوەی (complement) ه واتە (تەواو کەر) واتە ئەو بە شە ی که
رستە که تەواو دەکات ، وە جاری واش هەیه تەواو کەرمان نییە.

Examples:

1-Define (pencil/writing).

-A pencil is a tool which is used for writing.

2-Define (knife/cutting).

-A knife is a tool which is used for cutting.

3-Define (cameras / taking pictures).

-Cameras are tools that are used for taking pictures.

4-Define mobiles / communications.

-Mobiles are tools that are used for making communications.

شیوەی دووهم :

ئەم شیوە یاسایە کاتی ک بەکاردهیەنین کە ئەگەر هاتوو لە پرسیارە کەدا لە سەرەتادا ناوی پۆل واتە وشە (tool) یان (instrument) بوترئ و پاشان کارە کە (ئیشە کە) و لە کۆتاییدا ناوی ئامیرە کە بوترئ.

-(The tool, The instrument) + (that, which) + is + used for +
v.ing + (is called, is known as) + (a, an) + ناوی ئامیر . تاک بوو

-(The tools, The instruments) + (that, which) + are + used for +
v.ing + (are called, are known as) + ناوی ئامیر (بوو) .

Examples:

1-Instrument / measure temperature / thermometer.

-The instrument which is used for measuring temperature is called a thermometer.

2-Instrument / show the time / watch.

-The instrument that is used for showing the time is known as a watch.

تیبینی زۆر گرنگ : ئەگەر لە پرسیارە کەدا ئیشی ئامیر بە شیوەی (base) درابوو پاشان پاناوی (us) ی بەدوادا هات ئەوا لە کاتی پیناسە کردنە کەدا (base) هکە وە کۆخۆی دەنوسینە وە

ئەگەر ناوی ئامیڕ کو بو بەلام ئەگەر ناوی ئامیڕ تاک بوو ئەوا (S) ی کەسی سییەم دەخەینە سەر فرمانە کە وە شیوەی نوسینی پیناسە کە کەمیک جیاوازه لە یاساکانی سەرەوہ .

Example:

-Define this: microscope / instrument / enable us to see invisible objects.

Examples:

1-Define a jack, using the prompt. (lift and lower heavy things)

-A jack is a tool which is used for lifting and lowering heavy things.

2-Define tin-opener. (open tins)

-A tin-opener is an instrument that is used for opening tins.

3-Define a screw-driver. (tighten screws)

-A screw driver is a tool which is used for tightening screws.

4-Define a generator / machine / produce electricity.

-A generator is a machine which is used for producing electricity.

لەم نمونە ی سەرەوہ دا دەبینین وشە ی (machine) ی داوہ کە بەکارمان هیناوہ لەجیات ی (tool) یان (instrument) ، لەبەرئەوہ هەندیک جار خو ی شتە کە ت دەدات ی بو ئەوہ ی بەکاری بەھینیت بو یە دەبیت ئاگادار بین.

5-Define a pencil-sharpener / sharpening pencils.

-A pencil sharpener is a tool which is used for sharpening pencils.

6-Define a ruler / draw lines.

-A ruler is a tool that is used for drawing lines.

7-Define a drill / drilling.

-A drill is an instrument which is used for drilling.

8-Tool / drive nail / a hammer.

-The tool which is used for driving nail is known as a hammer.

9-Instument / typing / a typewriter.

-The instrument that is used for typing is called a typewriter.

10-Define ambulance / patients to hospital.

-An ambulance is an automobile which is used for moving patients to hospital.

لەم نمونەییە سەرەوهدا دەبینین وشە (automobile) مان بەکارهینا که به واتای ئۆتومبیل دیت و هەرودها ئیشه که شمان دەستنیشان کرد که له نمونە کهدا نە دراوه و خۆمان بەکارمان هینا.

11-Knives / tools / cutting.

-Knives are tools that are used for cutting.

12-Typewriter / machine / type.

-A typewriter is a machine that is used for typing.

13-Scissors / cutting.

-Scissors are instruments which are used for cutting.

14-Define a drill. Use: make holes.

-A drill is a tool that is used for making holes.

15-Define combine harvester / machine / harvest the grains.

-A combine harvester is a machine which is used for harveting the grains.

16-Define lorry / vehicle / carry goods.

-A lorry is a vehicle which is used for carrying goods.

2-Definition of persons پیناسه ی که سه کان

شیوه ی به که م :

(A, An) + ناوی پیشه ی که س + is + (a person, someone) + who + [(base + s), (is + adj.)]

Examples:

1-Define teacher / teach pupils.

-A teacher is a person who teaches pupils.

2-Define librarian / in charge of a library.

-A librarian is someone who is in charge of a library.

3-Define a manager. (run or manage an office)

-A manager is a person who runs or manages an office.

4-Define an actor. (act in films)

-An actor is a person who acts in films.

5-Define a lawyer. (defends criminals in a court)

-A lawyer is a person who defends criminals in a court.

شیوه ی دووه م :

ئهم شیوه یاسایه کاتیک به کارده هینین که ئه گهر هاتوو له پرسیاره که دا له سەرەتادا وشه ی (person) بو ترئ و پاشان کاره که ی (ئیشه که ی) و له کو تایدنا ناوی پیشه ی که سه که بو ترئ.

The person who + [(base + s), (is + adj.)] + (is called, is known as) + (a, an) + ناوی پیشه ی که س .

Examples:

1-Define this: person / teaches pupils / a teacher.

-The person who teaches pupils is called a teacher.

2-Define this: person / sell vegetables and fruit / a greengrocer.

-The person who sells vegetable and fruit is known as a greengrocer.

3-Define person / makes bread / a baker.

-The person who makes bread is known as a baker.

Other examples:

1-Define a shoe-maker. (makes and mends shoes)

-A shoe-maker is a person who makes and mends shoes.

2-Define a receptionist. (works at the reception)

-A receptionist is a person who works at the reception.

3-Define a shop-keeper. (in charge of a shop)

-A shoe-maker is a person who is in charge of a shop.

4-Define a baker. (sell bread)

-A baker is someone who sells bread.

5-Define a typist. (use: letters)

-A typist is a person who types letters.

6-Define a soldier / defend his country.

-A soldier is a person who defends his country.

7-Define a policeman / keep order.

-A policeman is a person who keeps order.

8-Define a pilot / flies an aeroplane.

-A pilot is a person who flies an aeroplane.

9-Define a lawyer / practise laws.

-A lawyer is a person who practises laws.

10-Define a goalkeeper / keep a goal.

-A goalkeeper is a person who keeps a goal.

11-Define a shepherd / cattle of sheep.

-A shepherd is a person who is in charge of cattle of sheep.

3-Definition of science پیناسەى زانست

شیۆەى یە کە م :

ناوی بابەتی + is the science + which (deals with, studies) + ناوی زانست
زانستە کە

Examples:

1-Define: history / past events.

-History is a branch of knowledge which deals with past events.

2-Define zoology / animals.

-Zoology is the science which studies animals.

شیۆەى دوو م :

ئە م شیۆە یاسایە کاتیک بە کار دەهینین کە ئە گەر هاتوو لە پرسیارە کە دا لە سەرەتادا وشەى
(science) بوتری و لە کو تایدیدا ناوی زانستە کە بوتری.

The science which + (studies, deals with) + ناوی بابەتی زانستە کە +
(is called, is known as) + ناوی زانست .

Examples:

1-Science / plants / botany.

-The science which deals with plants is called botany.

2-Define: science / composition of substances / chemistry.

-The science which studies composition of substances is called chemistry.

3-Science / animals / zoology.

-The science which deals with animals is known as zoology.

4-Science / laws of nature / physics.

-The science which deals with laws of nature is called physics.

5-Science / the sun, earth and other planets / astronomy.

-The science which studies the sun, earth and other planets is known as astronomy.

4-Definition of places پیناسە ی شوینەکان

شیوەی یە کە م :

(A, An) + ئیشی شوین + is + a place + where + ناوی شوین

Examples:

1-Bank / place / money is kept

-A bank is a place where money is kept.

2-Bank / place / people keep their money.

-A bank is a place where people keep their money.

3-Post office / building / letters are posted.

-A post office is a building where letters are posted.

4-Hospital / establishment / treatment is offered.

-A hospital is an establishment where treatment is offered.

5-Airport / place / aeroplanes land or take off.

-An airport is a place where aeroplanes land or take off.

6-School / establishment / pupils are taught.

-A school is an establishment where pupils are taught.

7-School / establishment / education is offered.

-A school is an establishment where education is offered.

8-Define a chemist's / place / medicines, sold.

-A chemist's is a place where medicines are sold.

9-Define a library / building / books are kept, read or borrowed.

-A library is a building where books are kept, read or borrowed.

10-Define the word (hospital). Use the prompts: offer medical services.

-A hospital is a place where offers medical services.

11-Define hospital / offers medical treatment.

-A hospital is a place where offers medical treatment.

شیۆە دووہم :

ئەم شیۆە یاسایە کاتیک بەکار دەھینین کە ئەگەر هاتوو لە پرسیارە کەدا لە سەرەتادا وشەیی (place) بێت و ناوی شوینە کە لە کۆتایی زانیارییە کە بوو یان لە کۆتایی پرسیارە کەدا بوو.

The place + where + ئیشی شوین (is called, is known as) + ناوی شوین

Examples:

1-Define this: place / money – kept / bank.

-The place where money is kept is called a bank.

2-Define this: place / animals are on display for people / a zoo.

-The place where animals are on display for people is known as a ZOO.

تیبینی : ده‌شیت فرمانی یاریده‌ده‌ری (can) به‌کاربه‌ینری له پیناسه‌ی شوین دا به هه‌ردوو شیوه‌که‌ی ، سه‌رنجی ئەم نمونه شیکار کراوانه‌ی لای خواره‌وه بده :

1-A bank is a place where money can be kept.

2-A bank is a place where people can keep their money.

3-The place where money can be kept is called a bank.

تیبینی : ئە‌گەر له پرسیاره‌که‌دا (ئیشی شوین) به (ناو) ده‌ستی پیکرد پاشان شیوه‌ی سییه‌می فرمانه‌که (تصریف الثالث للفعل) واته (past participle) ئە‌وا له‌کاتی شیکارکردنی نمونه‌که پێویسته فرمانی یاریده‌ده‌ری (is) یان (are) ده‌خه‌ینه نیوان ناو و شیوه‌ی سییه‌می فرمانه‌که‌وه و ده‌چیته سه‌ر شیوه‌ی (passive) ، وه ئە‌گەر ناوه‌که تاک بوو ئە‌وا (is) به‌کاره‌ینه وه ئە‌گەر ناوه‌که کو بوو ئە‌وا (are) به‌کاربه‌ینه ، وه سه‌رنجی ئە‌م دوو نمونه‌یه‌ی لای خواره‌وه بده :

1-Define a post office / place / letters – posted.

-A post office is a place where letters are posted.

2-School / establishment / pupil - taught.

-A school is an establishment where pupil is taught.

تیبینی : ئەگەر له پرسیاره‌که‌دا (ئیشی شوین) به (بکه‌ر و فرمان و ...هتد) ده‌ستی پیکرد ئەوا
وه‌کو خۆی ده‌ینوسینه‌وه ، وه‌ سه‌رنجی ئەم نمونه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ بده :

-Define a petrol-station / place / people get petrol.

-A petrol-station is a place where people get petrol.

تیبینی : ئەگەر له پرسیاره‌که‌دا (ئیشی شوین) به (base) ده‌ستی پیکرد ئەوا له‌کاتی
دروستکردنی پیناسه‌که‌دا (where) ده‌گۆرین بو (which) یان (that) ، وه‌ سه‌رنجی ئەم
نمونه‌یه‌ی لای خواره‌وه‌ بده :

-Define a school / place / offer education.

-A school is a place which offers education.

Examples:

1-Define a restaurant / place / offer food.

-A restaurant is a place where offers food.

2-Define a bakery. Use: (bread – sold)

-A bakery is a place where bread is sold.

3-Define a pharmacy. Use (medicines)

-A pharmacy is a place where medicines are sold.

4-Define the following: lorry / carry goods.

-A lorry is an instrument which is used for carrying goods.

5-Define linguistics. (use the prompt: languages)

-Linguistics is the science which deals languages.

6-Define zoology. (Use the prompt: animals)

-Zoology is the science which studies animals.

7-Define a library. (Use the prompt: books – kept)

-A library is a building where books are kept, read or borrowed.

8-Define a garden / flowers are grown.

-A garden is place where floers are grown.

پیشنار کردن Suggestion

ئەم یاسایانە ی لای خواریوە بەکاردهیەنری بو گوزارشت کردن بو کردنی پیشنهاد :

1-I suggest + (you, we) + base + com.

2-I should like to suggest + v.ing + com.

3-My suggestion is that + (you, we) + should + base + com.

4-Why don't + (you, we) + base + com.?

5-I think + (you, we) + had better + base + com.

6-(You, We) + (might, could) + base + com.

7-Shall + (I, we) + base + com.?8-Let's + base + com.

8-What about + (v.ing, noun) + com.?

تیبینی : (com.) کورتکراوەی (complement) ه واته (تهواوکەر) واته ئه و به شە ی که رسته که تهواو دهکات ، وه جاری واش هه یه تهواو کهرمان نییه.

Example:

1-You and your friend are late for class. Make a suitable suggestion. Use (take a taxi)

هه ول ددهین ئەم نمونه یه به هه موو یاساکان شیکار بکهین :

-I suggest we take a taxi.

-I should like to suggest taking a taxi.

-My suggestion is that we should take a taxi.

-Why don't we take a taxi?

-I think we had better take a taxi.

-We might take a taxi.

-Shall we take a taxi?

-Let's take a taxi.

-What about taking a taxi?

2-My wound gives me pains. Suggestion. Use: ('d better)

-I think you had better see a doctor.

3-Where shall we go this evening? Suggestion, use: could

-We could go to Zewe.

4-Your friend smokes a lot. It is bad for health. Make suggestion.

Use: ('d better)

-I think you had better give up smoking.

پازی بوون به پیشنیار Accepting Suggestion

به یه کیک له م سئ عیبارە تهی لای خواریه وه پازی بوون به پیشنیار دهرده برین :

1-I agree.

2-All right.

3-That's a good idea.

تیبینی : نه گهر پیشنیار به یاسای (Let's) کرا نهوا پازی بوون به م شیویهی لای خواریه وه

ده بیئت :

-Yes, let's.

Example:

-Let's go to the masjid. (agree to this suggestion)

-Yes, let's

تیبینی : ئەگەر پیشنیار به یاسای (I think you had better) کرا ئەوا رازی بوون بهم
شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه ده‌بیت :

-Yes, I suppose + بکه‌ر + had better + base + com.

Example:

-I think you'd better go to bed early. Agree this suggestion

-Yes, I suppose I'd better go to bed early.

تیبینی : ئەگەر پیشنیار به یاسای (Shall I) کرا ئەوا رازی بوون بهم شیوه‌یه‌ی لای
خواره‌وه ده‌بیت هه‌روه‌ها (offer) یشه بو رازی بوون وه پێویسته بهم شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه
وه‌لام ده‌دریته‌وه :

-Thank you very much.

Examples:

1-Shall I send you some money? Accept it

-Thank you very much.

2-Shall I repair your car? Agree to this suggestion

-Thank you very much.

رازی نه‌بوون (رفض) به پیشنیار Refusing (disagreement) Suggestion

1-But couldn't + (we, you) + base + com.

ئەم عیبارەتە ی سەرەو کاتیک بە کارده‌هینری ئەگەر له پرسیاره‌که‌دا پیشنیاری تازه (بدیل) ی تیدابیت یان خۆت پیشنیاری تازه بهینیت.

2-Well, to be quite honest, I'm not + (interested in, keen on) + v.ing + com.

ئەم عیبارەتە ی سەرەو کاتیک بە کارده‌هینری ئەگەر له پرسیاره‌که‌دا پیشنیاری تازه ی تیدا نه‌بیت

Examples:

1-Botan suggested hiring a taxi? Disagree

-Well, to be quite honest, I'm not interested in hiring a taxi.

له‌م نمونه‌یه‌ی لای سەرەو‌ه‌دا چونکه‌ پیشنیاری تازه‌ی تیدا نییه‌ بۆیه‌ به‌و شیوه‌یه‌ نارازی بوونمان هه‌لبژارد.

وه‌ هه‌روه‌ها ده‌توانین به‌م شیوه‌یه‌ی تریش شیکاری بکه‌ین :

-But couldn't we go by bus?

2-She has suggested watching T.V. Disagree with her suggestion use (listen to the radio)

-But couldn't we listen to the radio.

3-Why don't we play chess? Suggestion. Refuse

-But couldn't we play tennis.

4-Shall we walk to the zoo? Suggestion. Disagree

-Well, to be quite honest, I'm not interested in walking to the zoo.

5-Dana suggests to you to buy a car. Disagree

-Well, to be quite honest, I'm not interested in buying a car.

3-Well, it's rather (hot, cold), don't you think?

ئەم عیبارەتە ی سەرەووە کاتیک بە کاردەھینری بو رەفز کردنی پێشنیار لە بەر سەرما یان گەرما.

Example:

-Jamal has suggested to go for swimming. You think it is cold.

Disagree

-Well, it's rather cold, don't you think?

4-We've still got a lot of time.

ئەم عیبارەتە ی سەرەووە کاتیک بە کاردەھینری رەفز کردنی پێشنیاری پەلەکردن ، وە ئەگەر وشە ی (early) یان (hurry) ھەبوو ئەوا بەو یاسایە ی سەرەووە شیکاری بکە.

Example:

-Aram suggested to hurry. You think it is early. Disagree

-We've still got a lot of time.

ئەم خستە یە ی لای خوارەووە بە کاردەھینری بو دروستکردنی پێشنیار ئەگەر لە پرسیارە کە دا نە درابیت ، وە ئەم خستە یە زۆر گرنگە بو لە بەر کردن و تیگە یشتن

ژمارە	حالە تە کان	واتاکە ی	دروستکردنی پێشنیار کە بە دەست پێدە کات (base)
1	being late (lateness)	دواکە وتن ، دوادە کە ویت	wake up early take ataxi
2	having exam	تاقی کردنە وە ی ھە یە	study hard
3	toothache	ددان ئیشە	see a dentist go to the hospital
4	headache	سەر ئیشە	take an aspirin have a rest see a doctor
5	sick and tired	نە خۆش و ماندوو	see a doctor go to the hospital

			have a rest
6	to spend	بو کات به‌سه‌ر بردن	go to + شوینیک watch T.V.
7	putting on too much weight / fatness	قه‌له‌وی ، کیشی زیادی کردوووه	go on a diet
8	weak sight, doesn't see well	چاو کزی ، چاوی به‌باشی نابینیت	see an optician go to the hospital
9	car is broken / broken car	سه‌یاره‌ی شکاو	get a mechanic repair it sell it
10	get in touch with	په‌یوه‌ندی بکات	phone
11	the (weather, room) is cold	کەش و هه‌وا سارده ، ژووهره‌که سارده	close the windows use heater put on heavy clothes
12	having a fever	تای هه‌یه	see a doctor take medicine go to the hospital
13	my feet are killing me (hurt me)	پیه‌کانم دیشیت ، پیه‌کانم ئازارم ده‌دات	take off your shoes have a rest
14	he smokes too much, he may have cancer	جگه‌ره‌ زور ده‌کیشیت ، له‌وانه‌یه توشی شیرپه‌نجه ببیت	give up smoking
15	the room is too hot	ژووهره‌که زور گه‌رمه	open the windows sit in the garden
16	he has a day off he is free	رۆژی پشووی هه‌یه ده‌ست به‌تاله	go for a picnic visit + شوینیک
17	bleeding doesn't stop	خوین به‌ربوونه‌که ناوه‌ستیت	go to the emergency

18	he missed many lessons because of absence	به‌هۆی دیارنه‌بوون و غائب بوونی زۆر له ده‌سه‌کانی له‌ده‌س ده‌چیت	catch up with your reading له‌ده‌ستی چوو با ته‌عویزی بکاته‌وه
----	---	---	---

Examples:

1-Dara smokes too much. He may have cancer. What will you suggest to him? Use (I think.....)

-I think you had better give up smoking.

2-Shall I help you? Agree with this suggestion

-Thank you very much.

3-Disagree with Lana's suggestion to have coffee for breakfast.
Use: keen on

-Well, to be quite honest, I'm not keen on having coffee for breakfast.

4-The room is hot. Shall we sit in the garden? Disagree. Use: open the window

-Well, it's rather cold, don't you think?

5-Your friend suggests to hurry. Disagree

-We've still got a lot of time.

6-I suggest we walk to school. Disagree. Use: hot

-Well, it's rather hot, don't you think?

7-How can I avoid being late? Suggest something

-I suggest you wake up early.

8-Suggest something to your friend to spend.

-I should like to suggest going for a picnic.

9-Suggest some thing to Hemn, what to do this evening?

(use: listen to Quran)

-My suggestion is that you should listen to Quran.

10-He doesn't want to watch T.V. Suggest something. (use: could)

-You could listen to the radio.

11-Use (let) to make a suggestion to your friends to go on a picnic on a holiday.

-Let's go on a picnic on a holiday.

12-Suggest something to Jihad who is late for class.

-Why don't you take a taxi?

13-Make a suitable suggestion to Ali, telling him how to get in touch with alan. (use: had better)

-I think you had better phone him.

14-Agree to your friend's suggestion to go out.

-That's a good idea.

15-Dara suggests you walk with him to the library. Disagree with him and suggest going by bus

-But couldn't we go by bus?

16-(I should attend the party) your friend says. Disagree with him and suggest to attend the meeting

-But couldn't we attend the meeting?

16-Your friend never come to school early. Suggestion. Use: why don't

-Why don't you wake up early.

17-Suggest something to your brother on what to do at the week end. (use: might)

-You might go to visit your sister.

18-Where shall we spend tomorrow evening? Make a suggestion using the prompts (go to the cinema)

-I suggest you go to the cinema.

19-Suggest something to you friend who looks sick and tired.

-Why don't you see a doctor?

20-She suggest playing tennis. Agree with her

-I agree.

21-You want to go home but your friend suggest to go to the theatres. What will he say?

-I suggest we go to the cinema.

22-My father is putting on too much weight. (suggest. Use: on a diet)

-I suggest you go on a diet.

23-What will you suggest to Dara who doesn't know what to buy his sister for her birthday?

-I suggest you buy a bicycle to your sister for her birthday.

24-Farhad has suggested watching a football match on T.V. Disagree. Use: keen on

-well, to be quite honest, I'm not keen on watching a football match on T.V.

25-Refuse Ari's suggestion to wait for bus. (use: walk)

-But couldn't we walk.

26-Ali suggested going on a picnic. Disagree to his suggestion

-well, to be quite honest, I'm not keen on going on a picnic.

27-He refused Kawa's suggestion for going to the cinema and suggested going to the pictures. He said to Kawa.....

-But couldn't we go to the pictures.

28-Suggest something to your friend who has a hard exam. (use: suggestion)

-My suggestion is that you should study hard.

29-What shall I do with his broken car? (suggestion. Use: why don't)

-Why don't you repair it?

30-Suggest something to Fatima who has a terrible fever. (Use: had better)

-I think you had better see a doctor.

31-Your friend suggests taking a taxi. Disagree

-well, to be quite honest, I'm not keen on taking a taxi.

32-He suffers from stomach ache. (Suggestion. Use: suggestion)

-My suggestion is that you go to hospital.

33-I suggest we go to the theatre this evening. (Disagree to this suggestion)

-well, to be quite honest, I'm not interested in going to the theatre this evening.

34-Why don't you read adventure stories? Disagree using (keen on)

-well, to be quite honest, I'm not keen on reading adventure stories.

35-My feet are killing me. (suggestion. Use: why don't....?)

-Why don't you take off your shoes.

36-Make a suggestion to zeki who has a day off.

-Why don't you go for a picnic?

37-Ali had a headache. (suggestion. Use: my suggestion.....)

-My suggestion is that you see a doctor.

38-Your friend's bleeding doesn't stop. Suggestion. Use: my suggestion and prompts (to the emergency)

-My suggestion is that you go to the emergency.

39-Make a suitable suggestion to your friend who is weak at English.

-I think you had better study hard.

40-Ali's stomach gives him a great pain. Suggestion. Use: 'd better)

-I think you had better see a doctor.

41-Zana is not in Kurdistan. How can I get in touch with him? Suggestion, use: (why)

-Why don't you phone to him?

42-Your friend's car has some engine problems. Suggestion, use: (why don't)

-Why don't you get a mechanic?

43-What shall I do with this unwanted camera? Suggestion, use: (could)

-You could sell it.

لەیه کچون /اسیمە لارەتی/ /siməlarəti/ (n.) Similarity

لەیه کچون : واتە نیشانەکانی لەیه کچون لەنیوان دوو ناو دا کە لەیه ک دەچن لە ڕوویە کەو وە هەکو لەیه کچونی دوو کەس لە کیشدا یان لەیه کچونی دوو ئۆتۆمبیل لە ڕهنگدا یان لەیه کچونی دوو مأل لە ژمارە ی ژوورەکاندا یان لەیه کچونی دوو کاتژمیری دیوار لە ڕووی وردی کارکردنەو وە یان.....هتد.

ئەمانە ی لای خوارەو وەش هەندیک ناوی سییەم (N3) کە ناوێراو وە بە (ناوی لەیه کچوو) لەنیوان دوو ناو وە کە دا.

ژمارە	ناوی سییەم (N3)	واتاکە ی
1	size	قە بارە
2	design	تصمیم
3	height	بە رزی
4	accuracy	وردی ئیشکردن
5	beauty	جوانی
6	colour	رەنگ
7	length	دریژی
8	age	تە مەن
9	weight	کیش
10	fuel	سو تە مە نی
11	temperature	پلە ی گە رمی
12	religion	ئاین
13	hobby	خولیا ، هیوا یە ت

14	in make, being made of	دروست بوون
15	shape	شیۆه
16	width	پانی
17	the number of	ژمارە ی دروست بوون
18	speed	خیرایی
19	distance	دووری یان ماوه
20	model	مۆدیل
21	job, work, business	ئیش
22	price	نرخ
23	personality	کەسایەتی
24	area	پووبەر
25	Means of propelling	هۆی گواستنهوه

ئەم ئامرازانە ی لای خواریه به کارده هینین بو گوزارشت کردن له (له یه کچون) :

1-like 2-same 3-similar 4-both 5-as (adj, adv) as

1-like

ئەم ئامرازە ی سەرەو به کارده هینری به دوو شیۆه :

شیۆه یه کهم :

(ناوی له یه کچوو) + in + (ناوی دووهم) + like + (verb to be) + (ناوی یه کهم)

Example:

- My watch is like your watch in design.
- Omed's bag is like Ari's bag in colour.

شیووی دووهم :

(فرمان) + com. + like + (ناوی یه کهم) + (ناوی یه کهم)

Examples:

- This book like your book is important.
- Our house like Dara's house has four rooms.
- Aram like Aras plays football well.

Other examples:

1-Sirwan sells cars. Saman sells cars. (Similarity. Use:like)

-Sirwan like Saman sells cars.

2-Muhammad is beautiful. A flower is beautiful. (Similarity. Use:like)

-Muhammad is like a flower in beauty.

-Muhammad like a flower is beautiful.

3-Your bicycle is black. Snoor's bicycle is black. Similarity, use: (like)

-My bicycle like Snoor's bicycle is black.

2-same

ئەم ئامرازە سی شیووی بە کارهینانی ههیه :

شیووی یه کهم :

(ناوی دووهم) + in + exactly the same as + (verb to be) + (ناوی یه‌که‌م)
+ (ناوی له‌یه‌کچوو)

Example:

-Samir's car is exactly the same as Zeki's car in colour.

تیبینی : ئه‌گه‌ر وشه‌ی (exactly) له‌ پرسیاره‌که‌دا هه‌بوو ئه‌وا پێویسته‌ له‌ کاتی شیکار کردنی نمونه‌که‌دا بنوسریته‌وه‌ ، به‌لام ئه‌گه‌ر له‌ نمونه‌که‌دا نه‌نوسرا ئه‌وا ده‌شی نه‌نوسری .

Example:

-Taban was born in 1979. Dastan was born in 1979. (the same as)

-Taban is the same as Dastan in age.

شیوه‌ی دووهم :

(ناوی دووهم) + as + (ناوی له‌یه‌کچوو) + has the same + (ناوی یه‌که‌م)

Example:

Samir's car has the same colour as Zeki's car.

شیوه‌ی سێیه‌م :

(ناوی له‌یه‌کچوو) + are of the same + (ناوی دووهم) + and + (ناوی یه‌که‌م)

Examples:

-Sami's car and Zeki's car are of the same colour.

-They are of the same colour.

Examples:

1-My house has four rooms. Dana's house has four rooms. Show the similarity. Use: like, same

-My house like Dana's house has four rooms.

- My house is like Dana's house in the number of rooms.
- My house is exactly the same as Dana's house in the number of rooms.
- My house has the same as the number of rooms as Dana's house.
- My house and Dana's house are of the same in the number of rooms.

2-Show the similarity in model between Shamal's car and Shirwan's car. (use: same)

- They are of the same model.
- Shamal's car is the same as Shirwan's car in model.
- Shamal's car has the same model as Shirwan's car.

3-similar

ئەم ئامرازە ی سەرەو بە کاردە هیئری بە دوو شیوه :

شیوه‌ی یه‌که‌م :

ناوی + in + (ناوی دووهم) + similar to + (ناوی یه‌که‌م)
له‌یه‌کچوو

Example:

- Our car is 1982. His car is 1982. (Similarity. Use: similar)
- Our car is similar to his car in model.

شیوه‌ی دووهم :

(ناوی له‌یه‌کچوو) + are similar in + (ناوی دووهم) + and + (ناوی یه‌که‌م)

Example:

-Our car is 1982. His car is 1982. (Similarity. Use: similar)

-Our car and his car are similar in model.

-They are similar in model.

Other example:

-Raz weighs 45 kilos. Naz weighs 45 kilos. (Similarity. Use: similar)

-Raz is similar to Naz in weight.

-Raz and Naz are similar in weight.

-They are similar in weight.

4-both

Both + (فرمان) + and + (ناوی یەكەم) + com.

Example:

1-My watch is accurate. Alan's watch is accurate too. (both)

-Both my watch and Alan's watch are accurate.

-Both of them are accurate.

2-Show the similarity between your car and Rawand's car in colour. Use: both

-Both my car and Rawand's car are red.

3-A lorry carries goods. A cart carries goods. Similarity. Use: (both)

-Both a lorry and a cart carries goods.

تیبینی : فرمان لە گەل (both) دا بە شیوەی (کۆ) بە کار دەهینری ، واتە (is) دەگۆرین بو

(are) ، هەر وەها (has) دەگۆرین بو (have) ، وە ئە گەر فرمانە کە (s) ی کە سی سییە می

پیو بوو لی دە کە یە وە و لای دە بە یین .

Examples:

1-Suha runs fast. Srwa runs fast. (similarity. Use: both)

-Both Suha and Srwa run fast.

2-The square has four sides. The rectangle has four sides too.
Similarity. Use: both

-Both the square and the rectangle have four sides.

-Both of them have four sides.

3-Show the similarity between Jalal's car and Ahmed's car in model. Similarity. Use: both)

-Both Jalal's car and Ahmed's car have the same model.

5-as + (adj. یان adv.) + as

ناوی دووهم + as + (adj. یان adv.) + as + فرمان + ناوی یه‌که‌م

Examples:

1-She is beautiful. A flower is beautiful. (Similarity, use: as.....as)

-She is as beautiful as a flower.

2-Shylock was evil. The devil is evil. (as.....as)

-Shylock was as evil as the devil.

3-She sings beautifully. The nightingale sings beautifully. (as....as)

-She sings as beautifully as the nightingale.

4-Show the similarity between your bag and Dara's bag in weight.
Use: (as.....as)

-My bag is as heavy as Dara's bag.

هه‌ندیک تیبینی له‌سه‌ر به‌کاره‌ینانی (as.....as) :

ئەگەر له پرسیاره که دا داوامان لیکرا که به (as.....as) وه لām بدهینه وه به لām له یه کچونه که له (ناو) دا بوو ئەوا :

1- ئەگەر (کیش) هه بوو له پرسیاره که دا وه کو (weight, kilos) ئەوا له کاتی به کارهینانی (as.....as) دا ئەوا (as heavy as) یان (as fat as) به کاربهینه.

Example:

-Ali is 90 kilos. Adam is 90 kilos. (as.....as)

-Ali is as heavy as Adam.

2- ئەگەر (به رزی (بالای مرۆف)) هه بوو له پرسیاره که دا وه کو (height, cm) ئەوا له کاتی به کارهینانی (as.....as) دا ئەوا (as tall as) یان (as short as) به کاربهینه.

Example:

-Sardar is 160 cm. Salar is 160 cm. (as.....as)

-Sardar is as tall as Salar.

3- ئەگەر (تەمەن) هه بوو له پرسیاره که دا وه کو (age, year) ئەوا له کاتی به کارهینانی (as.....as) دا ئەوا (as young as) یان (as old as) به کاربهینه.

Example:

-Rozhgar was born in 1980. Zanyar was born in 1980. (as.....as)

-Rozhgar was as young as Zanyar.

4- ئەگەر (خیرایی) هه بوو له پرسیاره که دا وه کو (speed) ئەوا له کاتی به کارهینانی (as.....as) دا ئەوا (as fast as) یان (as quick as) یان (as slow as) به کاربهینه.

Examples:

1-Daban runs fast. Dara runs fast. (similarity. Use: as.....as).

-Daban runs as fast as Dara.

2-Show the similarity between Daban and Dara in speed. (as....as)

-Daban is as quick as Dara.

5-ئەگەر (نرخ) هەبوو لەپرسیارەکەدا وەک (speed, value) ئەوا لەکاتی بەکارهێنانی (as.....as) دا ئەوا (as expensive as) یان (as cheap as) بەکاربهێنە.

-This book costs 20 dinars. That book costs 20 dinars. (as.....as)

-This book is as expensive as that book.

6-ئەگەر (پلهی گەرمی) هەبوو لەپرسیارەکەدا وەک (temperature) ئەوا لەکاتی بەکارهێنانی (as.....as) دا ئەوا (as hot as) یان (as cold as) بەکاربهێنە.

Example:

-Show the similarity between Baghdad and Kirkuk in temperature.

-Baghdad is as hot as Kirkuk.

7-ئەگەر (رەنگی چاو) هەبوو لەپرسیارەکەدا وەک (eyes colour) ئەوا لەکاتی بەکارهێنانی (as.....as) دا ئەوا (as black as) یان (as blue as) بەکاربهێنە.

Example:

-Explain the similarity between Mahmmod's eyes and Muhammed's eyes in colour. (as.....as)

-Mahmood's eyes are as black as Muhammed's eyes.

هەندیک تیبینی لەسەر بەکارهێنانی (same, like, similar) :

1-ئەگەر پێویست بوو بە (similar) یان (same) یان (like) وەلام بەدەینهوه بەلام لەپرسیارەکەدا (ناوی لەیه کچوو) بەئاشکرا نەبوو ئەوا پێویستە ئەم گۆرانکاریانە پەپرەو بکەین :

أ-ئەگەر ئاماژە کرا بە یەکیک لە وشەکانی (large, big, small, tiny, rooms,...) ئەوا
لە وەلامدا برگەیی (in size) بەکاردهیئین.

ب-ئەگەر ئاماژە کرا بە ڕەنگەکان وەکو (blue, red, white, black, purple, orange,...etc.)
(in colour) بەکاربهیئە.

ت-ئەگەر ئاماژە کرا بە تەمەن یان سالی وەکو (old, young, 20 years...etc.) ئەوا
(in age) بەکاربهیئە.

ث-ئەگەر ئاماژە کرا بە وشەکانی وەکو (fat, heavy, thin, weigh...etc.) ئەوا
(in weight) بەکاربهیئە.

ج-ئەگەر ئاماژە کرا بە وشەیی (short, tall, low, hogh) ئەوا (in height) بەکاربهیئە.

ح-ئەگەر ئاماژە کرا بە وشەیی (circle, square, rectangle...tec.) ئەوا (in shape)
بەکاربهیئە.

2-هەندیک جار ئاوه‌لناو دەگۆرین بو ناو بو دروستکردنی ناوی لەیە کچوو بو نمونه:

long changes to length

beautiful changes to beauty

3-هەندیک جار فرمان دەگۆرین بو شیوهی (v.ing) بو دروستکردنی ناوی لەیە کچوو بو
نمونه:

-am, is, are changes to being

-play changes to playing

4-ئەگەر دوو کەس لە ئاوه‌لناویکدا هاوبەش بوون وەکو ئاوه‌لناوه‌کانی (generous, kind, severe, wicked)
ئەوا دەتوانین ئەو ئاوه‌لناوانە بگۆرین بو ناو بو دروستکردنی ناوی
لەیە کچوو وە دەیانگۆرین بو (generosity, kindness, wickedness, severity) وە

هەرۆهە دەتوانین بۆ دروستکردنی ناوی لەیە کچوو بنوسین (in personality) واتە لە
کەسایەتیدا.

لیستیک لە ناوی لەیە کچوو (ناوی سییەم) لە گەڵ ئەو ئاوەلناوەی کە پەییوەندی پێیەوه هەیه

ژمارە	ناوی سییەم (N3)	ئاوەلناوی پەییوەندیدار
1	size	Small, big, narrow, large...etc.
2	colour	White, black, red, orange...etc.
3	shape	Round, square, rectangle...etc.
4	length	Long, short
5	height	Tall, short
6	width	wide
7	age	Old, young
8	weight	Heavy, fat, thin, light
9	speed	Fast, slow
10	distance	Far, near
11	price, value, cost	Expensive, cheap
12	temperature	Cold, hot
13	model	New, old
14	personality	Good, kind, generous, loyal, bad, Wicked, severe
15	strength	Strong, weak
16	beauty	Beautiful
17	imprtantce	Important
18	accuracy	accurate

تیبینی : دەشی لە ریگای دروستکردن (اشتقاق) هوه ناوی سییەم بگۆرین بۆ ئاوەلناوەکە ی بۆ
نمونه:

courage (n.) changes to courageous (adj.)

generosity (n.) changes to generous (adj.)

تێبینی : لە هەندیک نمونه دا دەتوانین لە رێگای ئەم زانیارییانە ی لای خوارەووە ناوی لەیە کچوو (N3) بدۆزینەووە بۆ نمونه:

- 1-20 dinars.....price
- 2-170 cm.....height
- 3-60 kilos (kgs).....weight
- 4-30 years.....age
- 5-made of (wood, plastic, steel...).....make
- 6-three rooms, four rooms, three books.....in the number of
- 7-petrol, coal, gas.....fuel
- 8-made in 1985.....model
- 9-200 m², 300 m²area
- 10-like swimming, painting.....hobby
- 11-like physics, like geography.....in the subject they like
- 12-a ship uses sail, a ship uses fuel.....means of propelling

Example:

1-Show the similarity between Daban who weighs 30 kilos and Dastan who weighs 30 kilos too.

ئەم نمونهیە ی سەرەووە دەتوانین بە چەند شیۆه یە ک شیکاری بکەین چونکە دەستینیشانی نە کردوووە بە چ یاسایە ک شیکار بکری بۆیە بەم شیوانە ی لای خوارەووە شیکار دە کری ، وە بە هەر شیۆه یە کیان شیکاری بکە ی راستە.

- Daban is like Dastan in weight.
- Daban like Dastan weighs 30 kilos.
- Daban is exactly the same as Dastan in weight.

- Daban has the same weight as Dastan.
- They are of the same weight.
- Daban and Dastan are of the same weight.
- Daban and Dastan are similar in weight.
- Both Daban and Dastan weigh 30 kilos.
- Daban is as heavy as Dastan.

2-Ali's house has three rooms. Ahmed's house has three rooms.
(similarity)

ئەم نمونەییە سەرەو دەتوانین بە چەند شیۆهێهە ک شیکاری بکەین چونکە دەستینیشانی
نەکردوو بە چ یاسایە ک شیکار بکری بۆیە بەم شیوانە لای خوارەو شیکار دەکری ، وە بە
هەرشیۆهێهەکیان شیکاری بکە ی راستە.

- Ali's house is like Ahmed's house in the number of rooms.
- Ali's house is like Ahmed's house in size.
- Ali's house like Ahmed's house has three rooms.
- Ali's house is the same as Ahmed's house in size.
- Ali's house has the same size as Ahmed's house.
- Ali's house and Ahmed's house are of the same size.
- Ali's house is similar to Ahmed's house in size.
- Ali's house and Ahmed's house are similar in size.
- Both Ali's house and Ahmed's house have three rooms.
- Both have the same size.
- Ali's house is as big as Ahmed's house.

3-My watch is small. Your watch is small. (similarity)

-My watch is like your watch in size.

4-She is beautiful. A flower is beautiful. (the same as)

-She is the same as a flower in beauty.

5-This toy is made of plastic. That toy is made of plastic. (similar)

-This toy is similar to that toy in make.

-This toy is similar to that toy in being made of plastic.

6-Show the similarity between your eyes and Omed's eyes in colour. (as.....as)

-My eyes are as black as Omed's eyes.

7-Dara runs fast. Dana runs fast too. (similarity. Use: similar, as.....as)

-Dara is similar to Dana in speed.

-Dara runs as fast as Dana.

8-Gold is expensive. Diamond is expensive. (like, as.....as)

-Gold is as expensive as diamond.

-Gold is like diamond in price.

-Gold like diamond is expensive.

9-Suha and Muna are of the same weight. (as.....as)

-Suha is as heavy as Muna.

10-Explain the similarity between a rocket and a space ship in speed. Use: as.....as

-A rocket is as fast as a space ship.

11-My father is as old as your uncle. Use (similar, both)

-My father is similar to your in age.

-Both my father and your uncle have the same age.

12-This ring is expensive. Her ring is expensive too. (similar)

-This ring is similar to her ring in price.

13-Shylock was as wicked as Tubal. (like)

-Shylock was like Tubal in personality.

-Shylock like Tubal was wicked.

-Shylock was like Tubal in wickedness.

14-Portia was Christian. Nerissa was Christian too. (same, both)

-Portia was the same as Nerissa in religion.

-Both Portia and Nerissa were Christian.

15-Explain the similarity between Dara who weighs 60 kilos and Dana who weighs 60 kilos. (like, as.....as)

-Dara is like Dana in weight.

-Dara is as heavy as Dana.

16-He is courageous. The lion is courageous. (similar)

-He is similar to the lion in courage.

17-Show the similarity between your car which is white and your neighbour's car which is white. (same, as.....as)

-My car is the same as my neighbour's car in colour.

-My car is as white as my neighbour's car.

18-Explain the similarity between Antonio in generosity. Use (like, as.....as)

-Antonio is like Antonio in generosity.

-Antonio is as generous as Antonio.

19-Muhammad is 30 years old. Ahmed is 30 years old. (as.....as, like)

-Muhammad is as young as Ahmed.

-Muhammad is like Ahmed in age.

20-This book is important. Your book is important. (same, as....as)

-This book is the same as your book in importance.

-This book is as important as your book.

21-Her face is as beautiful as moon. (same)

-Her face is the same as moon in beauty.

22-Nadia is 160 cm. Nawal is 160 cm too. (similar, both)

-Nadia is similar to Nawal in height.

-Both Nadia and Nawal are 160 cm.

23-This ring is as expensive as that ring. The two.....

واته (both of them) ههیه واته (the two....) ئەم نمونەیهی لای سەرەوه برپگی

فرمان دەنوسری و رسته که تهواو ده کری (the two....) به دوای

-The two rings are expensive.

24-Explain the similarity between your hair and Sana's hair in colour. Use (as.....as)

-My hair is as black as Sana's hair.

25-Sally plays volleyball well. Suha plays volleyball well too. (show the similarity. Use the prompt: both)

-Both Sally and Suha play volleyball.

26-Ahmed likes sea travel. Mazin likes sea travel. (both)

-Both Ahmed and Mazin like sea travel.

37-Both Salar and Ari sell fruits. Use: (similar) in stead of (both)
-Salar is similar to Ari in profession.

جیاوازی /دیفرهنس/ /difrəns/ Difference (n.)

ئەم ئامرازانە ی لای خوارەووە بەکاردههینرین بو گوزارشت کردن له جیاوازی.

1-differ from / differs from یان

ناوی لهیه ک جیاواز + in + ناوی دووهم + differ(s) from + ناوی یه کهم

تیبینی : ئەگەر ناوی یه کهم تاک بوو ئەوا (differs from) به کاربهینه به لام ئەگەر ناوی یه کهم کو بوو ئەوا (differ from) به کاربهینه.

Example:

- 1-My coat differs from your coat in price.
- 2-These glasses are small. Those glasses are big. (differ from)
-These glasses differ from those glasses in size.
- 3-Sangar as compared to Safeen is heavy. Use: (differ) in stead of (as compared to)
-Sangar differs from Safeen in weight.
- 4-Azad weighs 40 kilos. Dana weighs 60 kilos. Difference. Use: (differ)
-Azad differs from Dana in weight.

2-different from

ناوی + in + ناوی دووهم + different from + (verb to be) + ناوی یه کهم
لهیه ک جیاواز

Examples:

1-Suzan is 160 cm. Sara is 170 cm. (different from)

-Suzan is different from Sara in height.

2-Explain the difference between Aven who weighs 60 kilos and Naz who weighs 70 kilos. (Difference, use: different from)

-Aven is different from Naz in weight.

3-unlike جیاوازی

ئەم ئامرازە بە دوو شیوە بەکار دەهێنرێ :

شیوەی یەكەم :

ناوی یەكەم + unlike + (verb to be) + ناوی دووهم + in + ناوی لەیەك جیاوازی

Example:

-This bag is unlike my bag in colour

شیوەی دووهم :

com. + فرمان + ناوی دووهم + unlike + ناوی یەكەم.

Examples:

1-Ali unlike Ahmed is clever.

2-Our house unlike Zeki's house has four rooms.

3-Dana unlike Zana runs fast.

4-as compared to

com. + فرمان + ناوی دووهم + as compared to + ناوی یەكەم.

Examples:

1-This book as compared to Ari's book is important.

2-Rebeen as compared to Rahel plays football well.

5-each has a different + ناوی لەیەک جیاواز

Examples:

1-Dler's car differs from Aram's car in colour. (Use: each)

-Each has a different colour.

2-Jamal is 160 cm. Omer is 170 cm. Show the difference , use: each)

-Each has a different height.

6-than له

ناوی + than + (er + ئاوەلناوی یەک برگەیی) + (verb to be) + ناوی یەکەم

دووهم

ناوی + than + (more + ئاوەلناوی زیاتر له یەک برگە) + (verb to be) + ناوی یەکەم

دووهم

Examples:

1-Our house is big. Your house is small. (Difference, use: than)

-Our house is bigger than your house.

2-Aveen is tall. Tanya is short. (than)

-Aveen is taller than Tanya.

3-Chro is intelligent. Chia is lazy. (than)

-Chro is more intelligent than Chia.

4-My camera as compared to Zana's camera is expensive. Use (than) in stead of (as compared to)

-My camera is more expensive than Zana's camera.

5-Hemn is good at swimming. Jihad is good at running.

Difference, use: than

-Hemn is better than Jihad at swimming.

6-Show the difference between the two mobiles. Use: (than)

-This mobile is cheaper than that mobile.

تێبینی : ئامرازی (than) لەم حالەتانی لای خوارەو هەشدا بەکار دەهێنرێ :

1-جیاوازی لە تەمەن : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشەکانی (age, years) ئەوا (younger) یان (older) بەکار بهێنە.

Example:

-Kamran is 30 years old. Hiwa is 20 years old. (than)

-Kamran is older than Hiwa.

2-جیاوازی لە کێش : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشەکانی (kilos, weight) ئەوا (lighter) یان (heavier) بەکار بهێنە.

Example:

-Make a comparison between Ali who weighs 60 kilos and Ahmed who weighs 70 kilos. (Difference, use: than)

-Ali is lighter than Ahmed.

3-جیاوازی لە بەرزی : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشەکانی (height, cm) ئەوا (taller) یان (shorter) بەکار بهێنە.

Example:

-Sirwan is 160 cm. Mariwan is 150 cm. (Difference: than)

-Sirwan is taller than Mariwan.

4-جیاوازی لە خێرای : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشە (speed) ئەوا (faster) یان (quicker) یان (slower) بەکاربھێنە.

Example:

-Show the difference between Harem who runs fast and Hiwa who runs slowly. (than)

-Harem is faster than Hiwa.

5-جیاوازی لە پلە گەرمی : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشە (temperature) ئەوا (hotter) یان (colder) بەکاربھێنە.

Example:

-Explain the difference between Kirkuk and Sulaimaniya in temperature. Use: than

-Kirkuk is hotter than Sulaimaniya.

6-جیاوازی لە نرخ : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشەکانی (value, price) ئەوا (cheaper) یان (more expensive) بەکاربھێنە.

Example:

-Express the difference between Alan's shirt and Ari's shirt in price. Use: (than)

-Alan's shirt is more expensive than Ari's shirt.

7-جیاوازی لە ژمارە : ئەگەر ئاماژە کرابوو بە وشە (number) ئەوا مەبەستی ئەو ناوەیە کە (s) ی کۆ وەرده گری وە یاساکەشی بەم شیوەی لای خوارەوێ لیدیٹ :

ناوی دووهم + than + ناوی ژمیرراو + (more, fewer) + (have, has) + ناوی یەكەم

تیبینی : ئەگەر ناوی یەكەم تاک بوو ئەوا (has) بەکاربھێنە لە یاساکەدا ، وە ئەگەر ناوی یەكەم کۆ بوو ئەوا (have) بەکاربھێنە لە یاساکەدا.

Example:

-I have two brothers. He has three brothers. (than)

-I have fewer brothers than him.

8-جیاوازی له (باشتر) یان (خراپتر) : ئه‌ویش به به‌کاره‌ینانی یه‌کیک له وشه‌کانی (better) یان (worse) ، وه یاساکه‌شی به‌م شیوه‌ی لای خواره‌وه‌ی لیدیت.

+ (ناوی (زانست) یان (یاری)) + (better, worse) + at + (is, are) + ناوی یه‌که‌م
+ ناوی دووهم + than

تیبینی : ئه‌گه‌ر ناوی یه‌که‌م تاک بوو ئه‌وا (is) به‌کاربه‌ینه له یاساکه‌دا ، وه ئه‌گه‌ر ناوی یه‌که‌م کۆ بوو ئه‌وا (are) به‌کاربه‌ینه له یاساکه‌دا.

Example:

-Aram speaks English well. Ari speaks English badly. (than)

-Aram is better at English than Ari.

تیبینی : ده‌شی (ده‌گونجی) ئه‌و دوو ئامرازه‌ی لای خواره‌وه به‌کاربه‌ینین بو گوزارشت کردن له جیاوازی له‌نیوان دوو ناو دا .

(not as.....as), (not so.....as)

Example:

-Srood's age is 15 years old. Snoor's age is 20 years old. Express the difference twice. Use (so.....as), (as.....as)

-Srood is not so old as Snoor.

-Srood is not as old as Snoor.

تیبینی : ئامراز (but) : ئه‌م ئامرازه ده‌که‌ویته ناوه‌پاستی رسته‌که‌وه له‌کاتی به‌یه‌که‌وه به‌ستندا.

Examples:

1-Suha is tall. Tara is short. Make a comparison between Suha and Sara in height. Use: (but)

-Suha is tall but Sara is short.

2-Make a comparison between Aram and his brother in height. (but)

-Aram is short but his brother is tall.

Other example: **نمونهی تر**

-Make a comparison between Aram and his brother in height. Use (unlike, than)

-Aram is unlike his brother in height.

-Aram is shorter than his brother.

تیبینی : دەشی پرسیار بکری به (similarity) به لام داوا بکات بیگۆریت بو (difference) ،
یان به پیچه وانه وه پرسیار بکری به (difference) وه داوا بکات بیگۆریت بو (similarity)
، بۆیه پیویسته جوان تیبیگه یین.

Examples:

1-Zryan is similar to Botan in height. Difference, use: as compared to

-Zryan as compared to Botan is tall.

2-Twana and Dana are of the same age. Difference, use: differ

-Twana differs from Dana in age.

3-Sardar is faster than Hiwa. Express similarity, use: same

-Sardar is the same as Hiwa in speed.

4-My room is as cold as my brother's room. Express difference, use:each

-Each has a different temperature.

Other examples:

1-Make a comparison between Aram and Azad, showing the difference in the number of pens. Use: than

-Aram has more pens than Azad.

2-Use (than) to show the difference in height between Ako and Aso.

Ako is taller than Aso.

3-Describe the difference (use: differ) between your shirt and his shirt in colour. Your shirt is white and his shirt is blue.

-My shirt differs from his shirt in colour.

4-Use (each) to show the difference between Ali's house which is small and Ahmed's house which is large.

-Each has a different size.

5-This eye glass is very cheap. That eye glass is very expensive. Show the difference. Use: as compared to

-This eye glass as compared to that eye glass is very cheap.

6-Kani is twenty years old. Kardo is fifteen years old. (difference)

-Kani is older than Kardo.

7-Gold is expensive. Lead is cheap. Express the difference by using first (unlike) and second (than)

-Gold is unlike lead in price.

-Gold is more expensive than lead.

8-Nada's car is very old. Sara's car is new. (use: than)

-Nada's car is older than Sara's car.

9-English is easy. Chinese is difficult. (as compared to)

-English as compared to Chinese is easy.

10-Show the difference between a rectangle and a triangle.

-A rectangle is different from a triangle in shape.

11-Suha weighs 50 kilos. Samir weighs 40 kilos. (use: than)

-Suha is heavier than Samir.

12-Tara is similar to Taban in weight. (Difference, use: as compared to)

-Tara as compared to Taban is heavy.

13-A steamer use fuel. A sailing ship uses sail. (Use: unlike)

-A steamer is unlike a sailing ship in means of propelling.

14-Dler's father sells car. Dara's father sells clothes. (difference)

-Dler's father is unlike Dara's father in job.

15-Shada is 160 cm. Shan is 180 cm. (Difference)

-Shada as compared to Shan is shorter.

16-Basak's weight is 60 kilos. Barham's weight is 50 kilos. (than)

-Basak's weight is more than Barham's weight.

-Basak is heavier than Barham.

17-Express the difference between your watch and Ari's watch in design. (use: each)

-Each has a different design.

18-Show the difference in temperature between summer and winter. Use : than

-Summer is hotter than winter.

19-Helen's sweater is white. Nada's sweater is green. Difference, use : (as compared to)

-Helen's sweater as compared to Nada's sweater is white.

20-Make a comparison between you and Basim. Showing the difference in the number of the brothers. Use (than)

-I am unlike Basim in the number of children.

21-Gold is expensive. Lead is cheap. (Use: differ)

-Gold differs from lead in price.

22-Show the difference between your watch which is expensive and Hemn's watch which is cheap. Use: unlike

-My watch is unlike Hemn's watch in price.

23-Kawther's bag is round. Huda's ground is square. (Show the difference. Use: as compared to)

-Kawther's bag as compared to Huda's watch is round.

24-Show the difference between Shene's eyes which are brown and Gulla's eyes which are green. (Use: unlike)

-Shene's eyes unlike Gulla's eyes is brown.

Shene's eyes are unlike Gulla's eyes in colour.

25-Muhammad has got 90 marks in English. Mustafa has got 60 marks in English. (difference. Use: than)

-Muhammed is cleverer than Mustafa.

پەسەند کردن /پرێفرەنس/ /prefrəns/ Preference (n.)

1-Asking about preference پرسیار کردن دەربارە ی پەسەند کردن

بۆ مەبەستی پرسیار کردن لە پەسەند کردن دوو یاسامان هەیە :

1-What + do you like? + ناوی پەسەند کراو

Example:

-What colour do you like?

2-What's + (favourite, best) + ناوی خۆیەتی

Example:

-Ask Ahmed of his favourite colour.

What's your favourite colour?

تێبینی : کاتیگ وشە (favourite) لە پرسیارە کەدا باسکرا بەو هەدا دەیناسینەو هە کە یاسای دوو هەمە.

2-Expressing or stating preference گوزارشت کردن لە پەسەند کردن

بۆ مەبەستی گوزارشت کردن لە پەسەند کردن حەوت یاسامان هەیە :

1- شتی پەسەند کراو + like + بکەر

Examples:

1-What game do you like? Use the prompt (tennis) to state your preference.

-I like tennis.

2-State your preference concerning people who are brave.

-I like people who are brave.

3-Express your preference about pupils who are clever.

-I like pupils who are clever.

2- (is, are) + شتی پەسەند کراو + (favourite, best) + راناوی خۆیەتی -
جۆری پەسەند کراو

تیبینی : ئەو یاسایە سەرەو کاتیک بەکار دەهینین که له پرسیارە که دا ئاماژە بکات بە یەکیک
له وشەکانی (favourite) یان (best) .

Examples:

1-State your preference of your favourite subject.

-My favourite subject is English.

2-What's your best hobby?

-My best hobby is swimming.

3-I + like + شتی پەسەند کراو , but I hate + شتی پەسەند نە کراو

Examples:

1-Express your preference of football and tennis. (Use: like / hate)

-I like football, but I hate tennis.

-I like playing football, but I hate playing tennis.

2-State your preference concerning (theatre – cinema). Use: (like / hate)

-I like theatre, but I hate cinema.

-I like going to theatre, but I hate going to cinema.

3-Show your preference of hot and cold meals. Use: like / hate

-I like hot meals, but I hate cold meals.

-I like having hot meals, but I hate having cold meals.

4-I'd prefer to + base + شتی پەسەند کراو .

تیبینی : لەو یاسایەدا (I'd) بریتییە لە کورتکراوەی (I would) .

Examples:

1-State your preference of the game you would play at home.
(Use: I'd prefer)

-I'd prefer to play tennis at home.

2-State your preference concerning the place you would go on Friday.

I'd prefer to go to Kirkuk on Friday.

3-What would you like to do on Friday? Preference. Use: prefer

-I'd prefer to go to Kirkuk on Friday.

5-As far as I'm concerned the best + شتی پەسەند کراو + to + base + (is, are) + جۆری پەسەند کراو

تیبینی : ئەم یاسایە کاتی ک بە کار دەهێنرێ ئەگەر لە پرسیارە کەدا ئاماژە ی بە یەکیک لەم سێ
وشە یە کردبوو ، وشە کانی ش ئەمانەن : (best, concerned, as far as) .

Examples:

1-State your preference of the best language to learn. (Use: concerned)

-As far as I'm concerned the best language to learn is English.

2-Express your preference concerning the best game to play.
(Use: as far as)

-As far as I'm concerned the best game to play is football.

3-Which is the best place to spend your holiday in? preference,
use: (as far as)

-As far as I'm concerned the best place to spend my holiday in is Zewe.

پەسەندی دووهم + to + پەسەندی یەكەم + prefer(s) + v.ing + ناوی یەكەم -6
 . پەسەندی دووهم + would rather + base + ناوی دووهم + but +

تیبینی : ئەم یاسایە بەکاردهیئری بو گوزارشت کردن له دوو حالهتی جیاواز له دوو کەس دا ،
 وه ئەگەر وتی به (prefer/would rather) شیکاری بکه ئینجا بهم یاسایە شیکاری بکه ، وه
 ئەگەر ناوی یەكەم تاک بوو ئەوا (prefers) به کاربهیئنه بهلام ئەگەر ناوی یەكەم کو بوو ئەوا
 (prefer) به کاربهیئنه ، وه ئەگەر له نمونه کەدا فرمانی پیویست نه بوو بو ته واو کردنی واتای
 رسته که ئەوا پیویسته خو مان (verb) یکی گونجاو دابنیین له رسته کەدا.

Examples:

1-Show Ako's and Aso's preference concerning (tea and coffee).

Use: (prefer / would rather)

-Ako prefers drinking tea to drinking coffee but Aso would rather drink coffee.

2-State that you are in favour of travelling by air and your brother is in favour of travelling by sea. (Use: prefer / would rather)

-I prefer travelling by air to travelling by sea but my brother would rather travel by sea.

3-I'd prefer reading a book to watching T.V. I'd rather.....

-I'd prefer reading a book to watching T.V. but I'd rather watch T.V.

4-You are in favour of running. Kawa is in favour of playing the piano. Preference. Use: prefer / would rather

-I prefer running to playing piano but Kawa would rather play piano.

5-Hemn is in favour of novels. Ziyad is in favour of short stories. Preference, use: (prefer / would rather)

-Hemn prefers reading of novels to reading of short stories but Ziyad would rather reading of short stories.

6-Shelan is in favour of skirts. Linda is in favour of jeans. Use: (prefer – would rather) to show their preferences.

-Shelan prefers wearing skirts to wearing jeans but Linda would rather wearing jeans.

ئەم خشته یه ی لای خواره وه بریتیه له کومه ئیک فرمان که و اتاکه ی پیکده که ویت له گه ل
په سه ندی دووهم

ژماره	فرمان له سه ر شیوه ی (base)	ناوی په سه ندی دووهم
1	be	a doctor, an engeering
2	go to	cinema, theatre
3	have, drink	tea, coffee
4	like	swimming, fishing
5	listen to	Quran, good essays
6	play	piano, guitar
7	study	Medicine, engineering
8	travel	air, sea, car
9	watch	T.V., satellite
10	wear	T-shrt, suit, tie, jeans

7- ئەم یاسایه بریتیه له سی دانه که ئەمانه ی لای خواره وه ن

-I don't like + حاله تی په سه ند نه کراو

-I can't stand + حاله تی په سه ند نه کراو

-I don't mind + حاله تی په سه ند کراو

تیبینی : یاسای سییه م بو حاله تیک به کارده هیئری که پیویست ناکات ره فز بکری چونکه کار ناکاته سه ر ئاره زووی گشتی.

ئەم کۆمەڵە نمونەییە لای خوارەووە کۆمەڵیک نمونەن بو حالەتی پەسەند نەکراو (الحالة غير المفضلة) که هەمیشە بەدوای حالەتی یەکەم و دوووەم بەکاردهیئری یان لەگەڵ حالەتی یەکەم و دوووەم بەکاردهیئری.

Examples:

- 1-Children who play in the street.
- 2-People who drink alcohol.
- 3-Those who phone late at night.
- 4-Those who speak in a loud voice.
- 5-Pupils who cheat in the exam.
- 6-Girls who wear wigs.
- 7-People who always show off.
- 8-Those who smoke a lot.
- 9-Those who tell lies.
- 10-A teacher who praises himself.
- 11-Those who don't respect older people.

بەشیوەییەکی گشتی پرسیار لەم بابەتە بەم شیوانەیی لای خوارەووە دەکری :

- 1-What do you think of + حالەتەکە ?
- 2-What about + حالەتەکە ?
- 3-Discuss the following preference + حالەتەکە .

وێ جارێ وا هەیه پرسیار دەکری بو ئەوێ پرسیار بکری لەو حالەتە پەسەند نەکراووە بەم شیوەییە لای خوارەووە :

Example:

- Ask for Sirwan's opinion concerning people who tell lies.
- What do you think of people who tell lies?

ئەم کۆمەڵە نمونەییە لای خوارەووە کۆمەڵیک نمونەن که پێویستی بە رەفز نییه و لەگەڵ عیبارەتی (I don't mind) بەکاردهیئری.

Examples:

- 1-Those who drive sport cars.
- 2-Those who put eau de cologne.
- 3-People who have dinner late at night.

4-Those who read while they are having their meals.

Examples:

1-What do you think of those who don't pray? (Use: don't like)

-I don't like those who don't pray.

2-Discuss the following preference:

-People who don't attention to their appearances. (Use: stand)

-I can't stand people who don't pay attention to their appearances.

3-What about those who drive sport cars. (don't mind)

-I don't mind those who drive sport cars.

4-What do you think of those who phone late at night? Use: stand

-I can't stand those who phone late at night.

پازی بوون له گه‌ل په سه‌ند کردنی که سانی تر Agreeing with others' preferences

1-ئەگەر پرسته که یه کیک له فرمانه کانی (verb to be) تیدابوو وه کو (is) یان (was) ئەوا

ئەم برگانە ی لای خواره وه به کارده هیئین :

-Is it? So is mine. بو پانه بردووی تاک

-Was it? So was mine. بو پانه بردووی تاک

-Are they? So are mine. بو پانه بردووی کو

-Were they? So were mine. بو پانه بردووی کو

2-به لām ئەگەر پرسته که فرمانی (verb to be) تیدانه بوو به لām فرمانی (like) یان

(prefer) ی تیدابوو ئەوا له کاتی پازی بووندا فرمانی (do) به کارده هیئین ، وه یاساکه شی

ئەمە ی لای خواره وه یه :

-Do you? So do I.

Example:

-Your friend likes pepsi. How would you agree with his preference?

-Do you? So do I.

پازی نه بوون له گه‌ل په سه‌ند کردنی که سانی تر Disagreeing with others' preferences

1- ئەگەر پستە که یەکیک له فرمانەکانی (verb to be) تێدابوو ئەوا ئەم دوو بڕگە یە لای خوارەو بە کار دەهێنین :

-Is it? Mine is not. My favourite..... بو پانه بردوو تاک

-Was it? Mine was not. My favourite..... بو پانه بردوو تاک

2- بەلام ئەگەر پستە که فرمانی (like) یان (prefer) ی تێدابوو ئەوا لە کاتی رازی بووندا فرمانی (do) بە کار دەهێنین ، وه یاساکەشی ئەمە ی لای خوارەو هیه :

-Do you? I don't. I like..... بو پانه بردوو

-Did you? I didn't. I liked..... بو پانه بردوو

Examples:

1-Disagree with sardar whose favourite colour is red. (Use: white)

-Is it? Mine is not. My favourite colour is white.

2-I like coffee. Disagree with this preference. (Use: tea)

-Do you? I don't. I like tea.

3-My favourite subject is chemistry. Disagree. Use the prompt (biology)

-Is it? Mine is not. My favourite subject is biology.

4-Honar's favourite sport is walking. Disagree

-Is it? Mine is not. My favourite sport is swimming.

Other examples:

1-Jamal's favourite colour is red. Agree with his preference.

-Is it? So is mine.

2-Hiwa's favourite hobby is swimming. Disagree with his preference.

-Is it? Mine is not. My favourite hobby is drawing.

3-Show your preference concerning people who drive sport cars.
(Use: mind)

-I don't mind people who drive sport cars.

4-I like red. Disagree with this preference. (Use: green)

-Do you? I don't. I like green.

5-Use (prefer / would rather) to express Aram's and Ako's preferences concerning political books and literary books.

-Aram prefers reading political books to reading literary books but Ako would rather read literary books.

6-Express your preference concerning those who obey the traffic regulation.

-I like those who obey traffic regulation.

7-What clothes do you like wearing? What clothes do you hate wearing?

-I like wearing jeans but I hate wearing suit.

8-Salim is in favour of hot meals but Ali is in favour of cold meals.
(Use: prefer / would rather)

-Salim prefers having hot meals to having cold meals but Ali would rather have cold meals.

9-You like travelling by air. Diary is in favour of travelling by sea.
Express your preferences. (Use: prefer / would rather)

-I prefer travelling by air to travelling by sea but Diary would rather travel by sea.

10-Dana is in favour of soft music. Aven is in favour of swimming. Use: prefer / would rather to express their preference.

-Dana prefers listening to soft music to swimming but Aven would rather like swimming.

11-Your friend's favourite food is rice. You disagree with him. Use:
(steak)

-Is it? Mine is not. My favourite food is steak.

12-Disagree with naz whose favourite subject is Arabic. Use:
English

-Is it? Mine is not. My favourite subject is English.

13-I like violet. Agree with this preference.

-Do you? So do I.

14-Nada is in favour of jeans. Maha is in favour of skirts. (Use:
prefer / would rather to explain their preference)

-Nada prefers wearing jeans to wearing skirts but Maha would
rather wear skirts.

15-Express your preference of those who behave roughly with
people.

-I don't like those who behave roughly with people.

16-Hadi prefers coffee after dinner. Agree with his preference

-Do you? So do I.

17-Express your preference concerning pupils who are clever and
honest.

-I don't mind pupils who are clever and honest.

18-Samir likes football. Ahmed likes tennis. Show preference.
(Use: prefer / would rather)

-Samir prefers playing football to playing tennis but Ahmed would
rather play tennis.

19-Karwan is in favour of 7 up. Barzan is in favour of pepsi. (Use:
prefer / would rather to explain their preference)

-Karwan prefers drinking 7 up to drinking pepsi but Barzan would rather drink pepsi.

20-Kawa's favourite subject is English. Agree

-Is it? So is mine.

21-Samir prefers the cinema. Disagree with his preference

-Do you? I don't. I like going to fishing.

22-Hozan is in favour of old films. Veyan is in favour of new films. Use (prefer / would rather) to express their preference

-Hozan prefers looking at old films to looking at new films but Veyan would rather look at new films.

23-Huda likes orange juice. Nahla likes coffee. Use (prefer / would rather)

-Huda prefers drinking orange juice to drinking coffee but Nahla would rather drink coffee.

24-My father liked playing chess. Agree

-Did you? So did I.

25-Use (prefer / would rather) to express Samir's and Firas's preference concerning: air travel / sea travel.

-Samir prefers travelling by air to travelling by sea but Firas would rather travel by sea.

26-State your preference concerning people who drive politely.

-I like people who drive politely.

28-Ahmed's favourite hobby is playing football. Disagree with his preference. Use the prompts (reading books)

-Is it? Mine is not. My favourite hobby is reading books.

29-Layla's favourite season is spring. You disagree with her, using prompt (winter)

- Is it? Mine is not. My favourite season is winter.
30-Hassan likes coffee. Disagree (use the prompt: tea)
-Do you? I don't. I like tea.
31-Which is the best place to hold our family party in? use: as far as I'm concerned to show preference.
-As far as I'm concerned the best place to hold our party in is a hotel.
32-State your preference concerning people who are active and helpful.
-I like people who are active and helpful.
33-I like living in a farm. (preference, agreement)
-Do you? So do I.
34-Use (prefer.....would rather) to show your and Ali's preferences in (sit in a sea-boat, swim in the sea)
-I prefer sitting in a sea-boat to swimming in the sea but Ali would rather swim in the sea.
35-Express your preference of those who talk a lot.
-I don't like those who talk a lot.

ئەگەر (احتمال) Likelihood (n.) = Probability (n.)

ئەو حەوت بڕگانەى لای خوارەووە بەکار دەهێنین بۆ گوزارشت کردن لە (ئەگەر) :

- 1-may 2-suppose – could 3-might – possibly
4-There is a chance 5-Iexpect 6-perhaps
7-probably (possibly)

1-may

ئەم وشەىە یاساکەى بەم شێوہەى لای خوارەوہەى ، وە خۆى یەک یاسایە بەلام من جیام کردووەتەوہ و کردوومە بە چەند بەشیکەوہ بۆ ئەوہى بەئاسانى تییگەین :

- بکەر + may + base
- بکەر + may + be + v.ing
- جار و مجرور + may + be + بکەر

- **بکەر + may + be + adj.**

وہ لەو یاسایانە ی سەرەوہدا دەبیت ئەوہ بزانی ک جار و مجرور بریتیہ لە نمونە ی لەم شیوانە
(in the garden, at school, on the table, under the water...etc.)

تیبینی : ئەگەر لە جیات ی بکەر (Obj.) مان ھەبوو واتە (مفعول بە) ئەوا یاساکە ی بەم
شیوہیە ی لای خوارەوہ ی لیدیت :

- **مفعول بە + may + be + p.p.**

تیبینی : برگە ی (I don't know) بە کاردە ھینین تەنھا لەم یاسایەدا ک ئەگەر نمونە کە مان بە
شیوہ ی پرسیار بوو ، وە لە نمونەکانی داھاتوودا بۆمان روون دەبیتەوہ .

Examples:

1-Do you think that Lawk will pass the exam? Express likelihood).

Use: may

-I don't know. He may pass the exam.

2-What's your mother doing? (Likelihood, use: may and prompt washing the dishes)

-I don't know. She may be washing the dishes.

3-Where is Dana? (Probability, use: may and in the library)

-I don't know. He may be in the library.

4-Why does Zhino look pale? (likelihood. Use: may and the prompt sick)

-I don't know. She may be sick.

5-Is the letter written now? (likelihood. Use: may)

لەو نمونەییە ی سەرەوہدا دەبینین ک پرسیار کراوہ بە شیوہ ی بکەرنادیار و ھەرۆھە
فرمانە کەش ک بە کارھاتووہ بریتیہ لە (p.p.) ک ئەویش (written) ھ ، وە واتای رستە کە
ئەوہیہ کە (ئایا نامە کە دەنوسری ئیستا؟) ، بۆیہ پیویستە بەو یاسایە شیکاری بکەین کە
(مفعول بە) ھکە ی تیدایە.

-I don't know. It may be written now.

6-Has Shvan finished his work. Likelohhod, use: (may)

-I don't know. He may be finished his work.

2-suppose – could

-well, I suppose + بکه + could + base

-well, I suppose + بکه + could + be + جار و مجرور

-well, I suppose + بکه + could + be + adj.

-well, I suppose + بکه + could + be + v.ing

تییینی : ئەگەر له جیاتی بکه (obj.) مان هه بوو واته (مفعول به) ئەوا یاساکه ی به م
شیوهیهی لای خوارهوهی لیدیت :

-well, I suppose + مفعول به + could + be + p.p.

Examples:

1-Do you think Ari will come tomorrow? (likelihood. Use: suppose – could)

-Well, I suppose he could come tomorrow?

2-Do you think Shokhan is still in her bed? Use: suppose - could

-well, I suppose she could be in her bed.

3-Is the stolen bag found? (likelihood, suppose – could)

له و نمونهیهی سەرەوهدا دهبینین که پرسیار کراوه به شیوهی بکهرنادیار و ههروهه
فرمانه کهش که به کارهاتوووه بریتیه له (p.p.) که ئەویش (found) ه ، وه واتای رسته که
ئوهیه که (ئایا جاننا دزراوه که دۆزرایه وه؟) ، بویه پیویسته به و یاسایه شیکاری بکهین که
(مفعول به) ه که ی تیدایه.

-Well, I suppose it could be found.

3-might – possibly

- بکه + might possibly + base

- جار و مجرور + might possibly + be + بکه

- بکه + might possibly + be + adj.

- **بکەر + might possibly + be + v.ing**

تیبینی : ئەگەر لە جیاتی بکەر (obj.) مان هەبوو واتە (مفعول بە) ئەوا یاساکە بەم
شیوەیە لای خوارەوێ لیدیت :

- **مفعول بە + might possibly + be + p.p.**

Examples:

1-Daroon is studying. (probability. Use: might possibly) and the prompt: pass the exam.

-She might possibly pass the exam.

2-What's Kochar doing now? (likelihood, might possibly, studying)

-She might possibly be studying.

3-Karwan doesn't speak with us. Express likelihood. (use: might possibly and the prompt angry with us)

-He might possibly be angry with us.

4-Tarza looks unhappy and worried. (likelihood, might possibly and the prompts : in trouble)

-She might possibly be in trouble.

5-Farhad is not at home. (Probability, might possibly, in the library)

-He might possibly be in the garden.

6-No doubt they had some problems last week. Likelihood. Use: might

-They might possibly have some problems last week.

4-There is a chance

ئەو بڕگەییە سەرەوێ زیاتر لە گەل کاتی داهاوو (future) دا بەکار دەهێنین .

-There is a chance + **بکەر + will + base**

-There is a chance + **بکەر + will + be + جار و مجرور**

-There is a chance + **بکەر + will + be + adj.**

-There is a chance + **بکەر + will + be + v.ing**

تییینی : ئە گەر لە جیاتی بکەر (obj.) مان هەبوو واتە (مفعول بە) ئەوا یاساکە بەم شیوەیە لای خوارەوێ لیدیت :

-There is a chance + مفعول بە + will + be + p.p.

Examples:

1-Today is cloudy. (Show the probability. Use: a chance and the prompt raining)

-There is a chance it will be raining.

2-Sara is studying hard. (likelihood : a chance : succeed)

-There is a chance she will succeed.

3-Where will we find the manager? Explain the probability, use: a chance and the prompts in his room

-There is a chance he will be in his room.

4-Basoz is making noise. (likelihood, use: a chance and the prompts: punished)

-There is a chance she will be punished.

5-I expect

ئەو برکە یە سەرەوێ زیاتر لە گەل کاتی داهاوو (future) دا بە کار دەهینین .

-I expect + بکەر + will + base

-I expect + بکەر + will + be + جار و مجرور

-I expect + بکەر + will + be + adj.

-I expect + بکەر + will + be + v.ing

تییینی : ئە گەر لە جیاتی بکەر (obj.) مان هەبوو واتە (مفعول بە) ئەوا یاساکە بەم شیوەیە لای خوارەوێ لیدیت :

-There is a chance + مفعول بە + will + be + p.p.

Examples:

1-Aram is weak at English but he is working hard. (Express likelihood. use: expect and the prompts pass the exam)

-I expect he will pass the exam.

2-It's cloudy. (probability. Use: expect and prompt cold)

-I expect it will be cold.

3-Awat is a careless worker. (likelihood, expect, dismissed)

که ئه‌ویش (p.p.) له‌و نمونه‌یه‌ی سەر‌ه‌وه‌دا ده‌بینین که ئه‌و نمونه‌یه‌ی که داویه‌تی بریتیه‌ له

ه ، بۆیه‌ پێویسته‌ به‌و یاسایه‌ شیکاری بکه‌ین که (مفعول به‌) ه‌که‌ی تێدایه‌. (dismissed)

-I expect he will be dismissed.

6-perhaps

-Perhaps + بکه‌ر + will + base

-Perhaps + بکه‌ر + فرمانی رانه‌بردوو

-Perhaps + بکه‌ر + فرمانی رابردوو

-Perhaps + بکه‌ر + will + be + noun

Examples:

1-Dilveen is absent today. (likelihood. Use: perhaps and the prompt sick)

-Perhaps he is sick. (Perhaps + بکه‌ر + فرمانی رانه‌بردوو)

2-Where did Ali meet Ahmed? (perhaps, in the library)

-Perhaps he met him in the library. (Perhaps + بکه‌ر + فرمانی رابردوو)

3-Your brother is late. (Perhaps: use: arrive after ten minutes)

-Perhaps he will arrive after ten minutes. (Perhaps + بکه‌ر + will + base)

4-It's cloudy / a sandstorm. (use: perhaps and the prompt: there)

-Perhaps there will be a sandstorm. (Perhaps + بکه‌ر + will + be + noun)

5-Shamal seems sad. (perhaps , got high marks)

-Perhaps he got high marks. (Perhaps + بکه‌ر + فرمانی رابردوو)

6-Saman cannot attend the meeting. Likelihood, use: (perhaps) and the prompts (have some visitors)

-Perhaps he will have some visitors.

7-Why does the generator stop? Likelihood. use: (perhaps) and the prompts (no petrol in it)
-Perhaps it is no petrol in it.

7-probably or possibly

-Probably + بکەر + will + base

-Probably + بکەر + فرمانی ڕانه‌بردوو

-Probably + بکەر + فرمانی ڕا‌بردوو

-Probably + بکەر + (is, are) + v.ing

- جار و مجرور + (am, is, are, was, were) + probably + بکەر

- بکەر + (am, is, are, was, were) + probably + adj.

Example:

1-He is still studying. (likelihood: use: probably and has an exam)

-Probably he has an exam. (Probably + بکەر + فرمانی ڕانه‌بردوو)

2-Where are the children? (probably: use: watching T.V.)

-Probably they are watching T.V. (Probably + بکەر + are + v.ing)

3-Dara looks cheerful. (probably, use: received US \$ from a board)

-Probably he received US \$ from a board. (Probably + بکەر + فرمانی ڕا‌بردوو)

4-Where is Hemn? Use: probably and in his room.

-He is probably in his room. (جار و مجرور + is + probably + بکەر)

5-How is he today? Use: possibly and ill.

-He is possibly ill. (بکەر + is + possibly + adj.)

6-There was no sign of Samir. (probably, sick)

-He was probably sick. (بکەر + was + possibly + adj.)

7-It is cloudy. (Probability. Use: expect and prompt cold)

-I expect it will be cold.

8-When will Ari finish the work? (probably: after an hour)

-Probably he will finish the work after an hour. (Probably+بکه+will+base)

تیبینی : برگهی (there.....) به کارده هیئری له بهردهم ئه و زانیارییهی که له پرسیاره که دا هاتوو وهک ناوی : (sand storm, something, floods, cold) ، وه به کارده هیئری له گه ل هه موو یاساکانی پیشه وه ، وه یاساکه شی به یه کییک له م سی شیویهی لای خواره وه ده بییت :

1-there is..... بو کاتی رانه بردوو

2-there was..... بو کاتی رابردوو

3-there will be..... بو کاتی داهاوو

Examples:

1-It's cloudy. (State the likelihood, use the prompts: a sandstorm), use: a chance, perhaps

-There is a chance there will be a sandstorm.

-Perhaps there will be a sandstorm.

2-He is late. Express likelihood. use: the prompts: something wrong with him. Use: probably, expect, perhaps

-Probably there is something wrong with him.

-Probably something is wrong with ihm.

-I expect there is something wrong with him.

-Perhaps there will be a sandstorm.

3-The car stopped suddenly. (something wrong with the engine), use: perhaps, probably)

-Probably there was something wrong with the engine.

-probably something was wrong with the engine.

-Perhaps there was something wrong with the engine.

تییینی : پرسیار دهرباره‌ی ئه‌گهر (إحتمال) ده‌شی به شیوه‌ی فه‌رمان کردن به‌م شیوانه‌ بیته‌وه وه‌کو (Express, Show, Explain the likelihood of, Express the probability of.....etc.)
(base) ، وه‌له‌ خواره‌وه‌ هه‌ندی‌ک ناومان هه‌یه‌ وه‌ (base) هه‌کانیمان نوسیوه‌ .

ژماره	ناو	base
1	arrival	arrive
2	success	succeed
3	getting	get
4	refusal	refuse
5	departure	depart
6	being	be
7	failure	fail
8	rain, raining	rain

Examples:

1-Show the likelihood of rain in November. (use: may, chance)

-It may rain in November.

-There is a chance it will rain in November.

2-State the probability of Omed's departure tomorrow. (Use: expect)

-I expect he will depart tomorrow.

3-Express the likelihood of Dara's getting high marks. (suppose - could)

-I suppose Dara could get high marks.

-Perhaps they **are** in the sitting room.

11-I am sure the pupils **are** in the library. Express likelihood. Use: may

-They may **be** in the library.

12-When will they arrive? Likelihood. Use: at dawn, use: (may, expect)

-They may arrive at dawn.

-I expect they will arrive at dawn.

13-Do you think that Ali will win the race? (likelihood. Use: probably)

-Probably he will win the race.

14-When did she leave the hall? Use: (probably) and the prompt (at 10) to express the likelihood

-Probably she left the hall at 10.

15-I expect he will soon get promoted. (may)

-He may soon get promoted.

16-Majid got high marks in Arabic. Likelihood, use: clever

-He may have got high marks in Arabic.

17-Our visitors didn't yet. Explain the likelihood of their having a car accident. Use: perhaps

-Perhaps they had a car accident.

18-Naz didn't attend the meeting. Use (perhaps) and the prompt (ill)

-Perhaps he was ill.

19-Hadi is late. (Show likelihood. use the prompt at the office)

-He may be at the office.

20-The sky is cloudy. Use (rain) to show likelihood. (perhaps)

-Perhaps it will rain.

21-How could the workers finish the work in time? Likelihood, use: probably and the prompts (work over time)

-Probably the workers worked over time.

22-Show your probably of Mustafa's departure last night. Use the prompt (may)

-He may have departed last night.

23-He is making a party. Express likelihood. use (might) and the prompt (go some extra money)

-He might possibly go some extra money.

24-Explain the likelihood of his failure in the exam last night. Use: (probably)

-Probably he had a problem.

Certainty (n.) /sɜ:tnti / / دنیابوون ، دنیایی /سیتنتی /

Certain (adj.) /sɜ:tn/ / دنیا /سیتن /

Certainly (adv.) /sɜ:tnli/ / به‌دنیایی ، به‌دنیاییه‌وه ، بیگومان /سیتنلی /

ئەم یاسایانە ی لای خوارەو بەکارده‌هێنن بو گوزارشت کردن له دنیایی ، وه عیبارەته‌کان ده‌کونه سەرەتای رسته‌وه و بو هه‌موو کاته‌کان به‌کارده‌هێنرین به‌له‌به‌رچاو گرتنی هه‌ر گوزارشتیک

1-I'm (sure یان certain) + رسته

2-I'm (sure یان certain) of + برگه‌ی ناوی

3-There is no doubt + رسته

4-There is no doubt + v.ing + com. + راناوی خو‌یه‌تی

5-There is no doubt about it.

6-(Certainly یان positively) + رسته

Examples:

1-Do you think Ahmed is still in his room? (Certainly, use: sure)

-I'm sure he is still in his room. (رانه‌بردووی ساده)

2-What's my mother doing? (Express certainty), use: doubt and (cooking)

-There is no doubt she is cooking. (رانه‌بردووی به‌رده‌وام)

3-Dara couldn't come to school. Express (certainty), use: (be sick)

-I'm certain he was sick. (رانه‌بردووی ساده)

4-Why is Sara sad today? Certainty. Use: (no doubt) and the prompts: (something wrong with her)

-There is no doubt there is something wrong with her.

5-Will they arrive tomorrow? Express certainty

-I'm sure they will arrive tomorrow.

-There is no doubt about their arriving tomorrow.

-There is no doubt about their arrival tomorrow.

-There is no doubt about it.

-I'm certain of their arrival.

6-Explain the certainty of Azad's refusal our help. Use: sure

-I'm sure Azad refuses our help.

7-The children are not in the sitting room. Show the certainty of their being in the garden. Use: (certainly)

-Certainly they are in the garden.

8-The pupils might have a meeting an hour ago.

-I'm sure the pupils might have a meeting an hour ago.

9-Express the certainty of Kawa's refusal their suggestion yesterday. Use: (certainly)

-Certainly he refused their suggestion yesterday.

تێبینی : برگە (there.....) بەکاردههێنری له بهردهم ئه و زانیارییهی که له پرسیاره که دا هاتوو وهک ناوی : (sand storm, something, floods, cold) ، وه بهکاردههێنری له گهڵ هه موو یاساکانی پیشه وه ، وه یاساکه شی به یه کیک له م سی شیوهیهی لای خواره وه ده بیّت :

1-there is..... بۆ کاتی رانه بردوو

2-there was..... بۆ کاتی رابردوو

3-there will be..... بۆ کاتی داهاتوو

Example:

-The sky is cloudy. Express (certainty), use: no doubt and the prompts: a sandstorm

-There is no doubt there will be a sandstorm.

تێبینی: پرسیار دەربارەیی دنیایی دەشی بە شیوەی فەرمان کردن بەم شیوانە بێتەو وەکو (Express, Show, Explain the certainty of, Express the certainty of.....etc.) ئەوا لەم حالەتەدا پێویستە ئەو ناوەی که هەیه بیگۆرین بۆ (base) ، وە لە خوارەو هەندیک ناومان هەیه و (base) هەکانیمان نوسیوه ، بەلام ئەو ناوەی که لە نمونەکەدا هەیه ناگۆریت لەگەڵ (no doubt about) .

ژمارە	ناو	base
1	arrival	arrive
2	success	succeed
3	getting	get
4	refusal	refuse
5	departure	depart
6	being	be
7	failure	fail
8	rain, raining	rain

Examples:

1-Use (sure) to express Tara's success.

-I'm sure of Tara's success.

-I'm sure Tara will succeed.

2-I'm sure the battle will break out again. (no doubt)

-There is no doubt about breaking the battle out again.

Other examples:

10-Ali will get high marks in the next exam. (certainty, use: sure)

-I'm sure he will get high marks in the next exam.

11-ali might possibly get the job. (Express certainty, use: no doubt)

-There is no doubt he will get the job.

12-She looks sad. (Use: certain and the prompts: heard bad news)

-I'm certain she heard bad news.

13-Sara lost her pen. (lost it in the school), use: certainly

-Certainly she lost her pen.

14-Ahmed didn't come to school yesterday. Explain the certainty of his being ill. Use: no doubt

-There is no doubt he was ill.

15-The soldiers are brave. (certainty, use the prompt : attacking the enemy)

-I'm sure they are attacking the enemy.

16-Dlshad is a careless cook. Certainty, use: (certainly) and (burn himself)

-Certainly he will burn him self.

هۆ و ئه‌نجام / کۆز ئاند ئیفیکت / *Cause and Effect /kɔ:z ænd ifekt/*

ئەم بابەتە بەیەکەو بەستنی دوو رستە دەگریتەووە کە سەکیکیان پێی دەوتری (رستە ی ھۆ) وە ھەوی تریان پێی دەوتری (رستە ی ئەنجام) بە ھۆی ھەندیک ئامرازی بەیەکەو بەستەووە ، وە لە ھەندیک حالەتی کەمدا پێویستە واتاکە ی بزاین بو دۆزینەووە ی رستە ی ھۆ و ئەنجام.

گروپی یەکەمی ئامرازەکان :

ئامرازی یەکەم : بریتین لە سی دانە کە بریتین لە (because, since, as) وە واتای ھەرسیکیان بریتیە لە (لەبەرئەووە ی ، چونکە) ، وە ئەم سی ئامرازە دەکەوونە سەرەتا یان ناوەراستی رستەووە و دەیانخەینە پیش رستە ی ھۆ ، وە بە (رستە ی ھۆ) دەوتری (cause) وە بە (رستە ی ئەنجام) دەوتری (effect) ، وە ئەمە ی لای خوارەووە یاساکەیانە :

effect + (because, since, as) + cause

(because, since, as) + cause + effect

تیبینی : ئەگەر لە نمونە یە کدا کە لە دوو رستە پیکھاتوووە ئەگەر یەکیکیان رانەبردوو بیت و ئەووە ی تریان داھاتوو بیت ، ئەوا زۆربە ی جار ئەو رستە یە ی کە رانەبردوووە دەبیتە (رستە ی ھۆ) ، وە ئەو رستە یە ی کە داھاتوووە دەبیت بە (رستە ی ئەنجام).

Examples:

1-He will pass the exam. He is studying hard. (because)

-He will pass the exam because he is studying hard.

2-Bestoon is a careless worker. Bestoon will be dismissed. (since)

-Since Bestoon is a careless worker, he will be dismissed.

تیبینی : ئەگەر لە نمونە یە کدا کە لە دوو رستە پیکھاتوووە ئەگەر یەکیکیان رابردوو بیت و ئەووە ی تریان رانەبردوو بیت ، ئەوا ئەو رستە یە ی کە رابردوووە دەبیتە (رستە ی ھۆ) ، وە ئەو رستە یە ی کە رانەبردوووە دەبیت بە (رستە ی ئەنجام).

Example:

-She failed in the exam. She is sad. (because)

-She is sad because she failed in the exam.

تیبینی : ئەگەر لە نمونە یە کدا که لە دوو رسته پیکهاتوو ئەگەر یه کیکیان رانه بردووی ته و او بیت بیت و ئەوهی تریان رانه بردووی ساده بیت ، ئەوا ئەو رسته یه ی که رانه بردووی ته و او ده بیته (رسته ی هۆ) ، وه ئەو رسته یه ی که رانه بردووی ساده یه ده بیت به (رسته ی ئەنجام).

Example:

-Arm takes a rest. Aram has finished the work. (as)

(present simple) (present perfect)

-Aram takes a rest as he has finished the work.

تیبینی : ئەو رستانه ی که وا (نهری) ن واته کورتکراوه کانی وه کو (didn't, don't, can't, couldn't, wouldn't) ی تیدابوو ئەوا ده بن به (رسته ی ئەنجام).

Examples:

1-I can't lift the box. The box is very heavy. (because)

-I can't lift the box because it is very heavy.

2-She couldn't see the manager. The manager was busy. (since)

-She couldn't see the manager since he was busy.

تیبینی : ئەو تیبینیانە ی لای سەرەوه ده توانری سوودیان لیبینری بو بابه ته کانی تریش جگه له ئامرازی (if) که پشت به ماناکه ی ده به ستری.

تیبینی : له هه ندیک پرسیاردا داوا ده کات به (because) یان (as) یان به (since) رسته ی هۆ و ئەنجام به ستن به یه که وه ، به لام هۆ به شیوه ی رسته نیه ئەوا :

1- ئەگەر هۆ یه ک وشه بوو وه ئەو وشه یه ش (adj.) واتا (ئاوه لئاو) بوو ئەوا به م شیوه یه ی لای خواره وه به ده کری به رسته .

رستەیی ھۆ + (since, as, because) + بکەر + (verb to be) + adj.

Example:

1-Bakhan was absent. Use (because) and the prompt (sick) to show the relationship cause and the effect.

-Bakhan was absent because she was sick.

2-ئەگەر ھۆ زانیارییە ک بوو وە ئەو زانیارییەش بە (base) واتا (چاوگ) دەستی پیکردبوو ئەوا بەم شیوەییە لای خوارەو بە دەکری بە رستە.

رستەیی ھۆ + (since, as, because) + بکەر + (like, want, intend, wish) + to + base.

Example:

-The boy is running fast. Use (catch the bus) to express (cause and effect)

-The boy is running fast since he wants to catch the bus.

3-ئەگەر ھۆ ناویک بوو وە ئەو ناوەش وەسف کرابوو بە ئاوەلناویک وەکو (bad condition, rainy weather, difficult exam) ئەوا ناوەکە دەهینینە پیشەو و (the) ی دەخەینە بەردەم پاشان یەکیک لە فرمانەکانی (verb to be) واتە یەکیک لە (am, is, are, was, were) دادەنێین و دواي ئەو ئەو ئەو ئاوەلناوەکە دەنوسین ، وە بەم شیوەییە لای خوارەو بە دەکری بە رستە.

رستەیی ھۆ + (since, as, because) + ناو + (verb to be) + adj.

Example:

-We will stay at home. Use (since) and (rainy weather) to show cause and effect.

-We will stay at home since the weather is rainy.

ئامرازی دووهم: بریتییه له (because of) واتا (به هۆی، له بهر، بسبب)، ئەم ئامرازه

به دوایدا رستهی هۆ واته (cause) دیت به شیوهی (ناو یان برگه‌ی ناوی)، وه ئەمانه‌ی لای

خواره‌وه‌ش هه‌ندیکن له (برگه‌ی ناو یان ناو) ن :

-cleverness, laziness, being clever, being lazy, hot weather, jealousy, loneliness, justice, toothache, headache, cold, heavy rain, bad road, studying hard, carelessness...etc.

که‌واته ئەگەر هۆ به شیوه‌ی رسته بوو ئەوا پێویسته بیگۆرین بۆ ناو یان برگه‌ی ناوی له‌کاتی

به‌کارهێنانی ئامرازی (because of)، وه هه‌نگاوه‌کانی گۆرینی رسته‌ی هۆ بۆ برگه‌ی ناوی

ئەمانه‌ن :

-له‌ رسته‌ی هۆدا بکه‌ر ده‌گۆرین بۆ راناوی خۆیه‌تی (تمک) وه‌کو :

ژماره	پیش گۆرینی	دوای گۆرینی بکه‌ر بۆ راناوی خۆیه‌تی
1	I	my
2	he	his
3	she	her
4	it	its
5	we	our
6	you	your
7	they	their
8	Hemn	Hemn's

-پاشان فرمانی سهره‌کی رسته‌که ده‌گۆرین بۆ شیوه‌ی (ing) و پاشان پاشماوه‌ی رسته‌که

ده‌نوسینه‌وه ئەگەر هه‌بوو.

Example:

1-He studied hard. He passed the exam. (because of)

-He passed the exam because of his studying hard.

2-The police let Hozan go free since he was not guilty. Use: because of

-The police let Hozan go free because of his being not guilty.

3-There is a thunderstorm. Hemn will stay there. Use: because of

-Hemn will stay there because of the thunderstorm.

-و ئەگەر فرمانی سەرەکی رستە ی هۆ بریتی بوو له (verb to be) ئەوا پێویستە بیگۆرین
بو (bing) ، وه (verb to be) ش بریتییه له یه کیک له م پینج دانیه (am, is, was, were, are)

Example:

1-Hemn was lazy. He failed. (because of)

-He failed because of his being lazy.

2-Our leader can overcome difficulties. He is very wise. (because of)

-Our leader can overcome difficulties because of his being wise.

-و ئەگەر بکەری دوو رستە که جیاواز بوو ، وه له و کاتە شدا رستە ی هۆ به ناویک و یه کیک له
(verb to be) و ئاوە لئاویک دەستی پیکردبوو ، ئەوا له و کاتە دا له دوای به کارهینانی
(because of) هوه ئاوە لئاوه که دەنوسین و پاشان ناوه که دەنوسین و (verb to be) یش
لادە به یین.

3-They like him. Sangar is humble. Cause and effect. Use: (because of)

-They like Sangar because of his being humble.

Other examples:

1-Khalat put on her coat. The weather was cold. (because of)

-Khalat put on her coat because of the cold weather.

2-The night was dark. Jessica couldn't recognize Lorenzo.
(because of)

-Jessica couldn't recognize Lorenzo because of the dark night.

وہ ئەگەر پستەى ھۆ بە عیبارەتى (there + verb to be) دەستى پیکردبوو ، ئەوا
لەوکاتەدا لەدوای بەکارھێنانى (because of) ھوہ برگەى (there + verb to be)
لادەبەین و (because of) دەخەینە جیگای.

Example:

-We stayed at home. There was a heavy rain. (because of)

-We stayed at home because of the heavy rain.

واتاکەى : ئیمە لە ماله وە ماینە وە بەھۆى بارانە بەھیزەکە وە.

وہ ئەگەر پستەى ھۆ فرمانى سەرەکى تیبدا بریتى بوو لە (verb to have) ئەوا لەوکاتەدا
دەتوانین بکەر و فرمانى (verb to have) لابەین ، وە یان ھەر وەکو ھەنگاوەکانى پیشوو
بکەر دەگۆرین بو جیناوى خۆیەتى و فرمانى (verb to have) یش دەخەینە سەر شیوہى
(ing) و دواى ئەوہ ئەگەر پاشماوہى پستە ھەبوو دەینوسینە وە.

Example:

-Samir couldn't come to school. He had a headache. (because of)

-Samir couldn't come to school because of the headache.

-Samir couldn't come to school because of his having a headache.

وہ ھەندیک جار پستەى ھۆ بە شیوہى عیبارەت دەدرئ واتە لەم حالەتەدا ئەو عیبارەتەى
کەدراوہ ئامادەکراوہ بو بەکارھێنان پاستەوخۆ لەدوای (because of) ، ئەوا لەم حالەتەدا
پاستەوخۆ ئەو عیبارەتە دەنوسینە وە لەدوای (because of) .

Examples:

1-I arrived late. (bad road), use: (because of)

-I arrived late because of the bad road.

2-Jessica escaped with Iprenzo. Shylock's refusal. (because of)

-Jessica escaped with Lorenzo because of Shylock's refusal.

-وه ئه‌گه‌ر رسته‌ی هۆ به‌ عیباره‌تی (one of the reasons) ده‌ستی پیکرد ، ئه‌وا له‌م
حاله‌ته‌دا بره‌گه‌ی (one of the reasons) لاده‌به‌ین و ئه‌و ناوه‌ی که به‌دوای (one of the
reasons) دا دیت ده‌ینوسینه‌وه له‌دوای به‌کاره‌ینانی ئامرازی (because of) .

Example:

-He failed in the exam. One of the reasons was **his carelessness**.

-He failed in the exam because of **his carelessness**.

-سه‌یری ئه‌م نمونه‌یه‌ی لای خواره‌وه بکه‌ بزانه‌ چۆن شیکار کراوه‌ چونکه‌ رسته‌ی هۆ (نه‌ری) یه‌.

Example:

-He failed in the exam. He didn't study well. (because of)

-He failed in the exam because of his not studying well.

وه ده‌توانین له‌و نمونه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌دا ئاوه‌لفرمانی (well) بگۆرین به‌ (badly) و له‌و کاه‌دا
پێویستمان به‌ به‌کاره‌ینانی (not) نییه‌.

-He failed in the exam because of his studying badly.

-He failed in the exam because of his bad studying.

ئامرازی سییه‌م : (caused by) و اتا (به‌هۆی)

ئه‌م ئامرازه‌ له‌ ناوه‌راستی رسته‌که‌ ده‌نوسری له‌به‌رده‌م هۆ واته‌ له‌دوایه‌وه هۆ دیت به‌ شیوه‌ی نا
یان بره‌گه‌ی ناوی ، وه‌ له‌کاتی به‌کاره‌ینانی ئه‌م ئامرازه‌دا هه‌ردوو رسته‌ی هۆ و ئه‌نجام به‌ شیوه‌ی
ناو یان بره‌گه‌ی ناو .

effect (ناو یان برگه‌ی ناوی) + (verb to be) + caused by + cause (ناو یان برگه‌ی ناوی)

Examples:

1-Diseases / dirt. (caused by)

-Diseases are caused by dirt. نه‌خۆشی به‌هۆی پیسییه‌وه‌یه

2-drought / famine. (caused by)

-Famine is caused by drought.

3-Sometimes suffocation. A lump of food. Use: caused by

-Sometimes suffocation caused by a lump of food.

4-Exposure to the sun leads to a sunburn.

-A sunburn.....

-A sunburn caused by exposure to the sun.

ئه‌گه‌ر رسته‌ی هۆ یان رسته‌ی ئه‌نجام به‌ شیوه‌ی رسته‌ بوو ئه‌وا پیویسته ئه‌و کاته بیگۆرین بو
ناو یان برگه‌ی ناوی هه‌روه‌کو چۆن له‌ یاسای (because of) باسما‌ن کرد واته هه‌مان
رێگا‌کانی ئه‌وئ جیبه‌جیبه‌.

Examples:

1-He was lazy. Failure. (caused by)

-His failure was caused by his being lazy.

2-The food was bad. She was sick. (caused by)

-Her being sick was caused by the bad food.

ئامرازی چوارەم : (result from) و اتا (بەهۆی)

ئەم ئامرازه له ناوه پاستی رسته ده بێت (له پێش هۆ) ، ئەم ئامرازه ده به ستیت به یه که وه که ههردوو رستهی هۆ و رستهی ئەنجام به شیوهی ناو یان برگهی ناوین ، وه خۆی له بنەرەتدا یه ک یاسایه به لام من حاله ته کانم جیا کردوو ته وه بۆ تاک و کۆ و پابردوو ، وه ئەگەر ئەنجام که به شیوهی ناو یان برگهی ناوییه تاک بوو ئەوا (s) ده خهینه سەر (result from) و ده بێت به (results from) ، وه ئەگەر ئەنجام که به شیوهی ناو یان برگهی ناوییه کۆ بوو ئەوا سەر (result from) وه ک خۆی دنوسینه وه ، وه ئەگەر ئەنجام که به شیوهی ناو یان برگهی ناوییه پابردوو بوو ئەوا (ed) ده خهینه سەر (result from) و ده بێت به (resulted from).

(پانه بردوو) (ناو یان برگهی ناوی) + result from + cause (ناو یان برگهی ناوی) effect

(پانه بردوو) (ناو یان برگهی ناوی) + results from + cause (ناو یان برگهی ناوی) effect

(پابردوو) (ناو یان برگهی ناوی) + resulted from + cause (ناو یان برگهی ناوی) effect

Examples:

1-Dirt / diseases. (result from)

-Diseases result from dirt.

2-What did floods result from? Heavy rain. Use: result from

-Floods resulted from heavy rain.

3-A fire / an escaping gas. (result from)

-A fire results from an escaping gas.

4-There will be drought. Lack of rain. (result from)

-Drought results from lack of rain.

5-There was an earthquake. Great damage. (result from)

-Great damage resulted from the earthquake.

6-He failed. He was lazy. (result from)

-His failure resulted from his being lazy.

7-The questions were easy. They got high marks. Cause and effect. Use: (resulted from)

-Their getting high marks resulted from the easy questions.

ئامرازی پینجەم : (if) واتا (ئەگەر)

ئەم ئامرازه دەشی لە سەرەتای رستهوه یان لەناوەراستی رستهوه بنوسری وە بەدوایدا رستهی هۆ دیت :

1-ئەگەر فرمانی رستهی هۆ رانهبردووی سادە بیت ئەوا پپووستە بە شیوهی (base) بینوسین ئەگەر بکەرەکە ی بریتی بوو لە یهکیک لەمانه (I, we, you, they, plural subject) ، وە ئەگەر بکەرەکەمان یهکیک بوو لەمانه (he, she, it, singular subject) ئەوا پپووستە (S) ی کەسی سییەم بخەینە سەر فرمانی سەرەکی رستهکە.

2-رستهی ئەنجام لەسەر شیوهی داهاوووی سادەیه و یهکیک لە فرمانه یاریدەدەرەکانی (shall, can, will, may) دەنوسین لەدوای بکەرەوه پاشان چاوگ (base) دەنوسین.

If + cause + effect.

Effect + if + cause.

If + بکەر + (will, shall, can, may) + base.....

Example:

1-He will pass the exam. He studies hard. (if)

-If he studies hard, he will pass the exam.

2-You behave like that. We won't trust you. Cause and effect.

Use: (if)

-If you behave like that, we won't trust you.

3-I shall do it alone. He won't help me. Use: if

-If he doesn't help me, I shall do it.

4-It will rain. They will stop the work. (if)

-If it rains, they will stop the work.

5-He won't listen. I won't teach him. Cause and effect. Use: (if)

-If he doesn't listen, I won't teach him.

هەندیک حالەتی تر لە سەر بە کارهێنانی ئامرازی (if)

-ئەگەر هەردوو پستەیی هۆ و ئەنجام فرمانی یاریدەدەری وەکو (will) ی تێدابوو ئەوا ئەم فرمانە لە پستەیی هۆ لادەبەین ، ئینجا فرمانی سەرەکی پستەکی بە شیوەی (base) دەنوسین ئەگەر بکەرەکی بریتی بوو لە یەکیک لەمانە (I, we, you, they, plural subject) ، وە ئەگەر بکەرەکی مان یەکیک بوو لەمانە (he, she, it, singular subject) ئەوا پێویستە (S) ی کەسی سییەم بخەینە سەر فرمانی سەرەکی پستەکی.

Examples:

1-We will go home. It will rain. (if)

-If it rains, we will go home.

2-Saman will buy the car. Saman will have enough money. (if)

-Saman will buy the car if he has enough money.

-If Saman has enough money, he will buy the car.

3-People cannot enter. The door will close. (if)

-People cannot enter if the door closes.

4-You may see him. You may come early. (if)

-You may see him if you come early.

-ئەگەر پستەیی هۆ داها تووی نەری بوو واتە (will not) ی تیدابوو ئەوا (will) لە پستەیی هۆ لادەبەین ، ئینجا (don't) دەنوسین ئەگەر بکەرەکە ی بریتی بوو لە یەکیک لەمانە (I, we, you, they, plural subject) پاشان (base) دەنوسین ، وە ئەگەر بکەرەکە مان یەکیک بوو لەمانە (he, she, it, singular subject) ئەوا (doesn't) دەنوسین و پاشان (base) دەنوسین.

Examples:

1-They will be punished. They will not respect the rules. (if)

-They will be punished if they don't respect the rules.

2-Paywast will not wake up early. Paywast will not catch the bus. (if)

-If Paywast doesn't wake up early, he will not catch the bus.

تیبینی لەسەر (unless) واتە (if not)

جاری وا هەیه ریڤدەکە ویت کە پستە بە (unless) بە یەکەو بە ستر او بە یەکەو بە لām داوات لیدەکات بە (if) شیکاری بکەیت و بیبەستیت بە یەکەو ، لەبەرئەو هی (unless) گوزارشت لە نەری دەکات بۆیە ئەوکاتە پیویستە (not) بخەینە سەر (if) لەکاتی بە یەکەو بەستندا.

Examples:

1-Unless they look for the key carefully, they will not find it. (if)

-If they don't look for the key, they will not find it.

2-Mardeen will not be better unless she takes medicine. (if)

-Mardeen will not be better if she doesn't take medicine.

تیبینی : ئەگەر تەنھا پستەیی هۆ فرمانی یاریدەدەری وه کو (will) تیدابوو و پستەیی ئەنجام تیدانەبوو ئەوا ئەم فرمانە یاریدەدەرە لادەبری و ئینجا بکەر دەنوسین وه ئەگەر بکەرەکەیی بریتی بوو له یه کیک له مانە (I, we, you, they, plural subject) ئەوا (base) دەنوسین له دواي بکەر وه ، وه ئەگەر بکەرەکەمان یه کیک بوو له مانە (he, she, it, singular subject) ئەوا (base + s) دەنوسین بو پستەیی هۆ له دواي بکەر وه ، پاشان (will) دادەنیین بو پستەیی ئەنجام له دواي بکەر و پاشان گێرانه وهی فرمانی سەرەکی پستەیی ئەنجام بو شیوهی (base) .

Examples:

1-He gets high marks. He will study hard. (if)

-He will get high marks if he studies hard.

2-Azad will hurry. He catches the bus. (if)

-If Azad hurries, he will catch the bus.

3-You will speak too much. You make mistakes. (if)

If you speak too much, you will make mistakes.

تیبینی : ئەگەر پستەیی هۆ و پستەیی ئەنجام فرمانی یاریدەدەری وه کو (will) ی تیدانەبوو ئەوا پیویستە له ریگای واتاوه پستەیی هۆ و پستەیی ئەنجام دەستینشان بکەین ، پاشان بو پستەیی ئەنجام بکەر بنوسین پاشان یه کیک له فرمانە یاریدەدەرەکانی وه کو (shall, will, can, may) بنوسین پاشان فرمانی سەرەکی پستەیی ئەنجام دەخەینه سەر شیوهی (base) ئەگەر له سەر شیوهی (base) بوو پاشان تەواوکەری پستەکە دەنوسین ئەگەر هه بوو بو پستەیی ئەنجام.

Examples:

1-You play well. You win the game. (if)

-If you play well, you will win the game.

2-The bridge breaks. Cars don't cross. (if)

-If the bridge breaks, cars will not cross.

تیبینی : ئەگەر تەنھا پستەیی ئەنجام فرمانی (will) ی تیدابوو ئەوا (if) لە سەرەتای پستەیی هۆ دەنوسین بەبێ هیچ گۆرانکارییه ک.

Examples:

1-Aram looks for the book. He will find it. (if)

-If Aram looks for the book, he will find it.

2-My father will be better. He takes medicine. (if)

-My father will be better if he takes medicine.

تیبینی : دەشی (فرمانی سەرەکی) ی پستەیی هۆ بریتی بیت لە (is) یان (are) .

Examples:

1-He will carry the box. He is strong. (if)

-He will carry the box if he is strong.

2-We go to bed. The film is boring. (if)

-We will go to bed if the film is boring.

تیبینی : ئەگەر فرمانی سەرەکی پستەیی هۆ بریتی بیت لە (will be) ئەوا لەکاتی گۆرپینی دەبیت بە (is) یان (are) .

Example:

-Aram and Ari will be clever. They pass the exam. (if)

-If Aram and Ari are clever, they will pass the exam.

پەيوەندی (otherwise) یان (or else) لەگەڵ (if)

وشەى (otherwise) یان (or else) واتا (ئەگەر نا) ، وە ئەنجام بەدوایدا دیت ، وە گوزارشت لە هەرەشە دەکات ، ئەگەر داوا کرا رستەى (otherwise) بگۆرین بۆ (if) ئەوا بەم شیوەیەى لای خوارەوێ لیدیت وە پێویستە (if) بخەینە سەر رستەى هۆ و کاتەکەى بگۆرین بۆ رانەبردووی سادە :

رستەى ئەنجام + (don't, doesn't) + بەر + If +

Example:

-You should study hard otherwise you will fail. Use: (if) instead of (otherwise)

-If you don't study hard, you will fail.

وە رستەى (be + adj.) کە لە رستەى (otherwise) دا هەبیت دەگۆریت بۆ شیوەى (if + you are not) لەکاتی بەکارهێنانى (if) دا

Examples:

1-Be quiet otherwise you will be dismissed. Use: (if) instead of (otherwise)

-If you aren't quiet, you will be dismissed.

2-Be careful otherwise you will slip.

-If you are not careful, you will slip.

ئامرازى شه شه م : (so.....that) واتا (زۆر)

ئەم ئامرازه له ناوه‌راستی رسته‌ی هۆ دهنوسری ئه‌ویش به به‌کارهینانی (ئاوه‌لناو) یان (ئاوه‌لفرمان) که له رسته‌ی هۆدایه له و بۆشاییه‌دایه دهنوسری که له‌ناو ئامرازه‌که‌دایه ، وه ئه‌گه‌ر وشه‌کانی وه‌کو (very, too, exetremely) هه‌بوو لایان ده‌به‌ین.

رسته‌ی ئه‌نجام + that + (adv. یان adj.) + so + فرمان + بکه‌ر

Examples:

1-Jessica couldn't recognize Lorenzo. The night was very dark. (so.....that)

-The night was so dark that Jessica couldn't recognize Lorenzo.

2-She speaks very quickly. I can't understand her. (so.....that)

-She speaks so quickly that I can't understand her.

3-They soon got sleepy because the programme was boring. (Use: so.....that instead of because)

-The programme was so boring that they soon got sleepy.

4-Antonio was generous. Everybody respected him. (so....that)

-Antonio was so generous that everybody respected him.

ئامرازی هه‌وته‌م : (such.....that)

ئەم ئامرازه هه‌مان به‌کارهینانی (so....that) ی هه‌یه به‌لام له و بۆشاییه‌ی ناو ئامرازه‌که (ئاوه‌لناویک + ناویک) دهنوسین که ئه‌ویش له رسته‌ی (هۆ) دایه.

رسته‌ی ئه‌نجام + that + (adj. + noun) + such + فرمان + بکه‌ر

Examples:

1-Soma is a very clever pupil. She can pass the exam. (such.....that)

-Soma is such a clever pupil that she can pass the exam.

2-Bakhtiar has a lot of money. He doesn't know what to spend it on. (such.....that)

-Bakhtiar has such a lot of money that he doesn't know what to spend it on.

3-The stormy weather made me close the windows. Use: such.....that

-The weather was such stormy weather that I closed the windows.

4-It was an interesting party. We all enjoyed it. Use: (such.....that)

-It was such an interesting party that we all enjoyed it.

5-She was ready to pay back Antonio's debts. Portia was a very faithful lady. Use: (such.....that)

-Portia was such a very faithful lady that she was ready to pay back Antonio's debts.

تیبینی : ئەگەر له رسته‌ی هۆ دا ته‌نها ئاوه‌لناو هه‌بیت به‌بی ناو ، وه له پرسیاره‌که‌دا داوا کرابیت به ئامرازی (such....that) شیکاری بکه‌یت ئەوا له‌م حاله‌ته‌دا پێویسته‌ خو‌مان ناویکی گونجاو هه‌لبژیرین.

Example:

-Portia was very beautiful. Everybody wanted to marry her. (Use: such.....that)

-Portia was such a beautiful lady that everybody wanted to marry her.

تیبینی : ئەگەر رسته‌یه‌ک به (so.....that) به‌ستراییت به‌یه‌که‌وه وه داوا بکات که به (such.....that) بیه‌ستی به‌یه‌که‌وه ئەوا سه‌رنجی ئەم نمونه‌یه‌ی لای خواره‌وه بده :

Example:

-The film was so boring that we soon got sleepy. (such.....that)

-It was such a boring film that we soon got sleepy.

لەو نمونەییە سەرەوهدا پێویستە ناویکی گونجاو هەلبژێرین بو ئاوەلناوی (boring) کە بەدوایدا بینوسین ئەویش هەر ئەو ناوەیە کە لە سەرەتای رستە کەدایە بەلام پێویستە ناوەکە سەرەتا بگۆرین بو راناوەکە لە کاتی بەستنی بە (such.....that).

تیبینی : لە کاتی بەستنی رستەیی هۆ بەهۆی (so.....that) پێویستە (a lot of) بگۆرین بو (much) یان (many) و ناوەکەش لەگەڵیدا بنوسرێ ، وە (much) بو ناوی نەژمیرراو بەکاردههێنرێ وە (many) بو ناوی ژمیرراو بەکاردههێنرێ..

Examples:

1-Ahmeda can buy another house. Ahmed has a lot of money. (so.....that)

-Ahmed has so much money that he can another house.

لەو نمونەییە سەرەوهدا دەبینین کە (a lot of) مان گۆرێ بو (much) چونکە پارە ناویکی نەژمیرراو و اتا ناتوانین بلین یە ک پارە دوو پارە سی پارە .

2-The passage has a lot of spelling mistakes. We do not understand it. (so.....that)

-The passage has so many mistakes that we do not understand it.

لەو نمونەییە سەرەوهدا دەبینین کە (a lot of) مان گۆرێ بو (many) چونکە هەلە ناویکی ژمیرراو و اتا دەتوانین بلین یە ک هەلە دوو هەلە سی هەلە .

تیبینی : وە بە پێچەوانەشەو ئەگەر رستەمان بەست بەیە کەو بە ئامرازی (such.....that) ئەوا پێویستە (much) و (many) بگۆرین بو (a lot of) .

پەییوەندی (too.....to) لەگەڵ (so.....that)

ئامرازی (too.....to) گوزارشت لە نەری دەکات بۆیە پیویستە رستەیی نەجامی (so.....that) نەری بییت.

Examples:

1-This question is too complicated for me to solve it. (so....that)

-This question is so complicated that I can't solve it.

2-The watch was too expensive for her to buy it. (so....that)

-The watch was so expensive that she couldn't buy it.

3-The ring is so expensive that she can't buy it. (too.....to)

-The ring is too expensive for her to buy it.

4-Dawan likes rabbits. He is too young to take care of them. (so.....that)

-Dawan is so young that he can't take care of rabbits.

تیبینی : (enough to) گوزارشت لە نەری دەکات بۆیە پیویست ناکات رستە کە نەفی بکەین لە کاتی بەستنی رستە بەهۆی ئامرازی (so.....that) هوه.

Examples:

1-The exam is easy enough for us to pass. (so.....that)

-The exam is so easy that we can pass.

2-The bus was so near that she could catch it. (enough to)

-The bus was near enough for her to catch it.

3-It was too dark for us to see the way. It was so.....

-It was so dark that we couldn't see the way.

گروپی دووهمی ئامرازەکان : ئەم ئامرازانە لەدوایانەوه رێستەیی ئەنجام دێت .

1-cause, result in, lead to دەبێتە هۆی ، یسبب ، یؤدي إلى

cause (ناو یان برێگی ناوی) + (lead to, cause, result in) + effect (ناو یان برێگی ناوی)

cause (ناو یان برێگی ناوی) + (leads to, causes, results in)+ effect (ناو یان برێگی ناوی)

cause (ناو یان برێگی ناوی) + (led to, caused, resulted in)+ effect (ناو یان برێگی ناوی)

Examples:

1-Traffic jam / bad driving. (lead to, cause, result in)

-Bad driving leads to traffic jam.

-Bad driving causes traffic jam.

-Bad driving results in traffic jam.

2-Diseases / germs. Cause and effect, use : result in.

germ /dʒɜ:m/ /جیم/ ، میکرووب ، بچوک

-Germs result in diseases. میکرووبەکان دەبنە هۆی نەخۆشی

3-Failure / lack of planning. Cause and effect, use : lead to

-Lack of planning leads to failure.

4-Illness is caused by dirt. (Use : cause instead of caused by)

-Dirt causes illness. پیسی و چلک دەبێتە هۆی نەخۆشی

5-He had a cold because there was a sudden change of weather.

Use : (lead to, cause, result in) in stead of (because)

لەو نمونەییە سەرەوەدا هەردوو پستە هۆ و ئەنجام بە شیوەی پستەن بۆیە پێویستە بیان

کەین بە برگە ناوی هەروەکو هەنگاوەکانی (because of) ، وە پێویستە ئامرازەکان بە

شیوەی پابردوو بە کاربەئین چونکە پستەکە پابردوو.

-The sudden change of weather led to his having a cold.

-The sudden change of weather caused his having a cold.

-The sudden change of weather resulted in his having a cold.

6-Rains are heavy. There are floods. Cause and effect, use: (result in)

-The heavy rains result in floods.

7-There were great losses. There was a strong storm. Cause and effect, use: (led to)

-The strong storm led to the great losses.

8-The results are good. The questions are easy. Use: (result in)

-The easy questions result in the good results.

2-therefore, as a result له ئەنجامی ئەوە

ئەم ئامرازه له ناوه‌پاستی رسته‌ی هۆ و ئەنجام دەنوسری له‌نیوان رسته‌ی هۆ و ئەنجام ، رسته‌ی هۆ به شیوه‌ی ناو یان برگه‌ی ناوی ده‌بیت واته ئەگەر هۆ به شیوه‌ی رسته بوو ئەوا پێویسته بیگۆرین بو برگه‌ی ناوی ، وه ئەمانه‌ی لای خواره‌وه هه‌نگاوه‌کانی به‌ستنی دوو رسته‌ی هۆ و ئەنجامه به هۆی ئامرازی (make) هوه :

1-(makes) دەنوسین بو کاتی رانه‌بردوو و ناوی تاک ، وه ئەگەر ناوه‌که کو بیت ئەوا (make) به‌کاربه‌ینه بو کاتی رانه‌بردوو.

2-له‌دوای رسته‌ی هۆ که به شیوه‌ی برگه‌ی ناوییه ئامرازه‌که دەنوسین.

3-بکه‌ری رسته‌ی ئەنجام ده‌گۆرین بو (مفعول به) واته (Obj.) ، وه ئەمانه‌ی لای خواره‌وه هه‌ندیک راناو و گۆراون بو (مفعول به) :

ژماره	راناوی بکه‌ر	راناوی (مفعول به)
1	I	me
2	we	us
3	you	you
4	he	him
5	she	her
6	they	them
7	it	it
8	Naz	Naz

4-فرمانی سهره‌کی رسته‌ی ئەنجام ده‌گۆرین بو (base) واته ئەگەر ئەم پاشگرانه (s, es, ed, d, ing) ی پێوه‌بوو ئەوا پێویسته لای به‌هین ، وه ئەگەر رسته‌ی ئەنجام نه‌ری بوو ئەوا پێویسته (not) بخه‌ینه پێش (base) هکه‌وه.

Examples:

1-The music is soft. I dream. Cause and effect, use: (make)

-The soft music makes me dream.

تییینی : مۆسیقا حەرەمە بە هەموو شێوەیە ک تکایە گوئی لی مەگرن ، وه هەر کە سیکیش بلیت
حەلالە ئەوا ئەو کەسە کە سیکێ گومرا و سەر لیشیواوه و شایانی ئەوه نییه گوئی بو بگریت
تکایە وریای ئەو جۆره کەسە گومرایانە بن.

2-Bad food. She got sick. Cause and effect, use: (make)

-Bad food made her get sick.

3-The jokes are funny. We laugh. Cause and effect, use: (make)

The funny jokes make us laugh.

4-Harem took an aspirin because of the bad headache. Cause and effect, use: (make)

-The bad headache made Harem take an aspirin.

5-Honar drove fast because he was afraid.

-Honar's fear made.....

-Honar's fear made him drive fast.

6-He escaped because he was afraid.

-His fear made.....

-His fear made him escape.

7-I gave him low marks. His bad answer. Cause and effect. Use : (make)

-His bad answer made me give him low marks.

8-My success. Hard studying. Use: (make)

-Hard studying makes me succeed.

تیبینی : ئەگەر رستهی ئەنجام پیکهاتبوو له (subject + verb to be + adj.) ئەوا له کاتی بهستندا به هوی ئامرازی (make) هوه پيوسته (verb to be) لابهين و ئاوهلئاوه که دهستکاری نه کين و وه کو خوی داينينيه وه له دواي ئامرازه که وه.

Example:

1-The weather is cold. We are sick. Cause and effect, use: (make)
-The cold weather makes us sick.

تیبینی : ئەگەر رستهی ئەنجام له يه ک وشه پیکهاتبوو وه ئەو وشه يه ش ئاوهلئاو بوو ئەوا پيوسته راناویکی (مفعول به) ی گونجاو هه لبريرين بو شیکاری نمونه که.

Example:

-My success. Happy. Cause and effect, use: (make)
-My success makes me happy.

تیبینی : ئەگەر رستهی ئەنجام له يه ک وشه پیکهاتبوو وه ئەو وشه يه ش (base) بوو ئەوا پيوسته راناویکی (مفعول به) ی گونجاو هه لبريرين بو شیکاری نمونه که.

Example:

-The cold weather. Shiver. Cause and effect, use: (make)
-The cold weather makes me shiver.

-shiver /ʃɪvə/ / دهله رزیت / شیشه

تیبینی : ئەگەر ئەم وشانه هه بوو (become, seem, grow, look) ئەوا لاده برين له کاتی به کارهينانی ئامرازی (make) .

Example:

-Failure. She seems sad. Cause and effect, use: (make)
-Failure makes her sad.

Examples:

1-His illness was caused by bad food. Cause and effect, use: (make) instead of (caused by)

-The bad food made him ill.

2-Jwan failed because of the hot weather. Cause and effect, use: (make)

-The hot weather made her fail.

3-I took off my coat because of the hot weather. Cause and effect, use: (make)

-The hot weather made me take off my coat.

4-His father died. I felt sad. Cause and effect, use: (make)

-His father's death made me feel sad.

-His father's dying made me feel sad.

5-Ahmed lost his job because of his carelessness. Cause and effect, use: (make)

-His carelessness made him lose his job.

6-There was a noise. I couldn't understand the question. Cause and effect, use: (make)

-The noise made me not understand the question.

7-Ali lost his job. One reason is his laziness. Cause and effect, use: (because of) to describe the cause and effect relationship.

-Ali lost his job because of his laziness.

8-Studying hard. She passed the exam. Cause and effect, use: (make)

-Studying hard made her pass the exam.

9-Pasteur is a very great scientist. We all respect him. Cause and effect, use: (such.....that)

-Pasteur such a great scientist that we all respect him.

10-The weather was hot. I took off my coat. Cause and effect, use: (make)

-The hot weather made me take off my coat.

11-He takes an aspirin. He has a headache. Cause and effect, use : if

-If he has a headache, he will take an aspirin.

12-He will find the book. He will look for it carefully. Cause and effect, use: if

-If he looks for the book carefully, he will find it.

13-She eats too much. She will soon become fat. Cause and effect, use: as

-As she eats too much, she will soon become fat.

14-Few students continued their studies. The expense were heavy. Cause and effect, use: because of

-Few students continued their studies because of the heavy expense.

15-Nada cannot attend the party. She is too busy today. Cause and effect, use: (so.....that)

-Nada is so busy that she cannot attend the party.

16-There was a heavy traffic. I got to my office late. Cause and effect, use: (make)

-The heavy traffic made me get to my office late.

17-The smoke is thick. He breathes with difficulty. Cause and effect, use: (make)

-The thick smoke made him breathe with difficulty.

18-The rain is heavy. The children must stay indoors. Cause and effect, use: (because of)

-The children must stay indoors because of the heavy rain.

واتاکه‌ی : مندا له کان پێویسته ب‌م‌یننه وه له ناو ما لدا به هو‌ی بارانه به ه‌یزه که وه.

19-The signal was red. I stopped suddenly. Cause and effect, use: make

-The red signal made me stop suddenly.

20-There was a traffic accident on the road. He arrived late. Cause and effect, use: because of

-He arrived late because of the traffic accident on the road.

21-We couldn't cross to the other side of the driver. The bridge was broken. Cause and effect, use: therefore

-The bridge was broken therefore we couldn't cross to the other side of the driver.

22-She is choking. There is a lump of food in the breathing passage. Cause and effect, use: therefore

-There is a lump of food in the breathing passage therefore she is choking.

واتاکه‌ی : پارویه ک خواردن له ر‌پ‌ره‌وی هه ناسه‌یدایه له به‌رئه وه ئه‌و کچه ده‌خ‌ن‌ک‌یت .

23-It gets dark. We won't be able to find our way. Cause and effect, use: if

-If it gets dark, we won't be able to find our way.

24-Starvation in Iraq / Saddam's war. Cause and effect, use: caused by

-Starvation in Iraq caused by Saddam's war.

25-We call for peace. We hate war. Cause and effect, use: therefore

-We call for peace because therefore we hate war.

26-The test was difficult. I thought of it deeply. Cause and effect, use: make

-The difficult test made me think of it deeply.

27-They won't finish the work early. They won't start early. Cause and effect, use: if

-If they don't start early, they won't finish the work early.

28-We sat by the fire because it was cold. Cause and effect, use: because of

-We sat by the fire because of the cold.

29-Too much eating led to illness. Cause and effect, use: caused by

-Illness was caused by too much eating.

30-Shkar was driving very fast. The traffic police arrested him. Cause and effect, use: because

-The traffic police arrested Shkar because he was driving very fast.

31-The prisoner was innocent. He was set free. Cause and effect, use: because of

-The prisoner was set free because of his being innocent.

32-I heard the news. I was happy. Cause and effect, use: make

-My hearing the news made me happy.

33-The accident was bad. He was taken to hospital. Cause and effect, use: because of

-He was taken to hospital because of the bad accident.

34-he is too lazy to pass. He is so.....

-He is so lazy that he can't pass the exam.

35-Wars cause starvation. Starvation is.....

-Starvation is caused by wars.

36-She always gets high marks because she is clever. Her cleverness make.....

-Her cleverness make her always get high marks.

37-He reached the top of the mountain because he was strong. His strength made.....

-His strength made him reach the top of the mountain.

38-Laziness led to failure. Failure was.....

-Failure was caused by laziness.

39-It was too dark for Jessica to distinguish Lorenzo. It was so.....

-It was so dark that Jessica couldn't distinguish Lorenzo.

40-He is a very good mechanic. He can repair any machine. Cause and effect, use: such.....that

-He is such a good mechanic that he can repair any machine.

41-The bridge will break. Cars cannot cross. Cause and effect, use: if

-If the bridge breaks, cars cannot cross.

42-There was a sudden change of weather. He had a bad cold.
Cause and effect, use: because of

-He had a bad cold because of the sudden change of weather.

43-Disease are caused by germs. Cause and effect, use: (result from) instead of (caused by)

-Diseases result from germs.

44-Dr. White was a very intelligent lawyer. Everybody respected him. Cause and effect, use: such

-Dr. White was such an intelligent lawyer that everybody respected him.

45-The night was dark. I couldn't recognize my friend. Cause and effect, use: because of

-I couldn't recognize my friend because of the dark night.

46-The treatment was bad. People demonstrated. Cause and effect, use: because of

-People demonstrated because of the bad treatment.

47-Few people can afford to get living. Prices are too high. Cause and effect, use: so.....that

-Prices are so high that few people can afford to get living.

48-The weather was stormy. They stayed at home. Cause and effect, use: make

-The stormy weather made them stay at home.

49-Madam Curie was a very great scientist. She was awarded the prize twice. Cause and effect, use: such.....that

-Madam Curie was such a great scientist that she was awarded twice.

50-There was a heavy crowd. I couldn't find Helen. Cause and effect, use: (because of) and (make)

-I couldn't find Helen because of the heavy crowd.

-The heavy crowd made me not find Helen.

51-We will go home. It will rain. Cause and effect, use: if

-If it rains, we will go home.

52-Heavy smoking. Lung cancer. Cause and effect, use: cause

-Heavy smoking causes lung cancer.

53-I'll finish painting the picture. I'll show it to my teacher. Cause and effect, use: if

-If I finish painting the picture, I'll show it to my teacher.

54-The snow storm was strong. We entered an old cottage. Cause and effect, use: because of

-we entered an old cottage because of the strong snow storm.

55-Germs / fermentation and decay. Cause and effect, use: caused by

-Fermentation and decay are caused by germs.

56-He lost the case because he spoke roughly. Speaking roughly made.....

-Speaking roughly made him lose the case.

57-The music was soft. I slept. Cause and effect, use: make

-The soft music made me sleep.

58-Heavy traffic causes delay. Cause and effect, use: (caused by) instead of (cause)

-Delay is caused by heavy traffic.

59-This story is so long that I can't finish it. Cause and effect, use: such.....that

-It is such a long story that I can't finish it.

60-Unless you try hard, you will fail. Cause and effect, use: if

-If you try hard, you won't fail.

61-The weather is terribly cold. We can't go out. Cause and effect, use: such.....that

-It is such a terribly cold weather that we can't go out.

62-Ali gets better. He takes the medicine. Cause and effect, use: if

-If Ali takes the medicine, he will get better.

63-They couldn't go any more. They were tired. Cause and effect, use: because of

-They couldn't go any more because of their being tired.

64-She had a bad cold. Suha had to stay in bed. Cause and effect, use: as a result

-Suha had a bad cold as a result she had to stay in bed.

65-He apologized. I forgave him. Cause and effect, use: because of

-I forgave him because of his apologizing.

66-Suffocation. Poisonous gas. Cause and effect, use: caused by

-Suffocation is caused by poisonous gas.

67-Those apples are too sour for me to eat. Those apples are so.....

-Those apple are so sour that I can't eat.

68-She has a very good time. Nada won't leave the party. Cause and effect, use: such.....that

-Nada has such a good time that she won't leave the party.

69-They went to bed early. The programmes are boring. Cause and effect, use: because of

-They went to bed early because of the boring programme.

70-I make a promise. I keep it. Cause and effect, use: if

-If I make a promise, I will keep it.

71-The signal was red. He stopped suddenly. Cause and effect, use: make

-The red signal made him stop suddenly.

72-There is no point in asking for advice. You won't take it. Cause and effect, use: because

-You won't take it because there is no point in asking for advice.

73-They can't see their way properly. It is very dark. Use : too.....to

-It is too dark to see their way properly.

74-He will have enough money. He will buy the books. Cause and effect, use: if

-If he has enough money, he will buy the books.

75-We left the place. We heard the explosion. Cause and effect, use: because of

-We left the place because of our hearing the explosion.

76-We couldn't buy anything to eat. We hadn't any money. Cause and effect, use: since

-we couldn't buy anything to eat since we hadn't any money.

-It is such a deep river that only divers can swim in it.

86-I can't welcome my guests. I won't be ready and dressed.
Cause and effect, use: if

-If I'm not be ready and dressed, I won't welcome my guests.

87-Muna couldn't catch the 8 a.m. express train to London because she got up late. Cause and effect, use: make

-Muna's getting up late made her couldn't catch the 8 a.m. express train to London.

88-They spent the whole day indoors because of the very cold weather. Cause and effect, use: so.....that

-The weather was so cold that they spent the whole day indoors.

89-He made a traffic jam. He drove badly. Cause and effect, use: result from

-His making a traffic jam resulted from his driving badly.

90-Zirak is so intelligent that I cannot compete him. Use: (such.....that)

-Zirak is such an interesting person that I cannot compete him.

91-Shylock's wickedness made him lose every thing. Use: (because of)

-Shylock lost every thing because of his wickedness.

92-He doesn't follow my advice; therefore his wound won't heal. Use: (if)

-If he doesn't follow my advice, his wound won't heal.

شوین نیشاندان ، شوین /له وکەیشن/ /ləʊkeɪʃn/ Location (n.)

شوێن نیشان دەدات ، شوێن دیاری دەکات /لهوکهیت/ Locate (v.) /ləʊkeɪt/

1- له رێگای کۆمه‌لیک ئامرازى په‌یوه‌ندى (حرف جر) و ئاوه‌لفرمانى شوێن (adverb of place) هوه دیاری ده‌کرى ، له‌به‌رئه‌وه‌ پێویسته‌ واتا و به‌کارهێنانى ئەم پیتانه بزانی ، وه هه‌ندیک له ئامرازى په‌یوه‌ندى (حرف جر) و ئاوه‌لفرمانى شوێن (adverb of place) بریتین له‌مانه‌ى لای خواره‌وه :

ژماره	ئامرازى په‌یوه‌ندى و ئاوه‌لفرمانى شوێن	شیوازی خوێندنه‌وه‌که‌ى به ئینگلیزى	شیوازی خوێندنه‌وه‌که‌ى به کوردى	واتاکه‌ى به کوردى
1	above	/əbʌv/	ئه‌به‌ف	له‌سه‌ر
2	across	/əkɾɒs/	ئه‌کرۆس	له‌م به‌ر بۆ ئه‌و به‌ر
3	along	/əlɒŋ/	ئه‌لۆنگ	به‌دریژایی
4	along the other bank	/ əlɒŋ ði: ʌðə bæŋk/	ئه‌لۆنگ ذى ئه‌ذه بانک	به‌دریژایی که‌نارى ئه‌وبه‌ر
5	among	/əmʌŋ/	ئه‌مه‌نگ	له‌نیوان کۆمه‌لیک
6	at	/æt/, /ət/	ئات ، ئه‌ت	له
7	away	/əwei/	ئه‌وه‌ى	دوور له
8	away from	/ əwei frəm/	ئه‌وه‌ى فرهم	دوور له
9	behind	/bihaɪnd/	بیهاینده‌	له‌پشت
10	below	/biləʊ/	بیله‌و	له‌بن ، له‌ژیر ، له‌خوار ، خواره‌وه
11	beneath	/bini:θ/	بینیته‌	له‌ژیر
12	beside	/bisaid/	بیساید	نزیك ، ته‌نیشت ، له‌ته‌نیشت

13	between	/bitwi:n/	بیتوین	لەنیوان دوو شتدا
14	beyond	/bijɒnd/	بیۆند	لەپشتەوهی ، لەدوای
15	down	/daʊn/	داون	بەرەو خوار ، خوارەوه ، بو خوارەوه
16	for	/fɔ:/, /fə/	فو ، فه	بو
17	from	/frəm/	فرەم	لە
18	in	/in/	ئین	بوئاو (لەگەڵ جوڵە)
19	in	/in/	ئین	لەناو
20	in front of	/in frʌnt ɒv/	ئین فرەنت ئوۆف	لەبەر دەم
21	in the distance	/in ðə distəns/	ئین زە دیستەنس	لە دوور
22	inside	/insaid/	ئینساید	لەناو
23	near	/niə/	نیە	نزیك
24	on	/ɒn/	ئوۆن	لەسەر
25	on the stage	/ɒn ðə steɪdʒ/	ئوۆن زە ستەج	لەسەر شانۆ
26	out	/aʊt/	ئاوت	لەدەرەوه ، بەرەو دەرەوه ، دەرەوه
27	out of	/aʊt ɒv/	ئاوت ئوۆف	دەرەوهی شتیک
28	outside	/aʊtsaid/	ئاوتساید	دەرەوه
29	over	/əʊvə/	ئەوۆه	لەسەر ، لەسەرەوه
30	round	/raʊnd/	راوند	لەچواردەوری ، بەدەوری

31	through	/θru:/	ثرو	بە ناو شتیکدا
32	to	/tu:/	تو	بەرەو ، هەتا
33	towards	/təwɔ:dz/	تەۆدز	بە ئاراستەیی
34	under	/ʌndə/	ئەندە	لە ژێر ، تحت
35	underneath	/ʌndəni:θ/	ئەندەنیث	بە شیی ژێرەو ، بن ، لە ژێر شتیکدا
36	up	/ʌp/	ئەپ	لە سەرەو ، بەرو سەرەو ، بو سەرەو
37	with	/wið/	ویذ	لە گەڵ ، بە

ئەم رێستەنەیی لای خواریوەو کە دەیان بێنیت بریتین لە نمونەیی شوین نیشانەدان بە هۆی ئامرازی پەییوەندی و ئاوە لفرمان (ئاوە لکردار) ی شوینەو .

Examples:

- 1-I met him **at** the station.
- 2-They crept **into** their tent.
- 3-He is sitting **beside** Ahmed.
- 4-Lawk put his hand **in** his pocket.
- 5-The school is **behind** the hospital.
- 6-There is a bridge **across** the river.
- 7-They are sitting **under** the tree.
- 8-Go **along** this road.
- 9-The health centre is **beyond** the factory.

- 10-Some boys are playing **away from** the street.
- 11-The car is moving **towards** the hill.
- 12-The sun is shining **through** the window.
- 13-The bus is turning **round** the square.
- 14-She is waiting for us **outside** the school.
- 15-The soldier is crawling **underneath** the barbed wires.
- 16-Go **up** the stairs.
- 17-The little boy sat **in front of** his father.
- 18-Avoid touching the wire **with** wet hand.
- 19-Speaking too much **on** the phone is a bad behaviour.
- 20-The journalist is **from** England.
- 21-The sun rose **above** the horizon.
- 22-A voice from **above** shouted a welcome.
- 23-The aeroplane is flying **over** the citi.
- 24-Fish cannot live **out of** water.
- 25-Shall I write my name **on, above** or **below** the line?
- 26-We can see the public library **in the distance**.

ئەمانەى لای خوارەوەش هەندیک نمونهى ترن لەسەر بابەتی ئامپازی پەيوەندی :

- 1-keen **on** 2-interested **in** 3-keep **on** 4-insist **on**
5-afraid **of** 6-translate **into** 7-better **at**

Examples:

1-Where is the man sitting? Express location. Give a preposition.
Use : sea side.

-The man is sitting **at** the sea side.

2-Where is the speaker? Location, use : on the stage

-The speaker is **on** the stage.

3-Where is Dler walking? (the bank of the river). Give a preposition

-Dler is walking **along** the bank of the river.

2-زیاتر بابەتی تاقیکردنەوێه و ئەم بەشەکانی خوارەوێه دەگرێتەوێه و باشتر وایە واتای ئەم برێگانەیی لای خوارەوێه بزانرێ :

ژمارە	برێگە بە ئینگلیزی	واتاکەیی بە کوردی
1	Turn left	پێچ بکەرەوێه بەلای چەپدا
2	Turn right	پێچ بکەرەوێه بەلای راستدا
3	It is othe left	وا لەلای چەپە
4	It is on the right	وا لەلای راستە
5	Go along the street	برۆ بەدریژایی شەقامەکە
6	Go along the road	برۆ بەدریژایی رێگاکە
7	Go along the corridor	برۆ بەدریژایی راپەرەوێهکە
8	Take the first turning	یەکەم پێچ کردنەوێه (فەرەع) بگرە
9	Go up the stairs	بە قادرمەکەدا سەر بکەرەوێه
10	Go down this street	بەم شەقامەدا بچۆ خوارەوێه
11	The lift is over there	مەسەدەکە لەوێیە
12	Keep on to the crossroad	بەردەوام بە هەتا یەکتەر بپێنەکە
13	Keep on to the roundabout	بەردەوام بە هەتا فولکەکە
14	It is on the first floor	وا لە نەوۆمی یەکەمدا یە

چۆن یه که مجار پرسیار له شوینیک ده کهیت؟ How first to ask about a place?

1-in an office له بهر یوه به رایه تییه ک (دائیره یه ک) دا

-Excuse me, where can I find + شوینه که ?

2-in a street له شه قامیکدا

-Excuse me, can you (show, tell) me the way to the + شوینه که ?

Examples:

1-Ask someone to show you the way to the manager's room.

-Excuse me, where can I find the manager's room?

2-Ask someone to show you the way to the ministry of education.

-Excuse me, can you show me the way to the ministry of education?

What do you say when someone showed (told) you the way to a place?

چی ده لیت نه گهر یه کی ک ریگای شوینیکی نیشاندایت؟

-Thank you very much.

How to show someone the way to a place?

چۆن ریگای شوینیک به که سیک نیشان ده دهیت؟

پیویسته په یره وی نه م خالانه ی لای خواره وه بکه یین بو نه م مه به سته :

1-برگه‌ی (go along here to the) به‌کارده‌هینین له‌به‌رده‌م وشه‌کانی
(crossroad, the traffic, roundabout).

-Go along here to the traffic.

2-برگه‌ی (go along) به‌کارده‌هینین له‌گه‌ڵ وشه‌کانی (street, river, corridor).

-Go along the street.

3-فرمانی (turn) به‌کارده‌هینین له‌گه‌ڵ وشه‌ی (right) یان (left).

4-فرمانی (take) به‌کارده‌هینین له‌گه‌ڵ ئه‌و عیباره‌ته‌ی که وشه‌ی (turning) ی تیدا‌یه.

5-برگه‌ی (It is on the) به‌کارده‌هینین له‌به‌رده‌م ئه‌و عیباره‌ته‌ی که وشه‌ی (floor) ی
تیدا‌یه.

3rd floor : It is on the third floor.

Examples:

1-Show someone the way to the bank. (Use : crossroad, right, left)

-Go along here to the crossroad. Turn right. It is on the left.

2-Excuse me where can I find the tying room? Express location, using the words (corridor, right, left)

-Go along the corridor. Turn right. It is on the left.

3-Show someone the way to the central library. Use prompts (this street, third turning, left)

-Go along this street. Take the third turning. It is on the left.

4-Tell someone the way to the minister's room. Use the prompts (lift, 2nd floor, right)

-Go up to the second floor. It is on the right. The lift is over there.

-Go along here to the roundabout. Take the second turning. Turn left. It is on the right.

14-Excuse me, can you show me the way to the Kurdistan parliament? Use : (third turning, left, right)

-Take the third turning. Turn left. It is on the right.

15-You are receptionist. Show someone the way to the manager's room. Use : (3rd floor, left, room 10)

-It is on the third floor. Turn left. It is room 10.

16-Show the way to the filling department. Use : (fifth floor, left)

-It is on the fifth floor. It is on the left.

17-How will you ask someone to show you the way to the ministry of health?

-Excuse me, can you show me the way to the ministry of health?

18-Express location showing someone the way to Media Health. Use : (crossroad, left)

-Go along here to the crossroad. It is on the left.

19-Show the location to the export department. Use : (up the stairs, room 300)

-Go up the stairs. It is room 300.

20-Tell someone the way to the cashier. Use : (stairs, 3rd floor, 3rd room, right)

-Go up the stairs. It is on the third floor. It is the third room. It is on the right.

21-Tell someone the way to the Iraqi Museum. Use the prompts (traffic lights, third turning, left, right)

-Go along here to the traffic lights. Take the third turning. Turn left. It is on the right.

22-Ask someone to show you the way to the station.

-Excuse me, where can I find the station?

23-Tell someone the way to the accountant's. use the prompts (stairs, 3rd floor, 3rd room, right)

-Go up the stairs. It is on the third floor. It is the third room. It is on the right.

24-Tell someone the way to Al-rasheed bank. Use : (roundabout, second turning, right, left)

-Go along here to the roundabout. Take the second turning. Turn right. It is on the left.

25-Show someone location to the supermarket. Use : (roundabout, left, 2nd turning, right)

-Go along here to the roundabout. Take the second turning. It is on the right.

26-express location showing someone the way to the Ministry of Education. Use : (crossroad, right, left)

-Go along here to the crossroad. Turn right. It is on the left.

27-Show someone the way to the hospital. Use the prompts (traffic lights, second turning, left, right)

-Go along here to the traffic lights. Take the second turning. Turn left. It is on the right.

28-Show someone the way to the police-station. Use : (traffic lights, second turning, left, right)

-Go along here to the traffic lights. Take the second turning. Turn left. It is on the right.

29-Show the way to the police-station. Use : (roundabout, left, right)

-Go along here to the roundabout. Turn left. It is on the right.

30-Excuse me, where can I find Mr. Carl's office? Express location using (7th floor, 6th room, left, lift)

-It is on the 7th floor. It is 6th room. Turn left. The lift is over there.

31-Ask someone to show you the way to Kurdistan museum.

-Excuse me, can you show me the way to Kurdistan museum?

32-express location showing someone the way to the emergency hospital. Use : (traffic lights, left, a round building)

-Go along here to the traffic lights. Turn left. It is round building.

33-Express location showing someone the way to the exporting department. Use : (5th floor, 2nd door on the right, lift)

-It is on the 2nd floor. 7th door on the right. The lift is over there.

34-Express location showing someone the way to Mr. Sangar's home.

-Go along the corridor. Turn left. It is the third room on the right.

35-Show someone the way to Mr. Ali's house. Use : (fifth turning, left, right, it has a blue gate)

-Take the fifth turning. Turn left. It is on the right. It has a blue gate.

36-Show someone the way to the ministry of health. Use : (roundabout, left, a high building)

-Go along here to the roundabout. Turn left. It is a high building.

توانا /ئەبیلەتی/ /ability /əbiləti/

بەتوانا /ئەبیل/ /able /eibl/

بەکارامەیی ، بەبەتوانایی /ئەبیلی/ /ably /eibli/

هێزی پێدەبەخشیت ، توانای پێدەبەخشیت /ئینەبیل/ /enable /ineibl/

بۆ کاتی رانهبردوو :

1-can

(ئەرئ) can + base + com. + بکەر

(نەرئ) can't + base + com. + بکەر

(پرسیاری) Can + بکەر + base + com.?

Examples:

1-I can swim. /من دەتوانم مەلە بکەم /ئای کان سویم/

2-She can cook well.

3-We can speak English.

4-I can't swim.

5-They can't carry the box.

6-Ari can't speak English.

7-Can you help me?

8-Can Sara pass the exam?

9-Can fish fly?

2-able, unable

(ئهری) (verb to be) + able + to + base + com. + بکه‌ر

(ئهری) (verb to be) + unable + to + base + com. + بکه‌ر

(پرسیاری) (verb to be) + able + to + base + com.? + بکه‌ر

تیبینی : له‌و یاسایانه‌ی سهره‌وه‌دا (verb to be) بریتیه له‌ یه‌کێک له‌ فرمانه‌ یاریده‌ده‌ره‌کانی (am, is, are) چونکه‌ بو کاتی رانه‌بردوه‌.

Examples:

1-I am able to drive car.

2-We are able to operate this machine.

3-Jamal is unable to paint beautiful pictures.

4-Saman and Soran are unable to attend the meeting.

5-Are you able to clap with one hand?

6-Is he able to overcome the problem?

به‌سه‌ریدا زال ده‌بی‌ت /ئه‌وه‌که‌م/ /əʊvə'kʌm/ Overcome

3-capable of + v.ing

(ئهری) (verb to be) + capable of + v.ing + com. + بکه‌ر

(ئهری) (verb to be) + incapable of + v.ing + com. + بکه‌ر

(پرسیاری) (verb to be) + capable of + v.ing + com.? + بکه‌ر

تیبینی : له‌و یاسایانه‌ی سهره‌وه‌دا (verb to be) بریتیه له‌ یه‌کێک له‌ فرمانه‌ یاریده‌ده‌ره‌کانی (am, is, are) چونکه‌ بو کاتی رانه‌بردوه‌.

Examples:

1-I am capable of playing football.

- 2-They are capable of coming early.
- 3-Lna is capable of studying hard.
- 4-Dana is incapable of betraying his priciples.
- 5-Are you capable of passing the exam?
- 6-Is a dog is capable of swimming?

4-the ability, the capacity

(ئه‌ری) (have, has) + the (ability, capacity) + to + base + com. + بکه‌ر

(نه‌ری) (have, has) + (inability, incapacity) + to + base + com. + بکه‌ر

(نه‌ری) (have, has) + no + (ability, capacity) + to + base + com. + بکه‌ر

(نه‌ری) (don't, doesn't) + have + the (ability, capacity) + to + base + com. + بکه‌ر

(پرسیاری) Does + بکه‌ر + have + the (ability, capacity) + to + base + com.?

(پرسیاری) Do + بکه‌ر + have + the (ability, capacity) + to + base + com.?

تیبینی : له و یاسایانه‌ی سەرەوه‌دا ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌مان بریتی بوو له یه‌کیک له‌مانه (he, she, it, singular noun) ئه‌وا (has, does, doesn't) به‌کارده‌هینین بو یاساکان ، به‌لام ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌مان یه‌کیک بوو له‌مانه (I, we, you, they, plural noun) ئه‌وا (have, do, don't) به‌کارده‌هینین بو یاساکان.

Examples:

- 1-I have the ability to speak English.
- 2-Aram has the capacity to win the race.
- 3-I have inability to speak Turkish.
- 4-I have no ability to climb the trees.
- 5-I don't have the ability to speak French.

6-Do you have the ability to climb the mountains?

7-Does the pilot have the ability to land safety?

بو کاتی رابردوو :

هه مان شیوه‌ی رانه‌بردووی هه‌یه ته‌نها ئه‌وه نه‌ییت که ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه ده‌گۆرین :

ژماره	کاتی رانه‌بردوو	کاتی رابردوو
1	can	could
2	is	was
3	are	were
4	am	was
5	have	had
6	has	had

Examples:

1-I could drive a car when I was 18 years old.

2-The pilot was able to land safely.

3-We were unable to control the car.

4-I was capable of answering all the questions.

5-They were incapable of lifting the box.

6-The old man had the ability to recognize the numbers.

7-They had no ability to operate the engine.

8-They didn't have the ability to operate the engine.

9-Dastan couldn't cook when she was 15 years old.

10-Dastan was unable to cook when she was 15 years old.

11-Dastan was incapable of cooking when she was 15 years old.

12-Dastna couldn't have the ability to cook when she was 15 years old.

Other examples:

1-He reads Latin. Express ability, use : can, able

-He can read Latin.

-He is able to read Latin.

2-Animals do not speak. Express ability, use : (the ability)

-Animals do not have the ability to speak.

3-She doesn't ride a horse. Ability, use : (capable)

-She is incapable of riding a horse.

4-What do you say if you want to ask about Dara's ability to manage the typewriter? Use : (able, ability)

-Are you able to manage the typewriter?

-Do you have the ability to manage the typewriter?

5-Tara can't speak English. Tara has no.....

-Tara has no ability to speak English.

6-They don't have the ability to win the match. They are.....

-They are unable to win the match.

7-The prince of Aragon didn't find Portia's picture. Express ability, use: can

-The prince of Aragon couldn't find Portia's picture.

8-Nareen caught the last bus. (ability, use : capacity)

-Nareen had the capacity to catch the last bus.

9-Show Raz's inability to play piano when she was ten. Use : can

-Raz couldn't play piano when she was ten.

10-Express Harem's ability to drive a car when he was a pupil.

Use : capable

-Harem was capable of driving a car when she was a pupil.

11-Can Kawa run fast? Replace (can) by the (the ability)

-Does Kawa have the ability to run fast?

12-Some fish change colour. Express ability, using (capable)

-Some fish are capable of changing colour.

13-Show the children's ability to speak English well. Use: capable

-The children are capable of speaking English well.

14-Mazin couldn't control his car. Use (unable) instead of (couldn't)

-Mazin was unable to control his car.

15-Use (able) to ask Rasha if she can swim.

-Are you able to swim.

16-Show your uncle's ability to swim well when she was 18 years old.

-My uncle could swim when she was 18 years old.

17-What do you say if you want to express your ability to lift the heavy box?

-I can lift the heavy box.

-I am able to lift the heavy box.

18-Man conquers space. Ability, use : able

-Man is able to conquer space.

19-Hasan drives that big lorry. Ability, use : incapable

-Hasan is incapable of driving that big lorry.

20-All humanbeings can breathe. (ability, use : (capable) instead of (can))

-All humanbeings are capable of breathing.

21-We couldn't examine the germs without the microscope. Use : (capable, ability)

-We are incapable of examining germs without microscope.

-We didn't have the ability to examine germs without microscope.

22-Thomas is capable of operating this engine. Use (capacity) instead of (capable)

-Thomas has the capacity to operate this engine.

23-Ask Handren if he can clap with one hand. Use : capable

-are you capable of clapping with one hand?

24-A strong man lifts heavy things. Use : can

-A strong man can lift heavy things.

25-Healthy children grow well. Use (able to)

-Healthy children are able to grow well.

26-Samir learnt three foreign languages easily. Use (capable)

-Samir was capable of learning three foreign languages easily.

27-Mazin won the game. Express ability

-Mazin was able to win the game.

28-He couldn't win the first prize. Express ability, use : ability

-He had no ability to win the first prize.

29-Tara couldn't cook well. Use : able

-Tara was unable to cook well.

30-Sardar can't explain the meaning of this sentence. Use : capacity

-Sardar doesn't have the capacity to explain the meaning of this sentence.

31-Aziz cannot speak French. Use : able

-Aziz is unable to speak French.

32-Express Ali's ability to paint beautiful pictures. Use : capable, able

-Ali is capable of painting beautiful pictures.

-Ali is able to paint beautiful pictures.

33-Humanbeings can speak. Use (ability) instead of (can)

-Humanbeings have the ability to speak.

34-Express the ability of drivers to stay up late. Use : able

-Drivers are able to stay up late.

35-Ask your friend if he can drive a tractor. Use : able

-Are you able to drive a tractor?

36-They couldn't arrive early because the road was unsafe. Use : capable

-They weren't capable of arriving early because the road was unsafe.

37-A fish swims. Express ability, use : capacity

-A fish has the capacity to swim.

38-Show your ability to win the race.

-I am able to win the race.

39-Ask Hemn if he can translate the article. Use : capable

-Are you capable of translating the article?

40-Ask your friend about his ability to play tennis.

-Have you the ability to play tennis?

41-The pilot couldn't land on time. Use (capable) instead of (could)

-The pilot wasn't capable of landing on time.

42-Ask your friend about his ability to push your car. Use (capacity)

-Have you the capacity to push my car?

43-Show the boys' inability to dig the garden when they were ten. Use the prompt (capable)

-The boys have inability to dig the garden when they were ten.

44-Ask Hemn if her sister can play football. Use : capable of

-Is your sister capable of playing football?

45-The police couldn't catch the thief. Use (capable of) to express ability

-The police wasn't capable of catching the thief.

46-Show Ahmed's ability to pass the exam last year. Use the prompt : ability

-Ahmed had the ability to pass the exam.

47-All humanbeings can breathe. Use (capable) instead of (can)

-All humanbeings are capable of breathing.

48-The police caught the criminal. Ability, use : able

-The police was able to catch the criminal.

49-Ask your friend if his sister could sew when she was 12. Use : capable

-Is your sister was capable of sewing when she was 12.

50-Some fish change colour. Ability, use : capable

-Some fish are capable of changing colour.

51-Show your inability to drive a lorry. Use (the capacity to)

-I don't have the capacity to drive a lorry.

52-Express your ability to speak French. Use (capable)

-I am capable of speaking French.

53-Hozan couldn't keep his promise. Use: the capacity

-Hozan had no capacity to keep his promise.

54-Ask Honar if he can repair your bicycle. Use: the capacity

-Does Honar have the capacity to repair my bicycle?

55-Hemn cannot carry the heavy rock. Use: capable

-Hemn is incapable of carrying the heavy rock.

56-Healthy people resist diseases. ability, use: (capable)

-Healthy people are capable of resisting diseases.

57-Ask Harem if his cousin can operate that generator. Use: (the capacity)

-Does he have the capacity to operate that generator?

58-Aram doesn't have the capacity to do his homework without my help. Use: (capable) in stead of (the capacity)

-Aram is capable of doing his homework without my help.

59-Ask Azad if he can climb that tree. Use: able

-Are you able to climb that tree?

60-Srood couldn't join the university last year. Use: (the capacity)

-Srood didn't have the ability to join the university last year.

61-Show your ability to play piano. Use: capable

-I am capable of playing piano.

پۆزش هینانە وە ، عوزر هینانە وە /ئەپۆلە جی/ /Apology/əpɒlədʒi/

پۆزش دەهینیتە وە ، عوزر دەهینیتە وە /ئەپۆلە جایز/ /Apologise/əpɒlədʒaɪz/

بە شێوەیەکی گشتی دوو یاسامان هەیه بۆ پۆزش هینانە وە و داوای لیبوردن کردن ، ئەو دوو یاسایەش بریتین لە مانە ی لای خوارە وە :

1-I'm (very, so, extremely) sorry + for + v.ing + com.

2-I'm (very, so, extremely) sorry + to + base + com.

Example:

1-Apologise for spilling cup of tea on the carpet.

-I'm very sorry for spilling cup of tea on the carpet.

-I'm so sorry for spilling cup of tea on the carpet.

-I'm extremely sorry for spilling cup of tea on the carpet.

-I'm very sorry to spill cup of tea on the carpet.

-I'm so sorry to spill cup of tea on the carpet.

-I'm extremely sorry to spill cup of tea on the carpet.

2-Apologize for braking Azad's pen.

-I'm very sorry for breaking your pen.

3-Apologize for being late to Hemn's house.

-I'm very sorry for being late to your house.

4-Apologize for breaking Azad's pen.

-I'm so sorry for breaking your pen.

1-بو پۆزش هینانەوه و داوای لیبوردن کردن یه کیچ له م دوو یاسایه ی خوارهوه به کارده هینین
و ده لیین :

1-I'm very sorry for being late.

2-I'm very sorry to be late.

تیبینی : باشتەر وایه بیانوو (justification) بو دواکه وتن بنوسری به داوای عیبارەتی
دواکه وتن ئەویش یه کیچ له م دوو رسته یه یه :

-It was the traffic.

-It was the bus.

Example:

-I'm very sorry for being late. It was the traffic.

2-هه ندیک جار سەرەرەپای پۆزش هینانەوه و داوای لیبوردن کردن شتیکیش پیشکەش ده کهیت
واته (offer) ی ده کهیت ، وه کاتیک (offer) به کارده هینین که له پرسیاره کهدا ئامازهی
پیکردییت .

Examples:

1-Your friend lent you a pen. You have lost it. Apologize and offer to buy another one.

-I'm very sorry for losing the pen. I'll buy another one.

2-You are at your friend's house. You dropped a cup of tea. Apologize and offer to clean the rug.

-I'm extremely sorry to drop a cup of tea. I'll clean the rug.

-I'm extremely sorry for dropping a cup of tea. I'll clean the rug.

تییینی : ده‌گونجیت بو (offer) فرمانی (let) به‌کاربه‌یینین هه‌ر ئه‌و نمونه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌ شیکار ده‌که‌ین بروانه :

-I'm very sorry. Let me clean the rug.

3- بو پۆزش هینانه‌وه و داوای لیبوردن کردن بو ئاماده‌ نه‌بوون (for not attending a meeting) له کۆبوونه‌وه یان به‌شیوه‌یه‌کی گشتی بو گوزارشتکردن (تعبیر) له نه‌توانین ، برگی (I'm afraid) به‌کارده‌هیینین :

Example:

-Tomorrow you will have extra lesson at English and you can't attend it. Apologize to your teacher.

-I'm very sorry. I'm afraid I can't attend the extra lesson.

4-(for not keeping promise) بو پۆزش هینانه‌وه و داوای لیبوردن کردن بو به‌لین (وعد) نه‌بردنه‌سه‌ر 4 به‌کارده‌هیینین: (as I promised) ، ئه‌وا برگی (keeping promise)

Example:

-You promised Aram to go with him to the shop yesterday. Today you have found out you can't go with him. Apologize and use (sick)

-I'm very sorry. I can't come with you as I promised. I'm very sick.

5- بۆ پۆزش هێنانەوه و داواى لیبوردن کردن بۆ نه بیستنی قسه یهک یان وته یهک (for not hearing or catching a phrase) ، ئەوا یه کیك له م دوو بره گه یه ی لای خواره وه ده لیبین:

1-I beg your pardon.

2-Pardon.

6- ئەگەر كه سیک داواى لیبوردنی لیکردیت ئەوا یه کیك له م بره گانه ی لای خواره وه به کار به یینه :

What do you say if someone apologizes you :

1-Oh, don't worry. It doesn't matter.

2-That's all right.

3-Never mind.

Examples:

1-What do you say if your friend said something you didn't hear it clearly?

-Pardon.

2-What do you say if your friend said something you didn't catch it clearly?

-Pardon.

3-Apologize for being absent yesterday.

-I'm very sorry for being absent yesterday.

-I'm very sorry to be absent yesterday.

4-Your little brother has painted some pictures on the outside wall of your neighbour's house. Apologize and offer to clean the wall. State how would your neighbour accept your apology?

-I'm very sorry for what my little brother did. I'll clean it.

-Oh, don't worry. It doesn't matter.

5-Use (I'm afraid) to express your apologizing to Sara for for not attending her birthday's party yesterday. Use: (ill) as your justification.

-I'm very sorry. I'm afraid I couldn't attend your birthday's party because I was ill.

6-You are late for the first lesson. Apologize to your teacher.(Use: the bus) as a justification

-I'm so sorry for being late. It was the bus.

7-Ask your teacher to repeat a word you have not heard it.

-Pardon.

8-Apologize to your friend for not understanding what he had said.

-Pardon.

9-You have promised to attend your friend's informal party, but later you have found that you can't. apologize, use : busy

-I'm very sorry. I'm afraid I can't attend your party as I promised because I am very busy.

10-Your friend was sick last week and you didn't visit him. Apologize to him. Give a suitable justification.

-I'm so sorry. I'm afraid I couldn't visit you because I was sick too.

11-Apologize for not catching a phrase.

-Pardon.

12-Samir cannot attend the meeting tomorrow. He apologizes to his boss. What does he say?

-I'm very sorry. I'm afraid I can't attend the meeting.

13-What do you say if you want to apologize for stepping on someone's toe?

-I'm extremely sorry for stepping on your toe.

14-Apologize for spilling a glass of water on the carpet.

-I'm so sorry for spilling a glass of water on the carpet.

15-Apologize for coming late to school.

-I'm very sorry for coming late to school.

16-You forgot to phone to Mr. Hadi. Apologize and offer to call him the next day.

-I'm so sorry. I forgot to call Mr. Hadi. I call him the next day.

17-Apologize for losing the pen you borrowed from Ahmed and offer to buy him another one.

-I'm very sorry for losing the pen. I'll buy you another one.

18-You can't play with your friend's. you are very tired. Apologize.

-I'm very sorry. I can't play with you. I'm very tired.

19-You are in the house of your friend. You break a cup. Apologize.

-I'm very sorry for breaking a cup.

20-You spilt a cup of tea on the carpet. Apologize and offer to clean it.

-I'm very sorry for spilling a cup of tea on the carpet. I'll clean it.

21-You lost your classmate's calculator. Apologize to him and offer to buy him another one.

-I'm very sorry for losing your calculator. I'll buy you another one.

22-You promised Kawa to call him at 3 p.m. You went there late. Apologize.

-I'm very sorry to be late. It was the bus.

23-What do you say if you want to ask your friend to repeat a phrase you didn't hear it.

-I beg your pardon.

24-Your friend wants you to go with him to the supermarket, but you have a lot of work to do. Apologize to him.

-I'm very sorry. I can't come with you. I have a lot of work to do.

25-Your little brother threw stone at your neighbour's car. Apologize to your neighbour.

-I'm very sorry for what my little brother did.

26-You do not hear something, someone says to you. Ask him to reply.

-Pardon.

27-Ahmed has apologized to you for losing your pen. Accept his apology.

-Oh, don't worry. It doesn't matter.

28-You have lost your friend's story. Apologize to him and offer to buy him a new one.

-I'm very sorry for losing your story. I'll buy you a new one.

29-Your friend apologized for breaking your watch. What would you say to him.

-Never mind.

30-What will you say if your friend says (I'm afraid I have lost your calculator. I'll buy you another one)?

40-You lost your friend's pen. Apologize and offer to buy him a new one.

-I'm very sorry for losing your pen. I'll buy you a new one.

41-You have borrowed a dictionary from Ali. Your brother has written some notes on it. Apologize and offer to erase them.

-I'm very sorry for what my brother did. I'll erase them.

42-I am sorry. I have broken your watch. Answer positively.

-Never mind.

43-Kawa apologized for spilling some juice on your shirt. What would you say to him?

-Never mind.

44-Someone stepped on your toe. What would he say to you.

-Oh, don't worry. It doesn't matter.

Opinion /əpinjən/ بۆچوون ، را ، الرأي /ئەپینیەن/

Opinion: it is a belief, view or judgement which is not founded on a complete knowledge.

را ، بۆچوون : بریتییه لە باوەڕپێک یان بینینیکی یان حوکمیکی که بنیات نەنراوه (دانهمه زراوه) له سەر زانیارییه کی تهواو.

بابه ته کانی (را) ئەم شیوانه ی لای خواره وه ده گریته وه :

1-How to ask about someone's opinion? چۆن پرسیار له رای یه کیکی ده که یته ؟

2-How to express opinion? چۆن گوزارشت (تعبیر) له (را) ده که یته ؟

3-Agreement with an opinion. رازی بوون به (را) یه ک

4-Disagreement with an opinion. رازی نەبوون بە (را) یەک

5-Partial disagreement. نیمچە نارازی بوون

1-How to ask about someone's opinion? چۆن پرسیار لە رای یەکیک دەکەیت؟

بۆ پرسیار کردن لە (را) ی کەسیک، یەکیک لەم دوو یاسایە ی خوارەو بەکار دەهێنین:

1-What do you think of + ناو؟

2-What's your opinion of + ناو؟

Examples:

1-Ask Hiwa's opinion of the weather.

-What do you think of weather?

-What's your opinion of weather?

2-Ask Hemn of his opinion concerning people who speak in a loud voice.

-What do you think of people who speak in a loud voice?

-What's your opinion of people who speak in a loud voice?

3-Ask your friend of his opinion of the school team.

-What do you think of the school team?

-What's your opinion of the school team?

4-Ask Hemn's opinion about the English exam this year.

-What's your opinion of the English exam this year?

5-Ask Hemn's opinion about the new headmaster?

-What's your opinion of the new headmaster?

چۆن گوزارشت (تعبیر) له (پا) دەکەیت؟ 2-How to express opinion?

بو گوزارشت کردن (تعبیر) له (پا) ی کەسیک ، ئەم یاسایانە ی لای خوارەو بەکاردههین :

1-I think + رستهی پا

2-I believe + رستهی پا

3-I suppose + رستهی پا

4-It seems to me + رستهی پا

5-I know for a fact that + رستهی پا

6-As far as I'm concerned + رستهی پا

7-As I see it + رستهی پا

تییینی : بو دروستکردنی (رستهی پا) پیویسته پشت ببهستین بهو زانیاریانە ی کە له
پرسیاره کەدا دەمانداتئ ، بو نمونه :

1-ئەگەر هاتوو له پرسیاره کەدا (ئاوه لئاویک) ی دابوو بو ئەوهی (رستهی پا) ی لی دروست
بکەیت ، ئەوه پیویسته بهم یاسایه دروستی بکەیت :

(verb to be) + adj. + بکەر

Example:

1-Express your opinion of the football match. Use (exciting)

-I think it is exciting.

2-Express your opinion of the film on T.V. last night. Use the prompts (too long and bring)

-I think it was too long and boring.

3-What is your opinion of the play last night: use: (rather long)

-I suppose it was rather long.

2-ئه‌گه‌ر زانیاری پرسیاره‌که به (base) ده‌ستی پیکرد ئه‌وا به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه
(پسته‌ی را) دروست بکه :

base (s) + com. + بکه‌ر

له‌و یاسایه‌ی سه‌ره‌وه‌دا ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌مان بریتی بیت له‌یه‌کیک له‌مانه (I, we, you, they, plural noun) ئه‌وا (base) به‌کاربه‌ینه ، به‌لام ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌مان یه‌کیک بوو له‌مانه (he, she, it, singular noun) ئه‌وا (base + s) به‌کاربه‌ینه.

Example:

-What is your opinion of the laboratory? Express opinion. Use (need equipment)

-I believe the laboratory needs equipment.

-I believe it needs equipment.

3-ده‌شیت (ده‌گونجیت) پسته‌ی را به‌شیوه‌ی داها‌توو دروست بکه‌ین.

Example:

-Express your opinion of the plan.

-As I see it will succeed.

As I see it will not succeed.

4-ده‌شیت (ده‌گونجیت) پسته‌ی را به‌شیوه‌ی نادیار (passive) دروست بکه‌ین به‌م یاسایه‌ی
خواره‌وه :

-obj. + (can, can't, will, won't, should, shouldn't, must, mustn't) + be + p.p.

Example:

-Express your opinion of the plan.

-As I see it will be applied.

-As I see it will not be applied.

-As I see it can be applied.

-As I see it can't not be applied.

-As I see it should be applied.

-As I see it should not be applied.

-As I see it must be applied.

-As I see it must not be applied.

3-Agreement with an opinion. پازی بوون بە (پا) یەک

ئەم بابەتە پیکهاتوو لە چوار شیوە کە لە خوارەووە هەرچواریان پوونکرانەتەو :

a-Tail-questions: شیوەی کلکە پرسیار

examples:

1-She is clever. She is, isn't she?

2-They are late. They are, aren't they?

3-Farman will pass the exam. He will, won't he?

4-Dara plays football well. He does, doesn't he?

5-They won the match. They did, didn't they?

6-Clever pupils need encouragement. They do, don't they?

b-I agree + پستهیەکی را یان پستهیەکی پوونکراو

Example:

-I think our school needs new desks. Agree with this opinion

-I agree our school needs new desks.

یان به شیوه‌یه‌کی تر شیکاری بکه‌ین ده‌لێین :

-I agree. The desks are very old

c-That's just what I was thinking of + پسته‌یه‌کی را یان پسته‌یه‌کی پوونکراوه

Example:

-Mr. Ahmed deserves promotion. Agree

-That's just what I was thinking of Mr. Ahmed deserves promotion.

یان به شیوه‌یه‌کی تر شیکاری بکه‌ین ده‌لێین :

-That's just what I was thinking of, he is a good assistant.

d-I'm afraid + پسته‌ی (را) که

ئه‌م بابته‌یان بریتیه‌یه له رازی بوون به رایه‌کی ناپه‌سه‌ند.

Examples:

1-Dana is lazy. Agree

-I'm afraid, he is.

2-I think the patient will die. Agree with this opinion

-I'm afraid, he will.

3-Your brother thinks that the film was boring. Agree with this opinion

-I'm afraid, it was.

4-Suha's father thinks that Suha will not pass this year. Agree

-I'm afraid, she won't.

تیبینی : هه‌ندیك جاریش به عیباره‌تی (unfavourable agreement) نمونه دیته‌وه له
تاقیکردنه‌وه‌دا.

Example:

-Show your unfavourable agreement with this opinion (I think it won't rain this year).

-I'm afraid, it won't.

4-Disagreement with an opinion. رازی نه‌بوون به (را) یه‌ک

یه‌کیک له‌م سی یاسایه‌ی لای خواره‌وه به‌کارده‌هینین بو رازی نه‌بوون به رایه‌ک :

a-I'm not sure I quite agree + پیچه‌وانه‌ی رسته‌ی را

b-I'm afraid I don't agree with you + پیچه‌وانه‌ی رسته‌ی را

c-Well, actually I don't think so.

تیبینی :

1-بو یاسای (C) وشه‌ی (so) له‌کو‌تایی رسته‌که‌نوسراوه له‌جیاتی رسته‌ی (را) که.

2-رسته‌ی را نه‌فی ده‌کری به‌هوی به‌کارهینانی عیباره‌تی (I don't think so) که له‌به‌رده‌م
رسته‌ی (را) یه‌که‌ده‌نوسری واته له‌دوای عیباره‌ته‌کان.

Example:

-Samir is a clever pupil. Disagree with this opinion

-I'm not sure I quite agree. I don't think he is a clever pupil.

3-ده‌شی‌ت (ده‌گونج‌یت) ر‌سته‌ی را بکری به (نه‌ری) ئه‌ویش به دانانی ئاوه‌ل‌ئاویکی پیچه‌وانه ، له‌م‌حاله‌ته‌دا بر‌گه‌ی (I think) ده‌نوسین له‌جیاتی بر‌گه‌ی (I don't think) .

-Samir is a clever pupil. Disagree with this opinion

-I'm not sure I quite agree. I think he is lazy.

4-ده‌شی‌ت (ده‌گونج‌یت) ر‌سته‌یه‌کی روونکردنه‌وه به‌دوای عیباره‌تی نارازیبوون بنوسری.

Example:

-Ali is a good player. Disagree with this opinion

-I'm afraid I don't agree with you. He lost many games.

تیبینی : ده‌توانین بو رازی نه‌بوون ریگی ئاسانتر به‌کاربه‌نین وه‌کو ئه‌م سی شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه :

شیوه‌ی یه‌که‌م : ده‌شی‌ت (ده‌گونج‌یت) ته‌نها ئه‌م ر‌سته‌یه‌ بنوسری بو رازی نه‌بوون :

-Well, actually I don't think so.

شیوه‌ی دووه‌م : ده‌توانین ته‌نها ر‌سته‌ی (I'm afraid I don't agree with you.) به‌کاربه‌نین.

شیوه‌ی سییه‌م : وه‌ ده‌توانین هه‌ر سی یاساکه‌ی رازی نه‌بوون بیه‌ستین به‌ ر‌سته‌ی (را) یه‌که‌وه به‌هوی (that) هوه.

Example:

-Disagree with your friend who thinks that English is difficult.

-I'm afraid I don't agree with you that English is difficult.

-I'm not sure I quite agree that English is difficult.

-Well, actually I don't think that English is difficult.

5-Partial disagreement. نیمچه نارازی بوون

ئەم سی یاسایە لای خوارەو بەکاردههینین بو نیمچه نارازی بوون :

a-Yes, that's quite true, but don't forget + رستهیه کی رای تازهی پیچهوانه

b-Perhaps; but don't you think that + رستهیه کی رای تازهی پیچهوانه

c-Well, you have a point there, but don't you agree that + رستهیه کی

رای تازهی پیچهوانه

Example:

-T.V. is wonderful. Show your partial disagreement. Use (some programmes are boring)

-Yes, that's quite true, but don't forget some programmes are boring.

تیبینی : بەشیوهیه کی گشتی له پرسیاردا (را) یه تازه که دەدۆزیتەوه که دهکهوئته دواى عیبارەتی (you agree but think) که له پرسیاره که دایه ، یان له وانیه له پرسیاره که دا ئاماژه بهم رستهیه بکات (you are not in a full agreement) ، یان ئاماژه به ناونیشانه که بکات ههروه کو نمونه که ی سهرهوه که شیکار کراوه.

Examples:

1-Your friend thinks that learning English is difficult. You agree but think that its grammar is easy.

-Yes, that's quite true, but don't forget its grammar is easy.

-Perhaps; but don't you think that its grammar is easy?

-Well, you have a point there, but don't you agree that its grammar is easy?

-Yes, that's quite true but don't forget that it is the most comfortable way of travelling.

6-Diar thinks that reading improves mind. Use the prompts: (books are very expensive) to show partial disagreement.

-Well, you have a point there, but don't you agree that books are very expensive.

7-What do you think of safeen? Use the prompt (work hard) to express your opinion

-I think he works hard.

8-What is your opinion of the civil war in Kurdistan? Express your opinion usin the prompt (create tradegy, destroy and famine)

-I think it creates tradegy, destroy and famine.

9-Your friend thinks that the lecture was boring and long.you disagree with this opinion

-I'm afraid I don't agree with you. The lecture was exciting and useful.

10-Your friend thinks that Arbil if full of beautiful gardens. You agree but think that they are neglected.

-Perhaps; but don't you think that they are neglected?

11-What do you think of T.V. programmes yesterday night? Express your opinion . use (boring)

-I think they were boring.

12-Express your opinion of English language.

-As I see it English language is interesting.

13-What do you think of the new manager? Use the prompt: create problems) and the form (concerned) to express your opinion.

22-It seems to me American basketball is wonderful. Answer positively

-I agree. American basketball is wonderful.

23-Haval thinks that spring is the most beautiful season of the year. You agree but think that it's the shortest one.

-Yes, that's quite true, but don't forget it's the shortest one.

24-Your friend thinks the lecture was too long. You agree but think that it was very useful.

-Perhaps; but don't you think that it was very useful?

25-I think Salar needs our help. Opinion. Disagree

-Well, actually I don't think so.

Obligation /ɒblɪgeɪʃn/ (n.) ناچار کردن ، إجبار کردن ، زۆر لیکردن /ئۆبلیگه‌یشن/

Oblige /əblaɪdʒ/ (v.) ناچارى ده‌کات ، اجبارى ده‌کات ، زۆرى لیده‌کات /ئه‌بلایج/

Obligatory /əblɪgətəri/ (adj.) زۆره‌ملی ، إجبارى /ئه‌بلیگه‌تری/

1-obligation in present: ناچار کردن له رانه‌بردوودا

ئه‌و فرمانه یارمه‌تیده‌رانه‌ی لای خواره‌وه به‌کارده‌هینین وه‌کو ئامرازی ناچار کردن له‌کاتی رانه‌بردوودا :

1-must 2-should 3-ought to 4-have to یان has to

ئه‌م ئامرازانه‌ی سهره‌وه فرمانی سهره‌کی رسته به‌دوایاندا دیت که له‌سه‌ر شیوه‌ی (base) ه ، وه یاساکه‌شی بریتییبه له‌مه‌ی خواره‌وه :

Subject + (must, should, ought to, have to یان has to) + base + com.

Examples:

1-Your friend has a toothache. What will you say to him? Use: (must) as a form of obligation

- You must see a doctor.
- You should see a doctor.
- You ought to see a doctor.
- You have to see a doctor.

2-How would you oblige your friend to do his homework daily?

-You have to do your homework daily.

3-She is putting on too much weight. (use: have to as a form of obligation, use (go on a diet)

-You have to go on a diet.

4-Though he was ill. He didn't take medicine. Obligation

-You must take medicine.

5-Dana doesn't study daily. Obligation. Use: (ought)

-You ought to study daily.

2-recognizing obligation: ناسینەوہی ناچار کردن

ئەم یاسایە لای خواریو بەکار دەھێنین بو گوزارشت کردن لە ناسینەوہی ناچار کردن :

-Yes, I know. I + (have to, had better) + base + com.

Examples:

1-Tomorrow you will have an exam at eight o'clock. (you had better wake up early). Recognize this obligation.

-Yes, I know. I have to wake up early.

2-You had better apply for a job soon. Recognize this obligation

-Yes, I know. I had better apply for a job soon.

3-asking about obligation: پرسیار کردن له ناچار کردن

ئەم یاسایانە ی لای خوارەو بە کاردەهینین بو پرسیار کردن له ناچار کردن له کاتی رانه‌بردوودا :

1-Must I + base + com.?

2-Should I + base + caom.?

3-Do I have to + base + com.?

Examples:

1-You ought to hurry up. Asking of obligation

-Must I hurry up?

2-You should bandage the wound tightly. How would you ask of this obligation?

-Should I bandage the wound tightly?

-Do I have to bandage tightly?

-Must I bandage tightly?

4-releasing people from obligation: پزگار کردنی خه‌لک له ناچار کردن

یه‌کیک له‌م دوو یاسایه‌ی لای خوارەو بە کاردەهینین بو دهرباز کردنی خه‌لک له ناچار کردن له کاتی رانه‌بردوودا :

1-No, you don't have to.

2-No, you needn't.

Examples:

1-Release your friend from obligation of working overtime.

-No, you don't have to.

2-Must I wait for you? Release him of obligation

-No, you needn't.

3-Do I have to help him with his homework? You release him from obligation

-No, you needn't.

4-A nurse is asking the doctor whether she should take the patient's pressure every half / hour. (asking)

-Should I take the patient's pressure every half / hour?

-(Release her of obligation).

-No, you don't have to.

5-Must I return the book today? Release obligation

-No, you don't have to.

5-obligation in the past: ناچار کردن و زۆر لیکردن له پابردوودا

شیوهی پابردوو بەکاردههینری بۆ گوزراشت کردن (تهعبیر کردن) له ناچار کردن (إجبار) ئەگەر هاتوو فرمانهکه (پابردوو و نهفی) بیّت واته له رستهکهدا برهگی (didn't) یان (couldn't) یان (wasn't) یان (weren't) هه بیّت ، ئەم جووره ناچار کدنه گوزراشت له کاریک دهکات که

لە رابردوودا جیبەجینەکراوە و دەبواوە و پێویست بوو جیبەجیبکرایە ، وە یاساکە ی بریتیە لەمە ی خوارەوہ :

- **should, ought to) + have + p.p. + com.** + بەکر -

Examples:

1-Soma didn't visit her sick uncle yesterday. Express obligation

-She should have visited her sick uncle yesterday.

2-Daban didn't have his breakfast because he was late. Obligation

-He should have had his breakfast.

تیبینی : ئەگەر فرمانی سەرەکی رستەکە بریتی بوو لە (was) یان (were) ئەوا لەکاتی گۆرینیان بو (past participle) واتە شیوەی سییەمی فرمان (التریف الثالث للفعل) دەگۆرین بو (been) بۆیە سەرنجی ئەم نمونەییە لای خوارەوہ بدە :

Example:

-Ahmed was not present in the meeting. Express obligation

-He should have been present in the meeting.

6-Non-necessity in the present: پێویست نەبوون لە رانەبردوودا

- **(don't have to, needn't, doesn't have to) + base + com.** + بەکر -

1-Shko wants to hire a taxi. You think it is not necessary.

-He doesn't have to hire a taxi.

-He needn't hire a taxi.

2-Today is Friday. Your brother wants to wake up early but you think it is not necessary. What do you say to him?

-He don't have to wake up early.

-He needn't wake up early.

7-Non-necessity in the past: پێویست نه‌بوون له رابردوودا

ئه‌م بابه‌ته‌یان پێکهاتوو له دوو شێوه :

شێوه‌ی یه‌که‌م : به‌کارده‌هێنری بو گوزارشت کردن له رووداوێک که روویداوه له رابردوودا به‌لام روودانه‌که‌ی پێویست نه‌بووه وه شێوه‌ی پرسیاره‌که‌ش به شێوه‌ی ئه‌ری (مثبت) ده‌بیت به‌بی (not).

- **بکه‌ر + (shouldn't have, needn't have) + p.p. + com.**

شێوه‌ی دووه‌م : به‌کارده‌هێنری بو گوزارشت کردن له رووداوێک که رووینه‌داوه له رابردوودا له‌به‌رئه‌وه‌ی روودانه‌که‌ی پێویست نه‌بووه وه شێوه‌ی پرسیاره‌که‌ش به شێوه‌ی رابردوو و نه‌ری ده‌بیت واته‌ برگه‌ی (didn't) له پرسیاره‌که‌دا هه‌یه .

- **بکه‌ر + didn't have to + base + com.**

Examples:

1-The workers were present on Friday. Non-necessity

-They needn't have been present on Friday.

2-I waited two hours for Ali. He didn't come. Non-necessity

-You needn't have waited for him.

3-We didn't go to the bank. We had enough money. Non-necessity

-We didn't have to go to the bank.

4-Aveen bought a new dress. You think it was not necessary.

-She needn't have bought it.

5-Nian walked to the market. She could have gone by bus.

-She needn't have walked to the market.

6-He didn't drive fast. He had plenty of time.

-He needn't have to drive fast.

7-Kani took medicine. You think it was not necessary.

-She needn't have taken medicine.

8-Sardar ate too much fish. He had a stomachache. Express non-necessity

-He needn't have eaten too much fish.

9-Nada doesn't write her homework daily. Obligation, use: use: ought to

-She ought to write her homework daily.

10-Your friend has a terrible headache. What will you say to him?
Use: (must) as a form of obligation

-You must take an aspirin.

11-I shall not give them any money. Obligation, use: ought

-You ought to give them some money.

12-Your friend is asking whether he has to wait for you. Release him from this obligation.

-No, you don't have to.

-No, you needn't.

13-He couldn't wait up early. (obligation in the past. Use: ought to)

-You ought to have woken up early.

14-We are not serious in studying. Obligation, use : must

-You must be serious in studying.

15-Shivan is not careful in doing his homework daily. Use: ought to

-You ought to be careful in doing your homework daily.

16-Nabas is not doing his homework daily. Use: ought to

-You ought to do your homework daily.

17-Mazin drove the car fast. He hit an old man. Non-necessity

-You shouldn't have driven the car fast.

18-Nabeel asked if he should repair the machine. Release him from this obligation

-No, you don't have to.

19-Dara didn't buy a new shirt. He already had several new shirts. Express (non-necessity)

-You didn't have to buy a new shirt.

20-The boys were not quick in doing their homework. Obligation

-The boys should have been quick in doing their homework.

21-Show obligation to Samir who didn't attend the meeting. Use the prompt : should

-You should have attended the meeting.

22-Your friend had a terrible toothache but he didn't see his dentist. Express obligation in the past

-You should have seen your dentist.

23-Hana doesn't keep his books clean. Obligation . use (should)

-You should keep your books clean.

24-Must I write in ink? Release your friend from this obligation

-No, you don't have to.

25-Oblige your brother to visit his sick friend.

-You should visit your sick friend.

26-I begged him not to neglect his studies. He didn't listen to my speech. Obligation

-You should have listened to his speech.

27-Haval is always drunk. Obligation. Use (ought to)

-You ought to avoid drinking alcohol.

28-They drove fast. They made a traffic jam. Non-necessity

They needn't have driven fast.

13-He didn't speak clearly. No one understand him. (obligation in the past. Use: ought to have)

-He ought to have spoken clearly.

14-He spoke for a long time. The hall was very hot. Use: (needn't have)

-He needn't have spoken for a long time.

Prevention (n.)/privent/ /جەڵەوگیری /پریقینت/ ، نەهێشتن ، پێشگیری ، جەڵەوگیری

Prevent (v.) /privenʃn/ /قەدەغە دەکات ، ناهیلێت ، رێگای لێدەگرێت /پریقینشن/

Prohibit (v.) /prəhibit/ /پەرەهیبیت/ ، یمنع /قەدەغە دەکات ، ناهیلێت

Prohibition (n.) /prəvibiʃn/ /پەرەویبیشن/ ، منع /قەدەغە کردن ، نەهیبستن

Warn (v.) /wɔ:n/ /وۆن/ ، یحذر /وریادە کاتەو ، ئاگاداردە کاتەو

Warning (n.) /wɔ:nɪŋ/ /وۆنینگ/ ، تحذیر /وریا کردنەو ، ئاگادارکردنەو

ئەم یاسایانە ی لای خواریو بە کاردەهینین بو گوزارشت کردن (تعبیر) لە هەرەشە و رێگرتن :

1-Don't + base + پوونکردنەو

2-mustn't + base + پوونکردنەو

3-shouldn't + base + پوونکردنەو

4-had better not + base + پوونکردنەو

5-Avoid + vi.ing + پوونکردنەو

6-Look out! + پوونکردنەو

تیبینی : دەشیت (دەگونجیت) لەدوای هەر پستەیهکی هەرەشە ، پستەیهکی بیانو (تبریر) (justification) هەبیت کە ئەویش پرسیارە کە دەستنیشانی دەکات ، وە پستە ی بیانو هینانەو (تبریر) بەم شیوانە ی لای خواریو دروستدەکری :

1-(verb to be) + adj. + بکەر

Example: It is dangerous.

2-(will, may) + base + com. + بکەر

Example:

-You will have an accident.

-You may have an accident.

3-obj. + (may, will) + be + p.p.

Example:

-You may be dismissed.

-You will be dismissed.

Examples:

1-Warn your brother not to neglect his lessons. (use: don't)

-Don't neglect your lessons.

2-Prevent your little sister from drinking that milk. Use the prompt (sour), (use: must)

-You mustn't drink that milk. It is sour.

3-Your friend used to make noises. Warn him from that. Use: should, avoid and the prompt (make troubles)

-You shouldn't make noises. You will make troubles.

4-Ari drives very fast. Warn him. (use: look out)

-Look out! You may have an accident.

5-Prevent Dara from crossing the street carelessly. Use: had better

-You had better not cross the street carelessly.

6-Warn your friends from coming too late. Use: be punished

-Don't come too late. You may be punished.

7-Use (avoid) to prevent your brother not to play with a knife.

-Avoid playing with a knife. You may hurt yourself.

8-Warn Farhang not to mix with bad friends. Use: look out

-Look out! It is dangerous..

تیبینی : پێویستە گرنگی بەدەین بە پەيوەندی نیوان ئەو ڕستەیهی که بە فرمانی (avoid) هەرەشە کراوه و چۆنیتی گۆڕینی بو ئامرازی (don't) ، وه لەم کاتەدا پێویستە خۆمان ئەو چاوگ (base) ه بدۆزینەوه که بەدوای (don't) دا دیت ، وه هەرۆهها بو یاساکانی تریش که (base) یان تیدایه هەر ڕاسته و دروسته .

Examples:

1-Avoid mistakes. Use: don't

-Don't **make** mistakes.

2-Avoid carelessness. Use: don't

-Don't **be** careless.

3-Avoid bad friends. Use: don't

-Don't **mix** with bad friends.

4-Avoid bad behaviour. Use: don't

-Don't **behave** badly.

5-Avoid alcohol. Use: don't

-Don't **drink** alcohol.

6-Avoid lies. Use: don't

-Don't **tell** lies.

7-Avoid bad films. Use: don't

-Don't **watch** bad films.

Other examples:

1-Warn your little brother not to take medicine. (use: avoid)

-Avoid taking medicine..

2-What do you say if you want to prevent your brother from eating the stale bread?

-Don't eat the stale bread.

-Avoid eating the stale bread.

3-Warn the child not to go too close to the loose wire. Use: don't

-Don't go too close to the loose wire.

4-Warn your child not to jump into the cold water. Use: avoid

-Avoid jumping into the cold water.

5-Ali didn't ask for permission to leave the classroom. Obligation

-You ought to have asked for permission to leave classroom.

6-Use (look out!) to prevent some children that playing with fire is dangerous.

-Look out! Playing with fire is dangerous.

7-Use (avoid) to warn your little brother from hanging on the back of vehicles.

-Avoid hanging on the back of vehicles.

8-Nabas is not doing his homework daily. Use: ought to

-You ought to do your homework daily.

9-She always quarrels with her neighbours. Warn her. Use: avoid

-Avoid quarreling with your neighbours.

10-Prevent the boys from climbing the tree. Use: mustn't

-You mustn't climb the tree. You may fall down.

11-Some children are playing near a forest. It is full of wild animals. Prevent them, use: look out!

-Look out! It is full of wild animals.

12-Warn your friend not to mix with bad friends. Use: avoid

-Avoid mixing with bad friends.

13-I warn him not to speak while he is eating. I say"....."

-Avoid speaking while you are eating.

14-Karzan doesn't keep his promise. Obligation, use: should

-You should keep your promise.

15-Prevent your brother from swimming in the river. Use (dangerous)

-Don't swim in the river. It is dangerous.

16-Warn the students not to waste their time. Use (must) and the prompt (expensive)

-You mustn't waste your time. It is expensive.

17-Prevent your friend from parking here. Use (block the entrance) as your justification

-Avoid parking here. You will block the entrance.

18-Your little brother is playing with a bomb. Warn him, using (look out!) and (kill yourself) as a justification.

-Look out! It kills yourself.

19-Warn Dana not to raise his voice when he talks with parents. Use (ought)

-You don't have to raise your voice when you talk with parents.

داوا کردن به نه ده به وه / په لایت ریکوئستس / Polite requests /pəlaɪt rɪkwɛsts/

Asking people to do things : داواکردنی کاریک لە خەلک بە شیوەیەکی ئەدەبی

ئەم یاسایانە ی لای خوارەو بە کار دەهێنین بو داواکردنی کاریک لە خەلک بو ئەوەی بۆمان جیبە جی بکەن بە شیوەیەکی ریکوویک و جوان و بە ئەدەبەو :

1-Could you + base + com. + please?

2-would you + base + com. + please?

3-I wonder if you could + base + com.

4-Would you mind + v.ing + com.?

تیبینی : لەم بابەتەدا نمونە لەسەر ئەم شیوە یاسایە ی لای خوارەو دیتەو و پاشانیش ئیمە یاساکانی لەسەر جیبە جی دەکەین :

Ask + بکەر + to + base + com.

Example:

1-Ask Ari to open the door.

-Could you open the door please?

-would you open the door please?

-I wonder if you could open the door.

-Would you mind opening the door?

2-Ask your friend to carry one of your bags for you. Use: mind

-Would you mind carrying one of my bags for me?

3-Ask someone to call you Ari. Use: mind

-Would you mind calling me Ari?

4-Ask Aso to lend you his computer for two days. Use: mind

-Would you mind lending me your computer for two days?

تییینی : له حالەتی رازی بوون بو یاساکانی (1) و (2) و (3) یەکیک له و دوو یاسایە ی لای خوارەو بەکار دەهینین و دەلین :

-Certainly.

-Certainly, here you are.

بەلام له حالەتی رازی بوون بو یاسای (4) هم ئەم یاسایە ی لای خوارەو بەکار دەهینین و دەلین

-Not at all.

و له حالەتی رازی نەبوون ئەم یاسایە ی لای خوارەو بەکار دەهینین و دەلین :

-I'm sorry. I'm very (busy, tired) at the moment.

Examples:

1-Could you answer the telephone please? (accept this request)

-Certainly.

2-Would you mind switching the light on? (accept this request)

-Not at all.

3-I wonder if you could help me with the work. Refuse politely

-I'm sorry. I'm very busy at the moment.

-I'm sorry. I'm very tired at the moment.

4-Could you clean the blackboard please? Use (mind) instead of (could)

-Would you mind cleaning the blackboard?

5-I wonder if you could carry these goods to me. Use (some works to do) to refuse this request

-I'm sorry. I have some work to do.

6-Ask your sister to turn the radio off.

-Could you turn the radio off please?

7-Ask your father to help you with your homework.

-I wonder if you could help me with my homework.

8-Ask Hemn to lock the front door.

-Would you lock the front door?

9-Ask Majid to lend you his car for two hours.

-Would you mind lending me your car for two hours?

10-Ask someone's help to push your carriage. Use (could)

-Could you push my carriage please?

-Could you help me to push my carriage please?

11-Ask Ali to give you a lift to the hospital. Use (mind)

-Would you mind giving me a lift to the hospital?

12-Ask Harem to call a taxi.

-Could you call a taxi please?

13-Ask your friend to lend you his bicycle for one day.

-Would you mind lending me your bicycle for one day?

14-Use (mind) to ask your friend to lend you his calculator.

-Would you mind lending me your calculator?

15-Use (would / mind) to ask your friend to use his bike.

-Would you mind using your bike?

16-Ask Aram to lend you his English copybook for two days. Use (mind)

-Would you mind lending me your English copybook for two days?

17-You are at a restaurant. Ask the writer to give you some more bread. Use the prompt (would.....mind)

-Would you mind giving me some more bread?

18-Could you water my garden please? Answer positively

-Certainly.

رێگاییدان ، روخسەت ، سماح /په‌میشن/ permission /pəmiʃn/ (n.)

رێپیدراو /په‌میسیف/ permissive /pəmisiv/ (adj)

رێگای پێده‌دات ، ده‌هیلێت /په‌میت/ permit /pəmit/ (v.)

رێگاده‌دات ، ده‌هیلێت ، ئیزن ده‌دات /ئه‌لاو/ allow /əlaʊ/ (v.)

رێپیدراو /ئه‌لاوه‌بل/ allowable /əlaʊəbl/ (adj.)

داواکردنی رێگاییدان (رخصة) asking permission:

ئه‌م یاسایانه‌ی لای خواره‌وه به‌کارده‌هینین بو رێگاییدان :

1-May I + base + com.?

2-Can I + base + com.?

3-I wonder if I could + base + com.

4-Do you mind if I + base + com.?

5- Would you mind if I + v.past + com.?

Examples:

1- Ask for permission to leave the classroom.

- May I leave the classroom?

- Can I leave the classroom?

- I wonder if I could leave the classroom.

- Do you mind if I leave the classroom?

- Would you mind if I left the classroom?

2- Ask your neighbour to permit you to use his phone.

- May I use your phone?

3- Ask Srood to permit you to use his computer for one year. Use: I wonder

- I wonder if I could use your computer for one hour.

4- Ask Jihad to permit you to borrow his pencil sharpener. Use: would.....mind

- Would you mind if I borrowed your pencil sharpener?

5- Ask Hemn for permission to use his mathematical instruments. Use: (do.....mind)

- Would you mind if I used your mathematical instruments.

Giving permission : رێگایپێدان (پۆخسەت پێدان)

لە کاتی کدا که (asking) بە (Can) یان (May) یان (wonder) بوو ئەوا رێگایپێدان بە یه کێک له م یاسایانه ی لای خواره وه ده بێت :

1- Yes, of course.

2-Yes, go ahead.

3-Certainly.

4-By all means. به هه موو دلنیا ییه که وه ، بکل تأکید /بای ئۆل میننزا /

به لام ئە گەر (asking) به ئەو یاسایانه کرابوو که برگی (mind) ی تیدایه ئەوا رینگا پیدان به یه کییک له م دوو یاسایه ی لای خواره وه ده بییت :

1-No, please do.

2-No, of course not.

Examples:

1-May I turn the T.V. off? Give permission

-Certainly.

2-Would you mind if I waited here for a while? Give permission

-No, of course not.

3-Do you mind if I go out? Give permission

-No, of course not.

4-Do you mind if I use your camera? Give permission

-No, of course not.

Refusing permission: رینگا پینە دان (روخسەت پینە دان)

ئەم دوو یاسایه ی لای خواره وه به کارده هینین بو رینگا پینە دان :

1-I'm sorry, but it's not possible.

2-I'd rather you didn't if you don't mind.

Notice: I'd rather = I would rather

Examples:

1-May I come a little late? Refuse permission

-I'm sorry, but it's not possible.

2-Your father refuses your permission to take the car. What would he say? Use (would rather)

-I'd rather you didn't if you don't mind.

Other examples:

1-You asked for permission to leave the classroom. Your teacher refused. What would he say to you?

-I'm sorry, but it's not possible.

2-Give your friend permission to use your bike.

-Certainly.

3-Ask your teacher for permission to use his dictionary.

-Can I use your dictionary?

-Would you mind if I use your dictionary?

4-Can I park here? Give permission

-Certainly.

5-Ask your teacher for permission to leave a little early. Use (would.....mind)

-Would you mind if I left a little early?

6-I wonder if I could leave the room. Refuse permission

-I'm sorry, but it's not possible.

7-Ask Tara's permission to borrow her raincoat. Use (do.....mind)

-Do you mind if I borrow your raincoat?

8-Ask your friend to permit you to borrow his dictionary. Use (would.....mind)

-Would you mind if I borrowed your dictionary?

9-Ask your teacher for permission to answer the question.

-Can I answer the question?

10-Ali asks for permission to use your phone.

A-Give permission

-Yes, of course.

B-Refuse permission

-I'm sorry, but it's not possible.

11-May I cross from here? Give permission

-Yes, go ahead.

12-Ask your friend's permission to use his calculator. He gives permission

-Can I use your calculator?

-Yse, of course.

13-You asked your boss for permission to leave the office early. He refused. What would he say?

-I'd rather you didn't if you don't mind.

14-Ask safeen to permit you to use his school bag.

-Can I use your school bag?

15-What will you say if your friend says: (Do you mind if I sit here?)

-No, please do.

16-Do you mind if I take tomorrow off? Refuse

-I'm sorry, but it's not possible.

17-May I leave now? Would.....?

-Would you mind if I left now?

18-Hozan asked his manager to permit him to leave the office early. Show how he would refuse.

-I'm sorry, but it's not possible.

19-Do you mind if I smoke a cigarette? Refuse permission

-I'm sorry, but it's not possible.

20-Ask for permission from your boss to take tomorrow off. Use (would-mind)

-Would you mind if I took tomorrow off?

21-Do you mind if I share your dish? Answer positively

-No, of course not.

22-Express how you would refuse permission.

-I'd rather you didn't if you don't mind.

ریزبەندی ڕووداوەکان ، تسلسل الأحداث /سیکوهنسیز/ /si:kwənsiz/ Sequences

دوو ڕیگا بە کاردەھێنری بۆ ریزکردنی ڕووداوەکان یان ھەنگاوەکان کە ئەمانەن :

ڕیگای یەکەم : ئەم ئامرازانە لای خوارەووە لە سەرەتای ڕستەووە بە کاردەھێنری بۆ دەستنیشان کردنی ریزبەندی ڕووداوەکان :

1-First (First of all) ئینجا ، پاشان 2-then یەکەم (پیش ھەموو شتیک)

3-next دواى ئەوه 5-later پاش ئەمه 4-after this دواتر، پاشان

6-after a while له هه مان کاتدا 7-at the same time پاش کهمیک

8-during this له کو تايیدا 9-finally له م ماوه یه دا

10-soon after that یه کسه ر دواى ئەوه

ئەم وشانەى سەرەوه پێیان دەوتری ئامرازه کانی بهستن مه بهست له به کارهینانیان ریزکردنی
پووداوه کانه له رسته دا ریزبوونیکی تهواو بهیپی کاتی پوودانی .

Example:

1-He began to read. He went to a bookshop. He entered his own room. He bought an interesting story. He came back to his house.
(Sequence, use: then, finally, first, later, after that)

-First he went to a bookshop then he bought an interesting story after that he came back to his house later he entered his own room and finally he began to read.

تیبینی ئەوه بکه که چون نمونه کانمان ریکخست ئەویش به گویره ی و اتاکانیان بویه زانینی
واتای رسته کان هوکاریکی زور گرنگه بو ریزبه ندی کردنی پووداوه کان ، وه ههروه ها ریزبه ندی
کردنی ئامرازه کانیش هه ر زور گرنگه و پيوسته به شیوازیکی راست ریزبه ندیان بو بکری.

2-Rearrange these steps to show sequences.

-He began to read. He went to a bookshop. He entered his study room. He bought a novel. Use: (first, then, next, finally)

-First he went to a bookshop then he bought a novel next he entered his study room finally he began to read.

رێگای دووهم : پرسیار دەکری بە شیوەی بەستنی دوو رسته بەیەکەو بەهۆی ئامرازەکانی بەیەکەو بەستنهوه که بەکاردهیترین له ریزبەندی رووداوەکان یان هەنگاوەکان ، وه ئه‌و ئامرازانه‌ش ئه‌مانه‌ن :

گروپی یه‌که‌م : ئەم ئامرازانه ده‌که‌ونه به‌رده‌م رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م ، وه ئامرازه‌کانیش بریتین له (after, when, as soon as, while, while, as) .

گروپی دووهم : ئەم ئامرازانه ده‌که‌ونه به‌رده‌م رسته‌ی رووداوی دووهم واته سەرەتای رسته‌ی رووداوی دووهم ، وه ئامرازه‌کانیش بریتین له (before, until, till) .

گروپی یه‌که‌م :

1- after له‌دوای ، بعد

وشه‌ی (after) ده‌که‌ویته سەرەتا و ناوه‌راستی رسته‌وه و به‌دوایدا رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م دیت :

1- له‌رانه‌بردوودا: فرمانی سەرەکی رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م ده‌بیت رانه‌بردووی ساده‌بیت که راسته‌وخۆ له‌دوای ئامرازه‌که‌وه دیت به‌لام فرمانی سەرەکی رسته‌ی رووداوی دووهم پێویسته‌ داهاتوو بیت.

2- نابیت شیوه‌ی داهاتوو به‌دوای ئامرازی (after) دا بیت ، وه ئه‌گه‌ر به‌و شیوه‌یه‌ بوو ئه‌وا پێویسته (shall) و (will) لایه‌بین و بیان س‌رینه‌وه و فرمانی سەرەکی رسته‌که‌ش دهنوسینه‌وه له‌سەر شیوه‌ی چاوگ ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌ یه‌کیک بوو له‌مانه (I, we, you, they, plural noun) ، وه ئه‌گه‌ر بکه‌ره‌که‌ی یه‌کیک بوو له‌مانه (he, she, it, singular noun) ئه‌وا (s) ی که‌سی س‌پیه‌م ده‌خه‌ینه‌سەر فرمانه‌ سەرەکییه‌که‌.

رسته‌ی رووداوی دووهم + future + رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م + After + simple present

3- له پابردوودا : پسته‌ی پووداوی یه‌که‌م که پاسته‌وخۆ به‌دوا‌ی (after) دا دیت پێویسته له‌سه‌ر شیوه‌ی پابردووی ته‌واو بیت (past perfect) یان له‌سه‌ر شیوه‌ی پابردووی ساده بیت (simple past) ، به‌لام پسته‌ی پووداوی دووهم پێویسته له‌سه‌ر شیوه‌ی پابردووی ساده بیت (simple past) .

پسته‌ی پووداوی دووهم + simple past + پسته‌ی پووداوی یه‌که‌م + past perfect After

پسته‌ی پووداوی دووهم + simple past + پسته‌ی پووداوی یه‌که‌م + simple past After

4- ئه‌م فرمانه یاریده‌ده‌رانه له پسته‌ی پووداوی یه‌که‌م لاده‌به‌ین ئه‌گه‌ر هه‌بوون :

(have to, has to, is going to, are going to, am going to)

5- هه‌موو وشه‌یه‌ک یان عیباره‌تیک که گوزارشت (تعبیر) بکات له (کات ، وقت) لاده‌برین وه‌کو ئه‌مانه‌ی لای خواره‌وه :

(first, then, later, next, earlier, today, before that, soon, after that, at four o'clock, suddenly, still.....etc.)

Examples:

1-She'll watch T.V. later. She'll do her homework. (after)

-She'll watch T.V. after she does her homework.

-After she does her homework, she'll watch T.V.

2-I finished studying. I went to bed. (after)

-After I finished studying, I went to bed.

-I went to bed after I finished studying.

3-Pasteur was able to examine germs. The microscope was invented. (after)

-Pasteur was able to examine germs after the microscope was invented.

4-Salar went out. He had finished writing the report. Sequence.

Use: after

-After Salar had finished writing the report, he went out.

5-I gave it to my teacher. I had finished the report. Use: after

-After I had finished the report, I gave it to my teacher.

2-when کاتیک ، عندما

وشەى (when) دەکەوێتە سەرەتا و ناوەرستی پستەوه و بەدوایدا پستەوى پووداوى یەكەم دیت :

1-لەرانه بردوودا: فرمانی سەرەکی پستەوى پووداوى یەكەم دەبیت رانه بردووی ساده بیت که راستەوخۆ لەدوای ئامرازەکەوه دیت بەلام فرمانی سەرەکی پستەوى پووداوى دووهم پێویستە داهاوو بیت.

2-نابیت شیوهی داهاوو بەدوای ئامرازى (when) دا بیت ، وه ئەگەر به و شیوهیه بوو ئەوا پێویستە (shall) و (will) لایبەین و بیان سڕینهوه و فرمانی سەرەکی پستەکەش دەنوسینهوه لەسەر شیوهی چاوگ ئەگەر بکەرەکه یەکیک بوو لەمانه (I, we, you, they, plural noun) ، وه ئەگەر بکەرەکهی یەکیک بوو لەمانه (he, she, it, singular noun) ئەوا (s) ی کهسى سێپهه دەخهینه سەر فرمانه سەرەکیه که.

پستەوى پووداوى دووهم future + پستەوى پووداوى یەكەم When + simple present

3-لەر ابردوودا : پستەوى پووداوى یەكەم که راستەوخۆ بەدوای (when) دا دیت پێویستە لەسەر شیوهی رابردووی تەواو بیت (past perfect) یان لەسەر شیوهی رابردووی ساده بیت (simple past) ، بەلام پستەوى پووداوى دووهم پێویستە لەسەر شیوهی رابردووی ساده بیت (simple past) .

پستە ی ڤووداوی دووهم + simple past + پستە ی ڤووداوی یە کەم when + past perfect

پستە ی ڤووداوی دووهم + simple past + پستە ی ڤووداوی یە کەم when + simple past

4-ئەم فرمانە یاریدەدەرانە لە پستە ی ڤووداوی یە کەم لادەبەین ئەگەر هەبوون :

(have to, has to, is going to, are going to, am going to)

5-هەموو وشە یە ک یان عیبارە تیک کە گوزارشت (تعبیر) بکات لە (کات ، وقت) لادەبرین وە کۆ

ئەمانە ی لای خوارە وە :

(first, then, later, next, earlier, today, before that, soon, after that, at four o'clock, suddenly, still.....etc.)

Examples:

1-I'll go out. The rain will stop. (when)

-I'll go out when the rain stops.

-When the rain stops, I'll go out.

2-You have to go post office today. You'll post letters then. Use (when)

-When I go to the post office, I'll post letters.

3-The conference ended at 10 in the evening. All the participants left the hall. (when)

-When the conference ended, all the participants left the hall.

3-as soon as هەر کە ، حالما

بەرگە ی (as soon as) دە کە وێتە سەرەتا و ناوە پراستی پستە وە و بەدوایدا پستە ی ڤووداوی

یە کە م دیت :

1- لەرانه بردوودا: فرمانی سەرەکی رستهی روودوای یەكەم دەبیت رانه بردووی سادە بیت كە راستەوخو له دوای ئامرازەكەوه دەیت بەلام فرمانی سەرەکی رستهی روودوای دووهم پێویستە داهاوو بیت.

2- نابیت شیوهی داهاوو بەدوای ئامرازی (as soon as) دا بیت ، وه ئەگەر به و شیوهیه بوو ئەوا پێویستە (shall) و (will) لابەین و بیان سڕینهوه و فرمانی سەرەکی رستهكەش دەنوسینهوه لەسەر شیوهی چاوگ ئەگەر بکەرەكە یەكێك بوو لەمانە (I, we, you, they, plural noun) ، وه ئەگەر بکەرەكە یەكێك بوو لەمانە (he, she, it, singular noun) ئەوا (s) ی كەسی سێیەم دەخەینە سەر فرمانە سەرەکییەكە.

رستهی future + رستهی روودوای یەكەم As soon as + simple present
روودوای دووهم

3- لە رابردوودا : رستهی روودوای یەكەم كە راستەوخو بەدوای (as soon as) دا دیت پێویستە لەسەر شیوهی رابردووی تەواو بیت (past perfect) یان لەسەر شیوهی رابردووی سادە بیت (simple past) ، بەلام رستهی روودوای دووهم پێویستە لەسەر شیوهی رابردووی سادە بیت (simple past) .

رستهی simple past + رستهی روودوای یەكەم As soon as + past perfect
روودوای دووهم

رستهی simple past + رستهی روودوای یەكەم As soon as + simple past
روودوای دووهم

4- ئەم فرمانە یاریدەدەرانه لە رستهی روودوای یەكەم لادەبەین ئەگەر هەبوون :

(have to, has to, is going to, are going to, am going to)

5- هەموو وشەیهك یان عیبارەتێك كە گوزارشت (تعبیر) بكات لە (كات ، وقت) لادەبرین وهكو ئەمانە ی لای خوارەوه :

(first, then, later, next, earlier, today, before that, soon, after that, at four o'clock, suddenly, still.....etc.)

Examples:

1-The bell is going to ring. Then all the pupils will go home.
(sequence, use : as soon as)

-As soon as the bell rings, all the pupils go home.

-All the pupils go home as soon as the bell rings.

2-You are going to get some money from your father. You'll pay Ali back. Use (as soon as)

-As soon as I get some money from my father, I'll pay Ali back.

3-She is going to have her lunch. Soon after that she'll have a nap.

-As soon as she has her lunch, she'll have a nap.

4-The pupils stood up. The teacher came in. (as soon as)

-As soon as the teacher came in, the pupils stood up.

4-while, as کاتیک، بینما

ئه‌م دوو ئامرازه‌ش له سه‌ره‌تا و ناوه‌راستی رسته‌دا به‌کارده‌هینرین له‌به‌رده‌م رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م، وه هه‌مان وتا و هه‌مان به‌کاره‌ینانیه‌یه، وه رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م پێویسته له‌سه‌ر شیوه‌ی رابردووی به‌رده‌وام بێت (past continuous) وه رسته‌ی رووداوی دووهم پێویسته له‌سه‌ر شیوه‌ی رابردووی ساده بێت واته (simple past)، وه ئه‌گه‌ر رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م له‌سه‌ر شیوه‌ی رابردووی به‌رده‌وام نه‌بوو ئه‌وا پێویسته بیخه‌ینه سه‌ر ئه‌و شیوه‌ی رابردووی به‌رده‌وام.

رووداوی دووهم + simple past + رووداوی یه‌که‌م While, As + past continuous

-While we were having lunch, they visited us.

تیبینی : ئەگەر فرمانی سەرەکی ڕووداوی یەكەم یەكێک بوو لە دوو فرمانی (was, were) ئەوا لەکاتی بەیەكەو بەستنی دوو ڕستەکەدا نایان گۆڕین بو شیوەی بەردەوام ، واتە ڕستەکە وەکو خۆی دەنوسینەو لەدوای ئامرازە بەکارهاتوووەکەو.

Examples:

1-Jessica escaped. Her father was away. (while)

-Jessica escaped while her father was away.

2-Portia asked Lorenzo and Jessica to manage the mansion. Portia was away. Use (as)

-Portia asked Lorenzo and Jessica to manage the mansion as Portia was away.

تیبینی : بو ئامرازی (while) ڕێدەکەوئیت لە ڕسیاردا ، دوو ڕستەکە هەردووکیان ڕابردووی سادەن و داواکات بە هۆی ئامرازی (while) هەو بەیەكەو بەستری ، کە ڕیویستە ڕستەیهکیان ڕیتی بیت لە ڕووداوی یەكەم و ڕستەکە ی تر ڕیتی بیت لە ڕووداوی دووهم ، وە ئەو ڕستەیهی کە ڕووداوی یەكەمە دەیکەینە سەر شیوەی ڕابردووی بەردەوام واتە دەیکەینە سەر شیوەی ئەم یاسایە (s. + (was, were) + v.ing + com.) ، وە لەم حالەتەدا ڕیویستە بزانی کە هەندیک فرمان شیوەی بەردەوامی نییە واتە شیوەی (v.ing) یان نییە وە ئەو فرمانانە ڕیان دەوتری (verbs of short duration) واتە فرمانی ماوہ کورت ، وە هەندیک نمونە لەسەر شیوەی فرمانە ماوہ کورتەکان ڕیتین لەمانە ی لای خوارەوہ :

1-He **lost** control of the car.

2-He **had** an accident.

3-My father **arrived**.

4-The bell **rang**.

5-He fell asleep.

6-We **met** him.

7-A car **hit** him.

8-She **switched on** the radio.

9-He **switched off** the radio.

10-The light **went out**.

11-It **began** to rain.

12-She **fell** down.

13-He **came** by his car.

به‌لام ئەم فرمانانە ی خوارەووە شیوەی بەرده‌وامان هه‌یه‌ واته‌ شیوەی (v.ing) یان هه‌یه‌ وه‌ ئەو فرمانانە پێیان ده‌وتری (verbs of long duration) واته‌ فرمانی ماوه‌ درێژ، وه‌ هه‌ندیک نمونه‌ له‌ سه‌ر شیوەی فرمانه‌ ماوه‌ درێژه‌کان بریتین له‌ مانه‌ی لای خوارەووە :

(cross, listen, drive, discuss, climb, study, write, watch, walk, wait, read, paint, try, do, go, talk, return, prepare, sing, wash, eat, sit, come...etc.)

Examples:

1-He did his homework. The bell rang. (while)

-While he was doing his homework, the bell rang.

2-The light went out. We watched T.V. (as)

-The light went out as we were watching T.V.

3-The visitors arrived. I listened to the news. (while)

-The visitors arrived while I was listening to the news.

4-The teacher discussed the matter. The headmaster entered the class. (as)

-As the teacher was discussing the matter, the headmaster entered the class.

5-We met Hemn. We returned home. (while)

-We met Hemn while we were returning home.

تێبینی : له هەندیک پرسیاردا پستە ی ڕووداوی یە کەم دوو فرمانی تێدایە ، لەم حالەتەدا فرمانی دوو دەکری بە شیوەی بەر دەوام و فرمانی یە کەم فەرماؤش دەکەین و ناینوسینەو.

Examples:

1-I turned the radio on and listened to the news. Some friends arrived. (while)

-While I was listening to the news, some friends arrived.

2-I went to the bus stop and waited. Then my friend came by his car and gave me a gift. (as)

-As I was waiting at the bus stop, my friend came by his car and gave me a gift.

گروپی دووهم :

1-before له پێش ، قبل

ئەم ئامرازە دەکەوێتە پێش پستە ی ڕووداوی دووهم یان بە واتایەکی تر لەدوای ئەم ئامرازەو پستە ی ڕووداوی دووهم دێت ، وە دەکەوێتە سەرەتا یان ناوەرستی پستەو .

ئەم ئامرازە بۆ شیوەی رانه بردوو بەم شیوەیە :

-Before + پستە ی ڕووداوی یە کەم + پستە ی ڕووداوی دووهم
(داهاتووی سادە) (رانه بردووی سادە)

Example:

-The train is going to leave 6 o'clock. You will be at the station.
(sequence, use: before)

-Before the train leaves, I will be at the station.

تێبینی : پێویستە راستییەکان هەمیشە بە شیوەی رانەبردووی سادە گوزارشتیان لێبکری.

Example:

-we go to bed. We wash our teeth. (sequence, use: before)

-Before we go to bed, we wash our teeth.

ئەم ئامرازە بۆ شیوەی رانەبردووی بەم شیوەیە :

-Before +	پستەي پووداوي دووهم (رانەبردووی سادە) Simple past	+	پستەي پووداوي يەكەم (رانەبردووی سادە یان رانەبردووی تەواو) simple past or past perfect
-----------	---	---	--

Examples:

1-Ari had prepared himself. Ari entered the exam hall. (sequence, use: before)

-Ari had prepared himself before he entered the exam hall.

-Before Ari entered the exam hall, he had prepared himself.

2-Chro went to England. Chro studied English. (sequence, use: before)

-Chro studied English before she went to England.

-Before Chro went to England, she studied English.

هه‌تا ، هه‌تاوه‌کو ، حتی 2-until, till

-ئهم ئامرازه (until) هه‌میشه ده‌که‌ویته ناوه‌پاستی رسته‌وه و به‌دوایدا رسته‌ی رووداوی دووهم دیت.

ئهم ئامرازه بو شیوه‌ی رانه‌بردوو به‌م شیوه‌یه :

- رسته‌ی رووداوی دووهم + (until, till) + رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م
(رانه‌بردووی ساده) (داهاتوو یان فه‌رمان کردن (أمر))

Examples:

1-She'll arrive late. I'll wait. (until)

-I'll wait until she arrives.

2-We shall not go out. The train is going to stop. (until)

-We shall not going out until the train stops.

3-We are not leaving. They phone us. Use: until

-We won't leave until they phone us.

ئهم ئامرازه بو شیوه‌ی رانه‌بردوو به‌م شیوه‌یه :

- رسته‌ی رووداوی دووهم + (until, till) + رسته‌ی رووداوی یه‌که‌م
(رانه‌بردووی ساده) (رانه‌بردووی ساده)

Example:

-I waited for my friend. School was over at 12 o'clock. (until)

-I waited for my friend until school was over at 12 o'clock.

تیبینی : ئەگەر هەردوو پستە که رانه بردوو بیت ، ئەوا پێویستە پستە ی رووداوی یە که م بگۆرین
بو داها تووی سادە.

Example:

-The pupils are sitting in the class. The bell is going to ring. (until)

-The pupils will sit in the class until the bell rings.

Other example:

1-He had sold his old car. He bought a new one. (before)

-Before he bought a new one, he had sold his old car.

2-Wait. The bus will come. (till)

-Wait till the bus comes.

3-My friend called me. I was writing some notes. (sequence)

-My friend called me while I was writing some notes.

4-The letters were sent. The letters had been typed. (after)

-After the letters had been typed, the letters were sent.

5-The judge is going to study the case. The judge will announce the sentence. (after)

-After the judge studies the case, it will announce the sentence.

6-The rain will stop. Let's wait. (until)

-Let's wait until the rain stops.

7-You told me. I heard nothing of what happened. (until)

-I heard nothing of what happened until you told me.

8-Her face glowed with joy. She saw him. (when)

-Her face glowed with joy when she saw him.

9-You are going to cross the street. You have to look left and right. (before)

-Before you cross the street, you will look left and right.

10-My father will finish his speech. We will stay here. (until)

-We will stay here until my father finishes his speech.

11-I fell down. I was climbing the tree. (while)

-While I was climbing the tree, I fell down.

12-We have breakfast. We wash our faces. (before)

-Before we have breakfast, we wash our faces.

13-She was reading a magazine. I met her. (sequence)

-While she was reading a magazine, I met her.

14-The programme will end at 10 o'clock. Then he will come. (as soon as)

-As soon as the programme ends at 10 o'clock, he will come.

15-I'll finish my work at 11 o'clock tonight. Then I'll go to bed. (after)

-I'll go to bed after I finish my work.

16-A blind beggar tried to cross the street. A car hit him. (as)

-As a blind beggar was trying to cross the street, a car hit him.

17-Lorenzo and Gratiano returned home. They met Launcelot. (Use : as)

-As Lorenzo and Gratiano were returning home, they met Launcelot.

18-I'll post my letter. I'll go to the post office. (Use : when)

-When I go to the post office, I'll post my letter.

19-We shall stay in the library. Soon after that the rain is going to stop. (until)

-We shall stay in the library until the rain stops.

20-We are going to buy a fruit and vegetable. We will go for a picnic. Use : as soon as

-As soon as we buy fruit and vegetable, we will go for a picnic.

21-He is going to receive some money from his parents. He'll pay his friend back then. (Sequence, use: as soon as)

-He'll pay his friend back as soon as he receive some money from his parents.

22-He drove fast. He lost control of the car. (while)

-He lost control of the car while he was driving fast.

23-The soldiers had been trained. They were sent to fight. (after)

-The soldiers were sent to fight after they were trained.

24-Adnan came back. I waited for him. (sequence, use: until)

-I waited for Adnan until he came back.

25-Bassanio and Portia talked together. Gratiano and Nerissa entered the hall. (Use : as)

-Bassanio and Portia talked together as Gratiano and nerissa were entering the hall.

26-I was watching the football match. It began to rain. (sequence)

-It began to rain while I was watching the football match.

27-The lame beggar tried to cross the road. A bicycle hit him. (while)

-A bicycle hit the lame beggar while he was trying to cross the road.

28-Aveen is going to arrive. We are going to stay here. (until)

-We will stay here until Aveen arrives.

29-He is going to arrive. Then he is going to tell us all about the match. (sequence, use : as soon as)

-As soon as he arrives, he will tell us all about the match.

30-First, she entered the room. Then Huda swept the floor. (sequence, use : as soon as)

-she entered the room as soon as Huda swept the floor.

31-I tried to do my homework last night. Light went out. Sequence, use : while.

-Light went out while I was trying to do my homework last night.

32-You'll study the report before she types it. After.....

-After you study the report, she will type it.

33-Zeki will visit them. First, he will finish his work. (before)

-Before Zeki visits them, he will finish his work.

34-I waited for bus. Ali came by. (sequence, use : as)

-As I was waiting for bus, Ali came by.

35-Some friends visited me. I studied. (while)

-While I was studying, some friends visited me.

36-We are going to have lunch. Then we wash our hands. (before)

-Before we have lunch, we wash our hands.

37-Keep quiet. The teacher will return soon. (sequence, use : until)

-Keep quiet until the teacher returns.

38-She did her homework. The light went out. (sequence, use : while)

-While she was doing her homework, the light went out.

39-I buy a car. I have a driving licence. (sequence, use : as soon as)

-As soon as I buy a car, I'll have a licence.

40-I was walking in the street. I ran into an old friend. (sequence, use : while)

-while I was walking in the street, I ran into an old friend.

41-He was sentenced to death. He had been proved guilty. (sequence, use : after)

-After he had been proved guilty, he sentenced to death.

42-Rearrange these steps to express sequences:

-Gradually they began to grow. He bought a few orange trees. He went to the farm. He planted and watered them. Use : (finally, first, next and then)

-First, he bought a few orange tress then he went to the farm next he planted and watered them and finally they began to grow.

43-It will get dark. The children will play. (use : until)

-The children will play until it gets dark.

44-He had a puncture in one of the tyres of his car. He drove home. Use : (as)

-He had a puncture in one of the tyres of his car as he was driving home.

45-After we had planted the flowers. We watered them. Use : (before)

-Before we watered the flowers, we had planted them.

46-The bus will arrive after that. She is going to rest in the shade. Use : (until)

-She will rest in the shade until the bus arrives.

47-The man painted the wall. He split a bucket of paint on the ground. Sequence, use : (while)

-The man split a bucket of paint on the ground while he was painting the wall.

دژ بەیەک ، جیاوازه له ، التناقض /کۆنتراست/ (n.) Contrast/kontra:st/

جیاوازی دەردهخات /کهنتراست/ (v.) Contrast/kəntra:st/

ئەم جوۆره پستانه پیک دین له دوو پستهی دژبهیهک که پێچهوانه یی کهترن له واتادا ، ئەم جوۆره پستانه پیکدین له دوو پسته که یهکیان پیی دهوتری (پستهی بنەرەتی) و ئەوهی تریان پیی دهوتری پستهی دژ (پستهی چاوه‌پروان نه‌کراو) (unexpected sentence) ، وه ئەم دوو پستهیه ده‌به‌سترین به‌یه‌که‌وه به هۆی یه‌کیک له ئامرازه‌کانی دژ به‌یه‌ک .

گروپی یه‌که‌م : بریتییه له سێ ئامراز که بریتین له (but) واته (به‌لام) ، وه (yet, however) واته (له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا) ، وه ئەم ئامرازانه ده‌که‌ونه ناوه‌راستی پسته‌که و به‌دوایاندا پستهی (دژ) ده‌نوسری.

پستهی دژ + (but, yet, however) + پستهی بنەرەتی

Main sentence

Unexpected sentence

تییینی : رسته سەرەکییە که جیادەکەینەو له رستهی دژ به هۆی (فاریزه) وه واته (,) به لام له کاتی به کارهینانی (yet, however) دا (نیمچه فاریزه) واته (;) واته (semicolon) به کاردههینین ، وه هیچ کام له رستهکان دهستکاری ناکهین.

Examples:

1-He studied hard. He failed. (but)

-He studied hard, but he failed.

2-She was lazy. She passed the exam. (yet)

-She was lazy; yet she passed the exam.

3-They swam in the river. The weather was cold. (however)

-They swam in the river; however the weather was cold.

4-Dara ran fast. Dara lost the race. (but)

-Dara ran fast, but he lost the race.

5-My brother didn't catch the bus. My brother woke up early. (yet)

-My brother didn't catch the bus; yet he woke up early.

6-We drove fast. There was a heavy crowd. Contrast, use: (yet)

-We drove fast; yet there was a heavy crowd.

گروپی دووهم : بریتییە له سی ئامراز که بریتین له (despite the fact) واته (سەرەپای ئه و راستییەش) ، وه (although, though) واته (هەرچهنده) ، وه ئه م ئامرازانه دهکهونه ناوه راستی رسته وه یان سەرەتای رسته وه و به دوایاندا رستهی (بنەرەتی) ده نوسری.

رستهی بنەرەتی + (despite the fact, although, though) + رستهی دژ

Unexpected

main sentence

sentence

(despite the fact, although, though) + رستهی بنەرەتی + رستهی دژ

main sentence unexpected sentence

Examples:

1-She couldn't pass the exam. She studied hard. (although)

-Although she studied hard, she couldn't pass the exam.

2-He has a headache. He refuses to take an aspirin. (though)

-Though he has a headache, he refuses to take an aspirin.

3-Ari is driving very fast. The road is unsafe. (although)

-Ari is driving very fast although the road is unsafe.

4-He is a good runner. Lezan can't win the prize. (although)

-Although Lezan is a good runner, he can't win the prize.

گروپی سییەم : بریتییه له دوو ئامراز که بریتین له (in spite of, despite) واتە

(سەرەپای)، وە ئەم ئامرازانە دەکەوێت ناوەرپاستی رستهوه یان سەرەتای رستهوه و بەدوایاندا

رستهی (بنەرەتی) دەنوسرێ کە بە شیوەی عیبارەتە واتە (گرێ) یە واتە نیمچە رستهیه یان گرێ

ی ناوییه ، وە ئەگەر رستهی بنەرەتی بە شیوەی رستهبوو واتە گرێ نەبوو ئەو کاتە پێویستە

بیگۆرین بو عیبارەت ، وە هەنگاوەکانی گۆرینی رستهی بنەرەتی بو برگە ی ناوی ئەمانەن :

1-له رستهی بنەرەتیدا بکەر دەگۆرین بو راناوی خۆیهتی (تملک) وەکو :

ژمارە	پیش گۆرینی	دوای گۆرینی بکەر بو راناوی خۆیهتی
1	I	my
2	he	his

3	she	her
4	it	its
5	we	our
6	you	your
7	they	their
8	Hemn	Hemn's

-پاشان فرمانی سەرەکی رسته بنەرەتییه که دهگۆرین بو شیوهی (ing) و پاشان پاشماوهی رسته که دنوسینه وه ئەگەر هه بوو.

-وه ئەگەر فرمانی سەرەکی رستهی بنەرەتی بریتی بوو له (verb to be) ئەوا پێویسته بیگۆرین بو (bing) ، وه (verb to be) ش بریتییه له یهکیک له م پینج دانەیه (am, is, was, were, are).

-وه ئەگەر رستهی بنەرەتی به عیبارەتی (there + verb to be) دەستی پیکردبوو ، ئەوا له وکاتەدا له دواى به کارهینانی (in spite of, despite) هوه برگه ی (there + verb to be) لاده بهین و (in spite of, despite) دهخهینه جیگای.

-وه ئەگەر رستهی بنەرەتی فرمانی سەرەکی تیدا بریتی بوو له (verb to have) ئەوا له وکاتەدا دهتوانین بکه و فرمانی (verb to have) لابهین ، وه یان ههروهکو ههنگاوهکانی پیشوو بکه دهگۆرین بو جیناوی خویهتی و فرمانی (verb to have) یش دهخهینه سەر شیوهی (ing) و دواى ئەوه ئەگەر پاشماوهی رسته هه بوو دهنوسینه وه.

رستهی بنەرەتی (عیبارەت) + (in spite of, despite) + رستهی دژ

رستهی دژ + رستهی بنەرەتی (عیبارەت) + (in spite of, despite)

Examples:

1-He came to school. He was ill. (in spite of)

-He came to school in spite of his being ill.

-He came to school in spite of his illness.

2-I came early. I couldn't meet him. (despite)

-Despite my coming early, I couldn't meet him.

3-He has a toothache. He doesn't see a dentist. (in spite of)

-In spite of his having a toothache, he doesn't see a dentist.

-In spite of a toothache, he doesn't see a dentist.

4-The road is unsafe. He is driving fast. (despite)

-Despite the unsafe road, he is driving fast.

5-There was a traffic jam. He arrived early. (in spite of)

-In spite of the traffic jam, he arrived early.

6-Despite his guilt, he was set free. (although)

-Although he was guilty, he was set free.

7-He can't carry the box in spite of his strength. (yet)

-He is strong; yet he can't carry the box.

8-They went for a picnic despite the cold. (but)

-It was cold, but they went for a picnic.

9-Jessica was in love with Lorenzo; yet she couldn't marry him.

Use: (in spite of)

-In spite of Jessica's being in love with Lorenzo, she couldn't marry him.

10-No one trusts Aram. He is honest. Use: in spite of

-No one trusts Aram in spite of his being honest.

11-He went on working. Dyari was tired. Contrast. Use: (despite)

-Dyari went on working despite his being tired.

تیبینی : له و سێ نمونه‌یهی کۆتاییدا دەرده‌که‌وێت که پێویسته فی‌ری ئه‌وه بیهن که نه‌ک هه‌ر رسته بگۆرین بو عیباره‌ت به‌لکو ده‌بی‌ت فی‌ری ئه‌وه‌ش بیهن که عیباره‌تیش بگۆرین بو رسته ، واته ئه‌گه‌ر رسته‌یه‌ک به (in spite of) به‌سترابوو به‌یه‌که‌وه چۆن بیگۆرین بو به‌ستن به‌یه‌که‌وه به (yet) یان (although) ، سه‌رنجی ئه‌م روونکردنه‌وانه‌ی لای خواره‌وه ده :

1- ئه‌گه‌ر ناوه‌که یان عیباره‌ته‌که بریتی بوو له (raining) کاتی‌ک ده‌یگۆرین بو رسته ده‌بی‌ت بیگۆرین بو (it is raining) یان (it was raining) به‌گویره‌ی کاتی رسته‌که بو نمونه :

-We went out in spite of raining. (although)

-We went out although it was raining.

له و نمونه‌یهی لای سهره‌وه‌دا وشه‌ی (raining) که له‌گه‌ل (in spite of) به‌کارهاتوو ه بریتیه له (ناو) ، به‌لام ئه‌و (raining) ه‌ی که به‌دوای (although) دا هاتوو ه بریتیه له فرمانیکی به‌رده‌وام.

2- ئه‌گه‌ر عیباره‌ته‌که پیکهاتبوو له (ناویک) یان (راناویکی خویه‌تی) و به‌دوایدا ناویکی ترهات به‌مه‌رجیک ناوی دووهم بتوانرئ ئاوه‌لناوه‌که‌ی ده‌ربه‌ینرئ ، ئه‌وا به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه ده‌کرئ به‌رسته :

(verb to be) + adj. + بکه‌ر

Example:

-Shylock hated Antonio despite Antonio's kindness. Use : (yet)

-Antonio was kind; yet Shylock hated him.

3- ئه‌م عیباره‌تانه‌ی لای خواره‌وه‌ش به‌و شیوه‌یه‌ی ده‌گۆرین بو رسته :

ژماره	عیباره‌ت یان گری‌ی ناوی	گۆرینی بو رسته
1	his guilt	he is guilty he was guilty
2	her carelessness	she is careless

		she was careless
3	their playing	they play they played
4	their poorness	they are poor they were poor
5	his studying hard	he studies hard he studied hard
6	unsafe road	the road is unsafe the road was unsafe
7	his fever	he has a fever he had a fever
8	traffic jam	there is a traffic jam there was a traffic jam
9	speed limit	there is a speed limit there was a speed limit
10	his headache	he has a headache he had a headache

Other examples:

1-She couldn't do it. Her trying best. (in spite of)

-She couldn't do it in spite of her trying best.

2-He had a headache. He didn't see his doctor. (despite)

-Despite his headache, he didn't see his doctor.

3-Shylock's refusal. Jessica and Lorenzo got married. (contrast)

-In spite of Shylock's refusal, Jessica and Lorenzo got married.

4-It was very cold. They spent the weekend on the beach.
(contrast, use : although)

-Although it was very cold, they spent the weekend on the beach.

5-He is suffering from a terrible toothache. He refused to see his dentist. (despite)

-Despite his suffering from a terrible toothache, he refused to see his dentist.

6-He ran very fast; yet he lost the race. Contrast, use : (despite, but)

-Despite his running fast, he lost the race.

-He ran very fast, but he lost the race.

7-Bassanio was poor. He competed with the other rich suitors. (despite)

-Bassanio competed with the other rich suitors despite his being poor.

8-In spite of his poverty, he could afford to buy a car. Use : although

-Although he was poor, he could afford to buy a car.

9-Many people like him. I doubt his honesty. (although)

-Although many people like him, I doubt his honesty.

10-I got to my office early. There was a traffic jam on the way. (in spite of)

-In spite of the traffic jam on the way, I got to my office early.

11-He went out for a walk. There was a heavy rain. (in spite of)

-In spite of the heavy rain, he went out for a walk.

12-She refuses to call a doctor. She has a bad fever. (yet)

-She has a bad fever; yet she refuses to call a doctor.

13-He is a good player. Haitham cannot score a goal. (however)

-In spite of raining, she washed the clothes.

24-They put on heavy clothes. The weather was warm. (despite)

-They put on heavy clothes despite the warm weather.

25-Linda did her best. She couldn't manage the business. (despite)

-Despite Linda's doing her best, she couldn't manage the business.

26-He has a fever. He doesn't take medicine. (in spite of)

-In spite of his having a fever, he doesn't take medicine.

27-He sold it at a good price. The car was smashed. (in spite of)

-He sold it at a good price in spite of the smashed car.

28-He drove very fast. There was a speed limit on the road. (despite)

-He drove very fast in spite of the speed limit on the road.

29-The road was muddy. He arrived in time. (in spite of)

-In spite of the muddy road, he arrived in time.

30-In spite of her beauty, she didn't attract people. (although)

-Although she was beautiful, she didn't attract people.

31-They don't buy a new house. They are very rich. Contrast, use : despite

-They don't buy a new house despite their being very rich.

32-He has a bad fever. Samir refuses to call a doctor. Contrast, use : despite

-Despite Samir's having a bad fever, he refuses to call a doctor.

33-Aras lost the game despite being a good player. (yet)

-Aras lost the game; yet he was a good player.

34-Botan left early. He couldn't get the office in time. (despite)

-Despite Botan's leaving early, he couldn't get the office in time.

35-In spite of being cheap, she couldn't buy the radio. (although)

-Although the radio was cheap, she couldn't buy it.

36-She cried bitterly. She was happy. Contrast, use : in spite of

-In spite of her crying bitterly, she was happy.

37-She washed the shirt twice. The stain couldn't come out.
(although)

-Although she washed the shirt twice, the stain couldn't come out.

Stain/stein/ : پەلە /ستەین/

Come out/km avt/ : لایدەبات ، نایهیلێت /کەم ئاوت/

38-The child kept crying. He was given a nice toy. Contrast, use :
however

-The child kept crying however he was given a nice toy.

39-Ali tried hard. He couldn't score a goal. Use : in spite of

-In spite of Ali's trying hard, he couldn't score a goal.

40-Tavga washes the clothes. The heavy rain. Contrast

-Although the rain is heavy, Tavga washes the clothes.

41-He tried to start the machine. He failed. Contrast, use :
(however)

-He tried to start the machine however he failed.

42-The pupils did well. The examination was difficult. Contrast,
use : (despite)

-The pupils did well despite the difficult examination.

43-Despite his wealth, he doesn't spend on himself. Use: although

-Although he is wealthy, he doesn't spend on himself.

44-Ali is too old. He continues working hard. Contrast, use: although

-Although Ali is too old, he continues working hard.

45-Huda dared to talk to her father about love despite his anger. (although)

-Huda dared to talk to her father although he is angry.

46-In spite of his wealth he is miser.

-Though.....

-Though he is wealthy, he is miser.

47-She was unhappy. She succeeded. Use: (in spite of)

-She was unhappy in spite of her success.

48-In spite of being in love with her cousin, she can't marry him. Use: (although)

-Though she is in love with her cousin, she can't marry him.

49-He didn't get high marks. He was clever.contrast. use: (despite)

-He didn't get high marksdespite his being clever.

گە یشتنه ئە نجام - الأستنتاج - Drawing conclusion

1-بۆ کاتی رانه بردوو : یاساکهی به م شیوه یه ی لای خواره وه یه بو گوزارشتکردن له گە یشتنه
ئە نجام :

(. (v.ing, adj.) , جار و مجرور , بکه‌ر + must be +

Examples:

1-It is midnight. Dana is switching the light off. (Express conclusion). Use (going to bed)

- He must be going to bed.

2- Hemn is in the library. Express conclusion, use (reading a book)

- He must be reading a book.

3-Sana is in her room. Conclusion, use: must be

-She must be in her room.

4-Bana is in the library. Conclusion. Use the prompts: (doing her homework)

-She must be doing her homework.

5-Firdaws is in her room. Conclusion. Use the prompt: (doing her homework)

-She must be doing her homework.

6-Rawand smiles today. Conclusion. Use: (happy)

-He must be happy.

7-Aram is in the garden. Conclusion. Use: (watering the flowers)

-He must be watering the flowers.

تیبینی : هه‌ندی‌ک نمونه و شیوه له‌سه‌ر (جار و مجرور) بو زیاتر تیگه‌یشتن :

(in trouble , in love , in the hall , in a hurry , in the garden , in the room , etc.) .

تییینی / هەندیک جار خۆی زانیارییه که مان دەداتی ، ئەگەر (base) بوو ئەوا دەیکەین به
(v.ing)

Examples:

1-Ari seems tired. Express conclusion. Use : (work overtime)

-He must be working overtime.

2-She is still studying. (conclusion, use: (have an exam)

-She must be having an exam.

تییینی / ئەگەر ئەو زانیارییهی که له پرسیاره که دا پیمان دەدات به ئاوەلناو (adj.) دەستی
پیکردبوو ئەوا وهکو خۆی له پرسیاره که دا دەینوسینه وه .

Examples:

1-Saz is absent today. (conclusion. Use: ill)

-She must be ill.

2-Why don't we see Aram any longer? (conclusion. Use: angry with us)

-He must be angry with us.

3-They are worried and frightened. (conclusion. Use: in trouble)

-They must be in trouble.

4-He looks depressed. (conclusion. Use: in love)

-He must be in love.

5-My father is not in his room. (conclusion. Use: (in the hall)

-He must be in the hall.

تییینی / یه کیک له م سێ یاسایه ی خواره وه به کارده هینری بو گوزارشت کردن (تعبیر) له
گه یشتنه ئەنجام :

-I can tell by the + (ناو)

-It is obvious from the + (ناو)

-It is clear from the + (ناو)

یه کیک له و سی یاسایه ی سهره وه به کارده هیئین ئه گهر پرسیار کرابوو به یه کیک له م سی
شیوه یه ی لای خواره وه :

-How do you know? چۆن ده زانیت؟

-How can you tell? چۆن ئه توانی پی (پیمان) بلیت؟

-How can you be sure? چۆن ده توانیت دلنیا بیت؟

Examples:

1-How do you know that it is sugar not salt? (use: taste)

-I can tell by the taste.

-It is obvious from the taste.

-It is clear from the taste.

2-How can you tell that it is wig and her own hair? (use: look)

-I can tell by look.

3-How can you be sure it is lorry not small car? Conclusion, use:
sound

-It is obvious from the sound.

-It is obvious from its sound.

4-How do you know that Aso is angry today? Conclusion, (use:
speech)

-I can tell by the speech.

-It is obvious from the speech.

تیبینی / ئەگەر لە پرسیارە کەدا (ناو) هکە ی نەدا بوو بو ئەو هی لە یاساکەدا بە کاری بهینین
پیویستە ئەم خالانە ی لای خوارەو ه جیبە جی بکەین :

1- ئەگەر شتییک لە ریگای (شیو ه) وه بگهینه ئەنجام (استنتاج بکری) ئەوا (by the shape)
بە کار دەهینین.

Example:

-How do you know that this is rectangle and not triangle? Draw conclusion

-It is clear from the shape.

2- ئەگەر شتییک لە ریگای (بو ن) وه بگهینه ئەنجام (استنتاج بکری) ئەوا (by the smell)
بە کار دەهینین.

Example:

-How can you be sure that this is alcohol?

-It is obvious from smell.

-I can tell by the smell.

3- ئەگەر شتییک لە ریگای (تام) وه بگهینه ئەنجام (استنتاج بکری) ئەوا (by the taste)
بە کار دەهینین.

Example:

-How can you This is salt and not sugar? Conclusion

-I can tell by the taste.

4- ئەگەر شتییک له ریگی (گوزارشت له دەم و چاو ئەو کەسە بناسرئ) وه بگهینه ئەنجام (استنتاج بکریئ) ئەوا (by the expression) به کارده هیئین.

Example:

-How do you know that Ahmed is sad? Conclusion

-It is clear from his expression.

5- ئەگەر شتییک له ریگی (جل و بەرگ) وه بگهینه ئەنجام (استنتاج بکریئ) ئەوا (by uniform) به کارده هیئین.

Example:

-How can you be sure that this man is traffic police and not soldier? Conclusion

-It is obvious from his uniform.

6- ئەگەر شتییک له ریگی (دەنگ) وه بگهینه ئەنجام (استنتاج بکریئ) ئەوا (by the sound) به کارده هیئین.

Example:

-How can tell that it is a helicopter and not aeroplane? Conclusion

-I can tell by the sound.

2- **بو کاتی رابردوو** : ئەم یاسایانە ی لای خوارە وه به کارده هیئین بو گوزارشتکردن له گه یشتنه ئەنجام :

1- **بکەر + must + have + p.p. + com.**

ئەو یاسایە ی لای سەرە وه به کارده هیئین که ئەو زانیارییە ی که له نمونه که دا ییمان دەدات به شیوه ی سییه می فرمان دەستی ییکردبو واته (p.p.).

Examples:

1-He was not at school. (conclusion. Use: gone home)

-He must have gone home.

2-Hiwa came without his bag. (conclusion. Use: left it home)

-He must have left it home.

تیبینی / ئەگەر له پرسیاره که دا فرمانه که له سه‌ر شیوه‌ی چاوگ بوو واته (base) ئەوا پێویسته بیگۆرین بو شیوه‌ی سییه‌می فرمان واته (p.p.).

Example:

-He was studying till midnight. (conclusion. Use: has an exam)

-He must have had an exam.

2- جار و مجرور , adj.) + must + have + been + (v.ing, بکه‌ر-2)

Examples:

1-Zanyar was holding a book right up to his face. (conclusion. Use: reading in a poor light)

-He must have been reading in a poor light.

2-The teacher took a day off. Conclusion, use: tired

-He must have been tired.

3-Shamal looked unhappy and disappointed. (conclusion, use: in trouble)

-He must have been in trouble.

3- مفعول به-3 + must + have + been + p.p.

Example:

-Ahmed didn't arrive in time. (conclusion, use: car / broken down again)

-His car must have been broken down again.

Other examples:

1-Hemn in his room till midnight. Conclusion. Use: (written some letters)

-He must have been written some letters.

2-How can you be sure that the man is drunkard? Draw conclusion , use : (walking)

-I can tell by the walking.

3-The children are in the garden. Conclusion, use: (must be)

-They must be in the garden.

4-How do you know that Mr. Ahmed is happy not sad? Draw conclusion

-It is obvious from the expression.

5-What conclusion would you draw of Ali who is driving his car fast? Use: (in a hurry)

-He must be in a hurry.

6-Dilman was punished. (conclusion, use: behave badly)

-He must have behaved badly.

7-How can you be sure it's tea rather than coffee? (conclusion, use: taste)

-I can tell by the taste.

8-The children were quiet. (conclusion, use: asleep)

-They must have been asleep.

9-How can you tell that the milk is sour? (Draw conclusion, use: taste)

-I can tell by the taste.

10-How do you know that it is eau de cologne? Conclusion, use: smell

-It is clear from the smell.

11-The pupils are in the library. Draw conclusion, use: must be

-They must be in the library.

12-How do you know that Dara is a bad tempered today? (conclusion, use: behaviour with friends)

-I can tell by the behaviour with friends.

13-The children are not in the kitchen. (conclusion, use: in the garden)

-They must be in the garden.

14-Trifa is in library. (conclusion, use: borrowing books)

-She must be borrowing books.

15-Hozan is in his study room. (conclusion, use: must be)

-He must be in his study room.

16-Salma left early. (draw conclusion, use the prompt: taken her brother to the hospital)

-She must have taken her brother to the hospital.

17-Ali was not at home. (draw conclusion, use the prompt: ill)

-He must have been ill.

18-She is in the kitchen. (draw conclusion)

-She must be in the kitchen.

19-Azad was absent yesterday. (conclusion, use the prompt : ill)

-He must have been ill.

20-Sara is asleep, but her lips are moving and you can hear a few sounds. (draw conclusion)

-She must be asleep.

21-Luma doesn't look well today. (draw conclusion, use: working overtime)

-She must be working overtime.

22-The boys succeeded. (draw conclusion, use: worked hard)

-They must have worked hard.

23-Shwan is in the garden. Conclusion, use: water the flowers

-He must be working the flowers.

24-Azad looks pale today. Conclusion, (use tired)

-He must be tired.

25-Mother is not in the kitchen now. (conclusion, use the prompt: chatting with her neighbour)

-She must be chatting with her neighbour.

26-Saif was punished. (draw conclusion, use the prompt: done wrong)

-He must have done wrong.

27-Hawraz went to the post office. Conclusion, use : (posted his father's letter)

-He must have posted his father's letter.

28-Rasty is pale. (use: (tired) to show conclusion)

-He must be tired.

29-Karwan has left the hall. Conclusion, use: (get fed up with the party)

-He must be getting fed up with the party.

30-How do you know it is an oak tree and not a pine tree?

Conclusion. Use: (shape of its leaves)

-I can tell by the shape of the leaves.

ئەمانە ی خوارەووەش هەندیك وشەن كه كه مێك له یهك ده چن له نوسین و شیوازی خویندنه وهدا

n.	word	pronunciation	meaning
1	hear	/hiə/	ده بیستیت ، گوئی لی ده بیئت یسمع /هییه/
2	here	/hiə/	ئیره ، لیره ، هنا /هییه/
3	her	/hə:/	ئەو (می) ، ها /هئ/
4	hair	/heə/	قز ، موو ، توک ، شعر /هییه/
5	hire	/haia/	به کرئ ده گریت ، یستاجر /هایه/
6	better	/betə/	باشتر ، افضل /بیته/
7	bitter	/bitə/	تال (تام) ، مر (مذاق)
8	battle	/batl/	جەنگ ، شەر ، معرکە
9	bottle	/botl/	شوشه ، بوتل ، زجاجة
10	fail	/feil/	ده که ویت ، سه رناکه ویت ، یفشل
11	fall (n.)	/fɔ:l/	پایز ، خریف

12	fall (v.)	/fɔ:l/	ده‌که‌وێت ، به‌رده‌بیته‌وه ، دێته‌ خواره‌وه
13	feel	/fi:l/	هه‌ست ده‌کات ، يشعر
14	fuel	/fjuəl/	سوته‌مه‌نی ، وقود
15	fell	/fel/	که‌وت ، سقط
16	fill	/fil/	پری ده‌کاته‌وه ، یملاً
17	fool	/fu:l/	گه‌مزه ، گیل ، أحمق
18	full	/ful/	پر ، ممتلی
19	soap	/səup/	سابون ، صابون
20	soup	/su:p/	شوربا ، حساء
21	weather	/weðə/	که‌ش و هه‌وا ، طقس
22	whether	/weðə/	ئه‌گه‌ر بی‌ت ، ئه‌گه‌ر ، فیما إذا
23	bull	/bul/	گا ، ثور
24	pull	/pul/	رایده‌کیشیت ، یسحب
25	bell	/bel/	جه‌ره‌س ، زه‌نگ ، جرس
26	bill	/bil/	لیسته ، قائمه ، فاتوره
27	fear	/fiə/	ده‌ترسیت ، یخاف / یخشی
28	fare	/feə/	کرئ ، أجرة
29	fair	/feə/	جوان قژ زه‌رد ، أشقر
30	fire	/faɪə/	ئاگر ، نار
31	fur	/fə:/	فه‌روو ، کولک ، فراء / فرو
32	two	/tu:/	دوو
33	too	/tu:/	هه‌روه‌ها ، زور ، أيضاً / جداً
34	to	/tu:/	بو ، به‌ره‌و ، إلى / لـ / أن
35	toe	/təu/	په‌نجه‌ گه‌وره‌ی پی ، إصبع القدم

36	meal	/mi:l/	ژەمی خواردن ، وجبە
37	mail	/meil/	ئیمەیل ، برید
38	male	/meil/	نێر ، مذکر
39	mile	/mail/	میل ، میل (مسافة)
40	row	/rəu/	چین ، ریز ، نسق / صف
41	raw	/ro:/	کال ، خاو ، نه کولاو ، نیئ / اولی
42	will	/wil/	دەبیئت ، سوف (فعل مساعد)
43	well	/wel/	باش ، حسن / جيداً
44	rub	/rʌb/	دەسپێت ، یفرک
45	rob	/rob/	دەسپێنت ، دەدزیت ، یسلب / یسرق
46	robe	/rəub/	رۆب ، جل ، رداء
47	rope	/rəup/	پەت ، گوريس ، حبل
48	letter	/letə/	نامە ، رسالە / حرف
49	litter	/litə/	پیس دەکات ، زبل ، خۆل ، یبعثر القمامة
50	liter	/li:tə/	لیتر ، لتر
51	later	/leitə/	دواتر ، فیما بعد
52	latter	/latə/	دواترین ، الآخر / اللاحق
53	whole	/həul/	هەموو ، تەواو ، کل / کامل
54	hole	/həul/	کون ، حفرة / ثقب
55	hall	/ho:l/	هۆل ، قاعة / صالة
56	hill	/hil/	گرد ، هضبة
57	expect	/ikspect/	پیشبینی دەکات ، يتوقع
58	except	/iksept/	جگە ، بیجگە ، إلا / ما عدا
59	accept	/aksept/	رازی دەبیئت ، يقبل

60	low	/ləu/	نزم ، منخفص
61	law	/lo:/	یاسا ، قانون
62	till	/til/	ههتا ، حتی
63	tell	/tel/	پێی دەلێت ، یخبر

وا له خواروهش مانای ههندیك وشه ی پێویست دهنوسم بۆتان

n.	word	pronunciation	meaning
1	embitter	/imbitə/	تالکردن
2	encase	/inkeis/	لهسنوق دانان
3	empower	/impauə/	بههیزکردن
4	emplace	/impleis/	لهشوینی دانان
5	ensnare	/insneə/	راوکردن
6	ensure	/infuə/	دلنیاکردن
7	envenom	/invenəm/	ژههراویکردن
8	enslave	/insleiv/	کوێلهی دهکات
9	ensky	/inskai/	بهرزیدهکاتهوه بۆ ئاسمان
10	enrol	/inrəul/	ناونوسکردن
11	enrich	/inritʃ/	دهولهمنندی دهکات

ئهمانه ی لای خواروهش مانای ههندیك رسته ی پێویسته دهیان نوسم بۆتان

n.	English sentence	Kurdish meaning
1	Get off my back	لهکوۆلم بهرهوه

ئەمانە ی لای خواریه وهش مانای هەندیك رسته ی پیویسته که دهچین بو لای دکتور ئەگەر ئەو
 نه خووشییه مان هەبیّت

n.	English sentence	Kurdish meaning
1	I have a very bad headache	سەر ئیسه یه کی زور خراپم هه یه
2	My nose is runny	ئاو له لوتم ناوه ستی (کاتی هه لامهت)
3	My throat is dry and i cant swallow anything	قورگم وشک بووه، شتم بو قوت نادری
4	My skin is itchy, I can't stop scratching	پیستم ئەخوری، ناتوانم له خورادنی بوهستم
5	My hair is falling a lot	پرچم زور هه ل ئەوه ری
6	My stomach hurts	سکم ئیسی (گه ده م ئیسی)

queue

سەرە ، ریز دهچیته سەرەوه ، دهچیته ریزه وه queue / kju: /:

American English (line)

queue (British)

line (American)

وشه یه که به چوار پیتی بزوینه وه (ueue) که وهك ئەوه وایه هەر نه بن چونکه به و چوار
 بزوینه شه وه هەر وه کو پیتی (q) ده خوینریته وه

q /kju: /

queue / kju: /

کاتیك (ing) ده خهینه سەر ده بیته پینج پیتی بزوین که ئەمهش زور ده گمه نه له زمانی
 ئینگلیزیدا وه ده بیّت به queueing

بو نمونە لە رستەدا :

Ex1: Are you (in) the queue (for) tickets?

ئایا تۆ (لە)سەرەدایت (بو) تیکت =بلیت

Ex2: I have to (join) the queue.

دەبیت بچمە ریزەکەو

Ex3: Please, take the queue.

بەئەرك نه بئ , برۆ ریزەو

Ex4: Hey, you, don't (jump the) queue.

کورە , تۆ , سەرەبپی مەکە .

Queue (up) (verb)

Ex5: Dozens of kids were queueing up to get in.

دەیان مندال ریزیان گرت بوو بو چوونە ژوورەو

Ex6: They had to queue for 2 hours to get in.

پیویست بوو دوو سەعات ریز بگرن بو ئەو هی بچنە ژوورەو

چۆنیتی سەرەخۆشی کردن بە هۆی پرسە (التعزیه) وه

ئەم بابەتە تاییبەتە بە زمانی ئینگلیزییەو چونکە ئیمە موسلمانین و وتە ی خۆمان هەیه کە لە ئاینی پیروزی ئیسلامدا ئاماژە ی پیکراو ، وه لیرەدا باسی هەندیک ریگا دەکەین لە زمانی ئینگلیزیدا کە ئەمانە ی لای خوارەوون :

1- thank you. باشتترین وه لامه

- 2- thank you, I appreciate it.
- 3- thank you, I appreciate your thoughtfulness.
- 4- thank you for keeping us in your thoughts.
- 5- thank you so much for your sympathy.
- 6- thank you, that is very kind of you.
- 7- thank you, your sincere words are appreciated.
- 8- thank you, that is very thoughtful of you.
- 9- thank you for your concern.
- 10- thank you for your prayers.
- 11- thank you, God bless you for your support.
- 12- thank you, for your support.

باران ، باران بارین Rain

ئەم بابەتە پیکهاتووە لە جوۆرهکانی باران و هەندیک روونکردنەو لە سەر وتنی چۆنییتی باران بارین ، وە ئەمانە ی لای خواریو هەندیک وتنە:

- 1- It is drizzling. (بارانیکی زۆر کەم دەبارییت)
- 2- It is raining. (بارانیکی ئاسایی دەبارییت)
- 3- It is pouring. (بارانیکی بەهیز دەبارییت)
- 4- It is lashing. (بارانیکی بەهیز و توند دەبارییت (شیوێهەکی نارەسمییه))
- 5- It is bucketing down. (بارانیکی زۆر بەهیز دەبارییت (شیوێهەکی نارەسمییه))
- 6- It is raining cats and dogs. (بارانیکی بەهیز دەبارییت (زاراوهیه))

7- It is wet outside = it is raining باران دەباریټ

8- to get wet = to become wet تەر دەبیټ

9- to get soaked = to become very wet زۆر تەر دەبیټ

چەند رینگایەکی جیاواز بو دەبرینی زەردەخەنە Different ways to smile

ئەم بابەتە پیکهاتوو لە جوړهکانی زەردەخەنە و هەندیک روونکردنە و لەسەر چۆنیتی دەبرینی زەردەخەنە ، وە ئەمانە لای خوارە و هەندیک شیوەی جیاوازیەتی :

1- beam /bi:m/

واتاکە : زەردەخەنە دەکات بە شیوەیە ک که وا پیشان دەدات که لە ئەوپەری خۆشی و دلخۆشیدایە بە شیوەیەکی ئاشکرا

2- grin /grin/

واتاکە : زەردەخەنە دەکات بە شیوەیەکی گەورە و فراوان

Example: I assumed things had gone well for him as he had a big grin on his face.

3- grin from ear to ear

واتاکە : زەردەخەنە دەکات بە شیوەیەکی گەورە و فراوان یان دلخۆشیەکی زۆر گەورە هەیه ، زەردەخەنەیهکی زۆر گەورە دەکات

4- crack a smile

واتاکە : بە سوکی و بە کەمی زەردەخەنە دەیگریت یان بە هیواشی و وردە وردە دەکەوێتە زەردەخەنە و زەردەخەنە دەیگریت.

5- sneer /sniə/

واتاکە ی : زەرەخەنە دەیگریت بە شیوەیە ک که وا مه بهستی ئەو هیە که گالتە بە که سیک بکات
یان وای پیشان دەدات بە زەرەخەنە که ی که وا ریژی ناگریت

6- simper /simpə/

واتاکە ی : زەرەخەنە دەیگریت بە شیوەیە کی فیلاوی و بی عەقلی یان بە شیوەیە کی گە و جانە
و گیلانە و هەرزەبیانە زەرەخەنە دەکات

7- smirk /smə:k/

واتاکە ی : زەرەخەنە ی رازی بوون یان خووشی دەدەبریت دەربارە ی ئەنجامدانی شتیکی یان
زانینی شتیکی که که سی تر نه یزانیوه.

Examples:

1- "Maybe your husband does things that you don't know about, " he said with a smirk.

2- "I told you it would end in disaster, " said Polly with a self-satisfied smirk on her face.

Other ways to say (easy) چەند رینگایە کی تر بو ئەو هی بلیت ئاسانە

1- basic /beisik/ سادەترین جوړه ، له سادەترین ئاستدایه

2- facile /fæsail/ زور بە ئاسانی بە دەست دیت و نرخیکی زور بچوکی ههیه

3- easily done /i:zili dʌn/ بە ئاسانی ئەنجام دەدری

4- straightforward/streitfɔ:wəd/ ئاسانە بو ئەنجامدان ، ئاسانە بو تیگە یشتن ،
ئالۆز نییه

5- effortless/efətləs/ پیویستی بە هه ولیکی که م ههیه یان پیویستی بە هه ولدان نییه
له بهر ئەوه وادیاره ئاسانە

6- clear /kliə/ ئاسانە بۆ تیگەیشتن و بینین و بیستن

7- simple /simpl/ ئاسانە بۆ تیگەیشتن یان بۆ ئەنجامدان ، ئالۆز نییە

تیکەلەر ، عصارە Blender

It is an electric kitchen machine which is used to cut food into very small pieces or to turn soft food to liquid.

واتاکە ی : ئامیڕیکی کارەبایی چیشخانە یە کە و بە کار دەھێنرێ بۆ برینی خواردن بۆ پارچە ی زۆر بچوک یان بۆ گۆرینی خواردنی نەرم بۆ شیوہ یەکی زۆر شل وەکو شلە یە ک .

پشکی شیر ، زۆرتەین بر The lion's share

بە واتای (پشکی شیر) دیت یان بە واتای (زۆرتەین بر) دیت بۆ نمونە :

We expect Apple to maintain the lion's share of the tablet market.

واتاکە ی : ئیمە چاوەروانی ئەو دەکەین کە کۆمپانیای ئاپل پارێزگاری لە پشکی شیر بکات لە فرۆشتنی ئایپاد دا.

Suzan buys the lion's share of shoes when we go shopping.

واتاکە ی : سۆزان زۆرتەین بری پیلاو دەکریت کاتیک ئیمە دەچین بۆ شت کرین.

وہکو پہرؤیہ کی سوور وایہ بؤ (گا) یە ک Like a red rag to a bull

ئەگەر شتیک گوزارشت بکات له (وه کو په‌رۆیه کی سوور وایه بو گایه ک) ئەمه واتاکه ی ئەوهیه که ده‌بیته هۆی تورهبوونیکی زۆر له‌به‌رئوه‌ی خه‌لک باوه‌ریان وایه که گا شیت ده‌بیته و هه‌لده‌چیت و تورهبه‌بیته له‌کاتی بینینی قوماشی سوور دا بو نمونه :

Don't talk to him about politics because it is like a red rag to a bull.

واتاکه ی : قسه‌ی له‌گه‌ل مه‌که ده‌باره‌ی سیاسه‌ت چونکه وه‌کو په‌رۆیه کی سوور وایه بو گایه ک

Don't tell him you must study well because it is like a red rag to a bull.

واتاکه ی : پئی مه‌لێ کۆشش بکه به‌باشی چونکه وه‌کو په‌رۆیه کی سوور وایه که بو گایه ک به‌کاری به‌ینیت.

هه‌ندیک پێوانه (پارچه‌ی شت)

ژماره	نوسینی ئینگلیزی	واتای کوردیه‌که‌ی
1	A bolt of lightning	په‌له‌یه‌کی هه‌وره‌بروسکه
2	A bunch of bananas	هیشوویه‌کی مۆز
3	A bunch of grapes	هیشوویه‌کی ترێ
4	A can of pepsi	قوتویه‌کی بیپسی
5	A deck of cards	کارتیکی یاری قوماڕ

6	A gallon of gasoline	گالۆنیک به نزی
7	A kilogram of sugar	یک کیلوگرام شه کر
8	A piece of advice	پارچه یه ک ئامۆژگاری
9	A piece of paper	پارچه یه ک کاغەز
10	A slice of pizza	قاشیک (پارچه یه ک) پیتزا
11	A tube of toothpaste	یه ک دانه مه عجون (یه ک پارچه)

هه ندیک شیوه ی ریگاییدن (واتا تو ریگای پیدهیت) if you give permission

ژماره	رسته	واتاکه ی
1	yes do please.	به لئ تکایه بیکه
2	of course	بیگومان به
3	welcome	فه رموو
4	be sure go ahead	دلنیا به فه رموو
5	no problem	کیشه نییه
6	certainly	به دلنیا ییه وه
7	please feel free	تکایه و ابزانه ئازادی
8	why not	بوچی نا
9	that is ok	ئه وه باشه

نوسینی داریشتن و وتارو چیرۆک

ئه م کتیبه کو تایی پیده هیئین به ئه م بابه ته زور گرنگه که ئه ویش بریتییه له (paragraph) و (story) و ... هتد ، وه له م بابه ته دا هه ندیک داریشتن و چیرۆک و ... هتد له گه ل وه رگیڕانه که ی

بەلام بە وەرگیڕانی پیتی نا ، وە هەنگاوەکانی نویسی دارشتن و چیرۆک بریتین لەمانە ی لای خوارەوہ:

1- ناویشانی چیرۆک یان دارشتنە کە لە ناوەراستەوہ دەنوسین.

2- پاشان دینە دیری سەرەتا و بە ئەندازە ی پینچ پیت بوڤایە ک بە جیدە هیلین و هیچ نانوسین پاشان دەست دەکەین بە نویسی.

3- پاشان دەستە کەین بە نویسی ئەو چیرۆک و دارشتنە ی کە دەمانە ویت لە گل رەچاو کردنی فاریزە و بوڤایی (space) و خال و ... هتد.

4- لەدوای هەر خال (.) (نقطة) (dot) ی ک بوڤایی یە ک پیت بە جیدە هیلین پاشان دەست دەکەینەوہ بە نویسی.

وہ ئەمانە ی لای خوارەوہش هەندیک دارشتن و چیرۆکن بەلام وریابن زور بە ووردی بیخویننەوہ لەرووی ریزمانیەوہ.

Car

Car is a motor vehicle. It is walking on a substance called "asphalt" by something made of rubber, it is called a wheel. There are many types and colors of cars, one of them BMW, Mercedes, Chevrolet ... etc. First motor car working by petrol was made in approximately 1908 AD by Europe then America has developed it as you see it now.

واتاکە ی

سەیارە ، ئۆتۆمبیل

ئۆتۆمبیل سەیارە یە ک دەستیە. دەروات لەسەر ماددە یە ک پیتی دەوتری قیر بەهۆی شتیکیەوہ کە دروستکراوہ لە لاستیک، پیتی دەوتری تايە. چەندین جۆر و رەنگی سەیارە هە یە،

یەکیک لەوانە بی ئیم دەبلیو، مێرسیدس، چیقرۆلێت... هتد. یەكەم سەیارە ی دەستی كە ئیشی دەکرد بە بەنزی ن دروستکرا نزیكە ی سالی 1908 ی پيش لە دایکبوون لە لایەن ئەوروپاوە پاشان ئەمریکا بەرو پيشی برد و گەشە ی پیکرد هەر وەك ئەو ه ی كە تۆ ئیستا دەبینیت.

Risk

I was living at my sister and her husband's house. One day they traveled for a period and I stayed alone. I looked from the window then I found a house burning. I went out to see the fire. I saw a woman crying "Tommy, Tommy, Tommy stayed inside". I entered the house to save Tommy. After I entered, something had hit me and I had lost my consciousness. I waked up suddenly and I found myself out of the house. The firemen saved me. Then I cried "Tommy stayed inside". I saw the woman again. She said me "Tommy's OK" and she was carrying a cat. She said me this is Tommy. I have risked my life for a cat.

مه ترسی

من دەژیام لە خانووی خوشکم و مێردە کەیدا. رۆژیک ئەوان گەشت (سفر) یان کرد بۆ ماوێهەک و منیش لەوێ مامەو بە تەنھا. لە پەنجەرە کەو سەیرم کرد پاشان خانوویە کەم بینی کە گری گرتبوو و دەسوتا. چوومە دەرەو بە بینینی ئاگرەگە. من بینیم ژنیک دەگیا "تۆمی، تۆمی، تۆمی لە ناوێهە ماوێهە". چوومە ناو خانووە کەو بۆ ئەو ه ی تۆمی بیاریژم و رزگاری بکەم. دوا ی ئەو ه ی چوومە ژوورەو ، شتیک لێیدام و هەست و شعوری خۆم لە دەستدا. بە ئاگا هاتمەو لە پەر و خۆم بینییەو لە دەرەو ه ی خانووە کە. پیاوانی ئاگر کوژینەرەو کە منیان رزگار کرد. پاشان هاوارم کرد "تۆمی لە ناوێهە ماوێهە". دووبارە ژنە کەم بینی. ئەو ژنە پێی وتم "تۆمی باشە" و پشیلە یەکی هەل دەگرت و بە دەستی یەو بوو. ئەو ژنە پێی وتم ئەم پشیلە یە تۆمی یە. ژانی خۆم خستە مە ترسی یەو لە بەر پشیلە یە ک.

The haunted house

We loved the house when we first moved in. Then two years after moving in, I waked up suddenly one night. There was an old woman standing at the foot of our bed. She was crying. I tired to shout, but I couldn't. I could feel something covering my face. I watched a ghost walking toward the wall. After it had disappeared, I waked up my husband, but suddenly I heard a young son screaming in the next bathroom. I ran to see what was wrong. He has seen someone moving through the wall from our room. It was an old woman. After that we didn't like living in the house any more. They felt as if there were eyes watching us all the time. Strange things started happening. We heard voices in the middle of the night. We sold the house, but the new people didn't stay there very long. There is nobody living there now.

ئەو ماله‌ی که تارمایی (شبح) یکی تیاوو

ئیمه ئەو خانووهمان خوشویست کاتیک بو یه کهم جار ماله کهمان گواسته وه بو ئەوئ. پاشان دوای دوو سال دوای گواستنه وهی ماله کهمان بو ئەوئ، به خه بهر هاتم له پر شه ویک. ژنیکی پیر له وئ وه ستابوو له لای قاچی جیگا کانمان. هاواری ده کرد. من هه ولما هاواربکه م، به لام نه متوانی. هه ستم کرد شتیکی ده م و چاوم داده پوشتی. سهیری تارماییه کهم کرد ده پوشت به ره و دیواره که. دوای ئەوهی دیارنه ما و ون بوو، میرده کهم له خه و هه ستاند، به لام له پر گویم لیوو له کورپکی گهنج هاواری ده کرد له هه مامه کهی ته نیشته وه. پام کرد بو ئەوهی ببینم که چ شتیکی هه له یه. ئەو که سیکی بینی ده پوشت به ناو دیواره کهدا له ژوو ره که ماندا. ژنیکی پیر بوو. دوای ئەوه هه زمان نه کرد زیاتر له و خانووهدا. ئەوان هه ستیان کرد که چهند چاویک هه یه چاو دیریمان ده کات به دریزایی کات. چهند شتیکی نامۆ ده ستیان کرد به روودان. گویمان له

چەند دەنگیەک بوو لە نیووی شەودا. ئیئە خانووێ کە مان فرۆشت، بەلام خەلکی تازە هاتوو بۆناو
ئەم خانووێ لێرە بۆ ماوێیەکی زۆر نەمانەوێ. ئیئستە هیچ کەسیک لەو خانووێدا ناژی.